

Nyelvi és Művelődéstörténeti Adattár. Kiadványok 14.

A. MOLNÁR FERENC — OSZLÁNSZKI ÉVA

Szenci Molnár Albert

zsoltárainak

szöveg hagyományozódásáról

Debrecen

2012

Nyelvi és Művelődéstörténeti Adattár
Kiadványok 14.

A. MOLNÁR FERENC – OSZLÁNSZKI ÉVA

Szenci Molnár Albert

zsoltárainak
szöveghagyományozásáról

A zsoltárok eredeti és a mai magyar
református énekeskönyvben levő
szövegeinek összehasonlítása
(kommentárokkal)

Második, bővített és javított kiadás

Debreceni Egyetem
Magyar Nyelvtudományi Tanszék
Debrecen, 2012

Megjelent az OTKA K 69093 számú pályázata
és a Magyarországi Református Egyház
támogatásával

Lektorálta:

Fekete Csaba és Fekete Károly

ISBN 978-963-661-990-9

ISSN 1587-6276

Debreceni Egyetem
Magyar Nyelvtudományi Tanszék

Készült a Debreceni Egyetemi Kiadó
Nyomdaüzemében
2012-ben

Bevezetés

A Szenci Molnár Albert által fordított verses zsoltároknak („Psalterium Ungaricum”. Hernborn, 1607.) a magyar protestáns (református) éneklésben és a magyar irodalomban való kivételes jelentőségét nem szükséges külön hangsúlyozni. Nincs még egy ilyen énekcsoport, amelyet – illetve amelynek egyes részeit –, a hívők egy jó része mintegy négyszáz éve énekel, s amely a magyar nyelvhasználatra és irodalomra szintén hatással volt. „SOKAN ELHALLGATTAK MÁR. Szenci Molnár Albert... még mindig énekelte a századokat...” – ezen gondolkodik Sütő András, amikor unokájával, Lacival szülőhelyén, Pusztakamaráson bolyong, s emlékezetében megjelenik a hajdani gyülekezet éneklése, s parafrázisszerűen egyre-másra tolnak fel gondolataiban a zsoltáridézetek.¹ ALEXA KÁROLY pedig például egy egész kötetet állított össze a zsoltáralköltésekből, zsoltárparafrázisokból és azokból a magyar versekből, amelyek a bibliai zsoltárok és a Szenci Molnár fordította verses zsoltárok hatását mutatják.² Csak újabb költőket említve többek között Csoóri Sándor, Garai Gábor, Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Nemes Nagy Ágnes, Páskándi Géza, Petrőczy Éva, Rab Zsuzsa, Szabó Lőrinc, Veres Miklós, Weöres Sándor szerepel itt. Közülük Kányádi Sándort idézzük, aki – kisebbségben élő erdélyi magyarként is – „Egy csokor orgona mellé” című versében Szenci Molnárnak a kolozsvári házsongárdi temetőben lévő sírjához kimenve így vall a magyarra átültetett zsoltárokról: „orgonaszó orgonailat / ónkarikás ablaktányérok / lépesméz-ízű zsoltár / életem pünkösdi évszaka / lelkem pünkösdi itala / máig zsongító óborom / nyelvem petőfiszándora / albertus molnár”. S Jékely Zoltánnak „A marosszentimrei templomban” című híres versére utalva írja a híveit, magyarságát veszített dél-erdélyi községről: „paptalan marosszentimrén haldoklik szenci molnár”. A Kortársnak pedig a részben Szenci Molnár Albert születésének 400. évfordulójára megjelent 1974/8-as számában Féja Géza, Weöres Sándor, Sütő András, Somlyó György, Kiss Jenő, Szabó Magda, Király László, Fodor András, Lászlóffy Aladár, Szilágyi Domokos, Szemlér Ferenc, Létay Lajos, Kányádi Sándor, Páskándi Géza emlékezik meg Szenci Molnárról, többnyire arról, mit

¹Sütő András: Engedjétek hozzám jönni a szavakat. Jegyzetek hómézőn és porban. Bukarest, 1977. 153–155.

²Magyar zsoltár. Vál. és szerk. ALEXA KÁROLY. Budapest (Bp.), 1994.

jelentenek nekik a zsoltárok. S még hosszan folytathatnánk az irodalmunkban Szenci Molnárról szólók sorát. Közülük ezúttal csak Németh Lászlóra hivatkozunk, aki Szenci Molnárt költőként is nagyra tartotta, és többek között ezt írta: „Ennek az énekeskönyvnek a rendkívüli jelentősége a magyar életben épp az volt, hogy a Molnár Albert ideje óta készült, s egyetlenegy magyar református sem nőhetett föl anélkül, hogy a lelkén ne formáljon [...] Ady költészete sosem lett volna az, ami, ha gyerekkora zsoltárai nyelvét és ritmusát meg nem kötik és föl nem szabadítják; amint én sem érthettem volna meg soha az ő összefüggéseit a régi magyarsággal, ha a konfirmációmra kapott kapcsos könyv nem figyelmeztet rája. A régi magyarság s a legújabb közt a *Református énekeskönyv* egyike a legfontosabb földtani hidaknak.” Molnár zsoltárait „hő, nagyság, vallásos és magyar lelkesedés” hozta létre és tartotta fenn.³ Valóban, nem egy adatunk van arra, hogy egyházi énekeit, elsősorban a Szenci Molnár fordította zsoltárokat a (régi) reformátusság igen jól ismerte. Például CSÜRY BÁLINT (1886–1941), a Debreceni Egyetemnek a szamosháti Egri faluból származó magyar nyelvész professzora azt írja, hogy ők gyermekként a zsoltárkönyvből és a Bibliából tanulták meg a folyékony olvasást. Szülei csupán elemi iskolát végeztek, de a zsoltárokat és az énekeskönyvet könyv nélkül tudták. S a faluban többen, az ő nagyapja is, otthon is rendszeresen énekeltek zsoltárokat, a templomba pedig a híveknek nem volt szükséges énekeskönyvet vinni, mert az énekeket kívülről tudták. „Azelőtt pedig, míg orgona nem volt, egy iskolásfiú hangosan diktálta [’soronként előre mondta, énekelte’] az énekeket”.⁴ A zsoltárdiktálásról Ady Endre szintén megemlékezik: „Mikor még mint kicsi nebuló / Templomban diktáltam a zsoltárt” – írja „A kimérák istenéhez” című versében. ARANY JÁNOS pedig 1882-ben – tehát nem sokkal a Csüry Bálint említette időszak előtt – amikor a zsoltároknak a kiadásra váró énekeskönyvbe szánt szövegeit mint egyházi tanácsbíró a budapesti református egyházközségtől véleményezésre és bírálatra megkapta (s ezt különböző okokból nem vállalta), megjegyezte:

³NÉMETH LÁSZLÓ: A református énekeskönyv (1940). In: Uő.: Az én katedrám. Tanulmányok. Bp., 1975. 107. Költőként is szintén nagyra tartotta Szenci Molnárt pl. BÁN IMRE; vö. Uő.: Szenci Molnár Albert, a költő. In: Szenci Molnár Albert és a magyar későreneszansz. Szeged, 1978. 137–155. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 4.)

⁴CSÜRY BÁLINT: Károlyi Gáspár bibliafordításának nyelvi hatásához. Magyar Nyelv 36 (1940): 240.

„Molnárt elég lett volna egészen szokatlan archaizmusaitól megszabadítani, mert az ő szövegét a nép már szinte egyenesen Szent Dávidénak tartja, úgy tiszteli.”⁵

Igaz, arról, hogy ez a széleskörű zsoltárismeret minden zsoltár minden versszakára vonatkozott-e, nincsenek teljesen megbízható feljegyzések; erre (általában) nem gondolhatunk. És nyilván egyes vidékek, egyes egyházközségek, iskolák között e téren szintén voltak régebben is különbségek. A Debreceni Református Kollégiumban az 1791-ben kinyomtatott, a korábitól kissé eltérő második kiadású tanrend szerint – amelyet „minden alsóbb osztályos tanuló követ, azaz az elemisták osztályától a poéták, orátorok, logikusok osztályáig” – énektanból az elemistáknak emlékezetből egynéhány dicséret mellett 12 zsoltárt kellett megtanulni (a következőket: 1., 8., 15., 84., 92., 100., 117., 119., 127., 134., 141., 146.), a deklinistáknak és komparatistáknak további 17-et (3., 5., 12., 19., 24., 29., 38., 42., 61., 73., 74., 101., 112., 113., 125., 133., 143.), a konjugistáknak még 23-at (9., 13., 16., 23., 25., 28., 30., 31., 33., 34., 35., 36., 46., 47., 57., 63., 65., 75., 93., 99., 121., 124., 135.), a grammatistáknak pedig további 39-et (2., 4., 6., 10., 26., 27., 32., 55., 60., 62., 66., 68., 80., 81., 86., 89., 90., 91., 94., 97., 102., 103., 104., 105., 108., 110., 115., 122., 123., 128., 130., 132., 136., 138., 144., 145., 147., 148., 150.). A szintaxisták tanítója kapja azt az utasítást, hogy „az osztály tanulói az összes dávidi zsoltárt tanulják meg”.⁶ (A megtanulás itt és a korábbiakban sem mindig és feltétlenül a „teljesen” kívülről való megtanulást jelentette.) És nyilván nem mindenki járt éveken át a Debreceni Kollégiumba; a különböző egyházközségekben a vizitációk alkalmával előfordult, hogy elmarasztalják a tanítót, a kántor munkáját. CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN pedig például ismertet egy névtelen szerzőtől való befejezetlennek látszó, 1807-ből származó kéziratot, amelyet a Dunántúli Református Egyházkerület levéltárában talált. Jól látni belőle, hogy a szerző (? LÁCZAI SZABÓ JÓZSEF lelképásztor, az 1806-os énekeskönyv-reform egyik résztvevője) nem a teljes zsoltárkönyvet ajánlja gyülekezeti használatra, s olykor az éneklendő zsoltárokból is hagyta el versszakokat. És még azt is megjegyzi, hogy egyes lelkésztársai a zsoltárok és más énekek „megigazításával” is foglalkoztak. E kézirat, a Peremartoni

⁵Arany János hátrahagyott iratai és levelezése. Második kötet. Bp., 1889. 527.

⁶G. SZABÓ BOTOND: A Debreceni Református Kollégium a «pedagógia századában». Neveléstörténeti tanulmány XVIII. századi forrásgyűjteménnyel. Debrecen, 1996. 336–347. (A hivatkozott részt latinból SZABADI ISTVÁN fordította.)

Tractus az énekléshez ad tanácsokat, regulákat. A II. Regula például ez: „A’ melly énekek leg közönségesebbek és leg esmeretesebbek és könnyebb notajuak, azokra kell elsőbenn is az Oskolában a gyermekeket tanítani, hogy az Enekesbeli Isteni tiszteletre alkalmasak legyenek. Nem is kell a Mestereknek affectalni az olyan énekeknek tanítását, mellyek a Gyülekezetre s a mostani időre nem szabattathatnak, hanemha már a’ Szükségesebb és közönségesebb énekeket tudják”. A XIV. regula pedig így kezdődik: „Az Oskola Mesterek prudentiájok szerint válogassák ki a’ Soltárokból azokat a Soltárokat, mellyeket énekelhetnek; a Válsztásban pedig ne nézzék, hogy egy privátus ember el énekelheti-é azt magára szabva, hanem hogy az Eklesia, vagy közönséges Hivek serege mondhattyaé azt, mert a Templomban az Eklesia nevében éneklünk, nem csak a’ magunk képiben; és mind a választott Soltárookban mind a többiben mellyek azok a Versek mellyeket énekelhetünk ki jegyezzék”. Tanácsolja, hogy a templomban éneklendő énekeket a diákok és az iskolát már kijárt leányok („Mivel a Leányoknak a Gyülekezetben leg hathatósabb szavok vagon”) előtte gyakorolják, hogy jól tudják segíteni a gyülekezet éneklését. A XVII. Regulát meg ezek a sorok vezetik be: „Nemelly hosszú Soltárokat miképen lehetne rövidebben énekelni, nehéz lévén hirtelen elgondolni; imé nemellyekről jegyzés tétetik”. A 19. zsoltárnál azt javallja, hogy mivel a titulusa (summája): „Természetnek és kegyelemnek oskolája; illő hogy mind a kettőről énekelly így: Az első versről ugorj a’ 4dikre”. Stb. Vannak olyan javaslatok is, amelyek megegyeznek mai énekeskönyvünk gyakorlatával, szövegközlésével: „Az Ldiket rövidíteni akarván a 3dik vers után a’ 6dikát mondjad” ... „A’ LXIIdikben az 1ső versről a 4dikre ugorj” (énekeskönyvünk a 2–3.-on kívül még a 6. verset is elhagyja) ... „A’ CVI.ban 1, 2, 3, és utolsó v.”⁷ (A 4.-től a 25.-ig terjedő verseket, a pusztai vándorlás részletező leírását a mai énekeskönyvek szintén elhagyják.) Stb. E tractatus, amely egy orgona nélküli korabeli dunántúli falusi gyülekezet éneklésébe nyújthat bepillantást (igaz, esetleg már igazodva a reformhoz is), meglehetősen összecseng az 1806-ban elkészült és hivatalosan 1813-ban megjelent, új utakra térő új magyarországi gyülekezeti énekeskönyv gyakorlatával, amelyet – szélesebb körű előkészítő munka után – a négy magyarországi

⁷Éneklésre tartozó Regulák 1807-ből. Református Egyház 6 (1954): 15–24. Ue.: in: Hagyomány és haladás. Csomasz Tóth Kálmán válogatott írásai születése 100. évfordulójára. Szerk. BÓDISS TAMÁS. Bp., 2003. 524–544. Az idézett, hivatkozott helyek: 536–539.

egyházkerület akaratából BENEDEK MIHÁLY debreceni püspök állított össze. Ebben és a legtöbb későbbi énekeskönyv-kiadásban már kérdésesnek látták a teljes zsoltáryanyag (a 150 zsoltár mindegyik versszaka) és a régi dicséretnek egy jó részének közlését vagy éneklésre való ajánlását. Arra való hivatkozással is, hogy például a zsoltárok, zsoltárversek egy része túlságosan részletező vagy erősen kötődik az ószövetségi zsidóság történetéhez és mindennapjaihoz, amelyek az újabb kor embere számára kevésbé követhetők; s azt is megjegyezték, hogy az énekeskönyv egy nagy részét az istentiszteleteken egyébként sem használják.⁸ „Az 1806-ban szerkesztett énekeskönyv elején »Jegyzések« cím alatt ezt olvashatjuk: »Mithogy Szent Dávid ’soltáriban sok helyeken afféle dolgok fordulnak elő, melyek különösen vagy a’ maga személyét, vagy pedig rész szerint a’ Sidó nép, rész szerint az Ó Testámentomi szentegyház állapotját és szent szokásait illetik: azok a’ versek, melyek a’ mai időbenn is épületesenn énekelhetők, egy Tsilaggal jegyződtek meg«”.⁹ Az énekeskönyvben CSOMASZ TÓTH szerint 65 zsoltár egyáltalán nem kapott csillagot, a többi 85-ből pedig összesen csak 421 vers (az összes versszak száma 1425). FEKETE CSABA azt írja, rosszabb a helyzet (az 1808-as és 1810-es kiadásban) 76 csillagtalan zsoltár van, és összesen csak 416 csillagos vers.¹⁰ Ez a szemlélet aztán a legtöbb későbbi énekeskönyvben is megmaradt, sőt erősödött, s elég gyakran a szövegek helyenkénti kisebb-nagyobb módosításával, modernizálásával társult. Erre a folyamatra csak röviden térünk ki, közel sem említve minden énekeskönyvet. A kihagyásban az 1837-es kolozsvári énekeskönyv ment a legmesszebb, csak 31 zsoltár található benne, és szövegbeli módosításokat is tett. Az új 1806/1813-as énekeskönyv revíziójával kapcsolatban az egyházkerületi közgyűlés 1876-ban úgy határozott, hogy addig is, amíg „gyökeres átalakítás létesülhetne”, az énekeskönyvnek két különböző kiadása legyen: „a nagyobbik alaknál az eddigi szöveg minden nagyobb

⁸A református éneklés történetéről, a zsoltárszövegek hagyományozódásáról l. elsősorban CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: A református gyülekezeti éneklés. Bp., 1950; CZEGLE IMRE: Az egyházi éneklés teológiai kérdései. A hymnológia elvi kérdései. Sárospatak, 1949/1998; H. HUBERT GABRIELLA: A régi magyar gyülekezeti ének. Bp., 2004; BÓDISS TAMÁS: Az 1948-as énekeskönyv a református egyházi éneklés történetében. Bp., 2004; FEKETE CSABA: A genfi zsoltárok elterjedése hazánkban. In: Kálvin időszerűsége. Szerk. FAZAKAS SÁNDOR. Bp., 2009. 185–242.

⁹CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: A református gyülekezeti éneklés. Bp., 1950. 183.

¹⁰FEKETE i. m. (L. 8. lábjegyzet.) 220.

változtatás és kihagyások nélkül maradjon meg; a kisebb kiadásból ellenben mindazon zsoltár- és dicséretversek hagyassanak ki, amelyek énekelteni nem szoktak; a feltűnőbb nyelvezeti, verselési és nyomdai hibák vagy fogyatkozások mindkét kiadásnál lehetőleg kijavíttatván és helyre pótolttatván”. Az így revideált énekeskönyv 1877-ben jelent meg Debrecenben, később pedig Budapesten többször (és némi eltérésekkel is), mind a nagyobb, mind a kisebb alakú kiadás. Ezekben 623 versszak énekelhető, a kihagyott versszakok sorszámait pedig a kis énekeskönyv is feltünteti.¹¹ (Nem tudjuk, hogy Csúry Bálint szülőfalujában az ő gyermekkorában melyik énekeskönyvet használták. Az is meglehet, hogy még az 1778 (1723)-as Öreg Debrecenit, amelyet 1817-ban adtak ki utoljára. Vannak ugyanis adataink arra, hogy a nép az új énekeskönyvet nehezen fogadta, s az idősebbek az 1880-as évek vége fele is szívesebben énekeltek a régiből, mint az újból.¹² Németh László /1901–1975/ viszont valószínűleg az 1877-es egy /kisebb/ kiadását kapta a konfirmációjára, s arról /és az 1921-ben kiadott énekeskönyvről/ ír.) Az 1903-as, FEJES ISTVÁN szerkesztette próbaénekeskönyv – amely 86 zsoltárt tartalmazott szövegbeli átdolgozásokkal – nem aratott sikert. Az ebben közölt zsoltárszövegekről CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN a következőket írja: „A zsoltárok szövegét igen erősen átalakítja, sőt sok esetben új, saját szöveget ad, amelyben legfeljebb egyes versszakok, esetleg csak sorok emlékeztetnek a régi szövegre... A zsoltárszövegekről az erőteljes régi nyelv patináját lehántja, és azt a századforduló költői modorának hamar fakuló fénymázával helyettesíti, a kihűlt vulkán néhai forróságát nem is próbálja visszaidézni, hanem valami langyos-száraz temperált légkört vezet be helyette”.¹³ Az előmunkálatokat folytatva végül 1921-ben jelent meg Debrecenben az az énekeskönyv, amelyet a mai (1948-as) énekeskönyv megjelenéséig (főleg Magyarországon) általánosan használtak, s Romániában a Királyhágómelléki Egyházkerület a legutóbbi időkig is, illetve ott részben ma is használják. Ez mind a 150 zsoltárt felveszi – s nagyjából az 1877-es revideált kiadás csillagozását követve –, azokból 643 strófát; és többnyire csak kisebb szövegmódosításokat alkalmaz. Kilenc zsoltár viszont Baltazár Dezső püspök átköltésében

¹¹CSOMASZ TÓTH: A református gyülekezeti éneklés... 184.

¹²CSOMASZ TÓTH: A református gyülekezeti éneklés... 173; BÓDISS: Az 1948-as énekeskönyv a református egyházi éneklés történetében. (L. 8. lábjegyzet.) 20.

¹³CSOMASZ TÓTH: A református gyülekezeti éneklés... 189.

szerepel, s a 116. zsoltár 2–3. versei pedig a Szabolcska Mihályéban.¹⁴ A Királyhágómellék 2001-es kiadása a zsoltárok dallamát ritmizált és diézises formában közli, de a korábban elhagyott dallamok itt is kimaradnak, a szövegek közlés pedig változatlan.¹⁵ Nyilván a kottázás módjára gondol az előszóban, HERMÁN JÁNOS, amikor azt írja, hogy az énekeskönyv „elsősorban a megújult magyar egyházi ének és zene egyik fundamentális eredményének az átvételét tartalmazza: a 150 zsoltár megújított változatát”.¹⁶ Mindazonáltal a Szenci Monár-zsoltárok éneklésének módja ma is vitatott kérdés (a diézis használata is, amellyel a magyarországi és az 1996-os „egyetemes” énekeskönyv nem él).¹⁷ 1923-ban – szintén immár Trianon után – az Erdélyi (kolozsvári) Egyházkerület a megújított, 1908-as erdélyi énekeskönyvet követően új énekeskönyvet adott ki, amelyet több gyülekezetben ma is használnak, noha ezt igyekeznek az úgynevezett egyetemes – de aztán nem egyetemesen, egységesen használt – vagy „találkozó” 1996-os Magyar református énekeskönyvvel¹⁸ felváltani. Ez (Ék. 1996) mindenben átveszi az 1948-as, mai magyarországi énekeskönyv¹⁹ zsoltárszövegeit, de még további versszakokat hagy ki, az 1425-ből összesen 857-et tartalmaz. Az Ék. 1996

¹⁴CSOMASZ TÓTH: A református gyülekezeti éneklés... 184–197.

¹⁵BÓDISS: Az 1948-as énekeskönyv a református egyházi éneklés történetében... 27.

¹⁶Énekeskönyv. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Kiadása. Budapest, 2001. Az 1921-es énekeskönyvről l. még: ZIH OTÍLIA VALÉRIA (Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad): Az 1921-es Református énekeskönyv (Az Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencián Kolozsváron 2006-ban bemutatott dolgozat. Témavezető tanár: KRISTÓFI JÁNOS ZSIGMOND. Lásd ugyanez: http://etdk.adatbank.transindex.ro/pdf/zen_zih.pdf.

¹⁷Erre l. pl. „... eleitől #ogva ...”. Tanulmányok, dolgozatok, hozzászólások a genfi zsoltárok énekléséről. Református Egyházzenészek Munkaközössége. Budapest, 1993. (ReZeM 024).

¹⁸A továbbiakban (rövidítve): Ék. 1996. A „találkozó” arra vonatkozik, hogy a magyar reformátusok világtalálkozója adták ki Budapesten. Volt olyan elképzelés, hogy ezt egyetemesen használják, a magyarországi szakemberek azonban ezt nem, csak az alkalmi használatot fogadták el, mert a hazai, 1948-as énekeskönyvet jobbnak tartják. Azon egyháztestek részére azonban, ahol az Ék. 1996 előrelépést jelent, a használatba vételét ajánlják. Lásd: Közös állásfoglalás az 1996-os református énekeskönyv használatáról. Magyar Egyházzene 5 (1997/1998): 448. Az Ék. 1996-ot a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinatának Himnológiai bizottsága szerkesztette, a munkából a legnagyobb részt MÁTÉ JÁNOS, a Bizottság titkára végezte. A sürgető határidő (a magyar református világtalálkozó) miatt az Ék. 1996 összeállítására kevés idő volt.

¹⁹Énekeskönyv magyar reformátusok használatára. Bp., 1948 [1949]. Majd számos további kiadás. A továbbiakban (rövidítve): Ék.

nem hagy ki olyan versszakot, amelyet az 1948-as énekeskönyv (Ék.) ne mellőzött volna. Újabban pedig lényegében az Ék. 1996 javított (és módosított) ötödik kiadását az ottani Zsinat a reformátusság számára egész Romániában kötelező használatúnak is fogadta el,²⁰ de ez a gyakorlatban (eddig) csak részben valósult meg, a közénekeskönyv használata Romániában (még) nem mutat egységes gyakorlatot. Az 1923-as erdélyi énekeskönyv negyven zsoltárt tartalmaz, nemegyszer szövegmódosításokkal, hiszen forrásai az előző, 1907-es erdélyi énekeskönyv és az 1903-as magyarországi próbaénekeskönyv is.

Az alábbiakban – mintegy tanulságul a mai énekeskönyv-problémákhoz is, és mivel ezt még nem tették meg –, néhány zsoltárt kiválasztva röviden összehasonlítjuk, bemutatjuk az 1921/2001-es (a változatlan szöveg szempontjából tulajdonképpen az 1921-es) és az 1923-as énekeskönyv zsoltárainak az eredeti szöveghez való viszonyát. Az Ék. 1921/2001 a 3. zsoltár első és második versében egészen kis szövegmódosítást tesz: „Sokan azt alítják, / Lelkemről azt mondják: / Veszett ennek ő dolga,” → „Sokan azt állítják, / Lelkemről azt mondják: / Veszve ennek ő dolga”; illetve: „Mert te, én Istenem,” → „De te, én Istenem”. A 3. versben lényegében nincs változtatás, a 4. (az utolsó) pedig kimaradt. Az erdélyi Ék. 1923-ban nagyobbak a változtatások: „Sokan azt állítják, / Vakmerőn azt mondják, / Hogy a lelkem elveszett”. Az első versszak utolsó sora pedig teljesen más lett: „Mert elhatta Isten, / Így szólnak bolond módra.” → „Elhagyott az Isten, / Rólam elfelejtkezett.”. A 2. és 3. versszakban szintén nagyobbak az eltérések, különösen a 2. van folyamatosan átírva: „Mert te, én Istenem, / Paizsom vagy nékem, / Ki életem megmented, / És nagy tisztességre / Fejem dicsőségre / Idővel fölemeled. / Tehozzád, Úr Isten, / kiáltok szüntelen, / És Te megvidámítasz, / Meghallgatsz kedvedből, / Sion szent hegyéről / Nagy segédelmet nyújtasz.” → „De te, én Istenem! / Paizsom vagy nékem, / S életemet megóvod; / Fejem fölemeled, / Új fénnel övezed, / Mert reám

²⁰Magyar Református Énekeskönyv. Erdélyi Református Egyházkerület. Kolozsvár, 2008. Ötödik, javított kiadás. A Romániai Református Egyház kötelező használatára a Zsinat által 1997. április 11-én elfogadott énekeskönyv. Alapkiadás: Magyar Református Énekeskönyv – Kolozsvár 1999, amely a Magyarországi Református Egyház Kálvin Kiadójánál 1996-ban – az akkori MRETZS [Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata] megbízásából – megjelent kiadvány felhasználásával készült. A dallamokat BENKŐ ANDRÁS ellenőrizte. A szöveget gondozta HATHÁZY FERENC. [A zsoltárok szövege nem tér el az Ék., illetve az Ék. 1996 szövegétől, a helyesírás viszont modernizálva van.]

nagy a gondod; / Tehozzád, oh, Uram! / Fölemelem szavam, / És te megvidámítasz; / Míg nevedet zengem, / Te a magas mennyben / Esdő szavamra hallgatsz.”; illetve (3. versszak): „Ha ágyamban nyugszom, / Csendessen aluszom, / Nincsen semmi félelmem. / Midőn felszerkenek, / Semmin sem kesergek, / Mert Isten őriz engem, / Ha százezer népek mind környülvennének, / Jobb és bal kezem felől, / Ha rám ütnének is, / Nem rettegnék mégis / Semmi veszedelemtől.” → „Ha ágyamban nyugszom, / Csendesen aluszom, / Nincsen semmi félelmem; / Midőn felszerkenek, / Akkor sem rettegek, / Őriz engem Istenem; / Ha százezer népek / Mind körülvennének, / Feltámadván ellenem, / Nem félnék én úgy sem, / Míg velem az Isten, / Nem érhet veszedelem.”. A 4. versszak pedig az Ék. 1923-ban szinte teljesen át van írva: „Kelj föl, Uram, tarts meg, / Ellenségim vond meg, / Megtörvén ő fogokat. / Mind összevaskolod, / És arcul csapkodod / az Isten-utálókat. / Csak te vagy az Isten, / Ki minden szükségben / Meg tudsz szabadítani, / Ki az te sereged / Megtartod, szereted, / És meg szoktad áldani”. → „Kelj fel, Uram, kelj fel, / Ellenségim üzd el, / És tarts meg köztük engem! / Szent neved félelme / Legyen győzedelme / Lelkemnek a bűn ellen; / Oh, Isten, Istenünk! / Maradj, maradj velünk! / S az ártatlant ne hagyd el; / Sőt szent kegyelmedet, / Mely győz a bűn felett, / Láttasd meg híveiddel!”.

Az 5. zsoltárban az Ék. 1921/2001-ben az első két versszak és a 4. és a 8. szövegén nincs változtatás. A 3. versben csekély módosítás van: „Idején az nap hogy följött, / Elődbe számlálom igyemet,” → „Idejébb, mint a nap feljött.”²¹/ Elődbe számlálom ügyemet,”. Az 5–6. vers kimaradt, a 7.-ben egy szót cseréltek ki: „Bémegek szent templomodban,” → „Bejöttem szent templomodba,”. A 9–10. vers szintén kimaradt, a 11.-ben egy szórendi változtatás van: „És hogy azok mind örüljenek,” → „És hogy mindazok örüljenek,”; az utolsó, 12. versszak közlése pedig változatlan szövegű. Az Ék. 1923-ban az első két versszak változatlan, a 3. szövegén van kisebb módosítás: „Jó reggel meghallgatsz engemet, /

²¹Megjegyezzük, hogy az „Unitárius énekeskönyv”-ben (14. kiadás; Kolozsvár, 1994.) ez a sor azonos. Egyébként ebben az énekeskönyvben 37 zsoltár van, pontosabban 36, mert a 90. ketté van véve, s közülük 23 (22) Szenci Molnár fordításában. Szinte mindegyik zsoltárból azonban (bőven) maradnak ki versszakok és a szöveget különböző mértékben módosították és/vagy átírták. Négy esetben nem jelzik, hogy Szenci Molnár a fordító, 7-ben igen, 12-ben hasonlóan, hozzátevé még, hogy: „átírva”. Nemegyszer (szinte) teljesen új szövegezésű sorok, sőt versszakok is kerültek a Szenci Molnárénak jelzett szövegbe. (Az átírások többségét nem tartjuk szerencsésnek.) Az „Unitárius énekeskönyv”-re való utalások az énekeskönyvek közti kapcsolatra utal(hat)nak.

Uram, még virradta előtt, / Idején az nap hogy följött, / Elődbe számlálom
igyemet, / Várván kegyelmet.” → „... / Uram, még virradat előtt;²²/
Előbb, mint hogy a nap felkölt, / Elődbe számlálom ügyemet, / S várom
kegyelmed.”. A 4–6., valamint a 9–11. verseket az énekeskönyv kihagyta,
a 7. szövegén kevéssé módosított, a 8. és a záró, 12. verset viszont
lényegesen átírta: „Én pedig nagy jó reménységgel / Bémegyek szent
templomodban, / És imádlak szent házádban, / Nagy jóvoltodért
félelemmel / Szolgállok szívvel.” → „Most is azért jó reménységgel /
Bejöttem szent templomba, / És imádlak szent házádban. / Jóvoltodért
szent félelemmel / Szolgállok szívvel!”; (a 8., ill. a 12. versszakok)
„Vezérlj, Uram, igazságodban, / Ellenségimnek láttokra, / Kik igyekeznek
káromra, / Oktass, hogy az te utaidban / Járhassak jobban.” → „Vezess
Uram igazságodban, / Őrizz minden gonosz ellen, / Mely elvonna tőled
engem; / Oktass, hogy a te útidban / Járjak biztosan!”; illetve: „Mert az
igazat te megáldod, / Te nagy irgalmassággoddal, / Környülvészed, mint
paizzsal, / Minden gonosz ellen megtartod, / És ótalmazod.” → „Mert a
jókat mindig megáldod, / Oltalommal körülveszed, / Paizsoddal befede-
zed; / Legyen azért közöttünk áldott / A te jóságod.”.

A 8. zsoltárban az Ék. 1921/2001-ben az 1–4. versszakok szövege
megegyezik az eredetivel, az 5.-ben pedig csak régies grammatikai
megoldások változnak. „Az angyaloknál noha egy kevéssé / Kissebbé tőd:
de nagy dicsőségessé” [az embert] → „... Kissebbé tevéd, de
dicsőségessé”. A 6., illetve a 9., záró versszakban egészen kis módosítás
van (*Kezed munkáján* helyett *Kezed munkáin*, illetve (kétszer) *mily* helyett
mely), a 7–8. versszak pedig kimaradt. Az Ék. 1923-ban az 1. versszakban
gyakorlatilag nincs változtatás, a 2. pedig kimaradt. A 3. és 4. vers viszont
kihagyással és szövegmódosítással egygyé van összevonva: „Nagy voltát,
ha megnézem dolgaidnak, / Mellyeket az te ujjaid formáltak, / Az eget,
holdat, az fényes napot, / És szép renddel az sok csillagokat, // Csudálván
mondom: micsoda az ember, / Ki tetőled ennyi dicsőséget nyer! / De
micsoda az embernek fia, / Kiről fölségednek van illy gondja?” →
„Hogyha megnézem csoda dolgaidat, / A napot holdat és csillagokat, /
Csudálva kérdelem: mi itt az ember, / Hogy tetőled, Uram, kegyelmet
nyer?”. Az 5. és a 7–8. versszak kimaradt, a 6. versszakban viszonylag
nagyobb, az utolsóban, a 9.-ben pedig kisebb módosítások vannak:

²²Ez a sor az „Unitárius énekeskönyv”-ben azonos (az 5. zsoltárban az eredetiben és
másutt a *virradta* szó áll).

„Kezed munkáin őket úrrá tevéd, / Hogy azokkal bírna, néki engedéd, / Valamit ez világra teremtél, / Mindeneket lába alá vetél.” → „Kezed nagy művén őket úrrá tevéd, / Hogy velük éljen néki megengeded; / És e világra, amit teremtél, / Mindeneket lába alá vetél.”; illetve: „Ó, fölséges Isten, kegyelmes Urunk, / Melly csudálatos az te neved nálunk! / Fölségednek melly nagy dicsősége, / Mellyel teljes ez föld kerekése!” → „Oh, felséges Úr, mi kegyes Istenünk! / Mily csudálatos a te neved nekünk. [Itt az első versszaknak a hasonló első két sorát ismétli meg]²³ / Fölségednek mily nagy dicsősége, / Mellyel teljes e föld kerekése!”.

A 23. zsoltárban az Ék. 1921/2001-ben az első két versszakban nincs lényegi módosítás, az utolsó, 3. versszak záró sorában is csak csekély: „Az Úr énnékem megengedi nyilván, / Hogy mindéltiglen lakjam ő házában.” → „... Hogy mindéltiglen hajlékában laknám.”. Az Ék. 1923-ban az 1. versszak második felében vannak kisebb átírások, hasonlóan a 2. versszakban is, de ott egy sor teljesen ki is van cserélve, a 3. verset pedig nagy mértékben átírták: „Az Úr énnékem őriző pásztorom, / Azért semmiben meg nem fogyatkozom, / Gyönyörű szép mezőn engemet éltet, / És szép kies folyóvízre legeltet. / Lelkemet megnyugotja szent nevében, / És vezérl engem igaz ösvényében.” → „... Gyönyörű szép mezőn engem ő éltet, / És szép kies folyóvíznél legeltet; / Lelkem nyugtatja az ő szent nevével / És engem igaz ösvényén vezérel.” // (2. vers) „Ha az halál árnyékában járnék is, / De nem félnék még ő setét völgyén is: / Mert mindenütt te jelen vagy énvelem, / Vessződ és botod megvigasztal engem, / És nékem az én ellenségim ellen / Asztalt készítesz, eledelt adsz bőven.” → „Ha a halálnak árnyékában járnék, / Még az ő sötét völgyében sem félnék; / Mert mindenütt Te jelen vagy énvelem, / És Szentlelked megbátorítja szívem²⁴; / És nekem az én ellenségim ellen / Asztalt készítesz, s eledelt adsz bőven.”. A 3. versszak szövegének az összehasonlítása pedig a következő: „Az én fejemet megkenöd olajjal, / És engemet itatsz teljes pohárral, / Jóvotlod, kegyességed körülveszen, / És követ engem egész életemben, / Az Úr énnékem megengedi nyilván, / Hogy mindéltiglen lakjam ő házában.” → „Csak te vagy, Uram, hűséges gondozóm, / Minden bajomban igaz vigasztalóm; / Jóvotlod és irgalmad körülveszen, / S követ engem az én egész éltében; / Az Úr énnékem megengedi nyíltan, / Hogy amíg élek szent házában lakjam.”.

²³E sorok megegyeznek az „Unitárius énekeskönyv”-ben lévőkkel.

²⁴Ez a sor azonos az „Unitárius énekeskönyv”-ben lévővel.

Az utolsó, a 150. zsoltár szövegén mindkét énekeskönyv jelentősen változtat, az erdélyi itt is (jóval) nagyobb mértékben. Az Ék. 1921/2001 az első versszakon nem módosít, a másodikat viszont kihagyja, s a harmadikon pedig erősen módosít, noha egyes sorokat meghagy. Az Ék. 1923 a második versszakot kihagyja, az első és még inkább a harmadik versszakként pedig egy mondanivalójában ugyan lényegében azonos, de más szöveget közöl. Lásd: „Dicsérjétek az Urat, / Áldjátok ő szent voltát, / Dicsérjétek mennyekben, / Hol országol kegyesen, / Az ő nagy dicsőségében. / Dicsérjétek hatalmát, / Mellyből ő dicső voltát / Minden veheti eszében. // Dicsérjétek őt kürtben / És ékes éneklésben, / Hegedőben, lantokban, / És hangos citerákban. / Az Úrnak zengedeztetek: / Sípokban, virginákban, / És hangos orgonákban, / Örvendjétek az Istennek.” // Az Urat cimbalmokban / És egyéb szerszámokban / Mindnyájan dicsérjétek, / Citerát pengessetek, / Az Úrnak nevét dicsérvén, / És minden lelkes állat / Dicsérje az nagy Urat, / Dicsőség Istennek, Ámen.” → (Ék. 1921/2001) „... (3.vers) „Az Urat szívetekből / És teljes lelketekből / Mindnyájan dicsérjétek, / Vígan énekeljétek / Az Úrnak nevét hirdetvén; / És minden lelkes állat / Dicsérje a nagy Urat: Dicsőség Istennek! Ámen!”; (Ék. 1923; az 1. és a 3. vers) „Áldás az Úr nevére, / Ő szent voltát dicsérje / Fenn a mennynek országa, / Hol tündöklök jósága, / S ahol lakik dicsőségben, / Hatalma ahol fénylik / Mind a világ végéig, / Dicsérje az Istent minden! // Hívek ti is zengjétek / Dicsőségét nevének! / Orgonaszó zendüljön, / Örömeinek csendüljön / Nagy ünnepén e szent helynek! / Hálaadó imában / Mondjuk itt ma mindnyájan: / Alleluja az Istennek!”.

Az 1921-es BALTAZÁR DEZSŐ püspök vezetésével összeállított énekeskönyv helyébe lépő új magyarországi énekeskönyv megszerkesztésére ugyan már az 1940-es évek elején megindultak a munkálatok, de az Ék. 1921 nem elsősorban a zsoltárszövegek közlése, hanem a régi dicséretnek nagy mértékű elhagyása és a dallamközlés fogyatékos módja miatt kapott kritikát.²⁵ Az énekeskönyv a zsoltárszövegekből való versszakkihagyásokat és a nem túl nagy számú és általában csekélyebb szövegmódosítást – bár e téren is többször illetheti bírálat – a saját szemszögéből összességében eléggé következetesen valósította meg. Általában nem távolodott el a mondanivalótól, a szöveget pedig – ha úgy

²⁵L. CSOMASZ TÓTH: A református gyülekezeti éneklés... 193–196.

ítélte meg, hogy ez szükséges – a mai éneklőhöz, olvasóhoz közelebb óhajtotta hozni.

Az 1923-as és részben ma is használt erdélyi énekeskönyvre – legalábbis a mindössze negyven zsoltár közlésére vonatkozóan – nagyjából áll az, amit egyik forrásáról, az 1903-as próbaénekeskönyvről mondott a szakirodalom.²⁶ Az egyes szövegrészek változatlan átvétele, a részbeni módosítások és a gyakori teljes átírás vagy szövegcsere elegyéből egy, az eredetnél általában erőtlenebb, helyenként pedig a népszerűbbnek, befogadhatóbbnak vélt stílus irányába mozdult változat állt elő. (Igaz, azt meg sem említik, hogy a zsoltárok fordítója Szenci Molnár Albert, ami viszont az egyező szövegrészek miatt is problematikus.)

Az alábbiakban az Ék. 1921 (Ék. 1921/2001) és az Ék. 1923 zsoltárszöveg-közléseihez néhány konkrét megjegyzést is fűzünk. Mindkét énekeskönyv elhagyta a zsoltársummákat, pedig ezek az átvitt, metaforikus értelmezés, illetve annak lehetősége jelzésével segíthetik a befogadást. A 3. zsoltár első versszakában szereplő elavult *alít* 'vél, gondol' igét mindkét énekeskönyv a hasonló alakú, de nem azonos (csak közeli) jelentésű *állít*-tal helyettesítette. Az Ék. 1921-ben az 5. zsoltár 3. versében a Nap felkeltéhez kapcsolt *idejébb* szó, a hajnali fohászkodásra vonatkozik; a szokatlan képzésű szó használata azonban nem szerencsés. Ugyanakkor az 5–6. és a 9–10. versszakok elhagyása helyeselhető. Ezek arról szólnak, hogy az Isten miként bünteti meg a zsoltáros ellenségeit, vagy a zsoltáros hogyan kéri ezt. S a kihagyás a meglehetősen hosszú szöveget szintén rövidíti. (Egyébként ugyanezeket a versszakokat kihagyta az 1996-os úgynevezett „találkozó” énekeskönyv is.) A 8/5-ben a *tesz* ige ritkább régies elbeszélő múlt idejű alakját küszöbölik ki, s a *nagy* régies melléknévi fokhatározószó marad el. Az Ék. 1921 és az Ék. 1996 – elfogadhatóan – itt is ugyanazokat, a 7–8. versszakokat hagyta ki, amelyek az ember hatalma alá adott állatokat sorolják. A jól ismert 23. zsoltár erős szövegahagyománya miatt a 3. versszak csekély módosítását is inkább mellőzni kellett volna, noha ennek a rím jobbá tétele volt a célja (*nyilván : laknám*). A 150. zsoltárban mindkét énekeskönyv igyekezett elhagyni a zsoltárban említett hangszerek elnevezését. Nyilván azért is, mert az ókori keleti hangszerek eltértek a maiaktól, ezeknek a zsoltárfordításban az őket jelölő szavak sem felelnek meg (pontosan), illetve azok időközben jelentésváltozáson is átmehtek. Az Ék. 1921 a 2.

²⁶L. CSOMASZ TÓTH: A református gyülekezeti éneklés... 189.

versszakot kihagyja; az utolsónak, a 3.-nak az első felét pedig nagy mértékben átírja, ami nem helyeselhető. Szómagyarázó láb- vagy végjegyzet egyik énekeskönyvben sincs.

Az Ék. 1921 is törekszik arra, hogy a zsolttárokban a konkrét ószövetségi kötődéseket több esetben csökkentse, vagy a régies, különös kifejezéseket mellőzze, s ezáltal a szöveget közelebb hozza a mai éneklőhöz. Így például a 75/6-ban az „az Jákóbnak Istenét” sort „A kegyelem Istenét”-re, a 89/4-ben az „Ó, Zebaoth Isten”-t „Óh, seregek Urá”-ra, a 72/2-ben az „Az békeség zsírját” „A béke áldását”-ra változtatta. A BALTAZÁR DEZSŐ-féle átdolgozások, s legtöbbször egyben rövidítések is olyan zsolttárokra érintenek, amelyeknek általában erős és a mai éneklőtől távol álló ószövetségi vonatkozásuk van (a 11., 45., 48., 53., 87., 110. [!], 114., 129.). A rövidítéssel, versszakkihagyással az Ék. 1921 egyébként is gyakran él. Igen szembeűnő példa erre az 58. zsolttár, amelynek nyolc versszakából – az első és az utolsó ének összevonásán alapuló, átírt – egyversszakos ének lett. A 119. zsolttár 88. versszakának különböző részeiből pedig egy 12 versszakos ének állt össze. A Baltazár-féle átdolgozások, bár régies stílusban készültek, olykor elűtnek a Szenci Molnár-zsolttárok stílusától (pl. 45/1: „Vitéz kard a derekadon,”; 48/1: „Hazánk oltalmáért téged dicsőítűnk.”; 110/4: „Erőd élők, holtak felett megáll.”. Mivel az Ék. 1921 kevesebb dallamot vesz fel, előfordul – és ez egyértelműen kritizálándó –, hogy a sor megrövidűl. (Így az 59. zsolttárban a sorok szótagszáma 9 helyett 8 lett, azért hogy a 35. zsolttár dallamára énekelhető legyen.)

Az Ék. 1923 legtöbb bemutatott változtatása is, mint említettűk, a mai éneklőhöz óhajtja vagy óhajtaná közelebb hozni a szöveget, de ennek gyakori jelentős változtatása, sőt új szövegrészekkel való felváltása nem helyeselhető, annál kevésbé, mert ezek erőtlenebb, könnyedebb, művi beavatkozást is mutató stílusa elűt a zsolttárok hangjától (pl. 3/2: „Fejem fölemeled, / Új fénnel övezed /... Te a magas mennyben / Esdő szavamra hallgatsz”; 5/6: „Legyen azért közöttűnk áldott / A te jószágod”; 8/2–3: „Csodálva kérdeű: mi itt az ember, / Hogy tetőled, Uram, kegyelmet nyer? // Kezed nagy művén őtet úrrá tevéd,”; stb. A 23. zsolttárban a „Vessződ és botod megvigasztal engem” sor és a fej olajjal való megkenésére, a teli pohárral való kínálásra utaló sorok kihagyása, mással helyettesítése művelődeűstörténeti problémát is felvet, amit inkább jegyzetben kellett volna megmagyarázni, mintsem más szöveget betenni. Az ókori izraeli pásztör vesszővel terelte, bunkós bottal pedig védte a

nyáját, a lakomához pedig a tiszteletteljesen fogadott vendég fejének olajjal való megkenése és tele pohárral való kínálása is hozzátartozott. A metaforikus kép tehát azt fejezi ki, hogy az Úr vezeti és megvédi, s kegyesen fogadja a zsoldárost, a hozzá fohászzkodót. Az egyes zsoldárszövegek közlésében az Ék. 1923-ban igen nagy az eltérés és gyakran sok a változtatás. Például a 23. után jövő, szintén jól ismert 25. zsoldárnak („Szívemet hozzád emelem...”) az első három versszakát egy ragcserétől eltekintve változatlan szöveggel közlik. (A többi, a 4–10. versszakok kimaradnak.) A következő, a 30. zsoldárban viszont már csak a kezdő versszak első fele lesz lényegében változatlan, a második felét módosítják, a folytatásként közölt öt versszak pedig teljesen át van írva, s két versszak kihagyva. A 2. versszak szövege például így változik: „Hogy fölkiálték tehozzád, / Nyavalyámot meggyógyítád, / És hogy én csaknem az sírbe, / Esném az halál töribe, / Ismét föltámasztál engemet, / Pokoltól megmentéd lelkemet.” → „Midőn lelkem téged hívott, / Megújulást küldtél legott, / S ki már-már a sírban valék, / Általad új erőt nyerék; / S míg annyi más a sírba szállott, / Engem kezed ismét megáldott.”. A 30. után álló ismert 32. zsoldár („Ó, mely boldog az oly ember életében...”) első versszakában csak kisebb változtatás van, a még közölt 2. versszak pedig a 4. első felének és az utolsónak, a rövidebb 6.-nak a változatlan szövegéből van összevonva (a többi kimaradt).

A nagyobb mértékű szövegváltoztatásokat a mai egyházi tudományosság nem (sem) tartja helyesnek, noha abban mindmáig megoszlanak a vélemények, hogy a Szenci Molnár fordította zsoldárokból, a régi énekekből szabad-e kihagyni, illetve egyes versszakokat mellőzni, és a szövegükön – ha elavult vagy félreérthető, avagy ritmikai okokból – módosítani. Ha pedig igen, akkor milyen mértékben és módon. Ezért is fordult kitüntetett figyelem az ÁROKHÁTY BÉLA, KARÁCSONY SÁNDOR és ÁGOSTON SÁNDOR jugoszláviai püspök által összeállított, 1939-es új jugoszláviai magyar református énekeskönyvre,²⁷ amely számos régi éneket bevett, s az összes Szenci Molnár fordította zsoldárt modernizált átírásban (nem átdolgozásban), és csorbítatlanul közölte.

A mai énekeskönyv, amelyet 1948-ban egy bizottság, annak előadójaként és az énekeskönyv szerkesztőjeként elsősorban CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN eredetileg próbaénekeskönyvként állított össze, sok

²⁷Énekeskönyv református keresztyének számára. A Jugoszláv Királyság Református Keresztyén Egyháza kiadása. Subotica [Szabadka], 1939.

értékes régi éneket hozott vissza, Szenci Molnárnak mind a 150 zsoltárát közli, a zsoltárverseknek (versszakoknak) pedig a 74 %-át, az 1425-ből 1052-t,²⁸ (jóval) többet, mint ami számos újabb kori énekeskönyvben található. Az Előszó szerint a szövegeken csak ott és annyit igazítottak, „amennyit a ritmikus dallamok az énekbéli hangsúlyozás miatt megköveteltek. A nagyon részletező, avagy más okból gyülekezeti istentiszteleti használatra nem alkalmas, vagy félremagyarázható versszakokat” pedig ebben a kiadásban elhagyták, de sorszámaikat jelezték.²⁹ Másutt azt írja, hogy egy-két teológiai-bibliai szempontú szövegkorrekción kívül „a szakértői javaslat figyelembevételével is csak ott és annyit módosítottunk, amennyi feltétlenül szükségesnek látszott, egyes ma már érthetetlen nyelvi ódonságokat megigazítottunk, ott pedig, ahol a szöveg és a dallam ritmusbéli összehangolása céljából eszközöltünk módosításokat, a munkabizottság vezérelve az volt, hogy ez a *Molnár*-szöveg lehető legcsekélyebb változtatásával és úgy menjen végbe, hogy az új szövegalak ne tartalmazzon olyan szót és kifejezésformát, amellyel a nagy magyar zsoltárfordító maga is ne tudott volna élni, ha nagy feszültséggel végzett és ma is csodálatos lendületű munkája közben éppen az a kifejezés mód jutott volna az eszébe. Röviden összegezve: alázatos restaurátori munkát kívánt végezni a bizottság. Ebben a munkában erősen kötötte a bizottságot a régi szép szöveggel szemben érzett kegyelet is, ezért a változtatások a fent említett elvi alapokon is sokkal messzebb mehettek volna.”³⁰ Alaposabb vizsgálat azonban azt mutatja, hogy a szövegeken nemegyszer a jelzetnél, a vártnál gyakoribb kisebb-nagyobb nyelvi-tartalmi szempontú módosításokat is végeztek (l. később).

Ma, amikor egy új általános használatú énekeskönyv összeállításának az előkészületei folynak, ismét fölvetődik a kérdés, hogyan és milyen mértékben kerüljenek be ebbe Szenci Molnár Albert zsoltárai. Vannak, akik – tekintettel az újabb idők társadalmi, hitéleti változásaira, a vallásgyakorlat, a zsoltárok ismeretének visszább szorulására – a Szenci

²⁸L. CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: A megújított jugoszláviai énekeskönyvről. (1973). In: Hagyomány és haladás. Csomasz Tóth Kálmán válogatott írásai születése 100. évfordulójára. Szerk. BÓDISS TAMÁS. Bp., 2003. 641. (Az idézett adatok a mai magyarországi énekeskönyvre vonatkoznak.)

²⁹Ék. 9.

³⁰CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: A református gyülekezeti éneklés. Bp., 1950. 254–255.

Molnár-zsoltárok alaposabb megrostálását látnák szívesen.³¹ Például DRASKÓCZY LÁSZLÓ, aki a Reformátusok Lapjában jelenleg is közöl egy sorozatot „Énekeljete új éneket!”³² címmel, s a Dunamelléki Egyházkerület kiadásában 2009 és 2010 között meg is jelentetett három énekművet 188 új énekkel, bennük egy-két új zsoltárparafrázissal, és azzal a szándékkal, hogy az új énekeskönyv majd ezekből is válogasson. Azután pedig az egyházkerület ezek alapján DRASKÓCZY előszavával egy kétszáz éneket tartalmazó gyűjteményt adott ki.³³ Közöttük valóban vannak figyelemre méltók – többek között Bede Anna és Kádár Ferenc szerzte szövegek, s azok egy része, amelyet a „Bevezető gondolatok...”-ban szintén említettek –, de számos olyan is, amelyeket egy közénekeskönyvbe nem lenne ajánlatos bevinni. DRASKÓCZY LÁSZLÓnak A Doktorok Kollégiuma (a Magyar Református Egyház évenként ülésező tudományos testülete) 2010. évi pápai ülésén a himnológiai bizottságban „Leendő Énekeskönyvünk előhírnökei: a Dunamelléki Énekművek” címmel felolvasott kéziratában (keltezése: Bp., 2010. 07. 27.) többek között ez áll: „Énekeskönyvünk első negyedét továbbra is tartsuk fenn a zsoltároknak, hiszen »e szavakat maga Isten adja szánkba, mintha csak ő maga énekelne bennünk önnön dicsőségét magasztalva« (Kálvin, 1542). Noha – Szenci fordításai kapcsán – kulturális értékeink ápolását jogosan követelhetik bizonyos nemzeti vagy művelődési szempontok, de ilyesféle szándékainkba ne akarjuk Istent prókátornak felfogadni. Énekeskönyvünk zsoltáranyaga élő kövekből épüljön, mert a nem használt ének haszontalan, terméketlen, és énekeskönyvünkben jogtalanul bitorolja a drága helyet. Ennek a szakasznak tehát – véleményem szerint – tartalmaznia kell a Szenci fordítások egy bizonyos hányadát, a gyülekezeteink által többnyire kedvelt, és még ma is friss XVI. századi zsoltárparafrázisok jórészét, valamint az újabban íródott zsoltár-termés javát.” Vagy például KECSKÉS ANDRÁS is már korábban írt erről a kérdéstről. Mint mondja, a történeti érték fontos, de „nem pótolhatja az istentiszteleti rendeltetés maradéktalan érvényesülését. A templom nem múzeum, a gyülekezeti énekeskönyv nem irodalomtörténeti adatbázis. Ugyanakkor mind a nyelvi, mind a történeti értéknek megvan a maga szerepe a költészet lényegétől elválaszthatatlan esztétikai érték kialakí-

³¹DRASKÓCZY i. m. 5.

³²Így kezdődik a Szenci Molnár fordította 98. zsoltár: „Énekeljete új éneket / Az Úr Istennek örömmel,”.

³³Krisztus az éneke. Dunamelléki Református Egyházkerület. Bp., 2012.

tásában.” S ő (is) fontosnak tartaná Szenci Molnár zsoltárainak egy kottás, jegyzetelt kritikai kiadását, de egyes zsolttárok, zsolttárrészek szövegbeli problémáit, ritmikai fogyatékoságait látva azt írja, a gyülekezeti énekeskönyvben nem kellene erőltetni a Szenci Molnár-féle zsolttárok „hiánytalan közreadását”, sőt szorgalmazni kellene „a genfi dallamokhoz jobban igazodó, minden egyéb téren pedig lehetőleg a Szenci Molnáréval egyenrangú modern fordítások készítését. Nem a régiek helyett, hanem mellettük, felkínálva az alkalomhoz illő választás lehetőségét.”³⁴

Gyakorló lelkészek is írtak arról, hogy szükség lenne a Szenci Molnár-féle zsolttárok szövegének gondozására. SZ. TÓTH GERGELY egy rövid cikkben hoz erre néhány példát, többek között a 68. zsolttárral kapcsolatban: „Alcíme szerint a hugenották harci zsolttára. Ehhez képest meglepő fordulat a 3. versben foglalt ígéret: »*Megáld egyes embereket, ad nékik szép cselédeket háznép tenyészésére*«.³⁵ Ez a megelőző énekeskönyvben is így van, sőt az 1903-asban is, amelyik pedig nem tartja éneklendőnek a 4–15-ig való verseket. Az 1996-os énekeskönyv csak az első négy verset közli. Hát mit mondjunk? Egyik megvizsgált bibliafordításunk sem tud a szép cselédek által történő háznép tenyészésről. Vajon mi jár református híveink fejében, amikor ezt a verset énekelteni velük a kifüggesztett énekrendi tábla? Legjobb esetben semmi”.³⁶ (Ez a példa az archaizmusok, a nyelvi jelentésváltozás egy esete. A *cseléd* régen jelenthetett gyermeket, nyelvjárásokban ma is. A *tenyészés* értelme pedig itt 'gyarapodás'. A sorok tehát azt mondják, az Úr megáld egyeseket szép gyermekekkel, s velük gyarapítja háznépüket.) SZ. TÓTH így zárja cikkét: „énekeskönyvünk is »*semper reformanda*«”. VITÉZ FERENC amerikai (!) református lelkész (későbbi püspök) – bár elismeri, hogy az „új Énekeskönyvben van sok jó ének is. A régiek között is” – már megjelenésekor elavultnak tartotta az Ék.-et, amely inkább „dicsőséges őseink hadi múzeumához” semmint „a modern atombombás idők folyton fejlődő lelki fegyvertárához” hasonlítható. S ha „Református Egyházunk alapelve az örökös reformáció, ha Károli bibliafordítását is revideálhattuk,

³⁴KECSKÉS ANDRÁS: A magyar református istentiszteleti ének szövegéről. Magyar Egyházzene, IV (1996/1997): 294, 300.

³⁵A szöveg az Ék.-ben pontosan: „Megáld egyes embereket, Ad nékik szép cselédeket Háznép tenyészésére;”.

³⁶SZ. TÓTH GERGELY: Gondozásra szorulnak-e a zsolttárfordítások szövegei? Emmaus, 1997. febr., 7. p. E kérdésre vö. még pl. GAÁL BOTOND: A „kánaáni nyelv” és a református teológiai nyelvújítás. Református Egyház, 2008. 5. sz. 84–89.

mért ne lehetne a zsoltárokat, az ősi református énekeket is átköltetni eredeti zamatuk és ódonosságuk szépsége megőrzésével? Ha az énekeskönyv szerkesztőihez az új Énekeskönyv nyelvén beszélne valaki, megbotránkoznának, azt hinnék, gúnyolódik. S amikor Istennel, a legfelségesebb Úrral beszélünk, nem lenne-e méltóbb Hozzá a legtökéletesebb énekszöveg, választékosabb stílus és emelkedettebb nyelv?³⁷

Mások szerint viszont a Szenci Molnár-zsoltárok örökségét közénekeskönyvben sem szabad megcsontítani, a teljes szöveget kell közölni.³⁸ KARÁCSONY SÁNDORNak – aki az 1948-as énekeskönyvet összeállító bizottságnak is tagja volt –, szintén ez volt a véleménye, s mivel ezt a bizottságban nem tudta érvényesíteni, a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetségnek ilyen elvek szerint s ugyancsak 1948-ban készült zsoltárkiadásához ő írta a Bevezetést. Ebben olvashatjuk is véleményét: nem akarjuk Szenci Molnár szövegét „toldozással-foldozással elrontani, másrészt nem hisszük, hogy akár mi, akár mások, mai magyarok, nálánál jobban meg tudnók oldani ezt a feladatot [a zsoltárfordítást]. Mi az ő zsoltárfordítását végleges szövegnek érezzük, éppúgy elképzelhetetlennek tartjuk, hogy valaki még egyszer ilyen tökéletesen és szépen magyar nyelvre fordítsa a 150 zsoltárt, mint ahogy bizonyára senki sem fogja Toldi Miklós történetét még egyszer olyan tökéletesen és szépen versbe szedni, mint annak idején Arany János.” Aztán azt mondja, hogy a zsoltárok nyelve ugyan régies, de sokan így ismerik és szokták énekelni, s a „Gyülekezeteink nagy része falusi gyülekezet, népnyelven beszélő parasztokból áll. A népnyelv és a régi nyelv között pedig nincs olyan nagy különbség, mint a régi nyelv és a városi lakosok beszéde között. A városiak is ismerik tanulmányaikból az irodalmi nyelvet. Klasszikus nagy íróink közül éppen a legeslegnagyobbak falusi származásúak, műveikben ők nagyon is sokat merítettek a népnelvből, sőt egyesek még a régi nyelvből is. [...] Mi jó reménységgel vagyunk a felől, hogy a ma még talán

³⁷VITÉZ FERENC: A magyar református egyház próbaénekeskönyve. Bíráló. Kézirat. Cleveland, 1951. 1–7. (Kézirata valós problémákat /is/ felvet, de olykor túlzóan.)

³⁸Dávid király százötven zsoltára. Magyarra fordította Szenci Molnár Albert. [Faksimile.] A Csökmei Kör Kiadása. Pécel, 2001. 6–7. (A kis könyv végén szómagyarázatok is vannak, de csak egy szűk lapnyi.) A belső címlapon lévő adatokból: „Szenci Molnár Albert zsoltár fordításának e kiadása 1948 nyarán jelenet meg a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség gondozásában, 10.000 példányban. Kövendi Dénes rendezte sajtó alá, Karácsony Sándor írt hozzá tájékoztató bevezetést. Exodus könyvkiadó a főbizományos”.

meglévő nehézség is mindinkább csökken s nemsokára köznyelvünk is a régi nyelv és az irodalmi nyelv szellemében fog megújulni.” (Ugyanakkor kiadásához csatol szómagyarázatokot, de csak egy kis lapnyit.) Az eredeti zoltárszövegek (lehető) teljes megőrzését fontosnak tartja többek között FEKETE CSABA is, és megjegyzi még, hogy „nem látszik a hatalmas, új és jó énekanyag”.³⁹ S mindenképpen megjegyzendő még, hogy A Magyar Református Egyház Énekügyi és Liturgiai Bizottságának Zsoltáros Munkacsoportja vagy Albizottsága budapesti kibővített ülésén 2010. december 29-én például az a többségi, de nem egyhangú vélemény fogalmazódott meg, hogy a leendő énekeskönyvben Szenci Molnár Albert teljes zoltárszövege megtartandó, kisebb szövegmódosítások pedig csak ott történjenek, ahol a szöveg ma félreérthető, illetve jegyzetekben szómagyarázatok is fölvehetők. A Doktorok Kollégiuma Nyelv- és Irodalomtudományi Bizottságának 2011. november 4-i budapesti ülésén pedig végül is egy olyan összegző (? többségi) vélemény hangzott el, miszerint a leendő énekeskönyvben a jelenlegi énekeskönyv mind az 512 éneke minden versszakának helye van.

Egyfajta közbülső álláspontot képvisel DÉRI BALÁZS (ő a szöveg-igazításokat helyesli, a versszakokból viszont nem hagyja el). Véleményét, amelyről csak nemrég szereztünk tudomást, hosszabban is idézzük: „A zoltár, a Zsoltároskönyv egésze: az egyház éneke, imájának és énekének normája. A genfi zoltár: a református keresztyénség önazonosságának nélkülözhetetlen összetevője. Szenci Molnár Albert fordítása: nem csupán a magyar reformátusságnak idestova négy évszázadon át hűséges társa, hanem a magyar kultúra történetének elidegeníthetetlen része. S nem kultúrtörténeti kövület, múzeumi tárgy, hanem aminek újabb négy évszázadon át is ható anyagnak kell maradnia. Akár csak pozíciójának megingatása is: merénylet a református lelkiesség és a magyar kultúra ellen. [Bekezdés] Hogyan következhetnék be a merénylet? Két véglettel: dallam és szöveg változatlanul hagyásával, vagy (az esetleg a lecserélésig menő) túlzó modernizálással. [Bekezdés] Kezdjük a szöveg kérdésével (ami elválaszthatatlan a dallamétól). A gyülekezeti énekeskönyv nem lehet nosztalgizáló filológusok régiség-gyűjteménye (arra ott van a Régi Magyar Költők Tára 6. kötete). A 48-as revíziónál is jóval messzebbre kell menni a lábjegyzetet igénylő, elavult

³⁹L. FEKETE i. m. passim; Uő.: <http://www.reformatus.hu/mutat/nem-lesz-forradalmi-az-uj-enekeskoenyv>. Megtekintve: 2012. 06. 09.

félreérthető, kiejthetetlen, netalán nevetségessé vált fordulatok, szavak helyettesítésében (pl. 2. zs. 4. v. eleje; »vond meg«: 3/4.; »sok a tökéletlen«: 12/1.; »jótéttemmel«: 16/1.; »nyavalyást«: 41/1.; »mesét jelentek«: 49/1.; »támadatról«: 50/1.; s máshol is; »őrizz«: 80/1.; »nagy hiedelemmel«: 125/1.; s hasonlók százasával). A nyelv szegényedik és gazdagodik: változik. Ez természetes folyamat, nincs mit rajta keseregni és értelmetlen dacolni vele az érthetőség rovására. A stílustól nem idegen (esetleg Szenci Molnár Albert által is használt) szavak behelyettesítése igenis járható út. Régi módszer ez a bibliakiadásokban, s ezt kellett volna folytatni a 70-es évek bibliarevizíóinak is. A régies igealakok közül megtartandók az általános iskolát végzett emberek (Kölcsey, Arany, Petőfi és mások olvasásával szerzett) passzív tudásához tartozó formák, a magyar keresztyén szakrális nyelv szerves alkotórészei; szívem szerint és lehetőség szerint a »töd« igealakot és társait azonban átadnám megőrzésre a nyelvtörténészeknek. Ez a finom, de határozott kézzel (s bizony, szikével, vagy, legyünk modernek: lézersugárral) végzett munka megőrzi a szöveg eredeti struktúráját, alapvető vonásait, s csak a zavaró ráncokat tünteti el. Az elmúlt évek ilyen irányú próbálkozásaiban látok is jó megoldásokat. Hogy egyet említsek: az 50. zsoltár 1. versszakában a »Támadatról és napenyészetről« helyett a »Naptámadatról s napenyészetről« telitalálat; szerintem még az »s« sem kell. Az »Izzó, emésztő tűz« javaslatot viszont (2. str.) két szempontból sem tudom elfogadni. A felületibb kifogásom: a több (vagyis a jelzőhalmaz) kevesebb (vagyis nem zsoltáros hangvételi). A mélyebb kifogásom a változtatás indítéka, ez pedig nem más, mint a mostani zsoltárrevízióban, érzésem szerint, lehangsúlyosabbá vált ún. prozódiai probléma. ... [Bekezdés] A legsúlyosabb, de önmagában legkövetkezetesebb »megoldás« a Szenci-szöveg lecserélése (finoman, ravaszul: a régi mellé új »változat«...). Erre kár is szót vesztegetni. Csak határozott NEM lehet a szentencia, legyen bármilyen hibátlan prozódijú az új szöveg (de nem is az, nem is lehet az). Abszurd ötlet értékesebbnek tartani a genfi zsoltár dallamát (ritmusát), mint a szövegét, s annak kedvéért az utóbbit kérdésessé tenni, – a szöveg elsőbbségének biblikus elve, az egyetemes keresztyén hagyomány, a kálvini autoritás, vagy akár csak a ráció ellenére! [Bekezdés] A genfi zsoltár ritmikája soha nem akart uralkodni a szöveg fölött. ... [Bekezdés] Mármost a francia dallam ritmusát a francia szövegre applikálták. ... Mármost, két nyelv közt nem lehet nagyobb ellentét, mint ha az egyik minden szót az első szótagján, a másik az

utolsón hangsúlyoz, s ezt az ellentétet alig tompítják a hangsúlyos szavakhoz csapódó hangsúlytalanok. Soha, soha nem tudjuk a magyar nyelvet (tehát nemcsak Szenci Molnár fordításait) beleerőszakolni a genfi zsoltárok ún. eredeti ritmikájának Prokrasztész-ágyába. ... [Bekezdés] Minden zsoltár minden versének benne kell szerepelnie a zsoltárkönyvben. A teljes Írás Istentől ihletett – és csak a teljes Írás Istentől ihletett! Az átokzsoltárok és a hasonló (a felvilágosultságával hengegő, nagyképű, mégis a dolgok együttlítására képtelen »modern« ember számára szálkát jelentő) igék kiemelése környezetükből vagy kihagyásuk a környezetükből bibliaellenes és mindenestül elítélendő, eretnek szemlélet. Más kérdés az adott gyülekezeti alkalomra való válogatás, a lelkész vagy a kántor felelősségére bízva. ... [Bekezdés] Akár új dallam, akár új szöveg írásának minden áron való erőltetése, úgymond, korunk kifejezésére: fölöttébb kérdéses igyekezet... az eredendően és szükségszerűen konzervatív (»megőrző«) egyházzene és a hozzákapcsolódó szövegek költészet feladata elsősorban a ránk hagyományozott anyag megbecsülése és továbbadása.”⁴⁰

Ugyanebben a kiadványban – amely énekeskönyvünk zsoltárainak főleg a zenei kérdéseivel foglalkozik – KÁLMÁN LAJOS a szöveg problémáira szintén kitér.⁴¹ DÉRIHÉZ hasonlóan ő is szükségesnek tartja az archaizmusok kiküszöbölését, s ő prozódiai javításokra is gondol, hiszen „Mi nem filológiai szöveggyűjteményt, hanem missziós anyagot akarunk közreadni.” S szintén hivatkozik arra, hogy a Biblia Károlyi-féle fordításának szövege sem azonos már a Vizsolyi Bibliáéval, épp Szenci Molnár javította először. Tovább kell tehát menni a szöveg interpolálásának útján „legelőször is Kodály és Csomasz Tóth Kálmán eddig el nem fogadott, de meglévő ilyennemű dolgainak legalizálásával! A filológusok számára pedig adjuk ki újra az Exodus-kiadást⁴², ez még – ha áttételesen is – a lelki munkához is nélkülözhetetlen! De nem a gyülekezetbe, énekeskönyvül!”. Ugyanakkor a Szenci Molnárt „kihívó” új zsoltárfordításokat, még ha egészen jók vagy akár jobbak is, mint a Szenci

⁴⁰DÉRI BALÁZS: Hozzászólás a genfi zsoltárokhoz. In: „... eleitől #ogva ...”. 60–62. (L. 17. lábjegyzet.)

⁴¹KÁLMÁN LAJOS: Zeneanyanyelvvédelem a református egyházban Kodály–Ádám útján. In: „... eleitől #ogva”. 76–79. (L. 17. lábjegyzet.) Az idézetek: 77–78.

⁴²Ez az 1948-as KÖVENDI DÉNES gondozta szöveg, amely modernizált helyesírással, de lényegében változatlanul közli a teljes Szenci Molnár-féle zsoltárszöveget (vö. 34. lábjegyzet).

Molnáré, előbb szerényebb helyen kellene kipróbálni. S ő is megemlíti az Ék.-ben lévő szerinte „kevésbé indokolható vagy indokolhatatlan” strófakihagyásokat, (pl.) jelezve, hogy a kihagyások miatt a 87. és a 133. zsoltár fő mondanivalója az Ék.-ben felismerhetetlen.

Szenci Molnár zsoltárszövegeivel kapcsolatban a mi álláspontunk (és másoké) tulajdonképpen a változatlanul való megőrzést és a nagy mértékben való újítást, elhagyást képviselő vélemény között van; hasonló a CSOMASZ TÓTH KÁLMÁNÉHOZ, a ma használt énekeskönyvet összeállító bizottsághoz, attól részben tér el.⁴³ A Szenci Molnár fordította zsoltárok hagyományához, egységéhez is kötődve, szintén azt tartanánk jónak, ha ezek a leendő énekeskönyvben is mind szerepelnének, de nem minden versszakuk; az első versszak azonban lehetőleg mindig. (Igaz, még az is elképzelhető, hogy egy-két zsoltár kimarad, illetve inkább az, hogy nem/csak/ Szenci Molnár fordításában szerepel.) Tartalmi, szerkezeti okokból: tehát a túlságosan részletező, az ószövetségi zsidósághoz speciálisan kötődő, a keresztyénsséggel nem összeegyeztethető (például az ellenségre átkot, bosszút kérő) és/vagy a nyelvileg igen elavult versszakokból szerintünk is lehetne elhagyni, még többet is, mint ami a mai énekeskönyvből kimaradt. (Említettük pl., hogy az Ék. 1996 ugyan mindenben átveszi az Ék. zsoltárszövegeit, de még további versszakokat hagy ki, az 1425-ből összesen 857-et tartalmaz.) A II. Vatikáni Zsinat utáni reform pedig még a zsolozsmából, az egyház hivatalos imádságából is kihagyta az átokzsoltárokat. (Bár vannak, akik ezt vitatják – s egyes protestáns véleményekhez is hasonlóan – ezeket ma is vállalhatónak tartják, azt mondva, hogy érthető szenvedélyből, a korabeli szokásokból magyarázhatók, s a zsoltáros nem maga készül a bosszúra, hanem mindig Istentől kéri a büntetést.)

⁴³Álláspontunk bővebb kifejtésére l.: A. MOLNÁR FERENC: Szenci Molnár Albert zsoltárainak nyelvi problémái a református énekeskönyvben. Egyháztörténeti Szemle, 2009. 3. sz. 56–69 (korábbi cikkeit is felhasználva); OSZLÁNSZKI ÉVA: Változtatások Szenci Molnár Albert zsoltárszövegein a mai magyar református énekeskönyvben. Debrecen, 2007. (Kézirat, egyetemi szakdolgozat; témavezető: A. MOLNÁR FERENC. Online: Debreceni Egyetem BTK Magyar Nyelvtudományi Tanszék: mnytud.arts.unideb.hu/szakdolgozatok.php). E témakörre l. még pl.: Psalterium Ungaricum. Szenci Molnár Albert zsoltárfordításai a genfi zsoltárok dallamaira. Közreadja BÓLYA JÓZSEF. Bp., 2003. BÓLYA könyve elsősorban zenei szempontú, de – egy már meglévő felkérést átvéve – a szó- és kifejezés-magyarázatokra is kitér. Ezek jók, helyenként azonban még lehetne árnyalni vagy kiegészíteni őket.

Ami az Ék. kihagyásait illeti, ezek általában érthetők, elfogadhatók. A már idézett 68. zsoltárból is joggal maradt ki legalábbis a 4–9. és a 11–15. vers, s láttuk, nyelvi elavultság okán a 3. szintén kihagyható, avagy szócserekre szorul. Vagy például a 77. zsoltár kihagyott 3–7., 9–26., 28–36. verseit is nehéz lenne gyülekezetekben énekelteni, nemcsak hosszúságuk miatt, hanem azért is, mert ezek Istennek a zsidóságot segítő vagy bűneiért büntető cselekedeteit sorolják, főleg az Egyiptomból való szabadulás és a pusztai vándorlás idejéből. S a sok ószövetségi vonatkozás régies nyelvvel társul. De a mai Ék.-ben sem lenne helye a 137/5-nek, amely – az Újszövetség eszmevilágától teljesen ellentétesen – boldognak nevezi azt, aki a babiloniak gyermekeit az anyaölből „...kirántja, / És az erős kősziklához paskolja!”. Ugyanakkor például a 11. zsoltár versszakkihagyásai és összevonásai – a rövidebb 4.-nek a 2. elejére való behelyettesítése, s a 3. vers elhagyása – nem szerencsés, mert így a megmaradt 1. és 2. vers között logikátlan okhatározói viszony jön létre (*Mert...*), s az általános összegzés is elmarad. Stb. A kihagyásokból itt csak néhányat mutattunk be, e témáról bővebben lásd könyvünk adatbázisát, a 43. lábjegyzet szakirodalmát, egy 303 lapos internetes anyagközlésünket (amelyben a kihagyott és összevont versszakokat szövegösszefüggésben jelöltük, úgy hogy a teljes zsoltárszövegben kurzív betűtípussal szedtük a kimaradtakat, az összevonásokra pedig félkövérrel szedett megjegyzés hívja fel a figyelmet), valamint A. MOLNÁRnak egy, az összevont versszakokról írt cikkét.⁴⁴

A kihagyásokkal kapcsolatban megjegyezzük még, hogy az énekeskönyvbeli zsoltárok és a bibliafordítások revízióit ugyan valóban lehet együtt nézni – amint néhányan tették is –, ezek azonban (részben) különböznek. Az egyházi énekek szövege többnyire állandóbb, a verssel rokon, de variálódhat is. Szövegtörténetük folyamán pedig a hosszabbakból az énekeskönyvekben gyakran kihagynak. A bibliafordítás szövege viszont nyelvi (nem tartalmi) szempontból elvileg szabadabban változhat, de a szövegből sosem hagynak ki. (Az istentiszteleten a Bibliából a lelkész eleve egy rövidebb textust választ és magyaráz.)

⁴⁴A. MOLNÁR FERENC – OSZLÁNSZKI ÉVA: Szenci Molnár Albert zsoltárfordításai és a mai református énekeskönyv. (Mi maradt ki az eredeti szövegből az énekeskönyvben?) <http://mnytud.arts.klte.hu/amolnar/htm> (Kutatási anyagok al.), ill. http://mnytud.arts.unideb.hu/amolnar/Szenci_Molnar_Albert.pdf; A. MOLNÁR FERENC: Összevont zsoltárversszakok a mai magyarországi református énekeskönyvben. Sárospataki Füzetek, 2011. 1. sz. 45–58.

S az (újabb) egyházi énekeskönyvek általában is törekednek arra, hogy olyan hosszúságú énekeket vegyenek be, amelyeket, vagy amelyek egy jó részét egy gyülekezeti alkalmon el lehet énekelni.⁴⁵ Például „Az Úrnak zengjen az ének” című református ifjúsági énekeskönyv⁴⁶ legtöbb éneke elfér egy vagy két lapon. A 321 énekből 18 a Szenci Molnár fordította zsoltár (a 33. Kodály feldolgozásában). Szövegük az Ék.-ből van átvéve, s ezt itt jelzi is a szerkesztő, így: „Szenci Molnár Albert fordítása nyomán”. (Egyébként a felvett zsoltárok szövegében az eredetihez képest lényegében az Ék.-ben sincs eltérés, vagy csak igen csekély.) Az új baptista énekeskönyv⁴⁷ énekei is elférnek egy vagy két (nagyobb) lapon. Az 560 (+ 3) ének között tizenegy Szenci Molnár-féle zsoltár van, s még egy-két más zsoltárfordítás (így a 42.-nek két fordítása is lett). A Szenci Molnár-zsoltárok szövege az Ék.-belin alapul, olykor azonban azt némileg módosítják, illetve több versszakot is kihagynak, mint az Ék. Római katolikus énekeskönyv⁴⁸ szintén közöl Szenci Molnár-zsoltárt, a 42.-et, de kissé átírva, a nyelvhasználatot modernizálva, és csak az első két versszakot. (Utána pedig a rövid 130. zsoltár verses feldolgozása következik Móricz Zsigmondtól.) – S megjegyezzük még, hogy 1973-ban a megújított jugoszláviai énekeskönyvről írva CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN ugyan nem értett egyet néhány vagy több zsoltárvers kihagyásával (a régi énekeskönyvben mind az 1425 megvolt, az újban viszont csak 615), különösebben azonban nem kifogásolta ezt a gyakorlatot: „Egészében azonban mi is elkerülhetetlenek, sőt a meghagyott versek érdekében állónak tartjuk a többféle okból mai gyülekezeti éneklésre nem alkalmas zsoltárversek elhagyását”.⁴⁹ Sőt később, egy elsősorban oktatási célt szolgáló könyvében megemlítette, hogy egy-két zsoltárnak (22., 74., 107.)

⁴⁵Pl. Nyugat-Európában és az USA-ban már régóta törekednek erre (l. VITÉZ i. m. / vö. 37. lábjegyzet/ 4.), s ugyanez a helyzet az új finn egyházi közénékeskönyvben (Suomen Evankelis-Luterilaisen Kirkon Virsikirja. Helsinki, 1987) vagy a „Suoma samii salbmakirji” című finn-lapp énekeskönyvben is (Pieksamäki, 1967), stb.

⁴⁶A Magyarországi Református Egyház Tanácskozó Zsinatának Hymnológiai Bizottsága közreműködésével szerkesztette BERKESI SÁNDOR. Bp., 2006.

⁴⁷Baptista gyülekezeti énekeskönyv. Második kiadás. Szerk. az Énekeskönyv-bizottság. Bp., 2004.

⁴⁸Éneklő Egyház. Római Katolikus Népénektár – liturgikus énekekkel és imádságokkal –. 4. kiadás. Bp., 1999. 278.

⁴⁹A megújított jugoszláviai énekeskönyvről. In: Hagymány és haladás. Csomasz Tóth Kálmán válogatott írásai születésének 100. évfordulójára. Szerk., sajtó alá rend., utószóval ellátta BÓDISS TAMÁS. Bp., 2003. 641.

az Ék.-ben is szereplő több versszakát gyülekezeti használatra nemigen ajánlja.⁵⁰

A szövegmódosítások, szövegmagyarázatok ügye már egy más kérdés, de a félreérthető, a gyülekezet számára különös szavakat, szószerkezeteket – a tartalom, a jelentés lényegi megváltoztatása nélkül – esetenként ugyancsak kicserélhetőnek tartjuk, máskor, több esetben pedig láb- vagy végjegyzetben lehetne magyarázni őket. (Mai énekeskönyvünkben a zsoltároknál csak két szövegmagyarázat van lábjegyzetben: a 3. zsoltár *alítják* és a 91. *kedvént* szaváról olvashatjuk, hogy jelentésük 'vélik, gondolják', illetve 'kedved szerint'. Pedig a szó- és kifejezés-magyarázatok száma háromjegyű is lehetne.) CSOMASZ TÓTH módosításainak egy része, úgy látjuk, elfogadható, javallható, nem egyszer azonban szerencsésebb lenne visszaállítani az eredeti szöveget, vagy másutt és másféle igazítást is tenni. Igaz, régi irodalmi szövegeket általában nem szokás módosítani, az egyházi közénekek azonban ebből a szempontból általában más elbírálás alá esnek: a hosszas használat, a gyakorlat, az, hogy ezeket már teljesen közkincsnek érzik, megengedőbb a módosítással szemben. Erre elég csak CSOMASZ TÓTH „A református gyülekezeti éneklés” című összefoglaló munkájában az énekeskönyvben lévő összesen 512 énekhez csatlakozó jegyzetanyagot megnézni, vagy fentebb idézett zsoltárszöveg-összehasonlításainkat megtekinteni. Például 190. dicséretünknek a 17. század elejétől adatható szövegén is már az Öreg graduál (1636) módosított, s egy-két helyét énekeskönyveink némileg mind a mai napig variálják.⁵¹ S más régi dicséretnek vagy zsoltárparafraízisok is gyakran mentek át szövegmódosításon.⁵²

Az Ék.-ben lévő számos szócsereből és szövegmódosításból néhányat konkrétan is bemutatunk. A 4/2-ben álló, Dávidra vonatkozó „Ő adta királyi tisztemet,” sor az Ék.-ben „Csudamód megmentet engemet,”-re változott; az ellenség megfutasát jelentő „Hirtelen mind hátra rohannak ők.” (27/1) helyére pedig a „Megbotolnak és mind elesnek ők.” került. Ezek elfogadhatók, noha a szöveg különbségei miatt vitathatók, s felvetik azt a másutt is föltehető kérdést, hogy az éneklő mennyire élheti bele magát az ószövetségi zsidóság, avagy Dávid király helyzetébe. Az elavult

⁵⁰L. CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: Dicsérvételek az Urat. Tudnivalók énekeinkről a Református Egyház iskolái és a hittanoktatás számára. Bp., 1995. (az 1971-es kiadás utánnyomása). 19–20, 44–45, 62.

⁵¹L. A. MOLNÁR: Szenci Molnár zsoltárainak nyelvi problémái... 61–62.

⁵²L. pl. CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: A református gyülekezeti éneklés... 162, 170.

gyak 'szúr' igét helyes volt kicserélni a *szúr*-ra; vö. „Kezeimet és lábaimat ezek Általszúrták.” (22/8), mint ahogy a 89/8-ban és a 148/5-ben a *szarv* szót is az *arc*-ra. Az ószövetségi zsidóknál a *szarv* — az állatvilágból átvett képpel — az embereknél is az erő, a hatalom jelképe. Nálunk azonban ez a metafora különösen hat⁵³, jól tette tehát az énekeskönyv, hogy a 89. zsoltár 8. versszakában megváltoztatta, nem a *szarvát felemeli* szó szerkezetet alkalmazta: „A te kegyelmedből *orcánkat fölemeljük*”. Ugyanígy a 148/5-ben „Fölemeli *szarvát* népének” helyett „Fölemeli *arcát* népének”. (Hasonlóan kellene eljárni például a 75. zsoltárban lévő *szarv*-metaforákkal is: „*Szarvat* ne emeljete, Ily fenn ne beszéljete.”) Ugyanakkor a 132/11-ben a „Fölnevelem én egy *szarvát* Az én szolgámnak, Dávidnak,” sorokban, amely azt jelenti, hogy megnövelem a hatalmát, a *szarvát* nem volt szerencsés a *magvát* szóval kicserélni, mert az megváltoztatta a mondanivalót, krisztianizálta, közvetlenül Krisztusra vonatkoztatta a zsoltárt. Vagy a 46/6 megváltoztatása sem volt jó, többek között a sajátos *Zebaóth* szó használata miatt. A szöveg nehezebb lett: „Az Jákóbnak nagy Istene Dolgainknak segedelme” → „Jákób Istene oltalmunk, A Zebaóth erős várunk!”. (E változtatást nyilván befolyásolták ezek a 4. versszakban lévő sorok: „Jákób Istene oltalmunk / Az Zebaóth mi hadnagyunk.” → „Jákób Istene oltalmunk, A Zebaóth erős várunk!”.) Stb. E kérdéskörre is bővebben lásd kommentált adatbázisunkat, illetve például a 43. lábjegyzetben említett szakirodalmat.

S itt térünk ki kissé bővebben a jelenlegi evangélikus énekeskönyvre⁵⁴ is. Ebben hat Szenci Molnár-féle zsoltárparafrázis van (s még Luthertől és másoktól): a 8. (44. ének), 25. (321), 42. (76), 65. (488), 90. (339) és a 134. (46). Minden versszakot nem közölnek, a szövegeket pedig általában módosítják, átírják, olykor indokoltan, de szerintem többnyire nem szerencsésen. A 90. zsoltár bevett három versének szövege például változatlan. A 42. zsoltárban azonban lényegében csak néhány sor egyezik meg: a zsoltár kezdete, nem tekintve, hogy a *híves* szót (érthetően) *hűvös*-re cserélték, illetve az 5. (az evangélikus énekeskönyvben a 4., az utolsó) versszak eleje: „Sebessége árvizednek, És a nagy zúgó habok”, az evangélikusoknál: „Sebessége árvizeknek És a zúgó nagy habok”. A folytatás azonban már igen eltér, először a református énekeskönyvben

⁵³Bár egy ilyen bibliai eredetű és az állattartáshoz szintén kapcsolható szólásunk van: *Letöri a szarvát (vkinek)*.

⁵⁴Evangélikus énekeskönyv. A Magyarországi Evangélikus Keresztyén Egyház énekeskönyve. Nyolcadik kiadás. Bp., 1995. (a Bevezetés 1981-es dátummal).

lévő eredeti szöveget, utána pedig az evangélikusban olvashatót idézem: „Én rajtam összeütköznek, Mégis hozzád óhajtok⁵⁵; Mert úgy megtartasz nappal, hogy éjjel vigassággal Dícséreteket éneklek Néked, erős őrizőmnek”; illetve: „Fejem felett megütköznek, S már-már összerokadok. Uram, hozzád esdeklek, Mert gyógyulást szívemnek Bármilyen nyomorúságban Csak te adhatsz, én köszálam!”. Vagy a 65. zsoltár 9. verse szintén módosul: „Villognak a szép szántóföldek Sűrű gabonákkal. A hegyoldalak mezőföldek Szép búzanövessel Örvendeznek és énekelnek Nagy gyönyörűséggel.”; illetve: „A sík mezők mind ékeskednek Szép dús gabonákkal, Villognak mind a szántóföldek A sűrű búzákkal. Szép gyümölcs a hegyeknek Mézédesszőlőkkel Örvendeznek és énekelnek Nagy gyönyörűséggel.” Az evangélikus énekeskönyvre szintén jellemző, hogy az énekek rövidebbek, több bennük az új, a nyelvük pedig kevésbé régies. Az átírások azonban nemegyszer a nyelvi-költői erő rovására mennek és túlzottan a népszerűbbnek tartott megformálás irányába.

A szó- vagy kifejezéscserék, illetve még inkább – a láb- vagy végjegyzetekben megadandó – szó-, kifejezés-, valamint ritkán szövegmagyarázatok szükségességét az is mutatja, hogy a hívők a régi énekek, köztük a zsoltárok számos elavult vagy megváltozott jelentésű szavát, kifejezését nem, vagy nem jól értik.⁵⁶ Általános tapasztalat ez, de meg is erősítik egy, A. MOLNÁR FERENC által összeállított, az Ék.-hez kapcsolódó kérdőív alapján a 2000-es évek elején Debrecenben, Kunhegyesen, Miskolcon és Sárospatakon református általános és középiskolások, gyülekezeti tagok, valamint teológusok körében végzett, 270 főre kiterjedő vizsgálatok.⁵⁷ A kérdőívben szereplő mondatokhoz alig akadt például helyes válasz a *bátor* 'ám, ámbátor' és a *hiedelem* 'bizalom, oltalom' szavakra; vö. „Ámbár kergessen ellenségem, És bátor megragadjon engem,” (7/3); „Akik bíznak az Úristenben Nagy hiedelemmel,” (125/1). Sokan nem ismerték már a *kies* szót sem (vö. pl. 23/1),

⁵⁵Az *óhajt* szó jelentése itt 'fohászkodik'.

⁵⁶L. pl.: A. MOLNÁR: Szenci Molnár Albert zsoltárainak nyelvi problémái... 58–68. Vö. még pl. OSZLÁNSZKI: Változtatások Szenci Molnár Albert zsoltárszövegein... passim; BÓLYA: Psalterium Ungaricum... passim (mindhárom tételre l. 43. lábjegyzet); s vö. még: Protestáns Téka 2007. 4. sz., 2008. 2. sz.

⁵⁷Ezúton is illesse köszönet a résztvevőket: Zsoldos Tibor, Ablonczy Béla, Kurgyis András református lelkészeket és tanárokat s Benke Kinga teológát (azóta lelkész) és Magyar György egyetemistát (azóta magyar és hittan szakos tanár). – Megjegyezzük még, hogy a (református) egyházi énekek, a zsoltárok ismeretéről, nyelvi problémáiról a Debreceni Egyetemen A. Molnár Ferenc vezetésével több (szak)dolgozat is született.

stb. De még a legtöbb jó és nagyjából jó választ kapott szavak sem voltak világosak mindenkinek. Így a *híves* 'hüvös' patak (vö. 42. zsoltár) az egyik tanuló szerint „hívekkel teli” (? viccelt), nemegy válaszadó meg 'szép, díszes' vagy 'íves' értelemre gondolt. A *minden* 'mindig' szóról pedig — vesd össze például 89/1: „Mert mondom, hogy megáll mindörökké irgalma, Melyet úgy megépít, hogy megálljon *minden*”; s lásd még 102/10, 100/4, 103/9 – ezt írta az egyik debreceni dóczy diák: „Talán rosszul tetszett gépelni. Nem »minden, ha?»”. Ez esetben (is), a magyar és a hittan óra szintén segítheti egymást, vesd össze: „És, jaj, hiába, *minden* ['mindenkori, állandó'] szándék, / Százszor földobnál, és én visszaszállnék, / Százszor is, végül is.” (Ady: A föl-földobott kö). A *minden* szóban a *ha*-nak a régi nyelvben meglévő 'amikor' jelentése van meg, lásd például: „Mint *ha* pásztortűz ég őszi éjszakákon” (Arany: Toldi. Előhang). Ezek a szavak (és sok más) tehát jelentésmagyarázó jegyzetet igényelnének vagy olykor esetleg szócserét. MAGYAR GYÖRGY 2007-es egyetemi szakdolgozata szerint a felmérés 17 kérdéséből csak 6-ra válaszoltak többségében helyesen a válaszadók (30 kunhegyesi általános iskolás, 30 debreceni gimnazista és 30 kunhegyesi gyülekezeti tag). Az (ismert) zsoltárokat azonban kedvelték nyelvüket, noha régies, szépnek tartották.

Végül DOBSZAY LÁSZLÓnak egy más kérdésben elhangzott, de tárgyunkkal is kapcsolatos véleményére térünk ki. Ő egy ökumenikus énekgyűjtemény (nem énekkönyv) összeállítására is gondolva vizsgálta meg, hogy három felekezet (katolikus, református, evangélikus) énektáraiban milyen a magyar népének-törzsanyag megoszlása. Azt állapította meg, hogy a magyar törzsanyag zöme – a felekezeti énekkönyvekben a közös anyag őrzése tekintetében ki is egészítve egymást – történetileg ökumenikus jellegű. A különválás a XVII. században kezdődik, különösen a barokkos anyag beáramlásával. S azt mondja, hogy a közös anyagból, majd ajánlatos lenne egy ökumenikus énektárat készíteni, amelyhez még hozzá lehetne venni a gregorián repertoár egy részét, a genfi zsoltársorozatot, s a német korálrepertoár terjesztésre legmértöbbnek ítélt darabjait. De nemcsak a repertoár, hanem „a közlés mikéntjében is van mit tanulni a másiktól: [Bekezdés] 1. A törzsanyag szövegei tekintetében a reformátusok sokkal hitelesebbek és a hagyományhoz hűségesebbek, mint a katolikus könyvek. Általában elmondható, hogy a református szövegeket alapvetően jellemző egyszerűség a gyülekezeti szemponjtól is fölötte áll egyes katolikus

szövegek szecessziós, vagy egyes evangélikus szövegek romantikus stílusának. Az is igaz viszont, hogy a református szövegek archaizmusa előbb-utóbb recepciós nehézséget fog okozni, hosszúságuk pedig sokszor nem egy gazdag tartalom jele, hanem bőbeszédűség vagy a XVI. századi költők rímkenyszerének eredménye. Egy ökuménikus énekgyűjtemény legtöbbször a református szövegből indulhatna ki, de azok alapos revíziója valószínűleg elkerülhetetlen lesz, ha a XXI. századot akarjuk szolgálni vele. [Bekezdés] 2. Viszont a református könyvnek van oka tanulni a katolikusoktól a kottakép, ritmus tekintetében. ...”⁵⁸ (Az idézet azért nem folytatjuk, mert mi lényegében csak a szöveggel foglalkozunk.)

Álláspontunkat összefoglalva: magunk is azt gondoljuk, ha a Szenci Molnár-zsoltárversszakokból az említett okokból – és a szöveg érthetőségére, folyamatoságára szintén ügyelve – elhagyunk, a ma emberének már félreérthető, idegen szavakat, szöveghelyeket mértékkel és jó okkal esetenként megigazítunk vagy jegyzetben megmagyarázunk, azzal inkább ennek az értékes szöveghagyománynak a szélesebb körű tovább örökítését segítjük elő.⁵⁹ Az 1948-as énekeskönyv irányvonalát tehát helyesnek tartjuk, összeállítóinak, CSOMASZ TÓTH KÁLMÁNNAK a munkásságát ugyancsak nagyra becsüljük, de hatvan egynehány év után – ami az egyházi ének szöveghagyományozódását is illeti – már nyilvánvalóan tovább kellene lépni. (Az összeállítói a megjelenéskor is próbaénekeskönyvnek szánták.) Ez egyébként az egyházi szakemberek, gyülekezeti tagok között is széles körben vallott vélemény. „Ó és új. 111 ének a magyar református gyülekezetek használatára” címmel például 1995-ben az Ék. reformját, bővítését segítő a Református Egyházzene Munkaközössége ki is adott egy énekgyűjteményt. S ennek egyik összeállítója, HAMAR ISTVÁN nyilatkozik így: „Az énekanyag megújítását nem azért tartottuk szükségesnek, mintha jelenlegi énekeskönyvünk rossz lenne. Ellenkezőleg ez a legjobb magyar énekeskönyv, ami valaha is megjelent, és nemzetközi összehasonlításban is megállja a helyét. ... Mi a jelenleginél nem jobb énekeskönyvet akartunk készíteni, csak frissíteni szeretnénk volna azt”.⁶⁰ Természetesen egy megújított énekeskönyv a maga

⁵⁸L. DOBSZAY LÁSZLÓ: A magyar népelek-törzsanyag felekezeti megoszlása. Magyar Egyházzene 4 (1996/1997): 275–283; az idézet: 282.

⁵⁹Erre l. pl. CSOMASZ TÓTH: A református gyülekezeti éneklés... 222.

⁶⁰DRASKÓCZY LÁSZLÓ: Készülőben új énekeskönyvünk. Beszélgetés Hamar Istvánnal. Reformátusok Lapja. 2011. aug. 7. 8. p. „Az Ó és új...” c. (Bp., 1995) énekgyűjteményt FEKETE CSABA, HAMAR ISTVÁN, KECSKÉS ANDRÁS és MÁTÉ JÁNOS szerkesztette, és

nemében és mai használatra azért nemcsak frissebb, hanem „jobb” is kellene, hogy legyen. Ma már azt sem mondanánk, hogy a zsoltárok, régi énekek befogadásának problémái egyfajta újabb nyelvromlással függnének össze,⁶¹ ha azt reális alternatívaként, a múltból a jelenbe nyúló kötődésként is elfogadjuk, hogy az énekeknek egy jelentős részére, elsősorban a zsoltárokra, jellemző lehet az archaikus(abb) nyelvhasználat.⁶²

Ugyanakkor álláspontunkat, amely egy általánosan használt leendő nép- vagy közénekeskönyvre, gyülekezeti énekeskönyvre vonatkozik, noha magunk nyilván a leginkább javallhatóként kezeljük, de egynek a többi közül, és mások véleményét szintén megértjük, tiszteletben tartjuk, vizsgálódásainkat pedig vitaanyagként is tekintjük.

S (mi is) kívánatosnak tartanánk egy olyan kottás és kommentált egyházi énekeskönyv – de nem közénekeskönyv – összeállítását, amelyben Szenci Molnár Albert zsoltárainak eredeti szövege változatlanul szerepel, hasonlóan az irodalmi és/vagy a tudományos kiadásokhoz.⁶³

A zsoltárokkal jelentőségüknél és hagyományuknál fogva az új liturgiai tervezet külön is foglalkozik. A Magyar Református Egyház Generális Konventjének Liturgiai Bizottsága az istentisztelet megújulásának teológiai alapelvei között a zsoltárokról a következőket írja: „Amikor zsoltárt éneklünk, nemcsak atyáinkkal, a reformátorokkal, hanem Isten ószövetségi gyülekezetével is együtt vagyunk. Lehetőség szerint ne legyen istentisztelet zsoltáréneklés nélkül. A zsoltáros

DRASKÓCZY LÁSZLÓ rendezte sajtó alá. Az Ék. (pozitív) értékelésére l. még: CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: Harminc év után: énekeskönyvünk a mérlegen. Református Egyház 31 (1979): 224–226; SZABÓ GÁBOR: Énekeskönyvünk dicsérete. Emmaus 1999. ápr. 3. p.

⁶¹Vö. CSOMASZ TÓTH: A református gyülekezeti éneklés... 219.

⁶²Ehhez vö. BÓDISS: Az 1948-as énekeskönyv a református egyházi éneklés történetében... 40. BÓDISS itt ismerteti – CSOMASZ TÓTH egy cikke és levelezése alapján –, hogy az Ék. összeállítására készülve CSOMASZ TÓTHnak a szöveggel kapcsolatos egyik szempontja a következő volt: „Az irodalmi szempont a nyelvújítás előtti magyar nyelvet részesíti előnyben. A régi szöveg csak akkor változtatható, ha magyarázat nélkül ma már érthetetlen. Egyébként a régi kifejezések sokszor sokkal erőteljesebbek, kifejezőbbek és gazdagabbak a mainál”.

⁶³Részben ilyenek tekinthető: BÓLYA: Psalterium Ungaricum... (L. 43. lábjegyzet. A közlési módszert, a szerkezetet, a formátumot azonban közelebb kellene hozni a közénekeskönyvéhez.). Szenci Molnár Albert zsoltárai, költői művei (irodalmi) kritikai kiadásának pedig a következők az adatai: „Szenci Molnár Albert költői művei. Sajtó alá rendezte STOLL BÉLA. A dallamokat összeállította CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN. Akadémiai Kiadó, Bp., 1971. 531 lap (Régi Magyar Költők Tára. XVII. század. 6.)”.

kegyesség a református identitástudat része, amely azt a teológiai üzenetet hordozza, hogy a zsoltárok mindenkori értékmérői a református gyülekezeti imádságnak és éneklésnek. ... A 150 genfi zsoltár olyan örökség, amelyet meg kell őrizni.” S az énekeskönyv, a zsoltárok kapcsán figyelembe veendő még például a következő megállapítások: „Legyen széles körű diskurzus az énekeskönyvről és a gyülekezeti éneklés jövőjéről.” Illetve: „[Az istentisztelet] kerülje tudatosan a figyelmet elterelő és nehezen érthető archaizmusokat.”⁶⁴

Ahhoz, hogy a fenti elveket és célokat jól meg lehessen valósítani, illetve a zsoltárok szöveghagyományozódásának mai helyzetét, lehetőségeit is megfelelően láthassuk, célszerű a Szenci Molnár-zsoltárok újabb időkbeli és mai ismeretét is felmérni. A jelenlegi nyelvi és egyházi helyzet lényegesen különbözik az egy- vagy kétszáz, de akár csak a több évtizeddel ezelőttil. KARÁCSONY SÁNDORNak a magyar köz- és irodalmi nyelv fejlődésére vonatkozó elképzelése sem vált be, a vallási élet, a zsoltárismeret is visszább szorult, a súlypontja pedig a vidékről a városokba tevődött át. (Igaz, újabban – gyülekezetektől is függően – lehet egyfajta megújulást is tapasztalni; de azért ne feledkezzünk meg pl. korunk felgyorsult változásairól sem.) TOLNAI GÁBOR (Kunszentmiklós, 1910 – Budapest, 1990) irodalomtudós – talán ifjúságára visszagondolva – azt írja, „hogy Molnár zsoltárainak egy részét – csupán tíz-tizenöt szerepelt közülük rendszeresen a templomi énekanyagban – évszázadokon át énekelték, s nem olvasták; az énekanyagban nem szereplő verseket pedig alig-alig ismerték, legfeljebb a filológusok”.⁶⁵ Ennél azért talán általában jobb lehetett a korabeli helyzet is. FODOR ANDRÁS (1929–1997) költő, lapszerkesztő Kaposméről jó hírű falusi református iskolájába járt, ott diktálta a zsoltárt, s később azt írta, hogy az egész mérei gyülekezet több mint a felét tudta a zsoltároknak (kérdés viszont: melyik, pl. az 1921-es vagy az 1877-es kis énekeskönyvből?).⁶⁶ S hivatkozhatunk DIENES DÉNESre, a Sárospataki Teológia egyháztörténészére is, aki megjegyzi,

⁶⁴Reformátusok a kegyelem trónusánál. A magyar református istentisztelet megújulásának teológiai alapelvei. Szerk. FEKETE KÁROLY. Bp., 2010. 27, 35, 36. (FEKETE KÁROLY szóbeli közléséből tudjuk, hogy a genfi zsoltárok említésekor nem kizárólag csak Szenci Molnár átültetéseire gondoltak.)

⁶⁵TOLNAI GÁBOR: Molnár Albert személyisége. In: Szenci Molnár Albert válogatott művei. Sajtó alá rendezte VÁSÁRHELYI JUDIT. A bevezetést írta TOLNAI GÁBOR. Bp., 1976. 16–17.

⁶⁶FODOR ANDRÁS: Köszönet a zsoltárokért. Kortárs 18 (1974)/8: 1226.

hogya a zsoltárdallamok hű visszaadása ugyan kezdettől fogva problémát okoz a gyülekezeteknek, tapasztalata szerint azonban mégis szívesen énekelnek zsoltárokat. Majd ezt mondja: „Csomasz Tóth Kálmán úgy látta az ötvenes években, hogy a budapesti és városi egyházközségekben legfeljebb 10–25 zsoltárdallam használatos.⁶⁷ Magam öt faluban szolgáltam 15 éven keresztül /Ároktő, Tiszadorogma, Alsóvadász, Kupa, Selyeb/⁶⁸, pontos feljegyzéseim vannak, melyek szerint a nevezett helyeken 35–40 dallamot ismertek és énekeltek rendszeresen, ami 45–50 zsoltár használatát jelenti. Mint láttuk fentebb, a teljességre törekvés egyetlen református egyházra sem jellemző.⁶⁹ S az is tapasztalat, hogy kegyes reformátusaink a »zsoltárt« imádságos könyv gyanánt is használják, azaz a nem énekelt zsoltár még nem feltétlenül elhanyagolt”. Szerinte a zsoltárkérdés erősen összefügg a gyülekezetek, a (mai) hívek lelki viszonyulásával. „Megéledt, tiszta református kegyességű gyülekezeteink nem fogják engedni, hogy énekeskönyvünk csupán zsoltármúzeum legyen. Ez tehát az első alapvető kérdés: *a lelki élet intenzitása*. Zsoltáréneklésünk felbuzdításában ugyanis nem járt meghatározó sikerrel sem a lelkészképzésben, sem pedig a kántorképzésben alkalmazott »mechanikus« módszer”.⁷⁰ Végül megemlítjük, hogy például a debreceni Kistemplomi Gyülekezetben úgy harminc-

⁶⁷DIENES lábjegyzetben hivatkozik rá: CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: Adalékok zsoltáréneklésünk történetéhez. Református Egyház 14 (1962): 225–226. – Mivel egy dallamra olykor egy másik (vagy több) zsoltárt is énekelnek, a dallamok számánál ez némileg több zsoltár jelent.

⁶⁸E faluk Borsod-Abaúj-Zemplén megyében vannak.

⁶⁹Ez a megjegyzés arra a cikkben fentebb említett tényekre vonatkozik, miszerint a külföldi református egyházak az eredeti genfi zsoltárokat, vagy azok első/korai fordításait általában már rég újabb zsoltárparafrazisokra cserélték, s az énekeskönyveikben – egy-két kivételtől eltekintve – az összes zsoltárt sem szerepeltetik. Ezért volt pl. különös a Magyarországra férjhez jött svájci Ruck Reinhildnek, Gyökössy Endrénének is az itteni gyakorlat. „A liturgia ismerős volt, az orgonista csodálatosan muzsikált, az énekeket furcsálltam. Itt rengeteg zsoltárt énekeltek, amiket nem szerettem, nem ismertem a dallamukat, és mindent egy szólamban énekeltek, míg nálunk négyben. A szövegük is lehetetlenül régi. Jó, hogy megújul az énekeskönyv, és kimarad belőle pár ilyen énekelhetetlen darab.” (Reini. Dr. Gyökössy Endrénével beszélget SZ. KISS MÁRIA. Bp., 2012. 42.) – Persze, itt meg kell jegyezni, hogy Gyökössy Endréné bármennyire is jól és példamutatóan beilleszkedett a magyar viszonyokba, svájci lévén, őt a régi magyar tradíció és annak nyelvi hagyománya nyilván kevésbé érintette meg.

⁷⁰DIENES DÉNES: Szenci Molnár Albert életműve és zsoltáréneklésünk felbuzdításának kérdései. Sárospataki Füzetek, 1997. 2. sz. 22–37., s l. még: <http://stra.tirek.hu/data/attachments/2011/01/18/Sz...>

negyven között lehet az énekelt zsoltárok száma, s ezek egy része ritkán hangzik el, és nem is (mindig) minden vers (mint ahogy nyilván másutt is, hiszen az Ék.-ből is hiányzanak versszakok).

S a zsoltárismeret kérdésében figyelembe lehet venni azoknak a bemutatott felméréseknek az eredményeit is, amely az egyes szavak nem, vagy nem pontos ismeretével szintén e kérdés problémáira figyelmeztetnek. Mint ahogy azt a felmérést is – bár nem kifejezetten a zsoltárokra irányult –, amit a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának hallgatói végeztek az Ék.-kel kapcsolatban. Ők többek között olyan eredményre jutottak, hogy az (aktívabb) gyülekezeti tagok szerint (a 800 kérdőívből 217 érkezett vissza) az Ék., a „fekete” énekeskönyv 512 éneke közül – amibe a 150 zsoltár is beleszámítatik –, a gyülekezetek 59 %-ában 50 és 100 között, 25 %-ában pedig 100 és 250 között van a használt énekek száma. A legtöbb („több mint 250”) aránya 9 % volt.⁷¹ Ugyanakkor a zsoltárok nyelvezetéről 64 % úgy nyilatkozott, hogy „régies, de ez így szép”, 25 % pedig akképp, hogy „régies, de elfogadható”, s csak 7 % szerint „régies, és ez zavaró”. (Ne feledjük azonban, hogy ez a felmérés /is/ az Ék.-re vonatkozott, amelyben a zsoltárszövegek 26 %-át már kihagyták /és épp a tartalmilag, nyelvileg problematikusabbakat/, a szövegen pedig olykor módosítottak.)

Véleményünk szerint is tehát egyértelmű, hogy a zsoltárismeretet valóban jó és szükséges lenne erősíteni, s erre van is, vagy meg is lehet teremteni az igényt. A bemutatott tények és problémák azonban – éppen az elérendő cél érdekében – egy gyülekezeti énekeskönyvben, közénekönyvben óvnak a túlzott várározástól, a teljességre törekvéstől: például az összes versszak közlésétől, s attól is, hogy a szöveget szinte teljesen érinthetetlennek tekintsük. Erre a kérdésre részleteiben lásd az e könyvben közölt Adattárat, a szövegeket és a kommentárokat is. S annak az előrebocsátásával, hogy az abban foglalt vélemény – sokszor azt jelezve is – csak egy lehetőség, javaslat, s nyilván más vélemény, más elfogadható (vagy jobb) megoldások is lehetnek.

A Szenci Molnár-zsoltárok szöveghagyományozódását ezúttal az egyházi énekeskönyvek területén vizsgáltuk – tekintettel egy készülő, általánosan használandó református énekeskönyvre is. Az énekeskönyvek nagy száma és különböző fajtái miatt vizsgálatunkban nem töreked-

⁷¹Protestáns Téka, 2007. 4. sz., 2008. 2. sz.

nyelvhasználat, archaikus nyelvhasználat, fordítástechnika, jelentés-
változások, a szinonimák, helyesírás-, hang- és grammatikatörténet.

Célunk most elsősorban nem az elméleti megközelítés, hanem – ennek
figyelembevételével is – konkrét szövegek összehasonlítása volt. S ennek
számunkra a legtöbb eredményt ígérő, a legkézenfekvőbb és a
legaktuálisabb területe és módja a Szenci Molnár Albert fordította
zsoltárok eredeti és a mai magyar református énekeskönyvben lévő
szövegeiknek az összevetése volt.

Ezért a Szenci Molnár fordította zsoltárok eredeti szövegét –
párhuzamos elhelyezést alkalmazva és kommentálva – egy Adattárban
összehasonlítottuk a mai magyarországi énekeskönyvben (Ék.) lévővel.
Előzményként az első tizenöt zsoltár kommentált összevetését már
közöltük, s jelent meg cikk az Ék.-ben összevont zsoltárversszakokról
is.⁷³ Majd a teljes összevetést a 106-tól a 121-ig terjedő zsoltárok
kommentálásával is kibővítve – elsősorban szűkebb körű megvitatásra –
néhány példányban sokszorosítottuk, utána pedig harminc példányban ki
is nyomtattuk.⁷⁴ S bevezető tanulmánnyal közöltük a 106-tól a 121-ig
terjedő zsoltároknak a némileg módosítottan kommentált s a „találkozó”
Ék. 1996 versszakkihagyásaira szintén utaló összevetését is.⁷⁵ A mostani
összevető vizsgálat, az Adattár (Adatbázis) az említett közlemények
anyagán olykor némileg módosított, a bemutatást még teljesebbé tette, a
kommentálást pedig kiterjesztette mind a 150 zsoltárra. Következzék
tehát ez!

⁷³A. MOLNÁR FERENC – OSZLÁNSZKI ÉVA: A Szenci Molnár Albert fordította zsoltárok
szövegagyományának kérdéséhez (Az első tizenöt zsoltár eredeti és a mai
magyarországi református énekeskönyvben levő szövegének összevetése). Sárospataki
Füzetek, 2011. 4. sz. 93–116; A. MOLNÁR FERENC: Összevont zsoltárversszakok a mai
magyarországi református énekeskönyvben. Sárospataki Füzetek, 2011. 1. sz. 45–58.

⁷⁴A. MOLNÁR FERENC – OSZLÁNSZKI ÉVA: Szenci Molnár Albert zsoltárainak
szövegagyományozódásáról. A zsoltárok eredeti és a mai magyar református
énekeskönyvben levő szövegeinek összehasonlítása. Debrecen, 2011. (Nyelvi és
Művelődéstörténeti Adattár. Kiadványok 12.)

⁷⁵A. MOLNÁR FERENC – OSZLÁNSZKI ÉVA: A Szenci Molnár Albert fordította zsoltárok
szövegagyományozódása a mai magyarországi református énekeskönyvben.
Egyháztörténeti Szemle 2012. 2. sz. 3–9; az adattár csak: <http://www.egyortszemle.hu>

A Szenci Molnár Albert fordította zsoltárok eredeti és a mai magyarországi református énekeskönyvben lévő szövegének összevetése

Adattár

A Szenci Molnár Albert zsoltárfordításának eredeti szövege és a mai magyarországi református énekeskönyvben (Ék.) lévő Szenci Molnár-zsoltárszövegek közötti minden eltérést jelöltünk. A pusztán az általános nyelvfejlődésből vagy a nyelvjárási vonások kiküszöböléséből adódó különbségeket (például *az ki, azki > aki, szívekben > szívükben*) kurzív, az ezeken kívüli (viszonylag nagyobb) változtatásokat, félkövér betűtípussal jelöltük, a kihagyott versszakoknak pedig a sorszámát. Azoknak a versszakoknak a sorszámát, amelyek az 1996-os, „találkozó” Magyar református énekeskönyvben, az Ék. 1996-ban (is) ki vannak hagyva, aláhúztuk. A zsoltárok elején álló, azok tartalmára vonatkozó eredeti summákat az Ék. mind megváltoztatta. A konkrét ószövetségi tényekre, személyekre (pl. Dávidra) való utalás gyakori mellőzésével, a régies és olykor viszonylag hosszabb megfogalmazás kiküszöbölésével – érthetően – a mai gyülekezeti használathoz óhajtott igazodni. – Az egyes zsoltárok végén pedig az összehasonlítás több helyét kommentáltuk.

A következőkben a szövegek összevetésében bal oldalon táblázatszerűen az eredeti, de modernizált helyesírású (a hangalakot azonban megőrző) szöveg áll. Lelőhelye: „Szenci Molnár Albert – Zsoltárok © Könyv-e.hu elektronikus könyvtár: www.konyv-e.hu”. Egy-két helyen ezen kisebb javítást végeztünk. A jobb oldalon pedig az Ék.-ben lévő szöveget közöljük, amelyet GALSÍ ÁRPÁDtól, a Kálvin Kiadó igazgatójától kaptunk elektronikus levélben küldött csatolmányként; ezúton is köszönjük. Itt szintén végeztünk néhány korrekciót. A zsoltárok elején a C. M., illetve a T. B. monogram a genfi, verses zsoltárok (eredeti) francia fordítóira: Clément Marotra (Marot Kelemenre) és Théodore de Bèzere (Béza Tódorra) utal, noha tudjuk, zsoltárkönyve ajánlásában Szenci Molnár maga is írja, hogy elsősorban az ő zsoltáiraiknak Ambrosius Lobwasser készítette német fordítását használta. Loys Bourgeois (Bourgeois L.) pedig francia zeneszerző, a Marot és Bèze fordította zsoltárok egyik zeneszerzője és első többszólamú feldolgozója (a dallamok mintegy kétharmada tőle ered). Kommentárjainkban olykor

utalunk az új protestáns fordítású Biblia (1975 és további kiadások) javított változatára (1990 és további kiad.) és a revideált Károlyi-fordításra (1908 és további kiad.), az előbbire ÚF, az utóbbira RK rövidítéssel. – Teljességre a kommentárokból terjedelmi okokból sem törekedhettünk, de a nem kommentált esetek a többiek fényében, illetve az általános szempontok alapján szintén értékelhetők, és nyilván többféle értékelésnek is szabad útja van. Az eredeti szövegnek az internetről letöltött változata is felvet olykor átírási problémákat (főleg az egybe- és különírás és a központosítás terén), de ezek olyanok, hogy a szöveghagyományozódás kérdéseit lényegében nem érintik.

Végül igen nyomatékosan felhívjuk rá a figyelmet, hogy munkánkban – mivel e kérdésben nem vagyunk szakemberek – a zenei szempontot lényegében nem tanulmányoztuk, s speciálisan liturgiai szempontokra is ritkán tértünk ki. A zenei, ritmusbeli szempont – noha a zsolttárányeklés módjáról van vita – felülírhatja több, a szövegre vonatkozó megállapításunkat, amelyek különben is javaslatként, lehetőségként veendőek. A szöveg vizsgálata azonban önmagában is hasznos, és segíti a felvetett kérdéseknek a dallam, a zenei (és egyéb) szempontok bevonásával történő mérlegelését is.

A szerzők között a munkamegosztás a következő volt. A MOLNÁR FERENC-től származik a könyv koncepciója (amit természetesen OSZLÁNSZKI ÉVÁ-val is megbeszélte), s ő írta a Bevezetést is. Ebbe beépítette OSZLÁNSZKI ÉVA egyetemi szakdolgozatának több példáját is. (A szakdolgozat témavezetője A. MOLNÁR FERENC volt.) A már egymás mellé gépeltetett zsolttárszövegek összehasonlítását, a különbségek jelölését O. É. végezte, a kommentárokat pedig A. M. F. írta, aki aztán még az egész munkát ismételt is átnézte. O. É. PhD-s hallgató, témája ugyan más jellegű, mint e könyvé, de egyetemi tanulmányai alatt – A. M. F. vezetésével – e könyv témakörének is avatott ismerője lett. S a problematikát illetően mindkét szerző lényegében azonos álláspontot képvisel (ez is indokolhatja a többes szám első személyben lévő fogalmazást), és munkájukat a tanár és a (hajdani) diák örvendetes együttműködésének is tekinti.⁷⁶

Lássuk tehát, mit mutatnak az Adattár (Adatbázis) összevetései.

⁷⁶Könyvünkben ötven példányt még utólag nyomtattak ki. Ezt nem tekintjük új kiadásnak, legfeljebb új lenyomatnak, noha a szöveg egynéhány helyén még kisebb korrekciókat, pontosításokat végeztünk, sajtóhibákat javítottunk; az Adattár bevezetőjének a végét pedig kibővítettük. Az egyes lapok számozása, a könyv terjedelme nem változott.

I. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 1. zsoltár
Ez zsoltár tanít, hogy azok bódók, kik megvetvén az istentelneknek erkölcsöket és tanácsokat, az Isten törvényének értelmében és megtartásában gyönyörködnek; és hogy bódogtalanok, azkik különben cselekesznek.	Kétféle életút <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1539.</i>
1 Azki nem jár hitlenek tanácsán, És meg nem áll <i>az</i> bűnösök <i>után</i> , Az csúfolóknak nem ül ő székükben : De gyönyörködik az Úr törvényében, És arra gondja mind éjjel-nappal, Ez <i>illy</i> ember nagy <i>bódog</i> bizonynal.	1. <i>Aki</i> nem jár hitlenek tanácsán, És meg nem áll <i>a</i> bűnösök <i>után</i> , <i>A</i> csúfolóknak nem ül ő székében , De gyönyörködik az Úr törvényében, És arra gondja mind éjjel nappal: Ez <i>ily</i> ember nagy <i>boldog</i> bizonynal.
2 Mert ő <i>ollyan</i> , mint az jó termőfa, <i>Melly</i> az víz mellett vagyon plántálva, Ő idejében meghozza gyümölcsét, És el nem szokta hullatni levelét, <i>Ekképpen</i> <i>azmit</i> ez ember végez, Minden dolgában megyen jó véghez.	2. Mert ő <i>olyan</i> , mint <i>a</i> jó termőfa, <i>Mely</i> <i>a</i> víz mellett vagyon plántálva, Ő idejében meghozza gyümölcsét, És el nem szokta hullatni levelét; <i>Ekképen</i> <i>amit</i> ez ember végez, Minden dolgában megyen jó véghez.
3 De nem ígyen <i>vadnak</i> az gonoszak, Hanem mint az apró por és polyvák, <i>Mellyek</i> az <i>széltől</i> széjjelragadtatnak, Így az ítéletben meg nem állhatnak <i>Az gonoszak</i> , és kik bűnben élnek, Az igazak közt helyet nem lelnek.	3. De nem ígyen <i>vannak</i> <i>a</i> gonoszak; Hanem mint az apró por és polyvák, <i>Melyek</i> <i>a széltől</i> széjjelragadtatnak. Így az ítéletben meg nem állhatnak <i>A gonoszok</i> , és kik bűnben élnek, Az igazak közt helyet nem lelnek.
4 Mert az Isten <i>esmeri utokat</i> Az igazaknak érti <i>dolgokat</i> , Azért mindörökké ők megmaradnak:	4. Mert az Isten <i>ismeri útukat</i> , Az igazaknak érti <i>dolgukat</i> ; Azért mindörökké ők megmaradnak;

De <i>azkik</i> csak az gonoszságban járnak, Azoknak nyilván mind elvész <i>utok</i> , Mert Istennek nem kell az ő <i>dolgok</i> .	De <i>akik</i> csak a gonoszságban járnak, Azoknak nyilván mind elvész <i>útuk</i> : Mert Istennek nem kell az ő <i>dolguk</i> .
Az 1/2-ben az <i>után</i> vagy <i>útán</i> szóalakok <i>útján</i> -ra, a 4/1, 5-ben az <i>útuk(at)</i> <i>újuk(at)</i> -ra cserélendők.	

II. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 2. zsoltár
Jövendülés az Krisztus személyéről és országáról.	Isten Felkentjének diadalmas uralkodása <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Miért zúgolódnak <i>az</i> pogányok? Mit forgatnak ő bolond <i>elméjekben</i> ? Az földi népeknek mi szándékok? Csak <i>hiában</i> valót üznek <i>szíveikben</i> . <i>Ez</i> világi királyok <i>egyben</i> gyűlnek, Az fejedelmek tanácsot tartnak, Az Isten ellen erős kötést <i>tésznek</i> , És az ő Krisztusára támadnak.	1. Miért zúgolódnak <i>a</i> pogányok? Mit forgatnak ő bolond <i>elméjükben</i> ? A földi népeknek mi szándékok? Csak <i>hiába</i> valót üznek <i>szívükben</i> . <i>E</i> világi királyok <i>egybegyűlnek</i> , A fejedelmek tanácsot tartnak, Az Isten ellen erős kötést <i>tesznek</i> , És az ő Krisztusára támadnak.
2 Nagy <i>fönnyen</i> mondják: <i>Mit</i> késünk ezzel? Jer, <i>szaggassuk</i> el ezeknek <i>kötelit</i> , És minden <i>igájokat</i> rontsuk el, Ne viseljünk többé rajtunk <i>effélit</i> . De az Úr Isten <i>az</i> magas mennyekben Csak neveti <i>dolgokat</i> azoknak, Csúfolja őket, ülven szent <i>székiben</i> , Kinek ezek semmit nem árthatnak.	2. Nagy <i>fennen</i> mondják: <i>mit</i> késünk ezzel? Jer, <i>szaggasuk</i> el ezeknek <i>kötélet</i> , És minden <i>igájukat</i> rontsuk el, Ne viseljünk többé rajtunk <i>effélet!</i> De az Úr Isten <i>a</i> magas mennyekben Csak neveti <i>dolgukat</i> azoknak, Csúfolja őket, ülven szent <i>székében</i> , Kinek ezek semmit nem árthatnak.
3 És végre hogy <i>megindol</i> haragja, <i>Kemén'</i> beszéddel kezd szólni	<u>3.</u> És végre hogy <i>megindúl</i> haragja, <i>Kemény</i> beszéddel kezd szólni

<p>azoknak, <i>Rettenetesképpen</i> megriasztja, Ki miatt teljességgel <i>elbágyadnak</i>. Hogy mertek, <i>úgymond</i>, ez ellen zúgódni? <i>Azkit</i> én kentem <i>az</i> királyságra, És királyi pálcát én adtam néki, Az én szent hegyemre, <i>az</i> Sionra.</p>	<p>azoknak, <i>Rettenetesképpen</i> megriasztja, Mely miatt teljességgel <i>elbágyadnak</i>: Hogy mertek, <i>ugymond</i>, ez ellen zúgódni, <i>Akit</i> én kentem <i>a</i> királyságra? És királyi pálcát én adtam néki, Az én szent hegyemre, <i>a</i> Sionra.</p>
<p>4</p> <p>Mond <i>ez királság</i>: <i>Ím</i> kihirdetem Az ő tanácsát és szent dekrétomát; <i>Az felséges</i> Úr mondá <i>énnekem</i>, Én fiam vagy, ma szültelek, fiamat. Kérjed éntőlem <i>az</i> sok pogányokat, Kiket örökségül <i>néked</i> adok, Föld <i>kerekségin</i> sok tartományokat Mindenütt én <i>tenéked</i> ajánlok.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Mond <i>e királtság</i>: <i>im</i> kihirdetem Az ő tanácsát és szent dekrétomát: <i>A felséges</i> Úr mondá <i>énnekem</i>: Én fiam vagy, ma szültelek, fiamat. Kérjed éntőlem <i>a</i> sok pogányokat, Kiket örökségül <i>neked</i> adok, Föld <i>kerekségén</i> sok tartományokat Mindenütt én <i>teneked</i> ajánlok.</p>
<p>5</p> <p>Rontsd meg őket te nagy <i>hatalmoddal</i>, Mint <i>az</i> földből égetett <i>cserépedént</i>, És <i>az</i> te királyi vaspálcáddal Verd <i>össze</i>, és törd apró pozdorjánként. Azért fejedelmek, bírák, királyok, Ezekből <i>tanóságot</i> vegyetek, És magatokat jól meggondoljátok, Kik <i>ez</i> földön regnáltok, <i>ítéltek</i></p>	<p><u>5.</u></p> <p>Rontsd meg őket te nagy <i>hatalmaddal</i>, Mint <i>a</i> földből égetett <i>cserépedényt</i>, És <i>a</i> te királyi vaspálcáddal Verd <i>össze</i>, és törd apró pozdorjánként! Azért fejedelmek, bírák, királyok Ezekből <i>tanulságot</i> vegyetek, És magatokat jól meggondoljátok, Kik <i>e</i> földön regnáltok, <i>ítéltek</i>.</p>
<p>6</p> <p>Szolgáljatok <i>ez hatalmas</i> Úrnak, Igaz félelemmel, jámbor étellel, Örvendeztetek ő nagy voltának, De ezek is <i>legyenek</i> rettegéssel. Csókoljátok <i>ez</i> néktek küldött fiat, Hogy <i>erössen</i> meg ne haragudjék, El ne <i>múlassátok</i> parancsolatját, Mert <i>szörnyűképpen</i> el kell vesznetek.</p>	<p>6.</p> <p>Szolgáljatok <i>e hatalmas</i> Úrnak Jámbor étellel, igaz félelemmel, Örvendeztetek ő nagy voltának, De ezek is <i>legyenek</i> rettegéssel: Csókoljátok <i>e</i> néktek küldött fiat, Hogy <i>erösen</i> meg ne haragudjék; El ne <i>mulassátok</i> parancsolatját, Mert <i>szörnyűképen</i> el kell vesznetek!</p>

7	Mert gyakorta, hogy ingyen sem vélnéd, Mint az sebes tűz, fölgerjed haragja. Te azért teljes szívvel <i>elhiggyed</i> : Boldog <i>az, ki</i> magát ez Úrra bízza.	7.	Mert gyakorta, hogy ingyen sem vélnéd, Mint sebes tűz, úgy felgerjed haragja. Te azért teljes szívvel <i>elhiggyed</i> : Boldog, <i>aki</i> magát ez Úrra bízza.
<p>A 2/7-hez és a 2/8-hoz jelentésmagyarázó lábjegyzet kellene: <i>kötést tesznek</i> 'szövetséget kötnek', ill. <i>Krisztusára</i> 'felkentjére'. A 3/3-ban <i>Rettenesképen</i> helyett (a továbbiakban = h.) <i>Rettenetesképpen</i>. A speciális tartalom, vonatkozások miatt (ez koronázási zsoltár lehetett, vö. Biblia 1996; magyarázatok) a 2–5. versek (jelölt) kihagyása javasolható, meggondolandó. A 3–5. kihagyása megtörtént az 1996-os úgynevezett egyetemes vagy „találkozó” magyar református énekeskönyvben is (Magyar református énekeskönyv. Bp., 1996; a továbbiakban = Ék. 1996); jelöletlenül. A 6. verset pont (.), nem felkiáltó jel (!) zárja. Az 1921-ben Debrecenben kiadott és Magyarországon 1948 (1949)-ig használt Énekeskönyv magyar reformátusok használatára, amelynek legutóbbi némileg bővített és javított kiadását 2001-ben a romániai Királyhágómelléki Református Egyházkerület adta ki (a továbbiakban Ék. 1921/2001), ennek a zsoltárnak csak az első és az utolsó versszakát közli. (Az 1921-es énekeskönyv kiadásának bővítése és javítása egyébként a zsoltárok 1921-ben közölt szövegét nem érintette. Maga az 1921-es kiadás /is/ sokszor elhagy – jelöletlenül – versszakokat, illetve kisebb vagy nagyobb szövegmódosításokat is végrehajt. Egy-két zsoltárt pedig nem Szenci Molnár szerint, hanem Baltazár Dezső átdolgozásában közöl.)</p>			

III. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 3. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az Absolon ellen.	Reggeli ének nehéz időkben <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1	1.
Ó, <i>melly</i> sokan <i>vadnak</i> , Azkik háborgatnak Engemet, én Istenem? Nagy sok ellenségim És sok gyűlölőim	Ó, <i>mely</i> sokan <i>vannak</i> , Akik háborgatnak Engemet, én Istenem! Nagy sok ellenségim És sok gyűlölőim

<p>Tusakodnak ellenem. Sokan azt alítják, Lelkemről azt mondják; Veszett ennek ő dolga, <i>Segétsége</i> nincsen, Mert <i>elhatta</i> Isten, Így szólnak bolond módra.</p>	<p>Tusakodnak ellenem. Sokan azt alítják, Lelkemről azt mondják: Elveszett ennek dolga, <i>Segítsége</i> nincsen, Mert <i>elhagyta</i> Isten, Így szólnak bolond módra.</p>
<p>2</p> <p>Mert te, én Istenem, Paizsom vagy <i>nékem</i>, Ki életem megmented, És nagy tisztességre Fejem <i>dicősségre</i> Idővel fölemeled. Tehozzád, Úr Isten, Kiáltok szüntelen, És te megvidámítasz, Meghallgatsz kedvedből, Sion szent hegyéről Nagy segedelmet nyújtasz.</p>	<p>2.</p> <p>Mert te, én Istenem, Paizsom vagy <i>nekem</i>, Ki életem megmented, És nagy tisztességre, Fejem <i>dicősségre</i> Idővel fölemeled. Tehozzád, Úr Isten, Kiáltok szüntelen, És te megvidámítasz; Meghallgatsz kedvedből, Sion szent hegyéről Nagy segedelmet nyújtasz.</p>
<p>3</p> <p>Ha ágyamban nyugszom, <i>Csendesszen</i> aluszom, Nincsen semmi félelmem. Midőn felszerkenek, Semmin nem kesergek, Mert Isten őriz engem. Ha százezer népek Mind <i>környülvennének</i>, Jobb és bal kezem felől, Ha rám ütnének is, Nem rettegnék mégis Semmi veszedelemtől.</p>	<p>3.</p> <p>Ha ágyamban nyugszom, <i>Csendesen</i> aluszom, Nincsen semmi félelmem. Midőn felszerkenek, Semmit sem kesergek, Mert Isten őriz engem. Ha százezer népek Mind <i>körülvennének</i> Jobb és bal kezem felől, Ha rám ütnének is, Nem rettegnék mégis Semmi veszedelemtől.</p>
<p>4</p> <p>Kelj föl, Uram, tarts meg, Ellenségim vond meg, Megtörvén ő fogokat.</p>	<p>4.</p> <p>Kelj föl, Uram, tarts meg, Ellenségim vond meg, Megtörvén ő fogokat!</p>

Mind <i>öszvepaskolod</i> , És arcul csapdosod Az Isten-utálókat. Csak te vagy az Isten, Ki minden szükségben Meg tudsz szabadítani, Ki <i>az</i> te sereged Megtartod, szereted, És meg szoktad áldani.	Mind <i>összepaskolod</i> És arcul csapdosod Az Isten-utálókat. Csak te vagy az Isten, Ki minden szükségben Meg tudsz szabadítani, Ki <i>a</i> te sereged Megtartod, szereted, És meg szoktad áldani.
Az 1/7-ben az <i>alítják</i> lábjegyzetet kíván, a szó jelentése: 'vélik, gondolják'. Ez a mai magyarországi református énekeskönyvben (Énekeskönyv magyar reformátusok használatára. Bp., 1948. [1949.] és további kiadások; a továbbiakban = Ék.) is megvan, egyike annak a két szómagyarázó lábjegyzetnek, amit az Ék. tartalmaz. A 4. vers kihagyható. Vagy még inkább javasolható a 3. vers első és a 4. vers második felének összevonása: „...Mert Isten őriz engem. / Csak te vagy az Isten, ...”; s ugyanakkor a 3/7–12 és a 4/1–6 elhagyása.	

IV. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 4. zsoltár
Dávidnak könyörgése az Saul ellen.	Esti ének nehéz időkben <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Én igazságomnak Istene, Hallgasd meg én kiáltásom, Szánj meg, és <i>tekénts</i> ínségemre Te <i>vígy</i> engemet tágas helyre Midőn itt szorongattatom. Ti, nagy urak, <i>míglén</i> gyaláztok Engemet tisztességemben? Ez <i>illy</i> hívságban <i>míg</i> maradtok? Hazudozásra mit vágyódtok? Míg gyönyörködtök ezekben?	1. Én igazságomnak Istene, Hallgasd meg én kiáltásom! Szánj meg és <i>tekints</i> ínségemre, Te <i>vígy</i> engemet tágas helyre, Midőn itt szorongattatom! Ti nagy urak, <i>míglén</i> gyaláztok Engemet tisztességemben? És <i>ily</i> hívságban <i>míg</i> maradtok? Hazudozásra mit vágyódtok? Mit gyönyörködtök ezekben?
2 De vegyétek jól eszetekbe,	2. De vegyétek jól eszetekbe,

<p>Hogy az Úr Isten engemet <i>Bévött</i> kedvébe, kegyelmébe, Ő adta királyi tisztemet És meghallja kérésemet. Rettegjetek hát és lássátok, Hogy ellene ne vétsetek, Magatokat meggondoljátok Az ágyasházban ha nyugosztok, Hogy lehessen csendességetek.</p>	<p>Hogy az Úr Isten engemet <i>Bévett</i> kedvébe, kegyelmébe, Csudamód megmentett engemet, És meghallja kérésemet! Rettegjetek hát és lássátok Hogy ellene ne vétsetek; Magatokat meggondoljátok, Az ágyasházban ha nyugosztok, Hogy lehessen csendességetek!</p>
<p>3</p> <p>Igazságnak áldozatjával Áldozatok az Istennek, Jó étellel és igazsággal És az Istenben bátorsággal Bízzatok és örvendjete, De sokan mondják azt <i>minekünk</i>: Ki vezérl minket <i>az</i> jóra? Azért téged, Úr Isten, kérünk, Mutasd kegyes orcádat nekünk, Jöjjön el az áldott óra!</p>	<p>3.</p> <p>Az igazak áldozatjával Áldozatok az Istennek; Jó étellel és igazsággal, És az Istenben bátorsággal Bízzatok és örvendjete! De sokan mondják azt <i>minékünk</i>: Ki vezérl minket <i>a</i> jóra? Azért téged, Úr Isten, kérünk, Mutasd kegyes orcádat nekünk, Jöjjön el az áldott óra!</p>
<p>4</p> <p>Mellyel inkább <i>vigasztalsz</i> engem, És örvendeztetsz szívemben; Hogynem kiknek sok mustjok terem, Búzájokkal rakva sok verem, Kikkel élnek <i>bévségessen</i>. Azért élek jó <i>békeségben</i>, Fekszem <i>s'</i> aluszom kedvemre, Uralkodván lakom földemben Bátorságos örvendezésben, Mert az Úr vigyáz éltetre.</p>	<p>4.</p> <p>Mellyel inkább <i>vigasztalsz</i> engem És örvendeztetsz szívemben, Hogynem kiknek sok mustjok terem, Búzájokkal rakva sok verem, Mikkel élnek <i>bőségesen</i>. Azért élek jó <i>békességben</i>, Fekszem, aluszom kedvemre, Uralkodván lakom földemben Bátorságos örvendezésben, Mert az Úr vigyáz éltetre.</p>
<p>Javaslat lehetséges szövegmódosításra az 1/4-hez és az 1/7–10-hez: „...meddig gyaláztok... Ily hívságban meddig maradtok”; III. még inkább a „Hazudozásra meddig vágytok? / Meddig gyönyörködtök ebben?” sorokban. A 2/6 végére vessző (,) kell. A 2/4 teljes átírása kérdéses, de elfogadható. Attól függ, a konkrét Dávidra való vonatkozást hogyan kezeljük. Ha</p>	

elhagyjuk (1. Summa), a szöveg az éneklőhöz közelebb kerülhet. Ekkor, ill. egyébként is a 4. versszak elmaradhat. A 3/1 változtatása javallható, vö. Új protestáns bibliafordítás, javított kiadás (Biblia... Magyar nyelvű fordította a Magyar Bibliatanács Ószövetségi és Újszövetségi Bibliafordító Szakbizottsága. Bp., 1990; a továbbiakban = ÚF) 6: „Igaz áldozattal áldozzatok,”.

V. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 5. zsoltár
Megszabadításért való könyörgése Dávidnak, az ő kergetői ellen.	Reggeli könyörgés az esztelenek ellen <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Úr Isten, az én imádságom, Kérlek, vedd <i>füleidben</i> , És hallgass meg <i>kérésemben</i> , Én Istenem és én királyom, Értsd meg mondásom.	1. Úr Isten, az én imádságom, Kérlek, vedd <i>füleidbe</i> És hallgass meg <i>kérésemben!</i> Én Istenem és én királyom, Értsd meg mondásom.
2 <i>Tekintsed</i> meg esedezésem, És halld meg kiáltásomat, Midőn hívlak, királyomat, Meghallgatod én könyörgésem, Bizonyal hiszem.	2. <i>Tekintsed</i> meg esedezésem, És halld meg kiáltásomat, Midőn hívlak, királyomat! Meghallgatod én könyörgésem, Bizonyal hiszem.
3 Jó reggel meghallgatsz engemet, Uram, még virradta előtt, Idején <i>az</i> nap hogy <i>följött</i> , Elődbe számlálom <i>igyemet</i> , Várván kegyelmet.	3. Jó reggel meghallgatsz engemet, Uram, még virradta előtt, Idején <i>a</i> nap hogy <i>feljött</i> ; Elődbe számlálom <i>ügyemet</i> , Várván kegyelmet.
4 Mert te egyedül vagy <i>olly</i> Isten, Kinek <i>az</i> gonoszság nem kell, És <i>azki</i> gonosz bűnben él,	4. Mert egyedül te vagy <i>oly</i> Isten, Kinek <i>a</i> gonoszság nem kell; És <i>aki</i> gonosz bűnben él,

Nem mehet hozzád semmiképpen, Míg él vétekb.	Nem mehet hozzád semmiképpen, Míg él vétekb.
5 Az kábák és az esztelenek Nem állhatnak színed előtt, Gyűlölsz minden <i>gonosztévőt</i> , És tőled távol üzettenek <i>Az illyetének.</i>	<u>5.</u> A kábák és az esztelenek Nem állhatnak színed előtt; Gyűlölsz minden <i>gonosztévőt</i> , És tőled távol üzettenek <i>Az illyetének.</i>
6 Azkik csak hazugságot szólnak, Szörnyen elveszted azokat, És megátkozsz gyilkosokat, Kik embert <i>hamissan</i> megcsalnak, Mind megrontatnak.	<u>6.</u> Akkik csak hazugságot szólnak, A gyilkosokat, orvokat Szörnyen elveszted azokat; Kik embert <i>hamisan</i> megcsalnak, Megúáltatnak.
7 Én pedig nagy jó <i>reménységgel</i> Bémegek szent <i>templomdban</i> , És imádlak szent <i>házadban</i> , Nagy jóvotodért félelemmel Szolgállok szívvel	7. Én pedig nagy jó <i>reménységgel</i> Bémegek szent <i>templomdban</i> , És imádlak szent <i>házadba</i> ’; Nagy jóvotodért félelemmel Szolgállok szívvel.
8 Vezérlj, Uram, igazságodban, Ellenségimnek láttokra, Kik igyekeznek káromra, Oktass, hogy az te <i>utaidban</i> Járhassak jobban.	8. Uram, vezérelj igazságban Ellenségimnek láttokra, Kik igyekeznek káromra; Oktass, hogy a te <i>útadban</i> Járhassak jobban.
9 Mert szájokban nincsen igaz szó, <i>Szívek</i> teljes nyavalyával, Ő <i>nyelvek</i> szól álnoksággal, Torkok <i>olly</i> , mint az nyílt koporsó, Hol nincs semmi jó.	<u>9.</u> Mert szájukban nincs egy igaz szó, <i>Szíviük</i> teljes nyavalyával, Ő <i>nyelviük</i> szól álnoksággal; Torkuk <i>oly</i> , mint a nyílt koporsó, Hol nincs semmi jó.

10	Büntesd meg, Uram Isten, őket, Tedd semmivé <i>tanácsokat</i> , Rontsd el ő <i>találmányokat</i> , Verd meg veled ellenkezőket , Az pártütőket.	<u>10.</u> Büntesd meg, Uram Isten, őket, Tedd semmivé <i>tanácsukat</i> , Rontsd el ő <i>találmányukat</i> ; Kik ellenkeznek, verd meg őket , A pártütőket!
11	És hogy azok mind örüljenek, <i>Az</i> kik bíznak csak tebenned, És szívből szeretik neved, Engedd, hogy vígan <i>fölségednek</i> Énekeljenek.	11. És hogy azok mind örüljenek, <i>Ak</i> ik bíznak csak tebenned, Szívből szeretik szent neved: Engedd, hogy vígan <i>Felségednek</i> Énekeljenek.
12	Mert az igazat te megáldod Te nagy irgalmasságoddal, <i>Környülveszed</i> , mint paizzsal, Minden gonosz ellen megtartod És <i>óalmazod</i> .	12. Az igazat mert te megáldod, Te nagy irgalmasságoddal <i>Körülveszed</i> , mint paizzsal; A gonosz ellen őt megtartod, És <i>oltalmazod</i> .
Az első versszakot felkiáltó jel (!) zárja le. A 4/1-ben meggondolandó az <i>oly Isten</i> szószerkezet módosítása, így: <i>az Isten</i> . Az 5–6. kimaradhat, mint az Ék. 1996-ban is. Ha a 6. (is) megmarad, a 6-ban az eredeti szöveg és a módosított mellett is szólhatnak érvek, vö. ÚF 6, 7: „... gyűlölsz minden gonosztevőt. // Elpusztítod a hazudozókat; / A vérszomjas és álnok embert / utálja az Úr.” Az eredeti meghagyásakor is meggondolandó a 6/3 „Megátkozol gyilkosokat”-ra módosítása. A 9–10. kihagyható, mint az Ék. 1996-ban is. Ha megmarad, a <i>találmány</i> ’fondorlat’ és bizonytalán a <i>tanács</i> ’tanácskozás’ vagy ’elhatározás, szándék’ szavak magyarázatot kívánnának, vö. ÚF 11: „Derítsd ki vétküket Istenem, / bukjanak bele fondorlataikba”.		
VI. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 6. zsoltár	
Dávidnak meggyógyulásért és egészségért való könyörgése.	Lelki-testi nyomorúságban (Első bűnbánati zsoltár) <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>	

<p>1</p> <p>Uram, te nagy haragodban, Ki miatt vagyok búban, Engemet ne feddj meg, És haragodnak tüze, Szűnjék meg sebessége, Kiben ne büntess meg.</p>	<p>1.</p> <p>Uram, te nagy haragodban, Mely miatt vagyok búban, Engemet ne feddj meg! És haragodnak tüze, Szűnjék meg sebessége, Melyben ne büntess meg!</p>
<p>2</p> <p>Nékem, Uram, légy irgalmas, Mert vagyok nagy fájdalmas, Ne hagyj, Uram, kérlek, Gyógyítsd meg sérelmimet, Elrettent tetemimet Újítsd meg, hogy éljek.</p>	<p>2.</p> <p>Nékem, Uram, légy irgalmas, Mert vagyok nagy fájdalmas. Ne hagyj, Uram, kérlek! Gyógyítsd meg sérelmimet, Elrettent tetemimet Újítsd meg, hogy éljek!</p>
<p>3</p> <p>Lelkem igen háborodik, <i>Ínségiben bánkodik,</i> Kesergek szívemben, Uram, meddig <i>hádsz</i> engem Ekképpen veszekednem <i>Ez nagy gyötrelemben?</i></p>	<p><u>3.</u></p> <p>Lelkem igen háborodik, <i>Ínségiben bánkodik,</i> Kesergek szívemben: Uram, meddig <i>hagysz</i> engem Ily erősen veszkődöm <i>E nagy gyötrelemben?</i></p>
<p>4</p> <p>Térj, Uram, <i>kegyessen</i> hozzám, Mert jaj elfogyatkozám, Te nagy irgalmadból Szánj meg nyavalyáimban, És ne hagyj kínaimban, Ments meg <i>az</i> haláltól.</p>	<p>4.</p> <p>Térj, Uram, <i>kegyesen</i> hozzám, Mert, jaj, elfogyatkozám! Te nagy irgalmadból Szánj meg nagy nyavalyámban És keserves kínomban: Ments meg <i>a</i> haláltól!</p>
<p>5</p> <p>Mert ha mindnyájan meghalunk S ez világból kimúlunk, Nincs emlékezeted Senkinél az halálban. Fekvén az koporsóban,</p>	<p><u>5.</u></p>

Ki dicsérné téged?	
6 Elfáradtam bánatimban, Egész éjjel sírtomban, Könnyhullatásimmal. Nedvesítem ágyamat, Áztatom nyoszolyámat <i>Sűrő</i> siralmimmal.	<u>6.</u> Elfáradtam bánatimban, Egész éjjel sírtomban; Könnyhullatásimmal Nedvesítem ágyamat, Áztatom nyoszolyámat, <i>Sűrű</i> siralmimmal
7 Én sok bosszúságim miatt Az én orcám elhivadt, Szemem homályosult, Ezt szerzik ellenségim, <i>Vigadnak</i> gyűlölőim, Kin szívem elbúsult.	7. Én szomorúságim miatt Én két szemem elsorvadt És elhomályosult; Ezt szerzik ellenségim, <i>Vigadnak</i> gyűlölőim, Min szívem elbúsult.
8 Azért tőlem elmenjeteK, Kik gonoszságban éltek, Távozzatok innen! Mert az Úr kiáltásom Meghallgatá sírásom, És <i>bévön</i> kedvében	<u>8.</u> Azért éntőlem menjeteK, Kik gonoszságban éltek; Távozzatok innen! Mert az Úr kiáltásom, Meghallgatá sírásom, És <i>bevön</i> kedvében.
9 Könyörgésem meghallgatja Az Úr, és elfogadja Én imádságomat, És <i>azmit</i> tőle kérek, Minden jókat megnyerek, Úgy kívánja jómat.	<u>9.</u> Könyörgésem meghallgatja Az Úr, és elfogadja Én imádságomat, És <i>amit</i> tőle kérek, Minden jókat megnyerek, Úgy kívánja jómat.
10 Azért minden ellenségim És én háborgatóim, Pironkodjatok el!	10. Azért minden ellenségim És háborgatóim, Pironkodjatok el! Már mind hátra térjeteK,

Már mind hátra térjetek És megszégyenüljetek, Nagy hirtelenséggel.	És megszégyenüljetek Nagy hirtelenséggel!
<p>A 2. versszak az archaikus nyelvezet miatt is mellőzhető, ha viszont marad, a <i>sérelem</i> 'seb' és a <i>tetem</i> 'csont' (itt metaforikusan 'test') jelentése jegyzetben magyarázatot kíván. A 3/6-ban a <i>veszekedik</i> 'gyötrődik, kínlódik' jelentése ma már nem él. A változtatás (<i>veszkődnöm</i>) stiliszikailag s a rím szempontjából sem szerencsés. Vagy a <i>veszkődnöm</i>-öt kéne kicserélni pl. a <i>reszketnem</i>-mel (vö. ÚF 6/3, 4: „... gyógyíts meg, Uram, mert reszketnek tagjaim! / Lelkem is csupa reszketés”), vagy a sort pl. így módosítani: „Ekképpen rettegtenem”; vagy pedig jegyzetben adni meg a jelentést. Az 5. versszaknak az elhagyása az (ószövetségi) túlvilágkép miatt indokolt. A 6. elhagyása (l. Ék. 1996) sem törné meg a gondolatmenetet, s rövidítené a szöveget. A 7/2-ben az <i>orcám elhivadt</i>, ill. a <i>két szemem elsorvadt</i> helyett az <i>orcám meghervadt</i> vagy a <i>két szemem megfáradt</i> szó szerkezet jobb lenne. A 8. versszak kihagyása szintén lehetséges, ekkor viszont a 9. kezdetét jó lenne módosítani, pl.: „De fohászom meghallgatja”.</p>	

VII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 7. zsoltár
Dávidnak könyörgése ellenségi ellen való megszabadításért.	Könyörgés segedelemért <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Óh, én Uram és én Istenem, Tebenned vagyok <i>reménységem</i> , Segedelmemre légy jelen, Tarts meg ellenségim ellen, Hogy engemet el <i>né</i> ragadjon, Mint éh oroszlán meg ne rágjon, Mídon nincsen <i>segétségem</i> , <i>Azki</i> megmentene engem.	1. Ó, én Uram és én Istenem, Tebenned vagyok <i>reménységem</i> , Én oltalmamra légy jelen, Tarts meg ellenségem ellen, Hogy engemet el <i>ne</i> ragadjon, Mint éh oroszlán, meg ne rágjon, Amidőn nincs <i>segítségem</i> , <i>Aki</i> megmentene engem.
2 Hogyha én ezt <i>töttem</i> , Úr Isten, Avagy hamisság van kezemben, Hogyha gonoszt <i>töttem</i> ennek, Ki örült <i>békességemnek</i> :	2. Hogyha én ezt <i>tettem</i> , Úr Isten, Avagy hamisság van kezemben; Hogyha gonoszt <i>tettem</i> ennek, Ki örült <i>békességemnek</i> ;

Hogyha valaki abban megért, Hogy gonoszt fizettem <i>az</i> jóért, Sőt ha jól nem <i>töttem</i> azzal, Ki <i>nékem</i> volt bosszúsággal:	Hogyha valaki abban megért, Hogy gonoszt fizettem <i>a</i> jóért; Sőt, ha jól nem <i>tettem</i> azzal, Ki <i>nekem</i> volt bosszúsággal:
3 Ám bár kergessen ellenségem, És bátor megragadjon engem, Életemet földhöz verje, Dicsőségem porrá <i>tégye</i> . Kelj föl azért nagy haragodban, Ellenségim ellen támadván, Add meg az előbbi tisztem, Kit rendeltél, Uram, <i>nékem</i> .	3. Ámbár kergessen ellenségem, És bátor megragadjon engem, Életemet földhöz verje, Dicsőségem porrá <i>tegye!</i> Kelj föl azért nagy haragodban, Ellenségem ellen támadván; Add meg az előbbi tisztem, Kit rendeltél, Uram, <i>nekem!</i>
4 Nagy sereggel <i>osztán az</i> népek Hozzád gyűlnek és <i>környülvesznek</i> , Azért Úr Isten, támadj <i>föl</i> , Magas helyre köztök állj <i>föl</i> . És ottan ítéljed <i>az</i> népet, Ki jól rendelhetsz mindeneket, És engem <i>hűségem</i> szerint, Ítélj igazságom szerint,	<u>4.</u> Nagy sereggel <i>asztán a</i> népek Hozzád gyűlnek és <i>körülvésznek</i> , Azért, Úr Isten, támadj <i>fel</i> , Magas helyre köztök állj <i>fel!</i> És ottan ítéljed <i>a</i> népet, Ki jól rendelhetsz mindeneket, És engem <i>hűségem</i> szerint, Ítélj igazságod szerint!
5 Verd meg az istenteleneket, És védelmezd meg híveidet, Mert mindeneknek titkait Látod, Uram, <i>szívét, lelkit</i> . Te vagy paizsom, igaz Isten, És nem <i>hadsz</i> el veszedelmemben, Ki <i>az</i> híveket megtartod, Gonosz ellen takargatod.	5. Verd meg az istenteleneket, És védelmezd meg híveidet, Mert mindeneknek titkait, Látod, Uram, <i>szívét-lelkit</i> . Te vagy paizsom, igaz Isten, És nem <i>hagysz</i> el veszedelmemben, Ki <i>a</i> híveket megtartod, A gonosztól takargatod.
6 Igazán ítéli az Isten Az ártatlan embert ügyében, De keményen fenyegeti,	<u>6.</u>

<p>Kinek hamisságát érti. Hogyha pedig ő meg nem térend, Sok bűninek véget nem vetend, Előkészéti fegyverit, Idegbe veti nyilait.</p>	
<p>7</p> <p>Végre mint egy hadi erőben, Halálos fegyvert fog kezében, Nyilait is rántja elő, Kiket ellenségemre lő. Kinek szándéka veszedelmes, Szive nagy gonoszszággal terhes, Kiből idéetlen fiat szül, Mert szándéka megszégyenül.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Szorgalmatosson árkot vájott, Más ember alá vermet ásott, Kiben, midőn törekedik, Önnönmaga beléésik. Az gonosz, azkit nékem kíván, Ő tulajdon fejére rohan, Mindennémű csalárdsága, Nyakára száll álnoksága.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Azért Istennek adok hálát, Hirdetem ő szent igazságát, És <i>fölséges</i> szent nevének <i>Dicséreteket</i> éneklek.</p>	<p>9.</p> <p>Azért Istennek adok hálát, Hirdetem ő szent igazságát, És <i>felséges</i> szent nevének <i>Dicséreteket</i> éneklek.</p>
<p>Az 1.-ben a <i>Segedelmemre</i> maradhat (vö. pl. 35/1/4: „Én segedelmemre állj elő,”), az <i>ellenségim</i>-et valóban jobb <i>ellenségem</i>-re váltani a nyelvtani egyeztetés miatt, s ugyanígy a 3/6-ban (ha a 3. versszak megmarad). A részletező, ódon képalakítású (Dávidhoz kötődő) versszakok elhagyhatók; így javasolható a 2–4. elhagyása (az 5. viszont megmarad), s az a megoldás, amit az Ék. 1921/2001 alkalmaz: a 6. versszak első felét összevonja a 9., a rövidebb záró versszakkal, a köztük lévőket pedig kihagyja.</p>	

VIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 8. zsoltár
Csudálkozván dicséri Szent Dávid az Istennek az teremtésben való nagy hatalmát és az teremtett emberhöz való jókedvét.	Estvéli ének a mennyboltozatról és az emberről <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Ó, <i>Felséges</i> Úr, mi kegyes Istenünk, <i>Melly</i> csudálatos az te neved nekünk! Nagy dicsőséged ez egész földre Kiterjed, és fölhat az egekre!	1. Ó, <i>felséges</i> Úr, mi kegyes Istenünk, <i>Mely</i> csudálatos a te neved nekünk! Nagy dicsőséged ez egész földre Kiterjed és felhat az egekre.
2 <i>Dicsérnek</i> téged még az csecsszopók is, <i>Szájokban</i> viselik nevedet ők is, Kik által ellenséget megejtesz, És bosszúállót megszégyenítesz.	2. <i>Dícsérnek</i> téged még a csecsszopók is, <i>Szájukban</i> viselik nevedet ők is, Kik által ellenséget megejtesz, És bosszúállót megszégyenítesz.
3 Nagy voltát ha megnézem dolgaidnak, <i>Mellyeket</i> az te ujjaid formáltak, Az eget, holdat, az fényes napot És szép renddel az sok csillagokat:	3. Nagy voltát ha megnézem dolgaidnak, <i>Melyeket</i> a te kezeid formáltak, Az eget, holdat, a fényes napot, És szép renddel a sok csillagokat:
4 Csudálván mondom: <i>Micsoda</i> az ember, Ki tetőled ennyi dicsőséget nyer! De micsoda az embernek fia, Kiről <i>fölségednek</i> van <i>illy</i> gondja?	4. Csudálván mondom: <i>micsoda</i> az ember, Ki tőled ennyi sok dicsőséget nyer? De micsoda az embernek fia, Kiről <i>Felsőgednek</i> van <i>ily</i> gondja?
5 <i>Az Angyaloknál</i> noha egy <i>kevessé</i> <i>Kisebbé</i> tőd: de nagy dicsőségessé Teremtéd ötet, és magasztalád, Nagy dicsőségre <i>fölkoronázád</i> .	5. <i>Az angyaloknál</i> noha egy <i>kevessé</i> <i>Kisebbé</i> tőd, de nagy dicsőségessé Teremtéd ötet és magasztalád, Nagy dicsőségre <i>felkoronázád</i> .

6	Kezed munkáján ötet <i>Úrrá</i> tevéd, Hogy azokkal bírna, néki engedéd, Valamit <i>ez</i> világra teremtél, Mindeneket lába alá vetél.	6.	Kezed munkáin ötet <i>úrrá</i> tevéd, Hogy azokkal bírna, néki engedéd, Valamit <i>e</i> világra teremtél, Mindeneket lába alá vetél.
7	Juhot, ökröt és egyéb állatokat, Az hegyen és völgyön élő vadakat, Kik az erdőkön széjjel legelnek, Avagy az sík mezőkön tengenek,	<u>7.</u>	Juhot, ökröt és egyéb állatokat, A hegyen és völgyön élő vadakat, Kik az erdőkön széjjel legelnek, Avagy sík réten, mezőn tengenek.
8	És az <i>röpöső</i> égi madarakat, Kik hangicsálnak szép melódiákat; És sok halait <i>az</i> nagy tengernek Birtokában adád az embernek.	<u>8.</u>	És <i>a repeső</i> égi madarakat, Kik hangicsálnak szép melódiákat, És sok halait <i>a</i> nagy tengernek Adád birtokába az embernek.
9	Ó, <i>fölséges</i> Isten , kegyelmes Urunk, <i>Melly</i> csudálatos <i>az</i> te neved nálunk! <i>Fölségednek melly</i> nagy dicsősége, <i>Mellyel</i> teljes <i>ez</i> föld kereksege!	9.	Ó, <i>felséges</i> Úr, mi kegyelmes Urunk, <i>Mely</i> csudálatos <i>a</i> te neved nálunk! <i>Felségednek mely</i> nagy dicsősége, <i>Mellyel</i> teljes <i>e</i> föld kereksege.
Az Ék. változtatásai a 3.-ban, a 6.-ban javasolhatók, a 4., 8., 9.-ben is, avagy elfogadhatók; a 7/4 eredeti szövege viszont nem rosszabb, mint a módosított, csak a <i>tengenek</i> -et lenne jó más szóval visszaadni vagy magyarázni. Az értelme itt a párhuzamos szerkesztés miatt – l. az előző, ill. a következő sorokat – 'táplálkozik, él' lehet, nem 'tengődik'. Esetleges módosítás: „Avagy sík mezőkön eszegetnek.”. Meggondlandó, javasolható viszont a 7–8. versszakok elhagyása, mint az Ék. 1996-ban is.			
IX. ZSOLTÁR C. M.		<i>Marot K., 1496–1544.</i> 9. zsoltár	
Az Izráel népének hálaadása és könyörgése.		Hálaének Isten ítéletéért <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>	

1 <i>Dicsérlek téged, Úr Isten, És áldlak teljes szívemben, És az te csodatételidet Hirdetem jótéteményidet.</i>	1. <i>Dicsérlek téged Úr Isten, És áldlak teljes szívemben, És a te csodatételidet, Hirdetem jótéteményidet.</i>
2 <i>Tebenned, Uram, vígadok, Nagy örömben tombolok, És az te fölséges nevednek Szép dicséreteket éneklek.</i>	2. <i>Tebenned, Uram, vígadok, Nagy örömben tombolok, És a te felséges nevednek Szép dicséreteket éneklek.</i>
3 <i>Mert az én ellenségimet Megtérítéd, veréd őket, Kik rettegvén hátra esének, Színed elöl mind elveszének.</i>	3. <i>Mert az én ellenségimet Veréd, megtérítéd őket, Kik rettegvén, hátra esének, Szent színed elöl elveszének.</i>
4 <i>Én igyemet megtekintéd, És kegyelmessen felvöved, Ülvén törvéntévő székedben, Megmentél igaz ítéletben.</i>	4. <i>Én ügyemet megtekintéd, És kegyelmesen felveved; Ülvén a törvénytevő székedben, Megmentél igaz ítéletben.</i>
5 <i>Az pogányokat megfeddéd, Az gonoszokat elvesztéd, Semmivé tőd az ő nevöket, Teljességgel eltörléd őket.</i>	<u>5.</u> <i>A pogányokat megfeddéd, A gonoszokat elvesztéd; Semmivé tőd az ő nevüket, Teljességgel eltörléd őket.</i>
6 <i>Te, ellenség, azt alítád, Hogy te könnyen elronthatnád Ez városokat; elrontád-é, Még híreket is eltörléd-é?</i>	<u>6.</u>

7 Nem lehete, mert az Isten Megmarad dicsőségében, Ő törvényszékit készítteti, Az ítéletre letéteti.	<u>7.</u>
8 Dolgában tart igazságot, Előhívja ez világot, És igazsággal mindeneket Megítél minden nemzeteket.	<u>8.</u> Törvényed te szent mértéked: Előhívod a te néped, És igazsággal mindeneket, Megítélsz minden nemzeteket.
9 Ő az szegénnek ótalma, Őrzője, minden jutalma, Azki szükségének idején Hozzád <i>ohajt</i> könyörgésében.	<u>9.</u> Te a szegénynek oltalma, Őrzője vagy és jutalma, <i>Aki</i> szükségnek idejében Hozzád <i>óhajt</i> könyörgésében.
10 Azért bíznak csak tebenned, <i>Azki esmerik</i> szent neved, Kik tőled várnak <i>segétséget</i> , Úr Isten, nem hagyod el őket.	<u>10.</u> Azért bíznak csak tebenned, <i>Akik ismerik</i> szent neved; Kik tőled várnak <i>segítségét</i> , Úr Isten, nem hagyod el őket.
11 Énekeljete az Úrnak, Az Sion hegyén lakónak, Sokságát cselekedetinek Hirdessétek minden népeknek.	11. Énekeljete az Úrnak, A Sion hegyén lakónak! Sokságát cselekedetinek Hirdessétek el minden népnek.
12 <i>Azki</i> nyilván megkeresi, Az igaz vért nem felejtí, És az szegényeket nem hagyja, Kiknek kiáltásokat hallja.	12. <i>Aki</i> nyilván megkeresi, Az igaz vért nem felejtí, A szegény népet ő nem hagyja, Akiknek kiáltását hallja.

<p>13</p> <p>Uram, légy kegyelmes nékem, És tekénts meg nagy <i>ínségem</i>, Az ellenség életem gyötri, Az halál kapuiból végy ki.</p>	<p>13.</p> <p>Én Uram és én Istenem, Tekintsed meg nagy <i>ínségem</i>: Életemet a gonosz gyötri; A halál kapuiból végy ki!</p>
<p>14</p> <p>Hogy dicsérhesselek vígan, Az Sionnak kapuiban, És örvendezhessek <i>szívemben</i>, Hogy engem megtartál <i>kegyessen</i>.</p>	<p><u>14.</u></p> <p>Dicsérhesselek nagy vígan A Sionnak kapuiban; Hadd örvendezzek én <i>szívemben</i>, Hogy engem megtartál <i>kegyesen</i>.</p>
<p>15</p> <p>Az pogányok pedig szörnyen Estek az önnön vermekben, Azmelly hálót ők másnak hántak, Önnön lábok abban akadtak.</p>	<p><u>15.</u></p>
<p>16</p> <p>Innen az Úr esmertetik, Szent ítéleti megtetszik, Hogy az gonosz ő szándékában, Önnön magát ejti hálóban.</p>	<p><u>16.</u></p>
<p>17</p> <p>Az gonosz népek hirtelen Bédőlnék az nagy mélységben, Az pogányok is mind elvesznek, Kik Istenről elfeledkeznek.</p>	<p><u>17.</u></p>
<p>18</p> <p>Az szegént el nem felejtí, De mindenkor megtekéntí, Az nyomorultnak könyörgését Meghallja, s' megadja kérését.</p>	<p><u>18.</u></p>

19	Kelj <i>föl</i> , Uram, és légy jelen, Hogy ember erőt ne vegyen, Az pogányokat hívd <i>elődben</i> , Ítéld meg erős <i>törvényedben</i> .	19.	Kelj <i>fel</i> , Uram, és légy jelen, Hogy ember erőt ne vegyen; A pogányokat hívd <i>elődbe</i> , Ítéld meg erős <i>törvényedbe</i> ’!
20	<i>Szívekben</i> , Uram, retentsd meg, Hogy <i>magokat</i> gondolják meg, És <i>esmerjék az pogán</i> népek, Hogy ők is halandó emberek.	20.	<i>Szívökben</i> , Uram, retentsd meg, Hogy <i>magukat</i> gondolják meg, És <i>ismerjék a pogány</i> népek, Hogy ők is halandó emberek.
A 3/2-ben a <i>megettérítéd</i> jelentése megadható: ’visszafordítottad’. A kihagyások a részletező szöveget rövidítik, javallhatók. A 6–7. kihagyása indokolja, hogy a szöveg (az 5.-et folytatva) egyes szám 2. személyű megszólításra vált. Az Ék. 1996 az 5., a 8–10. és a 14. versszakot is elhagyja. De javasolható nagyobb kihagyás is: az 5–9. és a 12–20. versszakok mellőzése (l. Ék. 1921/2001).			

X. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 10. zsoltár
Az Izráelnek megszabadításért való könyörgése.	Nyomorultak kiáltása segedelemért <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1	1.
Mire távozol tőlünk, Úr Isten, <i>Illy</i> messze? és magad mit rejtet el? <i>Ez</i> sok ideig való ínségben Miért, hogy minket így felejtesz el? Ím az istentelen kevélységgel Kergeti <i>az szegént</i> és nyomorgatja, Az önnön nyakában essék hálója!	Mire távozol tőlünk Úr Isten, <i>Ily</i> messze, és magad mit rejtet el? <i>E</i> sok ideig való ínségben, Miért, hogy minket így felejtesz el? Ím az istentelen kevélységgel Kergeti <i>a szegényt</i> és nyomorgatja: Hálója essék az önnön nyakába!
2	2.
Mert ez istentelen dicsekedik, És gyönyörködik kívánságában,	Mert az istentelen dicsekedik, És gyönyörködik kívánságában. ∴:

<p><i>Dicséri az fösvént, hízelkedik, Istent káromlja fölfuvalkodván, Azkit megutál nagy hívságában, Sőt kevélységében így gondolkodik, Hogy nincsen Isten, azzal csúfolódik.</i></p>	<p><i>Dícséri a fösvényt, hízelkedik, Istent káromol felfuvalkodván, Akit megutál nagy hívságában, Sőt kevélységében így gondolkodik: Hogy nincsen Isten, azzal csúfolódik.</i></p>
<p>3</p> <p>Ő bolondságában úgy <i>elme</i>gyen, Erős <i>ítéletedet</i> nem féli És kevélységében szól nagy <i>fennyen</i>, Ellenségét is semminek véli, Könnyen elfúhatja, azt ítéli, Végre mond: bátran lakom és <i>csendesszen</i>, Soha nem esem szerencsétlenségben.</p>	<p>3.</p> <p>Ő bolondságában úgy <i>elme</i>gyen, Erős <i>ítéletedet</i> nem féli. :/: És kevélységében szól nagy <i>fennen</i>, Ellenségét is semminek véli. Könnyen elfúhatja, azt ítéli, Végre mond: bátran lakom és <i>csendesen</i>, Soha nem esem szerencsétlenségben.</p>
<p>4</p> <p>Átokkal, szitokkal rakva szája, Szól az ő nyelve csak álnokságot, És nyelvét szoktatta csalárdságra, Kivel szerez sok bút és bánatot Tolvaj módra megáll barlangokat, Leshelyből <i>az szegénre</i> ólálkodik, Hogy azt megkaphassa, azon forgódik.</p>	<p>4.</p> <p>Átokkal, szitokkal rakva szája, Szól az ő nyelve csak álnokságot. :/: E nyelvet szoktatta csalárdságra, Mellyel szerez sok bút és bánatot. Tolvajok módján megáll barlangot, Leshelyből <i>a szegényre</i> ólálkodik, Hogy megfoghassa, csak azon forgódik.</p>
<p>5</p> <p>Barlangban magát megvonja titkon, Hogy az ártatlant megragadhassa, Mint az oroszlán, vigyáz az likon, Hogy az szegént hálóban hozhassa, És ő torkában azt béfalhassa, Abban forog őnéki minden gondja, Hogy az szegént megejtse, és megfogja.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Még azt is mondja az ő <i>szívében</i>, Hogy Isten ezzel semmit nem</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Még azt is mondja az ő <i>szívében</i>, Hogy Isten ezzel semmit sem</p>

<p>gondol, Orcáját elrejt ezeken ellen, Szemét <i>béhunyja, másuvá fordul.</i> Kérlek, Uram, <i>ez</i> dolgon <i>megindolj,</i> Nyújtsd ki kezéd, <i>az szegént</i> ne felejtse el, És az nyomorultnak légy jó segítséggel.</p>	<p>gondol; :/ Orcáját elrejt ezeken ellen, Szemét <i>behúnyja, máshová fordul.</i> Kérlek Uram, <i>e</i> dolgon <i>megindulj,</i> Nyújtsd ki kezéd, <i>a szegényt</i> ne felejtse el, A nyomorultnak légy jó segítséggel!</p>
<p>7</p> <p>Miért mívelné <i>az</i> gonosz ember, Hogy káromolja, csúfolja az Istent? Szívében mond: <i>Számot</i> Isten nem kér, De te, Uram, értesz és látsz mindent, Azért <i>az</i> szegény csak reád <i>teként,</i> Az nyomorult árva tebenned bíz, és és téled kegyesen megsegítetik.</p>	<p><u>7.</u></p> <p>Miért mívelné <i>a</i> gonosz ember, Hogy káromolja s csúfolja Istent? :/ Szívében mond: <i>számot</i> Isten nem kér. De te, Uram, értesz és látsz mindent. Azért <i>a</i> szegény csak reád <i>tekint,</i> A nyomorult, az árva benned bíz, és és kegyesen téled megsegítetik.</p>
<p>8</p> <p>Törd meg az istentelenek karját, Hívd <i>elődben</i> és idézd <i>törvényben,</i> Vizsgáld és ítéld meg gonoszságát, <i>Ekképpen</i> nem <i>mér jönni elődben,</i> És így örökké regnál az Isten. Ez világot igazsággal vezérli, Az pogányokat földről mind eltörli.</p>	<p><u>8.</u></p> <p>Törd meg az istentelenek karját, Hívd <i>elődbe</i> és idézd <i>törvénybe,</i> :/ Vizsgáld és ítéld meg gonoszságát, <i>Ekképen</i> nem <i>mer jönni elődbe.</i> És így örökké regnál az Isten: A pogányokat földről mind eltörli, És igazsággal szent népet vezérli.</p>
<p>9</p> <p>Uram, tekintsd meg <i>az</i> nyomorultat, <i>Az szelédet kegyesen</i> tartsd meg, Vedd füleidben <i>kiáltásokat,</i> Erősítsd <i>szíveket,</i> <i>vigasztald</i> meg, Az szegény árvákat védelmezd meg, Zabolázd meg az erőszaktevőket, Gonoszoktól ez földön ódd népedet.</p>	<p>9.</p> <p>Uram, tekintsd meg <i>a</i> nyomorultat, <i>A szelédet kegyesen</i> tartsd meg; :/ Vedd füledbe ő <i>kiáltásukat,</i> Erősítsd <i>szívüket,</i> <i>vigasztald</i> meg. <i>A szegény árvákat</i> védelmezd meg, Zabolázd meg az erőszaktevőket: E földön óvd a gonoszoktól néped.</p>

Az 1/1-ben a *Mire* 'miért' a jelentésnek megfelelően *Miért*-re cserélhető. Az 5. versszak elhagyása tartalmi okokból (is) helyeselhető. A részletező megfogalmazás és tartalmi okok miatt javasolható a 2–5. és a 7–8. versszak elhagyása. Az Ék. 1996 az 5–8. versszakokat hagyja el, az Ék. 1921/2001 a 2–6.-ot és a 8.-at. A 4/5-ben (ha a 4. versszak megmaradna) a *megáll barlangot* szószerkezet jegyzetelendő, jelentése: 'lesben áll barlangban, barlangnál'.

XI. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 11. zsoltár
Dávidnak panassza az Saul ellen.	Kishitúség ellen <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Az Istenben bízom jó <i>reménységgel</i> , Miért szóltok hát ígyen lelkemnek? Hogy én <i>az</i> ti hegyetekről fussak el, És mint egy madár, messze <i>röpöljek</i> ? Mert <i>az</i> kegyetlenek <i>íveket szerzik</i> , Hogy <i>az</i> tiszta <i>szívőköt meglőjjék</i> ? Már <i>az nyilakat az idegben vetik</i> .	1. Az Istenben bízom jó <i>reménységgel</i> , Miért szóltok hát így én lelkemnek, Hogy én <i>a</i> ti hegyetekre fussak el, És mint egy madár messze <i>repüljek</i> ? Mert <i>a</i> kegyetlenek <i>íviüket szegzik</i> , Hogy <i>a</i> tiszta <i>szívüket meglőjék</i> , Már <i>a nyilakat az idegbe vették</i> .
2 De véghez nem vihetik ők ez dolgot, Megromlanak igyekezetekben, Mert az hív ember vajjon s' kinek ártott? Az Istennek temploma mennyekben, <i>Ottfönn</i> vagyon <i>szent széki, mellyből</i> széjjel Szemei mindent néznek <i>élessen</i> , Földi népet is megnézell és szemlél.	2. Mert igaz ő, és igazságot szeret, És kedves orcát mutat azoknak, Kik igazságban rendelik éltüket. Az Istennek temploma mennyekben, <i>Ott fenn</i> vagyon <i>szent széke, melyből</i> széjjel Szemei mindent néznek <i>élesen</i> , Földi népet is megnézell és szemlél.
3 Az Isten megpróbálja az igazat, És gyűlöli az erőszaktevőt	<u>3.</u>

<p>Az káromlókra záporessőt bocsát, Rájok döjt tüzet, kénköves essőt, Az istentelenekre háborút ejt, És nagy szélvésszel itatja őket, Fejekre szörnyű forgószelet buréjt.</p>	
<p>4</p> <p>Mert ő igaz, és igazságot szeret, És kedves orcát mutat azoknak, Kik igazságban rendelik élteket.</p> <p>Megjegyzés: A 4. versszak az Ék.-ben a 2.-ban kihagyott sorok helyére, a 2. versszak elejére került. S a 3–4. versszakok vannak kihagyottnak jelölve.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>Az 1/3-ban a <i>hegyetekről</i> szó módosítandó (? <i>hegyek közé</i>), ez az Ék.-ben a revideált Károlyi Gáspár(ék)-féle fordítás (Szent Biblia... Bp., 1908 és további kiadások; a továbbiakban = RK) szerint történt (1: „hogymondhatjátok az én lelkemnek: fuss a ti hegyetekre, mint a madár?!”), de l. ÚF: „Hogyan mondhatjátok nekem: / Menekülj a hegyre, mint a madár?!”. Az 1/5-ben az Ék.-beli <i>ívüket szegzik</i> helyett javaslat: <i>íjuk feszítik</i>; az 1/7-ben <i>a nyilakat az idegbe vették</i> helyett „... <i>teszik</i> vagy <i>vetik</i>” (tehát maradhatna az eredeti szöveg is), s l. még ÚF 2: „Mert a bűnösök már feszítik az íjat, / rátették a nyilat a húrra.”. Az <i>íjuk készítik</i> szövegmódosítás szemantikailag szintén megfelelne az eredetinek. A versszakösszevonás nem szerencsés, mert az 1. és 2. strófa között logikátlan okhatározói viszony jön létre (<i>Mert...</i>). S a lezáró általánosabb jellegű megállapítás is elmarad. Jobb lenne pusztán a 3. versszakot elhagyni.</p>	
<p>XII. ZSOLTÁR C. M.</p>	<p><i>Marot K., 1496–1544.</i> 12. zsoltár</p>
<p>Dávidnak Saul ellen való panaszol- kodása.</p>	<p>Imádság szorongattatásban <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i></p>
<p>1</p> <p>Szabadíts meg és tarts meg, Uram</p>	<p>1.</p> <p>Szabadíts meg és tarts meg Uram</p>

Isten, Mert szentid elfogytak, nincs jótévő , És ez földön már sok <i>az tökéletlen</i> , Nincs emberek közt igaz <i>beszédő</i> .	Isten, Mert szentid elfogytak, nincs jól tévő , És a földön már sok <i>a tökéletlen</i> , Nincs emberek közt igaz <i>beszédű</i> .
2 Ezek egymásnak szólnak csak hívságot, <i>Dolgokat</i> festik szép beszédekkel. Hízkeldevén mutatnak nyájasságot, De <i>nyelvek</i> nem <i>eggyez</i> ő <i>szívekk</i> el.	2. Ezek egymásnak szólnak csak hívságot, <i>Dolgukat</i> festik szép beszédekkel; Hízkeldevén, mutatnak nyájasságot, De <i>nyelvük</i> nem <i>egyez</i> ő <i>szívük</i> kel.
3 Csalárd ajakokat elveszti Isten, Eltörli hízelkedő <i>nyelveket</i> , Kik <i>kevélysége</i> kben szólnak nagy <i>fönnyen</i> , És csak csúfolják az együgyöket .	<u>3.</u> Csalárd ajkukat elveszti az Isten, Eltörli hízelkedő <i>nyelvüket</i> , Kik <i>kevélységük</i> ben szólnak nagy <i>fennen</i> , És csúfolják az együgyűeket .
4 És azt mondják: <i>Jer</i> , tegyük azt nyelvünkkel, Hogy minket minden nagyra becsüljön, Miénk szájunk, ajkunk, bírunk ezekkel, Kit uraljunk? velünk ki pöröljön?	4. És ezt mondják: <i>jer</i> , tegyük azt nyelvünkkel, Hogy minket minden nagyra becsüljön; Ajkunkkal, szánkkal elbírunk ezekkel, És senki sincs, ki velünk pöröljön.
5 Azért mond Isten: <i>Imé</i> , az szegények Elhagyatnak, öletnek, pusztulnak, Azért őket megszánom és <i>fölkelek</i> , És kimentem keze kől azoknak.	5. Azért mond Isten: <i>ímé a</i> szegények Elhagyatnak, öletnek, pusztulnak; Azért őket megszánom és <i>felkelek</i> , És kezükből kimentem azoknak.
6 Az Istennek mondási <i>olly</i> igazak, Mint <i>az</i> drága ezüst, kit <i>az</i> tűzben Az ötvösök kohókban tisztítottak,	6. Az Istennek mondási <i>oly</i> igazak, Mint <i>a</i> drága ezüst, kit <i>a</i> tűzben Az ötvösök kohókban tisztítottak,

És hétszer megeresztettek szépen.	És hétszer megeresztettek szépen.
7 Tartsd meg azért népedet, <i>kegyelmessen,</i> Kérünk, jóvoltodból reánk <i>tekénts,</i> Őrizz meg örökké <i>ez</i> nemzet ellen, Hozzánk mindenkor jókedvet jelents.	7. Tartsd meg azért népedet <i>kegyelmesen,</i> Kérünk, jóvoltodból reánk <i>tekints!</i> Őrizz meg örökké <i>e</i> nemzet ellen, Hozzánk mindenkor jókedvet jelents!
8 Mert az gonoszok nagy <i>fönnyen</i> forgódnak, Udvaroltatnak nagy <i>kevéségben,</i> Midőn <i>az</i> rosszak <i>fölmagasztaltatnak,</i> És az jó ember nincs <i>böcsületben.</i>	<u>8.</u> Mert a gonoszok nagy <i>fennen</i> forgódnak, Udvaroltatnak nagy <i>kevélységben,</i> Midőn <i>a</i> rosszak <i>felmagasztaltatnak,</i> És <i>a</i> jó ember nincs <i>becsületben.</i>
Az 1/2-ben a <i>szentid</i> szó jegyzetben magyarázandó, értelme: 'híveid, választottaid'. Ugyanitt a <i>jól tévő</i> helyett javaslat: <i>jót tévő</i> vagy <i>jótévő</i> , esetleg az 1/4-ben az <i>igaz beszédű</i> helyett <i>igazt beszélő</i> (a rím miatt), a 3/4-ben az eredeti <i>együgyőket</i> helyett pl. <i>szelídeket</i> . A 4. változtatásai jók. Ettől függetlenül a 3–4. versszakok elhagyása javasolható. A 6/4-ben a <i>megeresztettek</i> szót értelmezni kellene, vagy kicseréni a <i>megolvasztottak</i> -kal. (A jegyzetben való értelmezés, illetve a megfelelő szócsere több más esetben is egyaránt választható lehetőség.) A 8. versszak elhagyható, a tartalom ez lényegében nem változtat (vö. ÚF), az Ék. 1996-ból szintén kimaradt.	

XIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 13. zsoltár
Dávidnak megszabadulásért való könyörgése.	Meddig még? <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 <i>Miglen</i> felejtesz el, Uram, <i>Mig</i> nem emlékezel rólam? <i>Az</i> te orcádat <i>énelőlem,</i> Örökké <i>elrejtéd-é</i> tőlem? Mire nem könyörölsz rajtam?	1. <i>Míglén</i> felejtesz el, Uram, <i>Míg</i> nem emlékezel rólam? <i>A</i> te orcádat <i>én előlem,</i> Örökké <i>elrejtéd-e</i> tőlem? Mire nem könyörölsz rajtam?

2	<p><i>Mig</i> tanácskozzam szívemben, <i>Mig</i> keseregjek elmémben, Még nappal is csak gondolkodván? Ellenségem reám <i>mig</i> rohan, <i>Mig</i> uralkodik fejemen?</p>	<p><u>2.</u></p> <p><i>Míg</i> tanácskozzam szívemben? <i>Míg</i> keseregjek elmémben, Még nappal is csak gondolkodván, Ellenségem reám <i>míg</i> rohan? <i>Míg</i> uralkodik fejemen?</p>
3	<p><i>Tekénts</i> reám, kegyes Uram, Szánjad meg az én nyavalyám, Szemeimet világosítsd meg, Hogy életemben viduljak meg, Halálban el ne aludjam.</p>	<p>3.</p> <p><i>Tekints</i> reám, kegyes Uram! Szánjad meg az én nyavalyám! Szemeimet világosítsd meg, Hogy életemben viduljak meg, Halálban el ne aludjam.</p>
4	<p>Hogy ellenségem ne mondja: <i>Imé</i>, erőt <i>vöttem</i> rajta. És azon ők örvendezzenek, Ha engemet elejthetnének, És nem állhatnék lábamra.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Hogy ellenségem ne mondja: <i>Íme</i>, erőt <i>vettem</i> rajta! És azon ők örvendezzenek, Ha engemet elejthetnének, És nem állhatnék lábamra.</p>
5	<p>Mert én bízom jókedvedben, Ki <i>megvigasztalsz</i> szívemben, Örvendez azért az én lelkem, Hogy az Isten én segedelmem, Kiért <i>dicsérem</i> énekben.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>Mert én bízom jókedvedben, Ki <i>megvigasztalsz</i> szívemben. Örvendez azért az én lelkem, Hogy Isten az én segedelmem, Melyért <i>dicsérem</i> énekben.</p>
<p>A <i>Míglén</i> 'meddig' jelentése – ha szükségesnek tartjuk – magyarázható jegyzetben, ami a további <i>míg</i> szavak értelmére szintén rávilágít. Az 1/5-ben a <i>Mire Miért</i>-re cserélhető. A 2. és a 4. strófa elhagyható. Hasonlóan rövidített az Ék. 1921/2001.</p>		
XIV. ZSOLTÁR C. M.	<p><i>Marot K., 1496–1544.</i> 14. zsoltár</p>	
Panaszolkodása Dávidnak az Saul ellen.	<p>Isten erősebb, mint ellenségei. <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i></p>	

<p>1</p> <p>Az bolond így szól az ő szívében: Nincsen Isten: azért gonoszságban él, <i>Utálatos</i> bűnt <i>teszen</i>, semmit nem fél, Ez egész földön <i>azki</i> jót tegyen, Senki nincsen.</p>	<p>1.</p> <p>A bolond így szól az ő szívében: „Nincs Isten” azért nagy gonoszságban él; <i>Útálatos</i> bűnt <i>teszen</i>, semmit nem fél, Ez egész földön, <i>aki</i> jót tegyen, Senki nincsen.</p>
<p>2</p> <p>Az Úr az égből alátekinte, Ez földön az emberek fiaira, Hogy meglássa ha kinek esze volna, Ha az Istent valaki keresné És tisztelné.</p>	<p>2.</p> <p>Az Úr az égből alátekinte E földön az emberek fiaira, Hogy meglássa, ha kinek esze volna, Ha valaki az Istent keresné, És tisztelné.</p>
<p>3</p> <p>De azt jól látja dicsőségében, Hogy <i>az</i> jó útról eltértek mindenek, Mindnyájan <i>förtelmes</i> bűnben hevernek, <i>Azki</i> az Istent tisztelné híven, Csak egy sincsen.</p>	<p>3.</p> <p>De azt jól látja dicsőségében, Hogy <i>a</i> jó útról eltértek mindenek, Mindnyájan <i>fertelmes</i> bűnben hevernek; <i>Aki</i> az Istent tisztelné híven, Csak egy sincsen.</p>
<p>4</p> <p>De <i>az hamissak</i> meg nem gondolják, Hogy népemet, mint az kenyért <i>megeszik</i>, Meg nem térnek, sőt <i>magokat</i> elhiszik. Az Istent segítségül nem <i>hívják</i>, Sem uralják.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>De <i>a hamissak</i> meg nem gondolják, Hogy népemet, mint kenyeret, <i>megeszik</i>; Meg nem térnek, sőt <i>magukat</i> elhiszik. Segítségül az Istent nem <i>hívják</i>, Sem uralják.</p>
<p>5</p> <p>Itt azért erősen megrémülnek, Midőn <i>eszekben</i> veszik, hogy az Isten Az ő híveit megtartja <i>kegyessen</i>, Mert ő mellé áll <i>az</i> jó nemzetnek,</p>	<p><u>5.</u></p> <p>Azért erősen majd megrémülnek, Midőn <i>eszükbe</i> veszik, hogy az Isten Az ő híveit megtartja <i>kegyesen</i>; Mert ő mellé áll <i>a</i> jó nemzetnek,</p>

Mint híveknek.	Mint híveknek.
6 De néktek semmi gondotok erre, Hanem ti csak csúfoljátok <i>az szegént</i> , Azki tiszta szívből féli az Istent, És csak őtet hívja <i>segédségre</i> És mentségre.	6. De néktek semmi gondotok erre, Hanem ti csak csúfoljátok <i>a szegényt</i> , Aki tiszta szívből féli az Istent, És csak őtet hívja <i>segítségre</i> És mentségre.
7 Az Sionról vajjon s' ki jövendel, Ki az szent <i>Izraelt</i> megszabadítja? Ha Isten fogságból népét kihozza, Örvend <i>az Jákob</i> és az Izráel Teljes szívvel.	7. A Sionról vajon ki jövend el, Ki <i>a szent Izraelt</i> megszabadítja? Ha Isten fogságból népét kihozza, Örvend <i>a Jákob</i> és az Izráel Teljes szívvel.
Az 1/2-ben az <i>azért</i> elé vessző kell. A 4–6. versek a részletező megfogalmazás miatt is elhagyhatók, mint az Ék. 1996-ban. Ha a 4. marad, az <i>ural</i> szó jelentését jegyzetben magyarázni kéne ('úrként tisztel'; ez a szó más zoltárookban is előfordul). Meggondolandó a 2–3. versszakok elhagyása is.	

XV. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 15. zoltár
Isteni félelemről és jó életről való tanúság.	Ki mehet az Úr elé? <i>(1539) Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Uram, ki léssen lakója <i>Az te fölséged</i> sátorának? Jelentsd meg és add tudtomra, Ki léssen örök lakosa Szent hegyednek és hajlékodnak.	1. Uram, ki léssen lakója <i>A te felséged</i> sátorának? Jelentsd meg és add tudtomra, Ki léssen örök lakosa Szent hegyednek és hajlékodnak?
2 Azki jár igaz életben Szól és szolgáltat igazságot, Igazán forog mindenben, És <i>hívséges</i> ő szívében,	2. Aki jár igaz életben, Szól és szolgáltat igazságot, Forgódik híven mindenben, És <i>hűséges</i> ő szívében,

És szereti <i>az</i> jámborságot.	És szereti <i>a</i> jámborságot.
3 Ki az ő felebarátját Ő nyelvével nem rágalmazza, Kárral nem bántja szomszédját, Nem rútolja atyjafiát És tisztességét nem gyalázza.	3. Ki az ő felebarátját Ő nyelvével nem rágalmazza, Kárral nem bántja szomszédját, Nem rútolja atyjafiát, És tisztességét nem gyalázza.
4 Az istentelent utálja, Az istenfélőket szereti , Őket tisztességben tartja, Esküvését meggondolja, Ha kárt vall is , azt meg nem szegi.	4. Az istentelent utálja, Az istenfélőt megbecsüli , Őt nagy tisztességben tartja, Esküvését meggondolja, Ha kárt is vall , azt meg nem szegi.
5 <i>Azki pénzivel</i> él híven, <i>Kölcsönád</i> , de nem kér uzsorát, Az ártatlan ember ellen, Ajándékot ő nem <i>vészen</i> , <i>Azki így teszen</i> , az megállhat.	5. <i>Aki pénzével</i> él híven, <i>Kölcsön ád</i> , de nem kér uzsorát; Az ártatlan ember ellen Ajándékot ő nem <i>veszen</i> : <i>Aki így téssen</i> , az megállhat.
A 4/4-ben az <i>Esküvését meggondolja</i> helyett javallható: <i>Esküvését jól megállja</i> . Vagy pedig magyarázni kéne a szót, értelme: 'gondol rá, nem felejtí el'.	

XVI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 16. zsoltár
Jövendölés az Krisztusnak szenvedéséről, haláláról és föltámadásáról.	A hívek öröksége: Isten. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Tarts meg engemet, <i>óh</i> , én Istenem! Mert <i>reménységem</i> vetem csak tebened, Azért az Úrnak mondjad ezt lelkem:	1. Tarts meg engemet, <i>ó</i> , én Istenem, Mert <i>reménységem</i> vetem csak tebened! Azért az Úrnak mondjad ezt, lelkem:

<p>Én Uram vagy te, örvendek tenéked, Ezkívől nem kérkedhetem semmivel, Hogy néked használhatnék jótéttemmel.</p>	<p>Én Uram vagy te, örvendek tenéked! E kívül nem kérkedhetem semmivel, Hogy néked használhatnék jótéttemmel.</p>
<p>2</p> <p>Az szentekkel <i>ez</i> földön jól teszek, És segíték jámbor istenfélőket De azoknak léssen nagy sérelmek, Kik követnek idegen isteneket, Ő véres <i>áldozatjokat</i> nem nézem, És <i>nevöket</i> ajakimra sem vészem.</p>	<p><u>2.</u></p> <p>A szentekkel <i>e</i> földön jól teszek, És segíték jámbor istenfélőket, De azoknak léssen nagy sérelmek, Kik követnek idegen isteneket. Ő véres <i>áldozatjukat</i> nem nézem, És <i>nevüket</i> ajakimra sem vészem.</p>
<p>3</p> <p>Az Úr Isten az én örökségem, <i>Melly nékem</i> kiváltképpen részeltetett, És ő megtartja híven azt nékem, Az én sorsom <i>az</i> legjobb részre esett, Hogy az örökség zsinórral osztattott, Azzal <i>az</i> legszebbik rész <i>nékem</i> jutott.</p>	<p>3.</p> <p>Az Úr Isten az én örökségem, <i>Mely nekem</i> kiváltképpen részeltetett, És ő megtartja híven azt nékem. Az én sorsom <i>a</i> legjobb részre esett; Hogy az örökség zsinórral osztattott, Azzal <i>a</i> legszebbik rész <i>nekem</i> jutott.</p>
<p>4</p> <p>Dicséretet mondok én az Úrnak, Ki engem tanácsával jól vezérel, Még veséim is erre tanítanak, És az ágyban is megintenek éjjel. Az Urat szüntelen előttem tartom, Ki velem lévén, nem lehet ártásom.</p>	<p>4.</p> <p>Dicséreteket mondok az Úrnak, Ki tanácsával engem jól vezérel; Még veséim is erre tanítanak, És az ágyban is megintenek éjjel. Az Urat szüntelen előttem tartom: Mert jobbom felől van, nem ingadozom.</p>
<p>5</p> <p>Öröme vagyon szívemnek ezen, Dicsőségem örül, megnyugszik testem, Noha <i>az sírben</i> fekvése leszen, De azt <i>szívemben</i> nyilván én elhiszem, Nem hagyod az koporsóban szentedet,</p>	<p>5.</p> <p>Öröme vagyon szívemnek ezen, Örvendez lelkem és megnyugszik testem: Noha <i>a sírban</i> fekvése leszen, De azt <i>szívemben</i> nyilván én elhiszem: A koporsóban nem hagyod szentedet,</p>

De rothadás ellen megmented őtet.	De rothadás ellen megmented őtet.
6 Az életre <i>nékem</i> utat mutat , <i>Melly</i> életben vagyon örök <i>bódogság</i> , Hol szent színednek gyönyörű voltát Láttatod: <i>melly</i> nagy öröm és vigasság Jobb kezded ereje, dicsősége Örökké megmarad, soha nincs vége.	6. Az életre <i>nekem</i> utat mutatsz , <i>Mely</i> életben van az örök <i>boldogság</i> , Hol szent színednek gyönyörű voltát Láttatod, <i>mely</i> nagy öröm és vigasság. Nagy dicsőséged, jobbod erőssége Örökké megmarad, soha nincs vége.
<p>A zsoltár egyes helyei akár egy közénekeskönyvben is vagy inkább egyéb kiadásokban magyarázatot kívánnának. Lévi törzse, a papok a földosztáskor nem kaptak részt, mert az ő feladatuk az Úr szolgálata (3. versszak). A vesék (vö. 4/3) az ószövetségi zsidóságnál az érzelmek, a lelkiismeret helye. De a <i>Még veséim</i>-et ki is lehetne cserélni, pl. <i>Gondolatim</i>-ra. Az ÚF 7-ben „még éjszaka is figyelmeztet bensőm.” áll. A 4/6 javítása javallható, mert a külön álló „nem lehet ártásom” mellékmondat rossz tagolással az Úrra is érthető, illetve vö. RK, ÚF 8, az utóbbi: „az Úrra tekintek szüntelen, / nem tántorodom meg, / mert a jobbomon van”. A 2. versszak tartalmi okokból valóban elhagyható, mint az Ék. 1996-ban.</p>	

XVII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 17. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megszabadulásért.	Könyörgés oltalomért <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Hallgasd meg igazságomat, Úr Isten, kiáltásom értsd meg, Figyelmezz hozzám és tekintsd meg Szívbeli imádságomat, <i>Ítéletet</i> tetőled várok, Nézd meg <i>igyem</i> , láttass <i>törvént</i> , Ítélj meg igazság <i>szerént</i> , Mert én álnoksággal nem járok.	1. Hallgasd meg igazságomat, Én kiáltásom, Uram , értsd meg! Hozzám figyelmezz és tekintsd meg Szívbeli imádságomat! <i>Ítéletet</i> tetőled várok, Nézd meg <i>ügyem</i> , láttass <i>törvényt</i> : Ítélj meg igazság <i>szerint</i> , Mert én álnoksággal nem járok.
2 Szívem éjjel megpróbáltad,	2. Szívem éjjel megpróbáltad,

<p>És megvizsgáltad teljességgel, Láttad, hogy <i>eggyez</i> én nyelvemmel, Csalárdság nélkül találtad. <i>Azmit</i> ember szól, avagy <i>mível</i>, Én ajakid beszédire Gondot tartok szent <i>igédre</i>, Nem járok <i>az gonosztévővel</i>.</p>	<p>És megvizsgáltad teljességgel, Láttad, hogy <i>egyez</i> én nyelvemmel: Csalárdság nélkül találtad. <i>Amit</i> ember szól, avagy <i>művel</i>, Én ajakid beszédire, Gondot tartok szent <i>Igédre</i>, Nem járok <i>a gonosztévővel</i>.</p>
<p>3</p> <p>Vezérljed én járásomat, És tarts meg <i>az te ösvényeden</i>, <i>Másuvá</i> senki ne térítsen, Erősítsed lábaimat. Téged hívlak én <i>segédségre</i>, Uram, láss meg <i>szükségemben</i>, Kérésem vedd <i>füleidben</i>, És légy figyelmes beszédemre.</p>	<p>3.</p> <p>Vezérljed én járásomat, És tarts meg <i>a te ösvényiden</i>, <i>Máshova</i> senki ne térítsen; Erősítsed lábaimat! Téged hívlak én <i>segítségre</i>, Uram, láss meg <i>szükségembe</i>, Kérésem vedd <i>füleidbe</i>, És légy figyelmes beszédemre.</p>
<p>4</p> <p>Te vagy bizonyos <i>ótalmok</i>, <i>Az</i>kik tebenned <i>reménlenek</i>, Mutasd jóvoltodat ezeknek, Hogy lássák <i>az</i> rád támadók. Mint <i>az</i> te szemeidnek fényét, Úgy megőrizz, Uram, engem, Szárnyad árnyékában fejem Takargasd, őrizvén ösvényét.</p>	<p>4.</p> <p>Te vagy bizonyos <i>oltalmok</i>, <i>Ak</i>kik tebenned <i>reménylenek</i>; Jóvoltod mutasd meg ezeknek, Hogy lássák <i>a</i> rád támadók; Mint <i>a</i> te szemeidnek fényét, Úgy őrizz meg, Uram, engem, Szárnyad árnyékában fejem Takargasd, őrizvén ösvényét.</p>
<p>5</p> <p>Ótalmazz ellenségimtől, Azkik veszedelmemre járnak, És mindenünnen környülfognak, Ments meg engemet ezektől. Kövér nyakok csak föl nem pattan, Kevélyen szólnak ellenem, Lesnek, kergetnek, hogy engem Megtapodjanak az föld hátán.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Ollyak, mint az vad oroslán,</p>	<p><u>6.</u></p>

Ki az lesből az prédára szök, És mint az éh oroslánkölyök, Ólálkodik az barlangban. Uram, jövel, vegyed eleit, Verd földhöz éles töröddel, Lelkem mentsd meg fegyvereddel, Rontsd meg ellenségim ereit.	
7 Ments meg kezdeddel ezektől, Azkik élnek csak ez világnak, És csak ő hasoknak szolgálnak, Ez gondjok teljes szivekből. Mert eleget adsz ő testöknek, Kikvel tölthetik hasokat, Hizlalhatják magzatjokat, Még unokájok is eltelnék.	<u>7.</u>
8 Én pedig az igazságban Színét meglátom <i>fölségednek</i> , És ha álmomból <i>fölserkenek</i> , Megelégszem jóvoltodban.	8. Én pedig az igazságban Színét meglátom <i>Felségednek</i> , És ha álmomból <i>felserkenek</i> , Megelégszem jóvoltodban.
A kihagyások nyelvi, főleg pedig tartalmi szempontból indokoltak. Ugyanezek a versszakok maradtak ki az Ék. 1996-ban is. A 4/1-ben a <i>bizonyos</i> 'biztos' jelentése jegyzetben magyarázandó, a 4/4-et pedig jobb ponttal lezárni, amint az eredetiben is van, s amit a Biblia is alátámaszt. (A 4. versszak elhagyása azonban szintén szóba jöhet.)	

XVIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 18. zsoltár
Hálaadása szent Dávidnak az megszabadításért.	Hálaadás a csodálatos megszabadításért <i>Bourgeois L., Lyon, 1547.</i>
1 <i>Óh, én Uram, ki erőt adsz énnekem,</i>	1. <i>Ó, én Uram, ki erőt adsz énnékem,</i>

<p>Szeretlek téged, míg leszen életem, Én magas köszálam, <i>óh</i>, én Uram, Erős bástyám és erős kőváram. Én erős Istenem és <i>bizodalmom</i>, <i>Idvösségemnek szarva, én pajzsom</i>, Midőn ez Urat dicsérvén kérem, Ellenségimtől ő megtart engem. Halál fájdalmi hogy <i>környülvennének</i>, <i>Beliál fiaí rettegetnének</i>, Pokol kötele vala <i>környülem</i>, Csaknem <i>az</i> halál <i>tőriben esem</i>.</p>	<p>Szeretlek téged, míg leszen életem. Én magas köszálam, <i>ó</i>, én Uram, Erős bástyám és erős kőváram! Én erős Istenem és <i>bizodalmam</i>, <i>Idvességemnek bizonyúsága, pajzsom!</i> Midőn az Urat dicsérvén kérem, Ellenségimtől ő megtart engem. Halál fájdalmi hogy <i>körülvennének</i>, <i>Béliál folyói rettegetnének</i>, Pokol kötele vala <i>körülem</i>, Csaknem <i>a</i> halál <i>tőribe esém</i>.</p>
<p>2</p> <p><i>Illy</i> ínségemben az Úrhoz kiálték, Nagy szükségemben Istennek könyörgék, Szózatom templomába <i>fölhata</i>, Kiáltásom füleibe juta. Legottan <i>az</i> föld szörnyen <i>megindúla</i>, Az hegyek <i>fundamentoma mozdúla</i>, Rengedeznek, reszketnek szertelen, Mert haragra indult az Úr Isten. Nagy <i>sűrő</i> füst <i>megyen föl</i> az ő orrán, Rettenetes tűz szájából kirohan, Ki miatt az ég széjjel villámik, Mert az ő sebes haragja látszik.</p>	<p>2</p> <p><i>Ily</i> ínségemben az Úrhoz kiálték, Nagy szükségemben Istennek könyörgék, Szózatom templomába <i>felhata</i>, És kiáltásom füleibe juta. Legottan <i>a</i> föld szörnyen <i>megindula</i>, Az hegyek <i>fundámentoma mozdula</i>, Rengedeznek, reszketnek szertelen, Mert haragra indult az Úr Isten. Nagy <i>sűrű</i> füst <i>mégyen fel</i> az ő orrán, Rettenetes tűz szájából kirohan, Mely miatt az ég széjjel villámik, Mert az ő sebes haragja látszik.</p>
<p>3</p> <p>Lehajlatá az eget és lejöve, Lábai alatt homály setétsége, Alászalla <i>kerubimon</i> ülven És <i>az</i> szélnek szárnyain <i>röpölvén</i>. Nagy setét ködben magát <i>befedezte</i>, Kiben mint sátorban magát rejtette, De az fényesség, ki nála vala, Az <i>sűrő</i> ködököt elosztatá. Nagy <i>kőessők</i> hullnak, tűzláng <i>villámék</i>, Az Úr mennydörgése égen hallaték.</p>	<p>3</p> <p>Lehajlatá az eget és lejöve, Lábai alatt homály setétsége, Alászalla <i>Kerubimon</i> ülven És <i>a</i> szélnek szárnyain <i>repülvén</i>. Nagy setét ködben magát <i>befedezte</i>, Melyben magát, mint sátorban rejtette, De az fényesség, mely nála vala, Az <i>sűrű</i> ködököt elosztatá. Nagy <i>kőesők</i> hullnak, tűzláng <i>villámlék</i>, Az Úr mennydörgése égen hallaték.</p>

Rettenetes szó adaték tőle, <i>Kőessőt</i> , villámást földre löve.	Rettenetes szó adaték tőle, <i>Kőesőt</i> , villámlást földre löve.
4 <i>Elszélleszté</i> azokat nyilaival, És <i>elrettenté</i> ő villámásival. Meglátszának <i>az</i> vizek mélységi, <i>Fölnyílnak</i> az földnek feneki Az te feddésednek <i>súlyosságátúl</i> És haragos orrodnak <i>fúvásátúl</i> . Onnan <i>föllyül</i> kezeit <i>lenyújtá</i> , És engem <i>az</i> vizekből <i>kivonya</i> , Megszabadíta én ellenségimtől, Megmenté hatalmas gyűlölőimtől, Kik rám rohannak én ínségemben, De gyámolom lőn <i>nékem</i> az Isten.	4 <i>Elszélleszté</i> azokat nyilaival, És <i>elrettenté</i> ő villámlásival. Meglátszának <i>a</i> vizek mélységi, <i>Felnyílnak</i> a földnek fenéki A te feddésednek <i>súlyosságától</i> És haragos orrodnak <i>fúvásától</i> . Onnan <i>fölül</i> kezeit <i>lenyújtá</i> , És engem <i>a</i> vizekből <i>kivona</i> , Megszabadíta én ellenségimtől, Megmenté hatalmas gyűlölőimtől, Kik rám rohannak én ínségemben, De gyámolom lőn <i>nekem</i> az Isten.
5 <i>Tér helyre</i> hozza, s' kimenté engemet, És énhozzám mutata nagy szerelmet, Mefizete igazságom szerint, Kezeimnek tisztasága szerint, Mert az Úrnak <i>utáról</i> nem tértem el, Az én Istenemtől nem szakadtam el, Ítéletire szüntelen néztem, És szent törvényét meg nem vettem. De mindenkor híven előtte jártam Gonosztételtől magamat <i>megóttam</i> . Mefizete igazságom szerint, Kezeimnek tisztasága szerint.	5. <i>Térhelyre</i> hozza s kimenté engemet, És mutata énhozzám nagy szerelmet, Mefizete az igazság szerint, Kezeimnek tisztasága szerint. <i>./:</i> Mert az Úrnak <i>útától</i> nem tértem el, Az én Istenemtől nem szakadtam el, Ítéletire szüntelen néztem, És szent törvényét meg nem vettem. De mindenkor híven előtte jártam, Gonosztételtől magamat <i>megóvtam</i> : Mefizete az igazság szerint, Kezeimnek tisztasága szerint.
6 Szent vagy, és <i>jótévő az jótévőkkel</i> , És igazat téssz igazán élőkkel, Tiszta vagy azokhoz, <i>azkik</i> tiszták, Elfordulsz <i>tőlök</i> , <i>azkik</i> gonoszak, Az nyomorult szegényeket segíted,	6. Szent vagy és <i>jóltevő a jóltevőkkel</i> , És igazat téssz igazán élőkkel, Tiszta vagy azokhoz, <i>akik</i> tiszták, Elfordulsz <i>tőlük</i> , <i>akik</i> gonoszak. <i>./:</i> Nyomorult szegényeket megsegíted,

<p>Az kevély <i>szemőket</i> megszégyeníted, Nékem, Uram, szövétneket gyújtasz, És az setétben világot nyújtasz. <i>Teáltalod</i> ellenségim seregén Általfutok, elszököm kerítésin, Tökéletes az Istennek uta, Tiszta és próbált az ő mondása.</p>	<p>A kevély <i>szeműket</i> megszégyeníted; Nékem, Uram, szövétneket gyújtasz, És <i>a</i> setétben világot nyújtasz. <i>Teáltalad</i> ellenségim seregén Általfutok, átszököm kerítésin. Mely tökéletes az Isten úta, Tiszta és próbált az ő mondása.</p>
<p>7</p> <p>Az benne bízóknak erős <i>paizzsá,</i> Ez Istennek de ki lehetne mássa? De holott volna illy erős köszál, Mint az Isten, azki minket táplál? Az Isten erejiben föltöztet, És <i>utaimban</i> jól vezérl engemet, Lábam gyorsítja, mint <i>az</i> szarvasnak, Hogy magas hegyimre <i>fölhághassak.</i> Ő tanítja kezemet hadakozni, És az acél kézívet elrontani, <i>Idvösségednek paizsát nékem</i> Adod, és jobb kezed megtart engem.</p>	<p>7</p> <p>A benne bízóknak ő erős <i>pajzsa,</i> Ez Istennek de ki lehetne mása? De holott volna oly erős köszál, Mint az Isten, aki minket táplál? Az Isten erejébe föltöztet, És <i>útaimban</i> jól vezérl engemet, Lábam gyorsítja, mint <i>a</i> szarvasnak, Magas hegyimre hogy <i>felhághassak.</i> Ő tanítja kezemet hadakozni, És az acél kézívet elrontani, <i>Idvösségednek paizsát nekem</i> Adod, és jobb kezed megtart engem.</p>
<p>8</p> <p>Az te szelíd és engedelmes voltod Öregbít engem, erősít jóvoltod. És azhól járok, helt adsz lábamnak, Hogy bokáim ne botránkozzanak. Ellenségimet azért megkergetem, És meg nem szünöm, mígnem mind elverem, Minden erőmmel addig paskolom, Mígnem őket lábam alá hajtom. Az harcra nékem erős fegyvert adtál, Az földhöz vered, ki énellem áll, Mefutamtatod ellenségimet, Széjjelkergeted gyűlölőimet.</p>	<p>8.</p>

<p>9</p> <p>Kiáltanak, de senki meg nem tartja, Az Istenhez is, de meg nem hallgatja, Én őket mind széli porrá rontom, Az utcákon az sárba morzsolom, Az népeknek ő patvarkodásuktól, Megszabadítasz tusakodásuktól, Az pogányokon fővé téssz engem, Nem esmert nép is szolgál énnékem. Sok idegenek, kik híremet hallják, Hízkelkedvén, magokat alám adják, Erős helyeken idegen népek Az én hatalmasságomtól félnek.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>10</p> <p>Él az Isten, kinek legyen <i>dicséret</i>, Áldom én <i>idvözítő</i> Istenemet, Ki énnékem <i>ez</i> hatalmat adta, Ellenségimet <i>megholdoltatta</i>. Megőríz engemet <i>ellenségimtől</i>, Kiken engem emelt <i>fejedelemől</i>, Az erőszaktévőtől <i>óalmaz</i>, Ki mindenkor halálomra vigyáz. Azért <i>dicséretet</i> mondok tenéked, Az pogányok közt magasztallak téged, Szent nevednek éneklek szüntelen, Hogy te királyodat <i>fölségessen</i></p>	<p><u>10</u></p> <p>Él az Isten, kinek legyen <i>dicséret</i>, Áldom én <i>idvezítő</i> Istenemet, Ki énnékem <i>e</i> hatalmat adta, Ellenségimet <i>meghódoltatta</i>. Megőríz engemet <i>ellenségimtől</i>, Kiken engem fölemelt <i>fejedelemül</i>, Az erőszaktévőtől <i>oltalmaz</i>, Ki mindenkor halálomra vigyáz. Azért <i>dicséretet</i> mondok tenéked, A pogányok közt magasztallak téged, Szent nevedet éneklek szüntelen, Hogy te királyodat <i>felségesen</i></p>
<p>11</p> <p>Megsegítéd, véle től kegyességet, És néki jelentél <i>illy idvösséget</i>, <i>Ez</i> megkenett Dávidnak <i>főképpen</i> És maradékinak <i>mindörökken</i>.</p>	<p><u>11</u></p> <p>Megsegítéd, véle től kegyességet, És néki jelentél <i>ily idvességet</i>, <i>E</i> megkenett Dávidnak <i>főképen</i> És maradékinak <i>mind örökkön</i>.</p>
<p>Az 1/6-ban a <i>szarva</i> szó <i>bizonyosága</i>-ra való cseréje indokolt. A nehezebben értelmezhető <i>Béliál fiai</i> (vagy <i>folyói</i>) szószerkezetet is ki lehetne cserélni, pl: <i>Gonoszság árjai rettegetnének</i>; vö. RK 5: „az istentelenség árjai rettentettek engem”; ÚF: „pusztító áradat rettent engem”. A 1/12-ben az <i>esem</i> helyett a múlt idejű <i>esém</i> nyelvtanilag indokolt (vö. Biblia is), az <i>esem</i> viszont a rím</p>	

szempontjából jobb, s átképzéletes múlt időnek is fogjuk fel; tehát a meghagyás és a változtatás mellett egyaránt vannak érvek. (Mindemellett a változtatás javallható.) A következő szövegrészt a hosszabb leírás, az Úrnak és cselekedeteinek részletező antropomorf ábrázolása, a Dávidra való közvetlen vonatkozások és a nyelvi archaizmusok miatt ajánlatos kihagyással lerövidíteni. Ezúttal versszakösszevonás is javallható: a 2/1–4 és az 5/1–8 összevonása egy versszakká. A közbülső részek és a 7–11. pedig elhagyhatók. Ha az 1. vers után (kihagyással) rögtön az 5. jönne, elkerülhetnénk a versszakösszevonást, ekkor viszont kimaradna, hogy a zsoltáros esedezett az Úrhoz, s ő ezt meghallgatva segítette meg. Az 5/2-re szintén számba veendő javaslat: „És hozzám mutata nagy szeretetet,”. A 6-ban lévő változtatások többsége szükségtelen, de az 5. sorban az *Az* helyett az *A*, a 9-ben az *elszököm* h. az *átszököm* (esetleg: *átugrom*, itt a *szökik* jelentése 'ugrik'; vö. RK 30 is: „a kőfalon is átugrom”; ÚF: „a falon is átugrom”), a 10-ben az *úta* h. az *útja* jó.

XIX. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 19. zsoltár
Dávid dicséri az Istent ő teremtéséről és törvényéről, osztán könyörög, hogy őtet büntől megőrizze.	Isten dicsősége a mennyen és az Igében <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 <i>Az Egek beszélnek</i> És nyilván hirdetik Az Úrnak erejit. <i>Az ég mennyezeti</i> Szépen kijelenti Kezinek munkáit. <i>Az napok egymásnak</i> <i>Tudománt</i> mutatnak Az ő bölcseségéről. Egy éj <i>az</i> más éjnek Beszél az Istennek Ő nagy dicsőségéről.	1. <i>Az egek beszélnek</i> És nyilván hirdetik Az Úrnak erejit. <i>Az ég mennyezeti</i> Szépen kijelenti Kezének munkáit. <i>A napok egymásnak</i> <i>Tudományt</i> mutatnak Az ő bölcseségéről, Egy éj <i>a</i> más éjnek Beszél az Istennek Ő nagy dicsőségéről.
2 Nincs szó, sem tartomány, Holott <i>ez</i> tudomány	2. Nincs szó, sem tartomány, Holott <i>e</i> tudomány

<p>Nem prédikáltatnék, Mindenfelé <i>megyen</i> <i>Ez</i> földkerekségen Beszéde ezeknek. Járások <i>kimegyen</i> Mind <i>ez</i> világ végén, Holott <i>az</i> fényes napnak Hajlékot az Isten <i>Hel</i>heztetett szépen Ő <i>lakószállásának</i>.</p>	<p>Nem prédikáltatnék; <i>:/</i>: Mindenfelé <i>mégyen</i> <i>E</i> földkerekségen Beszédük ezeknek. Írásuk <i>kimégyen</i> Mind <i>e</i> világ végén, Holott <i>a</i> fényes napnak Hajlékot az Isten <i>Hely</i>heztetett szépen Ő <i>lakó szállásának</i>.</p>
<p>3</p> <p>Kiben, mint <i>vőlegén</i>, Reggel <i>fölkél</i> szépen Ő ágyasházából, És <i>úgyan</i> örvendez, Mint az erős vitéz, Ha futásra <i>indól</i>. Az égnek egy végén <i>Fölkél</i>, és elmegyén Gyorsan <i>az</i> más végére, <i>Sohol</i> semmi nincsen Ő hévsége ellen, Ki magát elrejttesse.</p>	<p>3.</p> <p>Melyben mint <i>vőlegény</i> Reggel <i>felkél</i> szépen Ő ágyasházából, <i>:/</i>: És <i>ugyan</i> örvendez, Mint az erős vitéz, Ha futásra <i>indul</i>. Az égnek egy végén <i>Felkél</i> és elmegyén Gyorsan <i>a</i> más végére; <i>Sehol</i> semmi nincsen Ő hévsége ellen, Ki magát elrejttesse.</p>
<p>4</p> <p>Az Isten törvénye Tiszta ő beszéde, Lelkeket megtérít. <i>Hívség bizonsága</i>, Kisdedeket abba <i>Bölcseségre</i> tanít. Ő parancsolati Igazak mondási, Kik szívet vigasztalnak. Minden ő törvényi Tiszták szent beszédi, Szemet világosítanak.</p>	<p>4.</p> <p>Az Isten törvénye Tiszta, ő beszéde Lelkeket megtérít, <i>:/</i>: <i>Hűség bizonyosága</i>, Kisdedeket abba' <i>Bölcsességre</i> tanít. Ő parancsolati, Igazak mondási, Mik szívet vigasztalnak. Minden ő törvényi, Tiszták szent beszédi, Szemet világosítanak.</p>

<p>5</p> <p>Az Isten félelme Tiszta, mindörökké Megmarad és megáll. Az ő ítélete Igaz mindenekbe, Teljes nagy jósággal. <i>Arannál, ezüstenél</i> Kedvesb drágakőnél, És sokkal böcsületesb, Ő szerelmessége És gyönyörűsége Még az méznél is édesb.</p>	<p>5.</p> <p>Az Isten félelme Tiszta, mindörökké Megmarad és megáll. :/: Az ő ítélete Igaz mindenekbe', Teljes nagy jósággal. <i>Aranynál, ezüstenél</i> És drágaköveknél Sokkal becsületesebb; Ő szerelmessége És gyönyörűsége A méznél is édesebb.</p>
<p>6</p> <p><i>Azki</i> szolgál néked, Uram, tanól tőled Nagy jó <i>tanóságot</i>, És azt ha megtartja, Jól <i>leszen</i> ő dolga Mert <i>vészen jutalmot</i>. Ki tudná bűninek Számát esetinek, És ki gondolhatná meg? Én sok bűneimet, Titkos vétkeimet, Uram, nekem bocsásd meg.</p>	<p>6.</p> <p><i>Aki</i> szolgál néked, Tanul, Uram, tőled Nagy jó <i>tanulságot</i>. :/: És ha azt megtartja, Jól <i>lészen</i> ő dolga, Mert <i>veszen jutalmat</i>. Ki tudná bűninek, Számát esetinek, És ki gondolhatná meg? Én sok bűneimet, Titkos vétkeimet, Uram, nekem bocsásd meg!</p>
<p>7</p> <p>Szolgádat őrizd meg, <i>Kevélségtől</i> tartsd meg, Ne essék ez bűnben, És én tiszta lészek, Semmi bünt nem tészek, Járok te kedvedben. Szájamnak szólása, Szívem gondolatja, Kedves legyen tenéked. Adjad, <i>óh</i>, én Uram</p>	<p>7.</p> <p>Szolgádat őrizd meg, <i>Kevélységtől</i> tartsd meg: Ne essék <i>e bűnbe</i>, :/: És én tiszta lészek, Semmi bünt nem tészek, Járván te kedvedbe'. Szájamnak szólása, Szívem gondolatja Kedves legyen tenéked! Adjad, <i>ó</i>, én Uram,</p>

<p>És erős kőszálam, Hogy ne vétsek ellened.</p>	<p>Kősziklám, megváltóm, Hogy ne vétsek ellened.</p>
<p>A 2. versszak első fele nehezebben érthető, nem éppen jól fejezi ki a bibliai mondanivalót a RK sem, vö. 4–5: „Nem <i>olyan</i> szó, sem <i>olyan</i> beszéd, a melynek hangja nem hallható: // Szózatuk kihat az egész földre, és a világ végére az ő mondásuk.” A pontosabb, világosabb értelmezést I. ÚF: „Nincs szó és nincs beszéd, / hangjuk sem hallatszik, / mégis eljut hangjuk az egész földre, / szavuk a világ végéig.”. Azaz az isteni teremtés, így a napok változása, a Nap mozgása is az egész világon önmagában is „beszél”, tanúskodik az Úr bölcsességéről, anélkül hogy ezt (ők) külön mondanák. Az Ék. a metaforikus <i>Beszédük</i> ’híradásuk, tanúságuk’ mellé hasonló értelemben az eredetiben is álló <i>Írásuk</i>-at tette oda, amit azonban a kritikai kiadás öröklődő sajtóhibának tart: <i>Iárásoc</i>; (lábjegyzetben): „I Irások II–III Irások [Vö. Lobwasser: Jhr lauff... Marot: Leur tour]” (RMKT XVII. század. 6. köt. 54., vö. még 63. lábjegyzet). A <i>Járások</i> nyilván a Nap, a napok járására utal, de ez nehezebben érthető. Átírási javaslat: „... Beszédük ezeknek. / Szavuk is kimégyen, ...” (vö. RK, ÚF, I. fentebb). A <i>tudomány</i> szó pedig jegyzetet kíván, a (régi) jelentése itt ’tanúbizonyosság, tanúság’. Meggondolandó a 3. versszak – egy bár plasztikus, de régies tartalmú és archaikus nyelvű hasonlat – kihagyása. Az 5/9-ben a <i>becsületesb</i> szó helyére az <i>értékesebb</i> betehető, itt a <i>becsületesebb</i> jelentése: ’többre becsült, értékesebb’. Az „Ő szerelmessége” (5/10) pedig kicserélendő „Az ő szereteté”-re (hasonlóan: Ék. 1921/2001), mert ez az értelme. A zsoltár többi helyén lényegében nem szükséges változtatni (vö. 5/8, 12, 6/2, 7/11 stb.), a <i>-ba</i>, <i>-be</i> és a <i>-ban</i>, <i>-ben</i> korábbi változó vagy esetenként eltérő funkciójú használatát azonban valóban meg kell szüntetni (vö. Ék. 5/5; 7/3, 6).</p>	

<p>XX. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p><i>Béza T., 1519–1605.</i> 20. zsoltár</p>
<p>Az izráeliták könyörgése Dávid királyért.</p>	<p>Imádság a Messiás-király szabadtásáért <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i></p>
<p>1 Az Úr tégedet meghallgasson Te nagy ínségedben, Az Jákob Istene megtartsion Te veszedelmedben.</p>	<p>1. Az Úr tégedet meghallgasson Te nagy ínségedben, A Jákob Istene megtartsion Te veszedelmedben!</p>

Küldjön tenéked segedelmet Az Úr ő szent házából, Tereád fordítsa kegyelmét, Tartson meg <i>az</i> Sionból.	Küldjön tenéked segedelmet Az Úr ő szent házából, Tereád fordítsa kegyelmét, Tartson meg <i>a</i> Sionból!
2 Áldozatodat megtekintse, Kikvel őt tiszteled, Égő áldozatodat tüze Égesse meg <i>néked</i> . <i>Azmit az</i> te szíved kívánhat, Adja meg ő tenéked, Hogy <i>mindennemű tanácsodat</i> Te jó véghez vihessed.	2. Áldozatodat megtekintse, Mikkel őt tiszteled, Égő áldozatodat tüze Égesse meg <i>neked</i> . <i>Amit a</i> te szíved kívánhat, Adja meg ő tenéked, Hogy <i>mindennemű szándékosat</i> Te jó véghez vihessed.
3 Adjad, Uram, hogy te nevedben Az mi zászlóinkat <i>Fölemeljük</i> nagy örömünkben, És adjunk hálákat Mondván: Az Úr Isten megőrzi Ez királt kegyelmével, A mennyből őtet erősíti Jobb keze <i>erejével</i> .	3. Adjad, Uram, hogy te nevedben <i>A</i> mi zászlóinkat <i>Felemeljük</i> nagy örömünkben És adjunk hálákat, Mondván: Az Úr Isten megőrzi Fölkentjét kegyelmével, A mennyből őtet erősíti Jobb keze <i>erejével</i> .
4 <i>Némellyek az ő szekerekben</i> És bíznak <i>lovokban</i> , De mi <i>az</i> nagy Isten nevében Bízunk mint Urunkban. Azért ők keményen megesnek, Mi pediglen megállunk, Ők mind <i>az</i> földhöz verettetnek; De mi épen maradunk.	4. <i>Némelyek az ő szekerükben</i> , És bíznak <i>lovukban</i> ; De mi <i>a</i> nagy Isten nevében Bízunk, mint Urunkban. Azért ők keményen megesnek, Mi pediglen megállunk; Ők mind <i>a</i> földhöz verettetnek, De mi épen maradunk.
5 Tarts meg, Uram, és engedd <i>nekiünk</i> , Hogy <i>ez</i> király <i>híven</i> , Mikoron hozzá esedeziünk,	5. Tartsd meg, Uram, és engedd <i>nékiünk</i> , Hogy <i>e</i> király <i>híven</i> , Mikoron hozzá esedeziünk,

<i>Segédségül</i> legyen.	<i>Segítségül</i> legyen.
<p>Az Ék.-ben a 2/7 és a 3/6 szócsereje jelentéstani az 5/4-é nyelvtani okokból indokolható. A <i>tanács</i> jelentése itt 'szándék', az <i>Ez királt</i> helyett a <i>Fölkentjét</i> szó kevésbé, illetve nem Dávidhoz köti a szöveget. Mint ahogy a summában is az Ék. az eredetivel szemben nem Dávidot, hanem a Messiás-királyt (Krisztust) nevezi meg, tehát krisztianizál. Ennek ellenére is az 5/2-ben az <i>e király</i> értelmezése a summára kevésbé figyelőnek gondot okozhat, mert magának a zsoltárnak az Ék.-beli szövege korábban nem említ királyt, több vonatkozása pedig inkább egy földi királyra utal. Ezért meggondolandó a 4–5. versszakok kihagyása is (vagy a Dávidra való vonatkozás visszaállítása; ekkor a 4/5-ben a <i>megesnek</i> h. <i>elesnek</i>), sőt ez tartalmi okokból (vö. égő áldozat) a 2. versszaknál szintén szóba jöhet. Az Ék. 1921/2001 elhagyja a 4. és 5. versszakot.</p>	

XXI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 21. zsoltár
Hálaadása az izraelitáknak az Dávid királyért.	Imádság szabadulás után (Messiási) <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Örvendez, Uram, <i>az királ</i> Az te nagy hatalmadban És szabadításodban, És vigad nagy buzgósággal, Hogy őt megsegítéd, Ínségből kimentéd.	1. Örvendez, Uram, <i>a király</i> A te nagy hatalmadban És szabadításodban; És vigad nagy buzgósággal, Hogy őt megsegítéd, Ínségből kimentéd.
2 Úgy viseled néki gondját, Hogy <i>azmit</i> tőled kérend, Mindeneket megnyerend. <i>Mihelt fölnyitja</i> ő száját, Alég szól egy ígét, Már hallod kérését.	2. Úgy viseled néki gondját, Hogy <i>amit</i> tőled kérend, Mindeneket megnyerend. <i>Mihelyt felnyitja</i> ő száját, Szól alig egy ígét: Már hallod kérését.

3	<p><i>Előbb, hogynem könyörgene, Meghallgatod, meglátod, Irgalmaddal megáldod. És föltéssz az ő fejére Sárarany koronát, Mint királyi pompát.</i></p>	3.	<p><i>Elébb, hogynem könyörgene, Meghallgatod, meglátod, Irgalmaddal megáldod, És feltéssz az ő fejére Sár-arany koronát Mint királyi pompát.</i></p>
4	<p>Azt kéri vala tetőled, Hogy csak valamennyire Hosszabbóljon élete: De ő életét terjeszted Nagy sok esztendőkre, Sőt örök időkre.</p>	<u>4.</u>	
5	<p><i>Őt fölvd nagy dicsőségre Az te segedelmeddel, Örök idvösségeddel. Ez nagy királyi fölségre Tőled emelteték, És ékesíteték.</i></p>	5.	<p><i>Őt felvd nagy dicsőségre A te segedelmeddel, Örök üdvösségeddel. E nagy királyi felségre Tőled emelteték És ékesítették.</i></p>
6	<p>Szereted őt minden jókkal, És te szent áldomásod Örökké néki nyújtod, Örvendetes vígságokkal Őt gyönyörködteted, Színedre nézeted.</p>	6.	<p>Szereted őt minden jókkal, És a te szent áldásod Néki örökké nyújtod. Örvendetes vígságokkal Őt gyönyörködteted, Színedre nézeted.</p>
7	<p><i>Ez király mindenkor bízik Csak az ő Istenében, És nem fél veszéliben. Az magasságosnak nyugszik Irgalmasságában,</i></p>	7.	<p><i>E király mindenkor bízik Csak az ő Istenében, És nem fél veszélyében. A Magasságosnak nyugszik Irgalmasságában</i></p>

És megmarad abban.	És megmarad abban.
8 Kezeddel megleled őket, Az kik reád támadnak, Bosszúságodra járnak. És <i>az</i> te gyűlölőidet Kezeidből senki Soha ki nem menti.	8. Megtalálja kezed őket, Ak kik reád támadnak, Bosszúságodra járnak. És <i>a</i> te gyűlölőidet Kezeidből senki Soha ki nem menti.
9 Mint <i>az</i> hév tüzes kemence, Haragod <i>környűlveszi</i> És őket mind ellepi. Haragos orcádnak színe Őket megemészti Mint <i>az</i> láng, elnyeli.	9. Mint <i>a</i> hév tüzes kemence, Haragod <i>körülveszi</i> , És őket mind ellepi. Haragos orcádnak színe Őket megemészti, Mint <i>a</i> láng, elnyeli.
10 Mindennemű gyümölcsöket Hirtelen te elvesztöd, És az földről eltörlöd. Magvokat, csemétéjeket Néik megátkozod, Nép közül kiirtod.	<u>10.</u>
11 Mert gonoszra igyekeztek, Szándékoztak ellened, Hogy bosszantsanak téged. Gonosz tanácsot végeztek, De hogy véghez menjen, <i>Erejekben</i> nincsen.	11. Mert gonoszra igyekeztek, Szándékoztak ellened, Hogy bosszantsanak téged. Sok csalárdságot terveztek, De hogy véghez menjen, <i>Erejükben</i> nincsen.
12 Mert minden ellenségedet Erőssen megkergeted, És őket elszéleszted. Megvonszod íved idegét,	<u>12.</u>

Nyilad, mint az tárgyra, Lövöd orcájokra.	
13 Azért, Uram, már támadj föl, Mutasd meg hatalmadat, Lássuk erős voltodat. Hogy dicsőséges erődről Vígan énekeljünk, És benned örvendjünk.	13. Azért, Uram, már támadj föl: Mutasd meg hatalmadat, Lássuk erős voltodat, Hogy dicsőséges erődről Vígan énekeljünk, És benned örvendjünk.
<p>Az Ék. módosítási általában elfogadhatók, javallhatók. E zsoltárnál is probléma (lehet) azonban a Dávidra vonatkoztatás kérdése. A 2/5–6-ra javaslat: „Alig szól egy ígét, Meghallod kérését”. A <i>Már hallod</i> helyére tett <i>Meghallod</i> jelentésárnyalata lehetővé teszi a tartalmilag-nyelvileg problematikusabb 3. versszak elhagyását is, amely a kérés meghallgatásáról, teljesítéséről is szól. Az 5/1-ben az <i>Őt felvöd</i> helyére a <i>felvisz</i> ige később gyakoribb, ma érthetőbb <i>felvivéd</i> (régies) elbeszélő múlt idejű alakjának alkalmazása javasolt: <i>Felvivéd</i> (hasonlóan Ék. 1921/2001). A 3–4. és a 6–12. versszakok elhagyhatók. A 13/1-ben a <i>támadj föl</i>-nél meggondolandó a szómagyarázat vagy a szócsere, pl.: <i>serkenj föl</i>. Az Ék. 1921/2001 az említetteken kívül a 13. versszakot is elhagyja, de ennek lezáró-összefoglaló funkciója van.</p>	

XXII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 22. zsoltár
Jövendölés az Krisztusnak szenvedéséről, haláláról és föltámadásáról.	Miért hagyál el engemet? – Krisztus szenvedéséről <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Én Istenem, én erős Istenem, Miért hagyál el ennyire engem? Kiáltásomtól <i>az</i> segedelem Nagy távol vagyon. Én kiáltok tehozzád egész napon, De mégsem felelsz meg, nincs, ki megtartson, Még éjjel sem hallgatok semmi	1. Én Istenem, én erős Istenem! Miért hagyál el ennyire engem? Kiáltásomtól <i>a</i> segedelem Nagy távol vagyon. Én kiáltok tehozzád egész napon, De mégsem felelsz meg, nincs ki megtartson; Még éjjel sem hallgatok semmi

módon, Ez ínségben.	módon Ez ínségben.
2 De te szent vagy, és az Izráelben Te szentséged megmarad mindenben, Dicsértetel <i>ez</i> gyülekezetben <i>Szívvvel-lélekkal.</i> Az mi régi atyáink teljességgel Tebenned bíztanak jó <i>reménységgel,</i> <i>Szükségekben</i> őket segedelmeddel Megtartottad.	2. De te szent vagy és az Izráelben Te szentséged megmarad mindenben: Dicsértetel <i>e</i> gyülekezetben <i>Szívvvel, lélekkal.</i> <i>A</i> mi régi atyáink teljességgel Tebenned bíztanak jó <i>reménységgel,</i> <i>Szükségükben</i> őket segedelmeddel Megtartottad.
3 Ha ők szívből kiáltottak hozzád, Mindjárt őket megszabadítottad, Benned bíztak, és őket nem <i>hattad</i> Esni szégyenben. Én nem vagyok ember, de féreg lévén, Minden népeknél vagyok nevetségben, Csúfolnak, <i>utálnak,</i> és <i>megvét</i> minden És keserget.	3. Ha ők szívből kiáltottak hozzád, Mindjárt őket megszabadítottad; Benned bíztak, és őket nem <i>hagytad</i> Esni szégyenben. Én nem vagyok ember, de féreg lévén, Minden népeknél vagyok nevetségben: Csúfolnak, <i>utálnak</i> és <i>megvet</i> minden, És keserget.
4 <i>Azki</i> lát, minden csúfol engemet, Száját elvonssza, szól merő mérget, Fejét rázza, hunyorgatja szemét Reám néz szörnyen. Mondván: <i>Ez</i> ember bízott az Istenben, Szabadítsa meg azért őtet innen, Ha szereti az Isten, néki légyen <i>Segédségül.</i>	4. <i>Aki</i> lát, minden csúfol engemet, Száját elvonssza, szól merő mérget, Fejét rázza, hunyorgatja szemét, Reám néz szörnyen, Mondván: <i>ez</i> ember bízott az Istenben, Szabadítsa meg azért őtet innen; Ha szereti az Isten, néki légyen <i>Segítségül.</i>
5 Hogy te engemet anyám méhéből	5. Hogy te engemet anyám méhéből

<p>Kihozál, ottan segedelmem lől, Csecsemő koromban is <i>egyedől</i> Csak benned bíztam. Sőt <i>mihelt</i> anyám méhéből származtam, Istenem voltál, reád támaszkodtam, Bátorsággal tehozzád ragaszkodtam, Én Istenem.</p>	<p>Kihozál, ottan segedelmem lől, Csecsemő koromban is <i>egyedül</i> Csak benned bíztam. Sőt, <i>mihelyt</i> anyám méhéből származtam, Istenem voltál, reád támaszkodtam, Bátorsággal tehozzád ragaszkodtam, Én Istenem!</p>
<p>6</p> <p>Ne távozzál azért messze tőlem, Ne hagyj el, mert nagy az én gyötrelmem. Nincs segítőm, és az én sérelmem Nem fáj senkinek. Sok erős bikák engem <i>környülvöttek</i>, Az básáni nagy ökrök <i>réám</i> törnek, Ökleldezni, megölni igyekeznek Nagy méltatlan.</p>	<p>6.</p> <p>Ne távozzál azért messze tőlem, Ne hagyj el, mert nagy az én gyötrelmem! Nincs segítőm, és az én sérelmem Nem fáj senkinek. Sok erős bikák engem <i>körülvettek</i>, A básáni nagy ökrök <i>reám</i> törnek, Megölni, megtaposni igyekeznek Nagy méltatlan.</p>
<p>7</p> <p>Az ő <i>szájokat énréam</i> tátván, Mint ragadozó sívó oroszlán, Agyarkodnak, hogy engem <i>torkokban</i> Béfalhassanak. Könnyhullatásim, mint <i>az</i> vizek folynak, Én <i>csontaim helyekből kimozdolnak</i>, Szívem mint viasz olvad, bélim fájnak Sebek miatt.</p>	<p>7.</p> <p>Az ő <i>szájukat én reám</i> tátván, Mint ragadozó, sívó oroszlán, Agyarkodnak, hogy engem <i>torkukban</i> Béfalhassanak. Könnyhullatásim, mint <i>a</i> vizek, folynak, Én <i>csontjaim helyükből kimozdulnak</i>. Szívem, mint viasz, olvad, bélim fájnak Sebek miatt.</p>
<p>8</p> <p>Minden erőm mint cserép elszáradt, Száraz nyelvem az ínyemhez ragadt, Porba vetél engem, érzem kínját Halál mérgének. Mert engemet sok ebek <i>környülvettek</i>,</p>	<p>8.</p> <p>Mint cserép, minden erőm elszáradt, Száraz nyelvem az ínyemhez ragadt; Porba vetél engem, érzem kínját Halál mérgének. Mert engemet sok ebek <i>körülvettek</i>, Gonosz népek ellenem összegyűltek,</p>

<p>Gonosz népek ellenem összvegyültek, Kezeimet és lábaimat ezek Általgyakták.</p>	<p>Kezeimet és lábaimat ezek Általszúrták.</p>
<p>9</p> <p>Én <i>csontaimat</i> megolvashatnák, Szörnyű szemeket reám fordítanak, Kínomban nem szánnak, de gúnyolnak, Úznek csúfságot. Elosztották egymás közt én <i>ruhámat</i>, És öltözetemre vetettek sorsot, Hogy abból ne metélnének <i>foltokat</i>, Osztván részre.</p>	<p>9.</p> <p>Én <i>csontjaimat</i> megolvashatnák, Szörnyű szemeket reám fordítanak, Kínomban nem szánnak, de gúnyolnak, Úznek csúfságot. Elosztották egymás közt én <i>ruhámat</i>, És öltözetemre vetettek sorsot, Hogy abból ne metélnének <i>foltokat</i>, Osztván részre.</p>
<p>10</p> <p>Azért, Uram, tőlem ne légy messze, Ne késsél, életemnek ereje. Kérlek, siess, <i>tekénts</i> ínségemre, Légy <i>segedelmől</i>. Mentsd meg életem az éles <i>fegyvertől</i>, Védelmezz meg <i>ez</i> sok dühös <i>ebektől</i>. <i>Egyedől voltomat</i> mentsd meg <i>ezeztől</i> <i>Jóvoltodból</i>.</p>	<p>10.</p> <p>Azért tőlem, Uram, ne légy messze, Ne késsél, életemnek ereje! Kérlek, siess, <i>tekints</i> ínségemre: Légy <i>segedelmül!</i> Mentsd meg életem az éles <i>fegyvertől</i>, Védelmezz meg <i>e</i> sok dühös <i>ebektől</i>, <i>Egyedül-voltomat</i> mentsd meg <i>ezeztől</i>, <i>Jóvoltodbul!</i></p>
<p>11</p> <p>Tarts meg az éh oroszlán <i>torkától</i>, És az egyszarvú <i>fenevadaktól</i>, Kik mostan <i>környülvöttek</i> nagy <i>mordól</i>, Ó, tarts meg engem! Kiért szent nevedet híven dicsérem, Az én atyámfiainak hirdetem, És az szent gyülekezetben tisztelem <i>Fölségedet</i>.</p>	<p>11.</p> <p>Tarts meg az éh oroszlán <i>torkátul</i>, És az egyszarvú <i>fenevadaktul</i>, Mik mostan <i>körülvettek</i> nagy <i>mordul</i>, Ó, tarts meg engem! Melyért nevedet híven hadd <i>dicsérem</i>, Az én atyámfiainak hirdetem, És <i>a</i> szent gyülekezetben tisztelem <i>Felségedet</i>.</p>

<p>12</p> <p>Dicsérjétek, istenfélők, őtet, Jákob fiai, áldjátok nevét, <i>Izrael népe, féld ez fölséget</i> Mint Istenedet. Mert nem <i>utálja az szegénnek</i> ügyét, És tőle el nem fordítja szent <i>színét,</i> De ha kiált, meghallgatja kérését Nagy kegyessen.</p>	<p>12.</p> <p>Istenfélők, dicsérjétek őtet, Jákob fiai, áldjátok nevét; <i>Izrael népe, féld e Felséget,</i> Mint Istenedet! Mert nem <i>utálja a szegénynek</i> ügyét, És tőle el nem fordítja szent <i>színét,</i> De ha kiált, meghallgatja kérését Nagy kegyesen.</p>
<p>13</p> <p>Azért <i>dicséretem</i> rólad leszen Minden előtt <i>az</i> gyülekezetben, És én fogadásim <i>semmiképpen</i> Meg nem töretnek. Az szegények esznek, megelégesznek, Az istenkeresők téged dicsérnek; Él az ő <i>lelkek,</i> és benned örvendnek, Mindörökké.</p>	<p>13.</p> <p>Azért <i>dicséretem</i> rólad leszen Minden előtt <i>a</i> gyülekezetben, És én fogadásim <i>semmiképen</i> Meg nem töretnek. A szegények esznek, megelégesznek, Téged az Istent keresők dicsérnek, Él az ő <i>lelkük,</i> és benned örvendnek Mindörökké.</p>
<p>14</p> <p><i>Ez</i> földi népnek minden serege Az Úrhoz gyűl ez emlékezetre, És <i>az</i> pogányoknak nemzetsége Néki hajt fejet. Mert az Úr egyedől bír mindeneket, Övé az ország, ő <i>az</i> pogány népet Bírja, <i>rajtok</i> megmutatván erejét Kezeinek.</p>	<p>14.</p> <p><i>E</i> földi népnek minden serege Az Úrhoz gyűl ez emlékezetre, És <i>a</i> pogányoknak nemzetsége Néki hajt fejet. Mert egyedül az Úr bír mindeneket, Övé az ország, és <i>a</i> pogány népet Bírja, <i>rajtuk</i> megmutatván erejét Kezeinek.</p>
<p>15</p> <p>Az kövérek, kik megelégedtek, És kik már porrá lenni készültek, <i>Dicsérnek</i> téged minden szegények És nyomorultak. És minden ő maradéki azoknak Néked szolgálván térdet-fejet</p>	<p>15.</p> <p>A kövérek, kik megelégedtek, És kik már porrá lenni készültek, <i>Dicsérnek</i> téged minden szegények És nyomorultak, És maradéki mindnyájan azoknak Néked szolgálván, térdet-fejet</p>

hajtnak, És <i>fíról fira</i> ők téged uralnak, <i>Óh</i> , nagy Isten!	hajtnak És <i>fíról-fira</i> téged ők uralnak, <i>Ó</i> , nagy Isten!
16 Az következő nép jövődőben Te igazságodat <i>dicséretben</i> Magasztalják, tisztelik <i>szívekben</i> Ez egész földön.	16. Minden nemzetek a jövődőben Te igazságodat <i>dicséretben</i> Tisztelik, magasztalják <i>szívükben</i> Az egész földön.
<p>Mivel e zsoltárt a keresztyén gyülekezet Krisztus szenvedésével kapcsolja össze, és ennek nyilvánvalóan nyelvi vonatkozásai is vannak, a szövegből – bár ez helyenként elképzelhető lehet – nehéz a kihagyás. Ezt a tartalom, a gondolatsor bizonyos sérelme nélkül nehéz is lenne megtenni. Mindazonáltal a zsoltár hosszúsága versszakkihagyást is indokolhat, pl. a 14. és következő versszakokét, valamint tartalmi okokból az 5.-ét is. A 4/8 (<i>segítségül</i>), a 8/8 (<i>Általszúrták</i>) Ék.-beli szócseréi jók, így a régi <i>gyak</i> 'szúr, döf' igét sem szükséges magyarázni. A 15/1 sorban a <i>kövérek</i> szó kicserélendő; javaslat: „A gazdagok, kik megelégedtek,”; vö. RK 30: „Esznek és leborulnak a föld gazdagai mind”. A 7/2 <i>sívó (oroszlán)</i> 'ordító' és az 7/3 <i>agyarkodik</i> 'fogát feni, csattogtatja' jelentése láb- vagy végjegyzetben megmagyarázható.</p>	

XXIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 23. zsoltár
Háláadása Dávidnak az Istennek reá gondviselésiért és táplálásáért.	A jó Pásztor <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>
1 Az Úr énnékem őriző pásztorem, Azért semmiben meg nem fogyatkozom, Gyönyörű szép mezőn engemet éltet, És szép kies folyóvízre legeltet. Lelkemet <i>megnyugotja</i> szent nevében, És vezérl engem igaz ösvényében.	1. Az Úr énnékem őriző pásztorem, Azért semmiben meg nem fogyatkozom. Gyönyörű szép mezőn engemet éltet, És szép kies folyóvízre legeltet; Lelkemet <i>megnyugtatja</i> szent nevében És vezérl engem igaz ösvényében.

2	Ha <i>az</i> halál árnyékában járnék is, De nem félnék még ő <i>setét</i> völgyén is: Mert mindenütt te jelen vagy <i>énvelem</i> , Vessződ és botod <i>megvigasztal</i> engem, És <i>nekem</i> az én ellenségim ellen Asztalt készítesz, eledelt adsz bőven.	2.	Ha <i>a</i> halál árnyékában járnék is, De nem félnék még ő <i>sötét</i> völgyén is, Mert mindenütt te jelen vagy <i>énvelem</i> , Vessződ és botod <i>megvigasztal</i> engem, És <i>nekem</i> az én ellenségim ellen Asztalt készítesz, eledelt adsz bőven.
3	Az én fejemet <i>megkenöd</i> olajjal, És engemet itatsz teljes pohárral, Jóvoltod, kegyességed <i>környülveszen</i> , És követ engem egész életemben, Az Úr énnékem megengedi nyilván, Hogy <i>mindéltiglen</i> lakjam ő házában.	3.	Az én fejemet <i>megkened</i> olajjal, És engemet itatsz teljes pohárral; Jóvoltod, kegyességed <i>körülvészen</i> És követ engem egész életemben. Az Úr énnékem megengedi nyilván, Hogy <i>mind éltiglen</i> lakjam ő házában.
Ez az egyik legismertebb zsoltár, a szövegén ezért sem lenne érdemes módosítani. A 2. és 3. versszakhoz viszont művelődéstörténeti magyarázat fűzhető. A vesszővel (pásztorbot) a pásztor tereli, a bottal (búnkósbot) pedig a ragadozó állatoktól védi a nyáját. Az <i>ellen</i> a 2/5-ben 'szemben' jelentésű (vö. <i>átellenben</i>). A fej olajjal való megkenése, a pohár teletöltése a vendég köszöntéséhez tartozott hozzá. A szöveg tehát áttételesen azt jelenti, hogy az Úr a zsoltárost, a hívét vezérli, védi, kegyes hozzá (ellenségei szeme láttára is). Az Úr házában, a templomban élethossziglan való lakás szintén metaforikusan, a vele való kapcsolatra értendő.			

XXIV. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 24. zsoltár
Dicséri Dávid az Istent az Izráel népéhez való jó voltáért.	Isten tiszteletére hív a mindenség. <i>Bourgeois L., Lyon, 1547.</i>
1	1.
Az Úr bír ez egész földdel És minden benne élőkkel,	Az Úr bír ez egész földdel, És minden benne élőkkel;

<p>Övé ez földnek kerekése, Kit az tengeren építött, Folyóvizekkel környülvött, Kiben meglátszik bölcsesége.</p>	<p>Övé a földnek kerekése, Mit a tengeren épített, Folyóvizekkel körülvevett, Melyben meglátszik bölcsesége.</p>
<p>2</p> <p>Ki <i>megyen föl</i> az szent helyre, Az Úrnak ő szent hegyére, És <i>vajjon</i> kitől tiszteltetik? <i>Az</i>kinak tiszta ő szíve, És ártatlan az ő keze, <i>Az</i>ki <i>hamissan</i> nem esküszik.</p>	<p>2.</p> <p>Ki <i>mégyen fel</i> a szent helyre, Az Úrnak ő szent hegyére? És <i>vajjon</i> kitől tiszteltetik? <i>A</i>kinak tiszta ő szíve, És ártatlan az ő keze, <i>A</i>ki <i>hamisan</i> nem esküszik.</p>
<p>3</p> <p>Ezt az Úr megáldja szépen, És az <i>idvözétő</i> Isten Igazságát adja őnéki. Ez pedig <i>az bódog</i> nemzet, Ki az Jákobnak Istenét Keresi, és szent színét nézi.</p>	<p>3.</p> <p>Ezt az Úr megáldja szépen, És az <i>idvezítő</i> Isten Adja igazságát ő néki. Az pedig <i>a boldog</i> nemzet, Mely, nézve az ő szent színét, Jákobnak Istenét keresi.</p>
<p>4</p> <p>Világi kapuk, nyílhatok, Fejetekeket <i>föltartsátok,</i> Hogy ez dicső király térjen bé. Micsoda dicső király ez? Seregeknek Istene ez, Nagy ennek hadi erőssége.</p>	<p>4.</p> <p>Ti szent kapuk, kinyílhatok, Fejetekeket <i>feltartsátok:</i> E dicső király hadd térjen be! Micsoda dicső király ez? A seregek Istene ez, Nagy ennek hadi erőssége.</p>
<p>5</p> <p>Ti, kapuk, emelkedjete, Fejetekeket <i>fölvessétek,</i> Hogy ez király belétek térjen. Kicsoda <i>ez</i> nagy királyság? <i>Ez az</i> Zebaoth <i>Uraság,</i> <i>Melly</i> nagy az ő dicsőségében.</p>	<p>5.</p> <p>Ti kapuk, emelkedjete, Fejetekeket <i>felvessétek,</i> Hogy <i>e</i> király belétek térjen! Kicsoda <i>e</i> nagy királyság? <i>Ez a</i> Zebaoth <i>uraság!</i> <i>Mely</i> nagy az ő dicsőségében!</p>
<p>Az Ék. névmáscseréi (<i>kit</i> h. <i>mit</i> stb.) indokoltak. A 3/6-ban a <i>szín</i> jelentése 'orca', a <i>színét nézi</i>-nek pedig az az értelme, hogy a zsoltáros átéli az Úr</p>	

közelségét. A 4. és 5. versszak egy úgynevezett kapuliturgia. Ezek jegyzetben megmagyarázhatók, megemlíthetők. Az 5/4–5 átírható; javaslat: „Kicsoda ez a nagy király? / Seregek Ura e király,”. A *Zebaoth* (helyesen: *Cebaót*) szót jobb kiküszöbölni. Az 5.-ben a felkiáltó jelek (!) használata indokolt (vö. ÚF is).

XXV. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 25. zsoltár
Dávidnak külömb-külobb könyör- gése.	Könyörgés oltalomért, vezetésért és bűnbocsánatért <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Szívemet hozzád emelem, És benned bízom, Uram És meg nem szégyenültetem , Nem nevet senki rajtam. Mert szégyent nem vallanak, <i>Az</i> kik hozzád esedeznek, Azok pironkodjanak, <i>Az</i> kik hitetlenül élnek.	1. Szívemet hozzád emelem És benned bízom Uram; És meg nem szégyenítettetem , Nem nevet senki rajtam, Mert szégyent nem vallanak, <i>Ak</i> ik hozzád esedeznek, Azok pironkodjanak, <i>Ak</i> ik hitetlenül élnek.
2 <i>Ut</i> aid, Uram, mutasd meg, Hogy el ne <i>téveledjem</i> . Te ösvényidre taníts meg, Kiken intézd menésem. És vezérelj engemet <i>Az</i> te szent igaz <i>igédben</i> , <i>Ótalmazd</i> életemet, Mert benned bízom, Úr Isten.	2. <i>Út</i> aid, Uram, mutasd meg, Hogy el ne <i>tévelyedjem</i> ; <i>:/</i> : Te ösvényidre taníts meg, Miken intézd menésem. És vezérelj engemet <i>A</i> te szent igaz <i>Ígédben</i> ; <i>Oltalmazd</i> életemet, Mert benned bízom, Úr Isten.
3 Emlékezzél jóvoltodból Nagy kegyelmességedre, Emlékezzél irgalmadról, <i>Melly</i> megmarad örökké . Ifjúságomnak vétkét	3. Emlékezzél jóvoltodból Nagy kegyelmességedre, <i>:/</i> : Emlékezzél irgalmadról, <i>Mely</i> megmarad örökre . Ifjúságomnak vétkét,

Kérlek, hogy meg ne említsed, Sőt nagy kegyességedet, Én Istenem, megtekintsed.	Kérlek, hogy meg ne említsed, Sőt nagy kegyességedet Én Istenem, megtekintsed.
4 Jó és igaz az Úr Isten Mind <i>örökken örökké</i> , Az bűnösöket térítvén Ő igaz ösvényire. És az nyomorultakat <i>Életekben</i> igazgatja, Nagy kegyessen azokat Az ő <i>utában</i> megtartja.	4. Jó és igaz az Úr Isten Mind <i>örökkön-örökké, :/:</i> A bűnösöket térítvén Ő igaz ösvényire; És <i>a</i> nyomorultakat <i>Életükben</i> igazgatja, Nagy kegyesen azokat Az ő <i>útában</i> megtartja.
5 Az Istennek minden <i>uta</i> Kegyesség és nagy <i>hívség</i> Azoknak, kik mondására Gondot tartnak mindvégig. Énnékem kegyelmezz meg, Uram, <i>az</i> te szent nevedért, És bűnömet bocsásd meg, Ne ostorozz nagy voltáért.	5. Az Istennek minden <i>úta</i> Kegyesség és nagy <i>hűség :/:</i> Azoknak, kik mondására Gondot tartnak mindvégig. Énnékem kegyelmezz meg, Uram, <i>a</i> te szent nevedért, És bűnömet bocsásd meg, Ne ostorozz nagy voltáért!
6 Azki az Úr Istent féli, És tiszteli szívében, Azt ő nagy <i>híven</i> vezérli Ő igaz ösvényében. Nagy <i>békeségben</i> annak Minden jó bőven adatik, És ő maradékinak Gazdag örökség hagyatik.	6. Aki az Úr Istent féli És tiszteli szívében, <i>:/:</i> Azt ő nagy <i>híven</i> vezérli Igaz ösvényeiben. Nagy <i>békességben</i> annak Minden jó bőven adatik, És ő maradékinak Gazdag örökség hagyatik.
7 Az igaz istenfélőknek Megjelenti titkait És az őbenne <i>hívőknek</i> Megmutatja kötését.	7. Az igaz istenfélőknek Megjelenti titkait, <i>:/:</i> És az őbenne <i>hívőknek</i> Megmutatja kötését.

<p><i>Istenhöz szemeimet Fölemelem szünetlenül, Ő megőríz engemet, Lábam kivonssza az tőrből.</i></p>	<p><i>Istenhez szemeimet Felemelem szüntelenül, Ő megőríz engemet, Lábam kivonssza a tőrbül.</i></p>
<p>8</p> <p>Azért térj hozzám, Istenem, Tekénts reám <i>kegyessen</i>, És kegyelmezz meg énnékem, Mert élek szegénységben. Nyavalyája szívemnek <i>Napról napra</i> mind <i>öregből</i>, Uram, add végét ennek, <i>Vígy</i> ki engem ez <i>ínségből</i>.</p>	<p>8.</p> <p>Térj azért hozzám, Istenem, Tekints reám <i>kegyesen</i>, <i>∴</i>: És kegyelmezz meg énnékem, Mert élek szegénységben. Nyavalyája szívemnek <i>Napról-napra</i> mind <i>öregbül</i>; Uram, add végét ennek, <i>Végy</i> ki engem ez <i>ínségbül</i>!</p>
<p>9</p> <p>Nyomorúságimot lásd meg, Tekénts meg szükségemet És bűneimet bocsásd meg, Kik szerzik ez sérelmet. Tekénts ellenségimot, Kik énnálamnál erősbek, És gyűlölnék engemet, Kergetnek és kesergetnek.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>10</p> <p>Tartsd meg én lelkemet, Uram, Hogy én ellenségimtől Szörnyen meg ne csúfoltassam, Benned bízom egyedől. Én ártatlan éltemet Őrizd meg, mert bízom hozzád, És te Izráeledet Minden énségből kihozzad.</p>	<p><u>10.</u></p>
<p>Az Ék. változtatásai általában elfogadhatók vagy javallhatók, a 9. és a 10. versszak elhagyása szintén javallható. Az 1/2 és a 3/8 után (is) felkiáltó jel (!) kéne. A 4/8-ban és az 5/1-ban <i>úta</i> h. <i>útja</i>, a 7/8-ban a <i>kivonssza</i> h. <i>kivonja</i>. A 8/6-ban az <i>öregbül</i> 'növekszik' jelentése jegyzetben megadható.</p>	

XXVI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 26. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megsza- badításért.	Hűséges szív reménysége <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Légy ítélőm, Uram, Mert <i>hívsséggel</i> jártam, És éltem nagy <i>ártatlanul</i> Azért hiszem az Istent, Hogy ő engemet megment Mindennemő háborútúl.	1. Légy ítélőm, Uram, Mert <i>hűsséggel</i> jártam És éltem nagy <i>ártatlanul!</i> Azért hiszem az Istent, Hogy ő engemet megment Minden háborúságomtól.
2 Próbálj és kísérts meg, Igyemet nézd jól meg, Meglátod tisztaságomat. Vizsgáld meg veséimet, És próbáld meg szívemet, Hogy értsed indolatomat.	2. Próbálj és kísérts meg, Ügyemet jól nézd meg: Meglátod tisztaságomat! Vizsgáld meg veséimet, És próbáld meg szívemet, Hogy értsed indulatomat.
3 Látom szemem előtt <i>Kegyelmességedöt</i> És azon vagyok szüntelen, Hogy minden dolgaimban Járjak igazságodban, Ne vétsek <i>fölséged</i> ellen.	3. Látom szemem előtt <i>Kegyelmességedet,</i> És azon vagyok szüntelen, Hogy minden dolgaimban Járjak igazságodban, Ne vétsek <i>Felséged</i> ellen.
4 Az hazug emberek Nálam nem kedvesek, Az tettető csalárdokat Szívem szerint gyűlölöm, És nagy távol kerülöm Az álnoksággal járókat.	4. A hazug emberek Nálam nem kedvesek; A tettető csalárdokat Szívem szerint gyűlölöm, És nagy távol kerülöm Az álnoksággal járókat.

<p>5</p> <p>Az gonosztévőknek És hamis népeknek <i>Társaságokat</i> gyűlölöm, Ő <i>gyülekezete</i>kben Nem ülök <i>semmiképpen</i>, Sőt előttem sem <i>szenvedöm</i>.</p>	<p>5.</p> <p>A gonosztévőknek, És hamis népeknek <i>Társaságukat</i> gyűlölöm. Ő <i>gyülekezeti</i>kben Nem ülök <i>semmiképen</i>, Sőt előttem sem <i>szenvedem</i>.</p>
<p>6</p> <p>Belső tisztaságban És ártatlanságban Én kezeimet megmosom, Tisztán téged dicsérlek, Áldozván <i>fölségednek</i> Oltárod körül forgódom.</p>	<p>6.</p> <p>Belső tisztaságban És ártatlanságban Én kezeimet megmosom; Tisztán téged dicsérlek, Áldozván <i>Felségednek</i> Oltárod körül forgódom.</p>
<p>7</p> <p>Éneki <i>fölszóval</i> És víg hangossággal Magasztalom <i>fölségedet</i>, Néked adván hálákat, <i>Hirdetvén csodáidat</i> Mindenütt áldlak tégedet.</p>	<p>7.</p> <p>Éneki <i>felszóval</i>, És víg hangossággal Magasztalom <i>Felségedet</i>; Néked adván hálákat, <i>Hirdetvén csodáidat</i>, Mindenütt áldlak tégedet.</p>
<p>8</p> <p>Uram, hajlékodat Szeretem házadat, Holott lakol <i>dicsőségvel</i>. Szent helyedet <i>kedvellöm</i>, És azt <i>följebb</i> böcsüllöm Minden <i>ez</i> világi kincsnél.</p>	<p>8.</p> <p>Uram, hajlékodat, Szeretem házadat, Holott lakol <i>dicsőséggel</i>, Szent helyedet <i>kedvelem</i>, És azt <i>feljebb</i> becsülöm Minden <i>e</i> világi kincsnél.</p>
<p>9</p> <p>Ostorodat, Uram, Fordítsd el <i>énrólam</i> Ne büntess <i>az</i> bűnösökkel, <i>Vélek</i> ne verd lelkemet. Ne <i>vödd</i> el életemet</p>	<p>9.</p> <p>Ostorodat, Uram, Fordítsd el <i>énrólam</i>, Ne büntess <i>a</i> bűnösökkel! <i>Vélük</i> ne verd lelkemet, Ne <i>vedd</i> el életemet</p>

Az vérontó emberekkel.	A vérontó emberekkel!
10 Kiknek az ő kezek Rút bűnnel teljesek, És azon hányják eszeket, Hogy szegént elnyomjanak, Ajándékon kapdosnak, Kivel töltik jobb kezeket.	<u>10.</u>
11 De én tisztaságban Járok igazságban És élek nagy ártatlanól, Bűntől magam őrizem. Szabadíts meg hát engem Te nagy irgalmasságodból.	<u>11.</u>
12 Az én lábam megáll, Tágas helyet talál, És megmarad ösvényiben, Azért, Uram, <i>dicsérlek</i> , És örömmel tisztellek, Az híveknek seregiben.	12. Az én lábam megáll, Tágas helyet talál, És megmarad ösvényiben: Azért, Uram, <i>dícsérlek</i> , És örömmel tisztellek A hívek szent seregiben.
Az Ék. szövegmódosításai elfogadhatók, az utolsó sor kivételével, ahol tartalmi-nyelvi indok nem szól e mellett. Az 5/6, a „Sőt előttem sem szenvedöm/szenvedem” javasolható változtatása: „Sőt, magam előtt sem tűröm” (így ma érthetőbb, s a rím is megmarad). A 8/5-ben a <i>becsülöm</i> -et a rím miatt jobb lenne <i>szeretem</i> -re változtatni. Egyébként a szöveg rövidítése és tartalmi okok indokolhatnák a 4–6. és a 9. versszak kihagyását is, noha itt mind az Ék. és Ék. 1996. egyaránt csak a 11–12. versszakot hagyja ki.	

XXVII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 27. zsoltár
Dávidnak könyörgése az megsza- badításért.	Elég nékem az Isten kegyelme (II. Kor. 12:9). <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Az Úr Isten az én világosságom És <i>idvösségem</i> , hát kitől félnék? Ő életemnek ereje, jól tudom, Ki volna hát <i>az, kitől</i> rettegnék? Midőn <i>az</i> kegyetlen gonosztévők Mint ellenségim <i>énreám</i> törnek, Hogy engemet ugyan <i>megegyenek</i> , Hirtelen mind hátraro- hannak űk.	1. Az Úr Isten az én világosságom És <i>idvességem</i> , hát kitől félnék? :/ Ő életemnek ereje, jól tudom: Ki volna hát, <i>akitől</i> rettegnék? Midőn <i>a</i> kegyetlen gonosztévők, Mint ellenségim, <i>én reám</i> törnek, Hogy engemet ugyan <i>megégyenek</i> : Megbotolnak és mind elesnek űk.
2 Hogyha táborral <i>környülvennének</i> is, De mégsem félne semmit én szívem, Ha szinte az ellenség közt volnék is, Mégis benned vetném reménységem. Egy dolgot kívántam én az Úrtól, Kit még mostan is kérek nagy bízván, Hogy lakhassam az Úrnak házában, Míg <i>ez</i> földön élek jóvoltodból.	2. Hogyha táborral <i>körülvennének</i> is, De mégsem félne semmit én szívem; :/ Ha szintén az ellenség közt volnék is: Őbenne vetném mégis reményem. Egy dolgot kívántam én az Úrtól, Melyet még most is kérek nagy bízván. Hogy lakhassam az Úrnak házában, Míg <i>e</i> földön élek jóvoltából.
3 Mellyet azért kérek, hogy én láthassam Az Úrnak <i>fölséges</i> dicsőségét, És ő szent templomát látogathassam, <i>Melly</i> tisztességére <i>építetett.</i> Mert engem hajlékába takarít Én háborúságimnak idein, És <i>elröjt</i> engem <i>röjtekhelyein</i> , Magas kősziklára <i>fölemelít.</i>	3. Melyet én azért kérek, hogy me-glássam Az Úrnak <i>felséges</i> dicsőségét, :/ És ő szent templomát látogathassam, <i>Mely</i> tisztességére <i>építetett.</i> Mert engem hajlékába takarít Én háborúságimnak idein, És <i>elrejt</i> engem <i>rejtekhelyein</i> , Magas kősziklára <i>felemelít.</i>

<p>4</p> <p>És az én fejemet ő <i>fölemeli</i> Ellenségimen, kik <i>környülvöttek</i>, Azért az ő hajlékában <i>őnéki</i> <i>Fölszóval</i> áldozom és éneklek. Uram, mikor hozzád <i>fölkiáltok</i>, <i>Figyelmetessen</i> hallgass meg engem, Kegyelmezz meg, légy gyámolom nékem, Midőn tehozzád szívből <i>ohajtok</i>.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>És az én fejemet ő <i>felemeli</i> Ellenségeimen, kik <i>körülvettek</i>; <i>:/:</i> Azért az ő hajlékában <i>őnéki</i> <i>Felszóval</i> áldozom és éneklek: Uram, mikor hozzád <i>felkiáltok</i>, <i>Figyelmesen</i> hallgass meg engem; Kegyelmezz meg, légy gyámolom nékem, Midőn tehozzád szívből <i>óhajtok!</i></p>
<p>5</p> <p><i>Tefelőled mondja ezt</i> az én szívem: Keressétek az én szent színemet, Azért nékem is ez igyekezetem, Hogy nézhessem, Uram, szent színedet. Ne fordítsd el hát orcádat tőlem, Szolgádat ne vesd el haragodban, Te vagy vigasztalóm nyavalyámban, <i>Segéts</i> meg, Uram, ne <i>hagyj</i> el engem.</p>	<p><u>5.</u></p> <p><i>Te felőled ezt mondja</i> az én szívem: Keressétek az én szent színemet! <i>:/:</i> Azért nékem is ez igyekezetem: Nézhessem, Uram, te szent színedet. Ne fordítsd el hát orcádat tőlem, Szolgádat ne vesd el haragodban; Vigasztalóm vagy nyavalyáimban: <i>Segíts</i> meg, Uram, ne <i>hagyj</i> el engem!</p>
<p>6</p> <p>Mert mind atyám és anyám <i>elhagy</i> engem, De az Úr kegyesen hozzá vészen. Mutasd meg, Uram, te <i>utadat</i> nékem, Ellenség ellen, tarts ösvényeden. <i>Kívánságokra</i> ellenségimnek, Ne adj engemet, mert sokan <i>vadnak</i>, Kik ellenem hamisságot szólnak, Hazudnak és erőszakot tesznek.</p>	<p>6.</p> <p>Mert mind én atyám s anyám <i>elhagy</i> engem, De az Úr kegyesen hozzá vészen. <i>:/:</i> Mutasd meg, Uram te <i>útadat</i> nékem, Ellenség ellen tarts ösvényedben! <i>Kívánságukra</i> ellenségimnek Ne adj engemet, mert sokan <i>vannak</i>, Kik ellenem hamisságot szólnak, Hazudnak és erőszakot tesznek.</p>
<p>7</p> <p>Ha nem hittem volna, hogy még éltemben</p>	<p>7.</p> <p>Ha nem hittem volna, hogy még éltemben</p>

Jóvoltát az Úrnak meglátandom, Az élőknek földén, hát immár régen, <i>Odalött</i> volna minden én dolgom. Várjad azért biztonnyal az Urat, Légy víg és bátorságos szívedben, Mert téged megtart <i>az</i> nagy Úr Isten, Csak őtöle várjad ótalmadat.	Jóvoltát az Úrnak meglátandom :/ Az élőknek földén: hát immár régen <i>Odalett</i> volna minden én dolgom. Várjad azért biztonnyal az Urat, Légy víg és bátorságos szívedben, Mert téged megtart <i>a</i> nagy Úr Isten, Csak töle várjad hát oltalmadat.
--	--

Az 1/7-ben *megégyenek* helyett *megegyenek* javasolt. A 8. sor módosítása nyelvileg indokolt, vö. ÚF 2 is: „ellenségeim... majd megbotlanak, és elesnek”. A 2/3-ra a *szintén* jelentésváltozása miatt javaslat: „Habár ellenség között volnék is”. Az Ék.-ben a 2. személyű névszói alakok 3. sz.-űvé változtatása indokolt, a többi versszak, sor is egyes szám 3. személyben szól Istenről, akárcsak a Bibliában. A 3/5-ben *takarít* helyett javaslat: *helyez el*, a 3/8-ban pedig a *kősziklára felemelít* helyett: *sziklára engem felemel*. (Így a rím is megmarad.) A többi versszakbeli változtatás nyelvileg nem indokolt. A 6/4-ben az eredeti *ösvényeden ösvényedben*-re változtatása a legkevésbé. Az Ék. 1996 a 4. és az 5. versszakot is elhagyja, de így indokolatlan okhatározói viszony jön létre (... *Mert*). Jobb megtartani mindegyik versszakot.

XXVIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 28. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megóttalmazásért.	Ellenség ellen <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Hozzád kiáltok, kegyes Uram, Én <i>segédségem</i> és kőváram! Hallgass meg <i>kegyelmessen</i> engem, Ne hallgass el, mert el kell vesznem, Azokhoz hasonló <i>leszek</i> , Kiknek <i>az</i> koporsó helyek.	1. Hozzád kiáltok, kegyes Uram, Én <i>segítségem</i> és kőváram! Hallgass meg <i>kegyelmesen</i> engem! Ne hallgass el, mert el kell vesznem! Azokhoz hasonló <i>lészek</i> , Kiknek <i>a</i> koporsó helyek!
2 Midőn tehozzád esedezem, És kezeimet <i>fölemelem</i> Az te szentséges templomodban, Hallgass meg én imádságomban,	2. Midőn tehozzád esedezem, És kezeimet <i>felemelem</i> A te szentséges templomodban: Hallgass meg én imádságomban!

Ne büntess <i>az</i> hitlenekkel, Ne <i>véj</i> <i>az</i> gonosztévőkkel.	Ne büntess <i>a</i> hitlenekkel, Ne <i>vej</i> <i>a</i> gonosztévőkkel!
3 Azkik szólnak nagy nyájassággal, De szívek rakva álnoksággal, Fizess meg azért önékiek, Azmint szinte megérdemlették. Add meg ő kezek munkáját, És álnokságok jutalmát.	<u>3.</u>
4 Mert az Úrral ők nem gondolnak, Dolgairól nem gondolkodnak. Keze munkáit nem tekintik, Melly önékik megfizettetik Mert ők meg nem építetnek, Hanem szörnyen megtöretnek.	<u>4.</u>
5 Áldott <i>legyen az</i> nagy Úr Isten, Ki meghallgata kérésemben, Az Úr énnékem erősségem, Én paizsom és segedelmem, Örül szívem, és énekben <i>Dicsérem</i> ötet szüntelen.	5. Áldott <i>légyen a</i> nagy Úr Isten, Ki meghallgata kérésemben! Az Úr énnékem erősségem, Én paizsom és segedelmem; Örvend szívem és énekben <i>Dícsérem</i> ötet szüntelen.
6 Az Úr én népemnek ereje, Az Krisztusnak nagy erőssége, Tartsd meg azért <i>az</i> te népedet, És áldjad meg örökségedet, Legeltessed és <i>vigasztald</i> És örökké <i>fölmagasztal</i> .	6. Az Úr én népemnek ereje, A Krisztusnak nagy erőssége. Tartsd meg azért <i>a</i> te népedet, És áldjad meg örökségedet: Legeltessed és <i>vigasztald</i> , És örökké <i>felmagasztald!</i>
Az 1/4-ben a „Ne hallgass el,” nehezen érthető, s a <i>hallgass</i> igealak ismétlődése (vö. 1/3) stilisztikailag sem szerencsés. Javasolt szövegmódosítás: „Ne fordulj el,” vö. ÚF 1: „ne fordulj el tőlem némán”	

(úgy, hogy nem szólsz hozzám, nem segítesz). Az 5/2-ben a záró írásjel nem felkiáltó jel (!), hanem pont (.), a 6/4-ben pedig jobb az eredeti vessző (,), mint az Ék.-beli kettőspont (:), vö. Biblia is. A versszakkihagyások elfogadhatók.

XXIX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 29. zsoltár
Dávid inti az izráelitákat és kiváltképpen az fő-fő népet az Istennek dicsiretíre.	A hét mennydörgés zsoltára (Jel. 10:3. skk.) <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Mostan ti, <i>hatalmassak</i> , Tekintetes nagy urak, Adjatok az Istennek Dicsőséget nevének, Mint hatalmas Istenteket Féljétek, tisztelvén ötet, Szent templomában áldjátok, És <i>térdet-fejet</i> hajtsatok.	1. Mostan ti <i>hatalmasak</i> , Tekintetes nagy urak, Adjatok az Istennek, Dicsőséget nevének! Mint hatalmas Istenteket; <i>:/:</i> Féljétek, tisztelvén ötet! Szent templomában áldjátok, És <i>térdet, fejet</i> hajtsatok!
2 Az Úr szava <i>megzendől</i> , Az vizeken <i>megdördöl</i> , Mennydörgő dicsősége Elhat <i>az</i> nagy tengerre. Az Úrnak illy erős szava Nagy hatalmát megmutatja, Az Úrnak dördölő szaván Nagy volta meglátszik nyilván.	2. Az Úr szava <i>megzendül</i> , A vizeken <i>megdördül</i> ; Mennydörgő dicsősége Elhat <i>a</i> nagy tengerre. Az Úrnak rettentő szava <i>:/:</i> Nagy hatalmát megmutatja. Az Úrnak dördülő szaván Nagy volta meglátszik nyilván.
3 Az Úr Istennek szava Az cédrusokat rontja, Töri az cédrusfákat, Libanuson állókat. Az Libanus és Szirion, Ugrándoznak borjú módon, És mint az Egyszarvú vemhe,	<u>3.</u>

Tombol az sűrő erdőbe.	
<p>4</p> <p>Az Úrnak szava széjjel Sebes tűzlángot lövell, Az pusztát megrettentí, Az Kadést megrendéti. Az Úr szava úgy megzendül, Hogy az szarvas idétlent szül, Nagy harsagásától annak Az erdők fölszakadoznak.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>De az ő templomában, Ő hívei mindnyájan Hirdetik nagy erejét, Beszéli dicsőségét. Az Úr ült az <i>özönvízen</i>, Mint bíró <i>ítélőszéken</i>, Az Úrnak ő királysága Örökké megáll országa.</p>	<p>5.</p> <p>De az ő templomában Ő hívei mindnyájan Hirdetik nagy erejét, Beszéli dicsőségét. Az Úr ült az <i>özönvízen</i>, <i>∴</i>: Mint bíró <i>ítélő széken</i>; Az Úrnak ő királysága, Örökké megáll országa.</p>
<p>6</p> <p>Az Úr az ő népének Erőt ad seregének, Őket híven megtartja, Békességgel megáldja.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>Az 1/1–2 nyelvileg elavult, s tartalmilag is kevésbé szól egy gyülekezethez. Ezt részben kompenzálhatja pl. e módosítás: „Mostan ti hatalmasok / Tiszteltek és gazdagok,”. Ez tartalmilag megfelel a Szenci Molnár-szövegnek, amely a summában is „fő-fő népet” említ, s vö. még RK 1: „Adjatok az Úrnak, ti fejedelmeknek [’főembereknek’] fiai, adjatok az Úrnak tiszteletet és dicséretet!”,. Más kérdés, hogy az ÚF-ban a következő a szöveg: „Magasztaljátok az Urat / ti mennyei lények” (ehhez vö. még pl. az ÚF 1996-os magyarázatos kiadását). A 3. és 4. versszak kihagyása indokolt, a 6.-é viszont nem: jól zárja le a zsoltárt, és sem tartalmi, sem nyelvi probléma nincs benne.</p>	

XXX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 30. zsoltár
Háláadása Dávidnak az Absolon ellen való megszabadulásért.	Hálaének a haláltól való szabadulásért <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 <i>Dicsérlek, Uram, tégedet, Mert te megtartál engemet, És kegyessen fölemelél, Ellenségimtől megmentél És meg nem engedéd azoknak, Hogy nyavalyámon vigadjanak.</i>	1. <i>Dicsérlek, Uram, tégedet, Mert te megtartál engemet, És kegyesen felemelél, Ellenségimtől megmentél, És meg nem engedéd azoknak, Hogy nyavalyámon vígadjanak.</i>
2 <i>Hogy fölkiálték tehozzád, Nyavalyámat meggyógyítád, És hogy én csaknem az sírbe Esném az halál tőribe, Ismét föltámasztál engemet, Pokoltúl megmentéd lelkemet.</i>	2. <i>Hogy felkiálték tehozzád, Nyavalyámat meggyógyítád, És hogy én csaknem a sírba, Esném a halál torkába: Ismét feltámasztál engemet, Pokoltól megmentéd lelkemet.</i>
3 <i>Istenes hívek és szentek, Az Úrnak énekeljeteK, Áldjátok őtet mindvégig, Mert nem haragszik sokáig, Az ember <i>alég</i> gondolhatja, <i>Mely</i> hamar elmúlik haragja.</i>	3. <i>Istenes hívek és szentek, Az Úrnak énekeljeteK, Áldjátok őtet mindvégig, Mert nem haragszik sokáig, Az ember <i>alig</i> gondolhatja, <i>Mily</i> hamar elmúlik haragja.</i>
4 <i>De az ő kegyelmessége Rajtunk megmarad örökké. Néha <i>olly</i> dolgom érkezik, Kin estve szívem bánkodik, De reggel, mihelyen <i>fölkelök</i>, Azonnal víg örömet <i>lelök</i>.</i>	4. <i>De az ő kegyelmessége Rajtunk megmarad örökre. Néha <i>oly</i> dolgom érkezik, Min este szívem bánkodik, De reggel, mihelyen <i>felkelek</i>, Azonnal víg örömet <i>lelek</i>.</i>

<p>5</p> <p>Mikoron jól volna dolgom, Akkor vala vigasságom, Mert magamban azt itéltem, Hogy ne lehessen esetem, Mert érzettem kegyességedet, Mellyel erősítéd hegyemet.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>De hogy tőlem szent orcádat Elfordítád ótalmadat, Legottan én elijedék, Könyörgék, és ígyen szólék: Mi hasznod, Uram, én véremben, Az halál ha temet veremben?</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p> <p>Uram, ha én porrá leszek, Tégedet hogy dicsérhetlek, Igazságod hogy hirdessem? Hallgasd meg, Uram, kérésem, Könyörülj rajtam, szabadíts meg, Légy kegyelmes, Uram, és tarts meg.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Az én siralmimat végre Fordítád boldog örömré, És szomorú zsákruhámat Elvöd rólam bánatimat, Kiért, Uram, örökké áldlak, Mindenek előtt magasztallak.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>A 2/2-ben a <i>Nyavalyámat</i> szót <i>Betegségem</i>-re, a 2/6-ban a <i>Pokoltól</i>-t <i>A sírtól</i>-ra avagy <i>Haláltól</i>-ra javasoljuk megváltoztatni. Az <i>Ék.</i>-ben az <i>örökké</i> helyett az <i>örökre</i> (vö. 4/2), illetve a <i>Kin</i> 'amin, min' helyett a <i>Min</i> (4/4) használata a rím, illetve a nyelvtörténeti fejlődés miatt helyeselhető. A <i>Kiért</i> helyett (8/5) pedig ugyenezért a <i>Miért</i> szót lehetne betenni. Ugyanakkor az 5–8.</p>	

versszakok kihagyagása, mivel ezek az ószövetségi túlvilágképet tükrözik és nyelvilleg is archaikusak, helyeselhető.

XXXI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 31. zsoltár
Könyörög Dávid megszabadításért az Saul ellen.	Bizodalmas könyörgés nagy nyomorúságban <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Uram, én csak tebenned bíztam, Őrizz meg <i>kegyessen</i> , Ne essem szégyenben, Igazságodban fordulj hozzám, És tarts meg jóvoltodból, Ments ki nyavalyáimból .	1. Uram, én csak tebenned bíztam, Őrizz meg <i>kegyesen</i> , Ne essem szégyenben! Te igazságod fordítsd hozzám, És tarts meg jóvoltodból, Ments ki nagy nyavalyámból!
2 Hajtsd énhozzám, Uram, füledet, <i>Óh, én üdvösségem,</i> Siess, tarts meg engem! Mutasd meg nagy erősségedet, Légy én erős kőváram, Kiben bátran lakhassam.	2. Hajtsd énhozzám, Uram, füledet, <i>Ó, én idvességem!</i> Siess, tarts meg engem! Mutasd meg nagy erősségedet, Légy én erős kőváram, Melyben bátran lakhassam!
3 Te vagy kösziklám, erősségem, Szent nevedért kérlek, Vezérelj, hogy éljek, Szabadíts ki <i>az</i> törből engem, <i>Mellyet</i> énnékem vetnek, Mert megtartómnak hiszlek.	3. Te vagy kösziklám, erősségem: Szent nevedért kérlek, Vezérelj, hogy éljek! Szabadíts ki <i>a</i> törből engem, <i>Melyet</i> énnékem vetnek, Mert megtartómnak hiszlek!
4 Kezedben ajánlom lelkemet, Mert nagy ínségemben Megtartál, Úr Isten, Azoktúl megvonszom szívemet,	4. Lelkemet kezedbe ajánlom, Mert nagy ínségemben Megtartál, Úr Isten. Szívemet azoktól megvonszom,

<i>Az</i> kik élnek hívságban, És csak bízom Uramban.	<i>Akik</i> élnek hívságban; És csak bízom Uramban.
5 <i>Örvendezők nagy vigasságban, Vigadok szívemben Irgalmadra nézvén, Ha megtekintesz nyavalyámban, Szívemet megesmered, Sérelmit megenyhíted.</i>	5. <i>Örvendezek nagy vígasságban, Vigadok szívembe', Irgalmadra nézve. Ha megtekintesz nyavalyámban, Szívemet megismered, Sérelmit megtekinted.</i>
6 Nem ejtesz engemet <i>kezekben</i> Én ellenségimnek, Kik engem gyűlölnék, Sőt minden ellenségim ellen <i>Utat</i> adsz lábaimnak, Hogy meg ne akadjanak.	<u>6.</u> Nem ejtesz engemet <i>kezükb</i> en És ellenségimnek, Kik engem gyűlölnék, Sőt minden ellenségim ellen <i>Útat</i> adsz lábaimnak, Hogy meg ne akadjanak.
7 Nagy szükség nyomorgat engemet, Kiben elbágyadtam, Kegyelmezz meg, Uram, Az én orcám elrepedezett, Lelkem elvajudt, elholt, Az én hasam meghijolt.	<u>7.</u>
8 Elfogyok keserűségemben, Életem rövidöl, Sérelmem majd megöl, Ez nagy méltatlan büntetésen Én szívem elszakadott, Minden csontom megbomlott.	<u>8.</u>
9 Minden én ellenségim között Gyaláznak szomszédim, Félnek esmerőim,	<u>9.</u>

Kik midőn látnak az ház előtt, Félretérnek előlem, Nem jönnek szembe velem.	
10 Énrólam elfeledkeztenek, Mint egy holt emberről, Csúfolnak veszettől. Mint egy törött edént, elvetnek, Hallom, hogy szidalmaznak, Nékem félelmet hoznak.	<u>10.</u>
11 Mert tanácsot tartnak énrólam, Végezést végeznek, Hogy elveszessenek. De te vagy az én bizodalمام, És megvizasztalsz engem, Én kegyelmes Istenem.	<u>11.</u>
12 Kezedben vagyok én életem, Ellenségim ellen Tarts meg kegyelmessen. Ne adj azok kezében engem, Azkik szörnyen gyűlölnék És szüntelen kergetnek.	<u>12.</u>
13 Világosítsd orcádat rajtam, És szolgáljál tégy jól Te nagy irgalmadból, Hogy soha meg ne csúfoltassam, Mert tehozzád kiáltok, Tőled ótalmat várok.	<u>13.</u> Orcádat világosítsd rajtam, És szolgáljál tégy jól Te nagy irgalmadból, Hogy soha meg ne csúfoltassam, Mert tehozzád kiáltok, Otalmat tőled várok!
14 Szégyenítsd meg az gonoszakat, Rontsd meg szándékokban,	<u>14.</u>

Hánd az koporsóban, Kik az istenes jámborokat Nevetik és csúfolják, És szörnyen rágalmazzák.	
15 Fölötte nagy az te jóvoltod Kit tartasz híveknek, <i>Azkik téged félnek,</i> És nagy az te irgalmasságod, <i>Mellyet azok jól látnak,</i> <i>Azkik tebenned bíznak.</i>	<u>15.</u> Jóvoltod felette igen nagy, Kit tartasz híveknek, <i>Akik téged félnek,</i> És csudaképen irgalmas vagy, <i>Melyet azok jól látnak,</i> <i>Akik tebenned bíznak.</i>
16 Tenálad azokat elrejtéd, Megőrzöd <i>kegyessen,</i> <i>Az kevélyek ellen,</i> Hajlékodon őket bévészed, Hogy <i>az</i> kegyetlen nyelvek Őket meg ne sérthessék.	<u>16.</u> Tenálad azokat elrejtéd, Megőrzöd <i>kegyesen</i> <i>A kevélyek ellen.</i> Orcádnak rejtekébe vészed, Hogy <i>a</i> kegyetlen nyelvek Őket meg ne sérthessék.
17 Dicsőség adassék az Úrnak, Ki tart <i>ótalmában,</i> Mint egy szép városban, Kinek erős bástyái <i>vadnak,</i> Hogy <i>azki</i> abban lakik, Senkitől nem bántatik.	17. Dicsőség adassék az Úrnak, Ki tart <i>oltalmában,</i> Mint egy szép városban, Melynek erős bástyái <i>vannak,</i> Hogy <i>aki</i> abban lakik, Senkitől nem bántatik.
18 Félelmes futásomban mondék: Tőled elvetettél, Rám nem nézsz szemekkel, De tenálad kegyelmet <i>lölék,</i> Meghallád könyörgésem, És megadád kérésem.	18. Félelmes futásomban mondék: Tőled elvetettél, Rám nem nézsz szemekkel; De tenálad kegyelmet <i>lelék,</i> Meghallád könyörgésem, Megadád, amit kértem.
19 Szeressétek az Urat, szentek,	19. Az Urat szeressétek, szentek,

Ki megtart híveket, Büntet kevélyeket, Hát jó reménségben legyetek, Higgyétek szívetekben, <i>Megvigasztal</i> az Isten.	Ki megtart híveket, Büntet kevélyeket! Ő legyen néktek reménységtek! Higgyétek szívetekben: <i>Megvigasztal</i> az Isten.
<p>Az 1/6-ban a <i>nyavalyá(i)mból</i> szó kicserélhető a <i>bajaimból</i>-lal, de maradhat is. A 2/2-ben az <i>üdvösségem</i> szóalak visszaállítandó, ez a mai köznyelvi forma is. A 4/4-ben a <i>megvonszom</i> helyett jobb lenne az <i>elvonom</i>. Az 5/6-ban az eredeti <i>megenyhíted</i> szó megváltoztatása nem szükséges, annál kevésbé, mert a <i>megtekint</i> két sorral fentebb is előfordul. Itt a <i>sérelmit</i> szó viszont kicserélhető <i>sebeit</i>-re (vagy magyarázható). A 16/4-ben nem indokolt a sor átírása, elég egészen kis modernizálás: „Hajlékodba őket beveszed” (vagy <i>béveszed</i> stb.). Egyébként a változtatások többsége olyan, hogy nyelvi szempontból mind azok, mind az eredeti szöveg megáll, javallható. Az Ék. 1996 a 6–11. versszakokat hagyja el. A részletező leírás, a speciális, régies tartalom és nyelv okán részünkről a 6–17. versszakok mellőzését javasolnánk. Ezzel a zsoltár gondolatvezetése lényegében nem törne meg, csak lerövidülne.</p>	

XXXII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 32. zsoltár
Tanúság az üdvösséges bódogságról.	A bűnbocsánat útja (Második bűnbánati zsoltár) <i>Bourgeois L., Lyon, 1547.</i>
1 <i>Ó, melly bódog az olly ember éltében,</i> <i>Azkit az Isten bévött kegyelmében,</i> <i>És megbocsátta az ő vétkei,</i> <i>És befedezte minden bűneit.</i> <i>Bódog az, kinek ő nagy hamissága</i> <i>Istentől nincs néki tulajdonítva,</i> <i>És kinek csalárdság nincs szívében,</i> <i>Tettetés nélkül jár életében.</i>	1. <i>Ó, mely boldog az oly ember éltébe',</i> <i>Akit az Isten bevett kegyelmébe,</i> <i>És megbocsátá az ő vétkei,</i> <i>És befedezte minden bűneit.</i> <i>Boldog, akinek ő nagy hamissága</i> <i>Istentől néki nincs tulajdonítva,</i> <i>És csalárdság nincsen ő szívében,</i> <i>Tettetés nélkül jár életében.</i>
2 Hogy bűnömet el akarnám hallgatni	2. Hogy bűnömet el akarám hallgatni,

<p>És <i>néked</i> meg nem akarám vallani, Ottan csontaim elszáradának, Soksága miatt én siralmimnak. Mert éjjel-nappal kezded nehéz volta Nagy bűneimért rajtam fekszik vala, Bennem elfogya minden erősség, Mint nyári hévségben <i>az</i> nedvesség.</p>	<p>És <i>neked</i> meg nem akarám vallani, Csontjaim ottan elszáradának Soksága miatt én siralmimnak, Mert éjjel-nappal kezded nehéz volta Nagy bűneimért rajtam fekszik vala, Elfogya bennem minden erősség, Mint nyári hévségben <i>a</i> nedvesség.</p>
<p>3</p> <p>De hogy bűnemet előtted megvallám, És nagy vétkeimet el nem hallgatám, De híven <i>előbeszéllem néked,</i> Ottan bocsánatot nyerék tóled. Ezért az Úr Istennek minden hívek Könyörögjenek, míg vagyon idejek, Mert ha nagy árvizek <i>jőnének</i> is, De nem árthatna ezeknek mégis.</p>	<p>3.</p> <p>De hogy bűnömet előtted megvallám, Nagy vétkeimet el nem hallgathatám, De híven <i>előbeszélém neked:</i> Ott bocsánatot nyerék tetőled. Azért az Úr Istennek minden hívek Könyörögjenek, míg vagyon idejek, Mert ha nagy árvizek <i>jönnének</i> is, De nem árthatna ezeknek mégis!</p>
<p>4</p> <p>Te vagy <i>óthalmam,</i> őrizz meg engemet, Minden gonosz ellen tartsd meg lelkemet, Vigasztalj meg, hogy örvendezhessek, És vígan néked énekelhessek. Tanítlak téged, <i>úgy mond</i> az Úr Isten, És vezérellek az igaz ösvényen, <i>Szememvel mindenkor rád</i> vigyázok, Igazgatlak, réád gondot tartok.</p>	<p>4.</p> <p>Te vagy <i>oltalmam,</i> őrizz meg engemet, Minden gonosz ellen tartsd meg lelkemet, Vigasztalj meg, hogy örvendezhessek, És vígan néked énekelhessek! Tanítlak téged, <i>úgymond</i> az Úr Isten, És vezérellek az igaz ösvényen, <i>Szememmel mindig reád</i> vigyázok, És igazgatlak, rád gondot tartok.</p>
<p>5</p> <p>Ne legyetek olyanok, mint az öszvérek És az lovak, kiknek nincsen értelmek, Kiknek zabolát vetnek szájokra, Hogy ne jargalhassanak szájokra. Az gonosznak szinte ez nyavalyája,</p>	<p><u>5.</u></p>

Azmelly ötet szájára nem bocsátja: De környülvészi az Úr kegyelme, Azkinek ő minden hiedelme.	
6 Örüljetez azért az Úr Istenben, Igaz hívek, legyetek nagy örömben, Vigadjatok és énekeljetez, Azkiknek vagyön tiszta szívetez.	6. Örvendezzetez a nagy Úr Istenben, És igaz hívek, legyetek örömben, Vigadjatok és énekeljetez, Akiknek vagyön tiszta szívetez!
Az Ék. változtatásai általában javallhatóak, mai nyelvérzékünknek jobban megfelelnek, az énekelhetőséget szintén segítik. A 3/4-ben az <i>Ottan</i> 'akkor; rögtön' jelentése megmagyarázandó, <i>Ott</i> -ra való módosítása nem szerencsés. Az 5. versszak (régies, speciális tartalmú szöveg) valóban elhagyandó.	
XXXIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 33. zsoltár
Intés az Istennek dicséretire.	Isten a teremtő és gondviselő. <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>
1 Nosza, istenfélő szent hívek, Örvendezzetez az Úrnak, Mert illik, hogy ötet dicsérjék, Kik örülnek igazságnak. Áldjátok azértan Hangos citerában, Az Úr áldassék Lantban, <i>hegedőben,</i> Cimbalmi zengésben Magasztaltassék.	1. Nosza, istenfélő szent hívek, Örvendezzetez az Úrnak, :/ Mert illik, hogy ötet dicsérjék, Kik örülnek igazságnak! Áldjátok azértan :/ Hangos citerákban! Az Úr áldassék! Lantban, <i>hegedűben,</i> Cimbalmi zengésben Magasztaltassék.
2 Énekeljetez néki vígan Gyönyörű szép új éneket, Szép hangicsáló szerszámokban, Mondjátok ékes verseket, Mert igaz mondása, Állhatatos dolga,	2. Énekeljetez néki vígan Gyönyörű szép új éneket! :/ Szép hangicsáló szerszámokban Mondjátok ékes verseket! Igaz ő mondása, :/ Állhatatos dolga:

<p>Azmit az Úr szól, Megáll igazságban, Minden dolgaiban Cselekeszik jól.</p>	<p>Amit az Úr szól, Megáll igazságban, Minden dolgaiban Cselekeszik jól.</p>
<p>3</p> <p>Szereti ő az igazságot, Az ítélet nála kedves, Dolgában tart irgalmasságot, Kivel mind ez világ teljes. Az Úrnak igéje Egeket teremte, <i>Mellyeket ottfenn</i> Szájának lelkével, Nagy szép <i>seregekvel</i> Szerze <i>ékesen</i>.</p>	<p>3.</p> <p>Ő szereti az igazságot, Az ítélet nála kedves, <i>:/:</i> Dolgában tart irgalmasságot, Mellyel mind <i>e</i> világ teljes. Az Úrnak Igéje <i>:/:</i> Egeket teremte, <i>Melyeket ott fenn</i> Szájának lelkével Nagy szép <i>seregekkel</i> Szerze <i>ékesen</i>.</p>
<p>4</p> <p>Az Úr Isten, mint egy tömlőbe Szorítja <i>az</i> tenger vizét, <i>Elröjti</i>, mint egy kincses helybe Ő mondhatatlan mélységét. Minden földi népek Az Urat féljétek, Mind <i>ez</i> világon Valakik hol laktok, Őtőle tartsatok Szorgalmatosson.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Az Úr Isten mint egy tömlőbe Szorítja <i>a</i> tenger vizét, <i>:/:</i> <i>Elrejti</i>, mint egy kincses helybe, Ő mondhatatlan mélységét. Minden földi népek, <i>:/:</i> Az Urat féljétek! Mind <i>e</i> világon Valakik hol laktok, Őtőle tartsatok Szorgalmatoson!</p>
<p>5</p> <p>Mert <i>mihelt</i> ő csak egy igét szól, Azonnal <i>melegszen</i> minden, És valamit ő megparancsol, Nagy hamarsággal <i>melegszen</i>. Pogányok tanácsát És minden szándékát Az Úr megtöri, És azmit az népek Magokban végeznek,</p>	<p>5.</p> <p>Mert <i>mihelyt</i> ő csak egy igét szól, Azonnal <i>megleszen</i> minden, <i>:/:</i> És valamit ő megparancsol, Nagy hamarsággal <i>melegszen</i>. Pogányok tanácsát <i>:/:</i> És minden szándékát Az Úr megtöri, Magokban <i>a</i> népek Amit elvégeznek,</p>

Semmivé <i>teszi</i> .	Semmivé <i>té</i> sz <i>i</i> .
<p>6</p> <p>De az Úr Istennek tanácsa <i>Megmaradand</i> mindörökké, És megáll minden gondolatja, Kiterjed minden időkre. <i>Bódog az az</i> nemzet, Ki <i>illy</i> Urat szeret Mint ő Istenét, <i>Bódog az</i> nemzetség, Kit <i>kedvell ez</i> fölség Mint örökségét.</p>	<p>6.</p> <p>De az Úr Istennek tanácsa <i>Megmaradánd</i> mindörökké, <i>:/:</i> És megáll minden gondolatja, Kiterjed minden időkre. <i>Bódog az a</i> nemzet, <i>:/:</i> Ki <i>ily</i> Urat szeret, Mint ő Istenét; <i>Bódog a</i> nemzetség, Kit <i>kedvel e</i> Felség Mint örökségét.</p>
<p>7</p> <p>Az Úr Isten magas mennyekből Alátekint szemeivel <i>Ez világra néz onnan fellyől,</i> Minden nemzetekre <i>széll</i>el. <i>Szép palotájából</i> Szeme <i>aláfördöl</i> <i>Ez széles földre,</i> Nagy <i>dicsőségessen</i> Vigyáz nagy <i>fényessen</i> Az emberekre.</p>	<p><u>7.</u></p> <p>Az Úr Isten a magas mennyből Alátekint szemeivel, <i>:/:</i> <i>E világra néz onnan felül</i> Minden nemzetekre <i>széjjel</i>. <i>Szép palotájából</i> <i>:/:</i> Szeme <i>aláfördül</i> <i>E széles földre;</i> Nagy <i>dicsőségesen,</i> Vigyáz nagy <i>fényesen</i> Az emberekre.</p>
<p>8</p> <p>Mert önnönmaga erejével Formálta az ő szíveket És minden ő dolgokra nézel, Látja cselekedeteket. Az országló királ' Nagy sűrő táborral Meg nem tartatik, És az erős vitéz Az ő erejéhez Itt nem bízhatik.</p>	<p><u>8.</u></p>

<p>9</p> <p><i>Azki ő gyars lovában bízik Megcsalatkozik dolgában, Azki karjával dicsekedik, Meg nem tartatik az hadban. De az nagy Úr Isten Népére szüntelen Néz szemeivel Azkik benne bíznak És hozzá folyamnak, Nem felejtí el.</i></p>	<p><u>9.</u></p> <p><i>Aki ő gyors lovában bízik, Megcsalatkozik dolgában, :/ Aki karjával dicsekedik, Meg nem tartatik a hadban; De a nagy Úr Isten :/ Népére szünetlen Néz szemeivel; Akik benne bíznak, Hozzá folyamodnak, Nem felejtí el.</i></p>
<p>10</p> <p><i>Gondot tart rájok, s' az haláltól Megtartja őket éltekben, Szükségtől és éhhel halástól Őrzi az drága időben. Lelkünk azért várja, Szüntelen óhajtja Az Úr ótalmát Ki paizsul végre Eljő segítségre, Ad diadalmat.</i></p>	<p>10.</p> <p><i>Gondot tart rájuk s a haláltól Megtartja őket éltükben, :/ Szükségtől és éhenhalástól Őrzi a drága időben. Lelkünk azért várja, :/ Szüntelen óhajtja Az Úr oltalmát, Ki paizsul végre Eljő segítségre, Ád diadalmat.</i></p>
<p>11</p> <p>Azért őbenne az mi szívünk Igen örvendez szüntelen, Mert ő minékünk <i>reménységünk,</i> És bízunk ő szent nevében. Nagy kegyelmességed Mirajtunk <i>bővéjtsed,</i> Légy mi gyámolunk, Ne hagyj szükségünkben <i>Segéts</i> meg éltünkben, Mert téged várunk.</p>	<p>11.</p> <p>Őbenne azért a mi szívünk Igen örvendez szüntelen, :/ Mert ő minékünk <i>reménységünk,</i> És bízunk ő szent nevében. Nagy kegyelmességed :/ Mirajtunk <i>bővítse,</i> Légy mi gyámolunk! Ne hagyj szükségünkben, <i>Segíts</i> meg éltünkben, Mert téged várunk!</p>
<p>A 3/2-ben javasolt módosítás: „Az ítélete kegyelmes”. Az eredetiben lévő</p>	

kedves szó értelme ugyanis itt 'kegyelmes, kegyelemteljes'. Az 5/5-ben és a 6/1-ben a *tanács* régi 'végzés, szándék' jelentése jegyzetben magyarázandó. A 10/4-ben a *drága* szót ki lehet cserélni: „Őrzi *ínséges* időben”. A *drága idő* itt ugyanis az olyan ínséges időkre vonatkozik, amikor drága az élelem, a gabona. Részünkről azonban a 4–10. versszakokat a régies természetszemlélet, tartalom és nyelv, valamint a részletező leírás miatt kihagyhatónak gondoljuk. A zsoltár így is folyamatos gondolatvezetésű marad. Az Ék. 1996 a 4. és a 7–9. versszakokat hagyja ki. (Csupán) a 4. versszak – egyébként tartalmilag indokolt – kihagyásával viszont logikátlan lesz az 5. versszak okhatározói viszonyra utaló kezdete (*Mert...*).

XXXIV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 34. zsoltár
Háláadása Dávidnak az filiszteusok királyától való megszabadulását.	Isten megvédi az övét. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Mindenkoron áldom Az Urat, míg engem éltet, És az ő szent <i>dicséretét</i> Szájamban hordozom. Dicsekedvén áldja Lelkem jó voltát az Úrnak, Kit az szegények hallanak, És örülnek rajta.	1. Mindenkoron áldom Az Urat, míg engem éltet, És az ő szent <i>dicséretét</i> Szájamban hordozom. Dicsekedvén áldja Lelkem jó voltát az Úrnak, Mit a szegények hallanak, És örülnek rajta.
2 Magasztaljuk vígan Az Úrnak áldott szent nevét, És véghetetlen kegyelmét <i>Dicsérjük</i> mindnyájan. Mert midőn <i>keresném</i> És <i>kérném</i> az én Uramat, Meghallá kiáltásomat És megtarta engem.	2. Magasztaljuk vígan Az Úrnak áldott szent nevét, És véghetetlen kegyelmét <i>Dicsérjük</i> mindnyájan! Mert midőn <i>keresém</i> És <i>kérem</i> az én Uramat, Meghallgatá nagy felszómat, És megtarta engem.
3 Kik az Úrra néznek,	3. Az Úrra kik néznek,

<p>Tőle megvigasztaltatnak, Soha <i>orcájok</i> azoknak Meg nem szégyenülnek. Az szegény kiálta És meghallgatá az Isten, El nem hagyá ínségében, De megszabadítá.</p>	<p>Tőle megvigasztaltatnak, Soha <i>orcáik</i> azoknak Meg nem szégyenülnek. A szegény kiálta, És meghallgatá az Isten, El nem hagyá ínségében, De megszabadítá.</p>
<p>4</p> <p>Az Isten angyali Hívek <i>környül</i> tábort járnak, Istenfélőket megtartnak Mint Isten követi. Lássátok az Úrnak Jóvoltát és kóstoljátok Mert bizony bódogok azok, Kik őbenne bíznak.</p>	<p>4.</p> <p>Az Isten angyali Hívek <i>körül</i> tábort járnak, Istenfélőket megtartnak Mint Isten követi. Jóvoltát az Úrnak Kóstoljátok és lássátok, Mert bizony azok boldogok, Őbenne kik bíznak.</p>
<p>5</p> <p>Féljétek az Urat Mindnyájan, hívek és szentek, Mert nem lesz soha szükségek, Kik félik hatalmát. Az oroslánoknak Gyakorta <i>szükségek</i> esik, De kik az Istent tisztelik, Meg nem fogyatkoznak.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>Féljétek az Urat Mindnyájan, hívek és szentek, Mert nem lesz soha szükségek, Kik félik hatalmát. Az oroslánoknak Gyakorta <i>szükségük</i> esik, De kik az Istent tisztelik, Meg nem fogyatkoznak.</p>
<p>6</p> <p>Én fiaim, jertek, Hallgassatok beszédemre, Megtanítlak szent életre, Hogy Istent féljétek. Kicsoda az ember, Ki hosszú életet <i>kíván</i>, És minden ő dolgaiban Jó állapotot kér?</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Én fiaim, jertek, Hallgassatok beszédemre: Megtanítlak szent életre, Hogy Istent féljétek! Kicsoda az ember, Ki hosszú életet <i>kíván</i>, És minden ő dolgaiban Jó állapotot kér?</p>

<p>7</p> <p>Őrizd meg nyelvedet Az gonosz rágalmazástól, Ódd ajakid álnokságtól, Meg ne sértsd más hírét. Tégy jól, gonoszt <i>gyűlölj</i>, Békességet kérj és kövess, És hogy Istennél légy <i>kedvess</i>, Tisztességnek örölj.</p>	<p><u>7.</u></p> <p>Őrizd meg nyelvedet A gonosz rágalmazástól, Óvd ajakid álnokságtól, Meg ne sértsd más hírét! Tégy jól, gonoszt <i>gyűlölj</i>, Békességet kérj és kövess, És, hogy Istennél légy <i>kedves</i>, Tisztességnek örülj!</p>
<p>8</p> <p>Az Isten szemei Látják <i>az</i> gonosztévöket, És ő <i>emlékezeteket</i> Az földről eltörli. Az jókat nem hagyja, Kik őhozzá tiszta szívből Kiálnak nagy <i>ínségekből</i>, Mind megszabadítja.</p>	<p>8.</p> <p>Az Isten szemei Látják <i>a</i> gonosztévöket, És ő <i>emlékezetöket</i> A földről eltörli. A jókat nem hagyja; Kik hozzá tiszta szívükből Kiálnak nagy <i>ínségük</i>ből: Mind megszabadítja.</p>
<p>9</p> <p>Közel az Úr Isten Az törödelmes szívekhez, És <i>az</i> sérelmes lelkekhez Segétséggel leszen. Az igaznak itten Ő nyavalyája <i>sokasól</i>, De minden nyomorúságból Kiment az Isten.</p>	<p>9.</p> <p>Közel az Úr Isten A töredelmes szívekhez, És <i>a</i> sérelmes lelkekhez Lészen segítséggel. Az igaznak itten Ő nyavalyája <i>sokasul</i>, De nyomorúságaibul Kiment az Isten.</p>
<p>10</p> <p>Mert megőriztetik Az ő csontja az Istentől, És csak egy is azok közül Néki meg nem szegik. De az gonosztévőt Az önnön vétke megöli, Ki az igazat gyűlöli, Elvész idő előtt.</p>	<p><u>10.</u></p>

<p>11</p> <p>Megtartja az Isten Élteket ő szolgálainak, Azkik csak őbenne bíznak, Nem esnek szégyenben.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>A 2/7-ben és a 4. versszakban, legalábbis a 7–8. sorban, az eredeti szöveg jobb, mint a módosított. A 8/3-ban az <i>emlékezeteket emlékezetüket</i> alakra írandó át; a 9/3-ban pedig a <i>sérelmes lelkekhez</i> javasolt módosítása: a <i>megsebzett lelkekhez</i>. Részben tartalma és részletező szövege miatt az 5–7. versszak elhagyása szintén javasolható, a lezáró funkciójú 11. versszakot viszont – az Ék.-vel ellentétben – megtartanánk (a 10.-et nem). Az Ék. 1996 az 5–7. és a 10–11. versszakokat hagyja ki.</p>	
<p>XXXV. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p><i>Béza T., 1519–1605.</i> 35. zsoltár</p>
<p>Könyörgése Dávidnak az megszabadításért.</p>	<p>„Perelj, Uram, perlőimmal!” <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i></p>
<p>1</p> <p><i>Pörölj, Uram, pörlőimmal, Harcolj én ellenségimmal, Te paizsodat ragadd elő, Én segedelmemre állj elő, Dárdádat nyújtsd ki kezeddél, Ellenségimet kergesd el, Mondjad ezt az én lelkemnek; Tégedet én megsegítlek.</i></p>	<p>1.</p> <p><i>Perelj, Uram, perlőimmal, Harcolj én ellenségimmal, Te paizsodat ragadd elő! Én segedelmemre állj elő! Dárdádat nyújtsd ki kezeddél, Ellenségimet kergesd el! Mondjad ezt az én lelkemnek; Tégedet én megsegítlek!</i></p>
<p>2</p> <p>Szégyenítsd meg, Uram, őket, Kik kergetik életemet, És azok reám fenekednek, Nagy szégyennel hátratrérjenek. Mint az szél az könnyű polyvát, Széjjel szórja az föld porát, Így az nagy Isten angyala Őket széjjel futamtassa.</p>	<p><u>2.</u></p>

<p>3</p> <p>Ő útok legyen setéség És olly sikamló, mint az jég, És az Isten angyala őket Kergesse, rontsa meg fejüket. Mert nékem hálót vetettek, És méli árkot készítettek, Hogy életemben ok nélkül, Megejtsenek kegyetlenül.</p>	<p><u>3.</u></p>
<p>4</p> <p>Engedjed, hogy az hitetlen Essék veszélben véletlen, És azon hálóban akadjon, Kit nékem vetött, hogy megfogjon. Essék bé azon árokban, Kit nékem ásott utamban, És örvendez az én lelkem Az Úrban, ki megtart engem.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Minden én tetemem mondja: Hozzád hasonló ki volna, Uram, ki az szegént megtartod, Az erősből megszabadítod? Az nyomorult szűkölködőt Az kóborlótól megmentöd. Hamis tanók föltámadnak És sok gonoszt reám fognak.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Az jóért ők gonoszt adnak, Hogy lelkektől megfosszanak, Noha midőn megbetegültek, Zsákban öltöztem óéröttek. Ő ínségeken böjtöltem, És érettek könyörgöttem, Mint atyámfiát úgy szántam, Gyakorta hozzájok jártam.</p>	<p><u>6.</u></p>

<p>7</p> <p>Gyászban jártam lehorgadva, Mint ki az anyját siratja, De ők szomorú esetemen Örülnek, és gyűlnek seregben. <i>Hát megől az</i> gonosz népek Engemet szörnyen nevetnek, Ártatlan lévén, nem szánnak, Sőt csúfolnak és szaggatnak.</p>	<p>7.</p> <p>Gyászban jártam lehorgadva, Mint ki az anyját siratja, De ők szomorú esetemen Örülnek, és gyűlnek seregben. <i>Hátmögül a</i> gonosz népek Engemet szörnyen nevetnek; Ártatlan lévén, nem szánnak, Sőt csúfolnak és szaggatnak.</p>
<p>8</p> <p>Az képmutató galibák <i>Fogokat</i> rám csikorgatják, És rajtam nagy csúfságot űznek, Kik csak zabálódást keresnek. Uram, <i>míg</i> nézed ezeket? Jövel, tartsd meg én lelkemet, Egyedül voltom <i>tekénts</i> meg, Ez orozslánoktól ments meg.</p>	<p>8.</p> <p>A képmutató galibák <i>Fogukat</i> rám csikorgatják; És rajtam nagy csúfságot űznek, Kik csak zabálódást keresnek. Uram, <i>míg</i> nézed ezeket? Jövel, tartsd meg én lelkemet! Egyedül voltom <i>tekints</i> meg, Ez orozslánoktól ments meg!</p>
<p>9</p> <p><i>Dicsérlek</i> téged szüntelen, Nagy <i>sűrű</i> gyülekezetben, És nagy roppant sereg nép előtt, Téged <i>dicsérlek</i> minden <i>felött</i>. Ne engedd, hogy örüljenek, <i>Az</i>kik ok nélkül gyűlölnek, Ellenségimet fordítsd el, Ne hunyorgassanak szemmel.</p>	<p>9.</p> <p><i>Dicsérlek</i> téged szüntelen Nagy <i>sűrű</i> gyülekezetben, És nagy roppant sereg nép előtt Téged <i>dicsérlek</i> minden <i>fölött</i>. Ne engedd, hogy örüljenek, <i>Ak</i>ik ok nélkül gyűlölnek; Ellenségimet fordítsd el, Ne gúnyoljanak szemükkel.</p>
<p>10</p> <p>Mert nem szólnak békeségre, De álnok szívek néz erre, Hogy ők azokat háborgassák, Kik békével ez földet lakják. Az hitlen népek soksága, Száját szörnyen reám tátja, Kiáltnak rajtam ha-ha-hát, Mondván: szemünk jó dolgot lát.</p>	<p><u>10.</u></p>

<p>11</p> <p>Úr Isten, látod ezeket, Fedd meg vakmerőségeket, Kezed szájokra ne eressze, És tőlem, Uram, ne légy messze, Serkenj föl, Uram és kelj fel, És ments meg ítéleteddel, Ügyemnek jó voltát lássák Ellenségim, noha bánják.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>Ítélj meg igazságodban, Ne nevensenek meg vígan, És ne mondják nagy hahotával: Bényeltük őtet éh torkunkval. Mind megszegyenítessenek, Kik örölnek ínségemnek, Öltözzenek gyalázatban Ellenem kevély voltokban.</p>	<p><u>12.</u></p>
<p>13</p> <p>És azok énekeljenek, Kik igazságnak örülnek, Mondván: hála legyen az Úrnak, Ki nyugalmat ad szolgájának. Én nyelvem igazságodat Hirdeti nagy jóvoltodat, És dicséretedet híven Éneklem minden időben.</p>	<p>13.</p> <p>Már azok énekeljenek, Kik igazamnak örülnek, Mondván: hála legyen az Úrnak, Ki nyugalmat ad szolgájának! Én nyelvem igazságodat, Hirdeti nagy jóvoltodat; Dicséretedet nagy híven Éneklem minden időben.</p>
<p>A 8/1-ben a <i>galiba</i> szó itteni 'gonosz ember' jelentését – ha ez a versszak bent marad – jegyzetben meg kell adni. A 9/8 szövegmódosítását az indokolja, hogy a szem hunyorgatása itt a gúnyolódás jele. A 13. versszak szövegmódosításai nyelvileg szükségtelenek. A 13/2 ugyan jobban megfelel a Bibliának (vö. ÚF 27: „Ujjongjanak, örüljenek, / akik <i>igazamat</i> kívánják!”), de itt szerencsésebb az eredeti énekszöveg, amely a személyes vonatkozást nem hangsúlyozva általánosabb módon fogalmaz (<i>igazságnak</i>). A zoltár részletező szövege, nyelvi archaizmusai indokolják a versszakkihagyásokat</p>	

(az Ék. 1996 ugyanezeket a versszakokat hagyja ki), sőt a 7. és 8. versszak elhagyása is javallható, mint ahogy ez az Ék. 1921/2001-ben is megtörtént.

XXXVI. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 36. zsoltár
Dávidnak panassza, isteni dicséreti, könyörgése és vigasztalása.	Ember gonoszsága – Isten jósága <i>Greiter M., Strasbourg, 1525 (1539)</i> <i>után</i>
1 Az gonosztévőnek dolgán Eszemben veszem azt nyilván, Hogy Istenre nincs gondja, Magában <i>fölfualkodik</i> , Bűneitől meg nem szűnik, <i>Az híveket útálja.</i> Hamis és hazug beszéde, Jó <i>tanóság</i> hoz nincs kedve, És nem jár igazsággal, Hívságot gondol ágyában, Foglalatos gonosz útban, Semmi bűnt ő nem ítál.	1. A gonosztévőknek dolgán Eszembe veszem azt nyilván, Hogy Istenre nincs gondja. <i>./:</i> Magában <i>felfuvalkodik</i> , Bűneitől meg nem szűnik, <i>A híveket utálja.</i> Hamis és hazug beszéde. <i>./:</i> Jó <i>tanúság</i> hoz nincs kedve, És nem jár igazsággal; Hívságot gondol ágyában, Foglalatos gonosz útban, Semmi bűnt ő nem ítál.
2 Uram, <i>az</i> te nagy jóvoltod Az édig ér, igazságod Mind <i>az fölhőkig fölhat</i> , Mint <i>az</i> hegy, te igazságod, Törvényed <i>mélség</i> , megtartod Az embert és <i>az barmat</i> . Te kegyességed <i>melly</i> drága! Azért <i>az</i> te szárnyad alá Az emberek folyamnak, Kik jól <i>megelégítetnek</i> , Mint <i>bőv</i> vízzel legeltetnek Javaival háznak.	2. Uram, <i>a</i> te nagy hűséged Édig ér, kegyelmességed Mind <i>a felhőkig felhat. ./:</i> Mint <i>a</i> hegy, te igazságod, Törvényed <i>mélység</i> , megtartod Az embert és <i>a barmot</i> . Te kegyességed <i>mily</i> drága! <i>./:</i> Azért <i>a</i> te szárnyad alá Emberek folyamodnak, Kik jól <i>megelégítetnek</i> , Mint <i>bő</i> vízzel, legeltetnek Javaival háznak.
3 Nálad az élet kútfeje,	3. Nálad az élet kútfeje,

<p>Világodnak nagy ő fénye, <i>Melly</i> nekünk szépen <i>fénylik</i>. <i>Bővéjtsd rajtok</i> kegyességed, <i>Az</i>kik jól <i>esmernek</i> téged, Neved szívvel tisztelik. Ne <i>hadd</i>, hogy <i>az</i> kevély lába Reám rohanjon hatalma Ne tapodjon <i>az</i> földre, Adjad, hogy <i>az</i> hitetlenek Megessenek, süllyedjenek, <i>Föl</i> se keljenek többé.</p>	<p>Világodnak nagy ő fénye, <i>Mely</i> nekünk szépen <i>fénylik</i>. :/: <i>Bővítsd rajtuk</i> kegyességed, <i>Akik</i> jól <i>ismernek</i> téged, Szívvel neved tisztelik! Ne <i>hagyd</i>, hogy <i>a</i> kevély lába :/: Rámrohanjon, és hatalma Letapodjon <i>a</i> földre; Adjad, hogy <i>a</i> hitetlenek Megessenek, süllyedjenek, <i>Fel</i> se keljenek többé!</p>
--	--

A 2. versszak Ék.-beli szövegmódosításai nem szükségesek. A régies *folyamnak* 'folyamodnak' helyére azonban más igét javasolt tenni, pl. a (*szárnyad alá*) *befutnak* vagy *húzódna*-ot. Az *emberek* szó elől nem szerencsés elhagyni a névelőt (*Az*), mert akkor a mondat csak egyes emberekre vonatkozik, holott védelmét az Isten minden ember számára nyújtja, felkínálja, vö. ÚF 8: „Szárnnyad árnyékába / menekülnek *az emberek*”. A 3/6–7 szövegmódosításai könnyebben érthetővé, folyamatosabbá teszik a szöveget, javallotak. Az eredetiben a *Reám rohanjon* után vessző (,) kéne, amely elmaradt (vö. RMKT. XVII. század. 6. köt. is; itt a *hatalma* szó után áll – tévesen – vessző). A 3/11-ben a *Megessenek*-et jobb lenne *Elessenek*-re cserélni.

<p>XXXVII. ZSOLTÁR C. M.</p>	<p><i>Marot K., 1496–1544.</i> 37. zsoltár</p>
<p>Vigasztalása Dávidnak az istenteleneknek szerencsés állapotjuk ellen.</p>	<p>A gonosz szerencséje hiábavalóság. <i>Bourgeois L., Lyon, 1547.</i></p>
<p>1 Ne bosszankodjál <i>az gonosztévőkre</i>, Midőn önékik jól vagyon <i>dolgok</i>, Ne nézz búslakodván szerencséjekre, Ha látod, hogy jobbul állapotjuk, Mert mint <i>az</i> szénafű, levágattatnak, És mint <i>az</i> zöld fű, hamar elhullnak.</p>	<p>1. Ne bosszankodjál <i>a gonosztévőkre</i>, Midőn önékik jól vagyon <i>dolguk!</i> Ne nézz búskodva ő szerencséjökre, Ha látod nékik jó állapotjuk! Mert mint <i>a</i> szénafű, levágattatnak, És mint <i>a</i> zöld fű, hamar elhullnak.</p>

<p>2</p> <p>Tégy jól és bízzál <i>erőssen</i> Istenben, És békével élhetsz ez országban, Jó szerencséd lesz minden életedben, Örvendj az Úrnak nagy jóvoltában, És valamit kérsz tőle, mind <i>megnyéred,</i> Mindent megád, <i>azmit</i> kíván szíved.</p>	<p>2.</p> <p>Tégy jól és bízzál <i>erősen</i> Istenben: Békével élhetsz itt ez országban; Hűséggel járj el egész életedben, Örvendj az Úrnak nagy jóvoltában, És valamit kérsz tőle, mind <i>megnyéred,</i> Mindent megád, <i>amit</i> kíván szíved.</p>
<p>3</p> <p>Támaszd csak az Istenre minden dolgod, És bízzál kétség nélkül őhozzá, Mert ő megcselekedendi, meglátod, Ártatlanságod világra hozza, Hogy igazságod <i>úgyan</i> lássa minden, Mint <i>az</i> fényes nap <i>fénlik</i> délszínben.</p>	<p>3.</p> <p>Csak az Istenre támaszd minden dolgod, És kétség nélkül bízzál őhozzá, Mert megcselekszi, bizonyal meglátod: Ártatlanságod világra hozza, Hogy igazságod <i>ugyan</i> lássa minden, Mint <i>a</i> fényes nap <i>fénylik</i> délszínben.</p>
<p>4</p> <p>Bízd Istenre, és légy csendesz szívedben, És reménységedet vedd őbenne, Ne haragudjál jó szerencséjeken Azoknak, <i>azkik</i> élnek <i>kedvekre,</i> Ne gondolj semmit az ő <i>életekkel</i> Hogy <i>vélek</i> együtt bűnbe ne essél.</p>	<p>4.</p> <p>Bízzál az Úrban, csendes légy szívedben, És reménységed vessed őbenne! Ne haragudjál jó szerencséjeken Azoknak, <i>akik</i> élnek <i>kedvükre!</i> Ne gondolj semmit az ő <i>életükkel,</i> Hogy <i>velük</i> együtt bűnbe ne essél!</p>
<p>5</p> <p>Mert <i>az gonoszak</i> mind eltöröltetnek, De <i>azkik az</i> nagy Istenben bíznak, <i>Ez földnek</i> azok örökösi lesznek, Az gonosztévők szörnyen elhullnak, Majdan ha ő helyeket <i>megtekénted</i> Ahol laktanak, üressen leled.</p>	<p>5.</p> <p>Mert <i>a gonoszok</i> mind eltöröltetnek, De <i>akik a</i> nagy Istenben bíznak, <i>E földnek</i> azok örökösi lesznek: A gonosztévők szörnyen elhullnak. Majdan, ha ő helyüket <i>megtekinted,</i> Aholott laktak, üresen leled.</p>

<p>6</p> <p>De az földet örökségül az hívek Bírják, és nagy békeséggel lakják, És ők szép csendességben gyönyörködnek, De azon ólálnak az hamissak, Hogy az igazat ejthessék veszélben, Csikorgatják fogokat az ellen.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p> <p>De az Isten ezeket megneveti, Mert látja, hogy napja elközelget, Melly nap ezeknek egyszer végét veti. Az hitetlen kivonssza fegyverét, Kézívjét megvonssza, hogy ő meglőjje Az szegént, és azt szörnyen megölje.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>De az önnön fejére visszafordol, És tulajdon szívét általjárja, És az ő erős kézívje megromol, Jobb az igaznak kiseded jószága, Azmellyel ő ékes csendességben él, Az hamissaknak gazdag kincseknél.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Az gonoszaknak karjok megrontatnak, Erejekkel meg nem menekednek, De az Úr ótalmok az igazaknak, Mert idejeket tudja ezeknek. Minden napjait nékik följedzette, Örökségek megmarad örökké.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>10</p> <p>Gonosz időben is károk nem leszen,</p>	<p><u>10.</u></p>

<p>És soha meg nem szégyenítetnek, Megelégitetnek az szűk időben, De az istentelenek elvesznek, Az füstbe mennek, és úgy elolvadnak, Mint az kövére az kis báránnak.</p>	
<p>11</p> <p>Az istentelen sok kölcsent fölvészén, De igazán soha meg nem fizet, Az igaz örömet ad és jól téssen, Annakokáért ez áldott nemzet Örököse lészen az zsíros földnek, De az hitetlenek mind elvesznek.</p>	<u>11.</u>
<p>12</p> <p>Mert ő járását az Úr igazgatja, És az ő utait jól vezérli, Tántorodástól őt megóalmazza, Mert ő ennek életit kedvelli. Noha esik néha botránkozása, El nem vész, mert az Úr kézen tartja.</p>	<u>12.</u>
<p>13</p> <p>Gyermek voltam, és immár megvénhüttem, De én nem láttam soha szükségét Az igaznak, és én soha nem löltem, Hogy ő magva koldulna kenyeret, Kölcsön ad és minden napon jól téssen, És ő magvát megáldja az Isten.</p>	<u>13.</u>
<p>14</p> <p>Hadd el hát az gonoszt, és tégy minden jót, Hogy mindörökké te megmaradhass, Mert az Úr Isten szeret igazságot, És az igazhoz igen irgalmass,</p>	<u>14.</u>

De az hamis és istentelen ember Mind cselédestől veszedelmet nyer.	
15 Az igazak ez földet mind megnyerik És lakják mint ő örökségeket, Az igaznak szája nem hívokodik, Hanem mindenkor szól bölcseséget, Ő nyelve nem szól semmi mulatságot, De szüntelen beszéll igazságot.	<u>15.</u>
16 Az Úr beszédét ő szívében vészi, Azért soha el nem téveledik, Az gonosz, mint tolvaj, az utat lesi, Az igaz emberre ólálkodik, Azon gondolkodik, hogy megfoghassa, És mint egy farkas, megszaggathassa.	<u>16.</u>
17 De az Isten nem bocsátja keziben, Az ítéletben is nem engedi, Hogy az ő ügyének gonosz vége légyen, Bízzál hát hozzá és engedj néki, Fölemel téged, hogy bírjad az földet, Megládd az gonoszoknak veszteket.	<u>17.</u>
18 Én jól megszemlélem az gonosztévőt Ki el-fölkele és elterjede, És hogy mint zöld borostyánfa, úgy fölnőtt, És hogy másszor elmenék mellette, Odalón, az helyét széllal nézellém, De őt semmiképpen ott nem lelém.	<u>18.</u>

19	Élj igazán, légy <i>hív</i> és <i>tökéletes</i> , És nagy jól <i>leszen</i> tenéked dolgod, <i>Békeséged leszen</i> nagy örvendetes, Az gonoszak vallnak csalatságot , Mert ők szertelen nagy ínségben esnek, És végre teljességgel elvesznek.	19.	Élj igazán, légy <i>hű</i> és <i>tökéletes</i> , És nagy jól <i>lészen</i> tenéked dolgod, <i>Békességed leszen</i> nagy örvendetes. A gonoszok mind vallnak csúfságot , Mert ők szertelen nagy ínségbe esnek, És teljességgel végre elvesznek.
20	Mert az Úr <i>ótalma</i> az igazaknak, És őket megmenti énségekből , <i>Vélek</i> vagyon, és tőle megtartatnak, És hogy őhöz folyamnak szívből, Az gonosztévőktől megszabadítja, És jelenvoltával <i>vigasztalja</i> .	20.	Mert az Úr <i>oltalma</i> az igazaknak, Megmenti őket sok ínségükből , <i>Véliük</i> vagyon és tőle megtartatnak. És hogy őhöz fordulnak szívből, A gonosztévőktől megszabadítja, És jelenvoltával <i>vigasztalja</i> .
<p>A régies szóalakok maiakra cserélendőek (<i>dolguk, szerencsájükre, állapotjuk. megnyered, csendes, életükkel, gonoszok, megtekinted, hű, oltalma, ínségükből</i>), egyébként az első két (? és a 4.) versszak módosításainak a szükségessége kérdéses, a 3.-é viszont javallható. A <i>Tégy jól</i> (2/1), a <i>minden életedben</i> (2/3), az <i>igazságod ugyan lássa</i> (3/5) és a <i>végre teljességgel</i> (19/6) helyett jobb lenne <i>Tégy jót, egész életedben, igazságodat úgy lássa</i> és <i>végül teljességgel</i>. Az (<i>őhöz</i>) <i>folyamnak</i> (20/4) ígét jó volt kicserélni (<i>őhöz</i>) <i>fordulnak</i>-ra, valamint a <i>csalatságot</i> (19/4) helyett is bizonyára jobb a <i>csúfságot</i>. A versszakkihagyásokat a részletező leírás, az archaikus tartalom és nyelv indokolja. Az Ék. és az Ék. 1996 kihagyásaihoz még hozzá lehetne venni az 5.-et, mint az Ék. 1921/2001-ben.</p>			
XXXVIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 38. zsoltár		
Dávidnak külömb-külobb panaszi, azok mellé adatott könyörgésekkel egyetemben.	Lelki-testi nyomorúságban (Harmadik bűnbánati zsoltár) <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>		
1	Haragodnak nagy voltában,	1.	Haragodnak nagy voltában

<p><i>Megindolván,</i> Ne feddj meg, Uram, engem, Búsult gerjedezésedben Rám tekintvén, Ne büntess meg, Istenem.</p>	<p><i>Megindulván,</i> Ne feddj meg, Uram, engem! Búsult gerjedezésedben Rám tekintvén, Ne büntess meg Istenem!</p>
<p>2</p> <p>Nyilaid belém lövettek Kik szereznek Énnekem nagy sérelmet, Kezeid nagy súlyossága Hátam nyomja, És sanyargat engemet.</p>	<p>2.</p> <p>Nyilaid belém lövettek, Mik szereznek Énnekem nagy sérelmet; Kezeidnek súlyossága Hátam nyomja, És sanyargat engemet.</p>
<p>3</p> <p>Testemnek semmi <i>résziben</i> Épség nincsen, Te nagy haragod miatt. Csontaim elháborodtak, Nem nyughatnak Én nagy bűneim miatt.</p>	<p>3.</p> <p>Testemnek semmi <i>részében</i> Épség nincsen Haragodnak miatta; Nincs békesség tagjaimban, Csontjaimban Bűneimnek miatta.</p>
<p>4</p> <p>Mert ez én nagy gyarlóságim És bűneim Fejem <i>fölyülhaladták,</i> Kiknek nehéz, terhes voltát, Súlyosságát <i>Tagaim</i> nem bírhatják.</p>	<p>4.</p> <p>Mert az én nagy gyarlóságim És bűneim Fejem <i>felülhaladták,</i> Miknek nehéz, terhes voltát, Súlyosságát <i>Tagjaim</i> nem bírhatják.</p>
<p>5</p> <p>Én sebeim elsenyvedtek, Mebüszödtek, Ki miatt nagy siralmom, De ezeknek indítója, Szerző oka Az én nagy bolondságom.</p>	<p><u>5.</u></p>

<p>6</p> <p>Én nyavalyáim gyötrennek, Legörbéjtnék Ki miatt nagy kint látok, Minden napon gyászruhában Járok sírván, Sérelmimben óhajtok.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p> <p>Mert elvajúdtak ágyékim, Fájnak bélim, Kik szintén elszáradtak, Úgyhogy én egész testemben Épség nincsen, Tagaim elbágyadtak.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Igen elerőtlenedtem És törődtem Ez mondhatatlan kínban, Sírok, ordítok szüntelen Én szívemben Ez szertelen nyavalyán.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Minden mostani kérésem, Én Istenem, Vagyon szemeid előtt, És minden fohászkodásom S' ohajtásom Tőled el nem <i>rejtetött</i>.</p>	<p>9.</p> <p>Minden mostani kérésem, Én Istenem, Vagyon szemeid előtt, És minden fohászkodásom, Óhajtásom Tőled el nem <i>rejtetett</i>.</p>
<p>10</p> <p>Szívem nyugalmat nem lelhet, Igen reszket, Minden erőm elfogyott, Szemeim világossága, Vidámsága</p>	<p>10.</p> <p>Szívem nyugalmat nem lelhet, Igen reszket, Minden erőm elfogyott; Szemeim világossága, Vidámsága</p>

Éntőlem eltávozott.	Éntőlem eltávozott.
<p>11</p> <p>Minden én felebarátim És rokonim Tőlem eliszonyodnak, Atyámfiai, szomszédim, Esmerőim Mellőlem távol állnak.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>Az kik életemre törnek, És kergetnek, Hálót vetettek titkon, És az kik engem gyűlölnek, Bút szereznek Énnékem minden napon.</p>	<p><u>12.</u></p>
<p>13</p> <p>Kiben süketnek kell lennem, És fülelnem, Noha nagy szitkot hallok, Szájammal szólni sem merek, Csak veszteglek, Mint az néma, hallgatok.</p>	<p><u>13.</u></p>
<p>14</p> <p>Mint az süket, olyan vagyok, Azmit hallok, Hallatlanná kell tennem, Mint azoknak mentségére Nincsen nyelve, Olyá kell nékem lennem.</p>	<p><u>14.</u></p>
<p>15</p> <p>De én az Istenben bízom, És elvárom, Hogy kérésem meghallja, Mert szívem hozzá emelem,</p>	<p>15.</p> <p>De én Istenemben bízom, És elvárom, Hogy kérésem meghallja, Mert szívem hozzá emelem</p>

<p>És elhiszem, Hogy szükségem meglátja.</p>	<p>És elhiszem, Hogy szükségem meglátja.</p>
<p>16</p> <p>Ezt mondom, Uram, és kérlek, Hogy imezek Ne nevéssenek rajtam, Mert ha lábam megbotlanék, Vagy megesnék, Gajdólnának énrólam.</p>	<p><u>16.</u></p>
<p>17</p> <p>Hogyha így kell sántikálnom És bajlódnom, Félek azon, hogy nékem Én szívem elkeseredik, És megsérszik, Siralmas lesz életem.</p>	<p><u>17.</u></p>
<p>18</p> <p>Hamisságomat megvallom, Nem tagadom <i>Gonosz téteményimet,</i> Bűneim <i>miá</i> lött sebek Kesergetnek És gyötrennek engemet.</p>	<p><u>18.</u></p> <p>Hamisságomat megvallom, Nem tagadom <i>Gonosztéteményimet;</i> Bűneim <i>miatt lett</i> sebek Kesergetnek És gyötrennek engemet.</p>
<p>19</p> <p>Az én ellenségim élnek, És örülnek, Erössödnek óránkint, Azkik ok nélkül gyűlölnék És rám törnek, Sokasulnak naponkint.</p>	<p><u>19.</u></p>
<p>20</p> <p>Ezek reám dühödtenek És kergetnek, Kikvel én sok jót töttem,</p>	<p><u>20.</u></p>

De ezt csak azért mívelik, Mert irégylik, Hogy én az jót követem.	
21 Uram, ne hagyj el engemet, Nézd ügyemet, Mert egyedül hagyattam, Kérlek, légy irgalmas <i>nékem</i> , Én Istenem, Mert csak tebenned bíztam.	21. Uram, ne hagyj el engemet! Nézd ügyemet, Egyedül mint hagyattam! Kérlek, légy irgalmas <i>nekem</i> , Én Istenem, Mert csak tebenned bíztam!
22 Azért tőlem ne állj messze, Szánj meg végre, Én kegyelmes Istenem, Segedelmeddel ne késsél, Siess, jöjj el, Én édes <i>üdvösségem</i> .	22. Azért tőlem ne állj messze, Szánj meg végre, Én kegyelmes Istenem! Segedelmeddel ne késsél, Siess, jöjj el, Én édes <i>üdvességem!</i>
<p>A 2/3-ban a <i>sérelmet</i> szó <i>sebeket</i>-re cserélhető, a 22/6-ban pedig a mai köznyelvi <i>üdvösségem</i> szólak használandó. A kihagyásokat a részletező régies tartalom és nyelv indokolja. Sőt, ki lehet hagyni a 2. és a 3. versszakot is (az utóbbit azért is, mert az ószövetségi felfogás szerint a betegséget az ember vétkei miatt Isten büntetésének tartja), valamint a 10.-et és a 18.-at. Mindezeket az Ék. 1921/2001 szintén elhagyja, a 18.-at pedig az Ék. 1996. A 15. versszakban az igekötős igék (<i>elvárom, elhiszem</i>) jelentésváltozása miatt szövegmódosítás javasolt: „De én az Istenben bízom / És úgy várom, / Hogy kérésem meghallja, / Mert szívem hozzá emelem /, <i>Bízva hiszem</i>, / Hogy szükségem meglátja.”. Vö. ÚF 16: „Mert benned reménykedem, Uram”. A 21/3-ban a „Mert egyedül hagyattam,” sort nem volt szerencsés megváltoztatni, tartalmilag sem, és azért sem, mert grammatikai párhuzamban áll a 6. sorral (<i>Mert...</i>).</p>	
XXXIX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 39. zsoltár
Vallástétele Dávidnak az ő túrhettlenségéről és szenvedésében való zúgolódásáról.	Imádság a lélek nyugalmaért <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>

<p>1</p> <p>Magamban elvégezém és mondám, Hogy dolgom megtartóztatnám, Hogy nyelvem <i>olly</i> ígét ne ejtene, Ki énnékem bút szerzene, Én szájamra zabolát <i>vetöttem</i>, Míg <i>az</i> hitlen áll előttem.</p>	<p>1.</p> <p>Magamban elvégezém és mondám: Hogy dolgom megtartóztatnám, Hogy nyelvem <i>oly</i> ígét nem ejtene, Mely énnékem bút szerzene, Én szájamra zabolát <i>vetettem</i>, Míg <i>a</i> hitlen áll előttem.</p>
<p>2</p> <p>Én, mint <i>az</i> néma, veszteg hallgaték, Még <i>az</i> jóról sem <i>beszéllek</i>, Sőt <i>fájdalmom</i> is titkolnom kelle, Kin sérelmem <i>öregbőle</i>, Ég vala szívem, hogy meggondolám, Eltüzesülvén ezt mondám:</p>	<p>2.</p> <p>Én mint <i>a</i> néma, veszteg hallgaték, Még <i>a</i> jóról sem <i>beszélék</i>, Sőt <i>fájdalmam</i> is titkolnom kelle, Min sérelmem <i>öregbüle</i>; Ég vala szívem, hogy meggondolám, Eltüzesülvén ezt mondám:</p>
<p>3</p> <p>Mutasd meg, Uram, éltetnek végét, És meddig éltetsz engemet, Az napok számát jelentsd meg <i>nékem</i>, Mig kell ez világon élnem, Mert időm nálad csak egy <i>araszni</i>, Előtted életem semmi.</p>	<p>3.</p> <p>Mutasd meg, Uram, éltetnek végét, És meddig éltetsz engemet? <i>A napok számát jelentsd meg nekem!</i> Míg e világon kell élnem, Mert időm nálad csak egy <i>arasznyi</i>, Előtted életem semmi.</p>
<p>4</p> <p>Bizonyára múlandó az ember, Ki magának sokat ígér, Mint az árnyék, az ember elmúlik, Mégis szorgalmatoskodik, Sokat gyűjt, és sok marhát rak öszve, Nem tudja, kié lesz végre.</p>	<p>4.</p> <p>Bizony mulandó semmi az ember, Ki magának sokat ígér! Mint az árnyék, az ember elmúlik, Mégis szorgalmatoskodik, Sokat gyűjt és sok kincset rak össze, Nem tudja, kié lesz végre.</p>
<p>5</p> <p>Uram, hát nékem kiben kell bíznom? Nincs <i>kívőled</i> vigasságom, Ments ki engem minden vétkeimből, És <i>az</i> bolondok nyelvétől</p>	<p>5.</p> <p>Uram, hát nékem kiben kell bíznom? Nincs <i>kívűled</i> vigasságom! Ments ki engemet minden vétkemből,</p>

Őrizz meg, hogy ők ne csúfoljanak, Midőn ez ínségben látnak.	És <i>a</i> bolondok nyelvétől Őrizz meg, hogy ők ne csúfoljanak, Midőn ez ínségben látnak.
6 Mint <i>az</i> néma, hallgatok <i>erőssen</i> , Szájam <i>föl</i> sem nyitom, mert én Tudom, hogy ezt mind te cselekedted, Csapásod rólam elvegyed, Mert kezednek kemény volta miatt, Minden életem ellankadt.	6. Mint <i>a</i> néma, hallgatok <i>erősen</i> , Szájam <i>fel</i> sem nyitom, mert én Tudom, hogy ezt mind te cselekedted. Ostorod rólam elvegyed! Mert kemény kezéd nagy volta miatt Minden életem ellankadt.
7 Mert midőn te megfedded az embert, Az ő nagy gyarlóságáért, Azonnal elvész szép ábrázatja, Mint <i>az</i> molytól <i>az</i> szép ruha. Lám az ember <i>melly</i> igen múlandó, Semmi dolga nem állandó!	7. Mert midőn te megfedded az embert Az ő nagy gyarlóságáért, Azonnal elvész szép ábrázatja, Mint <i>a</i> molytól <i>a</i> szép ruha. Lám, az ember <i>mely</i> igen múlandó, Semmi dolga nem állandó.
8 Hallgasd meg, Uram, könyörgésemet, Kérésemre ne légy <i>süket</i> , Mert előtted vendég és szarándok, Mint atyáim, <i>ollyan</i> vagyok. Szűnjél meg tőlem, hadd vegyek erőt Az én kimúlásom előtt.	8. Hallgasd meg, Uram, könyörgésemet, Kérésemre ne légy <i>siket</i> ! Mert előtted vendég és zarándok, Mint atyáim, <i>olyan</i> vagyok. Szűnjél meg tőlem, hadd vegyek erőt Az én kimúlásom előtt!
<p>Szövegmódosítási javaslatok jelentéstörténeti okokból: az <i>öregbüle</i> (2/4) helyett <i>növekedé</i>, az <i>Eltüzesülvén</i> (2/6) helyett <i>Lángra lobbanva</i>, vö. ÚF: 4: „Szívem fölhevült bennem, / Míg sóhajtoztam lángra lobbantam,”. A 4. versszakban a <i>szorgalmatoskodik</i> helyett jobb lenne: <i>aggódik</i>, <i>vesződik</i>; a <i>marhát</i> pedig a <i>vagyont</i> szóval kéne kicserélni. A 6. versszakban az Ék. módosításai, legalábbis az 5. sorban, nem szerencsések. Egyébként azonban a 4–7. versszak főleg a régies kifejezésmód okán elhagyható, a mondanivaló lényege ekkor is megmarad. (Noha, e zsolnárból sem az Ék., sem az Ék. 1996 nem hagy el.) A 8/2-ben a <i>süket</i> szó helyett a ritkább és negatív mellékértelem nélküli <i>siket</i> szóalak használata helyeselhető. A 8/5-ben a</p>	

„Szűnjél meg tőlem,” helyett javaslat: „Tekints le reám,”.

XL. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 40. zsoltár
Jövendölés az Krisztusnak szenvedésiről és papi tisztiról.	A hit nemes harca <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Várván vártam <i>az fölséges</i> Urat, És <i>imé</i> hozzám fordula, <i>Kegyelmessen</i> meghallgata, És megmutatá rajtam jóvoltát. Kivön <i>az mély veremből,</i> És <i>az sáros förtőből,</i> És én lábaimat Szép egyenes köre <i>El-fölhelyezettte,</i> Vezérlvén <i>utamat.</i>	1. Várván vártam <i>a felséges</i> Urat, És <i>ime,</i> hozzám fordula, <i>Kegyelmesen</i> meghallgata, És rajtam megmutatá jó voltát. Kivön <i>a mély veremből, :/:</i> És <i>a sáros fertőből,</i> És én lábaimat Szép egyenes köre <i>:/:</i> <i>El-felhelyezettte,</i> Vezérlvén <i>útamat.</i>
2 Én szájamban ada új éneket, Istenünk dicséretire, Hogy <i>az kik</i> hallgatnak erre, <i>Higgyék</i> és féljék <i>ő Isteneket.</i> <i>Bódog,</i> <i>azki</i> az Úrban Bízik, szemét elhajtván <i>Az kevély népektől,</i> Kiknek minden dolgok Hazugságra hajlók, <i>Tőlök</i> távol <i>kerül.</i>	2. Ada én számba új énekeket Istenünk dicséretire, Hogy <i>akik</i> hallgatnak erre, <i>Higyjék</i> és féljék <i>ő Istenüket.</i> <i>Boldog,</i> <i>aki</i> az Úrban <i>:/:</i> Bízik, szemét elhajtván <i>A kevély népektül,</i> Kiknek minden dolgok <i>:/:</i> Hazugságra hajlók: <i>Tőlük</i> távol <i>kerül.</i>
3 Csudatételidnek sok <i>ő száma,</i> És nagy bölcs gondolatidnak, Hozzánk való <i>jó voltodnak</i> Sokságát senki meg nem mondhatja. Ha elkezdem számlálni, Nem tudom kimondani, Mert te nem kívántad	3. Csudatételidnek sok <i>ő száma,</i> És nagy bölcs gondolatidnak, Hozzánk való <i>jóvoltodnak</i> Sokságát senki meg nem mondhatja. Ha elkezdem számlálni, <i>:/:</i> Nem tudom kimondani, Mert te nem kívántad

<p>Az sok áldozatot, De hogy fogadjak szót, Fülemet megfúrtad.</p>	<p>A sok áldozatot, :/ De hogy fogadjak szót, Fülemet alkottad.</p>
<p>4</p> <p>Az égő áldozat nincs kedvedben, Az bűnért valók sem kellők, Akkor mondom: <i>Ím</i> eljövök, Rólam írás van <i>az</i> törvénykönyvben. Hogy akaratod tegyem, Én kegyelmes Istenem, Az te törvényedben Gyönyörködik lelkem, És örvendez szívem A te szent <i>igédben.</i></p>	<p>4.</p> <p>Égő áldozat nincsen kedvedben, A bűnért valók sem kellők. Akkor mondom: <i>ím</i> eljövök, Rólam írás van <i>a</i> törvénykönyvben: Hogy akaratod tegyem, :/ Én kegyelmes Istenem! A te törvényedben Gyönyörködik lelkem :/ És örvendez szívem A te szent <i>Ígédben.</i></p>
<p>5</p> <p>Nagy sok népek gyülekezetiben Igazságod kihirdettem, Meg nem tartóztattam nyelvem, Jól tudod, hogy én minden időben Jóvoltod magasztaltam, Soha el nem hallgattam, Te <i>idvösségedet</i> <i>Hívséggel</i> hirdettem, Mindennek beszéltem Nagy kegyességedet.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>Nagy sok népeknek seregeiben Te igazságod hirdettem, Meg nem tartóztattam nyelvem; Jól tudod, hogy én minden időben Jóvoltod magasztaltam, :/ Soha el nem hallgattam Te <i>idvességedet</i>; <i>Hűséggel</i> hirdettem, :/ Mindennek beszéltem Nagy kegyességedet.</p>
<p>6</p> <p>Uram, tőlem irgalmasságodot Ne vond meg, tarts meg <i>kegyessen,</i> <i>Igazságod megőrizzen.</i> Számptalan gonosz reám áradott, Sok nyavalya <i>környülvött,</i> Reám nagy sok ínség jött, Kiknek nincsen száma, Mint hajam szálinak, Kik fejemen <i>vadnak,</i> Szívem is elhagya.</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Uram, éntőlem irgalmasságod Ne vond meg, tarts meg <i>kegyesen,</i> <i>És igazságod őrizzen:</i> Számptalan gonosz reám áradott! Sok nyavalya <i>körülvett,</i> :/ Nagy sok ínség reám jött, Melynek nincsen száma, Mint hajam szálinak, :/ Mik fejemen <i>vannak;</i> Szívem is elhagya.</p>

<p>7</p> <p>Könyörülj rajtam, kegyes Istenem, Siess, jöjj segedelmemre, És juttasd nagy szégyenségre, Azkik halálra keresik lelkem. Szörnyen hátrátérjenek, Kik káromon örölnek, És kik ínségemen Úznak nevetséget, Kiálnak veh, veh, vét, Jutalmok dög legyen.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Hogy tebenned mind örvendezzenek, <i>Az</i> kik tisztelnek tégedet, Szeretik <i>idvösségedet</i>, Mondván: <i>Dicsősség legyen</i> Istennek. Noha én szegény vagyok, És én szükségim nagyok, De rám gondot visel Az Úr, én megtartóm, Jövel szabadítóm, Úr Isten, ne késsél.</p>	<p>8.</p> <p>Már tebenned mind örvendezzenek, <i>Akik keresnek</i> tégedet, Kívánják <i>idvességedet</i>, Mondván: <i>dicsőség legyen</i> Istennek! Noha én szegény vagyok, :/: És én szükségim nagyok, De rám gondot visel Az Úr, én megtartóm, :/: Jövel, szabadítóm, Úr Isten, ne késsél!</p>
<p>2/6-ban a <i>szemét elhajtván-t szemét fordítván-ra</i> kéne cserélni. A <i>Higyjék</i> (2/4) <i>Higgyék-re</i>, a <i>népektül</i> (2/7) <i>népektül-re</i> módosítandó (helyesírás), az <i>idvességedet</i> pedig <i>üdvösségedet-re</i> (mai köznyelvi alak). Az, hogy a <i>Fülemet megfúrtad</i>-ot az Ék. <i>Fülemet alkottadra-ra</i> változtatta, érthető. Még jobb lenne: „Fülem megnyitottad.” (Ék. 1921/2001); vö. RK 7: <i>füleimet fölnyitottad</i>; ÚF: „nyitott fület adtál nekem.” A 4–5. versszak elhagyható. A 6/10 elejére a mellérendelés jellege miatt javasolt egy <i>S</i> kötőszó; vö. RK, ÚF 13 is: „és a szívem is elhagyott engem.” A 7. versszak kimaradása miatt a 8.-at az előzményhez <i>hogy</i> kötőszó nem kapcsolhatja. Az Ék.-beli <i>Már</i> mellett meggondolandó módosítás: „Uram, tebenned örvendezzenek,” (Ék. 1921/2001), vagy <i>Add, tebenned...</i> . A 8. versszak egyéb változtatásai (<i>keresnek</i>, <i>Kívánják</i>) ugyan jobban megfelelnek a Bibliának (vö. ÚF 17), de teológiaiilag szintén elfogadható és jól érthető Szenci Molnár-szöveget módosítanak, ezért nem javasoltak. A Bibliában a 40. zsoltár 14–18.</p>	

versének szövege – csekély eltéréssel – megegyezik a 70. zsoltárával. Ez némileg tükröződik a verses zsoltárátdolgozásban is.

XLI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 41. zsoltár
Dávid előszámlálja betegségét és egyéb nyavalyáját.	Hűtelen barátok ellen <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 <i>Bódog, azki az nyavalyást híven Szánja <i>ínségében,</i> Mert szükségében ötet ismétlen Megmenti az Isten, Megtartja éltét, és ez országba Lesz jó állapotja, Ellenséginek kívánságában Nem adja markában.</i>	1. <i>Boldog, aki a nyavalyást híven Szánja <i>ínségében,</i> Mert szükségében ötet ismétlen Megmenti az Isten. Megtartja éltét, és ez országba' Lesz jó állapotja, Ellenséginek kívánságába, Nem adja markába.</i>
2 <i>Fájdalmában az Isten megtartja, Szépen <i>fölgyógyítja,</i> Betegágát fordítja örömré És jó egészségre. Azért így szólok <i>néked,</i> Istenem: Kegyelmezz meg <i>nékem,</i> Gyógyítsd meg, Uram, én betegségem, Mert igen vétkeztem.</i>	2. <i>Fájdalmában az Isten megtartja, Szépen <i>felgyógyítja;</i> Betegágát fordítja örömré, És jó egészségre. Azért így szólok <i>neked,</i> Istenem: Kegyelmezz meg <i>nekem!</i> Gyógyítsd meg, Uram, én betegségem, Mert igen vétkeztem.</i>
3 <i>Én ellenségim szidnak engemet, Örölnék vesztemet, Mondják: Halála ennek ha jó el, Neve mikor vész el? Meglátogattak engem nyájassan, Hazugságot szólván, Minden dolgaimat megszemlélték, Osztán kiföcsögték.</i>	<u>3.</u>

<p>4</p> <p>Mindnyájan énellem suttognak, Reám olálkodnak, Szereznek, kérnek nékem bánatot És háborúságot. Mondván: Az ő bűninek soksága Fájdalmának oka. Ihon fekszik az ő kórágýába, Már föl nem kél soha.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Egy pedig, azki barátom vala, Kiben bízom vala, Kit tápláltam, és ötte kenyerem, Lábat vét énnékem. Légy kegyelmes azértan, Úr Isten, Illy nagy szükségemben, Gyógyíts meg, hogy valaha nékiek Én megfizethessek.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>De hozzám jó kedvedet esmerem, Ezen is jól értem, Mert ellenségemnek oka nincsen, Hogy rajtam örvendjen. Tisztaságomban engem megtartasz, És megszabadítasz, És szemeid eleiben állatsz, Örökké el nem hagysz.</p>	<p>6–7.</p> <p>Tisztaságomban engem megtartasz, És megszabadítasz, És szemeid eleibe állatsz, Örökké el nem hagysz. Áldott légy, Izráelnek Istene, Most és mindörökké! Szent neved dicsértessék mindenben, Ámen és úgy légyen!</p>
<p>7</p> <p>Áldott légy, Izráelnek Istene, Most és mindörökké. Szent neved dicsírtessék mindenben, Ámen, és úgy legyen.</p> <p>Megjegyzés: Az Ék.-ben a 6. versszak második fele és utána állva</p>	

a 7. vers össze van vonva és 6–7.-nek jelölve.	
<p>A versszakkihagyások a részletező és a régies szöveg miatt javallhatók. Az ószövetségi felfogás szerint e zsoltár is a betegséget Isten büntetésének tartja az ember vétkei miatt. A 2. versszak szintén elhagyható; ha marad, a <i>Mert</i> kötőszót – mivel értelmezési zavart okozhat –, jó lenne kicserélni, pl. <i>Bár</i>-ra (vö. Ék. 1921/2001).</p>	

XLII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 42. zsoltár
Külömb-külömb panaszi Dávidnak.	Óhajtozás Isten után <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Mint <i>az</i> szép híves patakra Az szarvas kívánkozik, Lelkem úgy <i>ohajt</i> Uramra, És hozzá fohászkodik. Tehozzád, én Istenem, Szomjúhozik én lelkem, Vajjon színed eleiben Mikor jutok, élő Isten?	1. Mint <i>a</i> szép híves patakra A szarvas kívánkozik, <i>:/:</i> Lelkem úgy <i>óhajt</i> Uramra, És hozzá fohászkodik, Tehozzád, én Istenem, Szomjúhozik én lelkem, Vajjon színed eleiben Mikor jutok, élő Isten?
2 Könnyhullatásim énnékem Kenyerem éjjel-nappal, Midőn azt kérdik éntőlem: Hol Istened, kit vártál? Ezen lelkem kiontom, És házadat <i>ohajtom</i> , Hol <i>az</i> hívek <i>seregiben</i> Örvendek szép éneklésben.	2. Könnyhullatásim énnékem Kenyerem éjjel-nappal, <i>:/:</i> Midőn azt kérdik éntőlem: Hol Istened, kit vártál? Ezen lelkem kiontom, És házadat <i>óhajtom</i> , Hol <i>a</i> hívek <i>seregében</i> Örvendek szép éneklésben.
3 Én lelkem, mire csüggedsz el, Mit keseregsz ennyire? Bízzál Istenben, <i>s'</i> nem hágy el,	3. Én lelkem, mire csüggedsz el? Mit keseregsz ennyire? <i>:/:</i> Bízzál Istenben, nem hágy el,

<p>Kiben örvendek végre, Midőn hozzám orcáját Nyújtja szabadítását. <i>Óh</i>, én kegyelmes Istenem <i>Melly</i> igen kesereg lelkem!</p>	<p>Kiben örvendek végre, Midőn hozzám orcáját, Nyújtja szabadítását; <i>Ó</i>, én kegyelmes Istenem, <i>Mely</i> igen kesereg lelkem!</p>
<p>4</p> <p>Mert terólad emlékezem <i>Ez</i> Jordánnak földéről, Szent helyedre igyekezem, Ez Hermon kis hegy mellől. Mélység kiált <i>mélséget</i>, Midőn én fejem felett <i>Az</i> sok sebes víz <i>megindól</i>, Mint egy erős hab, <i>megzúdól</i>.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Mert terólad emlékezem <i>E</i> Jordánnak földéről, <i>:/:</i> Szent helyedre igyekezem Hermon s Micár hegy mellől. Mélység kiált <i>mélységet</i>, Midőn én fejem felett <i>A</i> sok sebes víz <i>megindul</i>, Mint egy erős hab, <i>megzúdul</i>.</p>
<p>5</p> <p>Sebessége árvizednek És <i>az</i> nagy zúgó habok Énrajtam <i>öszveütköznek</i>, Mégis hozzád óhajtok, Mert úgy megtartasz nappal, Hogy éjjel <i>vígassággal</i> <i>Dicséreteket</i> éneklek Néked, erős őrizőmnek.</p>	<p>5.</p> <p>Sebessége árvizednek, És <i>a</i> nagy zúgó habok <i>:/:</i> Énrajtam <i>összeütköznek</i>, Mégis hozzád óhajtok; Mert úgy megtartasz nappal, Hogy éjjel <i>vígassággal</i> <i>Dicséreteket</i> éneklek Néked, erős őrizőmnek.</p>
<p>6</p> <p>Mondván: Isten én köszálam, Mire felejtesz így el? Ellenségim <i>vadnak</i> rajtam, Gyászban járok <i>veszéllel</i>, Mert az ő hamis nyelvek <i>Csontaimban</i> megsértnek, Mert így <i>bosszontnak</i> ellened: Lássuk, hol vagyon Istened.</p>	<p>6.</p> <p>Mondván: Isten, én köszálam, Mire felejtesz így el? <i>:/:</i> Ellenségim <i>vannak</i> rajtam, Gyászban járok <i>veszéllyel</i>. Mert az ő hamis nyelvek <i>Csontjaimban</i> megsértnek, Mert így <i>bosszantnak</i> ellened: Lássuk, hol vagyon Istened?</p>
<p>7</p> <p>Én lelkem, mire csüggedsz el, Mít kesergesz ennyire?</p>	<p>7.</p> <p>Én lelkem, mire csüggedsz el: Mít kesergesz ennyire? <i>:/:</i></p>

Bízzál Istenben: <i>Nem hagy</i> el, Kiben örvendek végre, Ki <i>nékem</i> szemlátomást Nyújt kedves szabadulást, Nyilván megmutatja nékem, Hogy csak ő az én Istenem.	Bízzál Istenben <i>s nem hágy</i> el, Kiben örvendek végre. Ki <i>nekem</i> szemlátomást Nyújt kedves szabadulást, Nyilván megmutatja nékem, Hogy csak ő az én Istenem.
<p>Ez az egyik legismertebb zsoltár, a szövegén ezért is nehéz lenne változtatni, de nincs is erre szükség. Legfeljebb a 6/2-ben a <i>Mire</i> helyett <i>Miért</i> állhatna. A <i>híves</i> 'hüvös', a <i>hab</i> 'hullám' (4/8, 5/2), az <i>óhajt</i> 'fohászkodik' (5/4), a <i>kedves</i> 'kegyelemteljes' (7/6) jelentése viszont jegyzetben megmagyarázandó. A zsoltár erős hagyománya miatt a <i>híves</i>-t nem változtatnánk meg a mai köznyelvi <i>hüvös</i> szóalakra. A <i>vajon</i>-t ma rövid (egy) <i>j</i>-vel írjuk (1/7). – Az Ék.-beli summák szövegére rendszerint nem térünk ki, azok általában javallhatók vagy elfogadhatók. Itt mégis megjegyezzük, hogy az „Óhajtozás Isten után” pontosabb és már a zsoltár elején egyértelműbb lenne ekképp: „Óhajtozás Isten temploma után”. Vö. ÚF is: „<i>Vágyódás Isten temploma után</i>”.</p>	

XLIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 43. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megsza- badításért.	(Folytatás) <i>Bourgeois L., Lyon, 1547.</i>
1 Ítélj meg engemet, Úr Isten, És fogadd <i>föl</i> én <i>igyemet</i> Ez kegyetlen nemzetség ellen, Az hamis embernek kezében Ne bocsáss, Uram, engemet, Tartsd meg én fejemet.	1. Ítélj meg engemet, Úr Isten, És fogadd <i>fel</i> én <i>ügyemet</i> <i>E</i> kegyetlen nemzetség ellen! A hamis embernek kezében Ne bocsáss, Uram, engemet, Tartsd meg én fejemet!
2 Uram, engem miért hagyál el, Lám te vagy én erősségem? Miért járok keserűséggel, Minden örömöm távozik el? Mert nyomorgat ellenségem És sanyargat engem.	2. Uram, engem miért hagyál el? Lám, te vagy én erősségem! Miért járok keserűséggel? Minden örömöm távozik el, Mert nyomorgat ellenségem, És sanyargat engem.

3	Igazságodat add értenem, Világosságod küldd alá, Ki megvilágosítson engem, Szent hegyedre <i>legyen</i> vezérem, Bémenésem igazgassa Az te hajlékodba.	3.	Igazságodat add értenem, Világosságod küldd alá, Mely megvilágosítson engem! Szent hegyedre <i>légyen</i> vezérem; Bémenésem igazgassa A te hajlékodba!
4	Isten oltárához bémegek Az én Uram eleiben, Azki öröme én szívemnek. <i>Hegedővel néked</i> éneklek, És hálát adok szüntelen Tenéked, Úr Isten.	4.	Isten oltárához bemégek Az én Uram eleiben, <i>Aki</i> öröme én szívemnek. <i>Hegedűvel neked</i> éneklek, És hálát adok szüntelen, Tenéked, Úr Isten.
5	Miért vagy szomorú, én lelkem, Mit keseregsz <i>illy</i> szertelen? Bízzál az Istenben, mert hiszem, Hogy még őtet vígan dicsérem, Midőn engem megment híven, Én Istenem lévén.	5.	Miért vagy szomorú, én lelkem? Mit keseregsz <i>ily</i> szertelen? Bízzál az Istenben, mert hiszem, Hogy őtet én még dicsóítem, Midőn híven megment engem Megváltó Istenem.
Megjegyzendő, hogy a <i>hegedű</i> itt egy fajta pengetős hangszert, hárfát jelent. Az 5. versszakban jobb az eredeti szöveg, szórendi változtatás – a rím miatt – a 6., záró sorában ajánlott: „Lévén én Istenem”.			

XLIV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 44. zsoltár
Könyörgése az Isten népének az megszabadulásért.	Ne taszíts el örökre! <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1	1.
Hallottuk, Isten, füleinkkel, <i>Azmit</i> régenten cselekedtél, <i>Nekünk</i> atyáink mondották,	Hallottuk, Isten, füleinkkel, <i>Amit</i> régenten cselekedtél. <i>Nekünk</i> atyáink mondották,

<p>Kik nagy dolgaidat látták, Kezeddel az pogán népet Elvesztéd, földét elpusztítád, Osztán más helyre vüd őket, Holott ismét megszorítád.</p>	<p>Kik nagy dolgaidat látták; A pogány népet kezdeddel Elvesztéd, földét elpusztítád; Néped más helyre vitted el, Holott ismét megszorítád.</p>
<p>2</p> <p>Mert nem ő <i>fegyverek</i> által lett, Hogy ők megölték <i>ez</i> jó földet, Nem az ő <i>kezek</i>, sem <i>karjok</i> Volt <i>nékik</i> szabadítójok. De te orcád tekintése És az te karod és <i>jobb kezed</i> Őket így megsegítette, Mert őhozzájuk volt <i>jókedved</i>.</p>	<p>2.</p> <p>Mert nem ő <i>fegyverük</i> által lett, Hogy ők megölték <i>e</i> jó földet; Nem az ő <i>kezük</i>, sem <i>karjuk</i> Volt <i>nekik</i> szabadítójuk, De te orcád tekintése És <i>a</i> te karod és <i>jobbkezed</i> Őket így megsegítette, Mert őhozzájuk volt <i>jó kedved</i>.</p>
<p>3</p> <p>Úr Isten, te vagy én királyom, És az én teljes <i>vigasságom</i>, <i>Jákobnak</i> küldd segedelmed, <i>Az</i> mint régenten művelted. Általad <i>ellenségünket</i> Megöklelezzük és megrontjuk, És az mi gyűlölőinket Az te nevedben letapodjuk.</p>	<p>3.</p> <p>Úr Isten, te vagy én királyom És az én teljes <i>vígasságom!</i> <i>Jákobnak</i> küldd segedelmed, <i>Amint</i> régenten művelted. Általad <i>ellenséginket</i> Megöklelezzük és megrontjuk, És <i>a</i> mi gyűlölőinket <i>A</i> te nevedben letapodjuk.</p>
<p>4</p> <p>Mert én nem bízom kézívemben, Sem az én éles fegyveremben, Az engem meg nem szabadít, Ha az ellenség megszorít. De te tartasz meg bennünket Minden mi ellenségünk ellen, És az mi kergetőinket Elveszted, és ejted székgyenben.</p>	<p>4.</p> <p>Mert én nem bízom kézívemben, Sem az én éles fegyveremben; Az engem meg nem szabadít, Ha az ellenség megszorít, De te tartasz meg bennünket Minden mi ellenségünk ellen, És <i>a</i> mi kergetőinket Elveszted, és ejted székgyenben.</p>
<p>5</p> <p>Azért az Istent magasztaljuk, És szent nevét örökké áldjuk,</p>	<p>5.</p> <p>Azért az Istent magasztaljuk, És szent nevét örökké áldjuk;</p>

<p>Mindennap <i>dicsérvén</i> ötet, Hirdessük nagy kegyességét. De minket te <i>megvetöttél</i>, És juttattál nagy szégyenségben, Az hadba velünk nem jövél, Hogy megtartottál volna épen.</p>	<p>Mindennap <i>dicsérvén</i> ötet, Hirdessük nagy kegyességét! De minket te <i>megvetettél</i>, És juttattál nagy szégyenségben, A hadba velünk nem jövél, Hogy megtartottál volna épen.</p>
<p>6</p> <p>Az ellenségtől elfuttattál, És velünk nagy szégyent vallattál, Minden marhákat eldúlják, Kik éltünket háborgatják, Hogy minket ők megegyenek, Mint <i>az juhokot</i>, úgy adál el, Kik minket messze kergetnek Az pogányok közibe széjjel.</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Az ellenségtől elfuttattál, És velünk nagy szégyent vallattál. Minden marhákat eldúlják, Kik éltünket háborgatják. Hogy minket ők megegyenek, Mint <i>a juhokat</i>, úgy adál el, Kik minket messze kergetnek, A pogányok közibe széjjel.</p>
<p>7</p> <p>Népedet te semminek tartád, És őket csak <i>ócsón</i> eladád, Igen kevésre <i>böcsülléd</i>, Csaknem ingyen odavetéd. Azt tőd, hogy mi ellenségink, És <i>azkik</i> mi környülünk laknak, Mindenfelől mi szomszédink Minket nevetnek és csúfolnak.</p>	<p><u>7.</u></p> <p>Népedet te semminek tartád, És őket csak <i>olcsón</i> eladád, Igen kevésre <i>becsüléd</i>, Csaknem ingyen odavetéd. Azt tőd, hogy mi ellenségink És <i>akik</i> mi környülünk laknak, Mindenfelől mi szomszédink Minket nevetnek és csúfolnak.</p>
<p>8</p> <p>Az pogányok példabeszédet, Szólnak mirólunk nevetséget, És mindenféle nemzetek Csúfolván, <i>fejekkel</i> intnek. Gyalázat, szitok szüntelen És szégyen forog <i>énelőttem</i>, <i>Úgyhogy</i> nagy szégyenletemben, Az én orcámat <i>bé</i> kell fednem.</p>	<p><u>8.</u></p> <p>A pogányok példabeszédet, Szólnak mirólunk nevetséget. És mindenféle nemzetek Csúfolván, <i>fejükkel</i> intnek; Gyalázat, szitok szüntelen, És szégyen forog <i>én előttem</i>, <i>Úgy, hogy</i> nagy szégyenletemben Az én orcámat <i>be</i> kell fednem.</p>
<p>9</p> <p>Nagy sok szidalmat kell hallanom,</p>	<p><u>9.</u></p> <p>Nagy sok szidalmat kell hallanom,</p>

<p>Ki miatt csak elszomorodom, Midőn szemem előtt nézem Bosszúálló ellenségem. Mindezek esnek mirajtunk, Mégis nem felejtünk el téged, Kötésed ellen nem járunk, Mindenben engedünk tenéked.</p>	<p>Mely miatt csak elszomorodom, Midőn szemem előtt nézem Bosszúálló ellenségem. Mindezek esnek mirajtunk, Mégis nem felejtünk el téged, Kötésed ellen nem járunk, Mindenben engedünk tenéked.</p>
<p>10</p> <p>Az mi szívünk nem fordul vissza, De gondolatit rajtad tartja, Az <i>mi</i> lábunk ki nem <i>mozdul</i> Ösvényedről el nem hajol. Mégis így büntetsz bennünket, <i>Bévetél az sárkányok közé,</i> És már mindenfelől minket Halál árnyéka <i>környékeze.</i></p>	<p><u>10.</u></p> <p>A mi szívünk nem fordul vissza, De gondolatit rajtad tartja. A <i>mi</i> lábunk ki nem <i>mozdul,</i> Ösvényedről el nem hajol. Mégis így büntetsz bennünket, <i>Bévetél a sakálok közé,</i> És már mindenfelől minket Halál árnyéka <i>környékeze.</i></p>
<p>11</p> <p>Ha elfeledtünk volna téged, Meg sem gondoltuk volna neved, Ha más <i>Isten szolgálatra</i> Kezüket emeltük volna: Nyilván nem túrted volna el, Sőt igen megbüntettél volna, Mert mindent látsz szemeiddel, Minden szívnek előtted titka.</p>	<p><u>11.</u></p> <p>Ha elfeledtünk volna téged, Meg sem gondoltuk volna neved; Ha más <i>isten-szolgálatra</i> Kezüket emeltük volna: Nyilván nem túrted volna el, Sőt igen megbüntettél volna, Mert mindent látsz te szemeddel, Minden szívnek előtted titka.</p>
<p>12</p> <p>De mi <i>teérötted</i> naponkint <i>Öldöztetünk ez világ szerint,</i> Miként az ártatlan juhok, Kik <i>az</i> mézsárszékre valók. Kelj <i>föl</i> azért, mit aluszol? És álmodból már serkenjél föl, Támadj <i>föl</i> és hatalmadból Ments ki minket <i>ez</i> nagy ínségből.</p>	<p>12.</p> <p>De mi <i>te éretted</i> naponkint <i>Üldöztetünk e világ szerint;</i> Miként az ártatlan juhok, Kik <i>a</i> mézsárszékre valók. Kelj <i>fel</i> azért, mit aluszol? És álmodból már serkenjél föl, Támadj <i>föl,</i> és hatalmadból Ments ki minket <i>e</i> nagy ínségből!</p>

<p>13</p> <p>Miért fordítod el szemedet, Mire rejtet el szent szinedet, Minket miért felejtesz el, Nem gondolsz-é ínségünkkel? Lelkünk és minden életünk Már szintén az földre lehajlott, Az mi hasunk és mi bélünk Már szintén az földhöz ragadott.</p>	<p><u>13.</u></p>
<p>14</p> <p>Kelj föl azért és ótalmazz meg, Irgalmasságod szerint tarts meg, És az te kegyességéből Ments ki minden ínségünkből.</p>	<p><u>14.</u></p>
<p>Az 1/7-ben a fordítás az eredetiben is téves, nem érthető, s az Ék.-ben sem lett kijavítva. Itt arról van szó, hogy az Isten segítségével elűzött pogányok földjén a zsidók ismét megszorodtak (vö. Biblia is). Javaslat: „Néped helyükre vitted el.” A 3–4., a 6–10. és a 13. versszakok a részletező, régies tartalom és megfogalmazás miatt elhagyható. Javasolt, hogy a 12. versszak utolsó négy sora maradjon el, s helyére az 14. versszak kerüljön: a 12. versszak lezárása így lényegében azonos marad, de ugyanakkor – a kihagyások ellenére – a zsoltár eredeti, általánosabb érvényű lezárása is megmarad. Az Ék. 1921/2001 itt csak az 1., 2. és a 10. versszakot közli.</p>	

<p>XLV. ZSOLTÁR C. M.</p>	<p><i>Marot K., 1496–1544.</i> 45. zsoltár</p>
<p>Jövendölés az Krisztusról úgy mint az ő gyülekezetinek vőlegénnyéről.</p>	<p>Az Isten Felkentjének menyegzője (dicsősége) <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i></p>
<p>1</p> <p>Egy szép dolgot hoz elő az én szívem, Az dicső királyról lesz éneklésem, Kit nyelvem megdicsér szép cifrával,</p>	<p>1.</p> <p>Egy szép dolgot hoz elő az én szívem, A dicső királyról lesz éneklésem, Kit nyelvem dicsér nagy szép felszóval,</p>

<p>Mint egy deák az író pennával: Sokkal szebb vagy te minden embereknél, Mindent <i>fölyülműlsz</i> te szép termeteddel, Ajakidnak nagy ő kedvessége, Mert megáldott az Isten örökké.</p>	<p>Mint egy deák az író pennával. Sokkal szebb vagy te minden embereknél, Mindent <i>felülműlsz</i> te szép termeteddel, Ajakidnak nagy ő kedvessége, Mert megáldott az Isten örökké.</p>
<p>2</p> <p>Te kegyes és erős vitéz, készölj föl, Vedd fegyvered és oldaladra kösd <i>föl,</i> Úgy, mint királyi ékességedet, Ez ékességben végy <i>győzödelmet.</i> Az jó igazság vezérlje <i>utadat,</i> Kegyesség, jóság bírja járásodat, És <i>az</i> te karodnak erejével Nagy csudákat téssz, megládd szemeddel.</p>	<p>2.</p> <p>Te kegyes, erős vitéz, készüljél fel, Vedd fegyvered és oldaladra kösd <i>fel,</i> Úgy, mint királyi ékességedet, Ez ékességben végy <i>győzedelmet!</i> A jó igazság vezérlje <i>utadat,</i> Jóság, kegyesség bírja járásodat, És <i>a</i> te karodnak erejével, Nagy csudákat téssz, megládd szemeddel!</p>
<p>3</p> <p>Mert <i>hegyesek az</i> te sebes nyilaid, Kit megéreznek minden ellenségid, Midőn ő szíveket általlövöd, És őket hatalmad alá <i>vetöd.</i> <i>Óh,</i> Úr Isten, <i>az</i> te királyi széked Megmarad mindörökké dicsőséged! <i>Pálcája az</i> te <i>királyságodnak</i> Bizony pálcája az igazságnak.</p>	<p>3.</p> <p>Mert <i>hegyesek a</i> te sebes nyilaid, Mit megéreznek minden ellenségid, Szívüket midőn általszegezed, És őket hatalmad alá <i>veted.</i> <i>Ó,</i> Úr Isten, <i>a</i> te királyi széked, Megmarad mindörökké dicsőséged; <i>Pálcája a</i> te <i>királyságodnak:</i> Pálcája bizony igazságodnak.</p>
<p>4</p> <p>Az igazságot te igen <i>szeretöd,</i> Az hamisságot viszontag gyűlöled, Azért az Isten <i>mindenekfelett</i> Víg olajjal megkenett tégedet. Mírha és áloés szag jó ruhádról, Cásiailat üt ki kamarádból, Elefánt-tetemes palotádban Néked mindenek szolgálnak vígan.</p>	<p>4.</p> <p>Az igazságot te igen <i>szereted,</i> A hamisságot viszontag gyűlöled, Azért az Isten <i>mindenek felett</i> Víg olajjal megkenett tégedet. A te nevedet mindenkör hirdetem, Nemzetségről-nemzetségre beszélem: És minden maradéki ezeknek Mindörökké tégedet dicsérnek.</p>

<p>5</p> <p>Az királyok leányi ékességben Drága öltözettel jönek elődben, Jobb felől áll az kegyes menyasszony, Azkin szép aranyas ruha vagyon. Ó, te szép leány, hallgass beszédemre! Nézz ide, füleiddel hajolj erre, Feledkezzél el te nemzetedről, Atyád házát is vesd ki eszedből.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>És az király az te nagy szépségedben Gyönyörködik, és vigad ő szívében, Ő leszen immár tenéked urad, Azért térdet hajtván őt uraljad. Az Tirus-béliek és egyéb népek Néked ajándékot hoznak és küldnek, Királyleányi belső szépséged Tisztelik aranyas öltözeted.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p> <p>Ő szép hímmel varrott öltözetiben Bévitetik az király eleiben, Leánytársainak szép serege Őutánna vitetnek elődbe. Ekképpen gyönyörű ékességekkel Az királhoz vitetnek nagy örömmel, Bémennek királyi palotádban, És nagy örömben lesznek mindnyájan.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Az te elhagyott szüleid helyében Magzatokat ad tenéked az Isten, Kiket helyheztesz nagy méltóságban, Fejedelmekké tész sok országban.</p>	<p><u>8</u></p>

<p>Az te nevedet mindenkor hirdetem, Nemzetségről nemzetségre beszéllem, Ez minden maradéki ezeknek Tégedet mind örökké dicsérnek.</p> <p>Megjegyzés: Az Ék.-ben a 4., ott utolsó versszak záró négy sora a kihagyott 8. versszak első négy sora lett; kihagyottnak az 5–8. versszakok vannak jelölve.</p>	
<p>Az Ék.-ben az 1/3 módosítása, valamint a kihagyások és a versszakösszevonás javasolható. Még a 3. versszakot is mellőzni lehetne. Az Ék. 1921/2001 ezt a zsoltárt két versszaknyira lerövidítve Baltazár Dezső feldolgozásában közli.</p>	

<p>XLVI. ZSOLTÁR C. M.</p>	<p><i>Marot K., 1496–1544.</i> 46. zsoltár</p>
<p>Háláadása az Isten népének az megóttalmazásért.</p>	<p>Erős vár a mi Istenünk! <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i></p>
<p>1</p> <p>Az Isten <i>az</i> mi <i>reménységünk</i>, Midőn reánk tör ellenségünk, Minden háborúságinkban Megtart erős hatalmában. Azért <i>az</i> mi szívünk nem félne, Ha az egész föld <i>megrendőlné</i>, És <i>az</i> hegyek <i>az</i> tengernek Közepibe <i>bédőlnének</i>.</p>	<p>1.</p> <p>Az Isten <i>a</i> mi <i>reménységünk</i>, Midőn reánk tör ellenségünk, Minden háborúságinkban Megtart erős hatalmában. Azért <i>a</i> mi szívünk nem félne, <i>:/:</i> Ha az egész föld <i>megrendülné</i>, És <i>a</i> hegyek <i>a</i> tengernek Közepibe <i>bedülnének</i>.</p>
<p>2</p> <p>Ha <i>az</i> tenger szörnyen zúgna is, Minden víz <i>főlzavarodnék</i> is, És ha <i>az</i> sebes szélvésszel Az hegyek hányatnak széjjel, Az szép folyóvíz mindazáltal Az ő szép tiszta folyásával</p>	<p>2.</p> <p>Ha <i>a</i> tenger szörnyen zúgna is, Minden víz <i>felzavarodnék</i> is, És ha <i>a</i> sebes szélvésszel A hegyek hányatnak széjjel: A szép folyóvíz mindazáltal <i>:/:</i> Az ő szép tiszta folyásával</p>

Az Istennek szent városát <i>Megvigasztalná</i> hajlékát.	Az Istennek szent városát, <i>Megvigasztalná</i> hajlékát:
3 Mert közepén lakik az Isten, Azértan romlása nem <i>leszen</i> , Semmi énségben nem ejti Az Isten jókor megmenti. <i>Az pogán</i> népek dúlnak-fúlnak, Nagy sok országok <i>föltámadnak</i> , De az ő haragos szava Mind <i>ez</i> földet elolvasztja.	3. Mert közepén lakik az Isten, Azértan romlása nem <i>lészen</i> ; Semmi ínségbe nem ejti, Az Isten jókor megmenti. <i>A pogány</i> népek dúlnak-fúlnak, <i>:/</i> : Nagy sok országok <i>feltámadnak</i> , De az ő haragos szava Mind <i>e</i> földet elolvasztja.
4 De az Isten minden időben Mivelünk vagyon ínségünkben, <i>Jákob</i> Istene <i>óalmunk</i> , <i>Az Zebaoth</i> mi hadnagyunk . Jertek, lássátok <i>ez</i> nagy Úrnak Csuda dolgait hatalmának, Ki mind <i>ez</i> föld kerekességét Elpusztítja ékességét.	4. De az Isten minden időben Mivelünk vagyon ínségünkben; <i>Jákob</i> Istene <i>oltalmunk</i> , <i>A Zebaóth</i> erős várunk! Jertek, lássátok <i>e</i> nagy Úrnak, <i>:/</i> : Csuda dolgait hatalmának, Ki mind <i>e</i> föld kerekességét, Elpusztítja ékességét!
5 <i>Ez</i> földön széjjel nagy hadakat Ő <i>megcsendesít</i> háborúkat, Ívet, <i>kopjákat</i> megrontat, Társzekereket <i>fölgújtat</i> , Így szólván: mindnyájan halljátok, Hogy én erős Istenetek vagyok, És hogy <i>birodalmom</i> vagyon Minden népen <i>ez</i> világon.	5. <i>E</i> földön széjjel nagy hadakat, Ő <i>megcsendesít</i> háborúkat, Ívet, <i>kopjákat</i> megrontat, Társzekereket <i>felgújtat</i> , Így szólván: mindnyájan halljátok, <i>:/</i> : Hogy erős Istenetek vagyok, És hogy <i>birodalmam</i> vagyon Minden népen <i>e</i> világon!
6 Summa szerint <i>ez</i> erős Isten Velünk vagyon minden helyeken , Az Jákobnak nagy Istene Dolgainknak segedelme.	6. Summa szerint: <i>az</i> erős Isten Velünk van minden ínségünkben ; Jákob Istene oltalmunk , A Zebaóth erős várunk!

A 4/4-et valóban jobb módosítani. Ha a *Zebaoth* szó megmarad (inkább *Cebaót* formában), akkor pl. így: „A *Cebaót* a mi várunk”, vagy „... erős várunk” (ekkor a *Cebaót* jelentése jegyzetet kíván). Ha a szót mellőzzük, akkor a szöveg lehet pl. ez: „A Seregek Úra várunk”; vagy: „Az Úr Isten a mi várunk”. Javasolható a 2–3., és a 6. versszak elhagyása is, az 5.-é pedig úgy, hogy annak utolsó két sora – egy birtokos személyjel módosításával – a 4. utolsó két sora helyére kerül: „(...Csuda dolgait hatalmának,) / És hogy birodalma vagon / Minden népen e világon.”.

XLVII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 47. zsoltár
Háládása az izráelitáknak, az Istennek sokféle jótéteményiért.	Isten a világ királya. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 No, minden népek Örvendeztetek És tapsoljatok, Istent áldjátok, Szép hangossággal És nagy <i>fölszóval</i> . Mert az Úr Isten Nagy <i>fölségében</i> , Ő <i>királsága</i> És nagy országa Kiterjed messze Ez egész földre.	1. No minden népek, Örvendeztetek, És tapsoljatok, Istent áldjátok Szép hangossággal És nagy <i>felszóval</i> , Mert az Úr Isten Nagy <i>felségében</i> Ő <i>királysága</i> És nagy országa Kiterjed messze, Ez egész földre.
2 Hatalmunkba <i>vét</i> Nagy sok népeket, És <i>megholdoltat</i> Sok pogányokat Minékünk végre Ő nagy ereje. Minket ő <i>fölvett</i> Örökévé <i>tött</i> , Nékünk engedte	2. Hatalmunkba <i>vet</i> Nagy sok népeket, És <i>meghódoltat</i> Sok pogányokat Minékünk végre Ő nagy ereje. Minket ő <i>felvett</i> , Örökévé <i>tett</i> , Nékünk engedte

<p>Ő kegyessége <i>Jákobnak</i> tisztét, Kit igen szeret.</p>	<p>Ő kegyessége <i>Jákóbnak</i> tisztét, Kit igen szeret.</p>
<p>3</p> <p><i>Imé, az Isten</i> Szépen <i>fölmegy</i>en, Nagy <i>vígasságban</i>, Trombitaszókban, Urunk <i>fölmegy</i>en Nagy dicsőségben. Énekeljetek Az Úr Istennek Zengő verseket, Szép énekeket <i>Ez nagy királynak</i> Mint mi Urunknak.</p>	<p>3.</p> <p><i>Íme az Isten</i> Szépen <i>felmegy</i>en Nagy <i>vígasságban</i>, Trombitaszókban; Urunk <i>felmegy</i>en Nagy dicsőségben. Énekeljetek Az Úr Istennek Zengő verseket, Szép énekeket, <i>E nagy királynak</i>, Mint mi Urunknak!</p>
<p>4</p> <p>Őnéki minden Jól énekeljen, Mert minden népek Néki engednek, Királyi székben Ül nagy <i>kegyessen</i>. Az fejedelmek Őhozá gyűlnek, Mint Ábrahámnak Istenét áldják <i>Alázatossan</i> Néki szolgálván.</p>	<p>4.</p> <p>Őnéki minden Jól énekeljen! Mert minden népek Néki engednek. Királyi székben Ül nagy <i>kegyesen</i>. A fejedelmek Őhozá gyűlnek, Mint Ábrahámnak Istenét, áldják, <i>Alázatosan</i> Néki szolgálván.</p>
<p>5</p> <p>Ez erős Isten Úr mindeneken, Népét megőrzi És jól vezérli, Nagy dicsősége, Kinek nincs vége.</p>	<p>5.</p> <p>Ez erős Isten Úr mindeneken, Népét megőrzi És jól vezérli. Nagy dicsősége, Melynek nincs vége.</p>

Az 1/1-ben a *No* után vessző (,) kell. A 4/2-ben az Ék.-ben lévő felkiáltó jel nem szükséges, jobb az eredetiben is lévő vessző, s ez kéne a 4/4 végére is. A versszakok szimmetrikusan két mondatból állnak, itt még nincs a mondatnak vége, csak a versszak közepén, amit pont (.) jelöl.

XLVIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 48. zsoltár
Háláadása az Jeruzsálem-bélieknek az megóttalmazásért.	Sion zarándokainak éneke <i>Genf, 1562.</i>
1 Nagy az Úr méltóságában Az Isten szent városában Holott lakozik dicsősége És <i>dicsértetik</i> ő szent neve. Tudillik az Sionban, Északi tartományban, <i>Ez gyönyörűsége helyen,</i> Holott helyheztetett szépen <i>Az nagy királnak városa,</i> Kinek ez földön nincs mássa.	1. Nagy az Úr méltóságában, <i>:/</i> Az Isten szent városában, Holott lakozik dicsősége, <i>:/</i> És <i>dicsértetik</i> ő szent neve. A szent Sionnak hegyén, Annak északi szélén, <i>E gyönyörűsége helyen, <i>:/</i></i> Holott helyheztetett szépen <i>A nagy királynak városa,</i> Melynek nincs e földön mása.
2 Itt jól esméri <i>házonként</i> Erős oltamul az Istent, Holott királyok egybegyültek, És ők sereggel előjöttek, <i>Erössen</i> megszállották, Hogy megvegyék, elszánták. De ottan megrettenének, Mégfutamodni kezdének, Város mellől elállának, Nagy rettegve szaladának.	<u>2.</u> Itt jól esméri <i>házanként, <i>:/</i></i> Mint menedéket, az Istent, Holott királyok egybegyültek, <i>:/</i> És ők sereggel előjöttek; <i>Erössen</i> megszállották, Hogy megvegyék, elszánták. De ottan megrettenének, <i>:/</i> Mégfutamodni kezdének, Város mellől elállának, Nagy rettegve szaladának.
3 Nagy félelme lön <i>szívöknek,</i> Mint <i>gyermekszülő személynek,</i> És mint <i>az hajó az szélvészben,</i>	<u>3.</u> Nagy félelme lön <i>szívüknek, <i>:/</i></i> Mint <i>gyermekszülő személynek,</i> És mint <i>a hajó a szélvészben, <i>:/</i></i>

<p>Ha napkeleti szél fú szörnyen. Ezt mi szemünkkel látjuk, Mint azelőtt hallottuk, Az Isten városa mellett, Melly őnéki szenteltetett, Kit magának foglalt Isten, Hogy néki szolgáljon minden.</p>	<p>Ha napkeleti szél fú szörnyen. Ezt mi szemünkkel látjuk, Mint azelőtt hallottuk, Városában az Istennek, :/: Melyet őnéki szenteltek, Mit magának foglalt Isten, Hogy néki szolgáljon minden.</p>
<p>4</p> <p>Kit úgy erősített Isten, Hogy romlása ne lehessen, Nézünk itt te kegyességedre, Szent templomodnak közepette. Mint neved dicsősége Elhat az széles földre, Akképpen te dicséreted Nagy messze te kiterjeszted, Jobb kezed merő igazság, Minden dolgod irgalmasság.</p>	<p>4.</p> <p>Mit megerősített Isten, :/: Hogy romlása ne lehessen. Nézünk itt te kegyességedre :/: Szent templomodnak közepette. Dicsőséges szent neved Mind e földre kiterjed; Ekkép a te dicséreted :/: Nagy messzire kiterjeszted; Jobbod teljes igazsággal, Mindenben irgalmassággal.</p>
<p>5</p> <p><i>Öröl az Sionnak hegyi És az Júdának leányi, Az te igaz ítéleteden, Szíve szerint örvendez minden. Az Siont járjátok meg, Tornyait lássátok meg, Nézzétek meg ő bástyáit És szépen épült házait, Hogy ezt megbeszélhessétek Következendő népeknek.</i></p>	<p>5.</p> <p><i>Örül a Sionnak hegyi :/: És a Judának leányi, Te igaz ítéleteiden :/: Szíve szerint örvendez minden. A Siont járjátok meg, Tornyait lássátok meg, Nézzétek meg ő bástyáit, :/: Szépen épített házait, Hogy ezt megbeszélhessétek A jövődő nemzedéknek.</i></p>
<p>6</p> <p>Mert csak ez az igaz Isten, Ki minket minden üdőben Megtart és vezérli éltünket, Mindhalálíg őriz bennünket.</p>	<p>6.</p> <p>Mert igaz és hú az Isten, :/: Ki minket minden időben Megtart, és vezérli éltünket, :/: Mindhalálíg őriz bennünket.</p>
<p>Az 1/5–6 szövegmódosítása helytelen, az eredeti adja vissza pontosabban a</p>	

tartalmat; vö. ÚF 3: „Szépen emelkedik a Sion hegye / az egész ország örömére / az északi oldalon;”. A 3–4. versszak kihagyható, mint az Ék. 1996-ban is. A 4. versszak módosításai általában szükségtelenek (de: *Kit* helyett *Mit*), az 5.-éi viszont jók. Az 5/2-re javaslat: „És Júdának leányai”. Baltazár Dezső ezt a zsoltárt is feldolgozta, tömörítette (egy versszakossá), így helyettesítve a Szenci Molnár-szöveget (vö. Ék. 1921/2001).

XLIX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 49. zsoltár
Vigasztalása az istenfélőknek az Isten ostora és büntetése ellen és az istentelenek gazdagsága ellen.	A gazdagságban bízni balgaság. <i>Genf, 1562.</i>
1 Hallgassátok meg ezt, minden népek, Értsétek meg, kik ez földön éltek, Köznépek és ti főrenden valók, Minden szegények és <i>az</i> gazdagok. Az én szájam szól nagy bölcsességet, És elmém gondol jó értelmeket, <i>Ez</i> példára magam is figyelmezek, <i>Hegedőszóban</i> szép mesét jelentek.	1. Hallgassátok meg, minden nemzetek, E föld lakói, jól figyeljetek, Köznépek és a főrenden valók, Minden szegények és <i>a</i> gazdagok! Az én szájam szól nagy bölcsességet, És elmém gondol jó értelmeket; <i>E</i> példára magam is figyelmezek, <i>Hegedű szóban</i> szép mesét jelentek.
2 Mit félnék én <i>az</i> gonosz időben, Hogy gyarlóságom engem elejtsen, Midőn ellenségem azon vagyon, Hogy engemet láb alá tapodjon? <i>Némellyek</i> igen bíznak <i>pénzükben,</i> És dicsekednek az ő <i>kincsekben,</i> De senki <i>nem váltja meg</i> atyjafiát, Nem adhatja meg Istennél váltságát.	2. Mit félnék én <i>a</i> gonosz időben, Hogy nyomorgatóm engem elejtsen, Ha ellenségem mind azon vagyon, Hogy engemet láb alá tapodjon? <i>Némelyek</i> igen bíznak <i>pénzüikben,</i> És dicsekednek az ő <i>kincsükben;</i> De senki <i>meg nem váltja meg</i> atyjafiát, Nem adhatja meg Istennél váltságát.
3 Mert drága <i>az</i> léleknek váltsága, Életét senki meg nem válthatja, Hogy <i>az</i> halált ő elkerülhetné,	3. Mert drága <i>a</i> léleknek váltsága, Életét senki meg nem válthatja, Hogy <i>a</i> halált ő elkerülhesse,

<p>És az sírba menni ne kellene. Mert látja, hogy sem bolond, sem eszes Az halál ellen nincsen mentséges, És <i>hóltok</i> után minden <i>gazdagságok</i> Más emberre marad ő sok <i>jószágok</i>.</p>	<p>És <i>a</i> sírba menni ne kellene. Mert látja, hogy sem bolond, sem eszes, <i>A</i> halál ellen nincsen mentséges, És <i>holtuk</i> után minden <i>gazdagságuk</i>, Más emberre száll az ő sok <i>jószáguk</i>.</p>
<p>4</p> <p>Ez önékiek fő <i>gondolatjok</i>, Hogy mindörökké tartson szép <i>házok</i>, Hogy az ő nemzetek el ne fogyjon, És nevök örökké megmaradjon. Mert noha vagyon <i>pénzek</i> és <i>tisztek</i>, De nem sokáig tartnak mindezek, Mert végre minden jóktól elszakadnak, És mint az oktalan állat, meghalnak.</p>	<p>4.</p> <p>Ez önékiek fő <i>gondolatjuk</i>, Hogy mindörökké tartson szép <i>házuk</i>, Hogy el ne fogyjon az ő nemzetük, És megmaradjon örökké nevük. Mert, noha vagyon <i>pénzüik</i> és <i>tisztük</i>, De nem sokáig tartnak mindezek, Mert végre minden jóktól elszakadnak, Mint oktalan állatok, ők meghalnak.</p>
<p>5</p> <p>Merő bolondság minden ő dolgok, Azon bolondságban maradékjok Elmennek, és olyan szokásokban Gyönyörködnek atyjoknak utában. Mint az barom, az sírben fekesznek, Az örök halálban legeltetnek, Majd az igazak rajtok uralkodnak, Jó idein ezek alá adatnak.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Mert <i>odalészen</i> minden ő <i>dolgok</i>, Az koporsó lészen ő <i>hajlékjok</i>, De <i>az</i> haláltól engem az Isten Megment, és kegyessen hozzá veszen. <i>Annakokáért</i> azzal ne <i>gondoll'</i>, Hogy ha némelly igen meggazdagól, Mert minden ő kincsét másnak kell</p>	<p>6.</p> <p>Mert <i>oda lészen</i> minden ő <i>dolguk</i>, <i>A</i> koporsó lészen ő <i>hajlékuk</i>, De <i>a</i> haláltól engem az Isten Megment, és hozzá véssen kegyesen. <i>Annak okáért</i> azzal ne <i>gondolj</i>, Hogy némely ember igen gazdagul, Mert minden kincset másoknak kell <i>hagyni</i>,</p>

<i>hadni,</i> És nagy dicsőségétől meg kell válni.	A dicsőségtől meg kell néki válni.
7 Lelkét élteben bódognak vélte, És dicsér téged, ha jól téssz véle. Végre elmegyen atyjai után Soha többé világot nem látván. Azkinek itt nagy ő szerencséje És tisztessége, de nincsen esze, Hasonló ez az oktalan állathoz És az veszendő goromba baromhoz.	<u>7.</u>
Az 1/8-ban a <i>péllda</i> 'pédabeszéd', a <i>hegedű</i> 'egyfajta pengetős hangszer, hárfa' és a <i>mese</i> 'talány, találós történet' jelentése megmagyarázandó (vö. Biblia), ill. a <i>mese</i> szó ki is cserélhető <i>talány</i> -ra; vö. ÚF 5: „Példázatra figyel fülem, / hárfakísérettel adom elő <i>talányomat</i> .”. A 4/7-ben a <i>végre</i> -t felválthatná a <i>végül</i> , a 6/7-ben pedig talán a <i>kincset</i> is a <i>vagyont</i> . A 6/8-ra szövegmódosítási javaslat: „És a hírnévtől meg kell néki válni” (vö. Biblia). Az 5. és a 7. versszak elhagyása helyeselhető.	

L. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 50. zsoltár
Tanúság az igaz isteni szolgálatról.	Az igazi hálaáldozat <i>Bourgeois L., Lyon, 1547.</i>
1 Az erős Isten, <i>Uraknak</i> Ura, Szól, és mind ez földet előhívja, Támadról és napenyészetéről, Nagy szépséggel <i>az</i> Sion hegyéről Eljő az Isten ő fényességében, Semmit el nem hallgat <i>ítéletiben</i> .	1. Az erős Isten, <i>uraknak</i> Ura, Szól és e földet mind előhívja, Támadról és napenyészetéről, Nagy szépséggel <i>a</i> Sion hegyéről Eljő az Isten ő fényességében, Semmit el nem hallgat <i>ítéletiben</i> .
2 Emésztő tűz <i>megyen</i> öelötte, Nagy forgó szélvész <i>leszen környüle</i> ,	2. Emésztő tűz <i>mégyen</i> öelötte, Nagy forgó szélvész <i>lészen körülé</i> ;

<p>Szólítja az eget és <i>az</i> földet, Hogy megítélje minden ő népét, Mondván: <i>Gyűjtsétek ide az</i> híveket, Kik áldozattal <i>vötték</i> kötésemet.</p>	<p>Szólítja az eget és <i>a</i> földet, Hogy megítélje minden ő népét, Mondván: <i>gyűjtsétek ide a</i> híveket, Kik áldozattal <i>vették</i> kötésemet!</p>
<p>3</p> <p>Az egek hirdetik igazságát Az Istennek, mert ítélt igazat, Én népem hallgasd meg, szólok <i>néked,</i> Izráel, ezt jól eszedben vedyed, Én tenéked erős Istened vagyok, Áldozatiddal keveset gondolok.</p>	<p>3.</p> <p>Az egek hirdetik igazságát Az Istennek, mert ítélt igazat. Én népem, hallgasd meg, szólok <i>neked,</i> Mert bizonyosságot teszek ellened, Én tenéked erős Istened vagyok, Áldozatiddal keveset gondolok.</p>
<p>4</p> <p>Égő áldozatid ím előttem, Ökridet házadból én nem kértem, Aklodból bakokat nem kívánok, Mert minden állatokkal én bírok, Hegyen, völgyön, erdőken az vadakat Esmerem, és bírom az madarakat.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Ha éhezném, sem mondanám néked, Mert nékem az föld és minden enged, Azt véled-é, hogy ökörhúst eszem, Avagy az bakvér italom nékem? Az Istennek áldozzáll háláadást, Ófölségének tégy szívből fogadást.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Szükségben tőlem <i>segélyt</i> kérj, És megsegítlek, hogy engem <i>dicsérsz,</i> Az gonosznak mond Isten: <i>De</i> mire <i>Vészed</i> törvényem az te nyelvedre? Kötésem száddal vallod? de gyűlölöd Intésemet, és <i>ígémet megvetöd.</i></p>	<p>6.</p> <p>Szükségben tőlem <i>segítség</i>et kérj, Én megsegítlek, hogy engem <i>dicsérsz!</i> A gonosznak mond Isten: <i>de</i> mire <i>Vészed</i> törvényem <i>a</i> te nyelvedre? Kötésem szájjal vallod, de gyűlölöd Intésemet, és <i>ígémet megveted.</i></p>

<p>7</p> <p>És mikor te az lopót látod, Véle együtt futsz, dolgát <i>jovallod</i>, Az paráznákkal örömet mulatsz, Buja társaságnak gyakran <i>helt</i> adsz, Szájaddal búsítasz sok jámborokot, Nyelveddel szerzesz sok háborúságot.</p>	<p>7.</p> <p>És mikoron a lopót te látod, Együtt futsz véle, dolgát <i>javallo</i>; A paráznákkal örömet mulatsz, Rossz társaságnak gyakran <i>helyet</i> adsz; Szájaddal szólasz nagy sok gonoszságot, Nyelveddel szerzesz sok háborúságot.</p>
<p>8</p> <p>Leülsz, és <i>atyád fiát</i> megszólod, Az anyád fiát is rágalmazod, Ezt míveled, de én csak hallgatok, Azt véled, hogy én is <i>ollyan</i> vagyok, Mint szinte te, de téged előveszlek, És szemlátomást bűnödről megfeddlek.</p>	<p>8.</p> <p>Leülsz és <i>atyádfiát</i> megszólod, Az anyád fiát is rágalmazod; Ezt míveled, de én csak hallgatok. Azt véled, én is csak olyan vagyok, Mint szintén te, de téged előveszlek, És szemlátomást bűnödről megfeddlek.</p>
<p>9</p> <p>Ezt mostan eszetekbe vegyétek, Kik az Istenről elfeledkeztek, Hogy el ne rántsalak mentség nélkül, Azki hálát ad, engem az böcsül, Mond Isten: az <i>illy</i> ember jár jó úton, És néki segedelmem jelen vagyok.</p>	<p>9.</p> <p>Ezt mostan eszetekbe vegyétek, Kik az Istenről elfelejtkeztek, Hogy mentség nélkül el ne rántsalak! Az becsül engem, aki hálát ad; Mond Isten: az <i>ily</i> ember jár jó úton, És segedelmem néki jelen vagyok!</p>
<p>A 3/4-re javaslat: „Intelek, ezt jól eszedbe vegyed,”; vö. ÚF 7: „Hallgass, népem, most én beszélek! / Izráel, most téged intelek!”. Az 5–6. mellett ki lehetne hagyni a 7–8.-at is, amint az Ék. 1921/2001 is teszi. A <i>kötésem</i> (6/5) ’szövetségem, szövetségkötésem’ értelme jegyzetben magyarázható.</p>	

LI. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 51. zsoltár
Külömb-külömb könyörgése Dávidnak.	Dávid bűnbánati imádsága (Negyedik bűnbánati zsoltár) <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Úr Isten, kegyelmezz meg énnékem, Kegyesség szerint könyörülj rajtam, Bűneimből tőled <i>megtisztítassam,</i> Nagy irgalmaddal végy <i>környül</i> engem, <i>Töröld</i> el az én nagy bűneimet, Mosogass jól meg <i>fertelmességimből,</i> Kikkel <i>förtesztettem életemet,</i> Tisztítsad el nagy kegyelmességedből.	1. Úr Isten, kérlek, kegyelmezz nékem, És kegyelmedből könyörülj énrajtam, Bűneimből tőled <i>megtisztítottassam,</i> Nagy irgalmaddal végy <i>körül</i> engem! <i>Töröld</i> el az én nagy bűneimet, Mosogass jól meg <i>fertelmességimből,</i> Amikkel <i>fertéztettem életemet:</i> Tisztítsad el nagy kegyelmességedből!
2 Mert jól esmérem gyarló voltomat, És bűnöm mindenkor forog előttem, <i>Mellyet</i> csak teellened cselekedtem, Ki miatt tészek én nagy siralmat. Vétkeztem <i>az</i> te szemeid előtt, Kiért engemet méltán megbüntethetsz, Rám vethedd kemény <i>ítéletedöt,</i> Mindazáltal igaz ítélő lehetsz.	2. Mert ismerem jól gyarló voltomat, És bűnöm mindenkor forog előttem, <i>Melyet</i> csak teellened cselekedtem, Mely miatt tészek én nagy siralmat. Vétkeztem <i>a</i> te szemeid előtt, Melyért engemet méltán megbüntethetsz, Rám vethedd kemény <i>ítéletedet,</i> Mindazonáltal igazán ítélhetsz.
3 Mert ím látom és nyilván jól értem, Hogy én <i>az</i> gyarlóságban fogantattam, És bűnben az én anyámtól származtam, <i>Szülejim</i> bűnös vérekből lettem. De te az igazságot szereted,	3. Mert íme látom, nyilván jól értem, Hogy én <i>a</i> gyarlóságban fogantattam, Vétekben az én anyámtól származtam, <i>Szüleim</i> bűnös vérekből lettem. De te az igazságot szereted, És igen <i>kedveled a tiszta szívet,</i>

<p>És igen <i>kedvelled</i> az tiszta szívet, És az te titkos <i>bölcsességedet</i> Nagy <i>kegyelmessen</i> nékem <i>megjelentéd.</i></p>	<p>És <i>a</i> te titkos <i>bölcsességedet</i> Nagy <i>kegyelmesen</i> nekem <i>megjelentéd.</i></p>
<p>4</p> <p>Uram, hints meg engemet izsóppal, És én azontúl tisztán <i>megújólok</i>, Moss meg engem, és szépen <i>megtisztólok</i>, És fejeérb lések az tiszta hónál. Hogy örvendezhessen az én <i>szívem</i>, Add ismét értenem nagy irgalmadat És <i>megvidul</i> minden én tetemem, Kiket az te haragod <i>összverontott.</i></p>	<p>4.</p> <p>Hints meg, Uram, engemet izsóppal, És én azontúl tisztán <i>megújulok</i>; Moss meg engem, és szépen <i>megtisztulok</i>, És fejeérb lések <i>a</i> tiszta hónál. Hogy örvendezhessen az én <i>szívem</i>, Add, hogy megértsem te nagy irgalmadat, És <i>megvidul</i> minden én tetemem, A te haragod melyet <i>összverontott.</i></p>
<p>5</p> <p>Rejtsd el színedet vétkeim elől, <i>Förtelmes</i> bűneimet ne <i>tekéntséd</i>, Haragos orcádat rólam <i>elvegyed</i>, Szabadíts ki minden bűneimből. Uram, teremts bennem tiszta szívet, Minden dolgaimat jóra vezérljed, Újítsd meg bennem az igaz lelket, Hogy életem kedves legyen előtted.</p>	<p>5.</p> <p>Színedet rejtsd el vétkeim elől, <i>Fertelmes</i> bűneimet ne <i>tekintséd</i>, Haragos orcád énrólam <i>elvegyed</i>, Tisztíts meg engem minden bűnömből! És teremts tiszta szívet énbennem, Dolgomat mindig jóra vezéreljed, Az erős lelket újítsd meg bennem, Hogy kedves legyen életem előtted!</p>
<p>6</p> <p>Ne vess el engemet színed elől, És ne vedd el szent <i>lelket</i> éntőlem, Sőt teljes örömet szerezz énbennem, Tégy bizonyossá engedelmedről. Indíts szívemben nagy <i>vigasságot</i>, És vidám lélekkel engem erősíts, Hogy örömmel értsem irgalmadat, Kegyelmességeddel engem bátoríts.</p>	<p>6.</p> <p>Ne vess el engem szent színed elől, És ne vedd el szent <i>Lelket</i> éntőlem, Sőt szeredd teljes örömet énbennem, Tégy bizonyossá engedelmedről! Indíts szívemben nagy <i>vigasságot</i>, És engem vidám lélekkel erősíts, Értsem örömmel nagy irgalmadat, Kegyelmességgel engemet bátoríts!</p>

<p>7</p> <p>És példa <i>leszek</i> erről mindenek, Az bűnösöket <i>utadra</i> tanítom, <i>Bűnökből</i> hozzád térésre indítom, Hogy ők csak tebenned remélnjenek. Óh, én Istenem, én <i>idvösségem</i>, Szabadíts meg <i>ez</i> vérrel buzgó bűntől! Kiért örökké téged én nyelvem Dicsér, és énekel kegyességedről.</p>	<p>7.</p> <p>És példa <i>lészek</i> erről mindenek, A bűnösöket <i>úadra</i> tanítom, <i>Bűnükből</i> hozzád térésre indítom, Hogy csak tebenned reménykedjenek. Ó, én Istenem, én <i>idvességem</i>, Szabadíts meg <i>e</i> vérrel buzgó bűntől, Hadd énekeljen örökké nyelvem Te igazságos szent ítéletedről!</p>
<p>8</p> <p>Nyisd meg azért az én ajakimat, Hogy az én szájam <i>dicsérhessen</i> téged, Ha az áldozat kedves volna néked, Nem <i>kimélleném</i> áldozatomat. De nem kell néked <i>égőáldozat</i>, Az alázatos lelket te szereted, Az tenálad <i>az</i> kedves áldozat, Az <i>törödelmes</i> szívet meg nem veted.</p>	<p>8.</p> <p>Nyisd meg azért az én ajakimat, Hogy az én szájam <i>dícsérhessen</i> téged! Ha az áldozat kedves volna néked, Nem <i>kíméleném</i> áldozatomat, De nem kell néked <i>égő áldozat</i>: Az alázatos lelket te szereted, Az tenálad <i>a</i> kedves áldozat; A <i>töredelmes</i> szívet meg nem veted.</p>
<p>9</p> <p>Jóvoltodból tégy jól az Sionnal, Hogy kőfalaji az Jeruzsálemnek Nagy dicsőségessen megépüljenek, Ékesüljenek magas tornyokkal. Akkoron áldoznak igazságot, Azmelly kedves léssen te fölségednek, És készítnek égőáldozatot, Az te oltárodra tulkokat tésznek.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>Mint ismeretes, ez a legmegrázóbb és a leghíresebb bűnbánati zsoltár. S a Summában itt az Ék. is kivételesen megnevezi Dávid királyt; lévén, hogy a zsoltárt – noha utólag (vö. pl. Biblia 1996; magyarázat) – az ő Bethsabéval elkövetett házasságtörésére és a férj, Uriás megöletésére vonatkoztatták. Ezért is nehéz lenne elhagyni a zsoltárból pl. a vérontásra vonatkozó részt. A</p>	

4/7-ben a *minden én tetemem* helyett javaslat: *az én egész testem*. Vagy pedig a *tetem* szó 'csont', itt metaforikusan 'test' jelentését meg kell magyarázni. Az Ék. szövegmódosításai bibliai hatást mutatnak (5/7: *erős lelket*; 7/8: *igazságos... ítéletéről*; ehhez vö. még pl. Biblia 1996, magyarázat: „igazságod = Isten segítő közbelépése”). Ha azonban a Szenci Molnár-szöveg tartalmilag-teológiaiag önmagában is helytálló és érthető, helyesebb az eredetnél maradni. Így a 7. versszak vége elsősorban Isten kegyelmét, nem pedig igazságos ítéletét hangsúlyozza a bűnbánó gyilkos iránt. Ezért a 7/8 jobb, ha változatlan marad, a 7/7-re pedig javaslat: „És örökké téged az én nyelvem (/ Dicsér...)”. A 9. versszak olyannyira az ókori zsidósághoz köthető és speciális tartalmú, hogy valóban kihagyható.

LII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 52. zsoltár
Panaszolkodása Dávidnak az Dög ellen.	Jaj a gonosz nyelvnek! <i>Genf, 1562.</i>
1 Mít <i>dicsekedel</i> gonoszságban, Te hatalmaskodó? Mít fuvalkodik <i>föl</i> magadban, Nagyravágyakozó? Mert az Istennek jó volta Az jókat megtartja.	1. Mít <i>dicsekedel</i> gonoszságban, Te hatalmaskodó? Mít fuvalkodik <i>fel</i> magadban, Nagyravágyakozó? Mert az Istennek jóvolta A jókat megtartja.
2 Mint szinte az éles beretva, Olyan az te nyelved, Mert az szíveket átjárja Rágalmazó mérged, Inkább szeretsz hamisságot, Hogynem igazságot.	<u>2.</u>
3 Te, csalárd nyelv, szólsz csak nyavalyát, Azértan az Isten Téged kigyomlál és elszaggat, Házadból kiveszen	<u>3.</u>

És az élők seregiből Tégedet kitöröl.	
4 Midőn az hívek és az szentek, Látandják ez veszélt, Ő magokban megfélemlenek, Mindenek ez kevél Megnevetik és csúfolják, És végre ezt mondják:	<u>4.</u>
5 Ím, ez az Istent megvetette, És benne nem bízott, Gazdagsággal magát elhitte, Ahoz ragaszkodott, És az ő álnokságához, Bízott hatalmához.	<u>5.</u>
6 De én, azki jó hittel bízom Az nagy Úr Istenben, Az ő házában plántáltatom, És zöldellem szépen: Mint az ékes zöld olajfa, Ki meg nem asz soha.	<u>6.</u>
7 Én téged örökké <i>dicsérlek</i> , Mert megtartál engem, És az te nevedben <i>reménlek</i> , Míg leszen életem, Mert te az te híveidnek Vagy jó segedelmek.	7. Én téged örökké <i>dícsérlek</i> , Mert megtartál engem, És <i>a</i> te nevedben <i>remélek</i> , Míg leszen életem. Mert jó a te híveiddel Lakoynom örömmel.
A kihagyások javallottak. A 7. versszak Ék.-beli változtatásai nem szerencsések, részben a tartalmat is megváltoztatják; vö. ÚF 11: „Nevedben reménykedem, / mert jó vagy híveidhez.”.	

LIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 53. zsoltár
Ez zsoltárnak értelme és nótája egyez az odaföl való XIV. zsoltárral, és majd ugyanazon igékből áll.	A balgák megbűnhődnek. <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Az bolond így szól az ő szívében: Nincsen Isten, azért gonoszságban él, <i>Utálatos</i> bünt teszen, semmit nem fél, Ez egész földön <i>azki</i> jót tegyen, Senki nincsen.	1. A bolond így szól az ő szívében: Nincs Isten, azért nagy gonoszságban él, <i>Útálatos</i> bünt teszen, semmit nem fél. Ez egész földön, <i>aki</i> jót tegyen, Senki nincsen.
2 Az Úr az égből alátekinte, <i>Ez</i> földön az emberek fiaira, Hogy meglássa, ha kinek esze volna, Ha az Istent valaki keresné És tisztelné.	2. Az Úr az égből alátekinte <i>E</i> földön az emberek fiaira, Hogy meglássa, ha kinek esze volna, Ha valaki az Istent keresné És tisztelné.
3 De azt jól látja dicsőségében, Hogy <i>az</i> jó útról eltértek mindenek, Mindnyájan <i>förtelmes</i> bűnben hevernek, <i>Azki</i> az Istent tisztelné híven, Csak egy sincsen.	3. De azt jól látja dicsőségében, Hogy <i>a</i> jó útról eltértek mindenek, Mindnyájan <i>fertelmes</i> bűnben hevernek; <i>Aki</i> az Istent tisztelné híven, Csak egy sincsen.
4 De az hamissak meg nem gondolják, Hogy népemet, mint az kenyért, megeszik, Meg nem térnek, sőt magokat elhiszik, Az Istent segítségül nem hívják Sem uralják.	4.

5	<u>5.</u>
Azhol nincs félelem, ott rettegnék, Mert megtöri ő csontjokat az Isten, És boszút áll az te ellenségeden, Tőled, Sion, megszégyenítetnek, Kik rád törnek.	
6	6.
Az Sionról vajjon s' ki <i>jövendel</i> , Ki <i>az</i> szent Izráelt megszabadítja? Ha Isten fogságból népét kihozza, Örvend <i>az</i> Jákob és az Izráel Teljes szívvel.	A Sionról vajjon ki <i>jövend el</i> , Ki <i>a</i> szent Izráelt megszabadítja? Ha Isten fogságból népét kihozza, Örvend <i>a</i> Jákob és az Izráel Teljes szívvel.
Ennek a zsoltárnak az Ék.-ben való létét, főleg az a törekvés indokolja, hogy, abból Szenci Molnár egy zsoltárfordítása se maradjon ki teljesen. Baltazár Dezső ezt a zsoltárt egy versszakossá alakítva dolgozta át, s (nem véletlenül), így került be az Ék. 1921/2001-be. A 4–5. versszakokon kívül a 2–3. szintén elhagyható. A 6/1-ben a <i>vajjon</i> rövid (egy) <i>j</i> -vel írandó. A 14. és az 53. zsoltár szövege a Bibliában, illetve a zsoltárfeldolgozásokban szinte teljesen, illetve jórészt megegyezik.	

LIV. ZSOLTÁR T. B.	Béza T., 1519–1605. 54. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megszabadításért.	A hit diadalma <i>Genf, 1562.</i>
1	1.
Tarts meg, Uram Isten, engem , És szent nevedért védelmezz meg, Ártatlan <i>igyemet</i> tekintsd meg, Hatalmaddal támadj mellém, Kérem te szent <i>felségedet</i> , Hallgass meg én könyörgésemben , És <i>kegyessen</i> vedd füleidben Az én szájamnak beszédét.	Tarts meg Uram, én Istenem , És szent nevedért védelmezz meg, Ártatlan <i>ügyemet</i> tekintsd meg, Hatalmaddal támadj mellém! Kérem te szent <i>Felségedet</i> , Hallgass meg én könyörgésemben' És <i>kegyesen</i> vedd füleidbe Az én szájamnak beszédét!

2	<p>Mert ellenségim kevélyen Reám támadnak és kergetnek, És engem halálra keresnek, Eszekben sem jut az Isten. De az Isten megtart engem, Kegyelmességét megmutatja, És segedelmét hozzám nyújtja, Jóra vezérli életem.</p>	2.	<p>Mert ellenségim kevélyen Reám támadnak és kergetnek, És engem halálra keresnek, Eszükbe sem jut az Isten. De az Isten megtart engem, Kegyelmességét megmutatja, És segedelmét hozzám nyújtja, Jóra vezérli életem.</p>
3	<p>Ez nékem szánt nagy nyavalyát Én ellenségimre <i>téreti</i>, És ezt nékiek megfizeti, Megmutatván igazságát. Akkoron <i>néked</i> víg szívvel Hálaadásokat áldozom, És szent nevedet magasztalom, Mert ő teljes kegyességgel.</p>	3.	<p>Ez nékem szánt nagy nyavalyát Én ellenségimre <i>téríti</i>, És ezt nékiek megfizeti, Megmutatván igazságát. Akkoron <i>neked</i> víg szívvel Hálaadásokat áldozom, És szent nevedet magasztalom, Mert teljes vagy kegyességgel.</p>
4	<p>Mert minden én ínségemből Te megszabadítál engemet, <i>Megbüntetéd</i> ellenségimet, Kit én megláték szememmel.</p>	4.	<p>Mert minden én ínségemből Te megszabadítál engemet. <i>Megbünteted</i> ellenségimet, Mit én megláték szememmel.</p>
<p>Az 1/4-ben a <i>támadj mellém</i> helyett javaslat: <i>álljál mellém</i>. A 3–4. versszak szintén elhagyható, mint az Ék. 1921/2001-ben.</p>			

LV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 55. zsoltár
Dávidnak megszabadításért való könyörgése.	Könyörgés hamis atyafiak ellen <i>Genf, 1562.</i>
1	1.
Hallgasd meg az én könyörgésem, Úr Isten, ne fordulj el tőlem,	Hallgasd meg az én könyörgésem, Úr Isten ne fordulj el tőlem,

<p>Imádságom vedd füleidben, Mert nagy kínokat szenvedek, Szívemben igen kesergek, Előtted panaszlok <i>reszketvén</i>.</p>	<p>Imádságom vedd füleidbe, Mert nagy kínokat szenvedek, Szívemben igen kesergek, Előtted panaszlok <i>reszketve!</i></p>
<p>2</p> <p>Mert fenyeget én ellenségem, Az hitetlen retteget engem, Mert énrólam tanácsot tartnak, Éellenem kötést tesznek, Nagy haraggal rám gerjednek, Hogy engem megnyomorítsanak.</p>	<p><u>2.</u></p>
<p>3</p> <p>Nagy ínségben kesereg szívem, Retteget halálos félelem, Teljességgel elszomorodtam, Félek, rettegek, gyötrődöm, Reszketvén szörnyen vesződöm, <i>Úgyhogy immár sokszor kívántam:</i></p>	<p>3.</p> <p>Kesereg szívem nagy ínségben, Élek halálos félelemben, Teljességgel elszomorodtam; Rettegek, félek, gyötrődöm, Reszketvén szörnyen vesződöm, <i>Úgy, hogy immár sokszor kívántam:</i></p>
<p>4</p> <p>Óh, ha szárnyaim lehetnének, Mint <i>az</i> galamb ha <i>röpülhetnék</i>, Én <i>elröpülnék</i> messze földre, Elmennék <i>ez</i> népek <i>közől</i>, Pusztát keresnék <i>ezentől</i>, <i>Azhol nyugodalmom</i> lehetne.</p>	<p>4.</p> <p>Szárnyaim, ó, ha lehetnének, Mint <i>a</i> galamb, ha <i>repülhetnék</i>: Én <i>elrepülnék</i> messze földre, Elmennék <i>e</i> népek <i>közül</i>. Pusztát keresnék, <i>ezeztől</i> <i>Ahol nyugodalmam</i> lehetne.</p>
<p>5</p> <p>Elszaladnék nagy sietséggel, Ez sebes forgó szélvész elől, Ez zúrzavarból én elfutnék. Ő nyelveket hasogasd el, Kik hamis pörlődésekkel, Ez egész várost bétöltötték.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Az nagy hamisság éjjel-nappal</p>	<p><u>6.</u></p>

<p>Ez város kőfalain jargal, Közepette vagy on álnokság, És köröskörnyül az utcák Minden gyalázattal rakvák, Eláradt köztök az csalárdság.</p>	
<p>7</p> <p>Hogyha ellenségem volt volna, És szemlátomást gyűlölt volna, Órizkedtem volna őtöle, Ha rám törött volna nyilván, És ha nem illy alattomban, Eltérhettem volna előle.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>De te, azki énvelem laktál, Nálam nagy tisztességben voltál, Kivel tanácsomat közlöttem, Titkaim megmondtam bátran, Együtt jártunk az templomban, Nagy nyájasságban veled éltem.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Béésnek az halál kezében, És az föld alá elevenen Az nagy mélységbe bévettetnek, Mert nagy az ő gonoszságok, De én Istenhez kiáltok, Mert ő megtartója éltémnek.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>10</p> <p>Mind <i>estve</i>, reggel öt <i>ohajtom</i>, Délkorban is ötet kiáltom, És meghallgatja könyörgésem, Megtart engem békeségben, Minden ellenségim ellen, Kik <i>seregben</i> gyűltek ellenem.</p>	<p>10.</p> <p>Mind <i>este</i>, reggel öt <i>óhajtóm</i>, Délkorban is ötet kiáltom, És meghallgatja könyörgésem, Megtart engem békességben Minden ellenségim ellen, Kik <i>seregbe</i> gyűltek ellenem.</p>

<p>11</p> <p>De az örök hatalmó Isten Meghallgat engem kérésemben, És őket megbünteti végre, Mert nem jobbólnak éltekben, Semmi gondjok nékik nincsen Az Istennek tisztességére.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>Az hitetlen kezét emelte Az békeséges hív emberre, Az barátság frigyét megszegte, Beszéde sikos, mint az vaj, Belől kegyetlen, mint tolvaj, Nagy ellenséges az ő szíve.</p>	<p><u>12.</u></p>
<p>13</p> <p>Mindenben ő tettetes szava, Mint az olaj, lágy és olly sima, De mérgesebb az éles tőrnél. Vesd Istenben reménséged, És nyilván megsegít téged, Az igazat ő nem hagyja el.</p>	<p><u>13.</u></p>
<p>14</p> <p>De az gonoszakat, Úr Isten, Te bétaszítod az mély sírben, Holott nagy veszél rájok terjed. Az gyilkosok és hamissak Életeket félben hagyják, Én pedig bízom csak tebenned.</p>	<p><u>14.</u></p>
<p>Az 1/2-ben az <i>Úr Isten</i> szavak után vessző teendő, mert ez megszólítás. A kihagyások javallhatók. A 10/1-ben az <i>őt</i> nyilvánvalóan az Istenre vonatkozik, mivel azonban az Istent a meghagyott szövegben csak a három versszakkal előbbi 1. versszak említette, meggondolandó pl. a 10/4 ekképp való módosítása: „Békében megtart az Isten”. Ugyanezt a zsolnárt Kecskeméti Végh Mihály parafrázisa alapján Kodály Zoltán feldolgozta a Psalmus</p>	

Hungaricusban; vö. Ék. 263. dicséret is.

LVI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 56. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megsza- badításért.	Könyörgés üldöztetésben <i>Genf, 1562.</i>
1 Kegyelmezz meg <i>nékem</i> , én Istenem, Mert az ember igen kerget engem, Nagy hatalommal támad ellenem, Hogy engem elejthessen. Sok ellenségim háborgatnak szörnyen, Elszánták, hogy bényeljenek hirtelen, Úr Isten, én <i>ilyen</i> nagy félelmemben Benned <i>reménységem</i> .	1. Kegyelmezz meg <i>nekem</i> , én Istenem, Mert az ember igen kerget engem, Nagy hatalommal támad ellenem, Hogy engem elejthessen. Sok ellenségim háborgatnak szörnyen, Elszánták, hogy bényeljenek hirtelen, Úr Isten, én <i>ilyen</i> nagy félelmemben Benned <i>reménységem!</i>
2 Én az Úr Istenben dicsekedem, Szent <i>igéjében</i> nem kételkedem, Mit tehetne az ember <i>énnekem</i> , <i>Azmelly</i> kerget engemet? Visszafordítják az én beszédemet, És naponkint abban hányják <i>eszeket</i> , Hogy nékem szerezzenek veszedelmet, Csak gonoszt gondolnak.	2. Én az Úr Istenben dicsekedem, Szent <i>Ígésében</i> nem kételkedem. Mit tehetne az ember <i>énnekem</i> , <i>Aki</i> kerget engemet? Visszafordítják az én beszédemet, És naponkint abban hányják <i>eszüket</i> , Hogy nékem szerezzenek veszedelmet, Csak gonoszt gondolnak.
3 Énellenem ők <i>összejárulnak</i> , Hogy megkapjanak, azon forgódnak, És életemtől megfoszthassanak, Ez minden ő <i>szándékok</i> , Az gonoszságban nagy ő <i>bizodalmok</i> , Azt vélik, hogy jól lesz minden <i>dolgok</i> , De ha, Uram, haragod esik rajtok , Őket mind levered.	3. Énellenem ők <i>összejárulnak</i> , Hogy megkapjanak, azon forgódnak, És életemtől megfoszthassanak: Ez minden ő <i>szándékuk</i> . A gonoszságban nagy ő <i>bizodalmuk</i> , Azt vélik, hogy jól lesz minden <i>dolguk</i> , De haragod ha esik, Uram, rajtuk: Őket mind levered.

<p>4</p> <p>Minden futásimat megemlíted, Könnyhullatásim <i>tömlődben</i> szeded, Az te lajstromodban följedez Minden én ínségemet. Midőn hozzád nyújtom könyörgésemet, Ottan futni látom ellenségimet, Velem vagy, és te megtartasz engemet, Kegyelmes Istenem.</p>	<p>4.</p> <p>Minden futásimat megemlíted, Könnyhullatásim <i>tömlődbe</i> szeded: A te könyveidbe fel is jegyzed Minden én ínségemet. Könyörgésemet midőn hozzád nyújtom, Ellenségimet ottan futni látom, Mert velem vagy, és te vagy megtartásom, Kegyelmes Istenem!</p>
<p>5</p> <p>Úr Isten, <i>fölségedet dicsérem,</i> És szent <i>igédet</i> nagynak <i>böcsüllem,</i> Áldom az Urat, míg lesz életem, Bízában ő beszédében. <i>Reménységemet</i> vetem az Istenben, Irgalmasságára nézek szüntelen, Azért félelmem senkitől nem leszen, Ki árthatna nékem?</p>	<p>5.</p> <p>Úr Isten, <i>Fölségedet dicsérem,</i> És szent <i>igédet</i> nagynak <i>becsülöm;</i> Áldom az Urat, míg lesz életem, Bízában ő beszédében. <i>Reménységemet</i> vetem az Istenben, Irgalmasságára nézek szüntelen, Azért félelmem senkitől nem leszen: Ki árthatna nékem?</p>
<p>6</p> <p>Fogadásom tartja azt énnékem, Hogy jóvoltodért neved <i>dicsérjem,</i> Mert <i>kegyelmessen</i> megmentéd lelkem Az halál köteléből. És lábaimat megtartád eséstől, Hogy én élhessek tenéked <i>kedvesől</i> Az élők világosságán, és szentől Járjak <i>teelőtted.</i></p>	<p>6.</p> <p>Szent fogadásom tartja azt nékem, Hogy jóvoltodért neved <i>dícsérjem,</i> Mert <i>kegyelmesen</i> megmentéd lelkem A halál köteléből. És lábaimat megtartád eséstől, Hogy én élhessek tenéked <i>kedvesül;</i> Az élők fényes világában szentül Járjak <i>te előtted.</i></p>
<p>A 3. és 4. versszak összevonása (kihagyással) a régies nyelv és tartalom (vö. pl. 4/2), valamint a rövidítés okán a következőképpen javasolt. A 3. versszak első négy sora elmarad, helyükre az 5–8. lép, az 5–7.-ben szótagkihagyással: „A gonoszságban nagy bizodaluk, / Azt vélik, jól leszen minden dolguk, / De haragod, ha sújt, Uram, rajtuk: / Őket mind levered.”. A versszak második fele pedig a 4/5–8 lenne (az 1–4. kimarad): <i>Könyörgésemet...</i>. Az 5/2-ben a</p>	

mai *becsülöm* szóalak a rím szempontjából nem jó, ezért módosítási javaslat: „És szent igédben nem kételkedem;” (vö. 2/2 is). A 6. versszak Ék.-beli változtatásai nem szükségesek.

LVII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 57. zsoltár
Megszabadításért való könyörgése Dávidnak.	Bizodalom veszedelemben <i>Genf, 1562.</i>
1 Irgalmazz, Uram, irgalmazz <i>nékem</i> , Mert tebenned bízok az én lelkem, Több segedelmem nékem nincsen sohol, Szárnyad árnyékában nyugszik fejem, Míglen az nép gonoszsága elromol.	1. Irgalmazz, Uram, irgalmazz <i>nekem</i> , Mert tebenned bízok az én lelkem! Több segedelmem sehol nincsen nékem! Szárnyadnak árnyékában védelmem, Míg veszedelmem eltávozik tőlem.
2 Én <i>az fölséges</i> Istenben bízok, Ki jóra vezérli minden dolgom, Segedelmet küld alá ínségemben, Az ellen léssen nékem <i>óthalmom</i> , Azki engem kerget, hogy <i>benyelhessen.</i>	2. Én <i>a felséges</i> Istenben bízok, Ki jóra vezérli minden dolgom; Segedelmet küld alá ínségemben. Az ellen léssen nékem <i>oltalmam</i> , Aki engem kerget, hogy <i>benyelhessen.</i>
3 Az én lelkem oroszlánok közt ül, Kik sebes lánggal vöttek körül, Fogok olly hegyesek, mint nyíl és dárda, Naponkint nyelvek úgy megélesül, Mint az jól megköszörült éles szablya	<u>3.</u>
4 Magasztaltassál, Uram, az égre, Nagy dicsőséggel ez egész földre,	<u>4.</u>

Mert én járásomra hálókat hántak, Szegény lelkeket elnyomták szinte, És énelőmben ők mély vermet ástak.	
5 De önnönmagok beléestenek, Kin teljes szívemből örvendezek, Az én szívem kész mindennek előtte, Hogy dicséretit szent felségednek Szüntelen énekelje életébe.	<u>5.</u>
6 Én nyelvem és lantom, már serkenj föl, Isten dicséretire zöndölj föl, Jó hajnalban én ágyamból fölkelek, És éneklek nagy dicsőségedről, Uram, téged minden népnek hirdetlek.	6. Én nyelvem és lantom már serkenj föl, Véletek ím a hajnalt keltem föl! Jó reggel én is ágyamból fölkelek, És éneklek nagy dicsőségedről. Téged, Uram, minden népnek hirdetlek!
7 Mert mind az égig fölhat jó voltod, Az fölhőköt éri igazságod, Dicsőségedet láttasd meg az égen, És jelentsd meg nagy hatalmasságod Minden embereknek ez egész <i>földön.</i>	7. Mert nagy jóvoltod, örök irgalmad És igazságod az égig fölhat! Nagy dicsőséged láttasd meg az égen, És jelentsd meg nagy hatalmasságod Az embereknek mind az egész <i>földön!</i>
A 6. versszak módosításai nem jók: a zoltáros hajnalban megszólaltatja a lantját, de az ágyból csak korán reggel kel ki. Az eredeti szöveg hagyandó meg. A 7.-ben a <i>földön</i> szó mai alakja miatt nem jön ki a rím. Javaslat az eredeti szöveg módosítására: a 7/3-ban a <i>láttasd</i> helyett <i>mutasd</i> , az utolsó sor pedig így szólna: „Az egész földön láthassa minden.”. A <i>minden</i> itt – mint sok más helyen – ’mindenki’ jelentésű.	

LVIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 58. zsoltár
Panassza Dávidnak az Saul tanácsosi ellen.	Igaztalan ítélkezés ellen <i>Genf, 1562.</i>
1 Ti, tanácsban ülő személyek, Kik zúgolódtok ellenem, Mondjátok <i>sz</i> meg <i>én</i> nekem, Ha <i>igaz-é</i> , <i>azmit</i> beszéltek, És ha igazat ítéltek, <i>Ádám</i> túl származott népek?	1. Ti tanácsban ülő személyek, Kik zúgolódtok ellenem: Mondjátok csak meg <i>én</i> nekem, Ha <i>igaz-e</i> , <i>amit</i> beszéltek, És ha igazat ítéltek, <i>Ádám</i> tól származott népek?
2 Sőt ha ember jól megtekinti, Szívetek jár álnoksággal, Kezetek mér hamis funttal, Nincs dolgotoknak <i>tökéleti</i> , Az gonoszak <i>eltévödtek</i> , <i>Mihelt anyjok</i> túl születtek.	2. Sőt, ha ember jól megtekinti: Álnoksággal jár szívetek, Mér hamis fonttal kezetek; Nincs dolgotoknak <i>tökéleti</i> . <i>A gonoszok eltévedtek,</i> <i>Mihelyt anyjuktól</i> születtek.
3 Az ő anyjok méhétül fogva Csak hazugságot beszélnek, Az ő rágalmazó nyelvek Merő kigyóméreggel rakva, Élnek süket áspis módra, Azmelly füleit bédugja:	<u>3.</u>
4 Hogy büvölését ne hallhassa Az bölcs büvelő mesternek, Törd meg fogokat ezeknek, Haragod, Úr Isten, megrontsa Ő zápfogokat ezeknek Az éh oroslán kölköknek.	<u>4.</u>

<p>5</p> <p>Adjad, hogy széjjel loccsanjanak, Mint az víz, mellyet kiöntnek, Mint nyilak, kiket föllőnek, Pozdorjánkint törve lehullnak, Mint az olvadt nyálas csiga, Elfolyon ezeknek dolga.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Mint az idétlen gyermek meghal, Ki nem látta az nap fényét, Mint az éretlen gyümölcsset, Elveszti Isten nagy haraggal, Mint az tövisekék elvesznek, Minekelőtte fölnőnek.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p> <p>Ezen az igaz és hív ember Igen örül ő szívében, Midőn látja, hogy az Isten Afféle népet igen megvér. Lábait mossa az ilyen Az gonoszoknak vérében.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Végre innét mondhatja minden, Hogy jó az igaznak dolga, Sok és nagy az ő jutalma, Azt minden itt vérszi eszében, Hogy Isten mindent <i>megítél</i>, Azki jól vagy gonoszul él.</p>	<p>8.</p> <p>Végre is azt mondhatja minden, Hogy jó az igaznak dolga, Sok és nagy az ő jutalma. Azt vegye mindenki eszében, Hogy Isten mindent <i>megítél</i>, Aki gonoszul vagy jól él.</p>
<p>Az 1/3-ban a <i>Mondjátok csak jó a Mondjátokszá</i> helyett. Az 1/5-ben az <i>igazat</i> kicserélhető <i>igazán</i>-ra. A 2. versszak szintén kimaradhat. A 8/1-ben a <i>Végre is</i> helyett javaslat: <i>De végül</i>. A 8/5–6-ra pedig: „Hogy Isten aszerint ítél, / Ha ki gonoszul vagy jól él,” (vö. Biblia is).</p>	

LIX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 59. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megszabadításért.	Könyörgés szorongattatásban <i>Genf, 1562.</i>
1 Szabadíts meg engem, Úr Isten, És tarts meg ellenségim ellen, Mentsd meg <i>azoktól</i> életem, Kik <i>föltámadtak</i> ellenem, <i>Ótalmazz</i> meg az hamis néptől, Ki én veszedelmemnek <i>örül</i> , Melly szomjúzik ártatlan vért, Ments meg <i>attúl</i> szent nevedért.	1. Szabadíts meg engem, Úr Isten, És tarts meg ellenségim ellen! Mentsd meg <i>azoktól</i> életem, Kik <i>feltámadtak</i> ellenem! <i>Otalmazz</i> meg a hamis néptől, Ki én veszedelmemnek <i>örül</i> És szomjúzik ártatlan vért! Ments meg <i>attól</i> szent nevedért!
2 Mert szörnyen életemre törnek, És <i>énellenem</i> kötést tesznek, Hatalmassak vadnak rajtam, Kiknek soha nem ártottam, Azok készülnek <i>énellenem</i> , Kik ellen semmit nem <i>vétöttem</i> , Kelj <i>föl</i> azért, Uram, láss meg, És <i>kegyelmessen</i> őrizz meg.	<u>2.</u> Mert szörnyen életemre törnek, És <i>én ellenem</i> kötést tesznek; Hatalmaskodnak énrajtam, Kiknek soha nem ártottam. Azok készülnek <i>én ellenem</i> , Kik ellen semmit nem <i>vétettem</i> ; Kelj <i>fel</i> azért, Uram, láss meg, És <i>kegyelmesen</i> őrizz meg!
3 Zebaoth Isten, téged kérlek, Óh, Istene az Izráelnek! Látogasd meg az népeket, Vizsgálj meg minden nemzetet, Ne vedd azokat kegyelmedben, Azkik élnek hitetlenségben, Estve, mint az eb, ugatnak, Az város környül futosnak.	<u>3.</u>
4 Mint az éles kard az ő nyelvek, Mordáltság minden ő beszédek, Sőt még szólnak illy bolondól:	<u>4.</u>

<p>Ki hallja, azmit nyelvünk szól? De őket, Uram, megneveted, És őket mind megszegyéníted, Az pogányoknak jutalmot Adsz szégyent és gyalázatot.</p>	
<p>5</p> <p>Én ellenségimnek ereje Kezedben minden tehetsége, Benned bízom, én Istenem, Mert te vagy én segedelmem, Az Isten <i>jó voltát</i> jelenti, Nyavalyámnak <i>eleit</i> veszi, És megláttatja énvélem, Hogy elvész én ellenségem.</p>	<p>5.</p> <p>Én ellenségimnek ereje, Kezedben minden tehetsége. Benned bízom, én Istenem, Mert te vagy én segedelmem. Az Isten <i>jóvoltát</i> jelenti, Nyavalyámnak <i>elejét</i> veszi, És megláttatja énvélem, Hogy elvész én ellenségem.</p>
<p>6</p> <p>De őket, Uram, ne vészesd el, Hogy népem ezt ne felejtse el, De megemlítsse ezeket, Hanem csak kergesd el őket. Uram, mi paizsunk, kergesd el, Szélleszd el őket nagy erőddel, Azt érdemli hamisságok, Kevélségek, szitkos szájok.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p> <p>Önnön hálójokban essenek, Veszesse álnok kevélségek, Fogja meg átkozódások, És ő gyalázatos szájok. Haragod azért gerjedjen fel És őket bűnökért vészesd el, Töröltessenek el szörnyen, Hogy még csak hírek se legyen.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Úgy, hogy tégedet esmerjenek, Kit hívnak Jákob Istenének,</p>	<p><u>8.</u></p>

Hogy néked hatalmad legyen Ez egész földkerekségén, Estve, midőn ők visszatérnek, Nagy haraggal fenekedjenek, Mint az eb, úgy ugassanak, Az várason futossanak.	
9 És végre meglássák mindenek, Hogy ők futva kenyért keresnek, És fekünni mennek késén, Morgolódnak nagy éhségben, De én dicsérem hatalmadat, Énekben áldom jóvoltodat, És én fölkelek jó reggel, Magasztallak nagy örömmel.	<u>9.</u>
10 Mert te vagy, Uram, én <i>óthalmom</i> , <i>Reménységem és bizodalmom</i> , Azért, <i>óh</i> , én erősségem, Mindenütt neved <i>dicsérem</i> , Hogy <i>nekem</i> az én szükségemben Segedelmem vagy ínségemben, Te vagy én erős kőváram, Kegyességed nagy énhozzám.	10. Mert te vagy, Uram, én <i>oltalmam</i> , <i>Reménységem és bizodalmam</i> ; Azért, <i>ó</i> , én erősségem, Mindenütt neved <i>dicsérem</i> , Hogy <i>nekem</i> az én szükségemben, Segedelmem vagy ínségemben; Te vagy én erős kőváram, Kegyességed nagy énhozzám.
A 2. és az 5. versszakot szintén el lehetne hagyni, a 2.-at az Ék. 1996 ugyancsak elhagyja.	

LX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 60. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az Izráel népének jó állapotjáért.	Imádság nehéz időkben <i>Bourgeois L., Genf, 1562.</i>
1 Minket, Úr Isten, elhagyál, És reánk megharagudtál,	1. Minket, Úr Isten, elhagyál, És reánk megharagudtál,

<p>Tőled <i>széllal</i> elosztatánk, Térj <i>kegyessen</i> ismét hozzánk, Mint <i>ez</i> földet megindítád, Nagy hatalmaddal megrontád, Építsd meg az ő nagy romlását, Mert romlás miatt <i>alég</i> állhat.</p>	<p>Tőled <i>széjjel</i> elosztatánk, Térj <i>kegyesen</i> ismét hozzánk! Mind <i>e</i> földet megindítád, <i>∴</i>: Nagy hatalmaddal megrontád, Építsd meg az ő nagy romlását, Mert romlás miatt <i>alig</i> állhat.</p>
<p>2</p> <p>Népedet keményen tartád, És igen megsanyargatád, Minket, <i>mint egy</i> csípős borral, Itatál keserű búval. De <i>azkik</i> tégedet félnek, Az zászlót adád nékiek, Mellyet ők fölemelnek bízván Az te igaz fogadásodban.</p>	<p>2.</p> <p>Népedet keményen tartád, És igen megsanyargatád; Minket <i>mintegy</i> csípős borral, Itatál keserű búval. De <i>akik</i> tégedet félnek, <i>∴</i>: A zászlót adád nékiek, Hogy fölemelnék igazságban, Bízván a te szent oltalmadban.</p>
<p>3</p> <p>Hogy az nálad kedves hívek Végre megmenekedjenek, Jobb kezeddal tarts meg engem, Hallgass meg és tégy jól velem. Szóla Isten szentségében, Örvendek ígéletiben, Az Sikemet részül elveszem, Az Szukót völgyét megmértéklem.</p>	<p><u>3.</u></p>
<p>4</p> <p>Galaádot is ezennel Megveszem erősségemmel, Az Manasses is ekképpen, Efraim is enyim leszen. Ezek az nagy sereg népek Fejemnek ereje lesznek, Az Júda is én örökségem És törvénszerzőm leszen nékem.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Az Moáb is az én népem,</p>	<p><u>5.</u></p>

Mint egy lábmosó edényem, Kiben lábaimat mosom, Ebben én nem gyanakodom. És azt én nyilván elhiszem, Edómra sarumot vetem, És kik Filisztéában laktok, Győzödelmemen vigadoztok.	
6 Ki vihetne engem bátran Az nagy keréttett városban? Utamat ki igazgatná Az erős Edóm országra? Nem te térszed-é, Úr Isten, Ki minket üszs helyből helyben? Hogy el nem jövéll sereginkkel, Megűzetél ellenséginkkel.	6.
7 Légy <i>minékünk segítségől</i> , Őrizz meg ellenségünkötől , Mert az emberi <i>segítség</i> <i>Hijában való epesség.</i> Az Isten által <i>minékünk</i> Lészen erős <i>győzödelmünk</i> , És ő megszabadít bennünket, Megtapodja ellenséginket .	7. Légy <i>minékünk segítségül</i> , Őrizz meg ellenséginkötül , Mert az emberi <i>segítség</i> <i>Hiábavaló epedség.</i> Az Isten által <i>minékünk</i> :/ Lészen erős <i>győzödelmünk</i> , És megszabadít ő bennünket, Megtapodja ellenségünköt .
A 2. versszak szintén elhagyható, mint az Ék. 1921/2001-ben is. A kihagyásokat a részletező, konkrét ószövetségi vonatkozások indokolják.	

LXI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 61. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megsza- badításért.	Kiáltás Istenhez az idegenben <i>Genf, 1562.</i>
1 Kiáltásom halld meg, Isten,	1. Kiáltásom halld meg, Isten!

<p>Vedd füledben Az én könyörgésemet, Mert én szívem nagy ínségből Messze földről Kiáltja <i>fölségedet</i>.</p>	<p>Vedd füledben Az én könyörgésemet, Mert én szívem nagy ínségből, Messze földről Kiáltja <i>Felségedet!</i></p>
<p>2</p> <p>Végy <i>föl</i> engemet köszálra, Magasságra, Hol bátorságom legyen, Mert te vagy én erős tornyom, <i>Vigasságom</i> Én ellenségem ellen.</p>	<p>2.</p> <p>Végy <i>fel</i> engemet köszálra, Magasságra, Hol bátorságom legyen, Mert te vagy én erős tornyom, <i>Vígasságom</i> Én ellenségim ellen!</p>
<p>3</p> <p>Te hajlékodban lakásom Én <i>kívánom</i> És <i>ohajtom</i> szüntelen, Szárnyaidnak <i>árnyékában</i>, <i>Kívánkozván</i> Vagyok jó <i>reménységben</i>.</p>	<p>3.</p> <p>Te hajlékodban lakásom Én <i>kívánom</i> És <i>óhajtom</i> szüntelen; Szárnyaidnak <i>árnyékába</i> <i>Kívánkozva</i> Vagyok jó <i>reménységben</i>.</p>
<p>4</p> <p>Mert meghallgatsz kérésemben, Óh, Úr Isten, Nyújtván kegyességedet. <i>Örökségeket</i> megadod És megáldod, <i>Az</i> kik félik nevedet.</p>	<p>4.</p> <p>Meghallgatsz fogadásomban Engem, Uram, Nyújtván kegyességedet. <i>Örökségüket</i> megadod, És megáldod, <i>Akik</i> félik nevedet.</p>
<p>5</p> <p>Naphoz napok adassanak Az királnak, Nagy sok nemzetségekre Sokasítsad esztendeit Nyújtsd életit Végzetetlen időkre.</p>	<p><u>5.</u></p>

6	6.
Országra érjen sok időt Isten előtt, Szép csendesz békeségben, Igazságodnak hívsége Elől vegye És őrizze kegyessen.	
7	7.
És <i>osztán</i> vígan éneklek Szent nevednek Mindörökkön örökké: És <i>azmelly</i> fogadást tettem, Mefizetem <i>Naponkint</i> önékie.	És <i>asztán</i> vígan éneklek Szent nevednek Mostan és mindörökké, És <i>amely</i> fogadást tettem, Mefizetem <i>Naponként</i> önékie.
A 4. versszakot nem szükséges megváltoztatni; de: <i>Örökségeket</i> helyett <i>Örökségüket</i> .	

LXII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 62. zsoltár
Panassza Dávidnak az Saul szolgálai ellen.	Csendes bizodalom Istenben <i>Bourgeois L., Lyon, 1547.</i>
1	1.
Az én lelkem szép <i>csendesszen</i> Nyugszik csak az Úr Istenben, Mert csak ő az én <i>idvösségem</i> , Ő nékem erős kőváram, Megtartóm és én <i>óthalmam</i> , Minden <i>gonosztúl</i> megment engem.	Az én lelkem szép <i>csendeszen</i> Nyugszik csak az Úr Istenben, Mert csak ő az én <i>idvességem</i> . Ő nékem erős kőváram, Megtartóm és én <i>oltalmam</i> , Minden <i>gonosztól</i> megment engem.
2	2.
Mig incselkedtek ennyire, Az ártatlan hív emberre? Ím, megjövendölöm tinektek, Hogy mint az régi romlott fal,	

Azmelly már dőlőfélben áll, Mínd lerohantok, és elvesztek.	
3 Azon vadnak mindenképpen, Hogy azkit fölemel Isten, Azt ők viszontag lenyomhassák, Hazugság minden elméjek, Átokkal rakva ő szívek, Noha jó szavokat mutatják.	<u>3.</u>
4 Azért szívem, <i>reménységed</i> Csak az Úr Istenben vessed, Élj csak az ő segedelmével, Ő <i>nekem</i> magas köszálam, <i>Ótalmom</i> és erős bástyám, Hogy soha ne tántorodjam el.	4. Azért, szívem, <i>reménységed</i> Csak az Úr Istenben vessed, Élj csak az ő segedelmével! Ő <i>nekem</i> magas köszálam, <i>Oltalmam</i> és erős bástyám, Hogy soha ne tántorodjam el.
5 Az Isten én <i>idvösségem</i> , Erősségem, dicsőségem, Bízzatok azért csak őbenne, Előtte ti szíveteket <i>Töltsítek</i> ki lelketeket, Ő legyen lelkünk hiedelme.	5. Az Isten én <i>idvességem</i> , Erősségem, dicsőségem; Bízzatok azért csak őbenne! Előtte ti szíveteket, <i>Töltsétek</i> ki lelketeket, Ő legyen lelkünk hiedelme!
6 De lám az földi emberek Csak hazugok minden rendek, Hogyha valóban megláttatnak, És az mértékben vettetnek, Nincsen semmi nehézségek, Az funtban egy cseppet sem nyomnak.	<u>6.</u>
7 Ne bízzatok hívságtokban , Hamis ragadozástokban,	7. Ne bízzatok erőszakban , Hamis ragadozástokban,

<i>Múlandó</i> dolgon ne kapjatok, Hogyha sokasul kincsetek, <i>Ahoz</i> ne bízzék szívetek, Mert nem állandó gazdagságtok.	<i>Mulandó</i> dolgon ne kapjatok! Ha sokasul ti kincsetek, <i>Ahhoz</i> ne bízzék szívetek, Mert nem állandó gazdagságtok.
8 Az Isten egy szót szólt egyszer, <i>Mellyet</i> én hallottam kétszer, Hogy nagy ereje vagyon néki, Uram, az kegyesség tiéd, És te nyilván megfizeted, <i>Azkinék</i> dolga mint érdemli.	8. Az Isten egy szót szólt egyszer, <i>Melyet</i> én hallottam kétszer: Hogy nagy ereje vagyon néki. A kegyesség, Uram, tied, És te nyilván megfizeted, <i>Akinék</i> dolga mint érdemli.
Az 1/3-ban és az 5/1-ben az <i>idvességem</i> helyett <i>üdvösségem</i> . Az 5/6-ban a <i>hiedelme</i> (eredeti jelentése: 'oltalma') szót jobb kicserélni pl. <i>segedelme</i> -re. A 7. versszak szintén kihagyható.	

LXIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 63. zsoltár
Könyörgése Dávidnak, hogy Isten néki szabadságot engedjen az isteni szolgálatban való jelenléltre.	Vágyódás Isten és a szent hajlék után <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Isten, te vagy én Istenem, Jó reggel kereslek tégedet, Hozzád <i>ohajtván</i> elepedett Szomjúság miatt én lelkem. Én testem hozzád <i>áhétozik,</i> Szomjúságban <i>elholt</i> szintén <i>Ez</i> puszta és száraz <i>földön,</i> Hol semmi víz nem találtatik.	1. Isten, te vagy én Istenem, Jó reggel kereslek tégedet, Hozzád <i>óhajtván,</i> elepedett Szomjúság miatt én lelkem. Én testem hozzád <i>áhítózik,</i> Szomjúságban <i>elhalt</i> szintén <i>E</i> puszta és száraz <i>földön,</i> Hol semmi víz nem találtatik.
2 Mert látni igen kívánja Az te erős dicsőségedet És isteni tiszteletedet Az te dicső templomodba.	2. Mert látni igen kívánja A te nagy erős dicsőséged, És isteni tiszteletedet A te dicső templomodba'.

<p>Mert <i>nékem</i> kedvesb életemnél Az te nagy kegyelmességed, Kiért én ajakim téged <i>Dicsérjenek</i> szép énekléssel.</p>	<p>Mert <i>nekem</i> kedvesb életemnél A te nagy kegyelmességed, Melyért én ajakim téged <i>Dicsérjenek</i> szép énekléssel.</p>
<p>3</p> <p>Magasztallak én tégedet Életemnek minden rendiben, Én kezeimet fölemelvén Áldom te dicső nevedet. Örül, mintha drága étkekkel Jóllakott volna én szívem, Szent <i>fölségedet</i> <i>dicsérem</i>, Éneklek rólad nagy örömmel.</p>	<p>3.</p> <p>Magasztallak én tégedet Életemnek minden rendiben, Én kezeimet fölemelvén Áldom te dicső nevedet. Örül, mintha drága étkekkel Jóllakott volna én szívem; Szent <i>Fölségedet</i> <i>dicsérem</i>, Éneklek rólad nagy örömmel.</p>
<p>4</p> <p>Rólad el nem <i>feledkezem</i>, Még ágyamban is emlegetlek, És midőn reggel én fölkelek, Csak terólad emlékezem. Mert te énvelem sokszor jól től, És megszabadítál engem, Azért most is én életem Szárnyaid árnyékában <i>örül</i>.</p>	<p>4.</p> <p>Rólad el nem <i>felejtkezem</i>, Még ágyamban is emlegetlek, És midőn reggel én fölkelek, Csak terólad emlékezem. Mert te énvelem sokszor jól től, És megszabadítál engem, Azért most is én életem Szárnyaid árnyékában <i>örül</i>.</p>
<p>5</p> <p>Hozzád ragaszkodik lelkem, Soha el nem szakad tetőled, Mert megtart engem te jobb kezed, Midőn kerget ellenségem. És azok engem háborgatnak, Hogy engem eltöröljenek, Azok hirtelen elvesznek, Mélyen az föld alá burúlnak.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Ellenség miatt elhullnak, Éles fegyver által elvesznek,</p>	<p><u>6.</u></p>

<p>Ő testek el sem temettetnek, Kikkel az rókák osztoznak, De az király az Úr Istenbe Örvendez ez győzödelmen, És dicsekedhetik minden, Azki esküszik szent nevére.</p>	
<p>7</p> <p>Mikoron minden csalárdok, Azkik hazugságot beszélnek, Valóban megszegényítetnek, Bédugatik az ő szájok.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>Az 1/7-ben a szóalak (<i>földön</i>) megváltozása miatt a rím nem maradt meg (ezt nehéz is lenne helyreállítani), s a hasonlat is nehezen érthető. Szövegmodosítási javaslat: „Mint a puszta és száraz föld,” (vö. Biblia is). A 3. versszak ugyancsak elhagyható.</p>	

<p>LXIV. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p><i>Béza T., 1519–1605.</i> 64. zsoltár</p>
<p>Könyörgése Dávidnak megóttalmazásért.</p>	<p>A gonoszok meglakolnak. <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i></p>
<p>1</p> <p>Hallgasd meg, Uram, könyörgésem, Tarts meg ellenségem ellen, Azmelly reám dühödt szörnyen, Órizz meg félelmétől engem, Mentsd meg életem.</p>	<p>1.</p> <p>Hallgasd meg, Uram, könyörgésem, Tarts meg ellenségem ellen, Aki reám dühödt szörnyen; Félelmétől órizz meg engem, Mentsd meg életem!</p>
<p>2</p> <p><i>Röjts el engem az gonoszoktól,</i> <i>Azkik reám fenekednek,</i> <i>Csak gonoszra igyekeznek,</i> <i>Tarts meg ő hamis tanácsoktól,</i> <i>Háborgásoktól.</i></p>	<p>2.</p> <p><i>Rejts engem el a gonoszoktól,</i> <i>Akik reám fenekednek,</i> <i>Csak gonoszra igyekeznek;</i> <i>Tarts meg ő hamis tanácsuktól,</i> <i>Háborgásuktól!</i></p>

<p>3</p> <p><i>Az</i>kik nyelveket élesítik, Mint öldöklő fegyvereket, Mint <i>az</i> nyilat, <i>beszédeket</i> Az ártatlan emberre lövik, És azt megsértik.</p>	<p>3.</p> <p><i>Ak</i>ik nyelvüket élesítik, Mint öldöklő fegyvereket; Mint <i>a</i> nyilat, <i>beszédüket</i> Az ártatlan emberre lövik, És azt megsértik.</p>
<p>4</p> <p>Lövöldözik rejtekhelyekből Az ártatlant és igazat, Hirtelen az ő nyilokat El-reálövik kegyetlenől, Vakmerőségből.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Hamisságban hányják eszeket, És csak azon igyekeznek, Hogy ők tört titkon vessenek, Dicsekedvén szólnak illyeket: Ki látna minket?</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Ez dologban szorgalmatosok, Járnak okos ravaszsággal, Elméjük sok fortélt talál, Sok az ő álnok találmányok, Kikre nagy gyorsok.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p> <p>De az bosszúálló Úr Isten Hirtelen őket meglövi, Nyilaival megrettentí, Nagy sebeket ejt ő testeken, Kit meglát minden.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Őket az önnön gonosz nyelvek Ejti <i>az</i> veszedelembe,</p>	<p>8.</p> <p>Őket az önnön gonosz nyelvek Ejti <i>a</i> veszedelembe,</p>

<p>És kik ezt veszik <i>eszekbe</i>, <i>Ez</i> dolgon igen megijednek És elrémülnek.</p>	<p>És kik ezt veszik <i>eszükbe</i>, <i>E</i> dolgon igen megijednek És elrémülnek.</p>
<p>9</p> <p>És nagy félelemmel mindenek Hirdetik az Isten dolgát, <i>Beszéllik</i> annak nagy voltát, <i>Mellyet</i> innen <i>eszekbe</i> vesznek És megértének.</p>	<p>9.</p> <p>És nagy félelemmel mindenek Hirdetik az Isten dolgát, <i>Beszélik</i> annak nagy voltát, <i>Melyet</i> innen <i>eszükbe</i> vesznek, És megértének.</p>
<p>10</p> <p>De szíve az igaz embernek Örvend az erős Istenben, Ki őt vötte kegyelmében, Örülnek az jószívő hívek, És dicsekednek.</p>	<p>10.</p> <p>De szíve igaz embereknek Örvend az erős Istenben, És az ő nagy kegyelmében. Az igaz hívek örvendeznek És dicsekednek.</p>
<p>Javaslat: elég ha az 1. és a 10. versszak marad meg. Az Ék. változtatásai a 10.-ben javallhatók, a 10/1-ben viszont a kihagyások miatt a szöveg pl. ekképp módosulna: „Így szíve az igaz embernek”.</p>	

<p>LXV. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p><i>Béza T., 1519–1605.</i> 65. zsoltár</p>
<p>Hálaadása az Izráel népének az Istennek sokféle jótéteményiről.</p>	<p>Hálaadás lelki-testi jókért (Aratási ének) <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i></p>
<p>1</p> <p>Az Sionnak hegyén, Úr Isten, Tiéd <i>az</i> dicséret, Fogadást tésznek néked itten, Tisztelvén tégedet. Mert <i>kéréseket</i> az híveknek Meghallod <i>kegyessen</i>, Azért tehozzád az emberek <i>Jőnek</i> mindenünnen.</p>	<p>1.</p> <p>A Sionnak hegyén, Úr Isten, Tied <i>a</i> dicséret, Fogadást tésznek néked itten, Tisztelvén tégedet, Mert <i>kérésüket a</i> híveknek Meghallod <i>kegyesen</i>, Azért tehozzád az emberek <i>Jönnek</i> mindenünnen.</p>

<p>2</p> <p>Rajtam <i>az</i> bűn elhatalmazék, Terhelvén engemet, De nagy volta kegyességednek Eltörli vétkünet. <i>Bódog az, kit</i> te elválasztál, Fogadván <i>házadban</i>, Hogy előtted nagy buzgósággal Járjon <i>tornácodban</i>.</p>	<p>2.</p> <p>Rajtam <i>a</i> bűn elhatalmazék, Terhelvén engemet, <i>:/:</i> De nagy volta kegyességednek Eltörli vétkünet. <i>Boldog, akit</i> te elválasztál, Fogadván <i>házadba</i>, Hogy előtted nagy buzgósággal Járjon <i>tornácodba</i>.</p>
<p>3</p> <p>Javaival <i>az</i> te házadnak <i>Megelégtetünk</i>, Szép dolgain te templomodnak Gyönyörködik szívünk. <i>Az</i> te csuda igazságodból Megfelelsz <i>minékünk</i>, Hallgass meg, Isten, velünk tégy jól, <i>Óh</i>, mi segedelmünk.</p>	<p>3.</p> <p>Javaival <i>a</i> te házadnak <i>Megelégttetünk, :/:</i> Szép dolgain te templomodnak Gyönyörködik szívünk. <i>A</i> te csuda igazságodból Megfelelsz <i>minékünk</i>, Hallgass meg, Isten, velünk tégy jól, <i>Ó</i> mi segedelmünk!</p>
<p>4</p> <p>Mindenek csak tebenned bíznak <i>Ez</i> föld kerekiségén, <i>Az</i>kik széjjel messze lakoznak <i>Az</i> tengernek szélén. Te mondhatatlan <i>hatalmoddal</i> <i>Az</i> magas hegyeket, <i>Környülfogod, mint egy</i> abronccsal, Erősítvén őket.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Mindenek csak tebenned bíznak <i>E</i> föld kerekiségén, <i>:/:</i> <i>Akik</i> széjjel messze lakoznak <i>A</i> tengernek szélén. Te mondhatatlan <i>hatalmaddal</i> <i>A</i> magas hegyeket <i>Körülfogod, mintegy</i> abronccsal, Erősítvén őket.</p>
<p>5</p> <p>Az tengeri habok zúgását Te <i>megcsendesítéd</i>, <i>Az pogán</i> nép zúgolódását Ottan elenyészted. Nagy <i>félelmekben elbágyadnak</i> Mindenek <i>ez földön</i> Nagy voltán <i>a</i> te csudáidnak, Kiknek száma nincsen.</p>	<p>5.</p> <p>Tengeri habok nagy zúgását Te <i>megcsendesítéd, :/:</i> <i>A pogány</i> nép zúgolódását Ottan elenyészted. Nagy <i>félelmükben elbágyadnak</i> Mindenek <i>e földön</i>, Nagy voltán <i>a</i> te csudáidnak, Miknek számuk nincsen.</p>

<p>6</p> <p><i>Te megvigasztalsz</i> mindeneket Reggel <i>az</i> napfénnel, Biztatsz minden élő rendeket Csillagokkal éjjel. Áldásiddal meglátogatod Az elszáradt földet, Hasznos <i>essőkkel meglágyítod</i> Gazdagítván őtet.</p>	<p><u>6.</u></p> <p><i>Te megvigasztalsz</i> mindeneket Reggel <i>a</i> napfénnel, <i>:/:</i> Biztatsz minden élő rendeket Csillagokkal éjjel. Áldásiddal meglátogatod Az elszáradt földet, Hasznos <i>esőkkel meglágyítod,</i> Gazdagítván őtet.</p>
<p>7</p> <p><i>Az te kútaidból az</i> vizek Soha el nem fogynak, Hogy <i>az</i> szép földi vetemények Szaporodhassanak. <i>Az</i> barázdákat megitatod <i>Az</i> szántóföldeken, <i>Az</i> vetést szép <i>essővel</i> áldod, Hogy bőven teremjen.</p>	<p><u>7.</u></p> <p><i>A te kútaidból a</i> vizek Soha el nem fogynak, <i>:/:</i> Hogy <i>a</i> szép földi vetemények Szaporodhassanak. <i>A</i> barázdákat megitatod <i>A</i> szántóföldeken, <i>A</i> vetést szép <i>esővel</i> áldod, Hogy bőven teremjen.</p>
<p>8</p> <p>Megkoronázod az esztendő Nagy sok javaiddal, Lábaid nyoma <i>kövér ségöt</i> <i>Csöpöget</i> nagy zsírral. Lakóhelyei <i>az</i> pusztáknak Folynak kövér séggel, Hegyek és halmok <i>vigadoznak</i> Nagy <i>bőv</i> termésekkel.</p>	<p>8.</p> <p>Megkoronázod az esztendő Nagy sok javaiddal, <i>:/:</i> Lábaid nyoma <i>kövér séget</i> <i>Csepegtet</i> nagy zsírral. Lakóhelyei <i>a</i> pusztáknak Folynak kövér séggel, Hegyek és halmok <i>vígadoznak</i> Nagy <i>bő</i> termésekkel.</p>
<p>9</p> <p><i>Az</i> szép sík mezők ékesednek Sok baromcsordákkal, Villagnak <i>az</i> szép szántóföldek Sűrű gabonákkal. <i>Az</i> hegyoldalak, mezőföldek Szép <i>búzanevéssel</i> Örvendeznek és énekelnek Nagy gyönyörűséggel.</p>	<p>9.</p> <p><i>A</i> szép sík mezők ékeskednek Sok baromcsordákkal; <i>:/:</i> Villognak <i>a</i> szép szántóföldek Sűrű gabonákkal. <i>A</i> hegyoldalak, mezőföldek Szép <i>búzanövessel</i> Örvendeznek és énekelnek Nagy gyönyörűséggel.</p>

Igen ismert zsoltárszöveg, általában jól érthető is, a 8. versszak tartalma is, noha abban egyes szavak, szóképek pontos jelentése problematikus lehet (l. Biblia 1996; magyarázat). Az 5. (? és a 9.) versszak érdemi változtatásai nem szükségesek. Az 5/1-hez a *hab* jelentését meg lehet adni: 'hullám'.

LXVI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 66. zsoltár
Hálaadása az izráelitáknak az megszabadulásért.	Hálaének Isten csodálatos szabadításáért <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>
1 Örvendj, egész föld, az Istennek, És énekelj szép zengéssel. Nagy dicsőséget szent nevének, Mindenek <i>dicsérik széllel,</i> Mondjátok ezt az Úr Istennek, <i>Csudálatosok</i> dolgaid, Erősséged nagy, hozzád esnek Hízkelkedvén ellenségid.	1. Örvendj egész föld az Istennek, És énekelj szép zengéssel! Nagy dicsőségét szent nevének Mindenek <i>dicsérik széjjel.</i> Mondjátok ezt az Úr Istennek: <i>Csudálatosak</i> dolgaid, Erősséged nagy, hozzád esnek Hízkelkedvén ellenségid.
2 Az te isteni felségedet <i>Ez</i> földön mindenek áldják, És <i>dicsőséges</i> szent nevedet Énekléssel magasztalják. Jertek, és ezt jól meglássátok, Minden jól ide figyelmezz, Istennek melly csudálatosok Dolgai az emberekhez.	2. <i>A</i> te isteni felségedet <i>E</i> földön mindenek áldják, És <i>dicsőséges</i> szent nevedet Énekléssel magasztalják. Jertek, és ezt jól meglássátok, Minden jól ide figyelmezz: Istennek mily csudálatosok Dolgai az emberekhez.
3 Az tengert és <i>az</i> folyóvizet Magszárasztja, hogy <i>az</i> népnek <i>Lábok</i> szárazon <i>általmehet,</i> Kin szíveink örvendeznek. Országá megmarad örökké, Szeme lát minden népeket,	3. <i>A</i> tengert és <i>a</i> folyóvizet Magszárasztja, hogy <i>a</i> népnek <i>Lábuk</i> szárazon <i>által mehet,</i> Min szíveink örvendeznek. Országá megmarad örökké, Szeme lát minden népeket,

<p><i>Az</i>kik föltámadnak ellene, <i>Elő</i>menetek nem lehet.</p>	<p><i>A</i>kik feltámadnak ellene, <i>Elő</i>menetük nem lehet.</p>
<p>4</p> <p>Áldjátok <i>az</i> mi Istenünket Ez földön minden emberek, Dicsérjétek az ő szent nevét Nagy zengéssel minden népek. Mert életünket ő megadá, Az ő nagy kegyességéből, Lábainkat meggyámolítá Oltalmazván eleséstől.</p>	<p>4.</p> <p>Áldjátok <i>a</i> mi Istenünket E földön minden emberek, Dicsérjétek az ő szent nevét Nagy zengéssel minden népek. Mert életünket ő megadá Az ő nagy kegyességéből, Lábainkat meggyámolítá, Oltalmazván eleséstől.</p>
<p>5</p> <p>De minket igen megpróbálál, És <i>megkésérgetél</i>, Isten, Megolvasztál és megtisztítál, Mint az ezüstöt az tűzben, Te minket, szegény szolgálodat, Adál ellenség tőriben, Kik hevederrel ágyékinkat Megkötözék nagy <i>erőssen</i>.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>De minket igen megpróbálál És <i>megkesergetél</i>, Isten. Megolvasztál és megtisztítál, Mint ezüstöt, a nagy tűzben. Te minket, szegény szolgálodat Adál ellenség tőriben, Kik hevederrel tagjainkat Megkötözék nagy <i>erősen</i>.</p>
<p>6</p> <p>Mi fejünkre népet ültetél, Mint az tevék, terheltetténk, Nagy árvizeket ránk eresztél, Sebes tűzön <i>általménénk</i>. De te kivezérlel bennünket, Megenyhítél, <i>megnyugotál</i>, Templomodban azért tégedet <i>Dicsérlek</i> szép áldozattal.</p>	<p>6.</p> <p>Mi fejünkre népet ültetél, Mint a barmok, terheltetténk; Nagy árvizeket ránk eresztél, Sebes tűzön <i>általmenénk</i>. De te kihoztál, Uram, minket, Megenyhítél, <i>megnyúgotál</i>, Templomodban azért tégedet <i>Dicsérlek</i> szép áldozattal.</p>
<p>7</p> <p>Azmelly fogadást néked töttem Én siralmas ajakimmal, Ínségemben mire feleltem Esedezvén én szájjammal: Sok hizlalt, szép kövér barmokat</p>	<p><u>7.</u></p>

Áldozatra adok néked, Kosokat, ökröket, bakokat Megégetek teelötted.	
8 Jertek, halljátok, hadd beszéljem <i>Tinectes</i> , istenfélőknek, <i>Azmiket</i> Isten <i>tött énvelem</i> , Melly <i>kegyessen</i> <i>tött</i> lelkemnek. Hogy szájjammal hozzá kiálték, Ottan meghallgata engem, Azért beszédével nyelvemnek Mindenkor ötet <i>dicsérem</i> .	8. Jertek, halljátok, hadd beszéljem <i>Tinectes</i> , istenfélőknek, <i>Amiket</i> Isten <i>tett én vélem</i> , Mily <i>kegyesen</i> <i>tett</i> lelkemnek! Hogy szájjammal hozzá kiálték, Ottan meghallgata engem, Azért beszédével nyelvemnek Mindenkor ötet <i>dicsérem</i> .
9 Hogyha hamisságot szívemben Valaha gondoltam volna, Soha engem könyörgésemben Ő meg nem hallgatott volna, De bizonyára az jó Isten Kérésemben meghallgata, És panaszimat jól megértvén Könyörgésemnek helt ada.	9.
10 <i>Legyen</i> áldott az nagy Úr Isten Az ő nagy <i>kegyességéért</i> , Ki meghallgatott kérésemben, És <i>kegyelmessen</i> hozzám tért.	10. <i>Légyen</i> áldott a nagy Úr Isten Az ő nagy <i>kegyességéért</i> , Ki meghallgatott kérésemben, És <i>kegyelmesen</i> hozzám tért!
A 6/6-ban a <i>megnyúgotál</i> helyére <i>megnyugosztál</i> teendő. A 3. és 5. vers elhagyása szintén javasolt (vö. Ék. 1996).	
LXVII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 67. zsoltár
Könyörgése az izráelitáknak, az Istennek kegyelmes vélek lakozásaért.	Isten a népek Ura. <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>

<p>1</p> <p>Úr Isten, áldj meg jóvoltodból, És <i>kegyessen</i> fordulj hozzánk, Ótalmazz meg minden gonosztól, Szent színedet fordítsd reánk. Hogy <i>ez</i> földön minden <i>Megesmerje</i> szépen <i>Az te utadat,</i> És <i>az</i> pogány népek Téged tiszteljenek, <i>Megtartójokat.</i></p>	<p>1.</p> <p>Úr Isten, áldj meg jóvoltodból És <i>kegyesen</i> fordulj hozzánk, <i>:/:</i> <i>Oltalmazz</i> meg minden gonosztól, Szent színedet fordítsd reánk, Hogy <i>e</i> földön minden <i>:/:</i> <i>Megismerje</i> szépen <i>A te útadat,</i> És <i>a</i> pogány népek Téged tiszteljenek, <i>Megtartójukat.</i></p>
<p>2</p> <p>És akkoron <i>dicsérnek</i> téged, <i>Dicsérnek</i> téged <i>az</i> népek, Nagy tisztességet tesznek néked, <i>Az</i> pogányok is örülnek, Midőn mindeneket És <i>az</i> pogány népet Szent igazsággal Bírod és ítéled És jóra vezérled Nagy hatalmaddal.</p>	<p>2.</p> <p>És akkoron <i>dicsérnek</i> téged, <i>Dicsérnek</i> téged <i>a</i> népek, <i>:/:</i> Nagy tisztességet tesznek néked. <i>A</i> pogányok is örülnek, Midőn mindeneket <i>:/:</i> És <i>a</i> pogány népet Szent igazsággal Bírod és ítéled És jóra vezérled Nagy hatalmaddal.</p>
<p>3</p> <p><i>Dicsérjen</i> téged minden nemzet, Úr Isten, téged <i>dicsérjen,</i> <i>Az</i> föld teremtsen <i>bév</i> gyümölcsöt, Áldjon meg minket az Isten, Adja szent malasztját, Nyújtsa áldomását, És <i>őfelségét</i> Félje és rettegje <i>Ez</i> föld kerekége Mint ő Istenét.</p>	<p>3.</p> <p><i>Dicsérjen</i> téged minden nemzet, Úr Isten, téged <i>dicsérjen!</i> <i>:/:</i> <i>A</i> föld teremjen <i>bő</i> gyümölcsöt, Áldjon meg minket az Isten! Adja szent malasztját, <i>:/:</i> Nyújtsa áldomását, És <i>ő felségét</i> Félje és rettegje <i>E</i> föld kerekége, Mint ő Istenét.</p>
<p>Az 1/1 végére vessző kell. A 3/3 módosításai jók.</p>	

LXVIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 68. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az Izráel népéért, isteni dicséretre intéssel egybe.	Diadalének (A hugenották harci zsoltára) <i>Greiter M., Strasbourg, 1525 (1539) után</i>
1 Hogyha <i>fö</i> lindol az Isten, Elkergettetnek szertelen Minden ő ellenségi, És elfutamodnak széjjel, Ő haragos színe elől, Minden ő gyűlöli, Úgy elűzetnek hirtelen, Mint <i>az</i> füst semmivé leszen, Elvész minden ő dolgok, Mint viasz olvad <i>az</i> tűztől, Úgy az ő kemény színétől Elvesznek <i>az</i> gonoszok.	1. Hogyha <i>fel</i> indul az Isten, Elkergettetnek szertelen Minden ő ellenségi. ∴: És elfutamodnak széjjel Ő haragos színe elől Minden ő gyűlöli. Úgy elűzetnek hirtelen, ∴: Mint <i>a</i> füst semmivé leszen, Elvész minden ő dolgok; Mint viasz olvad <i>a</i> tűztől, Úgy az ő kemény színétől Elvesznek <i>a</i> gonoszok.
2 De az igazak mindnyájan Örvendeznek nagy vígságban Az kegyes Isten előtt, És <i>vig</i> szívvel énekelnek, Hogy ő kevély ellenségek Megszégyenült, <i>el</i> veszött. Nagy örömmel az Istennek ÉnekeljeteK nevének, <i>DicsérjéteK</i> , áldjátok, Ki az szép fölhőkön megyen, Kinek neve erős Isten, Őtet magasztaljátok.	2. De az igazak mindnyájan Örvendeznek nagy vígságban A kegyes Isten előtt; ∴: És <i>vig</i> szívvel énekelnek, Hogy ő kevély ellenségek Megszégyenült, <i>el</i> veszett. Nagy örömmel az Istennek, ∴: ÉnekeljeteK nevének, <i>DicsérjéteK</i> , áldjátok; Ki puszta földeken megyen, Kinek neve erős Isten: Őtet magasztaljátok!
3 <i>Ő</i> előtte <i>vig</i> adjátok, Mert ő az árváknak atyjok, Kiket táplál <i>kegyessen</i> ,	<u>3.</u> <i>Ő</i> előtte <i>vig</i> adjátok, Mert ő az árváknak atyjok, Kiket táplál <i>kegyesen</i> . ∴:

<p>Az özvegyeknek <i>ótalma</i>, Az ő isteni hatalma Lakván ő szentségében. Megáld egyes embereket, Ad nékik szép cselédeket, Háznép <i>tenyészésire</i>, <i>Az foglyokat</i> ő kimentti, <i>A pártütőköt</i> rekeszti Pusztá és parlag földre.</p>	<p>Az özvegyeknek <i>oltalma</i>. Az ő isteni hatalma, Lakván ő szentségében. Megáld egyes embereket, <i>:/:</i> Ád nékik szép cselédeket Háznép <i>tenyészésére</i>; <i>A foglyokat</i> ő kimentti, <i>A pártütőköt</i> rekeszti Pusztá és parlag földre.</p>
<p>4</p> <p>Hogy az te néped kivivéd, Az pusztán általvezérléd, És őelöttök menél, Az föld rendőle, csöpöge Az egeknek verejtéke, Hogy haraggal tekintél. Az Sína-hegy megrendőle, Hogy az Izráel Istene Rászállá dicsőséggel. Úr Isten, az te földedet Meglátod örökségedet Harmattal és essőkkel.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Ez örök földet megáldod, Mihelt pusztulását látod, Kin te seregid laknak. Az szegényeknek jószágát Megöregbíted marháját, Hogy ők megtartassanak. Úr Isten, az szűz szíveket Fölindítád elméjeket, Hogy erről beszéljenek, Kik, hogy az ellenség futna És ő seregek szaladna, Ekképpen éneklének:</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Az királyok nagy sereggel,</p>	<p><u>6.</u></p>

<p>Gyalázattal, szégyenséggel Mefutamának szörnyen, Azkik otthon maradának, Az prédával osztozának, Martalék részt vőn minden. Hogyha megnyomorodtok is, És ha minden gyalázna is, És sanyargatna szörnyen, Hogyha az kőfal-romlásban Fekünnétek is bágyadván Az kormos szennyességben:</p>	
<p>7</p> <p>De mindazáltal ti léstek, Mint az galambszárny, oly szépek, Melly mint ezüst fejrlik, És tollainak szépsége, Mint arannak fényessége, Oly ékessen tündöklük. Hogy az királyokat Isten Meggyőzé nagy erejében Nagy diadalmat szerze, Az föld fejrlik oly szépen, Mint az Salmon hegy környékén Az hónap fejrisége.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Az Istennek dicső hegye, Az gyümölcsös Básán hegye, Ki fölhat az fölhőkre. Ti egyéb és kissebb hegyek Ez hegyre mit fenekedtek, Mít törtök ez nagy hegyre? Mert ez szent hegyet az Isten Elválasztá jókedvében Önnön lakóhelyének, És ez helyen mindörökké Lakozásra vagyon kedve Isteni fölségének.</p>	<p><u>8.</u></p>

<p>9</p> <p>Az mennyei szent angyalok (Sok tömény ezer ő számok) Seregi az Istennek, Vélek vagyom az Úr Isten, Mint néha az Sína-hegyen, Lakója az szent helynek. Uram, felménél magassan, És fogva vüid hatalmassan Az te ellenségidet, Kegyességednek nagy volta Az embereknek kioszta Szép préda nyereséget.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>10</p> <p>Ellenségidet megbírod, <i>Köztök helyhetvén</i> hajlékod Lakozol dicsőséggel. Áldott legyen az Úr Isten, Ki velünk <i>illy</i> nagy jól teszen, Látogat kegyességgel. Isten <i>az</i> mi segedelmünk, <i>Kegyessen</i> lakozik velünk, Őriz minket, népeit, Halál és élet kezében, Ő az erős örök Isten, Megtartja ő híveit:</p>	<p><u>10.</u></p> <p>Ellenségidet megbírod, <i>Köztük helyezvén</i> hajlékod Lakozol dicsőséggel. <i>./:</i> Áldott legyen az Úr Isten, Ki velünk <i>ily</i> nagy jól teszen, Látogat kegyességgel. Isten <i>a</i> mi segedelmünk, <i>./:</i> <i>Kegyesen</i> lakozik velünk, Őriz minket, népeit; Halál és élet kezében, Ő az erős, örök Isten, Megtartja ő híveit.</p>
<p>11</p> <p>Az Isten ő ellenségét Megveri, megtöri fejét Az gonosz ellenségnek, És mind agyonveri őket, Kik nem jobbítják éltöket, Hanem csak bűnben élnek. Mond Isten: Az én népemet Meghozom én seregemet Az Básánnak földéből, Meglátom nagy irgalmammal,</p>	<p><u>11.</u></p>

<p>Kihozom nagy hatalmammal Az tenger mélységéből.</p>	
<p>12</p> <p>Hogy osztán az ő vérekben, Azkik levágnak szörnyen, Moshassad lábaidat, Úgyhogy az sok ellenségnek Véres sebeket az ebek Nyalják sebes tagjokat. Óh, én Uram, erős Isten! Ki lakozol az szent helyen, Látták elmenésedet, Elöl mentek az éneklők Azután az hegedősök, Ékesítvén szép rendet.</p>	<p><u>12.</u></p>
<p>13</p> <p>Kezépben mennek az szűzek, Dobot vernek, zengedeznek, Énekelnek mindnyájan. Ti, azok, mint egy kútfőből, Származtok az Izráeltől, Istent áldjátok vígan. Ez szép seregnek közepin Vagyon az küsed Benjamin, Az fölséges táborral, Az Júda és az Zebulon, Az Neftalim is itt vagyon Egyéb fő hadnagyokkal.</p>	<p><u>13.</u></p>
<p>14</p> <p>Az Isten téged, Izráel, Szeretett ez erősséggel. Nagyobb erőt adj, Isten! Hogy azmiként elkezdted És dolgunkat elővitted, Vidd véghez kegyelmessen. Az Jeruzsálem városért És az te szent templomodért</p>	<p><u>14.</u></p>

<p>Néked szép ajándékot Az királyok vígan hoznak. Seregit az kopjasoknak Vesztesd el hatalmakot.</p>	
<p>15</p> <p>Töröld el az sereg tulkot, Űzd el az erős borjúkot, Uram, kik rád támadnak, Verd meg mind az pártütőket, És holdoltasd alád őket, Hogy adópénzt adjanak. Az egyiptomi nagy urak És az szerecsenek nyújtják Az Istenhez kezeket. Országok és fejedelmek, Istennek énekeljétek, És dicsérjétek őtet.</p>	<p><u>15.</u></p>
<p>16</p> <p>Énekeljétek Istennek, Ki lakója az <i>Egeknek</i>, Kiket teremtett régen, Holott nagy hatalmával ül, Honnan szava úgy megdördül, Hogy <i>zöng</i> és harsag minden. <i>Dicsérjétek</i> nagy hatalmát, Ki <i>fölséges</i> méltóságát Izráelen láttatja, Kinek nagy erejét <i>ottfönn</i> Az egeken és <i>fölhőkön</i> Senki nem tagadhatja.</p>	<p>16.</p> <p>Énekeljétek Istennek, Ki lakója az <i>egeknek</i>, Kiket teremtett régen. <i>./:</i> Holott nagy hatalmával ül, Honnan szava úgy megdördül, Hogy <i>zeng</i> és harsog minden. <i>Dicsérjétek</i> nagy hatalmát, <i>./:</i> Ki <i>felséges</i> méltóságát Izráelen láttatja! Kinek nagy erejét <i>ott fönn</i>, Az égen és a felhőkön Senki sem tagadhatja.</p>
<p>17</p> <p>Óh, csudálatos az Isten Az ő dicső szentségében! Az Izráel népének Erőt ad nagy <i>kegyelmessen</i>, Azértan minden időben</p>	<p>17.</p> <p>Nagy félelmetes az Isten Az ő dicső szentségében! Ki Izráel népének <i>./:</i> Erőt ad nagy <i>kegyelmesen</i>; Azértan minden időben</p>

Mitőlünk <i>dicsértessék</i> .	Mitőlünk <i>dícsértessék!</i>
<p>A 2/10 szövegére javaslat: „Ki a felhők szárnyán megyen” (vö. Biblia 1996; magyarázat is.) A 3. és a 10. versszak is elhagyható, mint az Ék. 1996-ban. A sok versszak kihagyását a részletező leírás, a régies tartalom és nyelv indokolja. A 16. és a 17. versszakon nem szükséges változtatni.</p>	

LXIX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 69. zsoltár
Jövendülés az Krisztus szenvedéséről, az Dávid személye alatt, azki Krisztust ábrázolta.	Kiáltás a mélységből <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Úr Isten, segíts, és tarts meg engem, Mert <i>az</i> vizek <i>szintin</i> lelkemig érnek, <i>Közepin</i> vagyok <i>az</i> sáros mélységnek, Kiben csaknem elsüllyed én fejem. Az árvizek <i>összeütnek</i> rajtam, Az kiáltás miatt torkom elrekedt, Én szemeimben megfogyatkoztam, Midőn várom <i>az</i> te segedelmedet.	1. Úr Isten, segíts és tarts meg engem, Mert <i>a</i> vizek <i>szinte</i> lelkemig érnek, <i>Közepén</i> vagyok <i>a</i> sáros mélységnek, Amelyben csaknem elsüllyed fejem! Az árvizek <i>összeütnek</i> rajtam, A kiáltás miatt torkom elrekedt, Én szemeimben megfogyatkoztam, Midőn várom <i>a</i> te segedelmedet.
2 Én hajam szálánál többen <i>vadnak</i> , <i>Az</i> kik engemet ok nélkül gyűlölnék, Én ellenségim szertelen <i>erőssek</i> , És engem eltörlni akarnak. Noha semmit nem <i>vöttem</i> senkitől, De mégis énnékem kell megfizetnem, Nincs, Uram, <i>elröjtve</i> színed elől Az én bolondságom és minden vétkem.	2. Én hajam szálánál többen <i>vagynak</i> , <i>Ak</i> kik engemet ok nélkül gyűlölnék; Én ellenségim szertelen <i>erősek</i> , És engem eltörlni akarnak. Noha semmit nem <i>vettem</i> senkitől, De mégis énnékem kell megfizetnem; Nincs, Uram, <i>elrejtve</i> színed elől Én bolondságom és minden én vétkem.
3 Seregeknek Ura, erős Isten,	<u>3.</u> Seregek Ura, hatalmas Isten,

<p>Azki vezérled <i>az</i> te seregedet, Kik benned vetették <i>reménségeket</i>, Ne <i>hadd</i> miattam esni szégyenben. Izráel Istene, kik tebenned Szívből bíznak, ne szégyenítsd meg őket, Mert nagy szidalmat szenvedek érted, Az gyalázat <i>elburítja</i> színemet.</p>	<p>Aki vezérled <i>a</i> te seregedet! Kik benned vetik ő <i>reménységüket</i>, Ne <i>hagyd</i> miattam esni szégyenben! Izráel Ura, akik tebenned Szívből bíznak, ne szégyenítsd meg őket, Mert nagy szidalmat szenvedek érted, A gyalázat <i>elborítja</i> színemet!</p>
<p>4</p> <p>Én rokonim idegennek tartnak, Anyám gyermeki nem <i>esmernek</i> engem, Mert szent templomodon gerjededz szívem, Megemészt nagy szerelme házadnak. Téged gyalázóknak sok <i>szidalmak</i> Énreám esének: én pedig sírtam És böjtöltem: de ők csak csúfoltak Engemet, noha minden jót kívántam.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Mert idegennek rokonim tartnak, Atyámfiái sem <i>ismernek</i> engem; Szent templomodban gerjededz én szívem, Megemészt nagy szerelme házadnak. És gyalázóid ő sok <i>szidalmok</i> Énreám esének, én pediglen sírtam, És böjtöltem, de ők csak csúfoltak Engemet, noha minden jót kívántam.</p>
<p>5</p> <p>Bánat miatt én zsákban öltöztem, De ők énrólam mesét költöttek, Az kapun <i>ülők</i> és az részegesek Csúf énekléssel nevetnek engem. De én tehozzád nagy buzgó szívből, Óh, kegyes Isten, könyörgök óránkint, Hallgass meg, Uram, kegyességedből, És kegyelmezz meg fogadásod szerint.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>Bánat miatt én zsákba öltöztem, De ők énrólam mesét költöttek: A kapun <i>ülők</i> és a részegesek Csúf énekléssel nevetnek engem. De én tehozzád nagy buzgó szívből, Ó kegyes Isten, könyörgök naponkint; Hallgass meg, Uram, kegyességedből, És kegyelmezz meg te hűséged szerint!</p>
<p>6</p> <p>Végy ki engemet <i>ez förtős</i> sárból, Hogy el ne süllyedjek, gyűlölőimtől Ments meg <i>ez</i> nagy vizeknek</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Végy ki engemet <i>e fertős</i> sárból, Hogy el ne süllyedjek, gyűlölőimtől Ments meg <i>e</i> nagy vizeknek</p>

<p>örvényiből, Tarts meg ellenségim haragjától. Hogy <i>az</i> mély víz engem el ne nyeljen, Se pedig <i>föllyül</i> reám ne <i>borúljon</i>, Ne merüljek tengeri mélységben, Az kútnak szája engem <i>bé</i> ne zárjon.</p>	<p>örvényiből, Tarts meg ellenségim haragjától, Hogy <i>a</i> mély víz engem el ne nyeljen, Se pedig <i>felül</i> reám ne <i>boruljon</i>; Ne merüljek tengeri mélységben, A kútnak szája engem <i>be</i> ne zárjon!</p>
<p>7</p> <p>Úr Isten, nagy <i>az</i> te kegyességed, Hallgasd meg azért, <i>azmit</i> tőled kérek, Irgalmas szemeid reám nézzenek, Hadd láthassam nagy kegyelmességed. Ne <i>röjtsd</i> el, Uram, kegyes orcádat Szegény <i>szolgádtúl</i>, mert megnyomorodtam, Ne késsél, halld meg kiáltásomat, Add meg kérésem, vigasztalj meg, Uram.</p>	<p>7.</p> <p>Úr Isten, nagy <i>a</i> te kegyességed, Hallgasd meg azért, <i>amit</i> tőled kérek: Irgalmas szemeid reám nézzenek, Hadd láthassam nagy kegyelmességed! Ne <i>rejtsd</i> el, Uram, kegyes orcádat Szegény <i>szolgádtól</i>, mert szorongattattam; Ne késsél, halld meg kiáltásomat, Add meg kérésem, vigasztalj meg, Uram!</p>
<p>8</p> <p>Uram, hajolj szomorú lelkemhez, Ez nagy ínségből mentsd meg életemet, Ellenségim ellen tarts meg engemet, Mert csak bízom kegyelmességedhez. Miként gyaláznak engem, jól érted, Látod, melly szörnyen engemet rútolnak, Ellenségem nincs röjtve előtted, Minden ellenségim előtted vadnak.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Ez gyalázatban elszakadt szívem, Kesereg lelkem ez nagy ohajtásban, Várván, ha találhatnék ez nagy kínban, Azki szíve szerint szánná engem.</p>	<p><u>9.</u></p>

<p>De imé, sohol egy ember sincsen, Azki engemet szána nyavalyámban, Epével étetnek éhségemben, Ecettel itatnak szomjúságomban.</p>	
<p>10</p> <p>Adja Isten, hogy ő asztalokon Az önnön étkektől megfulladjanak, Ómagok hálójában akadjanak, Békességek veszélre fordóljon. Setétüljenek meg az ő szemek, Hogy azokkal egy cseppet se lássanak, Törd meg derekokat ónékiek, Hogy egyenessen föl se állhassanak.</p>	<p><u>10.</u></p>
<p>11</p> <p>Búsult haragodat ontsd ki rájok, És nagy haragodban ragadd meg őket, Töröld el minden ő lakóhelyeket, Hogy épen ne maradjon ő házok. Mert igen kergetnek mindeneket, Azkiket, Uram, te immár megvertél, Ha kire bocsáttál vereséget, Annak sérelmit beszéllek örömmel.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>Szedd össze minden gonosz bűnöket, Hogy kegyelmedbe bé ne vétessenek, Az élőkönnyből kitöröltessenek, Ne ird az igazak közé őket. Mivelhogy én most nyomorult vagyok, Emelj bátorságos helyre engemet, És néked teljes szívből vigadok, Háláadással mondok dicséretet.</p>	<p><u>12.</u></p>

<p>13</p> <p>És az inkább tetszik az Istennek Az szarva-indult és körmös tuloknál, Kit az szegények meglátnak vígsággal, És az ő szívekben örvendeznek. Örvendez azoknak is ő szivek, Kik az Úr Istent óhajtván keresik, Mert meghallgattatnak az szegények, Az foglyokról ő el nem feledkezik.</p>	<p><u>13.</u></p>
<p>14</p> <p>Menny, föld, tenger az Istent dicsérje És minden benne való. Mert megmenti Az Sion hegyét, Judát megépíti, Szép városokkal lakóhelyekre. Ez helyet megülik ő szolgálja, Békével lakják mint örökségeket, És azoknak minden maradéki Bírják, azok szeretik te nevedet.</p>	<p><u>14.</u></p>
<p>Az 1/4 végére nem felkiáltó jel, hanem pont szükséges. A 2/1-ben a <i>vagynak</i> helyére a <i>vannak</i> szóalak teendő. Egyébként a 2. versszak változtatása nem, a 7.-é viszont javallható. Elhagyható a 3–6. versszak is, mint az Ék. 1996-ban. A számos versszak kihagyását a részletező, régies tartalom és az archaikus nyelv indokolja.</p>	
<p>LXX. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p><i>Béza T., 1519–1605.</i> 70. zsoltár</p>
<p>Jövendölés az Krisztus szenvedéséről az Dávid személye által, ki őtet ábrázolta. Melly jövendölés ezen igékkal vagyon az negyvenedik zsoltár végében.</p>	<p>Uram, ne késlekedjél! <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i></p>
<p>1</p> <p>Siess, ments meg, Uram Isten,</p>	<p>1.</p> <p>Siess, ments meg, Uram Isten,</p>

Mert benned bízom teljes szívvel, Azért hamar légy <i>segédséggel</i> , Minden ellenségim ellen. <i>Az</i> kik törnek én életemre, Mind <i>megszégyenítessenek</i> , Kik nyavalyámon örülnek, Térjenek meg nagy <i>szégyenekre</i> .	Mert benned bízom teljes szívvel, Azért hamar légy <i>segítséggel</i> Minden ellenségim ellen! <i>Ak</i> ik törnek én életemre, Mind <i>megszégyenítettessenek</i> ; Kik nyavalyámon örülnek, Térjenek meg nagy <i>szégyenükre!</i>
2 Szégyennel legyen futások, Azkik szidalmaznak engemet, És reám kiáltnak héhéhé, Gyalázat legyen jutalmok, Hogy azok benned örvendjenek, Kik segedelmedet várják, És <i>magokat</i> reád bízzák, Mondván: Dicsőség az Istennek.	2. Nyomorult és szegény vagyok, Tarts meg azért, ó én Istenem, Mert csak te vagy én segedmem: Ne késsél, mert majd elfogyok! Hogy azok benned örvendjenek, Kik segedelmedet várják És <i>magukat</i> reád bízzák, Ezt mondván: dicsőség Istennek!
3 Én nyomorult szegény vagyok, Tarts meg azért, óh, én Istenem! Mert csak te vagy én segedmem, Ne késsél, mert majd elfogyok. Megjegyzés: Az énekeskönyvben – az első sor kis módosításával – a 3. versszak lett a 2. első fele. A 3. vers hiányzóinak van jelölve: 3. – – –.	3.
A 2. versszak első fele kihagyásának nyilván a ma már igen különös, főnévként használt <i>héhéhé</i> indulatszó is oka volt. A 70. zsoltár a Bibliában – némi eltéréssel – megegyezik a 40. zsoltár 14–18. verseivel. (Szenci Molnárnál nincs ilyen fokú egyezés.)	
LXXI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 71. zsoltár
Dávidnak szabadulásért való kö- nyörgése.	Ne hagyj el engem agg koromban! <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>

<p>1</p> <p>Tebenned bízom, én Istenem, Kérlek, <i>ó</i>talmazz meg, <i>Gyalázattúl</i> ments meg, Hogy örök szegyenbe ne essem, Az te nagy jóvoltodból Tarts meg minden gonosztól.</p>	<p>1.</p> <p>Tebenned bízom, én Istenem, Kérlek, <i>olt</i>almazz meg, <i>Gyalázattól</i> ments meg, Hogy örök szegyenbe ne essem! A te nagy jóvoltodból Tarts meg minden gonosztól!</p>
<p>2</p> <p>Hajtsd hozzám füled, tarts meg engem, Mutasd segedelmed, <i>Az</i>mint megígérted, Hogy <i>segétségül</i> léssz énnékem, Légy azért én kösziklám És én erős kőváram.</p>	<p>2.</p> <p>Hajtsd hozzám füled, tarts meg engem, Nyújtsd segítséged, <i>Am</i>int megígérted, Hogy <i>segétségül</i> léssz énnékem; Légy azért én kösziklám És én erős kőváram!</p>
<p>3</p> <p>Ments ki <i>az</i> hamisnak kezéből, És annak <i>marká</i>ból, <i>Az</i>ki él <i>csalárdól</i>, <i>Ó</i>talmazz meg <i>az kegyetlentől</i>, Benned bíztam, Uramban, <i>Gyermekségemtől fog</i>ván.</p>	<p>3.</p> <p>Ments ki <i>a</i> hamisnak kezéből, És annak <i>marká</i>bul, <i>A</i>ki él <i>csalárdul</i>; <i>O</i>talmazz meg <i>a kegyetlentől</i>! Benned bíztam, Uramba' <i>Gyermekségemtől fog</i>va.</p>
<p>4</p> <p>Hogy származám anyám méhéből, Legottan énnékem Valál <i>reménység</i>em, Anyám méhéből engem kivől, Azért <i>ne</i>ked éneklek, És szüntelen <i>dicsér</i>lek.</p>	<p>4.</p> <p>Hogy származám anyám méhéből, Legottan énnékem Valál <i>reménység</i>em. Anyám méhéből engem kivől, Azért <i>ne</i>ked éneklek És szüntelen <i>dicsér</i>lek.</p>
<p>5</p> <p>Engem csudának tartnak sokan, De te vagy énnékem Erős reménységem, Adj éneklést az én szájamban,</p>	<p><u>5.</u></p> <p>Engem csudának tartnak sokan, De te vagy énnékem Biztos menedékem. Adj éneklést az én szájamban,</p>

Hogy hirdessem nevedet, Áldjam dicsőségedet.	Hogy hirdessem nevedet, Áldjam dicsőségedet!
6 Ez én nyavalyás <i>vénkoromban</i> , Erőtlenségemben Ne vess el, Úr Isten, Ne hagyj el én nyavalyáimban , Midőn szegény testemben Semmi erősség nincsen.	6. Ez én nyavalyás <i>vén koromban</i> , Erőtlenségemben Ne vess el, Úr Isten! Ne hagyj el én sok nyavalyámban , Midőn szegény testemben Semmi erősség nincsen!
7 Mert én ellenségim beszélnek, Rólam tanácskoznak, Alattomban járnak, És azkik lelkemben kergetnek, Noha nincs semmi vétkem, Kötést tésznek ellenem.	<u>7.</u>
8 Mondván: jertek, fogjuk meg őtet, Mert Isten elhatta, Nincs semmi ótalma, Várom az te segedelmedet, Úr Isten, ne légy messze, Siess segedelmemre.	<u>8.</u>
9 Szégyenítsd meg, kik életemet Kergetik szertelen, Búrítsd nagy szégyenben, Azkik várják veszedelmemet. Mert én csak téged várlak, És dicsérettel áldlak.	<u>9.</u>
10 Szüntelen hirdeti én nyelvem Szent igazságodat, És nagy jóvoltodat,	<u>10.</u> Szüntelen hirdeti én nyelvem Szent igazságodat És nagy jóvoltodat.

Jótétid mindennap <i>beszéllem</i> , Sokságát nem titkolom, Noha számát nem tudom.	Jótétid mindennap <i>beszélem</i> , Sokságát nem titkolom, Noha számát nem tudom.
11 Az Úrnak erejére térek, És ő nagy hatalmát Szemlélem jóvoltát, Nagy igazságát az Istennek Mindenkor emlegetem, Soha el nem felejttem.	<u>11.</u> Az Úrnak erejére térek, És ő nagy hatalmát, Szemlélem jóvoltát. Nagy igazságát az Istennek Mindenkor emlegetem, Soha el nem felejttem.
12 Gyermekségemtől fogva engem Híven tanítottál Csuda dolgaiddal, És hogy <i>immáran megvénhüdtem</i> , És az hajam megőszül, Légy most is <i>segétségül</i> .	12. Gyermekségemtől fogva engem Híven tanítottál Csuda dolgaiddal. És hogy <i>immáron megvénhedtem</i> , És a hajam megőszül: Légy most is <i>segítségül!</i>
13 Míglen <i>az</i> te karod erejét Hirdetem mindennek, Jövendő nemzetnek, És igazságodnak <i>hívtségét</i> , <i>Mellyet nyilván lát</i> minden, Magasztalom szüntelen.	<u>13.</u> Míglen <i>a</i> te karod erejét Hirdetem mindennek, Jövendő nemzetnek, És igazságodnak <i>hűségét</i> , <i>Melyet lát nyilván</i> minden, Magasztalom szüntelen.
14 Hozzád hasonló ki lehetne? Engemet, Úr Isten, Ejtél nagy ínségben, De <i>az</i> föld <i>mélségéből</i> végre Ismét kivonál engem, És megadád életem.	<u>14.</u> Hozzád hasonló ki lehetne? Engemet, Úr Isten, Ejtél nagy ínségben. De <i>a</i> föld <i>mélységéből</i> végre Ismét kivonál engem, És megadád életem.
15 Erősségemet öregbítéd, És fölmagasztalál,	<u>15.</u> Erősségemet öregbítéd, És felmagasztalál,

Dicsőségre hozál, Hozzám tére, Uram, <i>fölséged,</i> Megvigasztala engem, Midőn vala ínségem.	Mélységből felhozál. Hozzám tére, Uram, <i>felséged,</i> Megvigasztala engem, Midőn vala ínségem.
16 Az te <i>hívségedet,</i> Úr Isten, Hirdetem, éneklek, Mindennek <i>beszéllem,</i> Dicsérlek citerazengésben, Óh, szentek dicsősége, Izráelnek szentsége!	16. A te <i>hűségedet,</i> Úr Isten, Hirdetem, éneklek, Mindennek <i>beszélem.</i> Dicsérlek lantnak zengésében, Ó, szentek dicsősége, Izráelnek szentsége!
17 Ajakimmal vígan <i>dicsérem</i> Az te hatalmadat És nagy irgalmadat, Lelkemet tehozzád emelem, Kinek megtartád éltét, Hogy dicsérjen tégedet.	17. Ajakimmal vígan <i>dicsérem</i> A te hatalmadat És nagy irgalmadat. Lelkemet hozzád fölelem: Megtartád életemet, Hogy dicsérjelek téged!
18 Szüntelen néked az én nyelvem Vígan énekeljen Nagy kegyességeden. Mert te, azokik gyűlölnék engem S várják veszedelmemet, Meggőgyenítöd őket.	<u>18.</u>
A 15/1-ben – ha ez a versszak megmarad – az <i>öregbítéd</i> helyére a <i>megnöveléd</i> szó tehető. Ugyanakkor elsősorban a részletező leírás miatt kihagyásra javasolt a 4–15. versszak, (s a 18. is) mellőzhető.	
LXXII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 72. zsoltár
Jövendülés az Krisztus országáról az Salomon személyének példázatjában.	Áldáskívánás a béke fejedelmére <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>

<p>1</p> <p>Uram, <i>az</i> te <i>ítéletidet</i> Adjad <i>az</i> királynak, Igazságodnak add értelmét Az király fiának, Hogy ő <i>az</i> te nagy seregedet Igazán ítélje, És <i>az</i> te sok szegény népedet Törvénnyel vezérlje.</p>	<p>1.</p> <p>Uram, <i>a</i> te <i>ítéletedet</i> Adjad <i>a</i> királynak, <i>:/:</i> És igazságodnak értelmét A király fiának, Hogy ő <i>a</i> te nagy seregedet Igazán ítélje, És <i>a</i> te sok szegény népedet Törvénnyel vezérlje.</p>
<p>2</p> <p>Az nép meglátja az hegyeken Az békeség zsírját, Az halmokon meglátja minden Az igazság hasznát. Erőszaktól megóttalmazza Az szegény községet, És nagy hatalmával megrontja Az kegyetleneket.</p>	<p><u>2.</u></p>
<p>3</p> <p>Dicsér és retteg téged minden, Tenéked engedvén, Mig az nap és hold tart az égen, Szép fényességében. Alábocsát szép kedves essőt Az kaszált mezőre, Csöpögtet nagy szép nedvességöt Az elszáradt földre.</p>	<p><u>3.</u></p>
<p>4</p> <p>Az igazaknak jól lesz dolgok, Mert megvirágoznak, Szép békeségben lesz lakások Jártáig az holdnak. Uralkodik az tenger szélén, Mind az más tengerig, Az Eufrátesz vize környékén Az föld határáig.</p>	<p><u>4.</u></p>

<p>5</p> <p>Előtte térdet-fejet hajtnak Az idegen népek, Az földet előtte csókolják Minden ellenségek. Az tengermelléki királyok És szigetbéliek És az arábiai dúsok Ajándékkal jönnek.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Nagy alázatosan imádják Őt minden királyok, Minden népek őtet szolgálják, És ő leszen urok. Mert ő <i>az szegént megsegéti,</i> <i>Azki őtet hívja,</i> És <i>az nyomorultat megmenti,</i> Kinek nincs gyámola.</p>	<p>6.</p> <p>Nagy alázatosan imádják Őt minden királyok; :/ Minden népek őtet szolgálják, És ő leszen urok, Mert ő <i>a szegényt megsegíti,</i> <i>Aki őtet hívja,</i> És <i>a nyomorultat megmenti,</i> Kinek nincs gyámola:</p>
<p>7</p> <p>Az szűkölködőket megszánja Nagy kegyességében És <i>az szegént</i> hozzá fogadja Megőrizvén híven. Erőszaktúl megtartja őket És <i>az csalárdságtúl,</i> Nagyra <i>böcsüllí ő véreket,</i> Megmenti <i>gonosztúl.</i></p>	<p>7.</p> <p>A szűkölködőket megszánja Nagy kegyességében, :/ És <i>a szegényt</i> hozzá fogadja, Megőrizvén híven. Megtartja erőszaktól őket, És <i>a csalárdságtól;</i> Nagyra <i>becsüli ő véreket,</i> Megmenti <i>gonosztól.</i></p>
<p>8</p> <p>Éltében ajándékoztatik Sébai arannyal, Dicsőségessen köszöntetik Nagy szép áldásokkal. Teremnek szép sűrű gabonák Az hegyoldalakon, Az szép vetések ingadoznak, Mint fák az Libanon.</p>	<p><u>8.</u></p>

9 Az városbéliek nagy szépen Nőnek, virágoznak, Mint az szép zöld pázsitmezőben Az füvek villagnak. Ez kiráznak nagy dicsősége Mindörökké megáll, Kiterjed fölségének neve, Míg az napfény szolgál.	<u>9.</u>
10 <i>Ez földön minden nemzetségek Őtet áldják vígan És szívek szerint dicsekednek Ez kegyes királyban. Az pogányok is így dicsérik: Dicsőség Istennek, Azki nagy csudát cselekeszik, Ura Izráelnek.</i>	10. <i>E földön minden nemzetségek Őtet áldják vígan, ∴: És szíviük szerint dicsekednek E kegyes királyban. A pogányok is így dicsérik: Dicsőség Istennek, Aki nagy csudát cselekeszik, Ura Izráelnek.</i>
11 Az ő neve nagy dicsőséggel Mindenütt áldatik, Szentségének dicséretivel Mind ez föld eltelik.	<u>11.</u>
A 7/7-ben a „Nagyra becsüli ő vérüket” helyett javaslat: „Drágának tartja ő vérüket”. A 10. versszak kihagyására, a 11. viszont összefoglaló, lezáró jellege miatt megtartásra ajánlott.	

LXXIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605. 73. zsoltár</i>
Vigasztalás az istentelenöknek jószerencsés állapotjuk ellen.	Jó nékem az Isten közelsége. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Bizonyára jó az Isten,	1. Bizonyára jó az Isten,

<p>Az Izráelnek jelesben, <i>Az kik szívöket tisztán tartják,</i> Az ő jóvoltát azok látják, De én csaknem félrehajlék, Úgy megtántorodék lábam, Járásomban úgy megbotlám, Hogy csaknem szörnyen <i>ledőlék.</i></p>	<p>Híveihez kiváltképen, <i>Akik szívüket tisztán tartják,</i> Az ő jóvoltát azok látják. De én már csaknem elhajlék, Úgy megtántorodék lábam, Járásomban úgy megbotlám, Hogy csaknem szörnyen <i>ledülék.</i></p>
<p>2</p> <p>Mert bosszonkodom az népre, Kinek nagy esztelensége, Midőn látom, hogy <i>az</i> hitlenek Illy nagy jó szerencsében élnek. Az halállal nem bajlódnak, Semmi fájdalmat nem látnak, Erős kövérek <i>testekben,</i> Élnek nagy jó egészségben.</p>	<p>2.</p> <p>Mert bosszankodom e népre, Kinek nagy esztelensége, Midőn látom, hogy <i>a</i> hitlenek Jó szerencsében, vígan élnek; A halállal nem bajlódnak, Semmi fájdalmat nem látnak, És kövérek ő <i>testükben,</i> Élnek nagy jó egészségben.</p>
<p>3</p> <p>Nincs nékik, mint egyebeknek: Semminemű gyötrődések, Midőn más embert vér az Isten, Ők élnek nagy jó békeségben. Azért kevélség nyakokon, Mint aranylánc, környül vagyon, Öltöznek, mint szép ruhába, Negédségbe, erőszakba.</p>	<p><u>3.</u></p>
<p>4</p> <p>Fénlik szemek kövérségtől Kidülledtek az fejekből, Nagyobb az ő jó szerencséjek, Hogynem mint kívánhatná szívek. Azért gonosz az ő dolgok, Kevélség minden szándékok, Gonoszságokkal kérkednek, Nagy göggel fönnyen beszélnek.</p>	<p><u>4.</u></p>

<p>5</p> <p>Szájokat nagy káromlással Az égre tátják szitkokkal, Gyalázatokkal rakva nyelvek, Kik ez egész földre kiütnek, Azért az hívek gyakorta Esnek nagy mély gondolatba, Mert pohárjok önékiek Keserő vízzel töltetnek.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Mondnak végre: az Úr Isten Látja-é ezt az mennyekben? Mi nyavalyáinkat tudja-é, Keserőségünket szánja-é? Imé az istentelenek, Látjátok, élnek örömben, <i>Az</i>mint kívánják <i>szíve</i>kben, Gazdagok, <i>jó</i>szerencséssek.</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Szólanak végre: Úr Isten, Látod-e ezt <i>a</i> mennyekben? Mi nyavalyánkat megérted-e? Keserőségünket szánod-e? Imé az istentelenek, Látjátok, élnek örömben, <i>Amint</i> kívánják szívükben, Gazdagok, <i>jó</i> szerencsések.</p>
<p>7</p> <p>Mit használ tehát énnékem, Hogy tisztán tartom én szívem? És micsoda hasznom van abban, Hogy kezem mosom tisztaságban? Imé mind <i>hijában</i> marad, Hogy én így kesergettetem, Ottan rajtam büntetésem Reggel, mihelyen megvirrad.</p>	<p>7.</p> <p>Mit használ tehát énnékem, Hogy tisztán tartom én szívem? És micsoda hasznom van abban, Hogy kezem mosom tisztaságban? Imé, mind <i>hiába</i> marad, Hogy én így kesergettetem, Ottan marad büntetésem Reggel mihelyen megvirrad.</p>
<p>8</p> <p>Csaknem én is így szólék, De látám, hogy nem jól esnék, És ártalmas lenne azoknak, Kik te fiaidnak mondatnak. Azért jobban meggondolám, Magamban meghányám-vetém, De sokkal nehezbnek lelém,</p>	<p><u>8.</u></p> <p>Csaknem én is így szólék, De látám, hogy nem jól esnék, És ártalmas lenne azoknak, Te fiaidnak kik mondatnak. Azért jobban meggondolám, Magamban meghányám-vetém, De sokkal nehezbnek lelém,</p>

Hogynem végét találhatnám.	Hogynem végét találhatnám.
<p>9</p> <p>Míglén el-bémenék végre Az Istennek szent helyére, És végezetre vőm eszemben, Az gonoszok vége mi <i>legyen</i>. Azt is jól megértém <i>osztán</i>, Hogy őket te megbünteted, Sikamló helyre helyheted, És <i>vetőd</i> az pusztaságban.</p>	<p><u>9.</u></p> <p>Mígnem el-bémenék végre Az Istennek szent helyére, És végezetre vőm eszemben, A gonoszok vége mi <i>légyen</i>. Azt is jól megértém <i>asztán</i>, Hogy őket te megbünteted, Mert síkos földre helyezed, És <i>veted</i> a pusztaságban.</p>
<p>10</p> <p>Úgyhogy csudálják mindenek, Hogy ily hamar <i>odálesznek</i>, Vesznek és esnek nagy <i>ínségben</i>, <i>Szégyenségben</i> és <i>rettegésben</i>, Minden ő <i>gazdagságokat</i> Múlándó <i>alommá teszed</i>, Kiből ha ember fölébred, Az lelt jókban semmit nem lát.</p>	<p><u>10.</u></p> <p>Úgy, <i>hogy</i> csudálják mindenek, Hogy ily hamar <i>oda lesznek</i>; Vesznek és esnek nagy <i>ínségbe</i>, Szégyenségbe és <i>rettegésbe</i>. Minden ő <i>gazdagságukat</i> Múlándó <i>álommá teszed</i>, Melyből ember ha fölébred, A lelt jókban semmit nem lát.</p>
<p>11</p> <p>Ezen vala nagy bánatom És szívemben nagy fájdalom, Kínozáam szörnyen veséimet, El hagyám hitetni elmémet. Oly tunya és bolond valék, Mert ez dologhoz nem érték, Előtted lők olly tudatlan, Mint az barom, melly oktalan.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>De én tenálad maradok, Noha sok nyavalyát látok, Mert te megtartál jobb kezeddel, Nagy ínségemben nem hagyál el. Tanácsoddal vezérli engem, Igazgass te ösvényedre,</p>	<p>12.</p> <p>De én mindig nálad vagyok, És közeledben maradok, Mert te megtartál jobb kezeddel, Nagy ínségemben nem hagyál el. Tanácsoddal vezérli engem, És igazgass ösvényedre,</p>

<i>Osztán végy föl</i> dicsőségre, Tégy <i>illy kegyessen</i> énelem.	<i>Aztán végy fel</i> dicsőségre, Tégy <i>ily kegyesen</i> énelem!
13 Az mennyekben te vagy <i>nékem</i> Csak <i>egyedől</i> én Istenem, Ez egész földön senki nincsen, Kit <i>kívöled</i> lelkem kedveljen. Ha elfogy testem és lelkem, Mégis <i>vigasztalsz</i> szívemben, Egyéb részem <i>nékem</i> nincsen <i>Tenáladnál</i> , én Istenem.	13. A mennyekben te vagy <i>nekem</i> Csak <i>egyedül</i> én Istenem; Ez egész földön senki nincsen, Kit <i>kívüled</i> lelkem kedveljen. Ha elfogy testem és lelkem, Mégis <i>vigasztalsz</i> szívemben; Egyéb részem <i>nekem</i> nincsen <i>Te náladnál</i> , én Istenem!
14 Mert kik tőled eltávoznak, Azok elvesznek, romlanak, Elveszted azokat hirtelen, Kik bíznak <i>bálvány istenekben</i> . Azért én hozzád folyamom, Fő boldogságom az nékem, Hogy benned én remésem, És <i>jótétöd</i> magasztalom.	14. Mert kik tőled eltávoznak, Azok elvesznek, romlanak; Elveszted azokat hirtelen, Kik bíznak <i>bálvány-istenekben</i> . Azért én néked ezt mondom: Közelséged oly jó nékem, Mert te vagy én menedékem, És <i>jótéted</i> magasztalom!
A 2/7-ben az „És kövérek ő testükben,” sorban a <i>kövér</i> szót – bár a Bibliában is ez fordul elő – a rossz vonatkoztatás lehetősége miatt – jobb lenne (?) az <i>erős</i> -re cserélni. A 12/1-ben a <i>nálad</i> helyére <i>veled</i> kéne. Kihagyásra javasoltak a 3–6., 8–11. és a 13. versszakok. A 14. versszakban az eredeti szöveg maradhat az 5. sor kis módosításával: „Azért hozzád folyamodom,”.	

LXXIV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 74. zsoltár
Könyörgése az izráelitáknak az megszabadításért.	Az ellenség a templomban <i>Genf, 1562.</i>
1 Miért vetsz minket így el, Úr Isten, Mire haragszol mireánk ennyére? <i>Miglen gerjede</i> z haragodnak tüze	1. Miért vetsz minket így el, Úr Isten? Mire haragszol mireánk örökre? <i>Míglén gerjed fel</i> haragodnak tüze

Juhaidnak nyájára <i>il</i> ly igen?	Juhaidnak nyájára <i>ily</i> igen?
2 Emlékezzél meg te seregedről, <i>Mellyet</i> régenten magadnak szerzettél, <i>Fölvött</i> örökségedről emlékezzél, <i>Az Sion hegyén lakóhelyedről.</i>	2. Emlékezzél meg te seregedről, <i>Melyet</i> régenten magadnak szerzettél; <i>Felvett</i> örökségedről emlékezzél, <i>A Sion hegyén lakóhelyedről!</i>
3 Kelj föl, és végre jövel, Úr Isten, Az gonoszokat töröld és pusztítsd el, Kik vakmerőképpen ő seregekkel Pusztaságot tésznek szent helyeden.	3. Kelj föl, és végre jövel, Úr Isten: Szent templomodat rútol összedönték, Mindent elrontott benne az ellenség, Pusztaságot tőn te szent helyeden!
4 Holott <i>dicséretöd</i> hirdettetett, Most ellenségid ott ordítanak szörnyen, És <i>az</i> tenéked <i>szenteltetött</i> helyen <i>Az ő zászlójok</i> fölemeltetett.	<u>4.</u> Holott <i>dícséreted</i> hirdettetett, Most ellenségid ott ordítanak szörnyen, És <i>a</i> tenéked <i>szenteltetett</i> helyen <i>Az ő zászlójuk</i> fölemeltetett.
5 Az te templomodra nagy erővel Fölhágtanak, hogy ők azt el-letörjék, Törik, vágják, fénlének ő fejszék, Mint ha erdőt vágnának sereggel.	<u>5.</u>
6 Az templum, melly előbb ékes vala Szép táblákkal és cifra deszkázattal, Vagdaltatik fejszékkel és bárdokkal, És dorongokkal hányják tétova.	<u>6.</u>
7 Ez te templomodat fölgújtották,	<u>7.</u> Te templomodat ők fölgújtották,

<p>Te szent helyedet tűzzel megégették, Drága lakóhelyét te szent nevednek <i>Tövestől fogva mind elrontották.</i></p>	<p>Szent helyedet megszenteltségteleníték; Drága lakóhelyét te szent nevednek <i>Tövestől fogva mind elrontották.</i></p>
<p>8</p> <p>Nosza hozzá, mondják <i>ő magokban,</i> Pusztítsuk el őket nagy szörnyűséggel, Az Istennek <i>szent egyházait széllal</i> Mind megégették <i>ez</i> tartományban.</p>	<p><u>8.</u></p> <p>Nosza hozzá, mondják <i>ők magokban:</i> Pusztítsuk el őket nagy szörnyűséggel! Az Istennek <i>szentegyházait széjjel</i> Mind megégették <i>e</i> tartományban.</p>
<p>9</p> <p>Nem látjuk már jeleit erődnek, Közöttünk immáran nincs próféta, Nincs jövendőmondó, <i>azki</i> tudhatná, Ha leszen vége <i>ez</i> nagy veszélnek.</p>	<p><u>9.</u></p> <p>Már jeleit nem látjuk erődnek, Immáron nincsen közöttünk próféta; Nincs jövendőmondó, <i>aki</i> tudhatná, Mint leszen vége <i>e</i> nagy veszélynek.</p>
<p>10</p> <p><i>Óh,</i> Úr Isten, ezt meddig engeded, Hogy ellenségink minket nevensenek? Örökké <i>hagyod-é</i> gyűlölőidnek, Hogy ekképpen ingerljék szent neved?</p>	<p><u>10.</u></p> <p><i>Ó,</i> Úr Isten, ezt meddig engeded, Hogy ellenségink minket nevensenek? Örökké <i>hagyod-e</i> gyűlölőidnek, Hogy gyalázattal illessék neved?</p>
<p>11</p> <p>Miért fordítod el kezeidet? Jobb kezedet mit dugod kebeledben? Vajha egyszer kinyújtanád ismétlen, Mutatván nekünk segedelmedet!</p>	<p><u>11.</u></p> <p>Miért fordítod el kezeidet? Jobb kezedet mit dugod kebeledben? Vajha egyszer kinyújtanád ismétlen, Mutatván nekünk segedelmedet!</p>
<p>12</p> <p>De az Isten én királyom régen, <i>Azki</i> engemet bírt és jól <i>vezérlött,</i> Hatalmát jelentvén <i>ez</i> világ előtt, Hogy ő az segedelem mindenben.</p>	<p>12.</p> <p>De az Isten én királyom régen, <i>Aki</i> engemet bírt és jól <i>vezérlett,</i> Hatalmát jelentvén <i>e</i> világ előtt, Hogy segedelmem ő mindenekben.</p>

13 Te választád kétfelé <i>az</i> tengert, <i>Az Sárkán</i> nak te rontottad meg fejét, <i>Az cethal</i> knak me törted fej ket, Nagy <i>tag</i> jok széjjel <i>az</i> parton hevert.	<u>13.</u> Te választád kétfelé <i>a</i> tengert, <i>A sárkány</i> nak te rontottad meg fejét; <i>A cethal</i> knak fej üket me törted, Nagy <i>tag</i> juk széjjel <i>a</i> parton hevert.
14 Kiket <i>osztán eledelől</i> küldél <i>Az népek</i> nek <i>az</i> nagy puszta helyekben. Patakvizet és forrást <i>csudaképpen</i> Az erős kősziklából eresztél.	<u>14.</u> Miket <i>asztán eledeliül</i> küldél <i>A népek</i> nek <i>a</i> nagy puszta helyekben; Patakvizet és forrást <i>csudaképen</i> Az erős kősziklából eresztél.
15 Magszáraztád <i>az</i> folyóvizeket, Tied <i>az</i> nap, és tied az éjszaka, Hogy <i>az</i> setétséget világosítsa, Arra teremtéd <i>az</i> napnak fényét.	<u>15.</u> Magszáraztád <i>a</i> folyóvizeket, Tied <i>a</i> nap és tied az éjszaka; Hogy <i>a</i> setétséget világosítsa, Arra teremtéd <i>a</i> napnak fényét.
16 Te nagy isteni <i>bölcsesség</i> geddel Bizonyos határt vetettél <i>az</i> földnek, És különbségét <i>az nyártól az</i> télnek Elosztád hévséggel és hideggel.	16. Te isteni nagy <i>bölcsesség</i> geddel Bizonyos határt vetettél <i>a</i> földnek, És különbségét <i>a nyártól a</i> télnek Elosztád hévséggel és hideggel.
17 Emlékezzél meg, lásd meg <i>ez</i> dolgot, Ellenségid mint rútolnak, nevetnek, Melly szörnyen ez tunya és bolond népek Szent neveden tesznek gyalázatot.	<u>17.</u> Emlékezzél meg, lásd meg <i>e</i> dolgot: Ellenségid mint rútolnak, nevetnek; A bolond népek veled csúfot úznak, Szent neveden tesznek gyalázatot!
18 Az te gerlice galambocskádat Ne <i>hadd az</i> gonosz vadaknak megenni, Az szegényeket eszedből ne vesd ki, Hanem <i>kegyessen</i> viseld <i>gond</i> jokat.	<u>18.</u> <i>A</i> te gerlice galambocskádat Ne <i>hagyd a</i> gonosz vadaknak megenni; <i>A</i> szegényeket eszedből ne vesd ki, Inkább <i>kegyesen</i> viseld <i>gond</i> jukat!

19	Emlékezzél, Uram , kötésedről, Mert <i>ez</i> egész föld merő setétséggel Eltölt, és rakva család gonosz néppel, Mindent nyomorgatnak <i>kegyetlenül</i> .	<u>19.</u> Emlékezzél meg szent kötésedről, Mert <i>az</i> egész föld merő setétséggel Eltölt, és rakva család gonosz néppel, Kik nyomorgatnak nagy <i>kegyetlenül!</i>
20	Ne hadd hátratérni szégyenséggel Az te szegény nyomorult szolgálodat, Fordítsd <i>hozzájok</i> te nagy jóvoltodat, Hogy nevedet <i>dicsérik</i> víg szívvel.	20. Ne engedd hátra térni szégyennel A te nyomorult szegény szolgálodat; Fordítsd <i>hozzájuk</i> te nagy jóvoltodat, Hogy nevedet <i>dicsérik</i> víg szívvel!
21	Kelj föl, Uram, és forgasd igyedet, Te nagy gyalázatodról emlékezzél Ez bolond népnek ezt ne engedjed el, Kik naponkint rútolnak tégedet.	<u>21.</u>
22	Ne felejtset el üvöltéseket Ellenségednek, kik reád támadnak, És ellened dühössen patvarkodnak, Nagy kiáltások éri az eget.	<u>22.</u>
A zsoltáros hosszú panasza, felsorolásai lerövidítendők. Elég lenne megahagyni az 1–3. és a 20. versszakot, amiképp az Ék 1996-ban is van. A 20/1-ben a <i>hátra térni</i> szó szerkezet helyett jobb lehet a <i>meghátrálni</i> igenév.		

LXXV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 75. zsoltár
Fogadástétele Dávidnak az ő következő regnálásáról.	Isten megítéli a kevélyeket. <i>Genf, 1562.</i>
1 <i>Dicsériünk</i> téged, Isten,	1. <i>Dicsériünk</i> téged, Isten,

<p><i>Dicséret legyen néked, Mert az te dicső neved Hozzánk közel jött híven, Mi azért csudáidat Hirdetjük jóvoltodat.</i></p>	<p><i>Dícséret légyen neked, Mert a te dicső neved Hozzánk közel jött híven, Mi azért csudáidat, Hirdetjük jó voltodat.</i></p>
<p>2</p> <p>Ha időm lesz valaha, Én igazán <i>itélek</i> Ha feneke ez földnek Egyszersmind lerohanna, Én mégis ő oszlopát Jól állatnám gyámolát.</p>	<p><u>2.</u></p> <p>Ha időm lesz valaha, Én igazán <i>itélek</i>; Ha tüstént elomlanék A föld fundamentoma, Én mégis ő oszlopát, Jól állatnám gyámolát.</p>
<p>3</p> <p>Az bolondokat intem: Ne bolondoskodjatok, <i>Az</i>kik pedig gonoszok, Térjete meg, úgy kértem, Szarvat ne emeljete, <i>Illy fönn</i> ne beszéljete.</p>	<p><u>3.</u></p> <p>A bolondokat intem: Ne bolondoskodjatok! <i>Akik</i> pedig gonoszok, Térjete meg, úgy kértem! Szarvat ne emeljete, <i>Ily fenn</i> ne beszéljete!</p>
<p>4</p> <p>Mert <i>az</i> tiszt és az erő Nem <i>az</i> napkelet felől, Sem <i>az</i> napenyészetről, Sem nem <i>az</i> pusztából jó, Minden az Istenen áll, Ő aláz s' ő magasztal.</p>	<p>4.</p> <p>Mert <i>a</i> tiszt és az erő Nem <i>a</i> napkelet felől, Sem <i>a</i> napenyészetről, Sem nem <i>a</i> pusztából jó: Minden az Istenen áll, Ő aláz, ő magasztal.</p>
<p>5</p> <p>Az pohár ő kezében, Kiben vagyon vörös bor, Kit ő teli tölt sokszor Minden népnek <i>ez földön</i>, De végre <i>az gonoszsak</i> Az söprejét megisszák.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>A pohár ő kezében, Melyben vagyon vörös bor, Mit ő teli tölt sokszor Minden népnek <i>e földön</i>. De végre <i>a gonoszsok</i> A söprejét megisszák.</p>

6	6.
<p>Én örökké <i>dicsérem</i> Az <i>Jákobnak</i> Istenét, Hirdetem dicsőségét, És <i>szarvokat</i> megszegem Az istenteleneknek, Hogy az jók <i>fölkeljenek</i>.</p>	<p>Én örökké <i>dicsérem</i> A <i>Jákóbnak</i> Istenét, Hirdetem dicsőségét, És <i>szarvukat</i> megszegem Az istenteleneknek, Hogy <i>a</i> jók <i>felkeljenek</i>.</p>
<p>Kihagyásra javasolt az 2–3. és az 5. versszak. A 4/1-ben a <i>tiszt</i> 'tisztelet' jelentése jegyzetben magyarázandó.</p>	

LXXVI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 76. zsoltár
Háláadása az Júda népének az asszíriusok ellen való győzödelméért.	A mennyei Bíró dicsérete <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1	1.
<p><i>Esmeretes</i> az Úr Isten Az Júdában, és szent neve Az Izráelnek földében Messze terjedt dicsősége, Az Sálémben szép ő sátora, Az Sionon <i>lakóhajléka</i>.</p>	<p><i>Ismeretes</i> az Úr Isten A Júdában és szent neve Az Izráelnek földében; Messze terjed dicsősége, A Sálemben szép ő sátora, A Sionon <i>lakó hajléka</i>.</p>
2	2.
<p>Ott meglátja minden ember, Hogy isteni hatalmával Megtörik íj, paizs, fegyver, Hadat megszállít azonnal, Nagyobb felségednek ereje, Hogynem az kóborlók sok hegye.</p>	<p>Ott meglátja minden ember, Hogy isteni hatalmával Megtörik íj, paizs, fegyver, Hadat megállít azonnal. Nagyobb felségednek ereje, Hogynem az ellenség fegyvere.</p>
3	<u>3.</u>
<p>Az ellenség eldúlaték, Reájok mély álom esék, Kiket vitézeknek véltek,</p>	<p>A bátor is levereték, Reájuk mély álom esék; Kiket vitézeknek véltek,</p>

Tudatlan lón az ő kezek, Mihelyen feddésed hallatik, Mind szekér s' mind ló elaluszik.	Lón tudatlan az ő kezek; Mihelyen feddésed hallatik, Mind szekér, mind ló elaluszik.
4 Ki állhatna meg előtted, <i>Azki illy</i> rettenetes vagy, Midőn haragod <i>fölgerjed?</i> Mennybéli szentenciád nagy, <i>Mellyet</i> hallatsz az emberekkel, Az föld megrémül csendességgel.	4. Ki állhatna meg előtted, <i>Aki ily</i> rettenetes vagy, Midőn haragod <i>felgerjed?</i> Mennybéli szentenciád nagy, <i>Melyet</i> hallatsz az emberekkel, A föld megrémül csendességgel.
5 Midőn <i>fölkél</i> az Úr Isten, Tartván kemény <i>ítéletit</i> , Hogy <i>az</i> szegényeket itten <i>Ez</i> földön megtartsa népit, <i>Dicséretedre</i> fordul néked, Ha <i>az</i> nép haragszik ellened.	5. Midőn <i>felkél</i> az Úr Isten, Tartván kemény <i>ítéletit</i> , Hogy <i>a</i> szegényeket itten, <i>E</i> földön megtartsa népit: <i>Dicséretedre</i> fordul néked, Ha <i>a</i> nép haragszik ellened.
6 Még egyszer nyilván elveszted <i>Ez</i> maradék dúlót-fúlót, Jer, <i>dicsérjük</i> Istenünket, Megállván <i>fogadástokat</i> , Kik mindenkor <i>vattok</i> övéle És el nem távoztok <i>ötöle</i> .	6. Még egyszer nyilván elveszted <i>E</i> maradék dúlót-fúlót. Jer, <i>dicsérjük</i> Istenünket, Megállván <i>fogadástokat</i> , Kik mindenkor <i>vagytok</i> övéle, És el nem távoztok <i>ötöle!</i>
7 Adjatok szép ajándékot <i>Ez</i> rettenetes Istennek, Ki megtöri <i>hatalmakot</i> <i>Az</i> gonosz fejedelmeknek, <i>Az</i> nagy királyok itt <i>ez földön</i> Előtte lesznek rettegésben.	7. Adjatok szép ajándékot <i>E</i> rettenetes Istennek, Ki megtöri <i>hatalmukat</i> <i>A</i> gonosz fejedelmeknek! <i>A</i> nagy királyok itt <i>e földön</i> Előtte lesznek rettegésben.
A konkrét ószövetségi eseményre való vonatkozás miatt jobb csak az általánosabban értelmezhető első és utolsó versszakot meghagyni, a többi kihagyni, mint az Ék. 1921/2001-ben is.	

LXXVII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 77. zsoltár
Tanúság az kísértetben való vigasztalásról.	Jelen, múlt és jövő <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>
1 Az Istenhez az én szómat Emelém kiáltásomat, Hogy <i>fölkiálték</i> hozzá, Beszédem meghallgatá. Mindennémű szükségemben <i>Reménységem</i> csak az Isten, Éjjel kezem <i>föltartom</i> , Az égre hozzá <i>nyújtom</i> .	1. Az Istenhez az én szómat, <i>:/</i> : Emelém kiáltásomat; Hogy <i>felkiálték</i> hozzá, Beszédem meghallgatá. Mindennémű szükségemben <i>:/</i> : <i>Reménységem</i> csak az Isten; Éjjel kezem <i>feltartom</i> , Az égre hozzá <i>nyujtom</i> .
2 Lelkem nagy <i>bánatban</i> esett, Minden <i>vigasztalást megvét</i> , Az Isten rettent engem, Ha róla emlékezem. Noha Istennek szívemben Panaszlok nagy <i>ínségemben</i> , Lelkem mégsem találhat Semmiben nyugodalmat.	2. Lelkem nagy <i>bánatba</i> esett, <i>:/</i> : Minden <i>vigasztalást megvet</i> , Az Isten rettent engem, Ha róla emlékezem. Noha Istennek szívemben <i>:/</i> : Panaszlok nagy <i>ínségemben</i> , Lelkem mégsem találhat Semmiben nyugodalmat.
3 Szemeimet nyitva tartod, <i>Alunni</i> éjjel sem hagyod, Erőmben úgy elfogyék, Hogy egy szót sem szólhaték. Gondolám <i>az</i> régi időt, És forгатám szemem előtt Az elmúlt esztendőket, Hányám és vetém őket.	3. Szemeimet nyitva tartod, <i>:/</i> : <i>Aludni</i> éjjel sem hagyod; Erőmben úgy elfogyék, Hogy egy szót sem szólhaték. Gondolám <i>a</i> régi időt, <i>:/</i> : És forгатám szemem előtt Az elmúlt esztendőket, Hányám és vetém őket.
4 Megemlítém hegedőmet, Néhai éneklésimet, Szívem egész éjszaka	<u>4.</u>

<p>Ezt mind előforgatja. Ennek hogy értelmét leljem, Azon igyekezik lelkem Elmélkedvén erőssen, Végre szólék ekképpen:</p>	
<p>5</p> <p><i>Ez harag mindenkor tart-é, Az Úr örökké elvét-é? Nincsen-é őnékie Én hozzám semmi kedve? Elfogyott-é nagy kegyelme És ő atyai szerelme? És immáran hátratért, Azmit minékünk ígért?</i></p>	<p><u>5.</u></p> <p><i>E harag mindenkor tart-é? :/: Az Úr örökké elvet-é? Nincsen-e őnekie Én hozzám semmi kedve? Elfogyott-é nagy kegyelme, :/: És ő atyai szerelme? És immáron hátra tért, Amit nékünk megígért?</i></p>
<p>6</p> <p>Teljességgel <i>elfogyott-é</i> Hozzánk való nagy szerelme? <i>Elaludt-é</i> irgalma Az ő nagy haragjába? Végre mondék: <i>Odavagyon</i> Az én életem immáron, Isten megvonta kezét, Nem nyújtja segedelmét.</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Teljességgel <i>elfogyott-e</i> :/: Hozzánk való nagy szerelme? <i>Elaludt-e</i> irgalma Az ő nagy haragjába"? Végre mondék: <i>oda vagyon</i> :/: Az én életem immáron, Isten megvonta kezét, Nem nyújtja segedelmét.</p>
<p>7</p> <p>De meggondolám ismétlen, Miket míveltél régenten, <i>Az te nagy csudáidat,</i> Kiket sok ember látott. Csudáidról <i>gondolkodván,</i> Kiket láték dolgaidban, <i>Elmélkedem erőssen,</i> Végre szólék <i>ekképpen:</i></p>	<p><u>7.</u></p> <p>De meggondolám ismétlen, :/: Miket míveltél régenten: <i>A te nagy csudáidat,</i> Miket sok ember látott. Csudáidról <i>gondolkodva,</i> :/: Miket láték dolgaidba', <i>Elmélkedém erősen,</i> Végre szólék <i>ekképpen:</i></p>
<p>8</p> <p>Óh, erős és kegyes Isten, Szent vagy cselekedetidben,</p>	<p>8.</p> <p>Ó, erős és kegyes Isten, :/: Szent vagy cselekedetidben,</p>

<p>És <i>sohol</i> senki nincsen Hozzád hasonló Isten. Csuda, Isten, <i>az</i> te dolgozod, <i>Az</i> mint gyakran megmutatod, Minden népek jól látják Nagy voltát hatalmadnak.</p>	<p>És <i>sehol</i> senki nincsen Hozzád hasonló Isten. Csuda, Isten, <i>a</i> te dolgozod, <i>:/:</i> <i>Amint</i> gyakran megmutatod, Minden népek jól látják, Nagy voltát hatalmadnak.</p>
<p>9</p> <p>Népedet te <i>kimentötted</i>, Nagy ínségéből <i>kivötted</i>, Jáknak és Józsefnek Nemzetét mindkettőnek. Hogy <i>az</i> víz téged megláta, Ottan nagy félelme juta, És <i>az</i> tenger mélysége Legottan <i>megrendőle</i>.</p>	<p><u>9.</u></p> <p>Népedet te <i>kimentetted</i>, <i>:/:</i> Nagy ínségéből <i>kivetted</i>, Jáknak és Józsefnek Nemzetét mindkettőnek. Hogy <i>a</i> víz téged megláta, <i>:/:</i> Ottan nagy félelme juta, És <i>a</i> tenger mélysége Legottan <i>megrendüle</i>.</p>
<p>10</p> <p><i>Az fölhők essőt</i> ejtének, És nagy mennydörgések lőnek. <i>Az</i> magas ég <i>harsaga</i>, Széjjel minden <i>csattaga</i>. <i>Sűrű</i> nyilak <i>repülének</i>, Sebes <i>kőessők</i> esének, <i>Olly</i> villámások lőnek, Hogy az egész föld <i>fénlék</i></p>	<p><u>10.</u></p> <p><i>A felhők esőt</i> ejtének, <i>:/:</i> És nagy mennydörgések lőnek, <i>A</i> magas ég <i>harsoga</i>, Széjjel minden <i>csattoga</i>. <i>Sűrű</i> nyilak <i>repülének</i>, <i>:/:</i> Sebes <i>kőesők</i> esének, <i>Oly</i> villámások lőnek, Hogy az egész föld <i>fénylék</i>.</p>
<p>11</p> <p><i>Az</i> föld <i>megrendőle</i> szörnyen, <i>Utad</i> lón <i>az</i> nagy tengeren, Általmenél <i>az</i> vízen, Lábad nyoma még sincsen. <i>Az</i> te szerelmes népedet, Mint egy <i>nyájjat</i> vezérletted, Kihozád hatalmaddal, Mózes és Áron által.</p>	<p><u>11.</u></p> <p><i>A</i> föld <i>megrendüle</i> szörnyen, <i>:/:</i> <i>Útad</i> lón <i>a</i> nagy tengeren; Általmenél <i>a</i> vízen, Lábad nyoma még sincsen. <i>A</i> te szerelmes népedet <i>:/:</i> Mint egy <i>nyájjat</i> vezérletted, Kihozád hatalmaddal Mózes és Áron által.</p>
<p>Az 5/7-ben a <i>hátra tért</i> helyett pl. a <i>megszűnnek</i>, a 10/6-ban a <i>kőesők</i> helyett a <i>jégesők</i> szó tehető be. De a részletező szöveg, a konkrét ószövevényi</p>	

vonatkozások miatt a 4–7. és a 9–11. versszakok kihagyása javasolt (vö. Ék. 1921/2001 is).

LXXVIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 78. zsoltár
Előszámlálása Istennek az Izráel népéhez külömb-külömb jótéteményinek és sokféle ostorinak.	Istenről beszél a történelem. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Hallgass, én népem, az én törvényemre, Füledet hajtsad az én beszédemre, <i>Azmellyek az én szájamból származnak,</i> Hogy jól megérthesd mivoltát azoknak, Mert én <i>néked olly</i> dolgot <i>beszéllek</i> , Kit titoknak tarthatnak mindenek.	1. Hallgass én népem az én törvényemre, Füledet hajtsad az én beszédemre, <i>Amelyek az én szájamból származnak.</i> Hogy jól megérthesd mivoltát azoknak, Mert én <i>neked oly</i> dolgot <i>beszélék</i> , Mit titoknak tarthatnak mindenek.
2 <i>Olly</i> dolgot, azkit az mi atyáinktól Hallottunk, és megértettünk azoktól, Nemhogy csak mi arról megemlékeznénk, De fiainak is megbeszélle nénk. Hirdessük azért nagy dicsőségét És az ő sok <i>csudatéteményét</i> .	2. <i>Oly</i> dolgot, amit a mi atyáinktól Hallottunk, és megértettünk azoktól, Nem azért, hogy csak mi megemlékeznénk, De fiainknak is jól elbeszélle nénk; Hirdessük azért nagy dicsőségét, És az ő sok <i>csuda tététeményét!</i>
3 Az Jákobval ő erős kötést szerze, Az Izráelt törvénnyel kötelezé, Hagyván, hogy az atyák ezt megbeszéljék, És előszámlálják ő gyermekeknek, Hogy ezt azok is nyilván tudhassák, Kik az ő nemzetekből származnak.	<u>3.</u>

<p>4</p> <p>Hogy ők az Istenben reméllenének, És ő dolgait el ne felejtenék, Törvénye szerint életeket szabnák, Hogy ők végezetre úgy ne járnának, Mint az ő rossz természetű atyjok, Az Istentől hirtelen elhajlók.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Mint az Efraim fiai régenten Fegyverrel, nyíllal fölkészölvén szépen, Mindazáltal semmit nem használnak, De nagy szégyenséggel hátat adának, Mert Istennek kötésit nem tarták, És ő törvénye szerint nem jártak.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Hamar elfeledkeztek az Istenről És az ő nagy sok csudatételiről, Kiket azelőtt láttatott óvélek, És azmellyek az Egyiptomban lettek, Az Zoán mezőn melly csudákat tött Az ő atyjoknak szemei előtt.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p> <p>Látták, hogy az tenger kétfelé válék, Hogy azon által szárazon mehettek, Az tengert ő kétfelől fölemelé, Nappal őket ködoszloppal vezérlé, És midőn nagy setétség volt éjjel, Őköt vezette világos tűzzel.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Az pusztán az kősziklát meghasítá, És az vízzel, <i>azmelly</i> abból kifolya,</p>	<p>8.</p> <p>A pusztán <i>a</i> kősziklát meghasítá, És <i>a</i> vízzel, <i>amely</i> abból kifolya,</p>

<p>Népét megitatá, és azon helybe Az kősziklából kútfejet ereszte, Kiből oly bővséges víz buzdóla, Melly, mint az patak, <i>sebessen</i> folya.</p>	<p>Népét megitatá, és azon helybe, A kősziklából kútfejet ereszte, Melyből bővséges forrás buzdula, <i>Mely, mint a patak, sebesen</i> folya.</p>
<p>9</p> <p>Gonoszságokat de mégsem hagyák el, Az Úr Istent ingerlék nagy bűnökkel, És az pusztában megkísérték őtet, Hogy tőle kértek csak gyönyörűséget, Ételt kívánván ő éhségekben, Kiért zúgódtak az Isten ellen.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>10</p> <p>Mondván: Eridj el, hidd el te magadban, Hogy az Isten nekünk ez pusztaságban Asztalt készítsen. Mert láttuk jóllehet, Az kősziklából hogy vizet eresztett, De az kenyér és az hús hol vagyon, Ez népnek illy étket hogy adhasson?</p>	<p><u>10.</u></p>
<p>11</p> <p>Hogy az Isten ezt hallá, megbúsúla, Tüzes haragja Jákobra buzdúla, Megindula az Úr nagy haragjában, Az Izráel népére is, azértan Hogy ők az Úr Istenben nem bíztak, Sőt ő segedelmét megutálták.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>Mert mihelyen ezt az néptől meghallá, Az fölhőknek legottan parancsola, És megnyitá az mennyei kapukot, Honnan az manna, mint esső,</p>	<p><u>12.</u></p>

leomlott, Hogy az nagy éhségben kiáltának, Mennyei eledelt találának.	
13 Ez népnek itt nagy lón ő szerencséje, Angyali kenyért eledelől löle, Úgyhogy ebben minden eleget évék, Parancsola az napkeleti szélnek, Melly onnan fölylöl alázúdula, Az déli nagy szél is megindula.	<u>13.</u>
14 Az hús, mint egy esső, alárohana, Mint az sűrő por, kinek nincsen száma, Madarak hullának nagy sűrőséggel, Mint az fövény az tengerparton széjjel, Számptalan sok az sátorok között Ugyan ellepte az egész mezőt.	<u>14.</u>
15 Ekképpen ők olly igen eltelének, Hogy nemcsak az éhség ellen évének, Hanem gyönyörködtették is magokat, Mégsem hatták el erkölcsös voltokat, De hogy az hús még szájokban volna, És az hasok még meg nem tölt volna:	<u>15.</u>
16 Ottan az Úr haragja fölgerjede, Az népnek javát köztök megemészté, Jó ifjait elveszté Izráelnek, De ők ezután ismét vétkezének, Előbbi erkölcsökben elmentek, Az Isten csudáinak nem hittek.	<u>16.</u>

<p>17</p> <p>Azért sok csapás miatt ő életek Megrövidüle napjok, esztendejek, Midőn az halált szemek előtt néznék, Az Istenhez ők ismétlen térének, Őbenne veték reménségeket, Jó reggel tőle kérvén kegyelmet.</p>	<p><u>17.</u></p>
<p>18</p> <p>Ez ínségben az Istent megemléjték, Őtet erős kőszáloknak esmérék, És őtet hatalmas Istennek vallák, Egyedül őtet megtartónak mondák, De csak hamis szó jöve szájokból, És nyelvekkel szólának csalárdól.</p>	<p><u>18.</u></p>
<p>19</p> <p>Mert az ő szívek nem valának tiszták, És az ő kötése szerint nem jártak, De mégis kegyelmessen tön övélek, Nem hagyá, hogy ez bűn ártson nékik, Kedveze nékik, szűnék haragja, És ő büntetésit hátrahagyá.</p>	<p><u>19.</u></p>
<p>20</p> <p>Meggondolván, hogy az ő természetek Gyarló test, elmúlándók az emberek, Mint a szél, azmelly hirtelen elzúdul, És ő fuvallása hátra nem fordul, De ők mégis haragra indíták, Az pusztában őtet megbúsíták.</p>	<p><u>20.</u></p>
<p>21</p> <p>Ez hitlen és gonosz nép meg nem szűnék, Az erős Istent gyakran megkísérték,</p>	<p><u>21.</u></p>

<p>Az Izráelnek ő szent Istenének Majd ugyan parancsolnia kezdének, Ő erős karját meg nem gondolták, Mellyel ellenségtől megtartattak.</p>	
<p>22</p> <p>És azki Egyiptomban tött csudákat, És az Zoánban mívelt nagy dolgokat, Csudatétellel hatalmát mutatá, Mikor az vizet vérré változtatá, Azt mívelé minden folyóvíznek, Hogy azokból senki ne ihatnék.</p>	<p><u>22.</u></p>
<p>23</p> <p>Sok undok férgeket küldé rájok, Mardosák őket legyek és szúnyogok, Közikbe ereszte sok rút békákat, És gyümölcsvesztő cserebogarakat, Az sáskák mind ellepték az földet, És elveszték az veteményeket.</p>	<p><u>23.</u></p>
<p>24</p> <p>Az szőlők kőesső miatt veszének, Az fügefák is nem teremhetének, Barmokat elveszté az kőessőkkel, Ő csordájokat tüzes fergeteggel, Minden haragját rajtok kiönté, Haragjának tüzet rájok döjté.</p>	<p><u>24.</u></p>
<p>25</p> <p>Megfizete nékiek valósággal, Megveré ő gonosz angyali által, Kiket öldöklésre rájok bocsáta, Az ő nagy haragjának utat nyíta, Még életeket is nem kiméllé, Minden barmokat döggel elveszté.</p>	<p><u>25.</u></p>
<p>26</p> <p>Minden elsőszülött az Egyiptomban,</p>	<p><u>26.</u></p>

<p>Megöleték az Kámnak sátorában, Az első nevendéken kedves ifjak, Kik erejekben már nőni indultak. Elhozá az pusztán az ő népit, Vezérlé őket, mint nyáj juhait.</p>	
<p>27</p> <p>Bátorsággal ő seregét kivivé, Az ellenséget <i>az</i> tengerbe veszté, Mindenütt szabadon viseltetének, Míg <i>az</i> szent föld határában érének, Mind <i>az</i> nagy hegyig <i>az dicsért</i> földön, <i>Mellyet</i> erős jobb kezével megvön.</p>	<p>27.</p> <p>Bátorsággal ő seregét kivivé, Az ellenséget <i>a</i> tengerbe veszté; Mindenütt nyilván s szabadon menének, Míg <i>a</i> szent föld határaiba érének, Mind <i>a</i> nagy hegyig <i>a dicsért</i> földön, <i>Melyet</i> erős jobb kezével megvön.</p>
<p>28</p> <p>Az népeket őelőle kihajtá, Hogy ez földet népe örökül bírná, Ő sátorokat adá Izráelnek, Mégis ellene jártak az Istennek, Kísérték és búsíták az Istent, Nem őrzék az őtőle vött törvént.</p>	<p><u>28.</u></p>
<p>29</p> <p>De gonosz erkölcsöknek engedének, És mint az ő atyjok, hátraesének, Mint egy rossz kézív, visszafordulának, És fölindíták haragját az Úrnak, Bálványimádással őt búsíták, Bosszúálló voltát megindíták.</p>	<p><u>29.</u></p>
<p>30</p> <p>Mihelt Isten ezt felőlök megérte, Ő nagy haragja ottan fölgerjede, És meggyűlölé az Izráel népét, Elhagyá Silót, ő választott helyét, Holott az ő szent sátora állott, Kiben ő az emberek közt lakott.</p>	<p><u>30.</u></p>

<p>31</p> <p>Ő erejeket fogva elviteté, És az ő dicsőségeket ereszté Az ellenség kezében, és ezeknek Az véres tört adá az hitleneknek, Úgy megharagvék örökségére, És megbúsula az Izráelre.</p>	<p><u>31.</u></p>
<p>32</p> <p>Az ifjú népek tűz miatt veszének, És az szép szűzek nem tiszteltetének, Tisztességgel férjnek nem adatának, Az papok fegyver által elhullának, Kiknek özvegyé lött feleségek Érettek gyászba nem öltözhettek.</p>	<p><u>32.</u></p>
<p>33</p> <p>De az Úr Isten fölkele ismétlen, Mint azki az mél álomból fölserken, És mint azki sok bort ivott, és kiált, Akképpen ő az ellenségre talált, És hátul rajtok nagy sebet vágott, Rajtok örök gyalázatot hagyott.</p>	<p><u>33.</u></p>
<p>34</p> <p>Osztán az József sátorát megveté, Az Efraim nemzetét sem kedvellé, De elválasztá az Júda nemzetét, Véle együtt az kedves Sion hegyét. Az ő palotáját ott épité Őfölségének dicsőségére.</p>	<p><u>34.</u></p>
<p>35</p> <p>Ez lesz, mint az föld, olly erős palota, Azmelly helyéből ki nem mozdul soha, Azután elválasztá az Dávidot</p>	<p><u>35.</u></p>

<p>Ő szolgájának, szegény rendből valót, Az juhnyáj mellől hívá szolgáját, Nem utálá szegény állapotját.</p>	
<p>36</p> <p>Az szoptatók közül hozatá ötet, Hogy legeltesse az Jákobnak népét, Az Izráelt mint örökét rábízá, Azmint osztán arra volt néki gondja, Hogy őket legeltesse, bírhasssa, <i>És kezével híven igazgassa.</i></p>	<p><u>36.</u></p>
<p>A sok kihagyást – amelyet még a 8. versszakkal is meg lehetne toldani – a részletező fogalmazás, az ószövetségi zsidósághoz erősen kötődő szöveg indokolja. A 27/3-ra javasolt sor: „Mindenütt tovább, szabadon menének”; vagy „Mindenütt ők biztonságban menének”; vö. RK 53: „És vezeté őket biztonságban, és nem félének”; ÚF: „Biztonságban vezette őket, / nem rettegtek”.</p>	

<p>LXXIX. ZSOLTÁR C. M.</p>	<p><i>Marot K., 1496–1544.</i> 79. zsoltár</p>
<p>Könyörgése az zsidó népnek az megszabadításért.</p>	<p>Panaszos ének Jeruzsálem elpusztításáról <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i></p>
<p>1</p> <p><i>Öröködben, Uram, pogányok jöttek, És szent templomodat megförtöztették, Jeruzsálem városát elrontották, És szélllel nagy körakásokra hánták. Szolgáidnak testek, Azkik megölettek, Adattak az hollóknak, Húsok te szentidnek Ételül vettetnek Az mezei vadaknak.</i></p>	<p>1.</p> <p><i>Öröködbe, Uram, pogányok jöttek, És szent templomodat megfertöztették, Jeruzsálem városát elrontották, És széjjel nagy körakásokra hányták. Szolgáidnak testek, ∴: Akik megölettek, Adattak a hollóknak; Húsok te szentidnek Ételül vettetnek A mezei vadaknak.</i></p>

<p>2</p> <p>Az városon nagy sok vért <i>kiontának</i>, Az sok vér, mint vizek <i>széllelfolyának</i>, <i>Tövének olly</i> szörnyű öldökléseket, Nem lön, ki eltemetné <i>az</i> testeket, Az mi szomszédságunk Csúfságot úz rajtunk, <i>Azkik környülünk</i> laknak, Minket nem böcsülnek, Sőt csak megnevetnek, Csúfolnak és rútolnak.</p>	<p><u>2.</u></p> <p>A városon nagy sok vért <i>kiontanak</i>, A sok vér, mint vizek, <i>széjjel</i> <i>folyának</i>; <i>Tőnek oly</i> szörnyű nagy öldökléseket: Nem lön, ki eltemetné <i>a</i> testeket. A mi szomszédságunk <i>:/</i>: Csúfságot úz rajtunk; <i>Akik körülünk</i> laknak, Minket nem becsülnek, Sőt csak megnevetnek, Csúfolnak és rútolnak.</p>
<p>3</p> <p><i>Mig</i> haragszol, Uram, reánk ekképpen, Haragod <i>miglen</i> gerjeded <i>illy</i> igen? Meddig terjeszted bosszúállásodat, Ki minket, mint az sebes tűz, elfogyat? Bosszúdat azokra Ontsd <i>az</i> pogányokra, Kik téged nem esmérnek, <i>Döjtsd</i> az országokra, Hol nevedet soha Nem tisztelték <i>az</i> népek.</p>	<p>3.</p> <p><i>Míg</i> haragszol, Uram, reánk ekképpen? Haragod <i>míglen</i> gerjeded <i>ily</i> igen? Meddig terjeszted bosszúállásodat, Mely minket, mint a sebes tűz, elfogyat? Bosszúdat azokra, <i>:/</i>: Ontsd <i>a</i> pogányokra, Kik téged nem tisztelnek! <i>Dűtsd</i> az országokra, Hol nevedet soha Nem tisztelik <i>a</i> népek!</p>
<p>4</p> <p>Mert <i>Jákobot</i> ők <i>megötték</i>, elnyelték, Az ő nemzetségét megemésztették, Minden házait földre lerontották, Kietlen pusztaságra fordították. Bocsásd meg bűnünket, Ne említsd meg őket, Nagy haragod <i>szünjék</i> meg, Mert igen gyötretünk, Jövel, mi Istenünk, És <i>kegyelmessen</i> tarts meg.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Mert <i>Jákobot</i> ők <i>megették</i>, elnyelték, Az ő nemzetségét megemésztették; Minden házait földre lerontották, Kietlen pusztaságra fordították. Az atyák vétkéért, /: Ne büntess mindezért, Nagy haragod <i>szünjék</i> meg! Jövel, mi Istenünk, Mert igen gyötretünk, És <i>kegyelmesen</i> tarts meg!</p>

<p>5</p> <p>Tekéntsd meg, Uram, kegyelmességedet, Az te szent nevedért <i>segéts</i> meg minket, Szabadíts és tarts meg minket <i>kegyessen</i>, Bűneinket bocsásd meg szent nevedben. Hogy ne nevetessünk, Kérdvén: <i>Hol</i> Istenünk? Verd meg <i>az</i> pogány népet, Vérét szolgálódnak, Kit ők <i>kiontanak</i>, Néik el ne engedjed.</p>	<p>5.</p> <p><i>Tekints</i>d meg, Uram, kegyelmességedet, A te szent nevedért <i>segíts</i> meg minket! Szabadíts és tarts meg minket <i>kegyesen</i>, Bűneinket bocsásd meg szent nevedben! Hogy ne nevetessünk, <i>:/</i>: Kérdvén: <i>hol</i> Istenünk? Verd meg <i>a</i> pogány népet! Vérét szolgálódnak, Mit ők <i>kiontának</i>, Néik el ne engedjed!</p>
<p>6</p> <p>Jusson elődbe <i>siralmok</i> azoknak, Kik <i>az</i> rabságban <i>ohajtnak</i> és sírnak, Siess, <i>ments</i> meg, hogy ők el ne vessenek, Kik immár halálra ítéltettek. Szomszédinknak <i>éppen</i> Fizesd meg <i>hétképpen</i>, <i>Azmit</i> rajtunk míveltek. Hogy téged, Úr Isten, Szidalmaztak szörnyen, Fizesd meg <i>őnékiek</i>.</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Jusson elődbe <i>siralmuk</i> azoknak, Kik <i>a</i> rabságban <i>óhajtnak</i> és sírnak; Siess, <i>mentsd</i> meg, hogy ők el ne vessenek, Kik immár halálra ítéltettek! Szomszédinknak <i>épen</i> <i>:/</i>: Fizesd meg <i>hétképen</i>, <i>Amit</i> rajtunk míveltek! Hogy téged, Úr Isten, Szidalmaztak szörnyen: Fizesd meg <i>őnékiek</i>!</p>
<p>7</p> <p>És mi, úgy mint te nyájad és sereged, Magasztaljuk és dicsérjük szent neved, <i>Dicséretedet</i> mindenkor hirdetjük, És <i>nemzetről nemzetre</i> kiterjesztjük.</p>	<p>7.</p> <p>És mi úgy, mint te nyájad és sereged, Hálákat adván, magasztaljuk neved; <i>Dicséretedet</i> mindenkor hirdetjük, És <i>nemzetről-nemzetre</i> kiterjesztjük.</p>
<p>A 3/1-hez javasolt módosítás: „Meddig haragszol, Uram, ránk ekképpen?”. A 3/7-ben jobb az eredetiben is lévő <i>ismernek</i> szó, a 10. sorban azonban a <i>tisztel</i> igét az Ék.-höz hasonlóan helyesebb jelen időben használni (vö. Biblia</p>	

is). Tartalmi okokból kihagyásra javasolt a 4–6. versszak.

LXXX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 80. zsoltár
Könyörgése az zsidóknak az megszabadulásért.	Isten, állíts helyre minket! <i>Genf, 1562.</i>
1 Hallgasd meg, Izráel pásztora És Józsefnek vezérlő Ura, Kit őrizsz, mint egy juhnyáját, Fordítsd hozzánk szent orcádat, Ki ülsz az kerubimokon, Jelenjél meg <i>világosson.</i>	1. Hallgasd meg, Izráel pásztora, És Józsefnek vezérlő Ura, Kit őrizsz, mint egy juhnyáját, :/ Fordítsd hozzánk szent orcádat! Aki ülsz a Kérubimon, Jelenjél meg <i>világoson!</i>
2 Mutasd meg, Uram, nagy erődöt, Láttasd meg az Efraim előtt, Mutasd meg Benjáminnak is, Így tégy az Manassénak is, Tarts meg minket teljességgel, Nagy ínségünkben ne hagyj el.	<u>2.</u>
3 Úr Isten, térj hozzánk ismétlen, Őrizz meg minden gonosz ellen, Világosságodat nyújtsad, Irgalmadat ránk fordítsad, Térítsd hozzánk szent orcádat, És semmi <i>nékünk</i> nem árthat.	3. Úr Isten, térj hozzánk ismétlen, Őrizz meg minden gonosz ellen! Nyújtsad világosságodat, :/: Fordítsad ránk irgalmadat, Térítsd hozzánk szent orcádat, És semmi <i>nekünk</i> nem árthat!
4 <i>Óh,</i> Úr Isten <i>vajjon míg</i> tartod Mirajtunk <i>az</i> te nagy haragod? Ha adod meg kérésünket? Könnyhullatást kenyér helyett Adál nekünk, és <i>itatál</i> Minket nagy könnyhullatással.	4. <i>Ó,</i> Úr Isten, <i>vajon míg</i> tartod Mirajtunk <i>a</i> te nagy haragod? Míg veted meg kérésünket? :/ Könnyhullatást kenyér helyett Adál nekünk, és <i>itattál</i> Minket nagy könnyhullatással.

<p>5</p> <p>Te minket feddődésben ejtél, Szomszédinkkal nem <i>böcsültetél</i>, Az ellenségnek lőnk csúfja, Tarts meg, seregeknek Ura, Világosítsd színed rajtunk, És nem lesz semmi bántásunk.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>Te minket feddődésbe ejtél, Szomszédinkkal nem <i>becsültetél</i>; Az ellenségnek lőnk csúfja! :/: Tarts meg, seregeknek Ura! Világosítsd színed rajtunk, És nem lesz semmi bántásunk!</p>
<p>6</p> <p>Az szőlőtövet Egyiptomból Elhozád az sovány országból, És <i>az</i> jó földbe plántálád, Honnan <i>az</i> népet kihajtád, És tágas helyen nagy messze Ő gyökere kiterjede.</p>	<p><u>6.</u></p> <p>A szőlőtövet Egyiptomból, Elhozád szolgálat házából, És <i>a</i> jó földbe plántálád, :/: Honnan <i>a</i> népet kihajtád; E tágas téren nagy messze Ő gyökere kiterjede.</p>
<p>7</p> <p>Ő széles <i>árnyékja</i> kiterjedt, <i>Béfedte az</i> magas hegyeket, Az ő vesszei <i>magassak</i>, Felnöttek, mint <i>az</i> cédrusfák, Ágait mind <i>az</i> nagy vízig Kiterjeszté <i>az</i> tengerig.</p>	<p><u>7.</u></p> <p>Ő széles <i>árnyéka</i> kiterjedt, <i>Béfedte a</i> magas hegyeket, Az ő vesszei <i>magasak</i>, :/: Felnöttek, mint <i>a</i> cédrusfák, Ágait mind <i>a</i> nagy vízig, Kiterjeszté <i>a</i> tengerig.</p>
<p>8</p> <p>Miért tördeléd el <i>gyöpűjét</i>? Hogy eresztél belé más népet, Ki szőleit leszaggatá? Az erdei kan kitúra, Az vadak <i>kinyövék</i> szörnyen, Hogy engeded ezt, Úr Isten!</p>	<p><u>8.</u></p> <p>Miért tördeléd el <i>gyepűjét</i>, Hogy eresztél belé más népet, Ki szőleit leszaggatá? :/: Még gyökerét is kitúra! A vadak <i>kinyűvék</i> szörnyen! Hogy engeded ezt, Úr Isten?</p>
<p>9</p> <p>Uram, ismétlen térj mihozzánk, Mennyekből szemed fordítsd reánk, És látogasd meg <i>az</i> szőlőt, <i>Mellyet jobb kezed ültetött</i>. Nézd meg <i>ez</i> csemétét végre,</p>	<p>9.</p> <p>Uram, ismétlen térj mihozzánk, Mennyekből szemed fordítsd reánk, És látogasd meg <i>a</i> szőlőt, :/: <i>Melyet jobbkezed ültetett</i>, Nézd meg <i>a</i> csemétét végre,</p>

Kit szerzél dicsőségedre.	Kit szerzél dicsőségedre!
10 Tűzzel megint megégettetik, Teljességgel elpusztítatik Haragodnak nagy tűzében: Nyújtsd kezedet, <i>óh</i> , Úr Isten, Az emberre, kit kezeddél Magadnak <i>erősítőttél</i> .	10. Tűzzel megint megégettetik, Teljességgel elpusztítatik Haragodnak nagy tűzében. <i>:/:</i> Nyújtsd kezedet, <i>ó</i> , Úr Isten, Az emberre, kit kezeddél Magadnak <i>erősítettél</i> .
11 És mi el nem térünk tetőled, Csak életünket erősítsed, És <i>dicsérjük</i> szent nevedet, Úr Isten, vigasztalj minket. Világosítsd színed rajtunk, És mi nyilván megtartatunk.	11. És mi el nem térünk tetőled, Csak életünket erősítsed, És <i>dicsérjük</i> szent nevedet, <i>:/:</i> Úr Isten, vigasztalj minket! Világosítsd színed rajtunk, És mi nyilván megtartatunk.
Kihagyásra javasolt a 2., az 5–8. és a 10. versszak. Az 1/5-ben a <i>Kérubimon</i> kicserélhető <i>Kérubokon</i> -ra. (A <i>Kérubim</i> szó héber többes számban van, de a latin közvetítésével a régi magyar egyházi szövegekben is használják így.)	

LXXXI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 81. zsoltár
Háláadása az Izráel népének az Isten jótéteményiért és megvallása az önnön háláadatatlanságoknak.	Ünnepi ének <i>Genf, 1562.</i>
1 Örvendezzetek Az erős Istennek, Énekeljetek Dicséreteket, Szép énekeket <i>Jákob</i> Istenének.	1. Örvendezzetek Az erős Istennek! Énekeljetek Dicséreteket, <i>:/:</i> Szép énekeket <i>Jákob</i> Istenének!
2 Szép <i>dicséretet</i>	2. Szép <i>dicséretet</i>

Néki mondjon minden, Lantokban ötet És citerákban <i>Dicsérjük vígan</i> Néki zengedezvéen.	Néki mondjon minden! Lantokban ötet És citerákban :/: <i>Dicsérjük vígan</i> Néki zengedezvéen!
3 Most ez új hóban Néki örvendezzünk, Trombitaszóban Rendelt időnkben, <i>Víg innepünkben</i> Illik énekelnünk.	3. Most ez új hóban (évben) Néki örvendezzünk Trombitaszóban! Rendelt időnkben, :/: <i>Víg ünnepünkben</i> Illik énekelnünk!
4 Mert Izráelnek Isten parancsolá És az Józsefnek, Hogy ők ekképpen Élnének híven, Jelül nékik hagyá.	<u>4.</u>
5 Illy kötést szerze Isten az Józseffel, Mídón kijöve Az Egyiptomból, Holott az nép szól Esméretlen nyelvvel. Az tereh alól	<u>5.</u>
6 Én kihozám ötet, Hogy sárgyúrástól, Téglavermekből És ínségekből Kimentsék kezeket.	<u>6.</u>

<p>7</p> <p>Hozzám kiáltál Te nagy ínségben, És megtartatál. Imádságodat Meghallgatám ott Az nagy mennydörgésben.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Az Meribánál Én megkísértélek, Látám azonnal Nagy keménységed, Mégis tenéked Illyen szóval szólék:</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Hallgasd meg népem, És közlöm tevéled Erős kötésem, Halld meg, Izráel, <i>Azmit</i> szám beszél, És azt jól megértсед:</p>	<p>9.</p> <p>Hallgasd meg, népem, És közlöm tevéled Vádló beszédem! Halld meg, Izráel, :/: <i>Amit</i> szám beszél, És azt jól megértсед:</p>
<p>10</p> <p>Néked ne legyen Idegen <i>Istened,</i> De egyedül én, Csak engem <i>tisztélj,</i> Senkitől né félj, Nevemet <i>böcsüljed.</i></p>	<p>10.</p> <p>Néked ne legyen Idegen <i>istened,</i> De egyedül én! Csak engem <i>tisztelj, :/:</i> Senki mást ne félj. Nevemet <i>becsüljed!</i></p>
<p>11</p> <p>Én vagyok <i>néked</i> Istened <i>egyedől,</i> Ínségben téged Én megtartalak, És kihozálak</p>	<p>11.</p> <p>Én vagyok <i>neked</i> Istened <i>egyedül;</i> Ínségben téged Én megtartalak :/: És kihozálak</p>

Egyiptom földéből.	Egyiptom földébül.
<p>12</p> <p>Tátsd föl csak <i>szádot</i> És megtöltöm bőven, Menten meglátod, Hogy nagy <i>bővséggel</i> Lesz az eledel <i>Csudálatosképen.</i></p>	<p>12.</p> <p>Tátsd föl csak <i>szádat</i>, És megtöltöm bőven; Menten meglátod, Hogy nagy <i>bőséggel</i> :/ Lesz az eledel <i>Csudálatosképen.</i></p>
<p>13</p> <p>De az én népem Engem nem hallgata, Noha intettem Gyakor beszéddel, De az Izráel Füleit <i>bédugta.</i></p>	<p>13.</p> <p>De az én népem Engem nem hallgata, Noha intettem Sűrű intéssel, :/ De az Izráel Füleit <i>bedugta.</i></p>
<p>14</p> <p>Kin megbúsulék És őket elhagyám, Hogy bár menjenek Önnön <i>kedvökre</i> És <i>ösvényekre</i> Szabadon bocsátám.</p>	<p>14.</p> <p>Min megbúsulék, És őket elhagyám, Hogy bár menjenek Önnön <i>kedvükre, :</i>/ És <i>ösvényükre</i> Szabadon bocsátám.</p>
<p>15</p> <p>Ha népem szívvel Szót fogadott volna, És ha Izráel Én <i>útaimban</i> És tanácsomban Járni akart volna,</p>	<p>15.</p> <p>Ha népem szívvel Szót fogadott volna, És ha Izráel Én <i>útaimban</i> :/ És tanácsomban Járni akart volna,</p>
<p>16</p> <p>Én is legottan Az ő ellenségét Nagy <i>hatalmomban</i> Elvertem volna,</p>	<p>16.</p> <p>Én is legottan Az ő ellenségét Nagy <i>hatalmamban</i> Megvertem volna, :/:</p>

Vettem volna Rájok én kezemet.	Vettem volna Rájok én kezemet.
17 Ő ellenségét Néki adtam volna. Jó szerencsáját Én önékie Nagy sok időkre Terjesztettem volna.	17. Ő ellenségét Néki adtam volna, Jó szerencsáját Én önékie :/ Nagy sok időkre Terjesztettem volna.
18 Búzat nékie Szépet adtam volna Eledelére. És nagy <i>bévséggel</i> Az kősziklából Mézpet adtam volna.	18. Búzat nékie Szépet adtam volna Eledelére. És nagy <i>bőséggel</i> :/ A kősziklából Mézpet adtam volna.
A részletező fogalmazás, tartalom és nyelv miatt a versszakok a 4.-től elhagyhatók, akár csak az Ék. 1921/2001-ben.	

LXXXII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 82. zsoltár
Panassza az Istennek az bírákra és regnálókra.	Isten az igaz Bíró. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Az Isten áll ő seregében, Az bírák gyülekezetében, Közöttök igazat <i>ítél</i> , És nékiek így felel: <i>Míglén</i> ítélték ti <i>ekképpen</i> Az törvényi igazság ellen? Hogy személyét <i>az</i> hamisnak Nézitek, kedvezvén annak?	1. Az Isten áll ő seregében, A bírák gyülekezetében, És köztük igazat <i>ítél</i> , És nékiek így felel: <i>Míglén</i> ítélték ti <i>ekképpen</i> :/ A törvény igazsága ellen, Hogy személyét <i>a</i> hamisnak Nézitek, kedvezvén annak?

<p>2</p> <p>Szegént ítéljétek igazán, És könyöröljétek az árván, Ügyét az szűkölködőknek <i>Erőszaktúl</i> megmentsétek. Az nyomorultat <i>az</i> hamistól Kiszabadítsátok markából, Hogy <i>az</i> szegény erőt vegyen Az hatalmaskodó ellen.</p>	<p>2.</p> <p>Ítéjétek szegényt igazán, És könyörüljétek az árván! Ügyét a szegény embernek <i>Erőszaktól</i> megmentsétek! A nyomorultat <i>a</i> hamistól, <i>:/:</i> Kiszabadítsátok markából, Hogy <i>a</i> szegény erőt vegyen A hatalmaskodó ellen!</p>
<p>3</p> <p>De intésemet nem fogadják, Sőt <i>értetlenül</i> megútálják, Nagy setéségben mennek el, Kin <i>az föld csak nem süllyed</i> el. Imé, én mondom, hogy ti <i>vattok</i>, Kik <i>Isteneknek hívattatok</i>, És az magasságos Úrnak Ti mondattok fiainak.</p>	<p>3.</p> <p>De intésemet nem fogadják, Sőt <i>értetlenül</i> megútálják. Nagy setéségben mennek el, Min <i>a föld csaknem süllyed</i> el. Imé én mondom, hogy ti <i>vagytok, :/:</i> Kik <i>isteneknek hívattatok</i>, És <i>a</i> magasságos Úrnak Ti mondattok fiainak.</p>
<p>4</p> <p>De mindnyájan meg kell halnotok, Mint egyebek, <i>tü</i> is kimúltok, Végre ti mind <i>odalesztek</i>, Úgy, mint egyéb fejedelmek. Támadj <i>föl</i> azért, ó, Úr Isten És ítélj meg mindent <i>ez földön</i>, Mert <i>néked</i> hatalmad vagyon Minden népen ez világon.</p>	<p>4.</p> <p>De mindnyájan meg kell halnotok, Mint egyebek, <i>ti</i> is kimúltok, Végre ti mind <i>oda lesztek</i>, Úgy mint egyéb fejedelmek. Támadj <i>fel</i> azért, ó, Úr Isten, <i>:/:</i> És ítélj meg mindent <i>e földön</i> Mert <i>neked</i> hatalmad vagyon Minden népen a világon!</p>
<p>Az 1/5-ben a <i>Míglén Meddig</i>-re cserélhető. Javaslat még, hogy a 3. versszak második és a 4. versszak első fele tartalmi okokból maradjon el, a megmaradt részek pedig vonódjanak össze egy versszakká: A 3/5-től tehát a versszak így folytatódna: „(... süllyed el.) Támadj fel azért, ó, Úr Isten, / ...”.</p>	

LXXXIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 83. zsoltár
Könyörgése az Isten népének az ellenség ellen.	Körös-körül veszedelem <i>Genf, 1562</i>
1 Uram, ne hallgass <i>illy</i> igen, Ne maradj <i>ez</i> veszteglésben, Ne nyugodjál, ó, erős Isten! Mert ellenségid dühösködnek, És azok tégedet gyűlölnek, <i>Fölemelték fejedet fönyyen.</i>	1. Uram, ne hallgass <i>ily</i> igen, Ne maradj <i>e</i> veszteglésben, Ne nyugodjál, ó, erős Isten! Mert dühösködő ellenségid És minden gonosz gyűlölőid <i>Felemelték fejüket fennen.</i>
2 <i>Kiváltképpen</i> néped ellen <i>Csalárd árultatásképpen</i> Sok álnok tanácsokat lölnek, És <i>azikre</i> te gondot tartasz, És <i>rejtekhelyedben</i> ótalmazsz, Azok ellen <i>összeesküsznek.</i>	2. <i>Kiváltképen</i> néped ellen <i>Csalárd árultatásképen</i> Sok álnok tanácsokat <i>lelnek,</i> És <i>akikre</i> te gondot tartasz, És <i>rejtekhelyedben</i> oltalmazsz, Azok ellen <i>összeesküsznek.</i>
3 Mondván: <i>Jertek, imezeket</i> Vesszük el <i>ez</i> nemzetet, Töröljük el őket <i>ez</i> földről, <i>Fogyassuk</i> el <i>ez</i> népet szintén, Hogy emlékezet se lehessen Az Izráel népe nevééről.	3. Mondván: <i>jertek, ím ezeket,</i> Vesszük el <i>e</i> nemzetet, Töröljük őket el <i>e</i> földről; <i>Fogyasszuk</i> el <i>e</i> népet szintén, Hogy emlékezet se lehessen Az Izráel népe nevééről!
4 Gonosz tanácsot végeztek, Teellened kötést töttek Az edomi izmaeliták, Az Moábnak és az Hágárnak Nemzeti teellened járnak, Gebaliták és ammoniták.	<u>4.</u>

<p>5</p> <p>Filisztéus és amalék, És mind az Tirus-béliek, Nagy erővel fölkeszölnének. Az Assur is ezekkel együtt Segéteni az Lóth fiait Minden erővel igyekeznek.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Ez népekvel is azt tegyed, Mint az Midiant elvesztéd, Az Kisson patakánál régenten, Mint Sisár és Jábin elvesze, Az Endornál éltök elkele, Olyak lőnek, mint sár az földön.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p> <p>Ő fejedelmi, mint Oreb, Úgy járjanak, mint az Zéeb, Mint amaz Zebah és az Salman, Azkik mondották nagy kevélyen, Az Istennek hajlékit menten Elfoglaljuk nagy hatalmunkban.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Tedd forgó kerékké őket, Mint szél az pozdorja csöpöt, Mint az sebes tűz megégeti Az nagy erdőt, és elpusztítja, És mint az sebes tűznek lángja Az magas hegyet megemészti.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Kergesd meg <i>forgószeleddel</i>, Nagy rettegéssel ijeszd el, Szélvésszel háborítsd meg őket, Ő orcájokat szégyenítsd meg, Hogy tégedet ismerjenek meg,</p>	<p>9.</p> <p>Kergesd el <i>forgó szeleddel</i>, Nagy rettegéssel ijeszd el, Szélvésszel háborítsd meg őket! Ő orcájukat szégyenítsd meg, Hadd ismerjenek tégedet meg,</p>

És böcsüljék te szent nevedet.	És keressék te szent nevedet.
10 Taszítsd őket nagy szégyenbe, És ejts <i>bé</i> nagy félelembe, Töröld el, hogy innét mindenek Esmerjék, hogy te az Isten vagy, <i>Azkinék</i> hatalma igen nagy, <i>Azkit fölségesnek</i> neveznek.	10. Taszítsd őket nagy szégyenbe, És ejtsd <i>be</i> nagy félelembe! És megismerjék minden népek, Hogy te az élő egy Isten vagy, <i>Akinék</i> hatalma igen nagy, <i>Akit felségesnek</i> neveznek.
A 2/3-ban sort legjobb lenne módosítani: „Sok tanácskozásokat tesznek,” (vö. Bilbia), esetleg a <i>tanács</i> szót magyarázni; jelentése itt: 'elhatározás' vagy 'tanácskozás'. A 10. versszak szintén elhagyható. Az Ék. 1921/2001 e zsoltárból csak egy versszakot közöl, lényegében az elsőt, amelyet némileg kibővít.	

LXXXIV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 84. szoltár
Kívánsága Dávidnak az isteni tiszteltben való jelenlételre Jeruzsálemben.	Sóvárgás a szent hajlék után <i>Genf, 1562.</i>
1 <i>Óh,</i> seregeknek Istene, <i>Melly</i> kedves gyönyörűsége Az te szerelmes hajlékidnak! Az én lelkem fohászkodik, Tornácodba kíváncsozik, <i>Óh,</i> Istene az magasságnak, <i>Áhítózik testem-lelkem</i> Tehozzád, élő Istenem.	1. <i>Ó</i> seregeknek Istene, <i>Mely</i> kedves gyönyörűsége A te szerelmes hajlékidnak! Az én lelkem fohászkodik, :/: Tornácodba kíváncsozik. <i>Ó</i> Istene a magasságnak! <i>Áhítózik testem, lelkem</i> Tehozzád, élő Istenem!
2 Az verébnek vagyon fészke, És honjában költ <i>az</i> fecske, Én királyom, Zebaoth Isten, Hol <i>vadnak az</i> te oltárid, És te szentséges hajlékid?	2. A verébnek is van fészke, És honjában költ <i>a</i> fecske. Én királyom, Zebaoth Isten: Hol <i>vannak a</i> te oltárid :/: És te szentséges hajlékid,

<p>Hol <i>dicsértettel</i> fölségessen? Bizony <i>bódog</i> az <i>olly</i> ember, Ki téged házádban <i>dicsér!</i></p>	<p>Hol <i>dícsértettel</i> felségesen? Bizony <i>boldog</i> az <i>oly</i> ember, Ki téged házádban <i>dícsér.</i></p>
<p>3</p> <p><i>Óh, bódog</i> az ember nyilván, <i>Azki az te utaidban</i> <i>Kíván járni szívvel, lélekkel,</i> <i>Menvén az siralom völgyén,</i> <i>Azhol merő száraz minden,</i> Ott is ő nagy hiedelemmel Kutat ás, csinál csatornát, Kiben <i>essővizet</i> bocsát.</p>	<p>3.</p> <p><i>Ó, boldog</i> az ember nyilván, <i>Aki a te útaidban</i> <i>Kíván járni szívvel-lélekkel!</i> <i>Menvén a siralom völgyén, :/:</i> <i>Ahol</i> merő száraz minden, Ott is ő nagy hiedelemmel Kutakat ás és csatornát, Melybe <i>esővizet</i> bocsát.</p>
<p>4</p> <p>Nyereségről nyereségre, Mennek erőről erőre, Míg hozzád jutnak <i>az</i> Sionra. Óh, erős Zebaoth Isten! Hajtsd hozzám füled <i>kegyessen!</i> Figyelmezzél imádságomra Jákob Istene, nagy Isten, Hallgass meg én szükségemben.</p>	<p>4.</p> <p>Mennek erőről-erőre, Segítségéről-segítségre, Míg hozzád jutnak <i>a</i> Sionra. Ó, erős Zebaoth Isten, :/: Hajtsd hozzám füled <i>kegyesen,</i> És figyelmezzél az én szómra! Jákob Istene, nagy Isten, Hallgass meg én szükségemben!</p>
<p>5</p> <p>Mi paizsunk, <i>óh,</i> Úr Isten, Kenőttedre nézz <i>kegyessen,</i> Mert jobb egy nap <i>az</i> te házádban, Hogynem ezer nap <i>egyebött.</i> Az Isten tornáca előtt Kapunálló lennék inkább,blan, Hogynem mint sok időt élnék <i>Házokban az</i> hitleneknek.</p>	<p>5.</p> <p>Mi paizsunk, <i>ó</i> Úr Isten, Fölkentedre nézz <i>kegyesen,</i> Mert jobb egy nap <i>a</i> te házádban, Hogynem ezer nap <i>egyebütt!</i> :/: Az Isten tornáca előtt Kapunálló lennék inkább,blan, Hogynem mint sok időt éljek <i>Házukban a</i> hitleneknek.</p>
<p>6</p> <p>Mert minékünk fényes napunk Az Isten, és mi paizsunk, Nagy dicsőséggel szeret minket: Azokkal <i>kegyelmet</i> teszen,</p>	<p>6.</p> <p>Mert minékünk fényes napunk Az Isten, és mi paizsunk, Nagy dicsőséggel szeret minket. Azokkal <i>kegyelmet</i> <i>tészen,</i> :/:</p>

Kik járnak <i>az</i> jó ösvényen, Sok <i>joivaival</i> áldja őket, <i>Bódog</i> az ember életében, Ki bízik az Úr Istenben.	Kik járnak <i>a</i> jó ösvényen; Sok <i>javaival</i> áldja őket. <i>Boldog</i> az ember életében, Ki bízik az Úr Istenben.
Szövegmódosítási javaslatok: 2/3, 4/4: <i>Zebaoth Isten</i> helyett <i>Felséges</i> (vagy: <i>Hatalmas) Isten</i> ; a 3/6-ban: „Ott is ő reménységgel, hittel” (vagy a <i>hiedelem</i> ’oltalom, bizodalom’ jelentése magyarázandó); a 4/1–2-ben: „Újult erőről erőre / Mennek mindig csak előre, ”; vö. ÚF 8.: „Újult erővel haladnak, / (és megjelenek Istennél a Sionon.)”. Az eredetiben a <i>nyereség</i> jelentése ’préda, zsákmány’. Az Ék.-ben az 5/1-ben az <i>ó</i> után vessző kell, az 5/2-ben a <i>Fölkentedre</i> , az 5/7-ben az <i>éljek</i> szóalakok használata helyeselhető.	

LXXXV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 85. zsoltár
Könyörgése az zsidó népnek az megszabadításért.	Vigasztalás szenvedésben <i>Genf, 1562.</i>
1 Nagy <i>kegyessen</i> től, Uram, földeddel, <i>Jákob</i> nemzetivel az fogságban, Kiket rabságból <i>hazaeresztél</i> , Megengedél nekik <i>irgalmassan</i> . Bűnüket megbocsátád, elfödéd, <i>Ellenek</i> haragodat <i>enyhítéd</i> . Uram, <i>kegyessen</i> végy hozzád minket, Vedd el rólunk haragodnak tüzét.	1. Nagy <i>kegyesen</i> től, Uram, földeddel, <i>Jákob</i> nemzetivel <i>a</i> fogságban, Kiket rabságból <i>haza engedté</i> l, Megengedél nekik <i>irgalmasan</i> . Megbocsátál, bűnüket elfedéd, <i>Ellenük</i> haragodat <i>enyhítéd</i> . Uram, <i>kegyesen</i> végy hozzád minket, Vedd el rólunk nagy haragod tüzét!
2 Nemde <i>mindörökké</i> haragszol-é? <i>Mindéltig</i> nyújtod-é haragodat? Népedet már meg nem enyhítéd-é, Hogy benned lelhessen <i>vígasságot</i> ? És noha nagyok <i>az</i> mi bűneink, Mégis mutasd kegyelmed minékünk, És noha tettünk sok gonoszszágot,	2. Nemde <i>mind örökké</i> haragszol-é? <i>Mind éltig</i> nyújtod-é haragodat? Népedet már meg nem enyhítéd-é? Hogy benned lelhessen <i>vígasságot</i> , És, noha nagyok <i>a</i> mi bűneink, Mégis kegyelmed mutasd minékünk, És, noha tettünk sok gonoszszágot,

De tőled kérünk irgalmasságot.	De tőled kérünk irgalmasságot.
3 Én meghallgatom, mit szól az Isten Az ő népének és ő szentinek, <i>Békeséget beszéll kegyelmessen,</i> Hogy bolondságból ne vétkezzenek. Kik ötet félik, minden <i>meghiggye</i> , Közel azokhoz ő segedelme, Hogy dicsősége lakjék földünkben, Minden ínséget rólunk elveszen.	3. Én meghallgatom, mit szól az Isten Az ő népének és ő szentinek: <i>Békességet beszél kegyelmesen,</i> Hogy bolondságból ne vétkezzenek. Kik ötet félik, minden <i>meghiggye</i> , Közel azokhoz ő segedelme; Hogy dicsősége lakjék földünkben, Minden ínséget rólunk elveszen.
4 Jóság <i>hívással</i> összebékéllik, <i>Békeség</i> , igazság egymást szépen Csókolják, <i>ez</i> földön nevedik Az <i>hűt</i> , látszik igazság az égen. <i>Mindennemő</i> jót ad az Úr Isten, És sok jó gyümölcs terem <i>ez földön</i> . Az igazság megyen <i>őelőtte</i> : És ő járása tart mindörökké.	4. Jóság <i>hűséggel</i> összebékélik, <i>Békesség</i> , igazság egymást szépen Csókolják, <i>e</i> földön nevedik A <i>hit</i> , látszik igazság az égen. <i>Mindennemű</i> jót ad az Úr Isten, És sok jó gyümölcs terem <i>e földön</i> . Az igazság megyen <i>őelőtte</i> , És ő járása tart mindörökké.
A 3/5-ben a helyesírás változása miatt: <i>meghiggye</i> (vagy ez kicserélhető <i>elhiggye-re</i>).	

LXXXVI. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 86. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megszabadításért.	Szorongatott ember imádsága <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>
1 Hajtsd hozzám, Uram, füledet, És hallgasd meg kérésemet, Mert igen szegény vagyok, Az én szükségim nagyok. Tartsd meg <i>testemet-lelkemet</i> , Nézd ártatlan életemet, Szolgádhoz térjen kedved,	1. Hajtsd hozzám, Uram, füledet, És hallgasd meg kérésemet, Mert igen szegény vagyok, Az én szükségim nagyok. Tartsd meg <i>testemet, lelkemet</i> , Tekintsd kegyes életemet, Szolgádhoz térjen kedved,

Ki bízik csak tebenned.	Ki bízik csak tebenned!
<p>2</p> <p>Hozzád mindennap <i>ohajtok</i>, Nagy szükségemben kiáltok, Te nagy irgalmad <i>szerént</i> Kegyelmezz meg <i>óránként</i>. Szolgád lelkét <i>vigasztald</i> meg, Uram, kiáltásom halld meg, Mert szívemet <i>ezvégre</i> Emeltem <i>föl</i> az égre.</p>	<p>2.</p> <p>Hozzád mindennap <i>óhajtok</i>, Nagy szükségemben kiáltok; Te nagy irgalmad <i>szerint</i> Kegyelmezz meg <i>óránkint!</i> Szolgád lelkét <i>vigasztald</i> meg, Uram, kiáltásom halld meg, Mert szívemet <i>e végre</i> Emeltem <i>fel</i> az égre!</p>
<p>3</p> <p>Uram, <i>jókedvő</i> s' édes vagy, Az te irgalmasságod nagy, Minden emberhez pedik, Ki hozzád esedezik. Hallgasd meg azért kérésem, És nézd meg esedezésem, <i>Tekéntvén</i> kegyelmedre, Figyelmezz beszédemre.</p>	<p>3.</p> <p>Uram, <i>jókedvű</i> s' édes vagy, A te irgalmasságod nagy, Minden emberhez pedig, Ki hozzád esedezik. Hallgasd meg azért kérésem, És nézd meg esedezésem; <i>Tekintvén</i> kegyelmedre, Figyelmezz beszédemre!</p>
<p>4</p> <p>Nagy szükségemben <i>ohajtok</i>, Tehozzád szívből kiáltok, És engem te meghallgatsz, Nyavalyámban el nem hagysz. <i>Úgyan sincs</i> sohol több Isten, Ki hozzád hasonló <i>legyen</i>, Nincsen több erős Isten, Ki <i>illy</i> dolgot tehessen.</p>	<p>4.</p> <p>Nagy szükségemben <i>óhajtok</i>, Tehozzád szívből kiáltok, És te engem meghallgatsz, Nyavalyámban el nem hagysz. <i>Úgyan nincs</i> sehol több Isten, Ki hozzád hasonló <i>légyen</i>, Nincsen több erős Isten, Ki <i>ily</i> dolgot tehessen.</p>
<p>5</p> <p><i>Ez</i> világon minden népek, Kiket teremtél, eljönnek, És imádnak tégedet, <i>Dicsőítik</i> nevedet, Mert te nagy és hatalmas vagy, Csodatételed sok és nagy,</p>	<p>5.</p> <p><i>E</i> világon minden népek, Kiket teremtél, eljönnek, És imádnak tégedet, <i>Dicsőítik</i> nevedet. Mert te nagy és hatalmas vagy, Csodatételed sok és nagy;</p>

Te vagy <i>egyedől</i> Isten, <i>Sohol</i> Isten több nincsen.	Te vagy <i>egyedül</i> Isten, <i>Sehol</i> Isten több nincsen.
6 Vezérlj , Uram, <i>utaidban</i> , Hogy járjak igazságodban, És csak arra hajtsd szívem, Hogy szent nevedet féljem. Néked, Uram, hálát adok És teljes szívből <i>vigadok</i> , Mindörökké nevednek <i>Dicséretet</i> éneklek.	6. Vezess , Uram, <i>útaidban</i> , Hogy járjak igazságodban, És csak arra hajtsd szívem, Hogy szent nevedet féljem. Néked, Uram, hálát adok, És teljes szívből <i>vigadok</i> , Mindörökké nevednek <i>Dicséretet</i> éneklek.
7 Mert megkegyelmezél nékem, Az pokolból kivőd lelkem, <i>Föltámasztál</i> újonnan Az mélységből kihozván. Imé az istentelenek, Uram, <i>réám</i> dühödtenek, Kik csak hatalmaskodnak, Semmit rajtad sem adnak.	<u>7.</u> Mert megkegyelmezél nékem, A pokolból kivőd lelkem; <i>Feltámasztál</i> újonnan, A mélységből kihozván. Imé, az istentelenek, Uram, <i>reám</i> dühödtenek, Kik csak hatalmaskodnak, Semmit reád nem adnak.
8 De te, irgalmas Úr Isten, Igaz vagy természetedben, Jó, hív és engedelmes, Haragra késedelmes. Tekints <i>réám</i> , kegyelmezz meg, Uram, szolgálodat segítsd meg, <i>Szolgálóleányodnak</i> Fiát foglald magadnak.	<u>8.</u> De te, irgalmas Úr Isten, Igaz vagy természetedben, Jó, hív és engedelmes, Haragra késedelmes. Tekints <i>reám</i> , kegyelmezz meg, Uram, szolgálodat segítsd meg! <i>Szolgáló leányodnak</i> Fiát foglald magadnak!
9 Add jó jelét mivoltomnak, Kit ellenségim lássanak, És szégyenljék, hogy engem Megsegítesz, Istenem.	<u>9.</u>

Megjegyzés: az Ék. nem jelzi, hogy a 9. versszak kimaradt.	
Javaslatok: a 4–5. versszak ugyancsak kihagyható; a 7/2-ben szövegmódosítás: „Haláltól megmentéd lelkem” (a <i>pokol</i> jelentése itt ’alvilág, sír, Seol’; vö. ÚF 13 is: „a sír mélyéből is kimentettél”).	

LXXXVII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 87. zsoltár
Öröme az zsidó népnek az új templomon.	A szent város dicsérete <i>Genf, 1562.</i>
1 Az Úr Isten az ő lakóhajlékát Az ő szentséges hegyén helyheti, És az Siont ő inkább szereti, Hogynem Jákóbnak akarmelley sátorát.	1. Az Úr Isten az ő lakó hajlékát Az ő szentséges hegyén helyezi, És a Siont ő inkább szereti, Hogynem Jákóbnak akármely sátorát.
2 Tefelőled nagy dicséretek lesznek Óh, Isten városa! Egyiptomat, Mond Isten, és az Babilóniát Azokhoz tudom, kik engem esmernek.	<u>2.</u>
3 Az filisztéusról még így beszélnek, Az Tirusról és az szerecsenről Ekképpen szólnak és egyéb népről: Ezek az Sion hegyén születtenek.	<u>3.</u>
4 Az Isten jól megerőséti őket, Mikor népeit öszveszámlálja, Akkor ezek felől is azt mondja: Ez nép is az szent Sionról született.	<u>4.</u>

5	Azért ott énekelnek szép éneket, Mond az Isten, és itt örvendeznek, Mert én dicsőségére <i>ez</i> helynek Támasztok <i>nagy szép</i> élő kútfejeket.	5.	Azért ott énekelnek szép éneket, Mond az Isten, és itt örvendeznek, Mert én, dicsőségére <i>e</i> helynek Támasztok <i>nagy-szép</i> élő kútfejeket.
A <i>nagy szép</i> szerkezetet (5/4) kötőjel nélkül jobb írni, amint az eredetiben is, jelentése: 'nagyon szép'. Tartalmi okokból (Isten kegyelme más népekre is vonatkozik), a 2-4. vers is megtartható (még ha nem is éneklük, de olvassák).			

LXXXVIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 88. zsoltár
Könyörgés az kemény kísértetben és lelki harcban.	Könyörgés halálos veszedelemben <i>Genf, 1562.</i>
1	1.
Úr Isten, én <i>idvösségem</i> , Éjjel-nappal kiáltok hozzád, Könyörgésemet meghallgassad, És <i>tekénts</i> d meg nagy ínségem, <i>Kegyessen</i> hajtsd hozzám füledet, Értsd meg én esedezésemet.	Úr Isten, én <i>idvességem</i> , Éjjel-nappal kiáltok hozzád! Könyörgésemet meghallgassad, És <i>tekints</i> d meg nagy ínségem! <i>Kegyesen</i> hajtsd hozzám füledet, Értsd meg én esedezésemet!
2	2.
Az én lelkem nyavalyákkal Teljességgel eláradt, eltölt, Mint <i>azki</i> már az sírbe készült, És <i>az</i> pokolra alászáll, Vagyok ahhoz szinte hasonló, <i>Azkinek</i> már kész <i>az</i> koporsó.	Az én lelkem nyavalyákkal Teljességgel eláradt, eltölt: Mint <i>aki</i> már <i>a</i> sírba készült, És <i>a</i> pokolra alászáll, Vagyok ahhoz szinte hasonló, <i>Akinek</i> már kész <i>a</i> koporsó.
3	3.
Megfosztattam életemtől, Mint <i>azkiket</i> agyonvertenek, Kik <i>az</i> halottak közt hevernek, Kikről már nem emlékezől, Kik eltemettetvén <i>fekesznek</i> ,	Megfosztattam életemtől, Mint <i>akiket</i> agyon vertenek, Kik <i>a</i> halottak közt hevernek, Kikről már nem emlékezel. Kik eltemettetvén <i>feküsznek</i> ,

És te kezedből kiestenek.	És te kezedből kiestenek.
4 Az koporsóba től engem, Bévetél <i>az</i> setét mélységben, Holott haragod nyom keményen, <i>Elburítád</i> szegény fejem Nagy árvizednek habjaival, Kik rám rohannak nagy zúgással.	4. A koporsóba től engem, Bévetél <i>a</i> setét mélységben, Holott haragod nyom keményen; <i>Elborítád</i> szegény fejem Nagy árvizednek habjaival, Mik rám rohannak nagy zúgással.
5 Engem te megutáltatál, És tőlem én <i>esmerőimet</i> Messze vüd , <i>elhadtak</i> engemet, És <i>az</i> tömlöcbe <i>taszítál</i> , Holott kemény fogságban vagyok, Kiből ki nem <i>szabadólhatok</i> .	5. Engem te megutáltatál, És tőlem én <i>ismerőimet</i> Elvitted , <i>elhagytak</i> engemet, És <i>a</i> tömlöcbe <i>taszítál</i> , Holott kemény fogságban vagyok, Melyből ki nem <i>szabadulhatok</i> .
6 Elkeserődtek szemeim, Fájdalom miatt elbágyadtak, Naponkint, Uram, téged hívlak, Hozzád terjesztvén kezeim: Halottaknak téssz-é csudákat, Nékik mutatsz-é nagy dolgokat?	<u>6.</u>
7 De föltámad-é az halott, Hogy csudatételed hirdesse? És az koporsóban vagyon-e, Ki említse jóvoltodot? És igazságodat az sírben Ki dicsérné veszedelmében?	<u>7.</u>
8 Az setétben ki esmerné Az te csudatéteményidet? Azhol elfeledtek tégedet, Igazságod ki értené?	<u>8.</u>

De én csak tehozzád üvöltök, Minden reggel néked könyörgök.	
9 Uram, miért vetsz el engem? Miért rejtet el szemeidet? Szegény vagyok, erőm elveszett, Jaj, <i>melly</i> igen gyötrettetem, Az én régi nagy ínségemben Előtted vagyok rettegetésben.	9. Uram, miért vetsz el engem, Miért rejtet el szemeidet? Szegény vagyok, erőm elveszett, Jaj, <i>mely</i> igen gyötrettetem/ Ez én régi nagy ínségemben Előtted vagyok rettegetésben.
10 Nagy haragod reám borult, Nagy rettegetés engem <i>környülvött</i> , És teljességgel <i>elmerített</i> , Mint az árvíz, reám tódult. Sanyargat engem minden dolog, <i>Valamelly énkörnyűlem</i> forog.	10. Nagy haragod reám borult, Nagy rettegetés engem <i>körülvett</i> , És teljességgel <i>elmerített</i> , Mint az árvíz, reám tódult. Sanyargat engem minden dolog, <i>Valamely én körültem</i> forog.
11 Te viszed távol éntőlem Minden esmerő barátimat, Akarmint hívjam rokonimat, Nincsen semmi hív emberem. Régi társaim ez ínségben Izszonyodnak jöni előmben.	<u>11.</u>
A 2/4-re szövegmódosítási javaslat: „Az alvilágba alászáll,” (a <i>pokol</i> jelentése itt ’alvilág, sír, Seol’. A 3–5. versszakok tartalmi okokból és/vagy a rövidítés, az archaikus nyelvhasználat okán szintén kihagyhatók.	

LXXXIX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 89. zsoltár
Panasza az zsidóknak az ő nyomorult állapotokról, az Istennek előbbeni jótéteményinek előszámlálásával egyetemben.	Isten ígéretei beteljesednek (A Messiás-királyról). <i>Genf, 1562.</i>

<p>1</p> <p>Az Úrnak irgalmát örökké éneklek, És <i>hívséges</i> voltát mindenkor hirdetem, Mert mondom: hogy megáll mindörökké irgalma, <i>Mellyet</i> úgy megépít, hogy megálljon mindenható, És hogy mind az égig erősítéd, megtartod Te szent igazságod és az te fogadásod.</p>	<p>1.</p> <p>Az Úrnak irgalmát örökké éneklek, :/: És <i>hűséges</i> voltát mindenkor hirdetem, Mert mondom, hogy megáll mindörökké irgalma, <i>Melyet</i> úgy megépít, hogy megálljon mindenható, És hogy mind az égig erősítéd, megtartod Te szent igazságod és a te fogadásod.</p>
<p>2</p> <p>Mond Isten, az én elválasztott szolgámval Frigyet szerzettem és kötést az Dávidval, Kinek erőssen megesküdtem én nevemre, Hogy az ő magvának örökké tart nemzete, És az ő királyi székinél firól fira Mindenkor megmarad az királyi korona.</p>	<p><u>2.</u></p>
<p>3</p> <p>Az egek hirdetik csuda dolgaidat, Az szent gyülekezet te igazságodat, Mert vajjon s' kicsoda volna ott <i>fönn</i> az égben, Ki nagy hatalommal hozzád hasonló <i>legyen?</i> Az erős angyalok seregében vagyone, Ki <i>ez</i> dicső Úrhoz hasonlatos lehetne?</p>	<p>3.</p> <p>Az egek hirdetik sok csudadolgodat, :/: A szent gyülekezet te igazságodat, Mert vajjon kicsoda volna ott <i>fenn</i> az égben, Ki nagy hatalommal hozzád hasonló <i>légyen?</i> Az erős angyalok seregében vagyone, Ki <i>e</i> dicső Úrhoz hasonlatos lehetne?</p>

<p>4</p> <p>Igen rettenetes az fölséges Isten, Ötet féli minden <i>az</i> szent gyűlésekben, Óh, Zebaoth Isten, minden enged tenéked, Te nagy erős Isten, vajjon ki érne véled? Az te igazságod, melly lakozik tenálad, Soha el nem múlik, de örökké megmarad.</p>	<p>4.</p> <p>Igen rettenetes e fölséges Isten, :/: Ötet féli minden <i>a</i> szent gyűlésekben. Ó, seregek Ura, minden enged tenéked, Te nagy erős Isten, vajjon ki érne véled? Tenálad lakozik a te nagy igazságod, Soha el nem múlik a te igaz mondásod!</p>
<p>5</p> <p>Az háborús tenger vagyon hatalmadban, Föltámadt habjait lenyomod legottan, Egyiptom országát levágád fegyvereddel, Te ellenségidet elkergetéd erőddel, Tiéd a menny és föld, és ez széles világot Te fundálád, szerzed és az benne valókot.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Tőled csináltatott az Észak és az Dél, Hermon és Tábor hegy nevedről énekel. Erős az te karod, hatalmas az te kezed, Jobb karod fölindolt, és széked előtt néked Igazság, kegyesség hajlékodban rád néznek, Kegyelem és hívség te színyed előtt mennek.</p>	<p><u>6.</u></p>

<p>7</p> <p><i>Bódog az nép, azmelly teneked örvendez, Minden dolgát, Uram, ez viszi jó véghez, Fényes orcád előtt ezek járnak merésszen, És az te nevedben örvendeznek szüntelen, Mert nagy dicsőségre őket fölmagasztalod És jótéteményed rajtok megszaporítod.</i></p>	<p>7.</p> <p><i>Boldog a nép, amely tenéked örvendez, :/: Minden dolgát, Uram, ez viszi jó véghez. Fényes orcád előtt ezek járnak merészen, És a te nevedben örvendeznek szüntelen, Mert nagy dicsőségre őket felmagasztalod, És jótéteményed rajtuk megszaporítod.</i></p>
<p>8</p> <p><i>Te vagy ékessége az ő erejeknek, Minden hatalmakat te adtad nékiek, Az te kegyelmedből szarvunkat fölemeljük, Tetőled, Úr Isten, mi paizsunkat vöttük, És az mi királyunk az te fegyvered nélkül, Óh, Izráel Ura, nem lehet <i>segétségül!</i></i></p>	<p>8.</p> <p><i>Te vagy ékessége az ő erejüknek, :/: Minden hatalmukat te adtad nékiek. A te kegyelmedből orcánkat fölemeljük, Tetőled, Úr Isten, mi paizsunkat vettük, És a mi királyunk a te fegyvered nélkül, Ó, Izráel Ura, nem lehet <i>segétségül!</i></i></p>
<p>9</p> <p><i>Szent végezésedből mert te egyszer szólál, Az te hív szolgáltnak fényes látás által, Midőn kegyelmessen néki mondál ilyen szót: Egy embert választék, néki adék hatalmot, Az én népem közöl választám én ez személt, Dávidot, szolgálmat, kit az én szívem kedvelt.</i></p>	<p>9.</p>

<p>10</p> <p>Én őtet megkenem szentséges olajjal, Hogy hatalmas legyen az én kezem által, Én erős karomtól ő olly hatalmat vészen, Hogy minden ellenség az ellen semmi léssen. Semmi ellensége erőt nem veszen rajta, És az gonosztévő őtet nem nyomorgatja.</p>	<p><u>10.</u></p>
<p>11</p> <p>Az ő ellenségit előtte megtöröm, Minden gyűlölőit ez földről eltörlöm, Az én kegyességem és hívségem lesz véle, Hogy az én nevemben ő szarvát fölemelje, Mert én egyik kezét tészem az nagy tengerre, És az ő jobb kezét az nagy folyóvizekre.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>És ő illy beszéddel szól osztán énnékem: Te vagy az én atyám és erős Istenem, Én őtet fölveszem elsőszülött fiamvá, És ez egész földön teszem erősb királlyá, Irgalmamat néki mindörökké megtartom, És én kötésemet ellene föl nem bontom.</p>	<p><u>12.</u></p>
<p>13</p> <p>És én az ő magvát örökké terjesztem,</p>	<p><u>13.</u></p>

<p>És királyi székit jól megerősítem, Valamig az ég tart. De ha az ő fiai Törvényem elhagyják és nem engednek néki, Én rendelésemet hogyha ők megvetendik, Parancsolatimat és ha nem követendik:</p>	
<p>14</p> <p>Én vesszőmmel őket az ő nagy bűnökért, Meglátogatom, és megsújtom vétkekért: De én kegyelmemet őtőle meg nem vonszom, És fogadásomat őnéki meg nem máslom, Mert szent kötésemet nem akarom megszegni, Azmit szájam mondott, nem szoktam visszavonni.</p>	<p><u>14.</u></p>
<p>15</p> <p>Az én szentségemre egyszer megeküdtem, Dávidnak, szolgálómnak nem hazud beszédem, Hogy az ő nemzete megtart minden időben, És királyi széki megmarad azonképpen, Mint az nap és az hold az égen megmaradnak, Tiszta bizonsági az én fogadásomnak.</p>	<p><u>15.</u></p>
<p>16</p> <p>De te megutálád és szinte megvetéd, És nagy haragodat kenőttedre öntéd,</p>	<p><u>16.</u></p>

<p>Szolgádnak kötésit te szinte megutálád, Ékes koronáját az földre letapodád, Falait eltöréd, elrontád erősségit, Tövíből kihányád szép ékes épületit.</p>	
<p>17</p> <p>Az útonjáróknak öt zsákmányul hagyád, És ő szomszédinak nevetségül adád, Ő ellenséginek fölemeléd kezeket, És megvidámítád gyűlölői szíveket, Az ő fegyverének élit, hegyit elvöved, És ötet az hadban egy szálné sem segétéd.</p>	<p><u>17.</u></p>
<p>18</p> <p>Minden ékességét nevének eltörléd, És királyi székit az földre levetéd, És megrövidétéd napját ifjuságának, Nagy szégyen, gyalázat őreá burulának. Mig rejtéd el magad? Örökké haragszol-é, Haragodnak tüze mindéltig gerjedez- é?</p>	<p><u>18.</u></p>
<p>19</p> <p>Gondold meg éltemnek ő rövid idejét, Hijában szerzed-é mind az embereket? Kicsoda az ember, azki halált ne lásson? És az koporsóból el- kiszabadulhasson? Uram, hol vagyon most az te régi kegyelmed, Kiről az Dávidnak től esküdt</p>	<p><u>19.</u></p>

ígéretet?	
20 Gondold szolgálidnak nagy <i>gyalázatjokat,</i> És hogy sok népeknek iszonyú szidalmát Keblemben hordozom, kik tégedet <i>boszontnak,</i> Gyalázzván nyomdokát fölkenött királyodnak. Dicsőség tenéked, és áldássál, Úr Isten, Kire minden néptől mondassék: Ámen, Ámen.	20. Gondold szolgálidnak nagy <i>gyalázatjukat, :/:</i> És hogy sok népeknek iszonyú szidalmát Keblemben hordozom, kik tégedet <i>boszantnak,</i> Gyalázzván homlokát fölkenett királyodnak. Dicsőség tenéked és áldassál, Úr Isten, Melyre minden néptől mondassék: Ámen, Ámen!
A 4/5–6-ban az eredeti szöveg jobbnak látszik, mint a módosított. A 8.-tól a részletező fogalmazás, a szoros(abb)an az ószövetségi Izraelre vonatkozó utalások miatt az összes versszak elhagyható, azok is, amelyeket az Ék. megtartott. Így a megmaradt szöveg egységesebb is lesz.	

XC. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 90. zsoltár
Tanúság ez életnek meggondolat- járól.	Isten az örökkévaló hajlék. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Tebenned bízunk eleitől fogva, Uram, téged tartottunk hajlékunknak. Mikor még semmi hegyek nem voltanak, Hogy még sem ég, sem föld nem volt formálva; Te voltál és te vagy, erős Isten, És te megmaradsz minden időben.	1. Tebenned bízunk eleitől fogva, Uram, téged tartottunk hajlékunknak! Mikor még semmi hegyek nem voltanak, Hogy még sem ég, sem föld nem volt formálva, Te voltál és te vagy, erős Isten, És te megmaradsz minden időben.
2 Az embereket te meg hagyod halni,	2. Az embereket te meg hagyod halni,

<p>És ezt mondod az emberi nemzetnek: <i>Legyetek porrá, kik porból löttetek,</i> Mert ezer esztendő előtted <i>anni,</i> Mint <i>az</i> tegnapnak ő elmúlása És egy éjnek rövid vigyázása.</p>	<p>És ezt mondod az emberi nemzetnek: <i>Légyetek porrá, kik porból lettetek!</i> Mert ezer esztendő előtted <i>annyi,</i> Mint <i>a</i> tegnapnak ő elmúlása És egy éjnek rövid vigyázása.</p>
<p>3</p> <p>Kimúlni hagyod őket <i>olly</i> hirtelen, Mint az álom, <i>melly</i> elmúlik azontól, <i>Mihelt</i> az ember <i>fölserken</i> álmából, És mint <i>az</i> zöld füvecske <i>az</i> mezőben, <i>Azmelly</i> nagy hamarsággal elhervad, Reggel virágzik <i>s'</i> estve megszárad.</p>	<p>3.</p> <p>Kimúlni hagyod őket <i>oly</i> hirtelen, Mint az álom, <i>mely</i> elmúlik azontól, <i>Mihelyt</i> az ember <i>felserken</i> álmából, És mint <i>a</i> zöld füvecske <i>a</i> mezőben, <i>Amely</i> nagy hamarsággal elhervad, Reggel virágzik, estve megszárad.</p>
<p>4</p> <p>Midőn, Uram, haragodban versz minket, Ottan meghalunk és földre leesünk, <i>Az</i> te kemény <i>haragodtúl</i> rettegünk, Hogyha megtekinted nagy bűneinket, Titkos vétkünket ha előhozod, És színed <i>eleiben állatod.</i></p>	<p>4.</p> <p>Midőn, Uram, haragodban versz minket, Ottan meghalunk és földre leesünk, <i>A</i> te kemény <i>haragodtól</i> rettegünk, Ha megtekinted mi nagy bűneinket, Titkos vétkünket ha előhozod, És színed <i>eleibe állítod.</i></p>
<p>5</p> <p>Haragod miatt napja életünknek Menten elmúlik olly hirtelenséggel, Mint <i>az</i> mondott szót elragadja <i>az</i> szél. <i>Az</i> mi napink, kiket <i>nékünk</i> engedtek, Mintegy hetven esztendei idő, Hogyha több, tehát nyolcvan esztendő.</p>	<p>5.</p> <p>Haragod miatt napja életünknek Menten elmúlik nagy hirtelenséggel, Mint <i>a</i> mondott szót elragadja <i>a</i> szél. <i>A</i> mi napink, miket <i>nekünk</i> engedtek, Mintegy hetven esztendei idő, Hogyha több, tehát nyolcvan esztendő.</p>
<p>6</p> <p>És ha kedves volt is <i>valamennyére,</i> De <i>többire</i> volt munka és fájdalom,</p>	<p>6.</p> <p>És ha kedves volt is <i>valamennyire,</i> De <i>többnyire</i> volt munka és</p>

<p>Elkél éltünknek minden ékessége, Elmúlik, mint az árnyék és az álom. De ki érti <i>az</i> te haragodat? Csak az, <i>azki</i> féli hatalmadat.</p>	<p>fájdalom; Elkél éltünknek minden ékessége, Elmúlik, mint az árnyék és az álom. De ki érti <i>a</i> te haragodat? Csak az, <i>aki</i> féli hatalmadat.</p>
<p>7</p> <p>Taníts meg azért minket <i>kegyelmessen,</i> Hogy rövid voltát életünknek értsük, És eszességgel magunkat viseljük. <i>Óh,</i> Úr Isten, fordulj hozzánk ismétlen! <i>Mig</i> hagyod, hogy éltünk nyomorogjon? Könyörülj már <i>az</i> te szolgáláidon!</p>	<p>7.</p> <p>Taníts meg minket azért <i>kegyelmesen,</i> Hogy rövid voltát életünknek értsük, És eszességgel magunkat viseljük! <i>Ó,</i> Úr Isten, fordulj hozzánk ismétlen! <i>Míg</i> hagyod, hogy éltünk nyomorogjon? Könyörülj már <i>a</i> te szolgáláidon!</p>
<p>8</p> <p>Tölts bé minket reggel nagy irgalmaddal, Hogy <i>jókedvvel</i> vigyük véghez éltünket, Ne terheltecsünk szorgalmatossággal. Vígasztalj minket, és adj könnyebbséget, És haragodat fordítsd el rólunk, Mellyel <i>régulta</i> ostoroztatunk.</p>	<p>8.</p> <p>Tölts bé minket reggel nagy irgalmaddal, Hogy <i>jó kedvvel</i> vigyük véghez éltünket, Ne terheltecsünk nyomorúságokkal! Vígasztalj minket és adj könnyebbséget, És haragodat fordítsd el rólunk, Mellyel <i>régóta</i> ostoroztatunk!</p>
<p>9</p> <p>Szolgáláidon láttassad dolgaidat, Dicsőségedet ezeknek fiain, Add értenünk <i>fölséges</i> hatalmadat: Mi kegyes Urunk, <i>óh,</i> irgalmas Isten! Minden dolgunkat bírjad, forgassad, Kezeink munkáit igazgassad.</p>	<p>9.</p> <p>Szolgáláidon láttassad dolgaidat, Dicsőségedet ezeknek fiain! Add értenünk <i>felséges</i> hatalmadat, Mi kegyes Urunk, <i>ó,</i> irgalmas Isten! Minden dolgunkat bírjad, forgassad, Kezeink munkáit igazgassad!</p>
<p>Ez a(z egyik) legismertebb zsoltárunk, a „református himnusz”, szövegén lényegesebben ezért sem szabadna változtatni; de nyelvileg sincs, lenne rá</p>	

szükség. Az 5/2-ben ezért is jobb visszatérni az *oly* szóhoz. A 6/2-höz módosítási javaslat: „De többnyire volt fáradság, fájdalom;”. A *munka* (eredeti) jelentése itt ’kín, gyötrelem’; vö. RK 10: „és nagyobb részük nyomorúság és fáradság”; ÚF: „és nagyobb részük hiábavaló fáradság”. Vagy pedig a *munka* szó itteni jelentését jegyzetben magyarázni kell. A 8/3-ban a *szorgalmatossággal nyomorúságokkal*-ra való cseréje – megintcsak jelentéstörténeti szempontból – javallható.

XCI. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 91. zsoltár
Vigasztalás az veszedelemben.	Isten szárnyainak árnyékában <i>(1539) Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 <i>Azki az fölséges Úrnak Lakozik ótalmában, És ez nagy hatalmasságnak Nyugoszik árnyékában, Ez ilyen nyilván mondhatja: Isten az én kővárom, Ő életemnek ótalma, És csak őbenne bízom.</i>	1. <i>Aki a felséges Úrnak Lakozik oltalmában, ∴: És e nagy hatalmasságnak Nyúgoszik árnyékában, Az ilyen nyilván mondhatja: Isten az én kővárom, Ő életemnek oltalma, És csak őbenne bízom.</i>
2 <i>Az vadásznak ő törítől Téged megment féltedben, Az hamis nyelvek mérgétől Megóttalmaz kegyessen. Téged ő kedves szárnyával Takargat és befedez, És az ő igazságával Mint <i>paizsval</i> védelmez.</i>	2. <i>A vadásznak ő törítől Téged megment féltedben; ∴: A pusztító betegségtől Megoltalmaz kegyesen; Téged ő kedves szárnyával Takargat és befedez, És az ő igazságával, Mint <i>paizzsval</i>, védelmez.</i>
3 <i>Nem leszen néked félelmed Éjjeli irtózástól, Szíved nappal meg nem ijed Az röpölő gyors nyíltól: Nem árt néked semmiképpen</i>	<u>3.</u>

<p>Az éjjeli döglelet, Az halálos dög délszinben Néked semmit nem tehet.</p>	
<p>4</p> <p>Ha <i>temellőled</i> egy felől Ezren elesnének is, És tízezren <i>jobb kéz</i> felől, Nem árthat néked mégis. Sőt még nézelled kedvedént Őket szemeid előtt, Mondván: <i>ő érdemek szerint</i> Ez <i>veszél rajtok esött.</i></p>	<p><u>4.</u></p> <p>Ha <i>te mellőled</i> egy felől Ezren is elesnének, :/: És tízezren <i>jobbkez</i> felől: Mégis nem árthat néked, Sőt megnézed kedvedént Őket szemeid előtt, Mondván: <i>ő érdemiük szerint</i> Ez <i>veszély rajtuk esett.</i></p>
<p>5</p> <p>Somma szerint, az Istenben Vetem hiedelmemet, <i>Azki ül az magas helyben,</i> Ebben vesd <i>reménségedet:</i> És semmi kár téged nem ér, Sem nem esel <i>veszélben,</i> És minden gonosz <i>hátrátér,</i> Házad felé sem <i>megyen.</i></p>	<p>5.</p> <p>Azért egyedül Istenben Vetem hiedelmemet, <i>:/:</i> <i>Aki ül a magas mennyben,</i> Abban vesd <i>reménységed,</i> És semmi kár téged nem ér, Sem nem esel <i>veszélyben,</i> És minden gonosz <i>hátra tér,</i> Házad felé sem <i>mégyen.</i></p>
<p>6</p> <p>Mert az ő szent angyalinak Megparancsolta nyilván, Hogy téged <i>óthalmazzanak</i> Minden te <i>utaidban.</i> Ezek tégedet nagy szépen Ő <i>kezekben</i> hordoznak, Hogy lábad ne üsd az kőben, <i>Olly</i> híven igazgatnak.</p>	<p>6.</p> <p>Mert az ő szent angyalinak Megparancsolta nyilván, <i>:/:</i> Hogy téged <i>oltalmazzanak</i> Minden te <i>útaidban.</i> Tégedet ezek nagy szépen Ő <i>keziükben</i> hordoznak, Hogy lábad meg ne üsd kőben, <i>Oly</i> híven igazgatnak.</p>
<p>7</p> <p>Oroszlánon és sárkányon Minden kár nélkül járhatsz, <i>Oroszlánkölkön és kígyón</i> Lábaiddal tapodhatsz.</p>	<p>7.</p> <p>Sárkányon és oroszlánon Minden kár nélkül járhatsz, <i>:/:</i> <i>Oroszlánkölkyön és kígyón</i> Lábaiddal tapodhatsz.</p>

Mond Isten: ötet megtartom, Mert engem szívből szeret, Én ötet <i>megóalmazom</i> , Mert dicséri nevémet.	Mond Isten: ötet megtartom, Mert engem szívből szeret; Én ötet <i>megoltalmazom</i> , Mert ismeri nevémet.
8 <i>Mihelt</i> hív könyörgésében, Ötet menten <i>segétem</i> , Véle leszek szükségében , Kiből hamar <i>kivészem</i> , És nagy dicsőségre ötet Emelem, magasztalom, És az én segedelmemet <i>Őnéki</i> megmutatom.	8. <i>Mihelyt</i> hív könyörgésében, Ötet menten <i>segítem</i> ; <i>:/:</i> Véle leszek ínségében , Melyből hamar <i>kivészem</i> ; És nagy dicsőségre ötet Emelem, magasztalom, És az én segedelmemet <i>Őneki</i> megmutatom.
A 2/3 szövegmódosításának indoka a bibliai szöveg; vö. RK 3: A veszedelmes dögvészről”; ÚF: „a pusztító dögvészről”. Az 5/2-ben a <i>hiedelem</i> szó (eredeti) ’bizodalom, oltalom’ jelentése jegyzetben megadandó. A 7/1-ben a <i>Sárkányon</i> szó <i>Viperán</i> -ra cserélhető; vö. ÚF 13: „Eltaposod az oroszlánt és a viperát.”.	

XCII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 92. zsoltár
Háláadás az Istennek gondviseléséről.	Az igazságos Isten dicsérete <i>Genf, 1562.</i>
1 Ékes dolog <i>dicsérni</i> , Uram, <i>fölségedet</i> , És <i>az</i> te nevedet <i>Énekvel</i> magasztalni, Hogy ember áldja reggel Te nagy <i>jóvoltodat</i> És igazságodat <i>Dicsérje</i> minden éjjel.	1. Ékes dolog <i>dícsérni</i> , Uram, <i>Felségedet</i> , És <i>a</i> te nevedet <i>Énnekel</i> magasztalni. Hogy ember áldja reggel Te nagy <i>jó voltodat</i> , És igazságodat <i>Dícsérje</i> minden éjjel.
2 Lantban és <i>hegedőben</i>	2. Lantban és <i>hegedűben</i>

<p>És szép cimbalmokban, Hangos citerákban, <i>Dicsértessél</i> zengésben. Dolgaidon örvendek Hatalmat látván, Kezednek csudáján Örömben éneklek.</p>	<p>És szép cimbalmokban, Hangos citerákban, <i>Dicsértessél</i> zengésben! Dolgaidon örvendek Hatalmat látván; Kezednek csudáján Örömben éneklek.</p>
<p>3</p> <p>Sok és nagy csudálatos Te cselekedeted, <i>Mélség bölcseséged,</i> Beszéded drágalátos: <i>Ez</i> dolgot az esztelen Egy <i>szálné</i> sem érti, És meg sem tekintí, Hogy <i>ez miképpen legyen:</i></p>	<p>3.</p> <p>Sok és nagy csudálatos Te cselekedeted, <i>Mélység bölcsességed,</i> Beszéded drágalátos. <i>E</i> dolgot az esztelen Egy <i>szálnyit</i> sem érti, És meg sem tekintí, Hogy <i>ez miképpen legyen.</i></p>
<p>4</p> <p>Hogy <i>az</i> gonoszok nőnek, Mint <i>az</i> fű <i>az</i> mezőn, Virágoznak <i>szépön</i> Az sok istentelenek. Hogy örökké essenek Az veszedelemben, Te vagy, örök Isten, Fölötte mindeneknek.</p>	<p>4.</p> <p>Hogy <i>a</i> gonoszok nőnek, Mint <i>a</i> fű <i>a</i> mezőn; Virágoznak <i>szépen</i> A sok istentelenek, Hogy örökké essenek A veszedelemben. Te vagy örök Isten Fölötte mindeneknek.</p>
<p>5</p> <p>Mert ím az hitetlenek Az te ellenségid, Minden gyűlölőid Szörnyűképpen elvesznek. Szarvamat fölemeled, Mint az Egyszarvúnak, Hogy én vigadhassak, Én Istenem, tebenned.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p>	<p><u>6.</u></p>

<p>Megkenik én fejemet Zöldellő olajval, Hogy diadalomval Lássam ellenségimet. Végre én füleimmel, Én ellenségimről És gyűlölőimről, Új hírt hallok örömmel.</p>	
<p>7</p> <p>Virágoznak <i>az</i> hívek, Mint <i>az</i> szép pálmafák, És mint <i>az</i> cédrusfák, Kik az Libanon nőnek. És az Úr hajlékában Ezek plántáltatnak, Szépen virágoznak Az Isten tornácában.</p>	<p>7.</p> <p>Virágoznak <i>a</i> hívek, Mint <i>a</i> szép pálmafák, És mint <i>a</i> cédrusfák, Mik Libánonon nőnek. És az Úr hajlékában Ezek plántáltatnak, Szépen virágoznak Az Isten tornácában.</p>
<p>8</p> <p>Hogyha megőszülnek is, De mindazonáltal Nagy szaporasággal Gyümölcsöt hoznak mégis. Hogy igazságát híven Mindenütt hirdessék Az én Istenemnek, Kiben hamisság nincsen.</p>	<p>8.</p> <p>Ámbátor megőszülnek, De mindazonáltal Nagy szaporasággal Szép gyümölcsöt teremnek, Hogy igazságát híven Mindenütt hirdessék Az én Istenemnek, Kiben hamisság nincsen.</p>
<p>A 4. versszakban – bár nincs összhangban a zoltárszöveg párhuzamosságával – az Ék. központozása jobban megfelel a versszak szövegének. A 8. versszakban azonban a módosított szöveg nem jobb, mint az eredeti.</p>	
<p>XCIII. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p><i>Béza T., 1519–1605.</i> 93. zoltár</p>
<p>Vigasztalás az kegyetlen urak ellen.</p>	<p>Isten a világ dicsőséges királya. <i>Genf, 1562.</i></p>

1	Nagy hatalommal regnál az Isten Öltözvén <i>fölséges</i> erejében, Ez föld kerektségét úgy <i>helyhette</i> , Hogy mozdulása nem lesz nékie.	1.	Nagy hatalmával regnál az Isten, Öltözvén <i>felséges</i> erejében. E föld kerektségét úgy <i>helyezte</i> , Hogy mozdulása nem lesz nékie.
2	Az te széked kezdettől fogván volt, Istenséged örökké országolt, Az folyóvizek <i>erőssen</i> zúgnak, Az magas habok igen <i>harsagnak</i> :	2.	Királyi széked kezdettől megvolt, Istenséged örökké országolt. A folyóvizek <i>erősen</i> zúgnak, A magas habok igen <i>harsognak</i> .
3	De bár <i>az</i> tenger zúgjon <i>erőssen</i> , És <i>az</i> habok <i>hánkódjanak</i> fönnyen: De ők mind semmik az Isten ellen, Mert ő hatalmasb <i>az</i> magas mennyben.	3.	És bár <i>a</i> tenger zúgjon <i>erősen</i> , És <i>a</i> habok <i>hánykódjanak</i> fennen, De ők mind semmik az Isten ellen, Mert ő hatalmasb <i>a</i> magas mennyben.
4	Uram, megmarad <i>az</i> te mondásod, Merő <i>hívség</i> <i>az</i> te tudományod, Házadnak szentség ő ékessége, Kinek örökké nem <i>leszen</i> vége.	4.	Uram, megmarad <i>a</i> te mondásod, Merő <i>hűség</i> <i>a</i> te tudományod, Házadnak szentség ő ékessége, Melynek örökké nem <i>leszen</i> vége.
A 2/1 módosítása a pontosabb megnevezés miatt javallható; nyelvi változás miatt a <i>hívség</i> -nek <i>hűség</i> -re való cseréje is.			

XCIV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 94. zsoltár
Könyörgés az kegyetlenek ellen.	Az igazság diadala <i>Genf, 1562.</i>
1	1.
<i>Óh</i> , erős bosszúálló Isten, Ki bűnünkért büntetsz erőssen! Jelentsd meg már hatalmadat	<i>Ó</i> , erős bosszúálló Isten, Ki bűnünkért büntetsz erősen: Jelentsd meg már hatalmadat!

Mind <i>ez</i> világnak bírāja, Támadj <i>föl</i> , add meg valóba Az kevélyeknek jutalmát.	Mind <i>e</i> világnak bírāja, Támadj <i>fel</i> , add meg valóba' A kevélyeknek jutalmát!
2 <i>Miglen</i> marad ez büntetetlen, <i>Mig</i> fuvalkodnak <i>fel</i> kevélyen Az gonosz istentelenek? <i>Mig</i> élnek <i>illy</i> <i>vigassággal</i> , És az ő <i>gonoszságokkal</i> Vajjon meddig dicsekednek!	2. <i>Mígl</i> en marad ez büntetetlen, <i>Míg</i> fuvalkodnak <i>föl</i> kevélyen A gonosz istentelenek? <i>Míg</i> élnek <i>ily</i> <i>vígassággal</i> , És az ő <i>gonoszságukkal</i> Vajjon meddig dicsekednek?
3 Uram, az te népedet rontják, Örökségedet sanyargatják Minden irgalmasság nélkül Özvegyet, árvát megölnek, Szegény <i>jövevént</i> elvesztnek, Még ezt mondják szemtelenül:	3. Uram, a te népedet rontják, És örökséged sanyargatják Minden irgalmasság nélkül. Özvegyet, árvát megölnek, Szegényt , <i>jövevényt</i> elvesztnek; Ezt mondják szentségtelenül:
4 Az Isten <i>ez</i> dolgot nem látja, Az Jákob Istene nem tudja, <i>Azmiket</i> mi szerzünk mostan. Én csudálok tirajtatok , Hogy <i>illy</i> oktalanok vattok , Hányjátok meg magatokban:	4. Az Isten <i>e</i> dolgot nem látja, A Jákob Istene nem tudja, <i>Amiket</i> mi szerzünk mostan. Én csudálkozom rajtatok , Hogy <i>ily</i> oktalanok <i>vagytok!</i> Fontoljátok meg valóban:
5 <i>Azki az</i> fület teremtette, És <i>az</i> látó szemet szerzette, Hogy nem látna, sem hallana? Az pogányok büntetője Egyebet hogy ne büntetne, Ki mást tanít, hogy ne tudna?	5. <i>Aki a</i> fület teremtette, És <i>a</i> látó szemet szerzette, Hogy ne látna, sem hallana? A pogányok büntetője Titeket hogy ne büntetne: Ki mást tanít, hogy ne tudna?
6 Az Isten minden szívnek titkát	6. Az Isten minden szívnek titkát,

<p>Jól tudja minden gondolatját, Hogy semmirekellők, látja. <i>Bódog</i>, azkit te igazgatsz, És törvényedre tanítasz, És kinek vagy oktatója.</p>	<p>Jól tudja minden gondolatját: Semmirekellők, jól látja. <i>Boldog</i>, akit te pirongatsz, És törvényedre tanítasz, És kinek vagy oktatója.</p>
<p>7</p> <p>Hogyha gonoszul <i>leszen</i> dolga, És érkezik háborúsága, Mindent elszenved <i>csendesszen</i>, Míglen az istentelennek Vermet, koporsót <i>készétnek</i>, Hol örömében vég leszén.</p>	<p><u>7.</u></p> <p>Hogyha gonoszul <i>lészen</i> dolga, És érkezik háborúsága, Mindent elszenved <i>csendesén</i>, Míglen az istentelennek Vermet, koporsót <i>készítnek</i>, Hol örömében vég leszén.</p>
<p>8</p> <p>Mert nem hagyja Isten ő népét, El nem felejtí örökségét, Sőt vagyón rájok nagy gondja, És midőn ideje eljő, Mindent igazán <i>ítél</i> ő, És <i>az</i> híveket megtartja.</p>	<p>8.</p> <p>Mert nem hagyja Isten ő népét, El nem taszítja örökségét, Sőt vagyón rájok nagy gondja. És midőn ideje eljő, Mindent igazán <i>ítél</i> ő, És <i>a</i> híveket megtartja.</p>
<p>9</p> <p>Ki ment az gonosztúl meg engem, És ki támad <i>fől</i> énmellettem, <i>Ez</i> gonosztévő nép ellen? Ha Isten nem őrzött volna, Már régen <i>megholtam volna</i>, És most <i>fekünném az sírben</i>.</p>	<p>9.</p> <p>Ki ment meg a gonosztól engem? És ki támad <i>fel</i> énmellettem <i>E</i> gonosztévő nép ellen? Ha Isten nem őrzött volna, Már régen <i>meghaltam volna</i>, És most <i>feküdném a sírban</i>.</p>
<p>10</p> <p>Midőn mondom: <i>Ím</i> el kell esnem, Legottan <i>megsegétesz</i> engem, Te nagy irgalmasságodból, Mikor nagy bánatban volnék, És szívemben kesergenék, <i>Megvigasztalál azontól</i>.</p>	<p>10.</p> <p>Midőn mondom: <i>ím</i>, el kell esnem, Legottan <i>megsegítesz</i> engem Te nagy irgalmasságoddal. Mikor nagy bánatban volnék, És szívemben kesergenék, <i>Megvigasztalál azonnal</i>.</p>

11	11.
<p>Ítéletedhez hogy férhetne Az istentelenek törvénye, Kik jót hamisra fordítanak? Nagy sereggel <i>összvegyűlnek</i>, Hogy az igazat megöljék És ártatlan vért ontsanak.</p>	<p>Ítéletedhez hogy férhetne Az istentelenek törvénye, Kik jót hamisra fordítanak? Nagy sereggel <i>összegyűlnek</i>, Hogy az igazat megöljék, És ártatlan vért ontsanak.</p>
12	12.
<p>De én csak az Istenben bízom, Ő énnékem erős kövárom, És <i>ezeket</i> megbünteti, Az ő számtalan <i>bűne</i>kért, És <i>gonosz teteménye</i>kért Az Isten őket elveszti.</p>	<p>De én csak az Istenben bízom, Ő énnékem erős kövárom, És <i>ezeket</i> megbünteti. Az ő számtalan <i>bűnük</i>kért, És <i>gonoszteteményük</i>kért Az Isten őket elveszti.</p>
<p>A 3/6-ban (ha a 3. versszak megmarad), a <i>szemtelenül</i> vagy a <i>szentségtelenül</i> szó helyett a <i>szemérmetlenül</i> jobb lenne. A szorosabb ószövetségi kötődések és szemlélet miatt javasolt azonban a 2–5. és 9–12. versszakok kihagyása. A mondanivaló lényegét a megmaradt versszakok szintén közvetítik. Az Ék. 1921/2001 pl. csak az 1., a 6. és a 8. versszakot közli (némi szövegmódosítással). E módosításokból átvehető a 6/3-ban a <i>semmirekellők</i> szó <i>hiábavalók</i>-ra cserélése, vö. RK 11: „Az Úr tudja az ember gondolatjait, hogy azok hiábavalók.”; ÚF: „Az Úr tudja, milyen hiábavalók / az ember gondolatai.”. A 6/4-ben valóban az fenyítéséről lehet(ne) szó, vö. RK 12: „Boldog ember az, a kit te megfeddesz Uram, és a kit megtanítasz a te törvényedre;”; ÚF: Boldog az az ember, / akit te megfenyítesz Uram, / és megtanítasz törvényedre.”. Mivel azonban az Ék.-beli enyhébb jelentésű <i>pirongat</i> ennek nem felel meg, és mivel az eredetiben az <i>igazgatsz</i> szó áll, jobb azt meghagyni.</p>	

XCV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 95. zsoltár
Intés az isteni dicséretre és szófogadásra.	Hívogatás Isten imáadására <i>Bourgeois L., Lyon, 1547.</i>
1	1.
Jertek, örvendjünk mindnyájan	Jertek, örvendjünk mindnyájan

<p>Az Úrban, mi kösziklánkban, <i>Vigadozzunk</i> szép énekekkel, Menjünk színe eleiben, És magasztaljuk <i>kegyessen</i> Örvendetes <i>dicséretekkel</i>.</p>	<p>Az Úrban, mi kösziklánkban! <i>Vigadozzunk</i> szép énekekkel, Menjünk színe eleiben, És magasztaljuk <i>kegyesen</i> Örvendetes <i>dicséretekkel!</i></p>
<p>2</p> <p>Mert ő az hatalmas Isten, És nagy király mindeneken, Ő <i>az</i> fejedelmeknek <i>Ura</i>, Ez egész földnek <i>mélségét</i> És <i>az</i> hegyeknek erejét Hatalmas <i>kezében</i> foglalja.</p>	<p>2.</p> <p>Mert hatalmas az Úr Isten, És nagy király mindeneken, Ő <i>a</i> fejedelmeknek <i>ura</i>. Ez egész földnek <i>mélyiségét</i> És <i>a</i> hegyeknek tetejét Hatalmas <i>kezébe</i> foglalja.</p>
<p>3</p> <p>Övé <i>az</i> tenger, <i>azmellyet</i> Erős kezével teremtett, Az szárazt is ő szerzé szépen, Az Úrnak, jer, imádkozzunk, Néki térdet, fejet hajtsunk, <i>Azki</i> minket teremtett bölcsen.</p>	<p>3.</p> <p>Övé <i>a</i> tenger, <i>amelyet</i> Erős kezével teremtett, <i>A</i> szárazt is ő szerzé szépen. Az Úrnak, jer, imádkozzunk, Néki térdet, fejet hajtsunk, <i>Aki</i> minket teremtett bölcsen!</p>
<p>4</p> <p>Mert ő Istenünk és Urunk, Mi pedig juhain vagyunk, Ő legeltet minket, mint nyáját. Lágyítsátok szíveteiket, <i>Hogy ha</i> hívand ma titeket, Legottan hogy halljátok szavát:</p>	<p>4.</p> <p>Mert ő Istenünk és Urunk, Mi pedig juhain vagyunk; Ő legeltet minket mint nyáját. Lágyítsátok szíveteiket: <i>Hogy, ha</i> hívand ma titeket, Vajha meghallanátok szavát!</p>
<p>5</p> <p>Mint az Meribánál régen, És az Massa puszta helyén, Mond Isten: Az népek mint jártak, Holott az ti eleitek Engemet megkísértettek, És csuda dolgaimat látták.</p>	<p><u>5.</u></p>

6	<u>6.</u>
Hol negyven esztendeiglen Engem búsítottak szörnyen Az ő kemény természetekkel, Mondék végre: Imé, ezek Gonoszságokban elmennek, Az én ösvényem nékik nem kell.	
7	<u>7.</u>
Kiért rájok megharagvám, Hogy tőlök így bosszontatám, Mivelhogy ők meg nem térének, Én megesküvéim nékik, Hogy soha örökké ezek Nyugodalmomba bé nem mennek.	
Az Ék.-beli módosítások javallhatók. A 2/4–5-ben a Biblia szerint is a hegyek ormairól van szó, s a sorok felépítése is sugallja az ellentétet, amit az eredeti (<i>mélységét : erejét</i>) nem ad vissza. A 4/6 változtatását pedig az indokolná, hogy itt a konkrét ószövetségi vonatkozásokat tartalmazó felsorolás – helyesen tett – elhagyásával a szöveg lezárul.	

XCVI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 96. zsoltár
Intés az isteni dicséretre.	Isten a pogányoknak is Ura. <i>Genf, 1562.</i>
1	1.
ÉnekeljeteK, minden népek, Új éneket az Úr Istennek <i>Ez földön</i> önéki minden <i>Dicséretet</i> énekeljen, Jóvoltát hirdesse mindennek.	ÉnekeljeteK, minden népek Új éneket az Úr Istennek! <i>E földön</i> önéki minden <i>Dicséretet</i> énekeljen, Jóvoltát hirdesse mindennek.
2	2.
Az pogányok közt dicsőségét HirdesséteK jótéteményét,	A pogányok közt dicsőségét, HirdesséteK jótéteményét!

Mert nagy és erős az Isten, Hát inkább tisztelje minden, Hogynem mint egyéb <i>Isteneket</i> .	Mert nagy és erős az Isten, Hát inkább tisztelje minden, Hogynem mint egyéb <i>isteneket!</i>
3 Az pogányoknak sok <i>Istenök</i> Merő bálványok , ha <i>megnézzök</i> , De Isten mennyet teremte, Nagy hatalom jár előtte, Minden dolgai <i>fölségesök</i> .	<u>3.</u> A pogányoknak sok <i>istenük</i> Mind merő bálvány , ha <i>megnézzük</i> . De Isten mennyet teremte, Nagy hatalom jár előtte, Minden dolgai <i>felségesek</i> .
4 Nagy dicsőségét látja minden Az ő tiszteletes szent helyén , Jertek tehát minden népek, Adjunk hálát az Istennek, Mert nagy az ő dicsőségében.	4. Nagy dicsőségét látja minden Ő tiszteletes szent helyében . Jertek tehát minden népek, Adjunk hálát az Istennek, Mert nagy az ő dicsőségében!
5 Az Úrnak dicsőség adassék És az ő neve <i>dicsértessék</i> , Adjunk önéki hálátot, Minden kedves ajándékot Kapui előtt szent helyének.	5. Az Úrnak dicsőség adassék, És az ő neve <i>dicsértessék!</i> Adjunk önéki hálátot, Minden kedves ajándékot Tornácaiban szent helyének!
6 Jer, menjünk az Úr eleiben, És imádjuk figyelmetessen , Templomában szentségének, Tőle mindenek féljenek Ez egész föld kerektségében.	6. Jer, menjünk az Úr eleiben És imádjuk szentséges díszben! Templomában szentségének Tőle mindenek féljenek Ez egész föld kerektségében.
7 Ne rejtsetek <i>az</i> pogányoktól, Hogy <i>ez</i> nagy Úr Isten országol, <i>Ez</i> földet megerősíti, Hogy ne lehessen eseti , Népét ítéli igazságból.	<u>7.</u> Ne rejtsetek <i>a</i> pogányoktól, Hogy <i>e</i> nagy Úr Isten országol! <i>E</i> földet megerősíti, Megrendülni nem engedi , Népét ítéli igazságból.

8	<p>Örüljön az ég hangossággal, Az föld örvendjen vígassággal, Az tenger zúgjon, az mező Zengedezzen és az erdő, Az Úr előtt nagy <i>háláadás</i>sal.</p>	8.	<p>Örvendjen az ég hangossággal, A föld örüljön vígassággal, A tenger zúgjon, a mező Zengedezzen és az erdő Az Úr előtt nagy <i>hál'adással!</i></p>
9	<p>Az Isten eljő törvént tenni, És ez földön mindent ítélni, Ez világot igazsággal, Az népeket tisztasággal <i>Ítéli, s' az jókat megmenti.</i></p>	9.	<p>Eljő az Isten törvényt tenni, És mind e földet megítélni! És igazsággal e földet, Tisztasággal a népeket <i>Ítéli: a jókat megmenti.</i></p>
<p>A konkrétabb ószövetségi vonatkozások kiküszöbölése és a szöveg rövidítése érdekében a következő versszakok kihagyása javasolt: 2–3., 5., 7. Az eredeti szövegen tett (lényegi) módosítások viszont nem.</p>			

XCVII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 97. zsoltár
Intés az Krisztusnak tiszteletire.	Isten eljön ítéletre. <i>Genf, 1562.</i>
1	1.
<p>Az Úr Isten regnál, Ő az erős <i>királ</i>, Kin mind <i>ez</i> föld <i>örvendjön</i>, Minden sziget örüljön, <i>Fölhő</i> áll előtte, És homály <i>környüle</i>, Ő törvénszékinek És ítéletinek Igazság ereje.</p>	<p>Az Úr Isten regnál, Ő az erős <i>király</i>, Kin mind <i>e</i> föld <i>örvendjen</i>, Minden sziget örüljön! <i>Felhő</i> áll előtte, <i>∴</i>: És homály <i>körüle</i>, Ő törvénszékinek És ítéletinek Áll erős törvénye.</p>
2	2.
<p>Tűz megyen előtte, Mellyel ellensége</p>	<p>Tűz megyen előtte, Mellyel ellensége</p>

<p>Szörnyen megégettetik, És hamuvá tétetik, <i>Hírek</i> sem lesz soha, Az ő <i>villámása</i> <i>Fénlik</i> világosan Ez egész világon, Az föld fél, ha látja.</p>	<p>Szörnyen megégettetik, És hamuvá tétetik. <i>Hírük</i> sem lesz soha, ∴: Az ő <i>villámlása</i> <i>Fénylik</i> világosan Ez egész világon, A föld fél, ha látja.</p>
<p>3</p> <p>Az Isten színének Előtte <i>az</i> hegyek Mint viasz elolvadnak, Mert Ura <i>ez</i> világnak. Hirdetik az egek Mindenféle népnek Az ő igazságát, És nagy dicső voltát Az ő hatalmának.</p>	<p>3.</p> <p>Az Isten színének Előtte <i>a</i> hegyek, Mint viasz, elolvadnak, Mert Ura <i>e</i> világnak. Hirdetik az egek ∴: Mindenféle népnek Az ő igazságát És dicső nagy voltát Az ő hatalmának.</p>
<p>4</p> <p>Hát pironkodjanak, Kik <i>bálvánt</i> imádnak, És tisztelnek képeket, Kikre vetik <i>szíveket</i>, Ti, minden <i>Istenek</i>, Őtet tiszteljétek Állván <i>széki</i> előtt, Kit <i>az</i> Sion hallott, És örült <i>ez</i> hírnek.</p>	<p>4.</p> <p>Hát pironkodjanak, Kik <i>bálványt</i> imádnak És tisztelnek képeket, Mikre vetik <i>szívüket!</i> Ti minden <i>istenek</i>, ∴: Őtet tiszteljétek, Állván <i>széke</i> előtt, Kit <i>a</i> Sion hallott, És örült <i>e</i> hírnek.</p>
<p>5</p> <p>Uram, az Júdának Leányi vigadnak, Dicsérvén ítéleted, Mert magassan fölívéd Az te dicsőségöd Minden népek fölött, Minden isteneknél Följebb emeltetél, Nagy az te fölségöd.</p>	<p><u>5.</u></p>

6	<p>Ti, <i>Isten-szeretők</i>, Gonoszt <i>gyűlöljtek</i>, Hamis cselekedetben Hogy részetek ne legyen, Mert az ő szolgáit Megmenti híveit Gonoszok kezéből, Ő nagy erejéből Megtartja népeit.</p>	6.	<p>Ti, <i>Istent szeretők</i>, Gonoszt <i>gyűlöljtek</i>, Hogy részetek ne legyen Hamis cselekedetben. Mert az ő szolgáit, <i>∴</i>: Megmenti híveit A gonosz kezéből; Ő nagy erejéből Megtartja népeit.</p>
7	<p>Szentihez világát Nyújtja nagy irgalmát, És az tiszta szívöek Tőle örömet nyernek, Szent hívek ez Úrban Örüljtek vígan, És az ő szentségét, <i>Dicsőséges</i> nevét Áldjátok mindnyájan.</p>	7.	<p>Szentihez világát, Nyújtja nagy irgalmát; Kik egyenes szívűek, Tőle örömet nyernek. Szent hívek, ez Úrban <i>∴</i>: Örvendjtek vígan, És az ő szentségét, <i>Dicsőséges</i> nevét Áldjátok mindnyájan!</p>
<p>A konkrétabb ószövetségi vonatkozások és a szöveg rövidítése érdekében csak az 1. és a 6–7. versszak javasolt meghagyandónak. A 6/7-ben a javasolt sor: „Gonoszok kezéből” vagy az Ék.-beli „A gonosz kezéből”. A 7. versszakban nem szükséges módosítani.</p>			

XCVIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 98. zsoltár
Intés az Krisztusnak dicséretire.	Népek szabadítója az Úr. <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>
1	1.
<p>Énekeljete új éneket Az Úr Istennek <i>örömmel</i>, Mert nagy csudákat cselekedett Erős karja erejével.</p>	<p>Énekeljete új éneket Az Úr Istennek <i>örömmel</i>, Mert nagy csudákat cselekedett Karjának nagy erejével.</p>

<p><i>Mivelünk az ő idvösségét</i> Kétség nélkül megérteté, Igazságát és kegyességét Minden népnek kijelenté!</p>	<p><i>Mi velünk az ő üdvösségét</i> Kétség nélkül megérteté, Szent igazságát, kegyességét Minden népnek kijelenté.</p>
<p>2</p> <p>Meggondolá irgalmasságát, És kegyességét tekinté, És az ő nagy <i>hívséges</i> voltát Az Izráelhez téríté. <i>Az nekünk küldött idvösséget</i> Ez egész földkerekségen Nyilván meglátta minden nemzet, Örvendjen hát néki minden!</p>	<p>2.</p> <p>Meggondolá irgalmasságát, És kegyességét tekinté, És az ő nagy <i>hűséges</i> voltát Az Izráelhez téríté. <i>A nekünk küldött üdvösséget</i> Ez egész földkerekségen Nyilván meglátta minden nemzet. Örvendjen néki hát minden!</p>
<p>3</p> <p>Örüljete és <i>vigadjatok</i>, Mondjatek szép énekeket, Cimbalmokkal hangicsáljatek, <i>Zöndítsetek hegedűket!</i> Az trombitákat fújjátok meg, Ez király előtt zengjetek, Csendüljetek, zúduljatek meg <i>Tengeren, földön</i> mindenek.</p>	<p>3.</p> <p>Örvendjete és <i>vigadjatok</i>, Mondjatek szép zsoltárokat! Cimbalmokkal hangicsáljatek, <i>Zendítsetek citerákat!</i> A trombitákat fújjátok meg, E király előtt zengjetek! Csendüljetek, zúduljatek meg <i>Tengeren-földön</i> mindenek!</p>
<p>4</p> <p>Az Úr előtt <i>az</i> folyóvizek Örvendezzenek mindnyájan, Az magas hegyek az Istennek Tapsoljanak víg <i>voltokban</i>. Mert <i>ímé</i> eljö <i>törvént</i> tenni, Megítél <i>ez</i> földön mindent, Mind <i>ez</i> világot jól rendeli, Az tiszta igazság <i>szerént</i>.</p>	<p>4.</p> <p>Az Úr előtt <i>a</i> folyóvizek Örvendezzenek mindnyájan, A magas hegyek az Istennek Tapsoljanak víg <i>voltukban!</i> Mert <i>íme</i> eljö <i>törvényt</i> tenni, Megítél <i>e</i> földön mindent, Mind <i>e</i> világot jól rendeli, A tiszta igazság <i>szerint!</i></p>
<p>Az 1/4-ben az <i>Erős karja erejével</i> szóismétlését jobb kiküszöbölni, mint az Ék.-ben is. A 3/3–4 az elavult <i>hangicsál</i> ige és a <i>hegedű</i> 'egy fajta pengetős hangszer' megváltozott jelentése miatt átírható, pl.: „Zendüljön fel hárfaszótok / A hárfákat pengessétek!”; vö. RK 5: „Zengedeztetek az Úrnak</p>	

hárfával, hárfával és hangos énekléssel;”; ÚF: „Énekeljete az Úrnak hárfakísérettel, / hárfakísérettel zengő éneket”. Ekkor a 3/2 szócsereje nem szükséges, a rím miatt sem.

XCIX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 99. zsoltár
Intés az Úrnak dicséretire és imádására.	A háromszor szent Isten dicsérete <i>Genf, 1562.</i>
1 Az Úr országol És regnál nagy jól, Az nép megrémül, Hogy ő <i>ott fönn</i> ül <i>Az kérubimon,</i> Ki előtt nagyon Félnek és rettegnek <i>Ez földön</i> mindenek.	1. Az Úr országol És regnál nagy jól, A nép megrémül, Hogy ő <i>ott fenn</i> ül <i>A Kérubimon,</i> Ki előtt nagyon Félnek és rettegnek <i>E földön</i> mindenek.
2 Nagy az Úr Isten Ő erejében, Az Sion hegyen Minden népeken Vagyon hatalma. Őt minden áldja, Mert nagy az ő neve És dicső szentsége.	2. Nagy az Úr Isten, Ő erejében. A Sion hegyen Minden népeken Vagyon hatalma, Minden őt áldja, Mert nagy az ő neve És dicső szentsége.
3 Ez erős Úrnak Mint jó királynak Nem kell hamisság, Csak kell igazság. <i>Jó ítéletöt</i> <i>Az Jákobval tött,</i> Kit ő igen szeret, Mint választott népet.	<u>3.</u> Ez erős Úrnak, Mint jó királynak, Nem kell hamisság, Csak az igazság. <i>Jó ítéletet</i> <i>A Jákóbbal tett,</i> Kit ő igen szeret, Mint választott népet.

<p>4</p> <p>Istent áldjátok, Magasztaljátok, Hajtsatok <i>térdöt</i> Zsámolya előtt, Mert az szentséges Áron és Mózes, Az ő szent papjai <i>Könyörgöttek neki:</i></p>	<p><u>4.</u></p> <p>Istent áldjátok, Magasztaljátok; Hajtsatok <i>térdet</i> Zsámolya előtt! Mert ő szentséges! Áron és Mózes, Az ő szent papjai <i>Könyörögtek neki:</i></p>
<p>5</p> <p>És <i>az</i> Sámuel Könyörgésével Istent keresé Nagy szükségébe. És <i>kérésekben</i> Meghallá Isten, Megadá nékiek <i>Azmit</i> tőle kértek.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>És <i>a</i> Sámuel Könyörgésével Istent keresé Nagy szükségébe'. És <i>kérésükben</i> Meghallá Isten, Megadá nékiek <i>Amit</i> tőle kértek.</p>
<p>6</p> <p>Fönn <i>az fölhőben</i> Oszlop képében, <i>Őket</i> vezérlé Az puszta helybe, Kik ő törvényét És szent igéjét Híven megőrizték, Frigyét kedvellették.</p>	<p>6.</p> <p>Fönn <i>a felhőben</i> Oszlop képében <i>Őket</i> vezérlé A puszta helybe', Kik ő törvényét És szent igéjét Híven megőrizték, Frigyét kedvellették.</p>
<p>7</p> <p>Meghallád, Isten, <i>Ő kérésekben,</i> <i>Hozzájok</i> térél És megengedél Kegyességedből. De hogy <i>bűnökből</i> Ők ki nem térének Megbüntettetének.</p>	<p>7.</p> <p>Meghallád Isten <i>Ő kérésükben,</i> <i>Hozzájuk</i> térél, És megengedél Kegyességedből. De hogy <i>bűnükből</i> Ők ki nem tértének: Megbüntettetének.</p>

8	8.
<p>Áldjátok őtet Mint Istenünket, Térdet hajtsatok És imádjátok, Az Sion hegyén, Ő lakóhelyén <i>Dicsértetik</i> itten, Mert szent az Úr Isten.</p>	<p>Áldjátok őtet, Mint Istenünket, Térdet hajtsatok És imádjátok! A Sion hegyén, Ő lakóhelyén, <i>Dicsértetik</i> itten, Mert szent az Úr Isten!</p>
<p>A részletező megfogalmazás és a konkrétabb ószövetségi vonatkozások miatt csak az 1., a 3. és a 7–8. versszakok meghagyása, a többinek pedig a mellőzése javasolt. A 3/4-ben az Ék. módosítása, a <i>kell</i> ismétlődésének megszüntetése elfogadható, helyeselhető.</p>	

C. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 100. zsoltár
Hálaadás lelki jótéményekért.	Hálaének a templomban <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1	1.
<p>Ez földön ti, minden népek, Az Istennek örvendjete, Előtte szép énekekkel Szolgáljátok őt víg szívvel.</p>	<p><i>E</i> földön ti minden népek, Az Istennek örvendjete, Előtte szép énekekkel Szolgáljátok őt víg szívvel!</p>
2	2.
<p>Tudjátok, hogy ez az Isten, Ki minket teremtett bölcsen, És mi vagyunk ő népei És ő nyájának juhái.</p>	<p>Tudjátok, hogy ez az Isten, Ki minket teremtett bölcsen, És mi vagyunk ő népei, És ő nyájának juhái.</p>
3	3.
<p>Ő kapuin menjete <i>bé</i>, Hálát adván szívetekbe. Jer, menjünk <i>bé tornáciban</i> <i>Néki</i> nagy hálákot adván.</p>	<p>Ő kapuin menjete <i>be</i>, Hálát adván szívetekbe'! Jer, menjünk <i>be tornácába</i>, <i>Néki</i> nagy hálákat adva!</p>

4	Mert nagy az ő kegyessége És megmarad mindörökké , És az ő szent igazsága Megáll, és el nem fogy soha.	4.	Mert nagy az ő kegyessége, És megmarad mindörökre , És ő hűsége mindenha Megáll és el nem fogy soha.
Az Ék. módosításai javallhatók, kivéve a 4/3-at, ahol az eredeti szöveg meghagyása látszik jobbnak. Igaz, a <i>hűsége</i> szó felel meg (jobban) a bibliai szövegnek, az utána álló <i>mindenha</i> viszont elavult. S ha az eredeti is megfelelő, általában jobb az eredeti szöveghez ragaszkodnunk.			

CI. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 101. zsoltár
Fogadása Dávidnak az ő országlásáról.	Uralkodó tüköre (Messiási zsoltár) <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>
1	1.
Mindennek előtte irgalmasságról, Lészen éneklésem az igazságról, És dicséretet mondok szüntelen Néked, Isten.	Mindennek előtte irgalmasságról, Lészen éneklésem az igazságról, És dicséretet mondok szüntelen Néked Isten.
2	2.
Okossággal járok minden <i>utamban</i> , Míglén eljössz, ez országot rám bízáván, Hogy házamat híven vezérlhessem Igyekezem.	Okossággal járok minden <i>útamban</i> , Vajjon mikor jössz már el, Isten, hozzám? Hogy házamat híven vezérlhessem, Igyekezem.
3	3.
Semmi gonosz dolgot én nem <i>kedvellök,</i> De minden gonoszul élőt gyűlölök, Ezekre semmiképpen nem vetem Az én szemem.	Én semmi gonosz dolgot nem <i>kedvelök,</i> De minden csalárdságot én gyűlölök, Ezekre semmiképpen nem vetem Az én kezem.

4	4.
Az hamis <i>szívő</i> távol menjen tőlem, Az gonosz emberhez nem leszen kedvem, Nem jön <i>az</i> család ember előmben Semmi helyen.	A hamis <i>szívű</i> távol menjen tőlem, A gonosz emberhez nem leszen kedvem, Nem jön <i>a</i> család ember előmben Semmi helyen.
5	5.
Ki ő feleit titkon rágalmazza, Annak nálam nem leszen maradása, Az fuvalkodó <i>kevélt</i> előttem Nem szenvedem.	Titkon ki ő feleit rágalmazza, Nem leszen nálam annak maradása, A fuvalkodó <i>kevélyt</i> előttem Nem szenvedem.
6	6.
Az én szemeim azokra nézzenek, <i>Az kik ez országban igazán</i> élnek, Nálam ezek lakjanak, s' hív szolgák Szolgáljanak.	Szemeim inkább azokra nézzenek, <i>Akik e földön igazságban</i> élnek, Lakjanak nálam, és mint hű szolgák, Szolgáljanak.
7	<u>7.</u>
Az család ember soha nékem nem kell, Én házamban annak nem adatik <i>hel'</i> , Az hazudozó szemeim <i>elől</i> Távol <i>keről</i> .	A család ember soha nékem nem kell, Én házamban annak nem adatik <i>hely</i> ; A hazudozó szemeim <i>elől</i> Távol <i>kerül</i> .
8	<u>8.</u>
Jó reggel <i>kiírtom az gonoszokat</i> , Eltörlöm <i>ez földről az hamissakat</i> , Az Isten városát megtisztítom, Tisztán tartom.	Jó reggel <i>kiírtom a gonoszokat</i> , Eltörlöm <i>e földről a hamisakat</i> , Az Isten városát megtisztítom, Tisztán tartom.
Ez a zsoltár valószínűleg a király koronázási fogadalma volt (Biblia 1996; magyarázat). A 2. versszakban az Ék. módosítása – mivel részben általánosabb érvényűvé teszi a szöveget – javallható. A 4/2-ben a <i>leszen kedvem</i> helyett lehetne <i>lesz kegyelmem</i> , a 3/1-ben a pedig a <i>kedvelők</i> helyett <i>kedvelek</i> kéne, még ha ez által a rím sérül is. Az 5. és a 7–8. versszakok	

kihagyása javasolt.

CII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 102. zsoltár
Könyörgése az zsidó népnek az babilóniai fogságból való megszabadulásért.	Imádság Sion helyreállításáért (Ötödik bűnbánati zsoltár) <i>Genf, 1562.</i>
1 Hallgasd meg, Uram, kérésem, Tekénts meg esedezésem, Beszédem jusson hozzád, Ne <i>röjtsd</i> el tőlem orcád, Hajtsd énhozzám te füledet, Enyhítsd meg nagy ínségemet, Midőn kiáltok, Úr Isten, Siess, hallgass meg <i>kegyessen</i> .	1. Hallgasd meg, Uram, kérésem, Tekintsd meg esedezésem! Beszédem jusson hozzád, Ne <i>rejtsd</i> el tőlem orcád! Hajtsd énhozzám te füledet, Enyhítsd meg nagy ínségemet! Midőn kiáltok, Úr Isten, Siess, hallgass meg <i>kegyesen!</i>
2 Mert napjai életemnek <i>Olly</i> hirtelen elkelének, Mint <i>az</i> füst és <i>az</i> pára, És mint <i>az</i> tűzhely pora, Minden csontom úgy elszáradt, Szívem, mint <i>az</i> fű, elhervadt, <i>Úgyhogy</i> az én ételemet Elfelejttem kenyeremet.	2. Mert napjai életemnek <i>Oly</i> hirtelen elkelének, Mint <i>a</i> füst és <i>a</i> pára, És mint <i>a</i> tűzhely pora. Minden csontom úgy elszáradt, Szívem, mint <i>a</i> fű, elhervadt, <i>Úgy, hogy</i> az én ételemet, Elfelejttem kenyeremet.
3 Bőröm <i>csontaimhoz</i> ragadt, Keserves <i>siralmom</i> miatt Ez iszonyú ínségben, <i>Ollyatén</i> löttem szintén, Mint <i>pellikán</i> az pusztában, Siralmas kiáltásimban Ollyá <i>löttem</i> , mint <i>az</i> bagoly, Ki az kietlenben huhol.	<u>3.</u> Bőröm <i>csontjaimhoz</i> ragadt Keserves <i>siralmam</i> miatt Ez iszonyú ínségben. <i>Olyatén lettem</i> szintén, Mint <i>pelikán</i> a pusztában Sír és kiáltozik árván; Ollyá <i>lettem</i> , mint <i>a</i> bagoly, Mely a kietlenben huhol.

<p>4</p> <p><i>Ollyan</i> vagyok <i>minduntalan</i>, Mint veréb az eszterhában, <i>Azmely egyedül</i> maradt. Ellenség reám támadt, Gyaláznak engem <i>naponkint</i>, És kik <i>bosszontnak óránkint</i>, Ha kinek <i>veszél</i>t kívánnak, Énrólam példát formálnak.</p>	<p><u>4.</u></p> <p><i>Olyan</i> vagyok árvaságban, Mint a veréb eszterhában, <i>Amely egyedül</i> maradt. Ellenség reám támadt. Gyaláznak engem <i>naponként!</i> És kik <i>bosszantnak óránként</i>, Ha kinek <i>veszélyt</i> kívánnak, Példát énrólam formálnak.</p>
<p>5</p> <p>Porhamu nékem kenyerem, Mellyet étel gyanánt észem, <i>Italom könnyeimmel</i> Elegyíttem, mint vízzel <i>Az te nagy haragod miatt</i>, Kinek tüze úgy <i>föllobbadt</i>, Hogy engemet fölemelél És ismét az földhöz ütél.</p>	<p>5.</p> <p>Porhamu kenyerem nékem, <i>Melyet</i> étel gyanánt észem; <i>Italom könnyeimmel</i> Elegyítem, mint vízzel, <i>A te nagy haragod miatt</i>, Melynek tüze úgy <i>fellobbant</i>, Hogy engemet fölemeltél, Ismét a földhöz ütöttél.</p>
<p>6</p> <p>Az én időm im elmúlék, Mint az árnyék, elenyészék, Minden testem elaszta, Mint <i>az</i> lekaszált széna, <i>Azmelly</i> meg nem <i>éll</i>ed többé. De te megmaradsz örökké, És <i>az</i> te emlékezeted Mindörökké megtart <i>hired</i>.</p>	<p>6.</p> <p>Az én időm úgy elmúlék, Mint az árnyék, elenyészék; Minden testem elaszta, Mint <i>a</i> lekaszált széna, <i>Amely</i> meg nem <i>éled</i> többé; De te megmaradsz örökké, És <i>a</i> te emlékezeted, Mindörökre megtart <i>hired</i>.</p>
<p>7</p> <p>Azért kelj <i>föl</i>, <i>óh</i>, Úr Isten, Haragod ne gerjedezzen! Sion városát szánd meg, És néki kegyelmezz meg, Mert már <i>im</i> az idő eljött, És <i>azmelly</i> már sokat <i>késött</i>, Jelen vagy az az óra,</p>	<p><u>7.</u></p> <p>Azért kelj <i>fel</i>, <i>ó</i>, Úr Isten, Haragod ne gerjedezzen! Siont immáron szánd meg, És néki kegyelmezz meg! Mert már <i>ím</i> az idő eljött, És <i>amely</i> már sokat <i>késett</i>, Jelen vagy az az óra,</p>

Hogy dolga fordóljon jóra.	Melyben dolga fordul jóra.
<p>8</p> <p>Hogy <i>az</i> te szolgálid végre <i>Őszvegyűlvén ez</i> szent helyre, Elpusztult kő rakásit Kedveljék épülését, És <i>osztán az pogán</i> népek, Uram, nevedet rettegjék, <i>Ez földön</i> minden királyok Megvallják, hogy te vagy <i>urok</i>.</p>	<p><u>8.</u></p> <p>Hogy <i>a</i> te szolgálid végre <i>Ősszvegyűlvén e</i> szent helyre, Szeressék köveit is, Kedveljék még porát is. És <i>asztán a pogány</i> népek, Uram, nevedet rettegjék; <i>E földön</i> minden királyok Megvallják, hogy te vagy <i>Urok</i>.</p>
<p>9</p> <p>Mert az Úr jól <i>megépéjté</i> <i>Az Siont megékeséjté,</i> És dicsőségét itten Megmutatá ismétlen, Az nyomorultak panasszát, Meghallgatá nagy siralmát, <i>Kéréseket</i> meg nem veté, Sőt kegyelmessen tekinté.</p>	<p><u>9.</u></p> <p>Mert az Úr jól <i>megépté,</i> <i>A Siont megékesíté,</i> Dicsőségét is itten Megmutatá ismétlen. Nyomorultak sok panaszát, Meghallgatá nagy siralmát, <i>Kérésüket</i> meg nem veté, Sőt kegyesen megtekinté.</p>
<p>10</p> <p>Ezt ember híven fölírja, Hogy megmaradjon mindenha, <i>Legyen</i> emlékezete Nemzetségről nemzetre, Hogy <i>az</i> jövőndő nemzetek, Kik még <i>ez</i> földre születnek, Az mennybéli Istent áldják, <i>Ez dologért</i> magasztalják.</p>	<p><u>10.</u></p> <p>Ember ezt híven fölírja, Hogy megmaradjon mindenha; <i>Légyen</i> emlékezete Nemzetségről nemzetre, Hogy <i>a</i> jövőndő nemzetek, Kik még <i>e</i> földre születnek, A mennybéli Istent áldják, <i>E dolgáért</i> magasztalják:</p>
<p>11</p> <p>Hogy alánéz <i>onnanfelyől</i> Az ő magas <i>szenthelyéből,</i> Az mennyből <i>alánézél,</i> <i>Ez</i> földre <i>letekintél,</i> Hogy meghallja <i>kéréseket,</i> Az foglyoknak <i>ínségeket,</i></p>	<p><u>11.</u></p> <p>Hogy alánéz <i>onnan felül</i> Az ő magas <i>szent helyébül;</i> A mennyből <i>alánézell,</i> <i>E</i> földre <i>letekintell,</i> Hogy meghallja <i>kérésüket,</i> A foglyoknak <i>ínségüket,</i></p>

<p>És azokat ő megtartsa, Kiket ítélték halálra.</p>	<p>És azokat ő megtartja, Kiket ítélték halálra.</p>
<p>12</p> <p>Hogy szent neve az Istennek Az Sionban <i>dicsértessék</i>, És az Jeruzsálemben Áldassék dicsősége, Midőn az népek seregben <i>Összevűlnek ez</i> szent helyben, Az királyok is itt lesznek És szolgálnak az Istennek.</p>	<p><u>12.</u></p> <p>Hogy szent neve az Istennek A Sionban <i>dicsértessék</i>, És a Jeruzsálemben' Áldassék dicsősége, Midőn a népek seregben <i>Összevűlnek e</i> szent helyben, A királyok is itt lesznek, És szolgálnak az Istennek.</p>
<p>13</p> <p>Leveré az én erőmet Ez útban, és életemet Megrövidíté, és én Így szólék <i>keservessen</i>: Ne hagyj elvesznem, Úr Isten, Életemnek <i>közepiben</i>, Mert mindörökké <i>megvadnak</i> Eszteid el nem fogynak.</p>	<p><u>13.</u></p> <p>Leveré az én erőmet Ez útban, és életemet Megrövidíté, és én Így szólék <i>keservesen</i>: Ne hagyj elvesznem, Úr Isten, Életemnek <i>közepében!</i> Mert mindörökké <i>megvannak</i> Eszteid, el nem fogynak.</p>
<p>14</p> <p>Ez földet te teremtetted, És ekképpen helyeztetted, Csak te kezed munkája Az <i>Égnek alkotványa</i>. De ezek mind elveszendők, Uram, te megmaradsz, de ők, Mint az ruha, mind elkopnak, Szépségeikben meg nem állnak.</p>	<p><u>14.</u></p> <p>E földet te teremtetted, És ekképpen helyeztetted; Csak te kezed munkája Az <i>égnek alkotmánya</i>. De ezek mind elveszendők! Uram, te megmaradsz, de ők Mint a ruha, mind elkopnak, Szépségükben meg nem állnak.</p>
<p>15</p> <p>És midőn, Uram, akarod, <i>Őket</i> úgy elváltoztatod, Mint az elviselt ruhát, <i>Azmelly tétül</i> megszakadt. Te vagy, <i>azki</i> régen valál,</p>	<p><u>15.</u></p> <p>És midőn, Uram, akarod, <i>Őket</i> úgy elváltoztatod, Mint az elviselt ruhát, <i>Amely tél-túl</i> megszakadt. Te vagy, <i>aki</i> régen valál,</p>

Voltod változás nélkül áll, Te esztendeidnek vége Nem léssen soha örökké .	Voltod változás nélkül áll; Te esztendeidnek vége Nem léssen soha örökre .
16 Azért <i>az</i> te szolgálidnak Fiai megszorodnak, És megmaradnak végig, Azaz örök időkig, Az néked szolgáló hívek És egész ő nemzetségek Megállnak és megmaradnak, És örökké el nem fogynak.	<u>16.</u> Azért <i>a</i> te szolgálidnak Fiai megszorodnak, És megmaradnak végig, Azaz örök időkig, <i>A</i> néked szolgáló hívek És minden ő nemzetségek Megállnak és megmaradnak, És örökké el nem fogynak.
A zsoltár a részletező fogalmazás, a konkrét ószövetségi kötődések és az archaikus nyelvezet miatt lerövidítendő. Látható, hogy az Ék. 1996 is a 3–4., a 7.-től pedig az összes versszakot elhagyta. Javaslat: elhagyható a 3-4. és a 7–13. versszak. A 14. első felét és a 15. második felét pedig össze lehetne vonni („...Az égnek alkotmánya. / Te vagy, aki régen valál...”), a versszakok többi része azonban elmaradna. A lezáró jellegű 16. versszak megmaradna.	

CIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 103. zsoltár
Háláadás az bűnnek megbocsánat-jáért.	A könyörülő Isten <i>(1539) Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Áldjad, lelkem, <i>Uradat Istenedet</i> , Minden énbennem <i>dicsérje</i> szent nevét, És az ő mondhatatlan jóvoltát. No dicsérd, lelkem és az Urat áldjad, <i>Feledékenységben</i> el ne hallgassad Ő jótéteményinek sok voltát.	1. Áldjad, lelkem, <i>Uradat, Istenedet</i> , Minden énbennem <i>dicsérje</i> szent nevét És az ő mondhatatlan jóvoltát! No, dicsérd lelkem és az Urat áldjad, <i>Feledékenységben</i> el ne hallgassad Ő jótéteményinek sok voltát.
2 Adj hálát ennek , <i>azki</i> bűneidet Megbocsátja, gyógyítja sérelmidet,	2. Adj hálát néki , <i>aki</i> bűneidet Megbocsátja, gyógyítja sérelmidet,

<p>Kiment minden nyavalyádból híven, És életedet <i>veszélttől</i> megmenti, Az halál veszedelmitől megőrzi, Irgalmával megkoronáz szépen.</p>	<p>Kiment minden nagy bajodból híven, És életedet <i>veszélytől</i> megmenti, A halál veszedelmitől megőrzi: Irgalmával megkoronáz szépen.</p>
<p>3</p> <p><i>Ki életedet kegyessen táplálja: Azmi szádnak kell, bévséggel megadja, Mint az sast, megiffjét és megújét. És azkik méltatlanságot szenvednek, Azok tőle kegyessen megmentetnek, Hozzájuk nyújtja az ő jókedvét.</i></p>	<p>3.</p> <p>Aki <i>lelkedet kegyesen</i> táplálja, <i>Ami kell szádnak, bőséggel</i> megadja; Mint a sast, megiffjít és megújít. És akik méltatlanságot szenvednek, Tőle kegyesen azok megmentetnek, Hozzájuk nyújtja az ő jókedvit.</p>
<p>4</p> <p>Ő <i>utait</i> megmutatá Mózesnek, Azonképpen az Izráel népének Megjelenté nagy <i>csuda dolgait</i>, Mert ő irgalmas, kegyes és kegyelmes, Nagy <i>tűrhető</i>, jó, <i>hív</i> és engedelmes, Haraggal nem terheli szolgálait.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Ő <i>útait</i> megmutatá Mózesnek, Azonképen az Izráel népének Megjelenté nagy <i>csudadolgait</i>. Mert ő irgalmas, kegyes és kegyelmes, Nagy<i>tűrhető</i>, jó, <i>hú</i> és engedelmes, Haraggal nem terheli szolgálait.</p>
<p>5</p> <p>És hogyha bűnünkkel ő megbántatik, Néha kegyelme tőlünk <i>megvonatik</i>, De nem haragszik reánk örökké, És nem olly hirtelen pöröl mivelünk, Nem büntet <i>az</i> mi bűnünk szerint bennünk, <i>Olly</i> hajlandó ő <i>az</i> kegyelemre.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>És hogyha bűnünkkel ő megbántatik, Néha kegyelme tőlünk <i>megvonatik</i>: De nem haragszik reánk örökké, És nem mindenkor perel ő mivelünk, Nem büntet <i>a</i> mi bűnünk szerint bennünk, <i>Oly</i> hajlandó ő <i>a</i> kegyelemre.</p>
<p>6</p> <p>Úgy <i>fölepíti</i> azokhoz irgalmát, Kik ötet szeretik, félik hatalmát, Melly magas <i>az</i> szép ég <i>ez</i> föld felett,</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Úgy <i>felépíti</i> azokhoz irgalmát, Kik szeretik őt, félik ő hatalmát, Mily magas <i>a</i> szép ég <i>e</i> föld felett. Minden bűnünket mitőlünk oly</p>

<p>Minden bűnünket mitőlünk oly messze Ő elfordítja szinte, mint <i>melly</i> messze Az <i>napkelettől</i> az napenyészet.</p>	<p>messze Ő elfordítja, szinte mint <i>mely</i> messze A <i>napkelettől</i> a napenyészet.</p>
<p>7</p> <p>Mint az atya fiaihoz kegyelmes, Ő is azokhoz igen engedelmes, Kik őt igazán félik, tisztelik. Mert jól tudja, <i>melly</i> gyarló az <i>mivoltunk</i> És hogy mi <i>olly</i> romlott emberek vagyunk, Mint az por, <i>melly</i> az <i>széltől</i> hintetik.</p>	<p>7.</p> <p>Mint az atya fiaihoz kegyelmes, Ő is azokhoz igen engedelmes, Kik őt igazán félik, tisztelik, Mert jól tudja, <i>mily</i> gyarló a <i>mi voltunk</i>, És hogy mi <i>oly</i> romlott emberek vagyunk, Mint a por, <i>mely</i> a <i>széltől</i> hintetik.</p>
<p>8</p> <p>Ember <i>életi</i> az fűhöz hasonló, Főlnő, és zöldül, de hamar elmúló, Mint az gyenge virág az sík mezőn, <i>Mellyet mihelt</i> megfúval az meleg szél, Elhull és hervad, ékessége elkél, Ember nem tudja, hol volt s' hova lón.</p>	<p>8.</p> <p>Ember <i>élete</i> a fűhöz hasonló, Felnő és zöldül, de hamar elmúló, Mint a gyenge virág a sík mezőn, <i>Melyet mihelyt</i> megfúval a meleg szél, Elhull és hervad, ékessége elkél, Ember nem tudja, hol volt, hova lón.</p>
<p>9</p> <p>De az Úr kegyelme örökké megáll Azokon, kik őt félik igazsággal, És <i>firól fira</i> terjed irgalma, Azokon, kik megtartják ő kötését, <i>Az kik</i> gyakran <i>megemléjtik</i> törvényét, És azok szerint járnak mindenha.</p>	<p>9.</p> <p>De az Úr kegyelme örökké megáll Azokon, kik őt félik igazsággal, És <i>firól-fira</i> terjed irgalma Azokon, kik megtartják ő kötését, <i>Akik</i> gyakran <i>megemléjtik</i> törvényit, És azok szerint járnak mindenha.</p>
<p>10</p> <p>Az Úr az mennyben <i>helhezette</i> székit, Kiben gyakorolja igaz ítéletit, Országása kihat minden rendre,</p>	<p><u>10.</u></p> <p>Az Úr a mennyben <i>helyeztette</i> székit, Hol gyakorolja igaz ítéletit; Ő országása kihat mindenre. Isten angyali, áldjátok az Urat,</p>

Isten angyali, áldjátok az Urat, Ti, erős lelkek, kik ő akaratját Tésszitek, és jártok ő kedvére.	Ti erős lelkek, kik ő akaratját Megteszitek, járván ő kedvére!
11 <i>Dicsérjétek</i> őt, minden ő seregi, Kik <i>az</i> mennyekben szolgáltok őnéki, És kik őrzitek szent akaratját, Áldjátok az Urat, minden állatok, Ő nagy birodalmát magasztaljátok. Áldjad, lelkem, örökké az Urat.	11. <i>Dicsérjétek</i> őt, minden ő seregi, Kik <i>a</i> mennyekben szolgáltok őnéki, És cselekszitek szent akaratját! Áldjátok az Urat, minden állatok, És birodalmát fenn magasztaljátok, Örökké áldjad lelkem az Urat!
<p>A 4–6. és a 10. versszak elhagyható, mint az Ék. 1996-ban. A 7/2-ben az <i>engedelmes</i> szó jelentése (‘megbocsátó’, aki elengedi a bűnt) magyarázandó. A 11. versszakban módosítási javaslat: „Dicsérjétek az Urat ő seregi,”. Az <i>Urat</i> szó betevését az előző versszak kihagyása s annak folyományaként a tárgy határozottabb megnevezésének célja indokolhatja, valamint az <i>ő</i> névmás ismétlésének az elkerülése. S ezáltal a 4. sor szövegmódosításakor az <i>Urat</i> szó is helyettesíthető lesz az egyszótagú <i>őt</i>-tel. A 4–5. sor módosítását az <i>állat</i> ‘(élő) lény’ és részben a <i>birodalom</i> szó ottani jelentésének a problémái javallják: „Minden teremtményei, őt áldjátok, / És mindenütt fennen magasztaljátok,”; vö. RK 22: „Áldjátok az Urat minden ő teremtményei, az ő uralkodásának minden helyén”; ÚF: „Áldjátok az Urat, ti teremtményei, / Mindenütt, ahol uralkodik!”. A zsoltár befejező mondatát felkiáltó jel (!) zárja.</p>	

CIV. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 104. zsoltár
Dicséreti az Istennek az teremtett dolgokról és mindeneknek szép rendiről.	A Teremtő dicsősége <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Áldjad, lelkem, az Urat és tisztöld, Dicsőségével rakva menny és föld, <i>Az te fölséged,</i> Uram, nagy és erős, <i>Az te ékességed</i> nagy, szép és fényös, Te öltözeted ékes és tiszta,	1. Áldjad lelkem az Urat és tisztöld, Dicsőségével rakva menny és föl. <i>A te felséged</i> Uram, nagy és erős, <i>A te ékességed</i> nagy szép és fényös. Te öltözeted ékes és tiszta,

<p>Szép világosság származik róla, Az egeket szélessen kiterjeszted, Mint egy kárpitot, úgy fölékesíted.</p>	<p>Szép világosság származik róla. Az egeket szélesen kiterjesztéd, Mint egy kárpitot, úgy felékesítéd.</p>
<p>2</p> <p>Az vizet környüled, mint kamarát, El-fölkottad, mint szép palotát, Az felhőkön úgy jársz, mint egy szekéren, Az szelek szárnyokon hordoznak szépen, Angyalidat sebes széllé teszöd, Mint száguldó postákat kiküldöd, Mendörgés, tűzláng, villámás előtted, Mint kész szolgálád, úgy függnek tetőled.</p>	<p>2.</p> <p>A vizet körüléd, mint kamarát, Jól megépítéd, mint szép palotát. A felhőkön úgy jársz, mint egy szekéren, A szelek szárnyukon hordoznak szépen. Angyalidat sebes széllé teszed, Száguldó postáidként kiküldöd; Mennydörgés, tűzláng, villámlás előtted, Mint kész szolgálád, úgy függnek tetőled.</p>
<p>3</p> <p>Az föld <i>fondamentomát</i> megvetéd, <i>Azmellyre erőssen</i> helyeztetéd, Hogy azon mindenkoron megállana, És helyéből soha ki nem <i>mozdulna</i>, Ki azelőtt az nagy <i>mélségekben</i>, Vízzel mint ruhával volt elfödvén, Az nagy vizek őrajta föllyül folytak, Kik az nagy hegyeken is <i>fellyülmúltak</i>.</p>	<p>3.</p> <p>A föld <i>fundámentomát</i> megvetéd, <i>Amelyre erősen</i> helyzetted, Hogy azon mindenkoron megállana, És helyéből soha ki nem <i>mozdulna</i>. Mely azelőtt a nagy <i>mélységekben</i> Vízzel, mint ruhával volt elfödvén; Ő rajta a nagy vizek felül folytak, Kik a nagy hegyeken is <i>felülmúltak</i>.</p>
<p>4</p> <p>De mihelyen te megfeddéd őket, Mégfutamának feddésed előtt, Hogy meghallák mennydörgését te szódnak, Az földről sietvén elszaladának: Az nagy hegyek fölemelkedének, És az <i>mél</i> völgyek mind kitetszének, Minden megtartja ő tulajdon helyét, <i>Mellyet fölséged</i> nékiek engedett.</p>	<p>4.</p> <p>De mihelyen te megfeddéd őket, Mégfutamának feddésed előtt; Hogy meghallák mennydörgését te szódnak, A földről sietvén elszaladának. A nagy hegyek fölemelkedének, És a <i>mély</i> völgyek mind kitetszének; Minden megtartja ő tulajdon helyét, <i>Melyet Felsőged</i> nékiek engedett.</p>

<p>5</p> <p>Határát <i>az</i> nagy tenger megtartja, Azt <i>semmiképpen</i> által nem hágja, Hogy többé <i>ez</i> fölemelkedett földek Ő vize miatt el ne merüljenek, Az kútfejeket <i>az</i> szép völgyeken <i>Te fölséged</i> rendelte nagy szépen, Az patakok, kik innen kicsordulnak, Az hegyek között zengedezve folynak.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>Határát <i>a</i> nagy tenger megtartja, Azt <i>semmiképen</i> által nem hágja, Hogy többé <i>e</i> fölemelkedett földek Ő vize miatt el ne merüljenek. A kútfejeket <i>a</i> szép völgyeken <i>Te Felséged</i> rendelte nagy szépen; A patakok, mik innen kicsordulnak, A hegyek között zengedezve folynak.</p>
<p>6</p> <p>Arra, hogy <i>az</i> mezőn járó barmok És az erdőn lakó vadállatok <i>Ez</i> vizekben és ez szép kútfejekben Igyanak és megújuljanak szépen. <i>Ez</i> helyen ember hall ékes zengést, Égi <i>madaraktúl</i> szép éneklést, <i>Az</i>kik <i>az híves</i> zöld ágakon ülnek, És gyönyörűségessen énekelnek.</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Arra, hogy <i>a</i> mezőn járó barmok És az erdőn lakó vadállatok <i>E</i> vizekben és a szép kútfejekben Igyanak és megújuljanak szépen. <i>E</i> helyen ember hall ékes zengést, Égi <i>madaraktól</i> szép éneklést, <i>Akik a hűvös,</i> zöld ágakon ülnek, És gyönyörűségesen énekelnek.</p>
<p>7</p> <p>Az nagy hegyeket te onnan <i>felől</i> Megnedvesítéd <i>az</i> magas <i>égből</i>, Hogy <i>az</i> te jó <i>bővséges</i> kezeiddel <i>Ez</i> földet betöltésed szép <i>gyümölcssekkel</i>, És <i>az baromnak</i> szénát adsz <i>béven</i>, Kiket teremtesz <i>széllel</i> az réten, És ő munkája által az embernek, Füvet és búzát adsz ő életinek.</p>	<p><u>7.</u></p> <p><i>A</i> nagy hegyeket te onnan <i>felül</i> Megnedvesítéd <i>a</i> magas <i>égbül</i>, Hogy <i>a</i> te jó, <i>bővséges</i> kezeiddel <i>E</i> földet betöltésed szép <i>gyümölcsökkal</i>. És <i>a barmoknak</i> szénát adsz <i>bőven</i>, Miket teremtesz <i>széjjel</i> a réten, És az ő munkájából az embernek, Füvet és búzát adsz ő életének.</p>
<p>8</p> <p><i>Vigasságra</i> bort adsz az embernek, És kenyért adsz, kitől <i>erőssödjék</i>. Olajt is bőven engedsz <i>önékie</i>, Hogy az ő színe szépen <i>fényljkék</i> tőle. Te megöntözöd az <i>élő fákat</i>,</p>	<p><u>8.</u></p> <p><i>Vigasságra</i> bort adsz az embernek, És kenyért adsz, melytől <i>erőssödjék</i>, És olajt bőven engedsz <i>önékie</i>, Hogy az ő színe szépen <i>fényljkék</i> tőle. Te megöntözöd az <i>élő fákat</i>,</p>

<p>És az szép nevendék cédrusokat, Kiket az <i>Libanus</i> hegyen ültettél, Megnedvesítéd szép hasznos <i>essőkkel</i>.</p>	<p>És a szép növendék cédrusokat, Miket a <i>Libanon</i> hegyen ültettél, Megnedvesítéd szép hasznos <i>esőkkel</i>.</p>
<p>9</p> <p>Holott az madárkák fészket raknak, És kiköltésre fészkekben tojnak, Az eszterág is ő fészket ott rakja, Az jegenyefákon vagy on hajlékja. Az magas hegyeken az vadkecskék És az szarvasok helyet keresnek, Az kősziklák közt laknak az patkányok, Az hörcsököknek ott az ő barlangjok.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>10</p> <p>Az holdat helyeztetted az égre, Hogy az esztendőt ossza részekre. Tudja az fényes nap, hol kell lemenni, És tudja <i>utát odavezérelni</i>. Te szerzetted az nagy setétséget, Hogy megvállassza naptól az éjjel, És <i>éjszaka</i> az erdei sok vadak Az ő <i>barlangjokból</i> előballagnak.</p>	<p><u>10.</u></p> <p>A holdat helyeztetted az égre, Hogy az esztendőt ossza részekre; Tudja a fényes nap, hol kell lemenni, És tudja <i>útját oda vezérelni</i>. Te szerzetted a nagy setétséget, Hogy elvállassza naptól az éjjel, És <i>éjszaka</i> az erdei sok vadak Az ő <i>barlangjokból</i> előballagnak.</p>
<p>11</p> <p>Azonképpen az oroslánkölkek Az Úr Istentől ételt keresnek, Ordítanak az prédára éhség miatt, Hogy megtölthessék az ő éh gyomrokat. De mihelt az fényes nap fölvirrad, Ki-ki mind ő barlangjába szalad, És ott lesznek és fekesznek csendesszen, Míglen ismétlen setét estve lészen.</p>	<p><u>11.</u></p>

<p>12</p> <p>Az ember reggel <i>fölkél</i> idején, És tisztí szerint munkára <i>megyen</i>, Szántóföldre, rétre, <i>kertben</i>, <i>szőlőben</i>, És ott munkálódik mind <i>estveiglen</i>. Uram, melly nagy <i>az</i> te bölcseséged, És bölcseséges cselekedeted! Nagy dolgaidnak, Uram, nincsen száma, Kikkel mind <i>ez</i> föld kerekése rakva.</p>	<p><u>12.</u></p> <p>Az ember reggel <i>fölkél</i> idején, És tisztí szerint munkára <i>mégyen</i>, Szántóföldre, rétre, <i>kertbe</i>, <i>szőlőben</i> És munkálódik ott mind <i>estéiglen</i>. Uram, mily nagy <i>a</i> te bölcseséged, És bölcseséges cselekedeted! Nagy dolgaidnak, Uram, nincsen száma, Mikkel mind <i>e</i> föld kerekése rakva.</p>
<p>13</p> <p>Ha meggondoltatik az nagy tenger, Meg nem számlálhatja ott az ember Az halakat és az sok állatokat, Külömb formákban aprót és nagyokat. Azon elmennek az sok nagy hajók, Az nagy cethalak úsznak alattok, Kiket arra szerzettél az tengerben, Hogy ők ott játszódjanak jókedvekben.</p>	<p><u>13.</u></p>
<p>14</p> <p>Minden állat, Uram, tereád néz, Szemeit emelvén <i>felségedhez</i>, Eledelt adsz nekik ő <i>idejekben</i>, Elődben gyűlnek néked esedezvén. És te mind megelégitéd őket, Ha megnyitod <i>bévséges</i> kezedet, Nem <i>leszen</i> senkinek semmi szüksége, Mert te jól tudod, kinek mi szüksége.</p>	<p><u>14.</u></p> <p>Minden állat, Uram, tereád néz, Szemeit emelvén <i>Felségedhez</i>, Eledelt adsz nekik ő <i>idejükben</i>. Elődbe gyűlnek néked esedezvén. És te mind megelégitéd őket, Ha megnyitod <i>bőséges</i> kezedet: Nem <i>leszen</i> senkinek semmi szüksége, Mert te jól tudod, kinek mi szüksége.</p>
<p>15</p> <p>De ha elrejtéd orcádat tőlek, Megrettennek és ottan ledőlnek,</p>	<p><u>15.</u></p> <p>De ha elrejtéd orcádat tőlek, Megrettennek és ottan ledőlnek.</p>

<p>Ha lehelletit megvonszod azoknak, Ottan elhullnak és porrá változnak. De ha <i>rajok</i> lehellesz ismétlen, Legottan mind <i>megéllenek</i> szépen, Mert tetőled ők megelevenednek, És te <i>megújítod</i> színét ez földnek.</p>	<p>Ha lehelletit megvonszod azoknak, Ottan elhullnak és porrá változnak. De ha <i>rajok</i> lehellesz ismétlen, Legottan mind <i>megélednek</i> szépen, Mert tetőled ők megelevenednek, És te <i>megújítod</i> színét <i>e</i> földnek.</p>
<p>16</p> <p>Az Úrnak <i>legyen</i> örök tisztesség, És övé <i>legyen</i> minden dicsőség, Örül az Úr ő csuda dolgaiban, Gyönyörködik teremtett állatiban. <i>Tekintésétől</i> ez föld megrémül, És az ő <i>haragjától</i> megrendül, Reszketvén az nagy hegyek füstölögnek, Hogyha az Úrtól ők megillettetnek.</p>	<p>16.</p> <p>Az Úrnak <i>légyen</i> örök tisztesség, És övé <i>légyen</i> minden dicsőség! Örvend az Úr ő csuda dolgaiban, Gyönyörködik ő minden munkáiban. <i>Tekintésétől</i> a föld megrémül, És az ő <i>haragjától</i> megrendül; Reszketvén <i>a</i> nagy hegyek füstölögnek, Hogyha az Úrtól ők megillettetnek.</p>
<p>17</p> <p>Az Úrnak dicséretet éneklek, Valamíg én <i>ez</i> világon élek, Az Úr Istent én egész életemben <i>Dicsérem</i> és áldom szép éneklésben, De viszontag azt kérem ötőle, Hogy éneklésem <i>jókedvvel</i> vegye, És <i>osztán</i> teljes szivemből örvendek, Szép énekeket mondván szent nevének.</p>	<p>17.</p> <p>Dicséretet az Úrnak éneklek, Valamíg én <i>e</i> világon élek; Az Úr Istent én egész életemben <i>Dicsérem</i> és áldom szép éneklésben. De viszontag azt kérem ötőle, Hogy éneklésem <i>jó kedvvel</i> vegye, És <i>asztán</i> teljes szívből örvendezek, Szép énekeket mondván szent nevének.</p>
<p>18</p> <p>Az Isten-utáló bűnös népek Ez földről szörnyen eltöröltetnek, Úgyhogy közölök senki meg nem marad, Óh, én lelkem az nagy Úr Istent áldjad.</p>	<p>18.</p>

A zsoltárt az ószövetségi világszemléletet tükröztető volta és hosszúsága miatt közénekeskönyvben kívánatos lerövidíteni. Azok a versszakok (vagy jó részüik) azonban, amelyek Istennek a teremtményeiről való gondoskodását, életük rendjét (költői szépséggel is) ábrázolják, lehetőleg megtartandók. Az *ö-ző* alakok akkor is a mai köznyelvekre cserélendők (1. versszak: *tiszteld, fényes*), ha ennek a rím kárát vállalja. Így javaslat: az első versszak után a 2–5., majd a 8–9., a 11., 13. és a 18. kimarad. Az előtte lévő kihagyás miatt a 6/1 és a 6/3 eleje módosul: „Rendelted: a mezőn járó barmok”, illetve: „A vizekben...”. A 7/6-ban a *Kiket/Miket Melyet*-re cserélendő (a nyelvtani egyeztetés miatt egyes szám kell). A 8/8 pedig (a következő versszak elmaradása miatt is) így változhat: „Kenyeret és bort adsz *ő* életének.” (ugyanígy van az Ék. 1921/2001-ben is). A 14/1-re javaslat: „Minden teremtmény, Uram, reád néz.”.

CV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 105. zsoltár
Háláadása az Isten népinek.	Isten csodatettei velünk <i>Genf, 1562.</i>
1 Adjatok hálát az Istennek, Imádkoztatok szent nevének, Hirdessétek <i>dicséretét</i> És minden jótéteményét, Beszéljétek <i>az</i> nép előtt Nagy csudáit, <i>mellyeket</i> tött.	1. Adjatok hálát az Istennek, Imádkoztatok szent nevének! Hirdessétek <i>dicséretét</i> :/ És minden jótéteményét! Beszéljétek <i>a</i> nép előtt Nagy csudáit, <i>melyeket</i> tött!
2 Néki vígan énekeljétek, Csuda dolgait <i>dicsérjétek</i> , Magasztaljátok szent nevét, Kik szívből féltitek őtet, Örüljön azoknak szívek, Kik az Úrról értekeznek .	2. Néki vígan énekeljétek, Sok csuda dolgát <i>dicsérjétek!</i> Magasztaljátok szent nevét, :/ Kik szívből féltitek őtet! Örvendjen azoknak szívek, Kik az Úrról emlékeznek!
3 Keressétek <i>ez</i> kegyes Urat, És annak színét és hatalmát	3. Keressétek <i>e</i> kegyes Urat És az ő színét és hatalmát!

Meggondoljátok dolgait, Ne felejtsetek csudáit, Ítéletit hirdessétek, <i>Mellyek ő szájából jöttek.</i>	Meggondoljátok dolgait, :/ Ne felejtsetek csudáit! Ítéletit hirdessétek, <i>Mellyek ő szájából jöttek!</i>
4 Ti, Ábrahámnak nemzetségi, Istennek választott szolgálói, Kik Jákobtól származtatok, És választott fiak vattok, Mi Urunk ez kegyes Isten, Azki regnál mindeneken.	<u>4.</u>
5 Megemlékezik szünetlenől Az ő szentséges kötéséről, És az ő igaz igéje Ezer és több nemzetségre, Mindörökké megáll frigye, Mellyet Ábrahámmal szerze.	<u>5.</u>
6 Megemléjti ő esküvését, Mellyet az Izsák atyánknak tett, És megígérte Jákobnak, Azki bizonynal hűn annak, Hogy az Izráel kötése Megmaradna mindörökké.	<u>6.</u>
7 Mondván: (vedd eszedben ez igét) Néked adom az Kánán földét, Te azt örökségül bírod, Zsinóroddal részre osztod: Noha küsded volt seregek, Kevesek és idegenek:	<u>7.</u>
8 Ottan népről népre térének,	<u>8.</u>

<p>Országról országra menének, És az Úr mind vélek vala, Hogy népe kárt ne vallana, Úgy, hogy az ő nagy ereje Az királyokat elverte.</p>	
<p>9</p> <p>Én kenőttemet ne bántsátok, Prófétáimnak ne ártsatok. Az földre küldé éhséget, Elfogyatá kenyereket, Osztán egy embert bocsáta, Azki öelöttök járna.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>10</p> <p>Ez vala József, ki egy Úrnak Szolgául eladaték annak, És ő békóba vétteték, Ő testére vas vereték, Míglen az idő eljönne, Hogy Isten őt kimentené.</p>	<p><u>10.</u></p>
<p>11</p> <p>Az ő nagy bölcs jövendölése Az ő nevét híressé tőtte, Az király érette küldé, És fogságból kivétette, Az népnek regnáló Ura Rabságból őt kioldozta.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>Az ő házán őt teljességgel Úrrá tévé nagy tisztességgel, Hogy néki mind nagy és kicsen Alája vetetvén legyen, Hogy az fő-fő népet bírja És az véneket oktassa.</p>	<p><u>12.</u></p>

<p>13</p> <p>Osztán bémene az Izráel Az Egyiptomba cselédivel, Az Jákob ott jövevény lón, Az Kám földén nagy néppé lón, Úgy szaporodék népével, Erősb lón ellenségínél.</p>	<p><u>13.</u></p>
<p>14</p> <p>De az Úr Isten ő szíveket Úgy elfordítá elméjeket, Hogy az ő népeit ezek Szörnyen gyűlölnie kezdék, Hogy őket nagy álnoksággal, Elfogyatnák hamissággal.</p>	<p><u>14.</u></p>
<p>15</p> <p>Az Mózeset hozzájok bocsátá, Ki ötet hívséggel szolgálá, Az elválasztott Áronnal, És nékiek ezek által Nagy csudáit megmutatá, Az egész Kám tartományba.</p>	<p><u>15.</u></p>
<p>16</p> <p>Setétséget küldé az földre, Ki minden helyeket ellepe, Ezek ketten mind megtévék, Mít Isten hagyá nékiek, Az vizet vérré fordítá, Az halakot mind megfojtá.</p>	<p><u>16.</u></p>
<p>17</p> <p>Az földre békák rohanának, Úgyannyira, hogy elmászanak Az király kamarájában, És mihelt szóla, legottan Számptalan rút féreg terme,</p>	<p><u>17.</u></p>

Sok tető omla az földre.	
18 Esső helyett hánya köveket, Tűzlánggal az szőlővesszőket Elveszté az fügefákat, Kiirta itt minden fákat, És mihelt ismétlen szóla, Számptalan sok sáska juta.	<u>18.</u>
19 Az füvet ez földön ez férgek És az gyümölcsöt mind elévék, Elsőszültöket megölé Ez országban, és kivivé Ő népét nagy gazdagsággal, Sok ezüsttel és arannyal.	<u>19.</u>
20 Ő táborokban az emberek Semmi betegségben nem estek. Úgyhogy az egyiptomiak Kimenéseken vigadtak, Hogy tőlük legyen mentségek, Kik miatt volt nagy félelmek.	<u>20.</u>
21 Egy ködvel befedezte őket, Mellyet fölöttök kiterjesztett, Az égen tüzet támaszta, Ki éjjel világot tartá. Sok fürjet ada nékiek, Miheltyen ötöle kérték.	<u>21.</u>
22 Égi kenyérrel őket tartá, És az kősziklát felszakasztá, Kiből az víz az szárazra, Mint egy patak kibuzdúla,	<u>22.</u>

Mert emléjte ígéretet, Mellyet az Ábrahámnak tett.	
23 Népét vígsággal ő kihozta Választott népét <i>vigasztalta</i> , Az pogányok tartományát, Ezeknek adá jószágát , Kit <i>kezekkel</i> munkálkodván Szerettek volt ez országban.	23. Népét vígsággal ő kihozta, Választott népét <i>vigasztalta</i> . A pogányok tartományát, <i>∴</i> : Ezeknek adta országát , Mit <i>kezükkel</i> munkálkodván Szerettek volt ez országban.
24 Ezt nékiek azért mívelte, Hogy <i>gondjok lenne</i> törvényére, Hogy fogadnák az ő szavát, És tennék parancsolatját , És örökké megörzenék , Kiért dicséret Istennek.	24. Ezt nékiek azért mívelte, Hogy <i>gondjuk legyen</i> törvényére, Hogy fogadják meg ő szavát, <i>∴</i> : Megtartsák parancsolatát , És örökké megőrizték , Melyért dicséret Istennek!
<p>A zoltár részletező leírással és nyilvánvalóan sok konkrét ószövetségi vonatkozással beszél el Isten csodatételeit és támogatását az egyiptomi tíz csapás, a kivonulás, a pusztai vándorlás során, valamint Kánaán elfoglalásakor. Ezért a szöveg lerövidítendő. Az első három versszak általában szólít fel Isten dicséretére, tehát megtartandó. A 23–24. versszakok meghagyását az magyarázhatná, hogy mintegy visszautalva jelzik az előző versszakok, az egész zoltár tartalmát, s le is zárják a szöveget. Épp a kihagyások miatt azonban az első három versszak és az utolsó kettő szövege között ekkor egyfajta törés lesz: az általános felhíváshoz egy bizonyos egyedi eseményre, eseménysorra való utalás társul, mégpedig csonkán és nyelvi problémákkal. Így – bár ez kétségtelenül nem adja vissza a zoltár tartalmát – jobbnak látszik csak az 1–3. versszakok meghagyása, mint az Ék. 1921/2001-ben is. Egyébként a 23/4-ben a <i>jószágát országát</i>-ra változtatása indokolatlan: nehezíti az amúgy is bonyolult összetett mondat megértését, s szóismétléshez is vezet (1. 6. sor). Itt arról van szó, hogy Isten Izrael népének adta a pogányok földjét, és mindazt a vagyont is, amit ők ott kezük munkájával megszereztek. A 24. versszak módosításai viszont elfogadhatók. A feltételes mód latin hatásra (conjunctivus-kötőmód) kialakult felszólító szerepű régies használata imperativusi, felszólító módú alakokkal helyettesítődik.</p>	

CVI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 106. zsoltár
Előszámlálása az Isten sok jóté- ményinek az Izráel népéhez és büntetésinek az ő bűnökért.	Isten kegyelme népéhez <i>Genf, 1562.</i>
1 Az Urat áldjátok, mert jó, Irgalma örökkévaló, <i>Vajjon s'</i> kicsoda mondhatná ki Az ő nagy erős hatalmát? Sok és nagy az ő <i>dicséreti</i> , Kinek ki tudhatná számát?	1. Az Urat áldjátok, mert jó, Irgalma örökkévaló! <i>Vajon</i> kicsoda mondhatná ki Az ő nagy erős hatalmát? Sok és nagy az ő <i>dícséreti</i> , Melynek ki tudhatná számát?
2 <i>Bódog, azki</i> az Úr szavát Megőrzi parancsolatját, Uram, <i>rólam emlékezzél</i> meg Népedhez való kedvedért, Kérlek, engemet látogass meg <i>Idvözítő</i> szerelmedért.	2. <i>Boldog, aki</i> az Úr szavát, Megőrzi parancsolatát. Uram, <i>énrólam emlékezz</i> meg! Népedhez való kedvedért, Kérlek, engemet látogass meg <i>Üdvözítő</i> szerelmedért!
3 Hogy jovaival élhessek Te választott <i>hiveidnek</i> És hogy szívem örvendezhessen Örömén <i>az</i> te népednek, És az te nagy dicsőségeden Örök <i>népedvel</i> örvendjek.	3. Javaival hogy élhessek Te választott <i>híveidnek</i> , És hogy szívem örvendezhessen Örömén <i>a</i> te népednek, És örökséged örömében A te népeddel örvendjek.
4 Atyáinkkal egyetemben Vétkeztünk fölséged ellen, Tettünk nagy sok gonoszságokat, Éltünk rút, hamis életben, Eleink nem nézték dolgodat Az Egyiptomnak földében.	4.

<p>5</p> <p>Hozzájok kegyességedet Nem nézték sok jótétedet, Ellened sokszor cselekedvén Amaz Veres-tenger mellett, Mégis megsegíté az Isten, Megmutatá nagy erejét.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Az Veres-tengert megfeddé, S' menten elszárada vize. Általvivé az nagy mélységen, És az iszonyú nagy pusztán, Megmenté gyűlölői ellen Kegyetlen kézből kihozván.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p> <p>Ellenségek birtokából Kiszabadítá markokból, Víz elnyelé az ellenséget, Egy sem marada közölek, Ott vövék eszekben igéjét Hivék, és nevét dicsérek.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Hamar elfelejték ismét Az ő sok csudatételét, Segédséget tőle nem kértek, Kívánságokra indultak, Az pusztán Istent megkísérték, És nagy hatalmát próbálták.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Ott kívánságok bétölték, Sok étel nékik adaték, Úgyhogy végre ugyan megunták: Az táborban Mózes ellen És az Áron ellen támadtak,</p>	<p><u>9.</u></p>

Kiket választott az Isten.	
10 Az föld fölnyílék, és Dátánt Elnyelé és az Abiránt. Az patvarkodókra hirtelen Tűz esék, s' elveszté őket. Borjút öntének Oreb hegyen, Annak tőnek tisztességet.	<u>10.</u>
11 Tiszteket úgy elcserélék, Mint ha volna ő istenek, Barom képbén, ki szénát eszik, Elfelejték az megmentőt, Istenre nem lőn gondjok nekik, Ki Egyiptomban csudát tőt.	<u>11.</u>
12 Ő csudáit Kám országban Nem gondolták meg magokban, Melly nagy rettenetes dolgokat Tőn az Veres-tenger mellett, Kin megindítván nagy haragját, Megölni akará őket:	<u>12.</u>
13 Ha az elválasztott Mózes Nem látott volna az néphez, És ebben ellent nem tart vala, És ha Istennek haragját Ő el nem fordította volna, Elveszti vala táborát.	<u>13.</u>
14 Az jó földet megutálák, Kit azelőtt ohajtottak, Ő beszédinek nem hívének, Morgolódtak sátorokban,	<u>14.</u>

<p>És az ő szavát nem követték Ő kemény nyakó voltokban.</p>	
<p>15</p> <p>Kin megharagvék az Isten, Ő kezeit fölemelvén, Hogy az pusztán őket leverje, És őket magvokkal együtt Egy helyről másikra kergesse, És eloszlassa mindenütt.</p>	<p><u>15.</u></p>
<p>16</p> <p>Ottan hamar az ő szívek Az Baál-Peórra csüggedtek, Övének halott áldozatot, Kiért ismétlen az Isten Rájok bocsáta csapásokat, Mert megbúsíták szertelen.</p>	<p><u>16.</u></p>
<p>17</p> <p>Míglén Fineas fölkele, És ő bűnöket megfeddé, Ki által az csapás megszűnék. Igazságára nékie Ez dolog tulajdonítaték Mind örökkön és örökké.</p>	<p><u>17.</u></p>
<p>18</p> <p>Ismét haragra indíták Kútjánál az háborgásnak. Kin az Mózes sok gonoszt látott, És tőlök sok bűt szenvedett, Szívében úgy megbúslakodott, Hogy nyelve csaknem vétkezett.</p>	<p><u>18.</u></p>
<p>19</p> <p>Pogány népet el nem törlek, Mint Isten hadta nékiek, Hanem azokkal eleggyültek,</p>	<p><u>19.</u></p>

<p>Az ő dolgokat tanulták, És ő bálványokat tisztelték, Kik fogdosó hálók voltak.</p>	
<p>20</p> <p>Mert ők az önnön fiokat És az ő szép leányokat Az ördögöknek föláldozták. Ártatlan vért kiontának, Fiokat áldozatra adták Az kánáni bálványoknak.</p>	<p><u>20.</u></p>
<p>21</p> <p>Az földet megfertezteték Ő öldöklő véres kezek, Ő magokat is megmocsolák Sokféle gonoszságokban, Mert mélyen el-béburulának Az bálványi bujaságban.</p>	<p><u>21.</u></p>
<p>22</p> <p>Az Isten rájok haragvék És megindula ellenek, Örökségitől elirtózik, Őket adá pogány kézben. Kik őket szertelen gyűlölték, Úrrá tévé az ő népén.</p>	<p><u>22.</u></p>
<p>23</p> <p>Kik őket keményen gyötrék, Nehéz kezekkel terhellék: Gyakran kimenté ez veszélből, Mégis ellene járanak, Hogy sanyargának illy veszettől, Hamisságok oka annak.</p>	<p><u>23.</u></p>
<p>24</p> <p>De mégis az kegyes Isten Megtekinté ínségeiben,</p>	<p><u>24.</u></p>

<p>Meghallgatá ohajtásokat, Ő kötésit megemléjté. Megszáná nagy nyavalyájokat, És nékik megkegyelmeze.</p>	
<p>25</p> <p>Hozzájok enyhité ismét, Kik fogságban tarták őket, Segéts, Úr Isten, és hozz öszve Az pogányok közüül széllél, És szent nevedet örvendezve Dicsérjük nagy dicsőséggel.</p>	<p><u>25.</u></p>
<p>26</p> <p>Az Úr fölmagasztaltassék, Istene az Izráelnek, <i>Dicsértessék az ő szent neve</i> És hogy örökké úgy legyen, Minden nép ígyen szóljon erre: Dicsőség az Úrnak, Ámen.</p>	<p>26.</p> <p>Az Úr <i>felmagasztaltassék</i>, Istene az Izráelnek: <i>Dicsértessék az ő szent neve!</i> És hogy örökké úgy legyen, Minden nép ígyen szóljon erre: Az Úrnak dicsőség! Ámen.</p>
<p>A 2. versszakban az első felkiáltó jel (!) szükségtelen, mondatot vág ketté; a párhuzamos szerkezet második fele (a záró két sor) is mutatja, hogy itt a „Népedhez való kedvedért,” sor az előzővel függ össze. A <i>kedvedért</i> (2/4) és a <i>szerelemédért</i> (2/6) szavak megjegyzetelhetők, a jelentésük: 'kegyelmedért', ill. 'szeretetedért'. A 3/5, 3/6-ban föltehetőleg az <i>Örök népeddel</i> szerkezet ma nehezebben érthető volta a változtatás oka, vö. ÚF 5: „örülhessek néped örömének, / és dicsőíthesselek örökségeddel együtt!”. A dicsőítés tehát ott van, ami az Ék. 5. sorából (<i>dicsőségeden</i>) kihagyatott. A legjobb lenne talán meghagyni az eredeti szöveget annyi eltéréssel, hogy az <i>Örök népeddel Örökségeddel</i>-re lenne cserélve. Ekkor a párhuzamos szerkesztés mutatná a <i>néped</i>-nek és az <i>Örökséged</i>-nek az egyházi nyelvben azonos jelentését is. A 4.-től a 25. versszakig a kihagyás, az Egyiptomból való megszabadítás részletező leírásának az elhagyása javasolt. A 26. versszak záró funkcióját a kihagyás nem sérti.</p>	

CVII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 107. zsoltár
Előszámlálása az Isten megszabadításának, melyet az embereknek szokott gyakran megmutatni.	A megváltottak hálaéneke <i>Bourgeois L., Lyon, 1547.</i>
1 <i>Dicsérjétek az Urat, Mert nagy ő jóvolta, És örökké megmarad Az ő nagy irgalma. Azkik megváltattak Ő általa kegyessen Kintől megtartattak, Őtet dicsérjék híven.</i>	1. <i>Dicsérjétek az Urat, Mert nagy ő jóvolta, És örökké megmarad Az ő nagy irgalma. Akkik megváltattak Ő általa kegyesen, Kintől megtartattak, Őtet dicsérjék híven.</i>
2 <i>Kiket ő támadatról És napenyészetéről, Dél felől és északról Bégyűjtte sok földről. Kik az szörnyű pusztán Idestova búdostak, Semmi várost ottan Lakásra nem találtak.</i>	2. <i>Kiket ő támadatról És napenyészetéről, Dél felől és északról Bégyűjtte sok földről, Kik a szörnyű pusztán Idestova bujdostak, Semmi várost ottan Lakásra nem találtak.</i>
3 <i>Holott nekik nem vala Ételek, italok, Kin lelkek elbágyada, Nagy bú szálla rájuk, Ez ő ínségükben Istenhez kiáltának, Kitől nagy kegyessen Megszabadítatának.</i>	3. <i>Holott nekik nem vala Ételük, italuk, Min lelkük elbágyada, Nagy bú szállott rájuk. Ez ő ínségükben Istenhez kiáltának, Kitől nagy kegyesen Megszabadítottatának.</i>
4 <i>És igaz úton őket Nagy szépen hordozá,</i>	4. <i>És igaz úton őket Nagy szépen hordozá,</i>

Holott lelnének helyet, Városra juttatá, Ezek hát víg szívvel Az Úr Istent <i>dicsérjék</i> , Minden népnek <i>széllal</i> Nagy csudáit beszéljék.	Holott lelnének helyet, Városra juttatá. Ezek hát víg szívvel Az Úr Istent <i>dicsérjék</i> , Minden népnek <i>széjjel</i> Nagy csudáit beszéljék.
5 Hogy <i>az</i> szomjú lelkeket Megitatá vízzel, És mind az éhezőket Bétölté étellel. Kik <i>az</i> nagy setétben Fogságban hevertének, Halálos ínségben Nagy <i>vasakat</i> viseltek.	<u>5.</u> Hogy <i>a</i> szomjú lelkeket Megitatá vízzel, És mind az éhezőket Bétölté étellel, Kik <i>a</i> nagy setétben Fogságban hevertének, Halálos ínségben Nagy <i>vasakat</i> viseltek.
6 Mert az Isten igéjét Ők meg nem gondolák, És az ő jó tanácsit Megveték, csúfolák: Kiért ők <i>keményön</i> Megostoroztatának, <i>Segedelmek</i> nem lőn, Midőn így kínlódnának.	<u>6.</u> Mert az Isten igéit Ők meg nem gondolák, És az ő jótanácsit Megveték, csúfolák, Melyért ők <i>keményen</i> Megostoroztatának, <i>Segedelmük</i> nem lőn, Midőn így kínlódnának.
7 De hogy ő <i>szükségekben</i> Kiálták az Urat, Megmenté őket menten, Viselvén <i>gondjokat</i> . Ő nagy hatalmából Fölbontá <i>kötelőket</i> , Halál árnyékából El-kibocsátá őket.	<u>7.</u> De, hogy ő <i>szükségükben</i> Kiálták az Urat, Megmenté őket menten, Viselvén <i>gondjukat</i> . Ő nagy hatalmából Fölbontá <i>kötelőket</i> , Halál árnyékából El-kibocsátá őket.
8 Áldják ezek az Istent,	8. Ezek áldják az Istent,

<p><i>Dicsérvék kegyelmit, Minden nép közt naponként Hirdessék csudáit. Ő töri föl menten Az erős érc kapukat, Eltöri nagy könnyen Az ő nagy vaszárjokat.</i></p>	<p><i>Dicsérvék kegyelmit, Minden nép közt naponként Hirdessék csudáit! Ő töri föl menten Az erős, érc kapukat, Eltöri nagy könnyen Az ő nagy, vas zárjukat.</i></p>
<p>9</p> <p><i>Az bolondok kínlódnak Az ő bűnök miatt, Az Isten haragjának Érzik bennök sullyát, Sem étel, sem ital Nem kell semmire nékik Mert az szörnyű halál Szemek előtt forgódik.</i></p>	<p><u>9.</u></p> <p><i>A bolondok kínlódnak Az ő bűnük miatt, Az Isten haragjának Érzik bennük súlyát. Sem étel, sem ital Nem kell semmire nékik, Mert a szörnyű halál Szemük előtt forgódik.</i></p>
<p>10</p> <p><i>Mihelt ők kiáltának Az kegyes Istenhez, Tőle megtartatának, Nékik lón kegyelmes. Mihelt ő egy szót szól, Megjobból az erőtlen, Az beteg meggyógyól, Mert megmenti az Isten.</i></p>	<p><u>10.</u></p> <p><i>Mihelyt ők kiáltanak A kegyes Istenhez, Tőle megtartatának, Lón nékik kegyelmes. Mihelyt ő egy szót szól, Megjobbul az erőtlen, A beteg meggyógyul, Mert megmenti az Isten.</i></p>
<p>11</p> <p>Áldják ezek az Istent, <i>Dicsérvék kegyelmit, Minden nép közt óránként Hirdessék csudáit. Istennek szívekből Áldozzanak hívséggel, Csudatételiről Énekeljenek széjjel.</i></p>	<p>11.</p> <p>Ezek áldják az Istent, <i>Dicsérvék kegyelmit, Minden nép közt óránként Hirdessék csudáit. Istennek szívükből Áldozzanak hűséggel, Csudatételiről Énekeljenek széjjel.</i></p>

<p>12</p> <p>Kik az hajókon járnak Az széles tengeren, Nagy <i>veszélben forganak</i> Kereskedést üzvéni, Azok értik dolgát, És nagy hatalmát látják Számptalan csudáját Az mélységről gondolják.</p>	<p><u>12.</u></p> <p>Hajókon akik járnak A széles tengeren, Nagy <i>veszélyben forognak,</i> Kereskedést üzvéni, Azok értik dolgát És nagy hatalmát látják, Számptalan csudáját A mélységről gondolják.</p>
<p>13</p> <p>Hogyha <i>ő</i> az szélnek szól, <i>Megindól</i> legottan, Nagy hirtelen <i>fözlúódól</i> S' habokat <i>szélléhány,</i> <i>Mellyek</i> fölütköznek, És az eget verdesik, Ismétlen ledőlnek, Rettegnek, <i>azkik</i> nézik.</p>	<p><u>13.</u></p> <p>Hogyha <i>ő a</i> szélnek szól, <i>Megindul</i> legottan, Nagy hirtelen <i>felzúdul,</i> S habokat <i>széjjelhány,</i> <i>Melyek</i> felütköznek És az eget verdesik, Ismétlen ledőlnek; Rettegnek, <i>akik</i> nézik.</p>
<p>14</p> <p>Széjjel úgy tántorganak, Mint egy részeg ember, Semmihez nem kaphatnak, Mert széles <i>az</i> tenger. De ha <i>ez veszélben</i> Az Istenhez kiálnak, Megmenti <i>kegyessen,</i> Hogy el ne buruljanak.</p>	<p><u>14.</u></p> <p>Széjjel úgy tántorognak, Mint egy részeg ember, Semmihez nem kaphatnak, Mert széles <i>a</i> tenger. De ha <i>e veszélyben</i> Az Istenhez kiálnak, Megmenti <i>kegyesen,</i> Hogy ne hánykolódjanak.</p>
<p>15</p> <p>Jó időt támaszt ismét, Az tengert <i>enyhíti,</i> Az fölemelt hab vizét Szépen lefekteti. Ott igen örvendnek Az tenger <i>csendességén,</i> Ha az partra érnek,</p>	<p><u>15.</u></p> <p>Jó időt támaszt ismét, A tengert <i>enyhíti,</i> Felemelt habok vizét Szépen lefekteti. Ott igen örvendnek A tenger <i>csöndességén,</i> Ha <i>a</i> partra értek,</p>

Azkit kívántak szintén.	Amit kívántak szintén.
<p>16</p> <p>Áldják ezek az Istent, <i>Dicsérjék</i> kegyelmit, Minden nép közt naponként Hirdessék csudáit, És dicsérjék őtet Az gyülekezetekben, Magasztalják nevét Az vének seregében.</p>	<p>16.</p> <p>Ezek áldják az Istent, <i>Dicsérjék</i> kegyelmit, Minden nép közt naponként Hirdessék csudáit. És dicsérjék őtet A gyülekezetekben, Magasztalják nevét A vének seregében,</p>
<p>17</p> <p>Ő <i>az</i> folyóvizeket Szintén kiszárasztja, Az csurgó kútfejeket Szárazra fordítja. Az gyümölcsös földet Meddő parlaggá <i>téski,</i> Mert itt sok bűnöket <i>Töttek,</i> és azt bünteti.</p>	<p><u>17.</u></p> <p>Ő <i>a</i> folyóvizeket Szintén kiszárasztja, A csurgó kútfejeket Szárazra fordítja. A gyümölcsös földet Meddő parlaggá <i>teszi,</i> Mert itt sok bűnöket <i>Tettek,</i> és azt bünteti.</p>
<p>18</p> <p><i>Essőkkel nedvesíti</i> Az száraz földeket, Folyással <i>ékesíti</i> Az sovány helyeket. És ez <i>illy</i> földeket Adja éhező népnek: Hogy itt lakóhelyet És várost építsenek,</p>	<p><u>18.</u></p> <p><i>Esőkkel nedvesíti</i> A száraz földeket, Folyással <i>ékesíti</i> A sovány helyeket. És az <i>ily</i> földeket Adja éhező népnek, Hogy itt lakóhelyet És várost építsenek.</p>
<p>19</p> <p>Kik ez földet <i>bévetik</i> És szőlőt ültetnek, És szép fű nevededik <i>Hasznokra</i> az népnek. És őket megáldja, Hogy szaporodhassanak,</p>	<p><u>19.</u></p> <p>E földet <i>ők</i> <i>bévetik,</i> És szőlőt ültetnek, És szép fű nevededik, <i>Hasznára</i> a népnek. És őket megáldja, Hogy szaporodhassanak,</p>

És fogyatkozása Ne legyen <i>az</i> csordáknak.	És fogyatkozása Ne legyen <i>a</i> csordáknak.
20 De elfogynak ismétlen És sanyargattatnak, Elnyomatnak szertelen És szorongattatnak. Az fejedelmeket <i>Megvetöttekké</i> teszi, Az pusztában őket Út nélkül <i>széllelviszi</i> .	<u>20.</u> De elfogynak ismétlen, És sanyargattatnak, Elnyomatnak szertelen, És szorongattatnak. A fejedelmeket <i>Megvetettekké</i> teszi, A pusztában őket Út nélkül <i>széjjelviszi</i> .
21 Kegyesen fölemeli Ő <i>az</i> nyomorultat, Cselédit kiterjeszti, Mint <i>az</i> sereg nyáját. Az jók, kik ezt látják, Örvendez az ő szívek De <i>szájokat</i> dugják, Azkik hamissan élnek.	21. Kegyesen fölemeli Ő <i>a</i> nyomorultat, Cselédit kiterjeszti, Mint <i>a</i> sereg nyáját. A jók, kik ezt látják, Örvendez az ő szívek; De <i>szájukat</i> dugják, Azkik gonoszul élnek.
22 Azkinek esze vagyon, Megnézze ezeket, És meglátja jó módon Az Isten kegyelmét.	22. Azkinek esze vagyon, Megnézze ezeket, És meglátja jó módon Az Isten kegyelmét.
<p>Meggondolandó, nem hagyható-e el a szöveg a 2. versszaktól, ill. annak 2. felétől („Kik az szörnyű pusztán”) a 21. versszakig, ill. annak 2. feléig („A jók, kik ezt látják,”). Vagy kevesebb kihagyás is elképzelhető. A zsolnárszöveg nagy része az istenfélelem és a földi boldogulás, illetve a tengeri út sikere között közvetlen összefüggést lát, és ezt részletezi. Az Ék. 1996 az 5–10. és a 12–20. verseket hagyja el. Egyébként a 2.-ben <i>bégyűjte</i> helyett <i>bégyűjte</i> vagy <i>begyűjte</i> kellene. A 3/7-ben a <i>Kitől Mitől</i>-re írandó át, mert a <i>ki(től)</i> a régi nyelvben vonatkozik élettelen vagy elvont fogalomra is, ma viszont általában csak az élőkre, ezért itt az Istenre érthető, holott a bujdosók (az otthontalanok) nem a tőle, hanem az ínségtől való</p>	

megszabadulásért fohászkodnak. A 3/3-ban a *Kin* át is van *Min*-re javítva. A *széll*-nek *széjjel*-re való javítása a 4.-ben és a 11.-ben helyes, a jelentés így adható vissza. A 10.-ben a *kiáltának* helyett *kiáltanak* van. A múlt idejű igét nem volt szerencsés jelen idejűre változtatni, az ezzel összefüggő, ezt követő két igealak is elbeszélő múltban áll. Ui. a „Megjobbul az erőtlén” helyett meggondolható javaslat: *Jobban lesz...* . A 12.-ben a *szintén* szó jelentése magyarázandó: ’teljesen’; a *dolgát* után pedig helytelen a vesszőt elhagyni. A 14.-ben „Hogy el ne buruljanak” helyett „Hogy ne hánykolódjanak” áll. A Biblia alapján elfogadható, de az eredeti is maradhatna: „Hogy el (vagy: fel) ne boruljanak”. A 19.-ben a „Kik ez földet bévetik” helyett: „E földet ők bevetik” javallható. A hosszú összetett mondatot stilisztikai, szemantikai szempontból is jobb megszakítani (vö. ÚF 36: „akik várost alapítottak lakóhelyül. / Mezőket vetettek be,”). A 21.-ben „De szájukat dugják” helyett jobb lenne: „Szájukat befogják” (vö. ÚF 42 is: *befogják szájukat*). A nehezebben érthető, különösnek érzett régies kifejezést szerencsésebb kiküszöbölni.

CVIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 108. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az ő királyságának egész és teljes birodalmáért.	Isten jósága és hűsége (Reggeli ének) <i>Bourgeois L., Genf, 1562.</i>
1 Úr Isten, kész az én szívem, És azon vagyon én lelkem, Hogy tenéked énekeljen, Hegedőben zengedezzen, Nosza, lantok és citerák Zendüljetek <i>föl</i> muzsikák, Mert igyekezem én szivemben Így menni az Úr eleiben.	1. Úr Isten, kész az én szívem, És azon vagyon én lelkem, Hogy tenéked énekeljen, Dícséretet zengedezzen. Nosza, lantok és citerák, <i>:/</i> : Zendüljetek <i>fel</i> muzsikák, Mert igyekezem jó reggelen Így menni az Úr eleiben.
2 <i>Dicsérlek, Uram, tégedöt,</i> Minden nemzetségek előtt, Tisztellek szép énekekkel Minden nép előtt víg szívvel, Mert <i>az te kegyelmességed</i>	2. <i>Dícsérlek, Uram, tégedet</i> Minden nemzetségek előtt, Tisztellek szép énekekkel Minden nép előtt víg szívvel. Mert <i>a te kegyelmességed</i> <i>:/</i> :

<p>Az széles égre kiterjed, <i>Fölségednek</i> szent igazsága <i>Az fölhőköt</i> mind föllyölmúlja.</p>	<p>A széles égre kiterjed, <i>Felségednek</i> szent igazsága <i>A felhőket</i> mind felülmúlja.</p>
<p>3</p> <p>Magasztaltassál az égre, Dicsőséged nyújtsd ez földre, Szerelmes népedet tartsd meg, Nyújtsd kezed, engem hallgass meg. Az Isten ő szentségében Mevigasztala kegyessen, Hogy az Sikemet én megveszem, És az Szukót völgyét elmérem.</p>	<p><u>3.</u></p>
<p>4</p> <p>Az Galádot is akképpen Megveszem én nagy erőmben, Az Manasses is mind enyim, Azonképpen az Efraim. Mind ez seregek enyímek, Erősségek én fejemnek, Júda lesz királyi országom, És én törvényszerző regnálóm.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Az Moáb leszen énnekem Mint egy lábmosó edényem, Kiben lábaimat mosom, És azt én bizonytal tudom, És teljességgel elhiszem, Edómra sarumot vetem, Filisztéusok, örvendjete Az én dicső győzödelmemnek.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Ki vinne engemet bátran Ez nagy kerített városban? Engemet ki vezérlene Az erős Edóm földére?</p>	<p><u>6.</u></p>

<p>Nem te térszed-é, Úr Isten, Ki minket üzs helyből helyben? Hogy el nem jövéél sereginkkel, Megüzetél ellenséginkkel.</p>	
<p>7</p> <p>Légy <i>minékünk segítségől</i>, Őrizz meg <i>ellenségüinktől</i>, Mert az emberi <i>segétség</i> Hiában való epesség. Az Isten által minékünk Lészen erős győzödelmünk, És ő megszabadít bennünket, Megtapodja ellenségünket.</p>	<p>7.</p> <p>Légy <i>minékünk segítségül</i>, Őrizz meg <i>ellenséginktül</i>, Mert az emberi <i>segítség</i> Hiábavaló epedség. Az Isten által minékünk <i>∴</i>: Lészen erős győzödelmünk, És megszabadít ő bennünket, Megtapodja ellenségünket.</p>
<p>Az 1.-ben a <i>hegedőben</i> helyett a <i>dícséretet</i> szót indokolhatja, hogy a Bibliában itt nem említene hangszert, s a mai hegedű az Ószövetségben ismeretlen (<i>hegedű</i> szavunk legkorábbi jelentése pedig 'egy fajta pengetős hangszer'). Igaz, viszont, hogy a szó használatának a Szenci Molnár fordította zsoltároknak is van hagyománya, l. pl. 33/1, 43/4, 49/1, 92/2, 137/1, 144/4, 149/2, 150/2. Az <i>én szívemben</i>-nek <i>jó reggelen</i>-re változtatását a Biblia indokolhatta (RK 3: „hadd keltsem fel a hajnalt”; ÚF: „hadd ébresszem a hajnalt!”). S a szív készségéről már volt is szó az 1. sorban (bár ez nem kizáró érv). A 3–6. versszakok (ószövetségi utalások részletezése) valóban elhagyhatók, az Ék. 1996-ban is ez történik. A 7/4-ben az <i>epesség</i> szót vissza lehetne állítani, vagy inkább elfogadni az <i>epedség</i>-re való módosítást. S a szavak jelentését is lehetne magyarázni: 'gond, vágyakozás'. Az eredeti Szenci Molnár-szövegben a rövid <i>s</i> két magánhangzó közötti gyakori geminációja (megnyúlása) fordul elő. A 108. zsoltár a Bibliában kisebb módosításokkal az 57. zsoltár 8–12. és a 60. zsoltár 7–14. verseiből van összeszerkesztve. Ennek a verses zsoltárfeldolgozás Szenci Molnár készítette fordításában is van nyoma.</p>	
<p>CIX. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p><i>Béza T., 1519–1605.</i> 109. zsoltár</p>
<p>Könyörgése Dávidnak Dög ellen, Krisztusnak az Júdás ellen.</p>	<p>Panasz az istentelenek ellen <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i></p>

<p>1</p> <p>Óh, Úr Isten, én dicsőségem, Ne hallgass, ne felejts el engem! Mert rágalmaz az istentelen, Száját reám tátotta szörnyen, Hazugságot szól ellenem, Nyelvével sérteget engem.</p>	<p>1.</p> <p>Ó, Úr Isten, én dicsőségem, Ne hallgass, ne felejts el engem! Mert rágalmaz az istentelen, Száját reám tátotta szörnyen, Hazugságot szól ellenem, Nyelvével sérteget engem.</p>
<p>2</p> <p>Ok nélkül rólam gonoszt szólnak, És nagy <i>ellenségeknek</i> tartnak, Azért, hogy én őket szerettem, Kegyetlenül gyűlölnek engem, Én csak Istennek szüntelen Imádkoztam ez ínségben.</p>	<p>2.</p> <p>Ok nélkül rólam gonoszt szólnak, És nagy <i>ellenségüknek</i> tartnak; Azért, hogy én őket szerettem, Kegyetlenül gyűlölnek engem; Én csak Istenhez szüntelen Fohászkoztam ez ínségben.</p>
<p>3</p> <p>Jókért nékem gonoszt fizetnek, Jó szeretetemért gyűlölnek. Támassz az én ellenségemre Istentelen büntetésire, Az Sátán álljon mellette Jobb keze felől nékie.</p>	<p><u>3.</u></p>
<p>4</p> <p>Őnéki minden ítéletben Nehéz kárhóztatása légyen, És mindennemű könyörgése Bűnre forduljon őellene, Hosszú élete ne légyen, Más álljon az ő tisztiben.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Fiai legyenek árvákká, Felesége özvegy asszonnyá, Gyermekei ez földön szüntelen Elbúdosanak helyből helyben, Házakból kipusztuljanak,</p>	<p><u>5.</u></p>

És ők széjjel kolduljanak.	
6 Az uzsorás ennek marháját, Ellenség vegye el jószágát, Ne légyen segedelme néki, Ínségében ne szánja senki, Az ő árváin ez földön Semmi nép ne könyörüljön.	<u>6.</u>
7 Ez földről minden maradéki Eltöröltessenek önéki, Nemzete elfogyjon más részben, És el ne felejtse az Isten Bűnöket ő elejeknek, Mellyet ők cselekedtenek.	<u>7.</u>
8 Istentől ne légyen elfedve Az ő anyjának undok vétke, Sőt minden bűnök önékiek Isten eleiben érjenek, Ez földön ő híre-neve Eltöröltessék örökké.	<u>8.</u>
9 Azért, hogy soha semmiképpen Ő nem könyörült az szegényen. Az nyomorult embert nem szánta, Sőt az nyavalyást sanyargatta, És azt halálra kergette, Azkinek nagy volt sérelme.	<u>9.</u>
10 Az átkot mindenkor kívánta, Azért méltán megesik rajta, Az áldás nem kellett önéki, Azért méltán azt el nem veszi,	<u>10.</u>

<p>Ő magát, mint egy ruhában, Öltöztette az átokban.</p>	
<p>11</p> <p>Az átok, mint a víz, öbelé Úgy folyjon, kivel teljék béle, Minden csontját az ő nagy átka Mint az ható olaj, megjárja, Átokban mint öltözetben Öveddzék minden időben.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>Illy jutalmat ad Isten nékik, Kik az én lelkemet kergetik, És reám szörnyen agyarkodnak, Életemről sok gonoszt szólnak, Te pedig, kegyelmes Isten, Légy jelen nagy ínségemben.</p>	<p><u>12.</u></p>
<p>13</p> <p>Irgalmaddal biztatom lelkem, Szent nevedért őrizz meg engem, Mert szegény szűkölködő vagyok, Én szívemnek fájdalmi nagyok, Ím el kell múltom hirtelen, Mint az árnyék az setétben.</p>	<p>13.</p> <p>Irgalmaddal biztatom lelkem, Szent nevedért őrizz meg engem, Mert szegény szűkölködő vagyok, Én szívemnek fájdalmi nagyok! Ím el kell múltom hirtelen, Mint az árnyék a setétben.</p>
<p>14</p> <p>Egy helyről másokra kell mennem, Mint az sáskát, kergetnek engem, Az én térdeim ellankadtak, Böjtölés miatt tántorognak, Minden testem úgy elszáradt, Semmi kövére nem maradt.</p>	<p><u>14.</u></p>
<p>15</p> <p>Ez én nagy keserűségemben Csúfolnak és gyaláznak szörnyen, <i>Fejüket</i> rázzák, midőn látnak,</p>	<p>15.</p> <p>Ez én nagy keserűségemben Csúfolnak és gyaláznak szörnyen; <i>Fejüket</i> rázzák, midőn látnak,</p>

És engem gúnyolnak, <i>boszontnak</i> , Azért, Úr Isten, <i>segéts</i> meg, Nagy kegyességedért tarts meg.	És engem gúnyolnak, <i>bosszantnak</i> . Azért, Úr Isten, <i>segíts</i> meg, Nagy kegyességedért tarts meg!
16 Midőn énellenem fölkelnek, Tőled megszégyenítessenek, Hogy én örvendezzek szívemben, Ezek essenek nagy székelyben, És érdemlett gyalázatban Öltözzenek, mint palástban.	16.
17 Az Úr Istent én az én számmal <i>Dicsérem</i> szép énekmondással, Magasztalom ötet szüntelen, Mert ő <i>könyörül</i> az szegényen, És azok ellen megtartja, <i>Az</i> kik ítélik halálra.	17. Az Úr Istent én az én számmal, <i>Dicsérem</i> szép énekmondással, Magasztalom ötet szüntelen, Mert ő <i>könyörül</i> a szegényen, És azok ellen megtartja, <i>Ak</i> kik ítélik halálra.
Az 1.-ben az <i>Imádkoztam Fohászokodtam</i> -ra való cserélése felesleges, a Bibliában is: <i>imádkozom</i> . A 3–12. és a 14., 16. versszakok valóban elhagyhatók, főleg a bosszúsoltáros hangvétel, ezen kívül a régies nyelv miatt. Az Ék. 1996 szintén így tesz. A kihagyások ellenére a gondolat-sor lényegében folyamatos marad. A 13.-ban a <i>nagyok</i> szó után a párhuzamos szövegszerkesztés és a bibliai szöveg miatt is a felkiáltó jel (!) helyett jobb lenne a pont (.). A 17/1-ben az <i>én</i> megisméltése nem szerencsés, esetleges módosítás: „... szívemmel, számmal, / Dicsérem...”.	

CX. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 110. zsoltár
Jövendülés az Krisztus országáról.	Krisztus örök királysága és pap-sága <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Az Úr Isten mondá az én Uramnak: Ülj az én <i>hatalmomnak</i> jobbára,	1. Az Úr Isten monda az én Uramnak: Ülj az én <i>hatalmamnak</i> jobbára,

Míg ellenségedet, kik <i>rád támadnak</i> , Zsámolyszékül vetem lábad alá.	Míg ellenségedet, kik <i>rádtámadnak</i> , Zsámolyul vetem lábadnak alá.
2 Az Úr az Sionból küldi pálcádat, Birodalmodnak erősségére, Ellenség közt mutasd országlásodat , Uralkodjál az népnek közöttte.	<u>2.</u> Az Úr az Sionból küldi pálcádat Birodalmadnak erősségére, Ellenségid közt mutasd országlásod , Uralkodjál az népnek közöttte.
3 Dicsőségére <i>az</i> te szentségednek, <i>Az</i> nép örvendez <i>győzödelmeden</i> , <i>Olly</i> sok fiaid tenéked születnek, Mint <i>az</i> hajnali harmat <i>az földön</i> .	3. Dicsőségére <i>a</i> te szentségednek <i>A</i> nép örvendez <i>győzedelmeden</i> . <i>Oly</i> sok fiaid tenéked születnek, Mint <i>a</i> hajnali harmat <i>a földön</i> .
4 Mert az Úr Isten megesküdt tenéked, <i>Mellyet</i> meg nem bán soha örökké, Melkizedek rendi szerint (ezt értсед) Te vagy <i>az</i> főpap most és örökké.	4. Mert az Úr Isten megesküdt tenéked, <i>Melyet</i> meg nem bán soha örökké, Melkisédeknek rendi szerint (értсед) Te vagy <i>a</i> főpap most és örökké.
5 Az Úr, <i>azki</i> ül <i>az</i> te jobb kezeden, Ha megharagszik egykor valóban, Az hatalmas királyokat <i>erőssen</i> Hatalmával megrontja legottan.	5. Az Úr, <i>aki</i> ül <i>a</i> te jobb kezeden, Ha megharagszik egykor valóban, <i>A</i> hatalmas királyokat <i>erősen</i> Hatalmával megrontja legottan.
6 Az pogányokon ítéletit tartja, Megtölti <i>az</i> földet holttestekkel, Ellenségednek <i>fejeket</i> megrontja, Országá kihat <i>ez</i> földre <i>széllal</i> .	6. <i>A</i> pogányokon ítéletit tartja, Megtölti <i>a</i> földet holttestekkel, Ellenségednek <i>fejüket</i> megrontja, Országá kihat <i>e</i> földre <i>széjjel</i> .
7 Az úton iszik ő az folyamatból , Kinek vize foly nagy <i>harsagással</i> , Ennekokáért ő nagy hatalmából Fejét főlemeli méltósággal.	7. Az úton iszik a tiszta patakából , Melynek vize foly nagy <i>harsogással</i> , Ennek okáért ő nagy hatalmából Emeli fejét nagy méltósággal.

Az 1.-ben az Ék.-ben a *rád támadnak* külön írandó. A régies *zsámolyszék* helyett a *zsámoly* szó használata javasolható. A 6.-ban az „Ellenségidnek fejeket (Ék.: fejüket) megrontja” helyett jobb lenne: *Ellenségidnek vezérit megrontja* (l. ÚF 6 is: „összezúzza sok ország fejét”). A *fő (fej)* ugyanis itt ’vezér, vezető ember’ jelentésű, a mai éneklő viszont a testrészt gondol. A 7.-ben a régies *folyamatból* szó helyett a *tiszta patakából* elfogadható.

CXI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 111. zsoltár
Háládása az Izráel népének.	Hálaének Isten testi és lelki áldásaiért <i>Bourgeois L., Lyon, 1547.</i>
1 Hálát adok, Uram, néked, Teljes szívből áldlak téged, Az híveknek ő seregiben Megvallom dicsőségedet, Hirdetem dicséretedet Életemnek minden <i>rendiben.</i>	1. Hálát adok, Uram, néked, Teljes szívből áldlak téged A hívek gyülekezetében; Megvallom nagy dicsőséged És hirdetem dicséreted Életemnek minden <i>rendében.</i>
2 Nagyok az Úrnak csudái, És <i>azki</i> azt <i>megtekénti,</i> Örvendez annak az ő szíve, Az ő dicső méltósága És az ő szent igazsága Megmarad örökkön örökké.	2. Nagyok az Úrnak csudái, És <i>aki</i> azt <i>megtekinti,</i> Örvendez annak az ő szíve. És az ő szent igazsága, És ő dicső méltósága Megmarad mind örök időkre.
3 Csuda dolgait az Isten Szerzette emlékezetben, Kegyves és irgalmas kedvéből, Ételt ad azoknak bőven, <i>Az</i> kik ötet félik híven, Megemlékezik kötéséről.	3. Csuda dolgait az Isten Szerzette emlékezetben Kegyves és irgalmas kedvéből. Azoknak ételt ad bőven, <i>Akik</i> ötet félik híven; Megemlékezik kötéséről.

<p>4</p> <p>Népével nagy csudákat tett, Hogy <i>az</i> pogányok örökét <i>Kezekben</i> adá ónékiek: Merő <i>hívség</i> és tisztaság És állhatatos igazság Minden dolga az ő kezének.</p>	<p>4.</p> <p>Népével nagy csudákat tett, Hogy <i>a</i> pogányok örökét <i>Kezükkbe</i> adá ónékiek. Merő <i>hűség</i> és tisztaság És állhatatos igazság Minden dolga az ő kezének.</p>
<p>5</p> <p>Minden ő parancsolatja Igaz minden ő hagyása, Kiben semmi változás nincsen, Az ő népét ő megmenté, És <i>ővélek</i> kötést szerze, Ki megmarad minden időben.</p>	<p>5.</p> <p>Igaz minden ő hagyása, Minden ő parancsolata, Melyben semmi változás nincsen. Az ő népét ő megmenté, És <i>ővéliük</i> kötést szerze, Mely megmarad minden időben.</p>
<p>6</p> <p>Szent és dicső az ő neve, És az Úrnak ő félelme Az jó bölcseségnek <i>kezdeti</i>, Ki megtartja ő törvényét, És megőrzi szent <i>ígéjét</i>, Annak megmarad <i>dicséreti</i>.</p>	<p>6.</p> <p>Szent és dicső az ő neve, És az Úrnak ő félelme, A jó bölcseségnek <i>kezdete</i>. Ki megtartja ő törvényét, És megőrzi szent <i>Ígéjét</i>, Annak megmarad <i>dicsérete</i>.</p>
<p>Az 1.-ben „Az híveknek ő seregiben” helyett „A hívek gyülekezetében;” megfelelő, elfogadható változtatás, a szójelentés módosulása indokolja. Az utána következő három sorban azonban a változtatások a szöveg szempontjából feleslegesek, az eredeti szöveg tömörebb, hatásosabb. Ugyanez mondható a 2. versszak változtatásairól. <i>Az örökkön örökké</i> hagyományos szó szerkezet, de érthető és meghagyandó a szóhangulat többlete miatt is; avagy <i>örökkön örökre</i>-re változtatható a jobb rím érdekében. Az 1/6-ban a <i>rendiben</i>-hez szómagyarázat csatolható, a jelentés: 'részében, során'. A 3.-ban a „Megemlékezik kötéséről” sor helyett meggondolható javaslat: „Emlékezik szövetségéről”. Az 5.-ben a két első sor megcserélése indokolatlan, a <i>hagyása</i> mint szinonima jobban is érthető a <i>parancsolata</i> szó után. A 6.-ban (a mai) <i>bölcsesség</i> szóalak helyett <i>bölcsesség</i>, <i>Ígéjét</i> helyett <i>ígéjét</i> írandó.</p>	

CXII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 112. zsoltár
Tanúság az isteni félelemről.	Az istenfélők boldogsága <i>Genf, 1562.</i>
1 <i>Bódog ember az, ki az Istent Féli, tiszteli szíve szerént, És az ő törvényét szereti, Nagy lesz ez földön ő nemzete, Öregből az hívek serege, Mert az Úr megáldja és őrzi.</i>	1. <i>Boldog az ember, ki az Istent Féli, tiszteli szíve szerént, És az ő törvényét szereti. Nagy lesz e földön ő nemzete, Öregből a hívek serege, Mert az Úr megáldja és őrzi.</i>
2 <i>Gazdagsággal őtet meglátja, Kivel bővelkődik ő háza, Igazsága megáll örökké, Az híveknek az sötétségben Világot támaszt az jó Isten, Hogy láttassék rajtok kegyelme.</i>	2. <i>Gazdagsággal őtet meglátja, Mellyel bővelkődik ő háza, Áll igazsága mindörökké. A híveknek a sötétségben Támaszt világot a jó Isten, Hogy láttassék rajtuk kegyelme.</i>
3 <i>Az hív ember kölcsönt ad szívvel, Hamissággal senkit nem terhel, Ez el nem dől, megáll végiglen, Ki az igazságot kedveli, És életit azhoz rendeli, Örök emlékezetben leszen.</i>	<u>3.</u>
4 <i>És ő egy szálat sem fél azon, Hogy róla gonosz hír támadjon, Reménsége néki az Isten, És bátorságos az ő szíve, Míg meglátja, hogy ellensége Megbüntetnek, ésnek veszélben.</i>	<u>4.</u>

<p>5</p> <p>Javait híven osztogatja, Az szűkölködőket nem hagyja, Kiből öregből igazsága. Az ő szarva meg nem hanyatlik, Sőt ékessen fölemeltetik Böcsületes nagy méltóságra.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Hogy ezt látja az istentelen, Bosszonkodik rajta szívében, És ő nagy gonosz haragjába Csikorgatja fogait szörnyen, De ha megeped is mérgében, De elvész minden kívánsága.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>Az 1.-ben az <i>öregből</i> szó helyett betehető a <i>növekszik</i>, vö. még 5. versszak. Vagy itt is jegyzetben meg kéne adni az akkori jelentést. A 3–6. versszakok valóban kihagyhatók, az Ék. 1996 szintén így tesz, részletező, régies a szöveg. Ha maradnak, a 4.-ben az <i>ellensége</i> szó ugyan nem egyezik az állítmánnyal (az többes számú), de a rím miatt meg lehet hagyni (értelmi egyeztetés). S ekkor még módosítási javaslat a 4/6-hoz: „Megbűnhődnek, esnek veszélyben”. Az 5/4-ben a <i>szarva</i> kicserélhető a <i>feje</i> szóra.</p>	
<p>CXIII. ZSOLTÁR C. M.</p>	<p><i>Marot K., 1496–1544.</i> 113. zsoltár</p>
<p>Dicséreti az Istennek fölséges voltának és hogy az szegényeket fölemeli.</p>	<p>Az alázatosokat Isten felemeli. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i></p>
<p>1</p> <p>Az Urat ti, ő szolgálai, Dicsérjétek, mert érdemli, Áldjátok szent nevét mindnyájan, <i>Dicsértessék szent fölsége</i> Most és örökkön örökké, Ő szent neve áldassék tisztán.</p>	<p>1.</p> <p>Az Urat ti, ő szolgálai, Dicsérjétek, mert érdemli, Áldjátok szent nevét mindnyájan! <i>Dicsértessék szent felsége,</i> Most és örökkön örökké Ő szent neve áldassék tisztán.</p>

<p>2</p> <p><i>Napkelettől</i> enyészetig, Áldassék neve <i>mindvégig</i>, Mert az Úr az magas mennyekben Regnál minden pogányokon, Nagy dicső hatalma vagyon, <i>Melly föllyül hat az szép egeken.</i></p>	<p>2.</p> <p><i>Napkelettől</i> enyészetig Áldassék neve <i>mind végig</i>, Mert az Úr Isten a mennyekben Regnál minden pogányokon, Nagy dicső hatalma vagyon, <i>Mely felülhat a szép egeken.</i></p>
<p>3</p> <p>De ki volna hasonlatos Ez mi hatalmas Urunkhoz? Kinél <i>fölségesb sohol</i> nincsen; <i>Azki méllyen el-alánéz</i> Mindenre, valami hol lesz Itt <i>ez földön és fönn</i> az égben.</p>	<p>3.</p> <p>De ki volna hasonlatos E mi hatalmas Urunkhoz, Kinél <i>felségesb sehol</i> nincsen? <i>Aki a mennyből alánéz</i> Mindenre, ami van és lesz Itt <i>e földön és fenn</i> az égben.</p>
<p>4</p> <p><i>Az szegént</i> porból <i>fölveszi</i> És <i>az sárból fölemeli</i>, <i>Állapatját fölmagasztalván,</i> <i>Föülteti végezetre</i> A nagy fejedelmek közé, Az ő népe közt hazájában.</p>	<p>4.</p> <p><i>A szegényt</i> porból <i>felveszi</i>, És <i>a sárból felemeli</i>, <i>Állapotát felmagasztalván.</i> <i>Felülteti végezetre</i> A nagy fejedelmek közé Az ő népe közt igazában.</p>
<p>5</p> <p>Az asszony szomorúságát Ő magtalansága <i>miát</i>, Bódog vígasságra fordítja, Gyermekek anyjává <i>teszi</i>, És szép fiakkal szereti, Házát gyümölcscsel szaporítja.</p>	<p>5.</p> <p>Az asszony szomorúságát Ő magtalansága <i>miatt</i> Nagy vígasságra megfordítja. Gyermekek anyjává <i>teszi</i>, Szép fiakkal körülveszi, Házát gyümölcscsel szaporítja.</p>
<p>Az 1/6-ban a <i>tisztán</i> jelentése 'tisztá szívvel', ezt jó lenne jegyzetben megadni. A 3.-ban a változtatások, a kettős igekötő (<i>el-alá</i>) kiküszöbölése elfogadható. A 4.-ben a <i>fejedelmek</i> szót <i>főemberek</i>-re lehetne cserélni; ekkor a <i>hazájában</i> szó is jól érthető, amit egyébként sem kellene elhagyni az itt homályosabb értelmű és a Bibliában nem szereplő <i>igazában</i> szóért. Az 5/3 változtatása nem, az 5/5-é viszont helyesíthető (a <i>szereti</i> helyett a <i>körülveszi</i></p>	

szó használata). Meggondolandó, a „Házát gyümölcscsel szaporítja.” sor megváltoztatása, pl.: *Háza népét megszaportítja.*

CXIV. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 114. zsoltár
Háládása az Izráel népének.	Isten csodálatos szabadítása <i>(1539) Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Hogy Izráel kijött Egyiptomból, Holott az nép idegen nyelven szól, Megtére <i>Jákob Háza,</i> <i>Júdát</i> Isten magának szentelé, Az Izráelt országul <i>fölvövé,</i> Ő lön <i>nékie</i> Ura.	1. Hogy Izráel kijött Egyiptomból, Az idegen népnek országából, Megtére <i>Jákob háza.</i> <i>Judát</i> Isten magának szentelé, Az Izráelt országul <i>fölvévé,</i> Ő lön <i>nekie</i> Ura.
2 Az tenger ezt látván, <i>hátraáll,</i> Az Jordán vize félen fordula, Mind hátra sietének, Az hegyek szökdöstek, mint az kosok, És az halmok, mint <i>az juh bárányok,</i> <i>Magassan</i> szökdösének.	2. A tenger ezt látván <i>hátra áll,</i> A Jordán vize visszafordula, Mind hátra sietének. A hegyek szökdöstek, mint <i>a</i> kosok, És <i>a</i> halmok, mint <i>a juh bárányok,</i> <i>Magasan</i> szökdösének.
3 Mi lelt téged, tenger? mit térsz hátra, Mi lelt téged, Jordán? ki úz vissza, Hogy elszaladsz <i>illy</i> igen? Mit <i>szöktetök,</i> hegyek, mint <i>báránkák?</i> És ti halmok, mint <i>az</i> kis juhocskák, <i>Miért</i> szöktök <i>illy fönyen?</i>	3. Mi lelt téged tenger, mit térsz hátra? Mi lelt téged Jordán, ki úz vissza, Hogy elszaladsz <i>ily</i> igen? Mit <i>szöktetek</i> hegyek, mint <i>báránkák,</i> És ti halmok, mint <i>a</i> kis juhocskák, <i>Mért</i> szöktök <i>ilyen fennen?</i>
4 Az Úrnak haragos színe előtt, <i>Jákob</i> Istene haragja előtt Mind <i>ez</i> föld megrettenjen.	4. Az Úrnak haragos színe előtt, <i>Jákob</i> Istene haragja előtt Mind <i>e</i> föld megrettenjen!

Ki az kősziklát tóvízzé <i>teszi</i> , Az kemény követ vízzé ereszti Hatalmas ereiben.	Ki <i>a</i> kősziklát tóvízzé <i>teszi</i> , Forrásnak útját kőben repeszi Hatalmas erejében.
---	--

Az 1.-ben lévő szövegmódosítás felesleges, elvész a nyelvre való utalás is (vö. Biblia is); a 4/5-ben lévő változtatás szintén vitatható. Itt az eredeti szószerkezet legalábbis szokatlan, de a rím miatt is nehéz jó módosított változatot találni; vö. ÚF 8: (az Úr) „a kovakövet forrássá” (változtatta). Az 1/2-ben a *holott* jelentése megmagyarázható: ’ahol’, az utolsó sorban pedig a régies nyelvtani alakok kiküszöbölhetők, pl.: „Ő lőn nékie Ura” helyett „Ő lett neki az Ura”.

CXV. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 115. zsoltár
Könyörgés az megszabadításért és vigasztalás az bálványimádó ellen-ség ellen.	Egyedül Istené a dicsőség! <i>Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Nem <i>néküink</i> , Uram, nem <i>néküink</i> engeddd, Hanem Nevednek adj dicsőséget Kegyes igazságodért, Mit csúfolnának <i>az</i> pogány népek, Mondván: hol vagyon az ő Istenek, Ki megmentené őket?	1. Nem <i>neküink</i> , Uram, nem <i>neküink</i> engeddd, Hanem adj nevednek dicsőséget, A te nagy hűségodért! Mit csúfolnának <i>a</i> pogány népek, Mondván: hol vagyon az ő Istenek, Ki megmentené őket?
2 De az mi Istenünk erejével Valamit akar, mindent megmível Mind mennyen és <i>ez földön</i> : De sok <i>bálványok az</i> pogányoknak Aranyból, ezüsből csináltattak Embereknek kezekben.	2. De Istenünk ő nagy erejével, Amit csak akar, mindent megmível Mind mennyen és <i>e földön</i> . De sok <i>bálványuk a</i> pogányoknak Aranyból, ezüsből csináltattak Embereknek kezében.
3 Szájok vagyon nékik, de nem szólnak,	<u>3.</u> Szájuk vagyon nékik, de nem szólnak,

<p><i>Szemek</i> vagyon, de semmit nem látnak, Nincs elevenség <i>bennek</i>, Fülök vagyon, de mégis nem hallnak, Orrok is vagyon, de nem szagolnak, Szagot ők nem érznek.</p>	<p><i>Szemük</i> vagyon, de semmit nem látnak: Nincs elevenség <i>bennük</i>. Kezüik vagyon, de semmit nem fognak, Lábuk is vagyon, mégsem járhatnak, Nem szólal az ő nyelvük.</p>
<p>4</p> <p>Kezek vagyon, de semmit nem fognak, Lábok is vagyon, mégsem járhatnak, Nem szólnak ő torkokval. Hasonlók ezekhez, kik ezeket Csinálják, és kik tisztelik őket, Egyenlőek egymással.</p> <p>Megjegyzés: A 4. vers első része – némi szövegmódosítással – az Ék.-ben a 3. vers második fele lett, a 3. és a 4. vers második fele pedig kimaradt. Az Ék.-ben a 4. versszakot jelölték hiányzónak.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>De te, Izráel, Istenben bízzál, És az Úr Istenhez ragaszkodjál, Ő paizsod tenéked: Áronnak háza, Istenben bízzál, Az nagy Úr Istenhez ragaszkodjál, Ő <i>megsegéthet</i> téged.</p>	<p>5.</p> <p>De te, Izráel, Istenben bízzál, És az Úr Istenhez ragaszkodjál: Ő paizsod tenéked! Áronnak háza, Istenben bízzál, A nagy Úr Istenhez ragaszkodjál: Ő <i>megsegíthet</i> téged!</p>
<p>6</p> <p>Istenfélők, bízzatok Istenben, <i>Higgyetek</i> az ő segedelmében, Bízzatok <i>ez</i> paizsba, <i>Megemlét</i> az Úr, mert szeret minket, És Izráelhez nyújtja kegyelmét, Áron házát megáldja.</p>	<p>6.</p> <p>Istenfélők, bízzatok Istenben, <i>Higyjetek</i> az ő segedelmében, Bízzatok <i>e</i> paizsba'! <i>Megemlít</i> az Úr, mert szeret minket, És Izráelhez nyújtja kegyelmét, Áron házát megáldja.</p>

<p>7</p> <p>Ő megáld mind kicsént és mind nagyot, Azkik ötet félik mint Urokat, És kik szolgálják ötet, Az Úr titeket bőven megáldjon, Sok áldásival megszorítson, És minden nemzettöket.</p>	<p>7.</p> <p>Ő megáldja a kicsinyt, a nagyot, Kik ötet félik, mint ő Urokat, És kik szolgálják ötet. Az Úr titeket bőven megáldjon, Sok áldásival megszorítson, És minden nemzedéket!</p>
<p>8</p> <p>Megáld az nagy Úr Isten titeket, Azki teremtette mennyet, földet Minden szép ékességgel, Az eget ő magának megtartja, Földet ember fiainak adja, Hogy azt meglakják <i>szélel</i>.</p>	<p>8.</p> <p>Megáld a nagy Úr Isten titeket, Ki teremté a mennyet és földet Minden szép ékességgel. Ő magának az eget megtartja, Földet az emberfiaknak adja, Hogy azt meglakják <i>széjjel</i>.</p>
<p>9</p> <p>Senki téged, Uram, nem magasztal, Sem dicsér, azki halállal meghal, És tétetik az sírben. Mi annakokáért, azkik élünk, Téged, Úr Isten, áldunk, dicsérünk Most és minden időben.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>Az 1.-ben a <i>Nevednek adj</i> helyett <i>adj nevednek</i> változtatás nyelvileg nem jobb, mert az eredeti szórend jobban kiemeli a <i>nékünk</i> és a <i>nevednek</i> ellentétét. A 1/3, két szóból álló sorban a négy szóvá darabolás nem szerencsés, de a Bibliában valóban hűségéről van szó. Esetleges szövegmódosítási javaslat: <i>Szerető hűségédért</i>. A 2/1 módosítása stilisztikailag vitatható, az eredetiben pedig a birtokos jelzős szerkezetnek van egyfajta jelentésárnyalat-besugárzása. (A mondat végéig az Istenen kívül egy másik alanyt is várhatunk; de ez nyelvhelyességi szempontból nem kifogásolható.) Fölvethető módosítási javaslat: „De erejével a mi Istenünk”; vagy: „De az Istenünk ő erejével”. A 3. és 4. versszak a bálványoknak a régi egyházi irodalomban is többször szereplő részletező leírása, erejük, érzékelésük hiányának a bemutatása. Mint egyfajta szövegegységet ezért nem szerencsés megrövidíteni, összevonni; inkább vállalni kell a szöveg</p>	

sajátos és régies voltát. Ha elhagyásra kerülne sor, akkor az egész 3–4. versszakot lenne jobb mellőzni. Az 5. versszakban a központozás problematikus. Korrekciós javaslatok: 1/ az eredeti szövegben a *tenéked* szó után pont teendő; 2/ az Ék. szövegében a kettőspontok helyett felkiáltó jel, a felkiáltó jelek helyett pedig pont kellene („ragaszkodjál! ...tenéked. ... ragaszkodjál! ... téged. ” (vö. Biblia); 3/ a kettőspontok megmaradnak, a felkiáltó jelek helyére pont kerül: „ragaszkodjál: ... tenéked.”; ill.: „ragaszkodjál: ... téged. ”. A 6-ban *higyjetek* helyett *higgyetek*. A *paizsba* szó után vagy felkiáltó jel vagy pont jön. A *Megemlít* szó kicserélhető pl. a megfelelő jelentésű *Gondol rád* szó szerkezettel (vö. ÚF 12: „Gondol ránk az Úr,”). A 7. strófa első két sorának módosítása vitatható, elég lehet csak az eredetinek a régies vagy nyelvjárási szóalakjait modernizálni (*kicsinyt, akik, ?? Urukát*; de vö. rím). A 8.-ban az eredeti szöveg végül is erőteljesebb, és elbírja a névelő hiányát. A 9. versszak elhagyása érthető, a feltámadást (általában) nem ismerő (ószövetségi) túlvilágképet tükröz.

CXVI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 116. zsoltár
Háláadása Dávidnak az veszedelemből való megszabadulásért.	Hála és fogadástétel halálból való szabadításért <i>Genf, 1562.</i>
1 Szeretem és áldom az Úr Istent, Mert meghallgatá az én beszédemet, Könyörgésemre hajtá kegyes fülét, Kiért imádom ötten naponként.	1. Szeretem és áldom az Úr Istent, Mert meghallgatá az én beszédemet, Könyörgésemre hajtá kegyes fülét, Melyért imádom ötten naponként.
2 Midőn <i>az</i> halál <i>környűlvön</i> engem, És csaknem szörnyű <i>köteliben</i> ejte, Pokolnak kínja engem rettegete , Nagy volt bánatom és nagy sérelmem.	2. Midőn <i>a</i> halál <i>körűlvön</i> engem És csaknem szörnyű <i>köteliben</i> ejte, A pokol kínja engemet rettegte , Nagy volt bánatom és nagy sérelmem.
3 <i>Segétségül</i> hívám az Úr nevét, Tartsd meg lelkemet, s' ottan	3. <i>Segétségül</i> hívám az Úr nevét: Lelkemet tartsd meg! – ottan

<p>megsegíte, Az Úr hív, igaz és nagy ő jókedve, Ő megőrzi az <i>együgyőeket</i>.</p>	<p>megsegíte; Az Úr igaz, hív, és nagy ő jó kedve, Ő megőrzi az <i>együgyűeket</i>.</p>
<p>4</p> <p>Mikor én nagy nyavalyában volnék, Ottan megmenté nyomorult életem: Légy csendességben te azért, én lelkem, Látván segedelmét fölségének.</p>	<p>4.</p> <p>Nagy nyavalyámban mikor én valék, Ottan megmenté nyomorult életem. Légy csendességben te azért, én lelkem, Látván kegyelmét szent felségének!</p>
<p>5</p> <p>Te megmentél <i>az</i> haláltól engem, Szemem sírástól, <i>lábamot eséstől</i>: Az élők földén járok <i>szünetlenül</i>, Az te színed előtt, én Istenem.</p>	<p>5.</p> <p>Te megmentél <i>a</i> haláltól engem, Szemem sírástól, <i>lábamat eséstül</i>; Az élők földén járok <i>szünetlenül</i> A te színed előtt, én Istenem.</p>
<p>6</p> <p>Hittem Istenben, mikor így szólék, Én szegény lelkem vala nagy ínségben. És ezt mondám félelmes sietségben: Hiszem, hazugok minden emberek.</p>	<p>6.</p> <p>Hittem Istenben, mikor így szólék, Én szegény lelkem vala nagy ínségben, És ezt mondám én csüggedezésemben, Hogy hazugok már minden emberek.</p>
<p>7</p> <p>Mit adjak az Úrnak <i>jótétiért</i>? <i>Az hálaadó pohárt én fölveszem,</i> És az Úr <i>jótéteményit</i> hirdetem, Szent nevét áldom <i>segítségéért</i>.</p>	<p>7.</p> <p>Mit adjak az Úrnak <i>jótettiért</i>? <i>A hálaadó pohárt én felveszem,</i> És az Úr <i>jótéteményét</i> hirdetem, Szent nevét áldom <i>segítségéért</i>.</p>
<p>8</p> <p>Fogadásom az egész nép előtt, Hálaadással megadom nékie, Az híveknek halála (minden <i>higgye</i>) Drágalátos az Úr szeme előtt.</p>	<p>8.</p> <p>Fogadásom az egész nép előtt Hálaadással megadom nékie. A híveknek halála, minden <i>higgye</i>, Drágalátos az Úr szeme előtt.</p>

9	9.
Imádlak téged, <i>idvözítőmet</i> , Ki engem választál szegény szolgádnak. Nékem, <i>szolgálóleányod</i> fiának, Fölordozád minden kötelimet.	Imádlak téged, <i>Idvezítőmet</i> , Ki engem választál szegény szolgádnak; Nékem, <i>szolgáló leányod</i> fiának, Fölordozád minden kötelimet.
10	10.
Áldozom néked <i>hálaadással</i> , Nevedet minden nép előtt hirdetem: És azmelly fogadást azelőtt töttem , Megállom minden előtt vígsággal.	Áldozom néked <i>hálaadással</i> , Nevedet minden nép előtt hirdetem, És fogadásom, mit előtted tettem , Megállom minden előtt vígsággal.
11	<u>11.</u>
Az te <i>Házadnak</i> ő pitvariban És egész Jeruzsálemben tisztellek: <i>Velem</i> együtt az Urat <i>dicsérséjétek</i> , Mondjatok Alleluját mindnyájan.	A te <i>házadnak</i> ő pitvarában , És egész Jeruzsálemben tisztellek. <i>Vélem</i> együtt az Urat <i>dícsérséjétek</i> , Alleluját mondjatok mindnyájan!
<p>Az 1.-ben a módosítás szükséges (<i>Kiért</i> helyett <i>Melyért</i>). A 2.-ban az <i>engem rettegete</i> módosítása (<i>engemet rettenté</i>) jó. A 2/4-ben a jelentésváltozások okán a <i>sérelmem</i> helyett a <i>félelmem</i>, a 3/4-ben az <i>együgyűeket</i> helyett pedig az <i>elesetteket</i> szavak (is) javasolhatók, bár itt az ÚF 6.-ban is az <i>együgyű</i> szó áll. A 3/2-ben és a 4/2-ben az <i>ottan</i> szóhoz jegyzet kellene, a jelentése 'tüstént, rögtön'. A 3/3-ban a <i>jókedve</i> 'kegyelme' értelme is megadható, sőt helyébe éppenséggel a <i>kegyelme</i> betehető is lenne. A <i>jókedv</i> (<i>jó kedv</i>) 'kegyelem' szót azonban mint a régi (protestáns) egyházi nyelvre jellemzőt is, (többnyire) legjobb lenne megőrizni, legfeljebb a jelentéséhez jegyzetet fűzni. A 4/1-et nem szükséges módosítani, a 6. vers 3. és 4. sorát viszont helyénvaló volt. Itt az <i>én csüggedésesemben</i> helyett – a helyesírás ellenére külön írva (?) – a <i>kétségbe esésemben</i> is szóba jöhet. A 8/3-ban <i>higyje</i> helyett <i>higgye</i> írandó. A 10/3-ban a lényeges módosítás nem szükséges (de: <i>azmelly</i> helyett <i>amely</i>, <i>töttem</i> helyett <i>tettem</i>). Az utolsó sorban esetleg módosítás: „Állom mindenki előtt vígsággal”. A 11. versszak – a konkrét jeruzsálemi vonatkozás miatt – elhagyható, mint az Ék. 1996-ban is.</p>	

CXVII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 117. zsoltár
Intése minden népeknek, hogy Istent dicsérjék az Krisztus országába való hívásáért.	Felhívás Isten dicséretére <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Az Urat minden nemzetek Dicsérjétek minden népek, Mert nagy az ő kegyessége, Kit rajtunk megerősíte, És megmarad igazsága Mindörökké, <i>Alléluja.</i>	1. Az Urat minden nemzetek, Dicsérjétek minden népek, Mert nagy az ő kegyessége, Mit rajtunk megerősíte, És igazsága mindenha Áll és marad. Alleluja.
A 117.-ben a módosítás után a szöveg régiesebb lett (bekerült pl. a <i>minden</i> ha 'mindig' szó). Jobb meghagyni az eredetit. Abban viszont az <i>Alléluja</i> <i>Alleluja</i> -ra cserélendő, ezt az Ék. is megtette.	

CXVIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 118. zsoltár
Tanúság az Dávid királynak és az Krisztusnak országáról.	Isten népének örömeke (Temp-lomszenteléskor) <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>
1 Adjatok hálákat az Úrnak, Mert nagy az ő kegyessége, És nagy volta szent irgalmának Megmarad most és örökké. Izráel, bátorsággal mondjad, Hogy megáll kegyelmessége, Irgalmas <i>voltárúl</i> azt valljad, Hogy megmarad mindörökké.	1. Adjatok hálákat az Úrnak, Mert nagy az ő kegyessége, És nagy volta szent irgalmának Megmarad most és örökre! Izráel, bátorsággal mondjad, Hogy megáll kegyelmessége; Irgalmas <i>voltárol</i> azt valljad, Hogy megmarad mindörökre!
2 Mondjad bízvást, Áronnak háza, Hogy az Úrnak ő jókedve	<u>2.</u> Mondjad bízvást, Áronnak háza, Hogy az Úrnak ő jókedve

<p>És megmarad irgalmassága Most és örökken örökké. Istenfélők, mondjátok mostan, Hogy az Úrnak kegyessége Megmarad ő teljes voltában <i>Ettől</i> fogva mindörökké.</p>	<p>És megmarad irgalmassága Most és örökkön örökre. Istenfélők, mondjátok mostan, Hogy az Úrnak kegyessége Megmarad ő teljes voltában <i>Ettől</i> fogva mindörökre.</p>
<p>3</p> <p>Az Úrhoz én nagy ínségemben Könyörögvén <i>fölkiálték</i>, És meghallgata kérésemben, Tőle segedelmet nyerék: Az Úr Isten vagyok <i>énvelem</i>, És tőlem másuvá nem tér, Hát kitől kelljen nékem félnem? Mit ártson nékem az ember?</p>	<p>3.</p> <p>Az Úrhoz én nagy ínségemben Könyörögvén <i>felkiálték</i>, És meghallgata kérésemben, Tőle segedelmet nyerék. Az Úr Isten vagyok <i>én vélem</i>, És tőlem másuvá nem tér, Hát kitől kelljen nékem félnem, Mit árthat nékem az ember?</p>
<p>4</p> <p>Jelen vagyok velem az Isten, És azok józnak örülnek; Megvetem őket, <i>félrenézvén</i>, <i>Az</i>kik engemet gyűlölnék; Sokkal jobb az Istenben bízni, Hogynem <i>valamelly</i> emberben, Sokkal jobb benne reménleni, Hogynem <i>az</i> fejedelmekben.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Jelen vagyok velem az Isten Köztük, kik engem segítnek; Megvetem őket, <i>félre nézvén</i>, <i>Akik</i> engemet gyűlölnék. Sokkal jobb az Istenben bízni, Hogynem <i>valamely</i> emberben; Sokkal jobb benne reménykedni, Hogynem <i>a</i> fejedelmekben.</p>
<p>5</p> <p><i>Környülvötte</i>nek az pogányok, De az Úr nevében bízom, És <i>olly</i> jó <i>reménységben</i> vagyok, Hogy őket mind el-levágom. Mint <i>az</i> méhek, <i>környülvötte</i>nek, De őket elverem menten, <i>Vélek</i> együtt odalesz nevek, Mint <i>asszú</i> tövis <i>az</i> tűzben.</p>	<p><u>5.</u></p> <p><i>Körülvette</i>nek a pogányok, De az Úr nevében bízom, És <i>oly</i> jó <i>reménységben</i> vagyok, Hogy őket mind eltaposom. Mint <i>a</i> méhek, úgy <i>körülvettek</i>, De őket elverem menten, <i>Veliük</i> együtt odalesz nevek, Mint <i>aszú</i> tövis <i>a</i> tűzben.</p>
<p>6</p> <p><i>Köröskörnyül</i> fogtak engemet,</p>	<p><u>6.</u></p> <p><i>Köröskörül</i> fogtak engemet</p>

<p>És kerengnek <i>környülöttem</i>, De én <i>reménlem</i> Istenemet, Hogy őket én mind elvesztem. Te ellenség, énrám támadál, És meg akarál ejteni, De csak <i>hijában munkálkodál</i>, Mert éltetemet Isten őrzi.</p>	<p>És kerengnek <i>körülöttem</i>, De én <i>reménylem</i> Istenemet, Hogy őket én mind elvesztem. Te ellenség, énrám támadtál, És meg akartál ejteni, De csak <i>hiába munkálódtál</i>, Mert éltetemet Isten őrzi.</p>
<p>7</p> <p>Az Úr énnékem erősségem, És én óróla éneklek, Csak ő énnékem segedelmem, És én őbenne <i>reménlek</i>. Az hívek vígan énekelnek Az ő <i>hajlékjokban</i> széjjel, Mert jobb keze az Úr Istennek Nagy erős dolgokat mível.</p>	<p>7.</p> <p>Az Úr énnékem erősségem, És én óróla éneklek; Csak ő énnékem segedelmem, És én őbenne <i>reménylek</i>. A hívek vígan énekelnek Az ő <i>hajlékukban</i> széjjel, Mert jobb keze az Úr Istennek Nagy erős dolgokat mível.</p>
<p>8</p> <p>Az Úr megmutatja hatalmát, Jobb karját ha <i>fölemeli</i>, És cselekedik nagy dolgokat, Kiket nyilván kell <i>dicsérni</i>. Én ellenségim, megértsétek, Hogy az én dolgom <i>ilyetén</i>, Hogy én meg nem halok, de élek, Az Úr dolgait hirdetvén.</p>	<p><u>8.</u></p> <p>Az Úr megmutatja hatalmát, Jobb karját ha <i>felemeli</i>, És cselekedik nagy dolgokat, Miket nyilván kell <i>dícsérni</i>. Én ellenségim megértsétek, Hogy az én dolgom <i>ilyetén</i>, Hogy én meg nem halok, de élek, Az Úr dolgait hirdetvén.</p>
<p>9</p> <p>Az Úr megbüntete engemet, És igen megostoroza, De nem akará elvesztemet, És az halálnak nem ada. Nyissátok meg azért kapuit Az igazság templomának, Hogy <i>bémenvén</i>, nagy dicsőségit <i>Dicsérhessem ez nagy Úrnak.</i></p>	<p>9.</p> <p>Az Úr megbüntete engemet, És igen megostoroza, De nem akará elvesztemet, És a halálnak nem ada. Nyissátok meg azért kapuit Az igazság templomának, Hogy <i>bemenvén</i>, nagy dicsőségit <i>Dícsérhessem e nagy Úrnak.</i></p>

<p>10</p> <p>Mert csak ez kapuja az Úrnak, Kin az hívek el-bémennnek, Kik fölnyitnak csak azoknak, Az kik igazságban élnek. <i>Dicsérlek</i> téged énekekben, Hogy engemet megalázzál, De ismét <i>fölvövé</i>l kegyessen, És engem megszabadítál.</p>	<p><u>10.</u></p> <p>Mert csak ez kapuja az Úrnak, Min a hívek el-bémennnek, Mik felnyitnak csak azoknak, Kik igazságodban élnek. <i>Dicsérlek</i> téged énekekben, Hogy engemet megalázzál, És ismét <i>felvétel</i> kegyesen, És engem megszabadítál</p>
<p>11</p> <p><i>Ez</i> kő, <i>azkit</i> az házépítők Ítélték megvetendőnek, Az épületben úgy helyhöték, Feje lón az szegeletnek. Ez pedig az Úr Istentől <i>lött</i>, <i>Azki</i> ezt ígyen rendelte. <i>Ez</i> dolognak szemeink előtt Csudálatos <i>hossza, vége</i>.</p>	<p>11.</p> <p><i>E</i> kő, <i>amit</i> a házépítők Ítélték megvetendőnek, Az épületbe helyezetteték, Lón feje a szegeletnek. Ez pedig az Úr Istentől <i>lett</i>, <i>Aki</i> ezt ígyen rendelte, <i>E</i> dolognak szemeink előtt Csudálatos <i>hossza-vége</i>.</p>
<p>12</p> <p><i>Ez</i> jeles napot <i>ő</i> magának Készítette az Úr Isten, Azért <i>ez</i> nap jelenvoltának Vigadjunk, minden örvendjen. Uram, kérlek, hogy megőrizzed <i>Ez</i> te királyodat mostan, Bírdad és szerencsésé <i>tegyed</i> <i>Mindennemő</i> dolgaiban.</p>	<p><u>12.</u></p> <p><i>E</i> jeles napot <i>ő</i>magának Készítette az Úr Isten, Azért <i>e</i> nap jelenvoltának Vigadva minden örvendjen! Kérlek, Uram, hogy megőrizzed <i>E</i> te Sionodat mostan, Bírdad és szerencsésé <i>tégyed</i> <i>Mindennemű</i> dolgaiban.</p>
<p>13</p> <p>Áldott <i>az, ki</i> az Úr nevében Eljőve nagy dicsőséggel, Áldunk, <i>dicsériünk</i> egyetemben Az Úrnak <i>háza népével</i>. Erős az Isten, <i>azki</i> minket Ígyen megvilágosíta. Az fölláldozandó ökröket</p>	<p>13.</p> <p>Áldott, <i>aki</i> az Úr nevében Eljőve nagy dicsőséggel! Áldunk, <i>dicsériünk</i> egyetemben Az Úrnak <i>házanépével!</i> Adjatok hálát e nagy Úrnak, Mert nagy az ő kegyessége, És nagy volta szent irgalmának</p>

Kössék az oltár szarvára.	Megmarad most és örökre!
<p>14</p> <p>Te vagy az én erős Istenem, Téged örökké tisztellek, Te vagy jó Istenem énnékem, Kit én szüntelen dicsérek. Adjatok hálát ez nagy Úrnak, Mert nagy az ő kegyessége, És nagy volta szent irgalmának Megmarad most és örökké.</p> <p>Megjegyzés: A 14. versszak második fele az énekeskönyvben a 13. második fele lett, a 13. vers második és a 14. első része pedig kimaradt. A kihagyás és az összevonás nincs jelölve.</p>	
<p>Az 1.-ben és 2.-ben az <i>örökké</i> és a <i>mindörökké</i> szót, a 14.-ben az <i>örökké</i>-t nem szükséges átírni az <i>örökre</i> és a <i>mindörökre</i> szavakra; bár ez el is fogadható, a rím ugyanis így jobb lesz. (Szenci Molnárnál többször előfordul a mássalhangzó + e : mássalhangzó + é rím.) A 3.-ban az <i>ártson</i> átírása <i>árthat</i>-ra mind grammatikailag, mind a Biblia szerint helyeselhető, vö. ÚF 6: „ember mit árthat nekem?”. A 4. vers 2. sorának teljes átírása nem szerencsés. Az 5. szövegmódosításai javallhatók, kiküszöbölik pl. a kettős igeikötőt (<i>el-levágom</i>), s a Biblia szerint itt az <i>eltaposom</i> megfelelőbb szó is. A 6.-ban a <i>munkálkodtál</i> szó helyett más jelentésárnyalata miatt jobb a <i>munkálódtál</i>. A 10.-ben az <i>igazságban élnek</i> érthető, megfelelő, nem szükséges <i>igazságodban élnek</i>-re cserélni. Ui. a 7. sorban a <i>De</i> kötőszó meghagyandó, mert itt ellentétes mondatbeli viszony van. Az Ék.-ben helyette álló <i>És</i> lehet, hogy sajtóhiba is (a következő sor szintén <i>És</i>-sel kezdődik). A 11. versszakban a <i>helyezettetek</i> minden bizonnyal sajtóhiba: egy <i>te</i> szótag felesleges (a szótagszám miatt is). Az Ék. 1996-ban itt <i>helyezettetek</i> is van. A zsoltár végén lévő versszakkihagyás és összevonás – mint ritka változtatási mód – elfogadható. Elmarad az ököráldozatra való utalás (is). Az elhagyást az szintén indokolhatja, hogy a Bibliában itt a szöveg értelmezése vitatott. „Zsolt 118 Hálaadó zsoltár az ellenségtől való szabadulásért. Sokféle értelmezése közül három szerzett legtöbb támogatót (de részleteiben számos különbséggel)... 118:27 <i>ő világosított meg minket. A</i></p>	

papi áldás visszhangja (lásd 4Móz 6:25). *Kötelekkel kössétek*. Nyilván a hálaadó áldozat liturgiájának betetőzésére szólít (lásd 3Móz 7:11–21), bár mások szerint a szent sátor ünnepének liturgiájáról van szó.”¹ Illetve: „Az ő adott nekünk világosságot kifejezés a papi áldásra (4Móz 6.25) emlékeztet. A 27b. v. jelentése – nem egyértelmű – nincs semmi bizonyítékunk a benne leírt gyakorlatra. Ezért valószínűbb a másik értelmezés: „ágakkal a kezetekben álljatok be az ünnepi menetbe (körtáncba) az oltár szarvaihoz.”² A zsoltár mondandója és lezárásának hangulata a kihagyással és összevonással lényegében változatlanul megőrződik. Az Énekeskönyv summájában a (*Templomszenteléskor*.) megjegyzést el is lehet hagyni, mert a zsoltár több értelmezése közül csak az egyik az, amelyik a zsoltárt a fogságból való szabadulásnak a lerombolt első után épített második Templom felszentelésekor történő megünneplésével kapcsolja össze. A *Templomszenteléskor* megjelölés névelő vagy közelebbi meghatározás nélkül modernizál (ez az Ék.-ben egyébként elfogadható), mert a zsidóknak csak Jeruzsálemben volt egy (a) templomuk (Templomuk). Az Ék. itt kivételesen (nyilván szerkesztési vagy sajtóhibából) nem jelölte a versszakösszevonást, ill. kihagyást. Az Ék. 1996 kihagyja a 2., 4–6., 8., 10., 12. strófákat is. Ha a kihagyott versszakok számát növelnénk is, ami tartalmilag elfogadható (ezek részletezőek, s főleg az ellenség elpusztításáról szólnak), a 2. versszakot akkor is meg kéne hagyni, mert jól köti össze az 1.-t és a 3.-at. Igaz, hogy van benne speciális ószövetségi utalás (*Áronnak háza*), de található ilyen az elsőben is (*Izrael*).

¹*Magyarázatos Károli Biblia... Az Új Nemzetközi Bibliafordítás (NIV) Study Bible (1995) magyarázataival és mellékleteivel.* Főszerkesztő Kenneth L. BARKER. Veritas Kiadó, Bp., 2001. 857–858. (A magyarázatok magyarra vannak fordítva.)

²*Biblia... magyarázó jegyzetekkel ... A Stuttgarter Erklärungs-bibel (1992) magyarra fordított magyarázó jegyzeteivel.* A Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Bp., 1996. 695.

CXIX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza, T., 1519–1605.</i> 119. zsoltár <i>Bourgeois L., Genf, 1551</i>
Tudomány az Istennek az Szent- írásban foglaltatott igéjéről és	Arany ábécének is szokták nevezni, mivel héber versei a bibliában

<p>szent törvényéről.</p>	<p>nyolcanként – itt négyenként – egyforma betűvel kezdődnek ábécérendben.</p> <p>[Az énekeskönyvben a betűket nem jelölik, helyettük rövid, egymondatos dőlt betűvel szedett összefoglaló tanítások állnak.]</p>
<p>Alef. 1.</p>	<p><i>Az Úr Igéjének és törvényének dicsősége</i></p>
<p>1</p> <p><i>Az olly emberek nyilván bódogok, Azkik igazsággal járnak éltekben, Isten törvényére vagyon <i>gondjok</i>, És <i>az szerint</i> élnek minden időben, Azkik szent bizonságit megőrzik, És az Istent szívök szerint keresik.</i></p>	<p>1.</p> <p><i>Az oly emberek nyilván boldogok, Kik igazsággal járnak életökben, Isten törvényére vagyon <i>gondjok</i>, És <i>aszerint</i> élnek minden időben, Szent bizonságit akik megőrzik, És az Istent szívök szerint keresik.</i></p>
<p>2</p> <p><i>Bódogok azok is, mondom nyilván, Azkik hamisságot nem cselekesznek, De mindenkor az Úr <i>utaiban</i> Járnak, és szent ártatlanságban élnek. <i>Meghattad</i>, hogy <i>az</i> te parancsidat Jól megőrizzük minden mondásidat.</i></p>	<p>2.</p> <p><i>Boldogok azok is, mondom nyilván, Akik hamisságot nem cselekeszenek, De mindenkor az Úr <i>útaiban</i> Járnak és szent ártatlanságban élnek. <i>Meghagytad</i>, hogy <i>a</i> te parancsodat, Jól megőrizzük minden mondásodat.</i></p>
<p>3</p> <p><i>Vajha én <i>olly</i> bódoggá lehetnék, Hogy járhatnék <i>az</i> te szent <i>utaidban</i>, És engedhetnék szent törvényednek, Ha nézhetném parancsodat valóban, És azt szívemben bizonnal hinném, Hogy soha semmi szégyenbe ne esném.</i></p>	<p>3.</p> <p><i>Vajha én <i>oly</i> boldoggá lehetnék, Hogy járhatnék <i>a</i> te szent <i>útaidban</i>, És engedhetnék szent törvényednek! Ha parancsodat nézhetném valóban, És azt szívemben bizonnal hinném, Hogy soha semmi szégyenbe nem esném!</i></p>
<p>4</p>	<p>4.</p>

<p>Hálát adok néked teljes szívből, Hogy megtanítasz te ítéletedre, <i>Mellyek tiszták minden hiba nélkül,</i> Megtartom, és gondom lesz törvényedre, De kérlek, téged, <i>óh</i>, én Istenem, Hogy soha örökké ne hagyj el engem.</p>	<p>Hálát adok néked teljes szívből, Hogy megtanítasz te ítéletedre, <i>Melyek tiszták minden hiba nélkül!</i> Megtartom és gondom lesz törvényidre, De kérlek téged, <i>ó</i> én Istenem, Hogy soha örökké ne hagyj el engem!</p>
Beth. 2.	<i>Boldog az ifjú, ki az Urat féli.</i>
<p>5</p> <p>Beszéld meg, mit <i>tegyenek</i> az ifjak, Hogy ők élhessenek fegyhetetlenül? Szent <i>igéd</i> szerint <i>utokat</i> szabják, Én téged kerestelek <i>szüntelenül</i>, Kérlek, Úr Isten, teljes szívből Ne hagyj eltévednem törvényedtől.</p>	<p>5.</p> <p>Beszéld meg, mit <i>tégyenek</i> az ifjak, Hogy élhessenek ők feddhetetlenül? Szent <i>Igéd</i> szerint <i>útjukat</i> szabják. Én téged kerestelek <i>szüntelenül</i>; Kérlek, Úr Isten, teljes szívből: Eltévelyednem ne hagyj törvényedtől.</p>
<p>6</p> <p>Az te igédet <i>röjtem</i> szívemben, Hogy semmi bűnnel ne bántsalak téged, De megmaradjak te ösvényedben, Minden dologban megtartom törvényed, Áldott Isten, taníts meg engemet, Hogy igazán értsem rendelésedet.</p>	<p>6.</p> <p>A te igédet <i>rejtem</i> szívemben, Hogy semmi bűnnel ne bántsalak téged, De megmaradjak te ösvényedben, Minden dologban megtartom törvényed. Ó áldott Isten, taníts engemet, Hogy igazán értsem rendelésedet!</p>
<p>7</p> <p>Ítéletedet én ajakimmal És <i>az</i> te szádnak <i>ő</i> kegyes beszédét Előszámlálom hálaadással, Kötéssel vigasztalom szívemet, <i>Bizonyágidon</i> örvendez lelkem, Kik gazdagságnál <i>kedvesbek</i> énnékem.</p>	<p>7.</p> <p>Ítéletedet én ajakimmal, És <i>a</i> te szádnak <i>ő</i> kegyes beszédét Előszámlálom hálaadással, Szent kötéssel bíztatom szívemet; <i>Bizonyágidon</i> örvendez lelkem, Mik gazdagságnál <i>kedvesebbek</i></p>

	nékem.
8 Szüntelen gyönyörőségem nékem Vagyon csak <i>az</i> te parancsolatidban, Te <i>utaidat</i> gyakran <i>emléjtem</i> , Hogy meg ne essem valaha azokban, Szent igazságodban minden kedvem, És az te igédet el nem felejttem.	8. Szüntelen nékem gyönyörűségem Vagyon csak <i>a</i> te parancsolatidban, Te <i>útaidat</i> gyakran <i>említtem</i> , Hogy el ne essem valaha azokban. Szent igazságodban minden kedvem, És te ösvényed én el nem téveszttem.
Gimel. 3.	<i>Csak Isten törvényére tekintek.</i>
9 Cselekedd ezt szolgálóddal <i>kegyessen</i> , Hogy én élhessek tovább <i>ez világban</i> , És szent igédet megtartsam híven, Én szemeimet nyisd meg <i>világossan</i> , Hogy <i>az</i> te törvényed megtekintsem, És annak csudáit eszembe <i>vegyem</i> .	9. Cselekedd ezt szolgálóddal <i>kegyesen</i> , Hogy én élhessek tovább <i>e világban</i> , És szent igédet megtartsam híven! Én szemeimet nyisd meg <i>világosan</i> , Hogy <i>a</i> te törvényed megtekintsem, És annak csudáit eszembe <i>végyem!</i>
10 Míglen én <i>ez földön járok-kelek</i> , Ne <i>röjtsd</i> el tőlem parancsolatidat, Mert kívánság miatt elepedök , Igen <i>ohajtom</i> szent igazságodat, Az te ítéletedhez szívemben Nagy kívánságom volt minden időben.	10. Míglen én <i>e földön járok-kelek</i> , Ne <i>rejtsd</i> el tőlem parancsolatidat, Kívánság miatt mert elepedek , Igen <i>ohajtom</i> szent igazságodat! Ítéletedhez az én szívemben Nagy kívánságom volt minden időben.
11 Uram, az kevélyeket megrontod, Átkoztak és nagy büntetésre méltók, <i>Az kik</i> megvetik parancsolatod. Forduljon el rólam <i>ő gyalázatjok</i> , Kik csak azért gyaláznak , szolgálódat, Hogy megőrzöm <i>az te bizonságidat</i> .	11. A kevélyeket, Uram, megrontod, Átkozottak és büntetésre méltók, <i>Akik</i> megvetik parancsolatod. Forduljon el rólam <i>ő gyalázatjok</i> , Kik csak azért gyalázzák szolgálódat, Hogy megőrzöm <i>a te bizonyosságidat</i> .
12	12.

<p>Az fejedelmek énreám törnek, Midőn öszvegyűlnek, de az te szolgád Szentségét nézi ítéletednek, <i>Azmelly én szívemnek nagy</i> örömet ád, <i>Bizonságid</i> nékem <i>vigaságim</i> És minden dolgomban tanácsadóim.</p>	<p>A fejedelmek énreám törnek, Ha öszvegyűlnek, de a te hű szolgád Szentségét nézi ítéletednek, <i>Amely szívemnek igaz</i> örömet ad. <i>Bizonyáságid</i> nékem <i>vígasságim</i> És minden dolgomban tanácsadóim.</p>
Daleth. 4.	<i>Drága orvosság az Úrnak beszéde.</i>
13	13.
<p>De lám <i>az</i> porban hever életem, <i>Mint ha majd vitetném az</i> <i>koporsóban,</i> Élessz meg szent igéd szerint engem. Midőn <i>utaimat előszámlálván</i> <i>Fölkiálték, ottan megsegítél,</i> Taníts engem törvényedre jókedvvel.</p>	<p>De lám <i>a</i> porban hever életem, <i>Mintha vitetném majd a koporsóba;</i> Szent igéd szerint élessz meg engem! Midőn <i>útaimat előszámlálva</i> <i>Felkiálték, te legott feleltél;</i> Rendelésidre taníts meg jókedvvel.</p>
14	14.
<p>Add értenem parancsolatidat, És elmélkedem <i>az te csudáidról,</i> És elmémbe foglalom azokat, Szívem keserűség miatt <i>kibuzdol,</i> Ígéreted szerint <i>segéts</i> engem, Hogy tőled ismét <i>megerősítsem.</i></p>	<p>Add értenem parancsolatidat, Hogy elmélkedjem <i>a te csudáidról!</i> És elmémbe foglalom azokat, Szívem keserűség miatt <i>kibuzdul!</i> Ígéreted szerint <i>segéts</i> engem, Hogy tőled ismét <i>megerősítsem!</i></p>
15	15.
<p>Az hamis útról, Uram, téríts el, Törvényednek vezérlj igaz <i>utára,</i> Kin ember járhat szép csendességgel, Juttass <i>kegyessen</i> szent igazságodra. Az te ítéleted elválasztom, Igasságodat szemem előtt tartom.</p>	<p>A hamis útról, Uram, téríts el, Törvényeidnek vezérlj <i>utára,</i> Min ember járhat szép csendességgel! Juttass <i>kegyesen</i> szent igazságodra! Ítéletedet én elválasztom, És igazságod szemem előtt tartom.</p>

<p>16</p> <p>Bizonságidra hajtom szívemet, És életem azok szerint rendelem, Ments meg szégyenvallástól engemet, Ha megtartatik általad én szívem, Parancsolatidra lesz nagy gondom, És víg örömmel azokat megfutom.</p>	<p>16.</p> <p>Bizonságidra hajtom szívemet, És életemet a szerint rendelem. Szégyenvallástól ments meg engemet! Mivel most kitárod bennem én szívem, Parancsolatidra lesz nagy gondom, És víg örömmel azokat megfutom.</p>
<p>He. 5.</p>	<p><i>Életnek ösvényén vezet az Úr.</i></p>
<p>17</p> <p>Én Istenem, taníts <i>utaidra</i>, Hogy szent törvényedre gondot viseljek, És azokat megtartsam mindenha. Adj értelmet, igazgass, Uram, kérlek, Hogy törvényedet őrizsem híven, És megtartsam mindenkor én szívemben.</p>	<p>17.</p> <p>Én Istenem, taníts <i>utaidra</i>, Hogy szent törvényedre gondot viseljek, És azokat megtartsam mindenha/ Adj értelmet, Uram, igazgass, kérlek, Hogy törvényedet őrizsem híven, És mindenkor megtartsam én szívemben.</p>
<p>18</p> <p>Igazgass, vezérlj, hogy ne vétkezzem, Mutasd meg parancsolatid ösvényét, Mert azokban igen <i>gyönyörködöm</i>. Te <i>rendölésedre</i> hajtsd szívemet, Nagy figyelmes együgyőségben, És engem ne hagyj esnem fősvenségben.</p>	<p>18.</p> <p>Vezess, hogy benned leljem örömöm, Mutasd meg parancsolatid ösvényét, Mert azokban igen <i>gyönyörködöm!</i> Te <i>rendelésedre</i> hajtsd szívemet! Szent bizonságid végyem eszembe, És ne hagyj esnem telhetetlenségbe!</p>
<p>19</p> <p>Fordítsad el az én szemeimet, Hogy hiában valókat ne nézzenek, Az te <i>utadban</i> éltess engemet. Szolgáddal láttasd szent ígéretednek</p>	<p>19.</p> <p>Fordítsad el az én szemeimet, Hiábavalókat hogy ne nézzenek; A te <i>útadban</i> éltess engemet! Szolgáddal láttasd szent ígéretednek</p>

<i>Bétöltésit, azki téged tisztel És mindenkor fél alázatos szívvel.</i>	<i>Bétöltését, aki téged tisztel És mindenkor fél alázatos szívvel.</i>
20 Végy el rólam minden gyalázatot, Azkitől én igen félek, rettegek, Jók az te ösvényid, és azokat Én megtanulni igen örvendezek, Törvényedben gyönyörködik szívem, Igazságodban éltesz, Uram, engem.	20. Végy el rólam minden gyalázatot, Melytől én igen félek és rettegek! Ítéleteid jók, és azokat Én megtanulni igen örvendezek. Gyönyörködik törvényedben szívem, És igazságban éltesz, Uram, engem!
Vau. 6.	<i>Foglaljam szívembe az Úr törvényét!</i>
21 Forduljon hozzám, Uram, kegyelmed, Segedelmedet adjad, hogy láthassam. Ígéretedből <i>velem</i> ezt tegyed, Hogy <i>szájokat</i> azoknak <i>bédughassam,</i> <i>Az</i> kik engemet gyaláznak szörnyen: Mert bízom <i>az</i> te szent ígéretedben.	21. Forduljon hozzám, Uram, kegyelmed, És segedelmed adjad, hogy láthassam! Ígéretedből <i>vélem</i> ezt tegyed, Hogy <i>szájukat</i> azoknak <i>bedughassam,</i> <i>Akik</i> engemet gyaláznak szörnyen, Mert bízom <i>a</i> te szent ígéretedben!
22 Igaz igédet ne vedd el tőlem, Hogy az mindenkor <i>legyen</i> az én számban, Szerzésedben vagy on reménységem, Te törvényedet szívemben foglalván. És azt megtartom én minden módon, Az szerint élvén most és mindenkoron.	22. Szent igaz igéd ne vedd el tőlem, Hogy az mindenkor <i>legyen</i> az én számban! A te beszéded én reménységem, Te törvényedet szívemben foglalván. És azt megtartom én minden módon, A szerint élvén most és mindenkoron.
23 Szüntelen járok én nagy örömmel, Mert te parancsolatidat követem,	23. Szüntelen járok én nagy örömmel, Mert parancsolataidat követem;

<p>Szívem mindenkor azokra szemlél. <i>Az királyok előtt bízvást beszéllem</i> <i>Az te bizonságodat, mellyektől</i> Meg nem rettenek, nem félek <i>szégyentül.</i></p>	<p>Szívem mindenkor azokra szemlél. <i>A királyok előtt bízvást beszélem</i> <i>A te bizonyságodat, melyektől</i> Meg nem rettenek, nem félek <i>szégyentől.</i></p>
<p>24</p> <p>Gyönyörködöm <i>az</i> te törvényedben, Minden parancsolatidat szeretem, <i>Mindenek felött</i> egész élttemben. Az én kezeimet én fölemelem <i>Az te kedves parancsolatidra,</i> És én azokról <i>beszéllek</i> mindenha.</p>	<p>24.</p> <p>Gyönyörködöm <i>a</i> te törvényedben, Szent parancsolataidat szeretem <i>Mindenek felett</i> egész élttemben. Én kezeimet készen felemelem <i>A te kedves parancsolatidra,</i> És én azokról <i>beszélék</i> mindenha.</p>
<p>Zain. 7.</p>	<p><i>Gondolkodjunk Isten dolgairól!</i></p>
<p>25</p> <p>Gondold meg azt és jusson eszedbe, <i>Azmit</i> szolgálának egyszer megígértél, <i>Jó reménységet</i> adván szívembe. Minden ínségben vagyok bátor szívvel, Mert az te szent beszéded engemet <i>Megújít, és elvész sérelmemet.</i></p>	<p>25.</p> <p>Gondold meg azt és jusson eszedbe, <i>Amit</i> szolgálának egyszer megígértél, <i>Jó reménységet</i> adván szívembe! Minden ínségben vagyok bátor szívvel, Mert szent beszéded bizony engemet <i>Megújít és megtartja életemet.</i></p>
<p>26</p> <p><i>Az</i> kevély népek csúfolnak engem És nevetnek, de nem gondolok vélek, Hogy törvényedet azért megvetném, De <i>az</i> te ítéletidre tekintek, <i>Mellyeknek tisztaságát</i> jól tudom, És magamat azokkal <i>vigasztalom.</i></p>	<p>26.</p> <p><i>A</i> kevély népek csúfolnak engem És nevetnek, de nem gondolok vélek, Hogy törvényedet azért megvetném, De <i>a</i> te ítéletidre tekintek, <i>Melyeknek örök voltát</i> jól tudom, És magamat azokkal <i>vigasztalom.</i></p>
<p>27</p> <p>És miként az istentelen népek, Kik elszakadtak <i>az</i> te törvényedtől, Gondolatimnak nagy bút szereznek,</p>	<p>27.</p> <p>És miként az istentelen népek, Kik elszakadtak <i>a</i> te törvényedtől, Gondolatimnak nagy bút szereznek:</p>

<p>Azonképpen én az te szerzésidről Éneklettem én nagy örömben, Az én búdosásimnak minden helyén.</p>	<p>Emlékezésem a te szerzésedről Ének volt nékem nagy örömben, Bújosásimnak minden ő helyökben.</p>
<p>28</p> <p>Sem éjjel, sem nappal meg nem szűnöm Az te nevedről gyakran emlékezni. Az te parancsolatod keresöm, <i>Főképpen</i> erre szoktam vágyakozni, Minden előtt magamban elszántam, Hogy <i>az</i> te törvényedet én megtartsam.</p>	<p>28.</p> <p>Sem éjjel, sem nappal meg nem szűnöm A te nevedről gyakran emlékezni; Szent parancsolatidat keresem, <i>Főképen</i> erre szoktam vágyakozni. Minden előtt magamban elszántam, Hogy <i>a</i> te törvényedet én megtartsam.</p>
<p>Heth. 8.</p>	<p><i>Hiszek Isten ígéreteiben.</i></p>
<p>29</p> <p>Hiszem, te vagy az én örökségem, Teljes erőmmel azért azon <i>leszök,</i> Hogy <i>az</i> te ígédet megőrizzem, Az te színed előtt szívből könyörgök, Kegyelmezz meg, Úr Isten, énnékem, Mert szent ígéreted vigasztal engem.</p>	<p>29.</p> <p>Hiszem, te vagy az én örökségem, Teljes erőmmel azért azon <i>lészek,</i> Hogy <i>a</i> te ígédet megőrizzem. A te színed előtt szívből könyörgök: Kegyelmezz meg, Úr Isten, énnékem, Mert ígéreted megvigasztal engem!</p>
<p>30</p> <p>Jól meggondolom az én <i>utamat,</i> Hogy <i>az</i> jó útról el ne <i>tévöledjem,</i> Arra vezérlem minden gondomat, Bizonságidra lábaim <i>térítjem,</i> Igen sietek, nem késem semmit, Hogy megtarthassam szent parancsolatid.</p>	<p>30.</p> <p>Jól meggondolom az én <i>útamat,</i> Hogy <i>a</i> jó útról el ne <i>tévelyedjem;</i> Arra vezérlem minden gondomat, Bizonyosságidra lábamat <i>térítem.</i> Igen sietek, nem kések semmit, Hogy megtarthassam szent parancsolatid.</p>
<p>31</p> <p>Megfosztottak az istentelenek, Elpusztítának, de mindazonáltal</p>	<p>31.</p> <p>Megfosztottak az istentelenek, Elpusztítának, de mindazonáltal</p>

<p>Tőlem törvényid nem felejtetnek, Még éjféلكor fölkelek <i>vigasággal</i>, És tégedet <i>dicsérlek</i> és áldlak, Ítéletieért szent igazságodnak.</p>	<p>Törvényid tőlem nem felejtetnek. Még éjféلكor fölkelek <i>vígassággal</i> És tégedet <i>dicsérlek</i> és áldlak Ítéletieért szent igazságodnak.</p>
<p>32</p> <p>Az <i>olly</i> népekhez adom magamat, Azkik téged félnek, és reád néznek, És megtartják parancsolatidat, <i>Bévségével</i> te kegyelmességednek Teljes <i>ez</i> világ, azért, én Uram, Szent törvényedre tőled <i>tanítassam</i>.</p>	<p>32.</p> <p>Az <i>oly</i> népekhez adom magamat, Kik téged félnek és tereád néznek És megtartják parancsolatidat. <i>Bőségével</i> te kegyelmességednek Teljes <i>e</i> világ, azért, én Uram, Szent törvényedre tőled <i>tanítottassam!</i></p>
<p>Teth. 9.</p>	<p><i>Isten igéjére építek.</i></p>
<p>33</p> <p>Imé, szegény szolgálóddal sok jót től, Szent ígéreted szerint megsegítél, Kin most is örvendek teljes szívből: Taníts, és áldj engem jó értelemmel, Engedd nékem szent <i>esmeretedet</i>, Mert én igaznak tartom törvényedet.</p>	<p>33.</p> <p>Íme, szegény szolgálóddal sok jót től, Szent ígéreted szerint megsegítél, Min most is örvendek tiszta szívből. Taníts és áldj engem jó értelemmel! Engedd meg nékem <i>ismeretedet</i>, Mert igaznak ismerem törvényedet.</p>
<p>34</p> <p><i>Minekelőtte</i> megbüntettetném, Az igaz <i>utat elvétöttem</i> vala, Most életem ígédhez rendelem, Nagy szorgalmatossággal nézek arra. Uram, jókedvű vagy és <i>irgalmass</i>, Azért szerzésedre engemet oktass.</p>	<p>34.</p> <p><i>Minek előtte</i> megbüntettetném, Az igaz <i>utat elvétöttem</i> vala, Most életem ígédhez rendelem, Szorgalmatossággal tekintek arra. Uram, jókedvű vagy és <i>irgalmas</i>, Azért szerzésedre engemet oktass.</p>
<p>35</p> <p>Az kevélyek rólam hamisságot Költnek, de én <i>az</i> te szent</p>	<p>35.</p> <p>A kevélyek rólam hamisságot Költnek, de én <i>a</i> te szent</p>

<p>törvényedet Megőrizem <i>parancsolatidot</i>. Kövér az ő szívök és el-földüllett, Én pedig <i>az</i> te szent törvényedben Gyönyörködöm én teljes életemben.</p>	<p>törvényedet, Megőrizem <i>parancsolatidat</i>. Kövér ő szívük és megkeményedett, Én pedig <i>a</i> te szent törvényedben Gyönyörködöm mind egész életemben.</p>
<p>36</p> <p>Jómra <i>lött</i> nékem, hogy megalázál, Hogy megtanulnám <i>az</i> te törvényedet, Kin igyekezem nagy óhajtással. Aranyt, ezüstöt és egyéb effélét, Kit az emberek nagyra <i>böcsülnek</i>, Törvényedhez képest tartok semminek.</p>	<p>36.</p> <p>Jómra <i>lett</i> nékem, hogy megalázál, Hogy megtanuljam <i>a</i> te törvényedet, Min igyekezem nagy óhajtással. Aranyt, ezüstöt és egyéb effélét, Mit az emberek nagyra <i>becsülnek</i>, Törvényedhez képest tartok semminek.</p>
<p>Jod. 10.</p>	<p><i>Könyörgés megtérésért</i></p>
<p>37</p> <p>Kezeiddel formáltál engemet, Taníts meg azért parancsolatidra, Hogy tudjam törvényednek értelmét, És ezen indulnak nagy <i>vigasságra</i> Az istenfélők, látván <i>ez</i> dolgot, Hogy <i>igédben</i> vetem <i>bizodalmamat</i>.</p>	<p>37.</p> <p>Kezeiddel formáltál engemet, Taníts meg azért parancsolatidra, Hogy törvényidnek tudjam értelmét. És ezen indulnak nagy <i>vigasságra</i> Az istenfélők, látván <i>e</i> dolgot, Hogy <i>igédbe</i> vetem <i>bizodalmamat</i>.</p>
<p>38</p> <p>Igaz vagy, Uram, ítéletidben, Tudom, hogy senkit nem büntetsz méltatlan, Engem is méltán büntetsz <i>ekképpen</i>. Kérlek, cselekedjed ezt irgalmadban, Hogy én <i>megvigasztaltassam</i> megint, Szolgádnak mondott <i>ígéreted</i> szerint.</p>	<p>38.</p> <p>Igaz vagy, Uram, ítéletidben, Tudom, hogy senkit nem büntetsz méltatlan, Engem is méltán büntetsz <i>ekképen</i>. Kérlek, cselekedjed ezt irgalmadban, Hogy én <i>megvigasztaltassam</i> megint Szolgádnak mondott <i>ígéreted</i> szerint!</p>
<p>39</p> <p>Nagy irgalmadat mutasd meg <i>nékem</i>,</p>	<p>39.</p> <p>Nagy irgalmadat mutasd meg <i>nekem</i>,</p>

<p>Hogy éljek, mert csak <i>az</i> te törvényedben Vagyon minden én gyönyörűségem, Az kevélyek essenek <i>szégyenségben</i>, Kik engem hamis okkal terhelnek, De én <i>az</i> te törvényedről <i>beszéllek</i>.</p>	<p>Hogy éljek, mert csak <i>a</i> te törvényedbe' Vagyon minden én gyönyörűségem. A kevélyek essenek <i>szégyenségbe</i>, Kik engem hamis okkal terhelnek, De én <i>a</i> te törvényedről <i>beszélék</i>.</p>
<p>40</p> <p>Térjenek hozzám monstan mindenek, Kik téged félnek, törvényed tisztelik, És <i>az</i> te bizonságidnak hisznek, Tiszta én szívem, el sem tévelyedik, De megtartja parancsolatidot, Hogy ne valljak szégyent, se gyalázatot.</p>	<p>40.</p> <p>Térjenek hozzám mostan mindenek, Kik téged félnek, törvényed tisztelik És <i>a</i> te bizonságidnak hisznek! Tiszta én szívem, el sem tévelyedik, De megtartja a parancsolatot, Hogy ne valljak szégyent, se gyalázatot.</p>
<p>Kaf. 11.</p>	<p><i>Lelki vigasztalásért való könyörgés</i></p>
<p>41</p> <p>Lelkem elfogy nagy kívánságában, Midőn várom <i>az</i> te segedelmedet, Bízzán igédnek fogadásában. Ugyan elfárasztom az én szememet Nagy várakodás miatt, így <i>szólván</i>: Mikor vigasztalsz meg engem <i>valóban</i>?</p>	<p>41.</p> <p>Lelkem elfogy nagy kívánságában, Midőn várom <i>a</i> te segedelmedet; Bízzán igédnek fogadásában Ugyan elfárasztom az én szememet Nagy várakozás miatt, így <i>szólva</i>: Mikor vigasztalsz meg engem <i>valóba</i>'?</p>
<p>42</p> <p>Noha én csaknem hasonló vagyok Az füstön elaszott száraz tömlőhöz, Szerzésidre mégis gondot tartok, <i>Miglen</i> kell várnom! mikor látsz <i>ügyemhöz</i>? <i>Mig</i> halasztod el <i>ítéletedet</i>, És ha bünteted meg <i>ellenségimet</i>?</p>	<p>42.</p> <p>Noha én csaknem hasonló vagyok Füstön elaszott, megszáradt tömlőhöz, Szerzésidre mégis gondot tartok. <i>Míglén</i> kell várnom, mikor látsz <i>ügyemhöz</i>? <i>Míg</i> halasztod el <i>ítéletedet</i>, Ha bünteted meg <i>ellenségeimet</i>?</p>
<p>43</p> <p>Az kevélyek, kik szent törvényedet</p>	<p>43.</p> <p>A kevélyek, kik szent törvényedet</p>

<p>Megvetik, titkon <i>nékem</i> vermet ásnak, De ha <i>tekintjük</i> szent szerzésidet, Minden parancsolatid jók, igazak. Nagy méltatlanul kergetnek engem, Tarts meg azért, és légy én segedelmem.</p>	<p>Megvetik, titkon <i>nekem</i> vermet ásnak, De ha <i>tekintjük</i> szent szerzésidet, Parancsolatid mind jók és igazak. Nagy méltatlanul kergetnek engem, Tarts meg azért és légy én segedelmem!</p>
<p>44</p> <p>Csaknem elvesztének ők engemet, És majd ugyan eltörlének <i>ez</i> földről, Mégsem hagyom el szent törvényedet, Tartsd meg életemet kegyességéből, Hogy megtartsam <i>fölséged</i> kötését, És megőrizem szádnak bizonságit.</p>	<p>44.</p> <p>Csaknem elvesztének ők engemet, És majd ugyan eltörlének <i>e</i> földről, Mégsem hagyom el szent törvényedet, Tartsd meg életemet kegyelmességéből, Hogy megtartsam <i>Felsőged</i> kötését, És megőrizzem minden bizonságit.</p>
<p>Lamed. 12.</p>	<p><i>Megáll az Istennek ígéje.</i></p>
<p>45</p> <p>Mindörökké, Uram, <i>az</i> te igéd Megáll és megtart <i>az</i> magas mennyekben, <i>Azonképpen</i> isteni <i>hívseged</i> Megmarad örökké minden időben, Mint <i>ez</i> álló föld, kit te <i>fondáltál</i>, Ki az ő helyében mindenkor megáll.</p>	<p>45.</p> <p>Mindörökké, Uram, <i>a</i> te igéd Megáll és megtart <i>a</i> magas mennyekben, <i>Azonképen</i> isteni <i>hűseged</i> Megmarad örökre minden időben, Mint <i>az</i> álló föld, mit te <i>fundáltál</i>, Mely ő helyében mindenkoron megáll.</p>
<p>46</p> <p>Mind ma és <i>mind</i> örökké megállnak, <i>Azmiket</i> te rend szerint teremtettél, És <i>tenéked</i> mindenek szolgálnak, Hogyha magamat <i>az</i> te törvényeddel Nem vigasztaltam volna, már régen Elveszttem volna én nagy ínségemben.</p>	<p>46.</p> <p>Mind ma és <i>mindörökké</i> megállnak, <i>Amiket</i> te rend szerint teremtettél, És <i>teneked</i> mindenek szolgálnak. Hogyha magamat <i>a</i> te törvényeddel Nem vigasztaltam volna, már régen Elveszttem volna én nagy ínségemben.</p>
<p>47</p>	<p>47.</p>

<p>Nem felejttem el szent törvényedet, És gondot tartok parancsolatidra, Mert te azokban éltetsz engemet, <i>Tekénts, Uram, kegyelmessen</i> szolgálóra, Légy segédségem, mert <i>tiéd</i> vagyok, És törvényednek őrzésire vágyok.</p>	<p>Nem felejttem el szent törvényedet, És gondot tartok parancsolatidra, Mert te azokban éltetsz engemet. <i>Tekints, Uram, kegyelmesen</i> szolgálóra! Légy segítségem, mert <i>tied</i> vagyok, És törvényednek őrzésire vágyok.</p>
<p>48</p> <p>Az istentelenek reám titkon Incelkednek, és törnek életemre, Én elmélkedem <i>bizonyságidon</i>, És minden dolgot, ha megnézek, végre Látom, hogy mindenek elmúlándók, De <i>az</i> te törvényid megmaradandók.</p>	<p>48.</p> <p>Istentelenek énreám titkon Leselkednek és törnek életemre. Én elmélkedem <i>bizonyságidon</i>, És minden dolgot ha megnézek végre, Látom, hogy mindenek elmúlándók, De <i>a</i> te törvényid megmaradandók.</p>
<p>Mem. 13.</p>	<p><i>Nincs Istenen kívül bölcsesség.</i></p>
<p>49</p> <p>Nagy szerelmem vagyok törvényedhez, <i>Mellyről naponkint</i> örömet <i>beszéllek</i>, Mert ez nékem víg <i>örömet</i> szerez, Te parancsolatid bölcsébbé tésznek Engemet minden ellenségimnél, Mert örökké tőlem nem távoznak el.</p>	<p>49.</p> <p>Nagy szerelmem vagyok törvényedhez, <i>Melyről naponként</i> örömet <i>beszélék</i>, Mert ez nékem víg <i>örömet</i> szerez; Te parancsolatid bölcsébbé tésznek Engemet minden ellenségimnél, Mert soha tőlem ők nem távoznak el.</p>
<p>50</p> <p>Tudósb vagyok én tanítóimnál, Azmellyeket nagy bölcséknek tart minden, Mert <i>bizonyságod</i> elmémbe megáll, Még <i>az</i> véneknél is bölcsébb vagyok én, Mert törvényed szemem előtt tartom,</p>	<p>50.</p> <p>Tudósabb vagyok tanítóimnál, Akiket már nagy bölcséknek tart minden, Mert <i>bizonyságod</i> elmémbe megáll. Még <i>a</i> véneknél is bölcsébb vagyok én, Mert te törvényed szem előtt tartom, És elmémet attól el nem fordítom.</p>

És elmémet attól el nem fordítom.	
51 Minden hamis <i>utat</i> elkerülök, Hogy lábam ne járjon gonosz ösvényen, Igéd megtartásának örülök, Ítéletedet tekintem szüntelen, <i>Azoktól</i> soha el nem távozom, Kik által én tetőled <i>tanítatom</i> .	51. Minden hamis <i>útat</i> elkerülök, <i>Lábam</i> ne járjon a gonosz ösvényen; Igéd megtartásának örülök, Ítéletidet tekintem szüntelen. <i>Azoktól</i> soha el nem távozom, Kik által én tetőled <i>tanítatom</i> .
52 Az te beszéded édes és drága, Még <i>az</i> méznél is édeseb az én számban, Kimondhatatlan gyönyörű volta, Igédben van bölcseségem fondálván, Bölcseségemet abban <i>keresöm</i> , Az hamisságnak <i>ösvényét</i> gyűlölöm.	52. A te beszéded ékes és drága, Még <i>a</i> méznél is édesebb én számban, Kimondhatatlan gyönyörű volta. Igédben van bölcseségem fundálván; Bölcseségemet abban <i>keresem</i> , A hamisságnak <i>ösvényit</i> gyűlölöm.
Nun. 14.	<i>Óránként fáklyám az Ige.</i>
53 <i>Óránkint</i> fáklyám nékem szent igéd, <i>Melly</i> világot tart nékem <i>utaimban</i> , Hogy <i>egyenesen</i> járjam ösvényed, <i>Azmellyen</i> én járhatok bátorságban, Megesküszöm néked és megállom, Hogy igazságodnak jussát megtartom.	53. <i>Óránként</i> fáklyám nékem szent igéd, <i>Mely</i> világot tart nékem <i>útaimban</i> , Hogy <i>egyenesen</i> járjam ösvényed, <i>Amelyen</i> én járhatok bátorságban. Megesküszöm és néked megállom, Hogy igazságodnak jussát megtartom.
54 <i>Fölötte</i> igen megnyomorodtam, Enyhíts meg, és végy <i>föl</i> engem ismétlen, <i>Azmint nékem</i> megígérted, Uram, Az áldozat, kit szájam <i>néked teszen</i> , Kérlek, <i>legyen</i> kedves tenálad,	54. <i>Felette</i> igen megnyomorodtam, Enyhíts meg és végy <i>fel</i> engem ismétlen, <i>Amint nekem</i> megígérted, Uram! Az áldozat, mit szájam <i>neked teszen</i> , Kérlek, hogy <i>légyen</i> kedves tenálad,

És ítéletedet tudtomra adjad.	Ítéletedet én tudtomra adjad!
<p>55</p> <p>Halálos veszélben forog lelkem, Úgyhogy markomban hordozom éltemet, Szent törvényedet mégsem felejttem, Az hitlenek, kik gyalázzák nevedet, Tört vetnek nékem mindenütt <i>széllel</i>, Szent szerezésedtől mégsem távozzom el.</p>	<p>55.</p> <p>Oly nagy veszélyben forog életem, Hogy tenyeremben hordozom lelkemet, Szent törvényedet mégsem felejttem. A hitlenek, kik gyalázzák nevedet, Tört vetnek nékem mindenütt <i>széjjel</i>, Szent szerezésidtől mégsem távozzom el.</p>
<p>56</p> <p>Bizonyágidat örökököl bírom, És azokat tartom drága kincsemnek, Azokban lesz minden vigasságom. Szívemet hajtom <i>az</i> te törvényednek Megtartására minden időben, És azokat megőrzöm mindvégiglen.</p>	<p>56.</p> <p>Bizonyágidat örökököl bírom, És azokat tartom drága kincsemnek, Azokban lesz minden vigasságom! Szívemet hajtom <i>a</i> te törvényednek Megtartására minden időben, És azokat megőrzöm mindvégiglen.</p>
<p>Szamech. 15.</p>	<p><i>Ösztönösen gyűlölöm a gonoszt.</i></p>
<p>57</p> <p><i>Ösztönösen gyűlölöm azokat, Azkik mindenkor csak gonoszt gondolnak, De szeretem parancsolatidat, És csak tégedet tartlak <i>óthalmomnak</i>, Ígéretedben van <i>reménységem</i>, Az te szent igéd megvigasztal engem.</i></p>	<p>57.</p> <p><i>Ösztönösen gyűlölöm azokat, Akik mindenkor kétfelé gondolnak, De szeretem én a te útadat, És csak tégedet tartlak <i>oltalmamnak</i>. Ígéretedben van <i>reménységem</i>, A te szent igéd paizsom énnékem.</i></p>
<p>58</p> <p><i>Gonosztévők, menjetek el tőlem, Mert én azt mind meg akarom tartani, Azmit az Isten parancsol <i>nékem</i>, Ígéd szerint siess engem táplálni,</i></p>	<p>58.</p> <p><i>Gonosztevők, menjetek el tőlem, Mert én azt mind meg akarom tartani, Amit az Isten parancsol <i>nekem!</i> Ígéd szerint siess engem táplálni,</i></p>

Hogy élhessek, segéts meg , Úr Isten, Ne szégyenüljek meg <i>reménységemben.</i>	Hogy élhessek, légy velem , Úr Isten, Ne szégyenüljek meg <i>reménységemben!</i>
59 Légy gyámolom, adj jó egészséget , Úgy leszen énnékem kedves törvényed, Abban keresem én örömömet, <i>Az olyakat</i> te mind ez földhöz vered, Kik <i>elhajlanak igazságodtúl</i> , És minden dolgokban járnak <i>álnokul.</i>	59. Légy gyámolom, adj jó békességet , Úgy leszen kedves énnékem törvényed, Abban keresem én örömömet! <i>Az olyakat</i> te mind a földhöz vered, Kik <i>elhajolnak igazságodtul</i> És járnak minden dolgukban <i>álnokul.</i>
60 Gonoszokat te elvetsz ez földről, Mint <i>az</i> salakot vagy ércnek <i>szemetét</i> , Bizonságidat szeretem szívből, Szívem félelmében előtted reszket, Testem elepedt nagy <i>rettegésben</i> , Az te kemény ítéletedre <i>nézzvén.</i>	60. Gonoszokat te elvetsz a földről, Mint <i>a</i> salakot vagy ércnek <i>szemétjét</i> . Szent bizonságid szeretem szívből! Félelmében szívem előtted reszket! Testem elepedt nagy <i>rettegésbe</i> , A te kemény ítéletedre <i>nézzve.</i>
Ain. 16	Pörpatvarnál jobb az Úr törvénye.
61 Pörpatvar nincsen nékem kedvemben , Igaz ítéletet tészek mindennek, Ne adj azért azoknak kezekben , <i>Az kik</i> engemet szüntelen kergetnek, Szolgádat minden jóra vezérljed , És <i>az</i> kevélyek ellen védelmezzed.	61. Pörpatvar nincsen nékem kedvemre , És igazságát megadom mindennek; Ne adj azért azoknak kezekre , <i>Akik</i> engemet szüntelen kergetnek! Szolgádat minden jóra vezérelj , És <i>a</i> kevélyek ellen védelmezzed!
62 Az én szemeim elfogyatkoztak, Úgy nézik és várják segedelmedet,	62. Az én szemeim elfogyatkoztak, Úgy nézik, várják te segedelmedet,

<p>Igédnek igazságát ohajtják, Ne késsél, Uram, <i>segíts</i> meg engemet, Szegény szolgálóddal tégy <i>kegyelmessen</i>, Taníts igédre, oktass törvényedben.</p>	<p>Óhajtják igazságát szavadnak, Ne késsél, Uram, <i>segíts</i> meg engemet! Szegény szolgálóddal tégy <i>kegyelmesen</i>, Taníts igédre, oktass törvényedben!</p>
<p>63</p> <p>Szolgád vagyok, adj értelmet <i>nékem</i>, Hogy érthessem <i>az</i> te <i>bizonságidat</i> És jó értelmében gyönyörködjem, Ideje, Uram, hogy láttasd dolgodat, Mert nincs már helye az igazságnak, Az te törvényid mind hátra hagytatnak.</p>	<p>63.</p> <p>Szolgád vagyok, adj értelmet <i>nekem</i>, Hogy érthessem <i>a</i> te <i>bizonyságidat</i>, És jó értelmében gyönyörködjem! Ideje, Uram, hogy láttasd dolgodat, Mert helye nincs már az igazságnak, A te törvényid mind eltiportatnak.</p>
<p>64</p> <p>Azért <i>az</i> te parancsolatidat Az tiszta arannál inkább szeretem, Mindennél <i>följebb</i> tartom azokat, Életemet azok szerint rendelem, Mert igaznak tartom <i>mindenképpen</i>, Az hamis <i>ösvényt</i> gyűlölöm <i>erőssen</i>.</p>	<p>64.</p> <p>Azért <i>a</i> te szent tanításidat Tiszta arannál is inkább szeretem, Mindennél <i>feljebb</i> tartom azokat, Életemet én a szerint rendelem, Mert igaznak tartom <i>mindenképen</i>, A hamis <i>ösvényt</i> gyűlölöm <i>erősen</i>.</p>
<p>Pe. 17.</p>	<p><i>Rakva csudákkal az Isten igazsága.</i></p>
<p>65</p> <p>Rakvák <i>bizonságid</i> nagy csudákkal, Hogy azért megtarthassam én <i>szívemben</i>, Azon igyekezem buzgósággal, Az te igéd, ha kik veszik <i>eszekben</i>, Setét szíveket megvilágosít, <i>Együgyőeket</i> bölcseségre tanít.</p>	<p>65.</p> <p>Rakvák <i>bizonyságid</i> nagy csudákkal, Hogy azért megtarthassam én <i>szívemben</i>, Azon igyekszem nagy buzgósággal. A te igéd, ha kik veszik <i>eszükben</i>, Setét szíveket megvilágosít, <i>Együgyűeket</i> bölcseségre tanít.</p>
<p>66</p> <p><i>Fölfohászodom</i> gyakran én számmal,</p>	<p>66.</p> <p><i>Felfohászodom</i> gyakran én számmal,</p>

<p>Mert én azt nagy szívem szerint <i>kívánom,</i> Hogy törvényedet értsem bizonynal Tekénts reám, színedet engedd látnom, Irgalmazz nékem, lám nagy jókedved Azokhoz, <i>azkik</i> szeretik szent neved.</p>	<p>Mert én azt nagy szívem szerint <i>kívánom,</i> Hogy törvényedet értsem bizonynal. Tekints reám és könyörülj szolgálodn! Irgalmazz nékem, lám, nagy jókedved Azokhoz, <i>akik</i> szeretik szent neved!</p>
<p>67</p> <p>Szent igédben vezérljed utamat, És őrizz meg <i>éngem az hamisságtúl,</i> Hogy az rajtam ne vegyen hatalmat, Ments meg <i>az</i> népek nyomorgatásátúl, Hogy örömmel törvényedet nézzem, És parancsolatidat megőrizzem.</p>	<p>67.</p> <p>Szent igédben vezérelj útamat, És őrizz meg <i>engem a hamisságtól,</i> Hogy az rajtam ne vegyen hatalmat; Ments meg <i>a</i> népek nyomorgatásától, Hogy törvényedet örömmel nézzem, És parancsolatidat megőrizzem.</p>
<p>68</p> <p>Világosítsd orcádat szolgálodn, És taníts meg, hogy én jól meggondoljam, Szerzésed engem mire tanítson, Könnyhullatásom szememből kifolyam, Mint az patak, azért, hogy <i>az</i> népek <i>Böcsületet</i> nem <i>tésznek</i> törvényednek.</p>	<p>68.</p> <p>Világosítsd meg orcád szolgálodn, És taníts meg, hogy én jól meggondoljam, Beszéded engem mire tanítson! Könnyhullatásom szememből azértan Mint patak ömlik, mert hogy <i>a</i> népek <i>Becsületet</i> nem <i>tesznek</i> törvényednek.</p>
<p>Cade. 18.</p>	<p><i>Summa szerint igaz az Isten.</i></p>
<p>69</p> <p><i>Somma</i> szerint, Uram, te igaz vagy Mindennémű te cselekedetedben, <i>Ítéletednek</i> igazsága nagy, Igazságodat vehetik <i>eszekben,</i> Bizonságidat <i>azkik</i> megnézik,</p>	<p>69.</p> <p><i>Summa</i> szerint, Uram, te igaz vagy Mindennémű te cselekedetedbe’, <i>Ítéletednek</i> igazsága nagy. Te igazságod vehetik <i>eszükbé,</i> Bizonságidat <i>akik</i> megnézik,</p>

Ez parancsolatidat megőrzik.	És parancsolatidat megőrzik.
<p>70</p> <p>Megöl <i>az</i> bú nagy indulatomban, Midőn <i>tekéntem az</i> te szent ígédet, Hogy az ellenség csúfolja bátran, És elfelejti minden beszédidet, Az te szent ígéd igen szép tiszta, Szolgád azért szereti és megtartja.</p>	<p>70.</p> <p>Megöl <i>a</i> bú nagy indulatomban, Midőn <i>tekintem a</i> te szent ígédet, Hogy az ellenség csúfolja bátran, És elfelejti minden beszédidet. A te szent ígéd igen szép tiszta, Szolgád azért szereti és megtartja.</p>
<p>71</p> <p>Én <i>kicsin</i> és <i>megvettetött</i> vagyok, De mégsem felejttem el törvényedet, Sőt mindenütt arra gondot tartok, Szent igazságidnak nem látják végét, Mert ők mindörökké megmaradnak, Törvényed törvénye az igazságnak.</p>	<p>71.</p> <p>Én <i>kicsiny</i> és <i>megvettetett</i> vagyok, De mégsem felejttem el törvényedet, Sőt mindenütt arra gondot tartok. Szent igazságidnak nem látják végét, Mert mindörökké ők megmaradnak; Törvényed törvénye az igazságnak.</p>
<p>72</p> <p>Én kergettetem, vagyok <i>énségben</i>, De nem gondolván semmi nyavalyámmal, Gyönyörködöm az te törvényedben, Az te igazságod örökké megáll, <i>Mellyet nékem jelents meg</i> <i>kegyessen</i>, És bátorságos leszek életemben.</p>	<p>72.</p> <p>Én kergettetem, vagyok <i>ínségben</i>, De nem gondolván semmi nyavalyámmal, Nagy örömöm van te törvényedben. Te igazságod mindörökké megáll, <i>Melyet jelents meg nekem kegyesen</i>, És bátorságos leszek életemben.</p>
<p>Kof. 19.</p>	<p><i>Tőle várok szabadítást.</i></p>
<p>73</p> <p>Teljes szívből hozzád esedezem, Uram, hallgass meg engem <i>kegyelmessen</i>, Hogy rendelésedet megőrizzem, Kérlek, szabadíts meg engem, Úr Isten, És legottan igyekezem azon,</p>	<p>73.</p> <p>Teljes szívből hozzád esedezem, Uram, hallgass meg engem <i>kegyelmesen</i>, Hogy rendelésidet megőrizzem! Kérlek, szabadíts meg engem, Úr Isten, És legottan igyekezem azon,</p>

Hogy bizonságid megtartsam jó módon.	Hogy bizonyságid megtartsam jó módon.
74 Gyakorta reggel <i>virradta</i> előtt, Tehozzád könyörgésemben kiáltok, Igédben vetvén <i>reménségemöt</i> Előbb, hogynem elmennek <i>az</i> virrasztók, Az én szemeim vigyáznak, néznek, És <i>az</i> te szent igédről elmélkednek.	74. Gyakorta reggel, <i>virradat</i> előtt Könyörgésemben tehozzád kiáltok, Igédbe vetvén <i>reménységemet</i> . Előbb hogynem elmennek <i>a</i> virrasztók, Az én szemeim vigyáznak, néznek, És <i>a</i> te szent igédről elmélkednek.
75 Kegyességedért halld meg beszédem, Tartsd meg életemet igazságodból , Hadd <i>vidámóljon</i> meg az én szívem, Mert az sok hitetlen nép reám <i>tódól</i> , És engem szertelen sanyargatnak, De <i>az</i> te törvényedtől távol <i>vadnak</i> .	75. Kegyességedért halld meg beszédem, Tartsd meg életem a te jóvoltodból , Hadd <i>vidámuljon</i> meg az én szívem, Mert sok hitetlen nép énreám <i>tódul</i> , És engem szertelen sanyargatnak, De <i>a</i> te törvényedtől távol <i>vannak</i> .
76 De te énhozzám, Uram, közel vagy, És benned bízom én minden időben , Szent törvényednek igazsága nagy, Bizonságid fundáltattak ekképpen , Hogy örökké megmaradnak, tudom, És jól értem, azért nyilván kimondom.	76. De te énhozzám, Uram, közel vagy, És te igédből tudom réges-régen: Szent törvényednek igazsága nagy, Te bizonyságid fundáltattak szépen. Hogy örökké megmaradnak, tudom, És jól értem, azért nyilván kimondom.
Res. 20.	Védelmezz meg a te igazságodért!
77	77.

<p>Vedd eszedben én nagy ínségemet, És én nyavalyáimból szabadíts meg, Mert nem felejttem el törvényedet, Fogadd <i>föl</i> ügyemet, és védelmezz meg, Megttekintvén szent ígéretedet, Az halál ellen tartsd meg életemet.</p>	<p>Vedd eszedbe én nagy ínségemet, Én nyavalyámból, Uram, szabadíts meg, Mert nem felejttem el törvényedet! Fogadd <i>fel</i> ügyemet és védelmezz meg, Megttekintvén szent ígéretedet, Éltess a te szent igéddel engemet!</p>
<p>78</p> <p><i>Az gonoszoktól</i> (minden <i>meghiggye</i>) Segédség és idvösség távol vagyon, Mert ők nem néznek szent szerzésidre. Szent irgalmasságod nagy mindenkoron, Uram, tarts meg engemet, hogy éljek Igazsága szerint ítéletednek.</p>	<p>78.</p> <p><i>A gonoszoktól,</i> minden <i>meghigyje,</i> A segítség s üdvösség távol vagyon, Mert ők nem néznek szent szerzésidre. Szent irgalmasságod nagy mindenkoron! Uram, tarts meg engemet, hogy éljek Nagy igazságából ítéletednek.</p>
<p>79</p> <p><i>Bizonyságidat</i> én nem hagyom el, Noha énreám nagy sok népek törnek, Kik gyűlölnek, és kergetnek <i>széllel,</i> <i>Óh, melly</i> sérelmes ez az én szívemnek, Hogy ellenségi az igazságnak Az te igéddel semmit nem gondolnak.</p>	<p>79.</p> <p><i>Bizonyságidat</i> én nem hagyom el, Noha énreám nagy sok népek törnek, Kik gyűlölnek és kergetnek <i>széjjel;</i> <i>Ó, mily</i> sérelmes ez az én szívemnek, Hogy ellenségi az igazságnak A te igéddel semmit nem gondolnak!</p>
<p>80</p> <p>Parancsolatidat én szeretem, És soha el nem távozom <i>azoktól.</i> Kegyességedből tartsd meg életem. Te igaz beszéded mindent <i>fellyölmúl,</i> Szent ítéleti igazságodnak Mostan és mindörökké megmaradnak.</p>	<p>80.</p> <p>Törvényidet én igen szeretem, És soha el nem távozom <i>azoktól;</i> Kegyességedből tartsd meg életem! Te igaz beszéded mindent <i>felülmúl;</i> Szent ítéleti igazságodnak Mostan és mindörökké megmaradnak.</p>
<p>Sin. 21.</p>	<p><i>Üldöztetésben is Rólad gondolkodom.</i></p>
<p>81</p>	<p>81.</p>

<p>Úznek, kergetnek <i>az</i> fejedelmek, Noha semmit senkinek nem <i>vétöttem</i>, Szent <i>igédttől</i> szívemben rettegek. De ígéretedben örvendez lelkem, Mint <i>azki</i> talál nagy gazdag prédát, Avagy mint <i>azki nyer</i> sok drága marhát.</p>	<p>Úznek, kergetnek <i>a</i> fejedelmek, Noha senkinek semmit nem <i>vétettem</i>; Szent <i>igédttől</i> szívemben rettegek, Ígéretedben örvendez én lelkem, Mint <i>aki</i> talál nagy gazdag prédát, Avagy mint <i>aki nyer</i> sok drága marhát.</p>
<p>82</p> <p>Az hazugságot igen gyűlölöm, Semmit <i>ez</i> földön inkább nem utálok, De <i>az</i> te törvényedet <i>szeretöm</i>. Igazságodon <i>olly</i> igen <i>vigadok</i>, És meggondolván ítéletedet, <i>Naponkint</i> hétszer <i>dicsérlek</i> tégedet.</p>	<p>82.</p> <p>A hazugságot igen gyűlölöm, Semmit <i>e</i> földön inkább nem utálok, De <i>a</i> te törvényedet <i>szeretem</i>, És igazságán <i>oly</i> igen <i>vigadok</i>, Hogy meggondolván ítéletedet, <i>Naponként</i> hétszer <i>dicsérlek</i> tégedet.</p>
<p>83</p> <p>Nagy <i>békeségek</i> vagyon azoknak, Az kik szeretik az te törvényedet, Semmi <i>veszélben</i> ők nem akadnak. Várom, Uram, <i>az</i> te <i>idvösségedet</i>, Abban forгатom minden gondomat, Hogy cselekedjem parancsolatidat.</p>	<p>83.</p> <p>Nagy <i>békességük</i> vagyon azoknak, Kik szeretik a te szent törvényedet, Semmi <i>veszélyben</i> el nem botolnak. Várom, Uram, <i>a</i> te <i>üdvösségedet!</i> Abban forгатom minden gondomat, Hogy cselekedjem parancsolatidat.</p>
<p>84</p> <p>Bizonyágidra gondot tart lelkem, Mert én <i>olly</i> igen szeretem azokat, És én csak azokban <i>gyönyörködöm</i>, Bizonyágidban gyakorlom magamat. Előtted vagyon minden életem, Nincsen <i>elröjtve</i> tőled én ösvényem.</p>	<p>84.</p> <p>Bizonyágidra gondot tart lelkem, Mert én <i>oly</i> igen szeretem azokat, És én csak azokban <i>gyönyörködöm</i>, Rendelésidben gyakorlom magamat. Előtted vagyon minden életem, Nincsen <i>elrejtve</i> tőled én ösvényem.</p>
<p>Thau. 22.</p>	<p>Zendüljön fel a szabadító Isten dicsérete!</p>
<p>85</p>	<p>85.</p>

<p><i>Zöngő</i> kiáltásom jusson hozzád És igazságodat adjad értenem, Azmint szent igédben fölfogadtad. Jusson elődbe én esedezésem, Szabadíts meg minden ínségemből, Az te régen <i>tött</i> szent ígéretedből.</p>	<p><i>Zengő</i> kiáltásom jusson hozzád, És igazságodat adjad értenem, Mint szent igédben te felfogadtad! Jusson elődbe én esedezésem, Szabadíts meg minden ínségemből, A te régen <i>tett</i> szent ígéretedből!</p>
<p>86</p> <p>Ha én <i>megtanolom</i> szerzésedet, Az én ajakimmal <i>dicsérlek</i> téged, Nyelvem hirdeti te szent ígédet, Mert minden törvényed és ígéreted Merő <i>hívség</i> és tiszta igazság, Kiben nem találtatik semmi hívság.</p>	<p>86.</p> <p>Ha én <i>megtanulom</i> szerzésedet, Az én ajakimmal <i>dicsérlek</i> téged, Hirdeti nyelvem te szent ígédet, Mert minden törvényed és ígéreted Merő <i>hűség</i> és tiszta igazság, Nem találtatik abban semmi hívság.</p>
<p>87</p> <p>Ments meg, Uram, engem kezeiddel, És légy erős segedelmem énnékem. Mert törvényedet szeretem szívvel, Idvözítésedet várom, Istenem, Kiben vetöttem reménységemet, Mert igen kedvelem szent törvényedet.</p>	<p>87.</p> <p>Ments meg, Uram, engem kezeiddel, Légy erősségem, segedelmem nékem, Mert törvényedet szeretem szívvel! Üdvözítésed várom, én Istenem, Melyben vetettem reménységemet, Mert igen kedvelem szent törvényedet.</p>
<p>88</p> <p>Éltét csak azért kívánja lelkem, Hogy ő tégedet, Uram, <i>dicsérhessen,</i> Ítéleted <i>legyen segítségem:</i> Mint egy elveszött juh, úgy búdosom én. Uram, keress meg engem, szolgálodat, S' nem felejttem el parancsolatodat.</p>	<p>88.</p> <p>Éltét csak azért kívánja lelkem, Hogy ő tégedet, Uram, <i>dicsérhessen,</i> Ítéleted <i>legyen segedelmem!</i> Mint elveszett juh, bujdosom e földön. Uram, keress meg engem, szolgálodat, Nem felejttem el parancsolatodat!</p>
<p>A zsoltár különleges szerkezeti felépítése miatt (aranyábécé) – bár a leghosszabb – érthető, elfogadható, hogy az Ék.-ben és az Ék. 1996-ban is minden versszakát meghagyták. A nem köznyelvi <i>ö</i>-s alakok</p>	

kiküszöbölendők, mint ahogy ezt a 4.-ben, a 18.-ban és a 88.-ban az Ék. is megtette, *nélkül* helyett *nélkül*, *rendölésedre* helyett *rendelésedre*, *elveszött* helyett *elveszett*; tehát továbbá: 1.: *életükben*, *szívük*; 27.: *helyükben*; 61.: *perpatvar*. A 4.-ben az *ítéletedre* *ítéletidre* cserélését az egyeztetés indokolja (a *melyek* többes száma). A 7.-ben a *Szent kötéssel* helyett javaslat: *Szövetségeddel*. A 8/6 átírása indokolt, vö. RK 16: „beszédedről nem feledkezem el”; ÚF: „igédre nem feledkezem meg”. A 13/6-ban a *jókedvvel* jelentése ’kegyesen, kegyelmesen’; ez jegyzetben megadható, s l. még 35/5, 66/5 (és még pl. 116/3/3). A 15/5-re az „Ítéted én elválasztom” helyett javaslat: „A Te rendelésed választottam”. A 13/5-ben az *ottan* ’nyomban’ szóhoz jelentésmagyarázat szükséges, vagy az *ottan*-t ki lehet cserélni a *nyomban*-nal. A 18/5-ben az *együgyőség* ’egyszerűség, tisztaság, alázatosság’ szót megváltozott jelentése okán valóban jobb kicserélni; a *Szent bizonyágid* helyett azonban – a Biblia alapján is – más a javaslat, pl.: „Törvényeidet (végyem eszembe)”. A 22/1-ben a változtatás szükségtelen (a *szent* szó egy másik jelző elé indokolatlanul, mintegy a szótagszámot szolgálva kerül be; hasonlóan a 7/6-ba, a 18/5-be, a 60/3-ba és a 77/6-ba is). A 22/3-ban a *szerezésedben* jelentése ’döntésedben’, l. ÚF 20: „Örlődik lelkem, mert vágyódik / döntéseid után mindenkor”. Az Ék.-ben a 25. versszak előtt álló, „alcímszerű” mondat, tanítás, tartalmi utalás után felkiáltó jel kell, mert az felszólító mondat (s l. alatta a zsoltárszöveget is). A 26/5-ben a *tisztaságát* szó *örök voltát*-ra cserélése helyeselhető, vö. RK 56: „Megemlékezem a te öröktől fogva való ítéletedről”; ÚF: „őségi döntéseidre gondolok”. A 35/5-ben a *jókedvű* szó jelentése ’kegyelmes’, és jegyzetben megadható; s l. még 13/6, 66/5 (a *jó kedv*-re még pl. 116/3/3). A 45/6-ban az eredeti *mindenkor* szó jobb, mint Ék.-ben lévő ódonabb *mindenkoron*. A 48/1-ben a kezdetben ’igyekeznek, törekszik’ értelmű *incselkedik*-nek a *leselkedik*-kel való felváltása a jelentésváltozás miatt indokolt. A 65/6-ban az *Együgyűeket* szóhoz megjegyzendő, hogy itt a RK 130-ban és az ÚF-ben is ez a szó áll, tehát maradhat. A 66/5-ben lévő *jókedved* szóhoz l. 13/6. A 68/3-ban a *Szerzésed* jelentése leginkább ’rendelkezésed’, vö. ÚF 135, RK; az Ék. *Beszéded*-re való változtatása elfogadható. A 77/6-ban nem az alaposan megváltoztatott sor („Éltess a te szent igéddelem engemet!”), hanem az eredeti („Az halál ellen tartsd meg életemet.”) felel meg jobban a Bibliának, vö. ÚF 154: „Ígéreted szerint tartsd meg életemet!”. A mondat végére azonban valóban felkiáltó jel (!) kell. A 78/1-ben a *meghiggye meghiggye*-nek írandó. A 88. vers (és az egész zsoltár) végére nem felkiáltó jel, hanem pont (.) szükséges. – Az Ék. 1921/2001 ezt a zsoltárt 12 versszakra rövidítette le.

T. B.	120. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az ő rágalmazói ellen.	A rágalmazók ellen <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Én az Úr Istenhez kiálték, Mikoron nagy ínségben valék, És <i>bé</i> nem dugá az ő fülét. Uram, hallgasd meg kérésemet. Az népeknek hazug szájoktúl , Hamis nyelvek <i>gyalázatjátúl</i> , Életemet <i>ez veszéltől</i> Tartsd meg kegyelmességéből.	1. Én az Úr Istenhez kiálték, Mikoron nagy ínségben valék, És <i>be</i> nem dugá az ő fülét. Hallgasd meg Uram , kérésemet! A népeknek hazug szájától , Hamis nyelvek <i>gyalázatjától</i> , Életemet <i>e veszélytől</i> Tartsd meg kegyelmességéből!
2 Vajjon az te csélcsapó nyelved Micsoda hasznot ad tenéked? De minemő jó dolgot tehet, Hazudozásával mit nyerhet? Szintin mint az nyíl az kézívben, Kit az vitéz megvony kezében, Azmelly éget olly sebessen, Mint tűz az fenyőtövisben.	<u>2.</u>
3 Óh, melly igen nehéz énnékem, Ez itt lakásom és életem, Az mesekiták sátorában, Az kédariták hajlékában. Én ezen olly igen kesergek, Hogy kik békeséget gyűlölnék, Azoknál kell soká laknom, Kik között nagy én bánatom.	<u>3.</u>
4 Én mind csak békeséget szóltam, Háborgástúl magamat óttam,	<u>4.</u>

De ez nem tetszik önékiek, Csak had és harc kell ő kedveknek.	
A 2–4. versszakok kihagyásával a régies nyelv és képalkotás, valamint a konkrét, de kevésbé ismert ószövetségi utalások (mesekiták, kédariták) miatt (is) egyet lehet érteni. Hasonlóan rövidített az Ék. 1996 is.	

CXXI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 121. zsoltár
Tanúság az Istennek őrzéséről és ótalmárúl.	Isten az ő népének hű őrizője. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Szemem <i>az</i> hegyekre vetem, Mert fellyül van nékem Minden segedelmem, Isten az én <i>reménységem</i> , Ki az eget formálta És <i>ez</i> földet alkotta.	1. Szemem <i>a</i> hegyekre vetem, Onnan felül nékem Minden segedelmem. Isten az én <i>reménységem</i> , Ki az eget formálta És <i>e</i> földet alkotta.
2 Lábad botlani nem hagyja, És <i>azki</i> rád vigyáz, Nem szunnyadozik <i>az</i> , Izráelt hozzá fogadja, Mert az nem aluszik el, De <i>rájok</i> gondot visel.	2. Lábad botlani nem hagyja, És <i>aki</i> rád vigyáz, Nem szunnyadozik <i>az</i> Izraelnek vigyázója, Mert az nem aluszik el, De <i>rájuk</i> gondot visel.
3 Az Úr téged megőrizzen, Kezét rád terjesztvén Árnyékkal <i>befedjen</i> , Hogy <i>az</i> nap ő hévségében, Néked ne ártson éjjel Az hold az ő fényével.	3. Az Úr téged megőrizzen, Kezet rád terjesztvén Árnyékkal <i>befedjen!</i> Hogy <i>a</i> nap ő hévségében, Néked ne ártson éjjel A hold az ő fényével!

4	4.
Az Úr őrizze örökké Lelkedet esettől, Mentse meg <i>veszélőtől</i> . Az Úr híven megőrizze Az te kimenésedet És te <i>béjövésedet</i> .	Az Úr őrizze örökké Lelkedet esettől, Mentse meg <i>veszélytől!</i> Az Úr híven megőrizze A te kimenésedet És te <i>bejövésedet!</i>
A 2/3 végére az Ék.-ben is vessző kell, párhuzamos tagolás van, a 2/5-ben pedig az <i>az</i> névmás helyett az <i>ő</i> kellene (az Úrra vonatkozik). A „Lelkedet esettől,” (4/2) helyett javaslat: „Lelkedet eséstől,”. A régi nyelvben az <i>-at, -et</i> képző funkciója a mai <i>-ás, -és</i> -nek felel meg.	

CXXII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 122. zsoltár
Tanúság az isteni szolgálatról és az világi gubernálásról.	Áldáskívánás az anyaszentegyházra <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1	1.
Örülök az én <i>szívemben</i> , <i>Ez</i> kívánatos hírt hallván, Hogy mi bémegyünk ezután Az Isten <i>lakóhelyében</i> , Jeruzsálem, kapuidban Mi lábainkkal megállván, Az Jeruzsálem jól megépült, Sok ékes épületekkel, Holott szép polgári <i>rendvel</i> Mindenféle nemzet <i>egyben gyűlt</i> .	Örülök az én <i>szívembe'</i> <i>E</i> kívánatos hírt hallván, <i>:/:</i> Hogy mi bémegyünk ezután Az Isten <i>lakó helyébe</i> , Jeruzsálem, kapuidban <i>:/:</i> Mi lábainkkal megállván. A Jeruzsálem jól megépült Sok ékes épületekkel, <i>:/:</i> Holott szép polgári <i>renddel</i> Mindenféle nemzet <i>egybegyűlt</i> .
2	<u>2.</u>
Az Úrnak minden nemzete, Mint meghatta Izráelnek, Gyűljenek Jeruzsálembe, És ott az Istent dicsérvék: Az székek ott tétetnek fel, Kiken Dávid háza ítél,	

<p>És ott az igazság lakozik, Kérjetej jót ez városnak, Békeség légyen azoknak, Kik ez várost tisztán szeretik.</p>	
<p>3</p> <p>Légyen te kőfalaidban Csendesség és jó <i>békeség</i>, Az község közt egyenesség, Jó szerencse házaidban. Az én <i>atyám fia</i>ért És ott lakó feleimért Adjon Isten jó <i>békeséget</i>. Szentségiért én <i>ez</i> helynek, <i>Melly szerzetött</i> az Istennek, Minden jót kívánok tenéked.</p>	<p>3.</p> <p>Légyen te kőfalaidban Csendesség és jó <i>békesség</i>, <i>:/</i>: A község közt egyenesség; Jó szerencse házaidban! Az én <i>atyámfia</i>ért <i>:/</i>: És ott lakó feleimért Adjon Isten jó <i>békességet</i>! Szentségiért én <i>e</i> helynek, <i>:/</i>: <i>Mely szerzetett</i> az Istennek, Minden jót kívánok tenéked!</p>
<p>Az 1/9-ben a <i>polgári</i> szót helyettesíteni lehetne pl. a <i>megszokott</i>-tal.</p>	

<p>CXXIII. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p><i>Béza T., 1519–1605.</i> 123. zsoltár</p>
<p>Könyörgése az Izráel népének az megszabadításért.</p>	<p>Könyörülj rajtunk! <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i></p>
<p>1</p> <p>Tehozzád szemeimet, Úr Isten, Emelem az égben, Mint szolgának szemei nyitva <i>vadnak</i>, És az Úrra vigyáznak. Mint <i>szolgálóleány</i> ő asszonyára Tekint minden órába: Úgy néznek szemeink az Istenre És az ő kegyelmére.</p>	<p>1.</p> <p>Tehozzád szemeimet, Úr Isten, Emelem az égben! Mint szolgának szemei nyitva <i>vannak</i>, És az Úrra vigyáznak, Mint <i>szolgáló leány</i> ő asszonyára Tekint minden órába, Úgy néznek szemeink az Istenre És ő kegyelmére.</p>
<p>2</p> <p>Kegyelmezz, Uram, kegyelmezz nékünk,</p>	<p>2.</p> <p>Kegyelmezz, Uram, kegyelmezz nékünk,</p>

Mert nincs <i>böcsületünk</i> , Minden <i>olly</i> szertelenül gyaláz minket, Kinél föllyebb nem lehet: Kevély népek minket szörnyen nevetnek, Rajtunk csúfságot üznek, Negédes szókkal úgy nevtettünk , Kikvel eltölt lelkünk.	Mert nincs <i>becsületünk!</i> Minden <i>oly</i> szertelenül gyaláz minket, Melynél feljebb nem lehet. Kevély népek minket szörnyen nevetnek, Rajtunk csúfságot üznek; Gyalázó szókkal úgy illettetünk , Mikkel eltölt lelkünk.
Mindkét versszakban A 4. sor után jobb pontot tenni (a versszakok szimmetrikus felépítése miatt is).	

CXXIV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 124. zsoltár
Háláadás az megszabadításért.	Isten velünk van a szükségben. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Az Izráél ezt nyilván mondhatja: Ha az Isten nem <i>lött</i> volna velünk, Ha ő nem lesz vala <i>segétségünk</i> , Midőn az embereknek soksága Kegyetlenül támada ellenünk,	1. Az Izráél ezt nyilván mondhatja: Ha az Isten nem <i>lett</i> volna velünk, Ha ő nem lesz vala <i>segítségünk</i> , Midőn az embereknek soksága Nagy kegyetlen támada ellenünk.
2 Elnyelnek vala ők elevenen, Úgy reánk gerjedt vala haragjok, Minket teljességgel <i>az</i> nagy habok Vízzel <i>elburítnak</i> vala szörnyen, Ránk omlanak vala nagy patakok.	2. Elnyelnek vala ők elevenen, Úgy reánk gerjedt vala haragjok. Minket teljességgel <i>a</i> nagy habok Vízzel <i>elborítnak</i> vala szörnyen, Ránk omlanak vala nagy patakok.
3 Az nagy árvíz reánk rohan vala És elnyeli vala életünket, <i>Dicséret</i> Istennek, hogy ő minket Az ő <i>fogoktól</i> megszabadíta, Hogy ők meg ne ennének bennünket.	3. A nagy árvíz reánk rohan vala, És elnyeli vala életünket. <i>Dicséret</i> Istennek, hogy ő minket Az ő <i>foguktól</i> megszabadíta, Hogy ők meg ne ennének bennünket.

4	Miképpen elszalad <i>az</i> madárka Az madarász töriből, <i>akképpen</i> Megszabadulánk <i>az</i> tört elszegvén, Mert életünknek az Úr <i>ótalma</i> , Ki mennyet, földet teremté bölcsen.	4.	Miképen elszalad <i>a</i> madárka A madarász töriből, <i>akképen</i> Megszabadulánk, <i>a</i> tört elszegvén, Mert életünknek az Úr <i>oltalma</i> , Ki mennyet, földet teremtett bölcsen.
Az Ék. módosításai nem szükségesek.			

CXXV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 125. zsoltár
Tanúság az Istennek ótalmáról.	A reménység meg nem szegyenít. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1	1.
<i>Az</i> kik bíznak az Úr Istenben Nagy hiedelemmel, Azok nem vesznek el Semminémű veszedelemben: Mint <i>az</i> Sion hegye, megállnak, Nem ingadoznak.	<i>Akik</i> bíznak az Úr Istenben Nagy hiedelemmel, Azok nem vesznek el Semminémű veszedelemben. Mint <i>a</i> Sion hegye megállnak, Nem ingadoznak.
2	2.
És mint <i>az</i> nagy Jeruzsálemet Hegyek <i>környülvötték</i> , És nagy <i>kerítések</i> , <i>Akképpen</i> Isten az ő népét És ő híveit <i>környülvészi</i> És megőrizi.	És mint <i>a</i> nagy Jeruzsálemet Hegyek <i>körülvették</i> És nagy <i>kerítések</i> , <i>Akképen</i> Isten az ő népét És ő híveit <i>körülveszi</i> , És megőrizi.
3	3.
Mert az övét ő nem hagyja Az hamis kezében És semmi ínségben, Hogy <i>ki-ki ő magát megójjja</i> , Hogy <i>az</i> hitlen népekkel egybe	Mert az övét ő nem hagyja A hamis kezében És semmi ínségben, Hogy <i>kiki önmagát megóvjja</i> , Hogy <i>a</i> hitlen népekkel egybe

Né essék bűnbe.	Ne essék bűnbe.
4 Jelen vagy az jószívőkkel, De az hitleneket És ő ösvényeket Elhagyja az gonosztévőkkel, De Izráelnek békeséget Ad csendességet.	4. Jelen van a jószívűekkel, De a hitleneket És ő ösvényüket Elhagyja a gonosztévőkkel. Ő híveinek békességet, Ad csendességet.
A <i>hiedelemmel</i> szó itteni (eredeti) 'bizalommal; oltalommal' jelentése megadandó. A 3. versszakban az <i>ő magát</i> szókapcsolatot nem szükséges <i>önmagát</i> -ra változtatni a 4. versszakban lévő módosítás viszont jó, általánosabb érvényűvé teszi a mondandót.	

CXXVI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 126. zsoltár
Háláadás az babilóniai fogságból való megszabadulásért.	Sion foglyainak szabadulása <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Mikor az Siont az Isten Fogságból kihozá híven, Úgy mentünk, mint egy álomban, Víg nevetség volt szájunkban. Dicsekedtünk az mi nyelvünkkel, És <i>éneklettünk</i> nagy örömmel, Az pogány közt minden mondta: Ez nyilván az Isten dolga.	1. Mikor a Siont az Isten Fogságból kihozá híven, Úgy mentünk, mint egy álomban, Víg nevetés volt szájunkban. Dicsekedtünk a mi nyelvünkkel, :/ És <i>énekeltünk</i> nagy örömmel; A pogány közt minden mondta: Ez nyilván az Isten dolga.
2 Az Úr mutatá hatalmát, <i>Mivelünk</i> tön nagy csudákat, Azért őt <i>dicsérjük</i> itten, Örvendezzünk szíveinkben. Hozd ki, Úr Isten, az többit is, Vesd végét ő <i>fogságoknak</i> is, Mint az erős zúgó széllel,	2. Az Úr mutatá hatalmát, <i>Mivelünk</i> tön nagy csudákat, Azért őt <i>dicsérjük</i> itten, Örvendezzünk szíveinkben! Hozd ki, Úr Isten, a többit is, :/ Vesd végét ő <i>fogságuknak</i> is, Mint az erős zúgó széllel

Mind <i>ez</i> föld megszárad széjjel.	Mind <i>e</i> föld megszárad széjjel.
3 <i>Az</i> kik nagy könnyhullatással, Búzát vetnek nagy bánattal, Aratáskor azok <i>széllel</i> Aratnak nagy víg örömmel. Sírva mennek ki <i>az</i> vetésre, Az magot hintik keseregve, De <i>az</i> jó kévéket <i>osztán</i> Béhordják nagy <i>vígasságban</i> .	3. <i>Ak</i> ik nagy könnyhullatással Magot vetnek nagy bánattal, Aratáskor azok <i>széjjel</i> Aratnak majd víg örömmel. Sírva mennek ki <i>a</i> vetésre, <i>∴</i> : <i>A</i> magot hintik keseregve, De <i>a</i> jó kévéket <i>asztán</i> Béhordják nagy <i>vígasságban</i> .
Az Ék. módosításai javallhatók.	

CXXVII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 127. zsoltár
Tanúság az házi állapotról és községi gondviselésről.	Emberé a munka, Istené az áldás. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Hogyha ember házat <i>épet</i> Isten segedelme <i>nékül</i> , Ott <i>az</i> munka hiában <i>kel</i> , Ha Isten nem őrzi népét, És <i>az</i> várost meg nem <i>ózza</i> , Az őrzőknek semmi haszna.	1. Hogyha ember házat <i>épit</i> Isten segedelme <i>nélkül</i> , Ott <i>a</i> munka hiába <i>kél</i> . Ha Isten nem őrzi népét És <i>a</i> várost meg nem <i>óvja</i> , Az őrzőknek semmi haszna.
2 Hijában keltek <i>föl</i> reggel, Nagy későn <i>fekünni</i> menvén, <i>Alég</i> esztek <i>az</i> kenyérben, Kit kerestek <i>verétkkel</i> , Holott kit az Isten szeret, Annak könnyen ád eleget.	2. Hiába keltek <i>fel</i> reggel, Nagy későn <i>feküdni</i> menvén, <i>Alig</i> esztek <i>a</i> kenyérben, Mit kerestek <i>verejtékkkel</i> , Holott kit az Isten szeret, Annak könnyen ád eleget.
3	3.

<p><i>Azkinék gyermeki vadnak, Szép ajándékkal láttatik, Melly az Istentől adatik: Kedves áldása az Úrnak, Azki láthatja magzatit, Önnön méhének gyümölcsit.</i></p>	<p><i>Akinék gyermeki vannak, Szép ajándékkal láttatik, Mely az Istentől adatik. Kedves áldása az Úrnak: Láthatja ő magzatait, Önnön méhének gyümölcsit.</i></p>
<p>4</p> <p><i>Óh, melly drága adományok! Hogy ez illy apró gyermekek Ékessen fölnevekednek: És ők szintén <i>ollyaténok</i>, Mint az nyilak az kézívben Az erős vitéz <i>keziben</i>.</i></p>	<p>4.</p> <p><i>Ó, mely drága adományok, Hogy az ily apró gyermekek Ékesen felnevelkednek, És ők szintén <i>olyaténok</i>, Mint nyilak a jó kézívben, Az erős vitéz <i>kezében</i>.</i></p>
<p>5</p> <p><i>Nyilván <i>bódog</i>nak mondatik, Ki <i>bővölkedik</i> azokkal, Rakva ő tegze nyilakkal: Szégyen <i>őrajtok</i> nem esik, Ha ellenség <i>az</i> kapuban, Béidézi vádolásban.</i></p>	<p><u>5.</u></p> <p><i>Nyilván <i>boldog</i>nak mondatik, Ki <i>bővölködik</i> azokkal, Rakva ő tegze nyilakkal. Szégyen <i>őrajtuk</i> nem esik, Ha ellenség <i>a</i> kapuban Beidézi szóváltásban.</i></p>
<p>Az 1. és a 2. versszak módosításai nem szükségesek (kivéve 4/2: <i>ez</i> helyett <i>az</i>), a 3.-é viszont igen; vö. ÚF 5: „Nem szégyenül meg, ha ellenségeivel / van szóváltása a kapuban.”.</p>	

<p>CXXVIII. ZSOLTÁR C. M.</p>	<p><i>Marot K., 1496–1544.</i> 128. zsoltár</p>
<p>Tanúság az isteni félelemről.</p>	<p>Az istenfélő házán áldás van. <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i></p>
<p>1</p> <p><i>Bódog az ember nyilván, Ki az Istent féli, Ő <i>utaiban</i> járván, Ösvényit kedveli,</i></p>	<p>1.</p> <p><i>Boldog az ember nyilván, Ki az Istent féli, Ő <i>útaiban</i> járván, Ösvényit kedveli.</i></p>

Mert magadat táplálsz Kezed munkájával, Isten megáldja dolgod, Lát jó <i>állapattal</i> .	Mert magadat táplálsz Kezed munkájával, Isten megáldja dolgod, Lát jó <i>állapottal</i> .
2 Feleséged házában Mint az szőlővessző, Gyümölcsöt szépet hozván, Ha eljő az idő. Meglátod <i>gyermekidőt</i> Te asztalod körül, Renddel, mint olajvesszőt, Kikben szíved örül.	2. Házadban feleséged, Mint a szőlővessző, Szép gyümölcsöt hoz néked, Ha eljő az idő. Meglátod <i>gyermekidet</i> Te asztalod körül, Renddel, mint olajvesszőt, Kikben szíved örül.
3 Ez igen szép ajándék, Kit az Isten enged Az őbenne <i>hívőknek,</i> <i>Az kiket ő szeret:</i> Ő megáldja életedet Az Sion hegyéről, Sok jóval lát tégedet Az Jeruzsálemből.	3. Ez igen szép ajándék, Mit az Isten enged Az őbenne <i>hívőknek,</i> <i>Akiket ő szeret.</i> És végre te meglátod Fiadnak fiait, A Sionnak csudálsz Nagy szép békeségit.
4 És végre te meglátod Fiadnak fiait, Izraelnek csudálsz Nagy szép békeségit. Megjegyzés: az Ék.-ben a 4. versszak a 3. vers 2. fele lett, a 4. vers kihagyottként van jelölve.	4.
Az összevonás javallható, az <i>Izraelnek</i> szó <i>A Sionnak</i> -ra való cserélése is, amely (metaforikusan) általánosabb értelmű.	
CXXIX. ZSOLTÁR	<i>Béza T., 1519–1605.</i>

T. B.	129. zsoltár
Dicséreti az Istennek az megszab- adításért.	A nyomorgatók megszégyenülnek. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Én <i>ifjúságomtól</i> fogva engem Sanyargattak, mondhatja az Izráel, <i>Régtől fogva</i> sok bút <i>töttek</i> nékem, Mégsem fogyathattak el teljességgel.	1. Én <i>ifjúságomtól</i> fogva engem Sanyargattak, mondhatja az Izráel, <i>Régtől fogván</i> sok bút <i>tettek</i> nékem, Mégsem fogyathattak el teljességgel.
2 Keresztül, széjjel az én hátamat Megszántották és megszagatták szörnyen, Vontanak rajtam nagy barázdákat, <i>Úgyhogy</i> testemben semmi ép tag nincsen.	2. Széjjel-keresztül az én hátamat Megszántották és megszagatták szörnyen, Vontanak rajtam nagy barázdákat, <i>Úgy hogy</i> testemben semmi ép tag nincsen.
3 De az igazságnak jó Istene Elszaggatá az ellenség kötelét, Kik <i>irégykednek</i> Sion hegyére, Nagy szégyenség térítse hátra őket.	3. De az igazságnak jó Istene Elszaggatá az ellenség kötelét; Kik <i>irégykednek</i> Sion hegyére, Nagy szégyenség térítse hátra őket!
4 Mint az <i>hitván</i> fű, <i>ollyak</i> legyenek, <i>Azmelly</i> szokott nőni az eszterhákon, Elasz, minekelőtte <i>kinyőnék</i> , <i>Azkiben</i> nincsen <i>sohol</i> semmi haszon.	4. Mint a <i>hitvány</i> fű, <i>olyak</i> legyenek, <i>Amely</i> szokott nőni az eszterhákon, Elszáradnak, mielőtt <i>kinőnek</i> , <i>Amelyben</i> nincsen <i>sehol</i> semmi haszon.
5 Kin az arató nem talál <i>annyét</i> , Hogy egy marokkal valót arathatna, <i>Nemhogy</i> köthetne valami kévét, Azkit ember ölében szoríthatna.	5. Min az arató nem talál <i>annyit</i> , Hogy egy marokkal valót arathatna, <i>Nem hogy</i> köthetne valami kévét, Amit az ember ölébe szorítna.
6	6.

<p>És azkik elmennek, ne mondják, Az kegyes Isten áldjon meg titeket, Aratástok legyenek szaporák, Az Úr nevében áldunk benneteket.</p>	<p>És aki itt elmégyen, ne mondja: „A kegyes Isten áldjon meg titeket, Ti aratástok legyen szapora, Az Úr nevében áldunk benneteket!”</p>
<p>Tartalmi okokból – de a zsoltárkönyv egységének részbeni megtartására törekedve is – elég lenne csupán az első versszakot megtartani, mint az Ék. 1921/2001-ben.</p>	

<p>CXXX. ZSOLTÁR C. M.</p>	<p>Marot K., 1496–1544. 130. zsoltár</p>
<p>Könyörgés az bűnnek megbocsá- natjáért.</p>	<p>A mélységből kiáltok, Uram! (Hatodik bűnbánati zsoltár) <i>(1539) Bourgeois L., Genf, 1542.</i></p>
<p>1</p> <p>Tehozzád teljes szívből Kiáltok szüntelen <i>Ez</i> siralmas mélységből, Hallgass meg, Úr Isten, Nyisd meg te füleidet, Midőn téged hívlak, Tekintsd meg én <i>igyemet</i>, Mert régen óhajtlak.</p>	<p>1.</p> <p>Tehozzád teljes szívből Kiáltok szüntelen: <i>E</i> siralmas mélységből Hallgass meg, Úr Isten! Nyisd meg te füleidet, Midőn téged hívlak, Tekintsd meg én <i>ügyemet</i>, Mert régen óhajtlak.</p>
<p>2</p> <p>Ha, Uram, bűnünk szerint Minket büntetnél meg, Uram, <i>ez</i> világ szerint Ki állhatna úgy meg? De <i>az</i> te irgalmad nagy <i>Az</i> téged <i>félőkön</i>, És te engedelmes vagy, Hogy <i>dicsérjen</i> minden.</p>	<p>2.</p> <p>Ha, Uram, bűnünk szerint Minket büntetnél meg: Uram, <i>e</i> világ szerint Ki állhatna úgy meg? De <i>a</i> te irgalmad nagy <i>A</i> téged <i>félőkön</i>, És te engedelmes vagy, Hogy <i>dicsérjen</i> minden.</p>
<p>3</p>	<p>3.</p>

<p>Énnékem <i>reménségem</i> Vagyon csak Istenben, És bízok az én szívem Ő szent igéjében: Én lelkem erős hittel Az Urat óhajtja, Mint az <i>verrasztó</i> éjjel Az virradatát várja.</p>	<p>Énnékem <i>reménységem</i> Vagyon csak Istenben, És bízok az én szívem Ő szent igéjében. Én lelkem erős hittel Az Urat óhajtja, Mint a <i>virrasztó</i> éjjel A virradatát várja.</p>
<p>4</p> <p>Izráel, az Istenben Vesd <i>reménségedet</i>, Mert szent irgalma bőven Nagy messze kiterjedt, Ő segít mindenben: Hívein <i>könyöröl</i>, Az Izráelt <i>kegyessen</i> Kiment a <i>bűniből</i>.</p>	<p>4.</p> <p>Izráel az Istenben Vesd <i>reménységedet</i>, Mert szent irgalma bőven Nagy messze kiterjedt. Megsegít ő mindenben, Hívein <i>könyörül</i>, Az Izráelt <i>kegyesen</i> Kiment a <i>bűnéből</i>.</p>
<p>A 4/5. szöveg módosítása javallható, a 4/8-ban viszont jobb megmaradni a régies, de érthető <i>bűniből</i>-t, mert a többes számú szó a jobb.</p>	

<p>CXXXI. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p>Béza T., 1519–1605. 131. zsoltár</p>
<p>Tanúság az alázatosságról.</p>	<p>Hívó lelki alázatosság <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i></p>
<p>1</p> <p>Uram, nem űz nagyra szívem, Szemem nem hányom <i>magassan</i>, Nem <i>léledzem</i> oly dolgokban, Kik fölülmúlnak engem.</p>	<p>1.</p> <p>Uram, nem űz nagyra szívem, Szemem nem hányom <i>magasan</i>; Nem <i>leledzem</i> oly dolgokban, Mik felülmúlnak engem.</p>
<p>2</p> <p>Ha ki nem vertem szívemből <i>Mindennemű</i> kevélységet, Mint midőn az kisgyermeket Elfogják anyja tejétől:</p>	<p>2.</p> <p>De kivettem szívemből <i>Mindennemű</i> kevélységet, Mint midőn a kisgyermeket Elfogják anyja tejétől.</p>

3	Hogyha <i>ollyanná</i> nem <i>löttem</i> , Mint az <i>együgyő</i> kis gyermek, Kit <i>az</i> csecs mellől elvesznek, Bár ne kegyelmezz meg nékem.	3.	Hogyha <i>olyanná</i> nem <i>lettem</i> , Mint az <i>együgyű</i> kis gyermek, Kit <i>a</i> csecs mellől elvesznek, Meg se kegyelmezz énnékem.
4	Izráel, az Úr Istenben Vessed minden <i>reménséged</i> , Megtartódnak ötet <i>higgyed</i> , Mostan és minden időben.	4.	Izráel, az Úr Istenben Vessed minden <i>reménységed!</i> Megtartódnak ötet <i>higgyed</i> Mostan és minden időben!
A 3/2-ben az <i>együgyű</i> szó – az azóta megváltozott jelentés miatt – kicserélhető az <i>ártatlan</i> -nal. A 2. (? és a 4.) versszakot ki lehetne hagyni.			

CXXXII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 132. zsoltár
Könyörgés az Istennek jelenléteért az jeruzsálemi isteni szolgálatban és községi igazgatásban.	Könyörgés a Sionért <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1	1.
Emlékezzél meg, Úr Isten, Dávidról és ínségéről, Ki néked megesküdt szívből, És fogadást <i>tött hivségben</i> Az Úrnak, kit <i>Jákob</i> tisztól.	Emlékezzél meg, Úr Isten, Dávidról és ínségéről, Ki néked megesküdt szívből, És fogadást <i>tett hűségben</i> Az Úrnak, kit <i>Jákob</i> tisztól.
2	2.
Ezt (úgymond) én fölfogadom, Hogy bé nem megyek házamban, Sem le nem fekszem <i>ágyamban</i> , Szemeimet <i>bé</i> sem hunyom, Minden álmom hátrahagyván:	Ezt, úgymond, én fölfogadom, Hogy nem megyek be házamba, Se le nem fekszem <i>ágyamba</i> , Szemeimet <i>be</i> sem hunyom, Szempillámat le sem zárva;
3	3.

Nyugalmam addig nem leszen, Míglen helyet nem keresek <i>Az Jákob</i> nagy Istenének, Holott sátort szerzek szépen, Hol dicsősége lakozzék.	Nyugalmam addig nem leszen, Míglen helyet nem keresek <i>A Jákob</i> nagy Istenének, Holott sátort szerzek szépen, Hol dicsősége lakozzék.
4 Imé, ezt nyilván hallottuk, Hogy az Efratához néked Kiváltképpen vagy kedved, Az helyet mi megtaláltuk Az mezőn az erdő mellett.	<u>4.</u>
5 Mi fölme gyünk ez szent helyre És te zsámolyszéked előtt Mehajjtuk az mi térdünköt, Uram, kelj fel, jöjj el ide, Erőd ládájával együtt.	<u>5.</u>
6 Igazságnak ruháiban Papjaid fölöltözzenek, Engedj örömet szentidnek, Kenőttdet tartsd meg bátran, Az Dávid néked kellessék.	<u>6.</u>
7 Az Dávidnak az Úr Isten Megesküdt mint szolgájának, És ő bizvást hihet annak: Ím, az te nemzetedből én Székedre <i>kirá</i> lt állatok.	<u>7.</u> A Dávidnak az Úr Isten Megesküdt mint szolgájának, És ő bizvást hihet annak: Ím, a te nemzetedből én Székedre <i>királyt</i> állatok!
8 És <i>osztán</i> az te gyermekid Megtartják én kötésemet És <i>bizonságtételimet</i> , És örökké az te széked	<u>8.</u> És <i>asztán</i> a te gyermekid Megtartják én kötésemet, És <i>bizonságtételimet</i> , És örökké a te székid

Megülik mint <i>örökjöket</i> .	Megülik, mint <i>örökjüket</i> .
9 Mert az Siont az Úr Isten Választá lakóhelyének, Mondván, <i>ez</i> hely kell kedvemnek, Itt lakom minden időben, Ez helye csendességemnek .	9. Mert e Siont az Úr Isten Választá lakóhelyének, Mondván: <i>e</i> hely kell kedvemnek, Itt lakom minden időben; Ez helye jótetszésemnek .
10 Én őket megelégitem, Kenyért adok <i>az szegénnek</i> , <i>Ruhájában</i> üdvösségnek Papjait <i>fölköltöttem</i> , Örömök lesz <i>az</i> híveknek.	10. Én őket megelégitem, Kenyért adok <i>a szegénynek</i> , <i>Ruhájába</i> üdvösségnek Papjait <i>felöltöttem</i> ; Örömiük lesz <i>a</i> híveknek.
11 Fölnevelem én egy szarvát Az én szolgálómnak, Dávidnak, Kit én fölkentem magamnak, <i>Fölkészítöttem</i> lámpását, Hogy lássa világát annak.	<u>11.</u> Fölnevelem ez egy magvát Az én szolgálómnak, Dávidnak, Kit én fölkentem magamnak. <i>Fölkészítetttem</i> lámpását, Hogy lássa világát annak.
12 De viszont ő <i>ellenségét</i> Öltöttem nagy szégyenben, Midőn <i>az</i> koronát fején Meglátják és <i>dicsőségét</i> , Hogy megvirágzik <i>ékessen</i> .	<u>12.</u> De viszont ő <i>ellenségit</i> Öltöttem nagy szégyenben, Midőn <i>a</i> koronát fején Meglátják, és <i>dicsőségit</i> , Hogy megvirágzik <i>ékesen</i> .
Az 1/5-ben a rím ellenére mellőzni kéne az <i>ö-ző</i> alakot (<i>tisztel</i>), a 2/1-ben <i>fölfogadom</i> -ot jobb lenne <i>megfogadom</i> -ra cserélni. A 11/1-ben a <i>Fölnevelem én egy szarvát</i> 'magnövelem a hatalmát' jelentésű szószerkezet módosítása a <i>szarv</i> nem közismert metaforikus 'hatalom' értelme miatt is indokolt lehet, de a <i>szarvát</i> szó <i>magvára</i> változtatása nem szerencsés, mert krisztianizál. Az Ék. 1996 szövegközlése, tehát a 4–6. mellett a 7–8. és a 11–12. versszak kihagyása is javallható, mert csökkenti az erős Dávidra való vonatkoztatást. Egyébként a 7/5. végén jobb lehet az eredeti pont (.), a 8/4-ben pedig a rím „hibája” ellenére a <i>széked</i> (egyes szám, metaforikus használatban).	

CXXXIII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 133. zsoltár
Tanúság az egyenességről és békeséges egyességről.	A testvéri egyetértés áldása <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 <i>Imé, melly jó és melly nagy gyönyörűség Az atyafiak közt az egyenesség! Ha békével együtt laknak! Mint az balzsamolaj, ők <i>ollyanok</i>, Azmelly jószagú és igen kedves, Kitől Áron feje nedves.</i>	1. <i>Ímé, mily jó és mily nagy gyönyörűség Az atyafiak közt az egyenesség, Ha békével együtt laknak. Mint a balzsamolaj, ők <i>olyanok!</i> Megáldja az Úr az ilyeneket, Nékik ad hosszú életet.</i>
2 Mikor fejről széllel alácsurdol, Szakállán szép illatosan aláfol, Végre ő szép köntösire, És mint az harmat az Hermon hegyre És az szent Sionra leszáll szépen, Az földet meghinti bőven.	<u>2.</u>
3 Mert az Úr megáldja az ilyeneket, És önékik ad hosszú életet Kinek határa nem leszen. Megjegyzés: Az énekeskönyvben a 3. versszak első két sora némi módosítással az 1. vers befejezése lett; a 2–3. versszak kihagyottnak van jelölve.	<u>3.</u>
Az Ék. rövidítése – az ószövetségi zsidóságra vonatkozó sajátos kép elhagyása – javallható. Az Ék. szövegmódosítása miatt is, az Ék. központozása a jobb.	
CXXXIV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 134. zsoltár

Intése az papoknak, hogy tisztékben híven eljárjanak.	Éjszakai dicséret a templomban <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Úrnak szolgálói, mindnyájan Áldjátok az Urat vígan, Kik az ő házában éjjel Vigyáztok <i>vattok hívséggel.</i>	1. Úrnak szolgálói mindnyájan, Áldjátok az Urat vígan, Kik az ő házában éjjel Vigyáztok, <i>vagytok hívséggel.</i>
2 Fölemelvén kezeteiket <i>Dicsérjétek</i> Istenteket, Szívből néki hálát adván, Őt áldjátok minduntalan.	2. <i>Felemelvén</i> kezeteiket, <i>Dicsérjétek</i> Istenteket, Szívből néki hálát adván, Őt áldjátok minduntalan!
3 Megáldjon téged az Isten Az Sionról <i>kegyelmessen,</i> Ki teremtette az eget, Az földet és mindeneket.	3. Megáldjon téged az Isten A Sionról <i>kegyelmesen,</i> Ki teremtette az eget, A földet és mindeneket!
A 2. és a 3. versben a mondatok végén – mint az Ék.-ben is látható – a felkiáltó jel (!) a megfelelő írásjel (vö. RK, ÚF is).	

CXXXV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 135. zsoltár
Intés az isteni dicséretre.	Az egy igaz Isten dicsérete <i>Genf, 1562.</i>
1 Áldjátok az Úr nevét, <i>Az</i> kik néki szolgáltok, Magasztaljátok őtet, Kik hív szolgálói <i>vattok,</i> Kik állotok házában, És jártok tornáciban!	1. Áldjátok az Úr nevét, <i>Akik neki</i> szolgáltok! Magasztaljátok őtet, Kik hív szolgálói <i>vagytok,</i> Kik állotok házában És jártok tornáciban.
2	2.

<p><i>Dicsérjétek, mert jó ő, Áldjátok ő szent nevét, Mert ő igen jókedvű, Jákobot mint ő népét, Izráelt elválasztá, Örökévé foglalá.</i></p>	<p><i>Dícsérjétek, mert jó ő, Áldjátok ő szent nevét, Mert ő igen jókedvű! Jákobot, mint ő népét, Izráelt elválasztá, Örökévé foglalá.</i></p>
<p>3</p> <p>Mert tudom, hogy ez Isten Erősb más isteneknél, Hatalma nagy mindenén: Isteni beszédével <i>Azmit</i> akar az égen, Megtészi földön, vízen.</p>	<p>3.</p> <p>Mert tudom, hogy ez Isten Erősb más isteneknél, Hatalma nagy mindenén; Isteni beszédével, <i>Amit</i> akar az égen, Megtészi földön, vízen.</p>
<p>4</p> <p>Ki ez világ végéről Támaszt terhes fölhőket, Az földet hinti fellyől, Midőn bocsát <i>essőket,</i> Szeleit rejtekhelyből Kiküldi erejéből.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Ki e világ végitül Támaszt terhes felhőket, Villámot küld felül, Midőn bocsát <i>esőket;</i> Szeleit rejtekükből, Kiküldi erejéből.</p>
<p>5</p> <p>Az elsőszülötteket Megöle Egyiptomban, Mind barmot és mind népet, Nagy csudákat mutatván, Kin álmétkodott minden Az Egyiptom földében.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p> <p>Népestől az fárahot Sok nemzetet elveszte, Sok erős királyokat, Amori Szihont veszté, És az básáni Ogot, Az Kánaán országot.</p>	<p><u>6.</u></p>
<p>7</p>	<p><u>7.</u></p>

<p>Ez földet Izráelnek Adá mint ő népének, Hogy örökségek lenne Nékiek mindörökké. Uram, az te irgalmad Mindörökké megmarad.</p>	
<p>8</p> <p>Megáll örökké neved És szent emlékezeted, Népedet hatalmadban Ítéled igazságban, Szolgáinak az Isten Megkegyelmez <i>kegyessen.</i></p>	<p>8.</p> <p>Megáll örökké neve És szent emlékezete. Ítéli hatalmában, Népét igazságában; Szolgáinak az Isten Megkegyelmez <i>kegyesen.</i></p>
<p>9</p> <p>Az pogányok bálványi Ezüstből és aranyból Kézzel szoktak öntetni, Csak semmik bár, nézd meg jól, <i>Szájokkal</i> ők nem szólnak, <i>Ő szemekkel</i> nem látnak.</p>	<p><u>9.</u></p> <p>A pogányok bálványi Ezüstből és aranyból Kézzel szoktak öntetni, Csak semmik, bár nézd meg jól. <i>Szájukkal</i> ők nem szólnak, <i>Ő szemükkel</i> nem látnak.</p>
<p>10</p> <p>Nem hallanak <i>fülökkel,</i> Az ő <i>szájok</i> nem <i>lehel,</i> Azokhoz mind hasonlók Az ilyen képfomálók, És kiknek reménységek Efféle bálványképek.</p>	<p><u>10.</u></p> <p>Nem hallanak <i>fülüikkel,</i> Az ő <i>szájuk</i> nem <i>lehell.</i> Hozzájuk mind hasonlók Az ily képet formálók, Kiknek ő reménységek Efféle bálványképek.</p>
<p>11</p> <p>Az Urat no dicsérjed, Izráel házanépe, Áldjad és dicsőítsed Áronnak nemzetsége, Nemzeti az Lévinek Az Urat dicsérjétek.</p>	<p><u>11.</u></p>

12	Kik az Urat félitek, Szent nevét <i>dicsérjétek</i> , Az Sionról áldjátok És őt magasztaljátok, Az ő lakóhelyében, Az szent Jeruzsálemben.	12.	Kik az Urat félitek, Szent nevét <i>dícsérjétek!</i> A Sionról áldjátok És őt magasztaljátok Az ő lakóhelyében, A szent Jeruzsálemben!
A részletező leírás, az ószövetségi zsidósághoz kötődő szemlélet és konkrét tények miatt egy közénekeskönyvben legjobb lenne csak az első és az utolsó versszakot megtartani. Egyébként a 2/3 <i>jókedvű</i> szavának jelentése magyarázható: 'kegyelemteljes, kegyes'. A 10/2-ben az Ék.-ben a <i>lehel</i> -nek a szó végén két <i>l</i> -lél való írása nyilván sajtóhiba.			

CXXXVI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 136. zsoltár
Intés az Isten dicséretire, az ő kijelentett dicsőségiért és jótéteményiért.	Isten örök jósága és csodái <i>Genf, 1562.</i>
1	1.
<i>Dicsérjétek</i> az Urat, Mert ő jókedvet mutat, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.	<i>Dícsérjétek</i> az Urat, Mert ő jókedvet mutat, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.
2	2.
Áldjátok Istenteket, Isteneknek Istenét, Mert az ő kegyessége Megmarad mindörökké.	Áldjátok Istenteket, Isteneknek Istenét, Mert az ő kegyessége Megmarad mindörökre.
3	3.
<i>Dicsérje</i> őtet minden, Mert nagy csudákat <i>tészen</i> ,	<i>Dícsérje</i> őtet minden, Mert nagy csudákat <i>teszen</i> ,

<p>És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p>És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.</p>
<p>4</p> <p>Minden őt magasztalja, Mert ő Uraknak Ura, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p>4.</p> <p>Minden őt magasztalja, Mert ő Uraknak Ura, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.</p>
<p>5</p> <p>Ki <i>az</i> mennyet teremté És bölcsen ékesíté, Mert az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p>5.</p> <p>Ki <i>a</i> mennyet teremté És bölcsen ékesíté, Mert az ő kegyessége Megmarad mindörökre.</p>
<p>6</p> <p><i>Azki az</i> széles földet Szerzette <i>az</i> víz fölett, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké,</p>	<p>6.</p> <p><i>Aki a</i> széles földet Szerzette <i>a</i> víz felett, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.</p>
<p>7</p> <p>Ki nagy szép lámpásokot <i>Fönn</i> az égen alkotott, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p>7.</p> <p>Ki nagy szép lámpásokat <i>Fenn</i> az égen alkotott, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.</p>
<p>8</p> <p>Nappali vezérlésént Teremtötte az napfént, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p>8.</p> <p>Nappal vezérlésére A napfényt teremtette, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.</p>
<p>9</p> <p>Holdot, csillagsereget Az étszakára szerzett,</p>	<p><u>9.</u></p>

<p>És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	
<p>10</p> <p>Ki elsősülötteket Egyiptomban elvesztett, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>10.</u></p>
<p>11</p> <p>És az Izráelt végre Innét más helyre vitte, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>Az ő nagy erejével Azt téve jobb kezével, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>12.</u></p>
<p>13</p> <p>Az Vörös-tengert menten Kettéválasztá könnyen, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>13.</u></p>
<p>14</p> <p>Általvezeté hiven Izráelt az tengeren, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>14.</u></p>
<p>15</p> <p>Fáraót az tengerben Veszté népével egyben,</p>	<p><u>15.</u></p>

<p>És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	
<p>16</p> <p>Népét vezérlé híven Az szörnyű kietlenben, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>16.</u></p> <p>Népét vezérlé híven Szörnyű nagy kietlenben, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.</p>
<p>17</p> <p>Az királyokat <i>széllel</i> Megrontá kezeivel, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>17.</u></p> <p>A királyokat <i>széjjel</i> Megrontá kezeivel, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.</p>
<p>18</p> <p>Erős fejedelmeket Ő megölt és elvesztett És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>18.</u></p> <p>Erős fejedelmeket Ő megölt és elvesztett, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.</p>
<p>19</p> <p>Az Amornak földébe Szihon királt elveszté, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>19.</u></p>
<p>20</p> <p>Az Og királt Básánban Megölé hatalmában, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>20.</u></p>
<p>21</p> <p>És földöket ezeknek Adá az ő népének,</p>	<p><u>21.</u></p>

És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.	
22 Hogy Izráel népének Ott lenne örökségek, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.	<u>22.</u>
23 <i>Megemlékezék</i> rólunk Látván nyomorúságunk, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.	<u>23.</u> <i>Megemlékezék</i> rólunk, Látván nyomorúságunk, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.
24 Megmenté jókedvéből Ellenségünk kezéből, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.	24. Ellenségünk kezéből Megmenté jókedvéből, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.
25 <i>Ez földön</i> minden testet Táplál és bőven éltet, És az ő kegyessége Megmarad mindörökké.	25. <i>E földön</i> minden testet Táplál és bőven éltet, És az ő kegyessége Megmarad mindörökre.
26 Áldjátok az Úr Istent Minden népek naponként, Mert az ő kegyessége Megmarad mindörökké.	26. Áldjátok az Úr Istent Minden népek naponként, Mert az ő kegyessége Megmarad mindörökre.
A részletező leírás, a konkrét ószövetségi vonatkozások miatt a 9–24. versszakok kihagyása javasolt. Az Ék. is számos versszakot kihagy, így viszont néhány meghagyott (pl. 16–18.) nem illeszkedik jól a szöveghez, ezért is ezeket is szintén jobb mellőzni. A <i>jókedv</i> (1/2, stb.) 'kegyelem' jelentése jegyzetben megadható.	

CXXXVII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 137. zsoltár
Panassza a lévitáknak az babilóniai fogságban.	Babilon vizei mellett <i>(1539) Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1 Hogy <i>az</i> babiloni vizeknél ültünk, Ott mi nagy siralomban <i>kesergettünk</i> ; Az szent Sionról megemlékezvén, Kinél gyönyörűsegs hely nincsen. Az nagy bűnak és bánatnak miatta, <i>Hegedűnket</i> függesztettük fűzfákra.	1. Hogy <i>a</i> babiloni vizeknél ültünk, Ott mi nagy siralomban <i>keseregtünk</i> A szent Sionról megemlékezvén, Melynél gyönyörűsegs hely nincsen. A nagy bűnak és bánatnak miatta <i>Hegedűnket</i> függesztettük fűzfákra.
2 <i>Az</i> kik minket fogva tartottak, kértek, Hogy valamit hegedülnénk nékik, És mondanánk sioni éneket, Feelvén mondtuk: <i>Miképpen</i> lehet? Hogy <i>dicsérhetnénk</i> az Úr Istent vígán Énekelvén ez idegen országban.	2. <i>Ak</i> ik minket fogva tartottak, kértek, Hogy valamit hegedülnénk nékik, És mondanánk sioni éneket. Feelvén mondtuk: <i>Miképen</i> lehet? Hogy <i>dicsérhetnénk</i> az Úr Istent vígán, Énekelvén ez idegen országban?
3 <i>Imé, néked</i> én azt nyilván felelem, Hogy hegedülésemet elfelejtem Előbb, hogynem <i>az</i> Jeruzsálemet, Míg <i>ez</i> fogságban tartnak engemet, Bár ínyemhez ragadjon az én nyelvem, Ha Jeruzsálemre nem <i>ohajt</i> szívem.	3. <i>Íme, neked</i> én azt nyilván felelem, Hogy hegedülésemet elfelejtem Előbb, hogynem <i>a</i> Jeruzsálemet. Míg <i>e</i> fogságban tartnak engemet, Inkább ínyemhez ragadjon én nyelvem, Ha Jeruzsálemre nem <i>óhajt</i> szívem!
4 Az <i>Edóm</i> fiairól emlékezzél, És nékik, Uram, azt ne engedd el, <i>Azmit</i> ők akkoron kiáltottak,	4. Az <i>Édom</i> fiairól emlékezzél, És nékik azt, Uram, ne engedd el, <i>Amit</i> ők akkoron kiáltottak,

Midőn Jeruzsálemet rontották; Fosszad, fosszad Jeruzsálemnek népét, Földre lerontsád minden <i>épületét!</i>	Midőn Jeruzsálemet rontották: „Fosszad, fosszad Jeruzsálemnek népét, Földig lerontsád minden <i>épületjét!</i> ”
5 Te, Babilonnak leánya, <i>meghiggyed</i> , Hogy végre <i>porhamuvá</i> kell lenned, <i>Bódog az, ki</i> tenéked <i>ez</i> dolgot Mefizeti <i>ez</i> méltatlanságot, Ki öledből gyermekidet kirántja És az erős kősziklához paskolja.	5. Te, Babilonnak leánya, <i>meghigyjed</i> , Hogy végre még <i>por-hamuvá</i> kell lenned! <i>Boldog, aki</i> tenéked <i>e</i> dolgot, Mefizeti <i>e</i> méltatlanságot, Ki öledből gyermekidet kirántja, És az erős kősziklához paskolja!
A <i>hegedű</i> szó 'egy fajta pengetős hangszer' jelentése jegyzetben megadandó. A konkrét ószövetségi vonatkozások és a bosszúszoltáros hangnem miatt (vö. különösen 5/3–6) a 4–5. versszak elhagyása javasolt.	

CXXXVIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 138. zsoltár
Háláadása Dávidnak.	Isten az én szabadítóm. <i>(1539) Bourgeois L., Lyon, 1542.</i>
1 <i>Dicsér</i> téged teljes <i>szívem</i> , Én Istenem, Hirdetem neved, <i>Dicsérlek Istenek felött</i> Én <i>tégedöt</i> , Mert azt érdemled. És <i>az te szent Egyházadban</i> Imádkozván Neved tisztelem, Áldásodra én kész vagyok, Hálát adok Neked, Istenem.	1. <i>Dicsér</i> téged teljes <i>szívem</i> , Én Istenem, Hirdetem neved. <i>./:</i> <i>Dicsérlek istenek felett</i> Én <i>tégedet</i> , Mert azt érdemled. És <i>a te szentegyházadban</i> Imádkozván Neved tisztelem, Áldásodra én kész vagyok, Hálát adok Neked, Istenem.
2	2.

<p>Öregbül nagy dicsőséged Mert megtészed, <i>Azmit</i> megmondasz, Ha könyörgök ínségemben, Engem menten Megszabadítasz, Téged minden földön lakók, Nagy királyok, Uram, <i>dicsérnek</i>. Mert szent igéd igazságát, Tiszta voltát <i>Eszekben</i> vették.</p>	<p>Öregbül nagy dicsőséged, Mert megtészed, <i>Amit</i> megmondasz. <i>./:</i> Ha könyörgök ínségemben, Engem menten Megszabadítasz. Téged minden földön lakók, Nagy királyok, Uram, <i>dicsérnek</i>, Mert szent igéd tiszta voltát, Igazságát <i>Eszükbe</i> vették.</p>
<p>3</p> <p>Ez Urat, ki <i>fölségessen</i> Csudát <i>tészen</i>, <i>Fölmagasztalják</i> Mondván: Nagy az ő ereje, Dicsősége, És azért áldják, Mert noha ül nagy <i>magassan</i>, De lát nyilván Alatt valókat, Magas dolgokat is könnyen Lát <i>élessen</i> Mind <i>fönn s</i> mind alatt.</p>	<p>3.</p> <p>Ez Urat, ki <i>felsőgesen</i> Csudát <i>teszen</i>, <i>Felmagasztalják. ./:</i> Mondván: nagy ő dicsősége, És ereje, Őt azért áldják. Mert noha ül nagy <i>magasan</i>, De lát nyilván Alatt valókat; Magas dolgokat is könnyen, Lát <i>élesen</i>, Mind <i>fent</i>, mind alatt.</p>
<p>4</p> <p>Mindennemű szükségemben, Ínségemben Megerősítesz, Láttokra ellenségimnek, Kik gyűlölnék, Engem megmentesz. <i>Azmit</i> az Úr egyszer végez, Az jó véghez Megyen mindenütt. Jókedved megáll. <i>Ne hadd</i> el, Sőt végezd el Kezed <i>munkájit</i>.</p>	<p>4.</p> <p>Mindennemű szükségemben, Ínségemben Megerősítesz; <i>./:</i> Láttukra ellenségimnek, Kik gyűlölnék, Engem megmentesz. <i>Amit</i> az Úr egyszer végez, Az jó véghez Megyen mindenütt. Jókedved megáll: <i>ne hagyd</i> el, Sőt végezd el Kezed <i>munkáit!</i></p>

A 3/9-ben az *Alatt valókat* helyett – hogy elkerüljük az *alattvaló* főnévvel való egybeesést; és lásd 12. sor is – módosítási javaslat: *Alant valókat*.

CXXXIX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 139. zsoltár
Dávidnak protestálása, azaz ártatlanságának állhatatos vallása és állatása az ő rágalmazói ellen.	Isten mindentudó és mindenütt jelenvaló. <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Uram, te megvizsgálász engem, <i>Megesmersz</i> mindent énbennem, Vagy állok, ülök vagy megyek, Mind tudod, <i>azmit művelek</i> , Valamit gondolok szívemben, Te azt mind jól érted messzűnően.	1. Uram, te megvizsgálász engem, <i>Megismersz</i> mindent énbennem, Vagy állok, ülök, vagy megyek, Mind tudod, <i>amit művelek</i> ; Valamit gondolok szívemben, Te azt mind jól érted messzűnően.
2 Vagy járok-kelek, vagy fekszem, Te mindenütt vagy <i>környűlem</i> , Jól látod minden <i>utam</i> at, Érted minden dolgaimat, Egy szó sem jó az én nyelvemre, Kit előbb nem tudtál volna te.	2. Vagy járok-kelek, vagy fekszem, Te mindenütt vagy <i>körülem</i> . Jól látod minden <i>útam</i> at, Érted minden dolgaimat; Egy szó sem jó az én nyelvemre, Mit előbb ne tudtál volna te.
3 <i>Köröskörnyűl</i> rajtam minden Tőled vagyon teremtetvén, Reám <i>bocsátod</i> kezedet. <i>Föllyűlmúlja</i> értelmemet, Bölcsességedet nem foghatom, Dolgaidon csak álmélgodom.	3. <i>Köröskörü</i> l rajtam minden Tőled vagyon teremtetvén, Reám <i>bocsátád</i> kezedet, <i>Felülkülja</i> értelmemet. Bölcséséged meg nem foghatom, Dolgaidon csak álmélgodom.
4 Lelked előtt hová mennék, Holott <i>elröjtve</i> lehetnék? Előtted <i>hová</i> szaladjak?	4. Lelked előtt hová mennék, Holott <i>elrejtve</i> lehetnék? Előtted <i>hova</i> szaladjak?

<p>Égbe menjek? ott talállak, Ha ágyamat vetném pokolban: Ott látnálak téged legottan.</p>	<p>Égbe menjek? <i>Ott</i> talállak! Ágyamat ha vetném pokolban, Ott látnálak téged legottan.</p>
<p>5</p> <p>Ha <i>az</i> hajnal szárnyát venném, És az égre emelkedném, És elröpülnék nagy messze, Az külső tenger szélire, Ott is <i>meglölnél</i>, Uram, engem, Kezedet el nem kerülhetném.</p>	<p>5.</p> <p>Ha <i>a</i> hajnal szárnyát venném, És az égre emelkedném, És elrepülnék nagy messze, A külső tenger szélire, Ott is <i>meaglelnél</i>, Uram, engem, Kezedet el nem kerülhetem.</p>
<p>6</p> <p>Mondék, <i>talám</i> setétséggel Bétakaródzhatom éjjel, Az sem lenne használatos, Mert még az éj is világos, Ki <i>környülem</i> annyira <i>fénylik</i>, Hogy nékem fényes napnak látszik.</p>	<p>6.</p> <p>Mondék: <i>talán</i> setétséggel Bétakarózhatom éjjel. Az sem lenne használatos, Mert még az éj is világos, Mely <i>körülem</i> annyira <i>fénylik</i>, Hogy nékem fényes napnak látszik.</p>
<p>7</p> <p>Te alkottad veséimet, Midőn formálál engemet, Az én anyámnak méhében, Bétakarítottál szépen, Azért áldlak minden időben, Hogy teremtettél csudaképpen.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Dolgaid csudálatosok, Kiket ha én meggondolok, Meg kell azt nékem vallanom, Tudtodra volt minden csontom, Midőn engemet csudaképpen Az föld alá dugtál rőjteken.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Nálad <i>esméretes</i> voltam</p>	<p>9.</p> <p>Nálad <i>ismeretes</i> voltam</p>

<p>Előbb, hogynem formáltattam, Hogy még nem voltam, <i>esmertél</i>, Én tagaimra szemléltél, Kik könyvedben voltak <i>fölríván</i>, Midőn még nem voltak <i>formálván</i>.</p>	<p>Előbb, hogynem formáltattam, Hogy még nem voltam, <i>ismertél</i>, És napjaimra szemléltél, Mik könyvedben voltak <i>felírva</i>, Midőn még nem voltak <i>formálva</i>.</p>
<p>10</p> <p>Melly drágák <i>az</i> te tanácsid, Ha megnézem gondolatid, Számptalan soknak találom, Ha kimondani akarom. Többnek lelem én <i>az fövennél</i>, <i>Melly</i> sok <i>az</i> tengerparton <i>széllal</i>.</p>	<p>10.</p> <p>Mily drágák <i>a</i> te tanácsid, Ha megnézem gondolatid, Számptalan soknak találom, Ha kimondani akarom; Többnek lelem én <i>a fövénynél</i>, <i>Mely</i> sok <i>a</i> tengerparton <i>széjjel</i>.</p>
<p>11</p> <p>Én elmélkedem azokról, Ha fölserkenek álmomból, Vajha egykor ezt mívelnéd, Az hitleneket megölnéd? És mind, azkik vért szomjúhoznak, Éntőlem messze távoznának!</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>12</p> <p>Azokról szólok, Úr Isten, Kik téged gyaláznak szörnyen, Nagy ellenséged tenéked És föltámadnak ellened, Nemde nem gyűlölöm-é őket, Azkik boszontják fölségedet?</p>	<p><u>12.</u></p>
<p>13</p> <p>Gyűlölöm őket szívemben Seregekvel egyetemben, Mint szinte ellenségimet, Vizsgáld meg, Uram, szívemet, Próbáld meg engemet, és lássad, Szívemnek mivoltát hogy tudjad.</p>	<p><u>13.</u></p>
<p>14</p>	<p>14.</p>

Vizsgálj meg és próbálj jól meg, Szívemet valóban nézd meg, És lásd meg, <i>minemű</i> vagyok, Ha gonosz ösvényen járok, És ha <i>ollyannak</i> találsz engem Mint egyebekkel, úgy tégy vélem.	Vizsgálj meg és jól próbálj meg, Szívemet valóban nézd meg, És lásd meg, <i>minemű</i> vagyok! Ha gonosz ösvényen járok, És ha <i>ollyannak</i> találsz engem, Vezess a jó útra, Istenem!
<p>A 4/5-ben az „Ágyamat ha vetném pokolban,” sor helyett javaslat: „... vetném a sírban,” vagy: „Ágyam ha vetném a Seolban,” (a <i>Seol</i> ’Alvilág’ szó magyarozatával). Vö. RK 8: „ha a Seolba vetek ágyat”; ÚF: „ha a holtak hazájában feküdnék le.” A 6/3-ban a <i>használatos</i> ’hasznos’ jelentése magyarázandó, vagy a sor módosítható: „Az sem lenne nekem hasznos.” A 9/4 szócseréje (<i>napjaimra</i>), illetve a nehezkesebb 14/6 sornak a bibliai értelemnek is megfelelő átírása javallható. A sor átírását az Ék. az Ék. 1921/(2001)-ből vehette át.</p>	

CXL. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 140. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megszabadításért.	Könyörgés ellenségtől való szabaddításért <i>Bourgeois L., Strasbourg, 1545.</i>
1 Szabadíts meg engem, Úr Isten, Az gonosz csalárd embertől, Őrizz <i>erőszaktevők</i> ellen, Ments meg <i>az</i> vakmerő néptől.	1. Szabadíts meg engem, Úr Isten, A gonosz csalárd embertől; Őrizz <i>erőszaktevők</i> ellen, Ments meg <i>a</i> vakmerő néptől!
2 Kik csak hamisságot gondolnak Mindenkor az ő <i>szívökben</i> , És hogy hadakat indítsanak, Azon <i>vadnak</i> <i>mindenképpen</i> .	2. Kik csak hamisságot gondolnak Mindenkor az ő <i>szívükben</i> , És hogy hadakat indítsanak, Azon <i>vannak</i> <i>mindenképpen</i> .
3 Élesben fenik ő nyelveket Az kígyónak <i>fulánkjánál</i> , Mint <i>áspiskígyó</i> egyebeket	<u>3.</u> Élesben fenik ő nyelveket A kígyónak <i>fúlánkjánál</i> . Mint <i>áspis kígyó</i> , egyebeket

Megsértnek mérges <i>ajkokval</i> .	Megsértnek mérges <i>ajkukkal</i> .
4 Ments meg <i>az</i> gonoszok <i>kezeiből</i> , <i>Az</i> kik erőszakot <i>tésznek</i> , És igyekeznek <i>szüntelenül</i> , Hogy engemet megejtsenek.	4. Ments meg <i>a</i> gonoszok <i>kezeiből</i> , <i>Akik</i> erőszakot <i>tesznek</i> , És igyekeznek <i>szüntelenül</i> , Hogy engemet megejtsenek.
5 <i>Az</i> kevélyek tört vetnek nékem, És mindenütt hálót <i>hánnak</i> , Kötéllel megvonsszák ösvényem, Hogy engem megszorítsanak.	<u>5.</u> <i>A</i> kevélyek tört vetnek nékem, És mindenütt hálót <i>hánynak</i> , Kötéllel megvonsszák ösvényem, Hogy engem megszorítsanak.
6 Én pedig mondék: <i>Óh</i> , Úr Isten, Te vagy én erős Istenem! Beszédem <i>vegyed</i> füleidben, Hallgasd meg esedezésem.	<u>6.</u> Én pedig mondék: <i>Ó</i> , Úr Isten, Te vagy én erős Istenem! Beszédem <i>végyed</i> füleidben, Hallgasd meg esedezésem!
7 Uram, te vagy én segítségem Mindennemű ínségemben, Azért védelmezd meg én fejem Az hadakozó időben.	7. Uram, segítség vagy te nékem, Mindennemű ínségemben, Azért védelmezd meg én fejem A hadakozó időben!
8 Ne engedd <i>az</i> hitetleneknek, Hogy elővigyék <i>dolgokat</i> , Hogy inkább ne <i>kevélykedjenek</i> Rontsd meg gonosz <i>szándékokat</i> .	8. Ne engedd <i>a</i> hitetleneknek, Hogy elővigyék <i>dolgukat!</i> Hogy inkább ne <i>kevélykedjenek</i> , Rontsd meg gonosz <i>szándékukat!</i>
9 Énreám töröknek fejeket Vonjad méltó büntetésre, Ő hamis igyekezeteket Fordítsd az önnön fejekre.	<u>9.</u>

10 Szálljon reájok lángozó szén, Tűzzel megemésztessenek, Rekkenjenek az földbe szörnyen, Többé föl se kelhessenek.	<u>10.</u>
11 Az hamis ember ő nyelvével Ne legyen nyomos ez földön, Az önnön vakmerőségével Akadjon szörnyű veszélben.	<u>11.</u>
12 Tudom, hogy Isten <i>az szegénnek</i> Ügyét fölfogja kegyessen, Megkegyelmez az erőtlennek, Igazságát kijelentvén.	12. Tudom, hogy Isten <i>a szegénynek</i> Felfogja ügyét kegyesen, Megkegyelmez az erőtlennek, Ő igazságát jelentvén.
13 Az igazak nagy dicsőséggel <i>Dicsérik te szent nevedöt.</i> És örökké jó <i>reménységgel</i> Megmaradnak színed előtt.	13. Az igazak szép énekkel <i>Dícsérik te szent nevedet,</i> És örökké jó <i>reménységgel</i> Megmaradnak színed előtt!
A 3–6. versszakok tartalmi okokból (az ellenségről való szólás, az ő vádolásának egy része) és a hosszabb leírás rövidítésének szándékából kihagyhatók, mint az Ék. 1921/2001-ben is. A 8/3-ban szócsere javasolt <i>inkább (ne kevélykedjenek,)</i> helyett <i>jobban</i> vagy <i>tovább (ne kevélykedjenek,)</i> . A 12–13.-ban az eredeti szöveg Ék.-beli módosítása nem szükséges.	

CXLI. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 141. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az Isten vezérléséért és megszabadításáért.	Esti könyörgés megszentelődésért <i>Genf, 1562.</i>
1	1.

Tehozzád kiáltok, Úr Isten, Siess énhozzám, ne késsél, Mert téged óhajtlak szívvel, Azért hallgass meg <i>kegyelmessen</i> .	Tehozzád kiáltok, Úr Isten, Siess énhozzám, ne késsél, Mert téged óhajtlak szívvel, Azért hallgass meg <i>kegyelmesen!</i>
2 Könyörgésem elődbe menjen, Mint jó illat füstölgése, Kezeim <i>fölemelése</i> <i>Estveli</i> áldozatul <i>legyen</i> .	2. Könyörgésem elődbe menjen, Mint jó illat füstölgése, Kezeim <i>felemelése</i> <i>Estvéli</i> áldozatul <i>légyen!</i>
3 Őrizettel tartsd meg én szájam, <i>Az</i> melly gondot tartson arra, <i>Závort</i> szerezz ajakimra, Hogy <i>tőlök</i> ne <i>legyen</i> nyavalyám.	3. Őrizettel tartsd meg én szájam, <i>Amely</i> gondot tartson arra; <i>Závárt</i> szerezz ajakimra, Hogy <i>tőlük</i> ne <i>légyen</i> nyavalyám!
4 Ne bocsásd szívemet gonoszra, Hogy <i>az hamissan</i> élőkkel Soha ne ereszkedjem el Az ő nyájjas <i>kévánságokra</i> .	4. Ne bocsássad szívem gonoszra, Hogy <i>a hamisan</i> élőkkel Soha ne ereszkedjem el, Az ő nyájjas <i>kívánságokra</i> .
5 Az hív ember megfeddjen engem, És feddése kedves leszen , Mint balzsamolaj fejemen, Még verése sem árt énnékem.	5. A hív ember megfeddjen engem, És feddése kedves légyen , Mint balzsamolaj fejemen; Még verése sem árt énnékem!
6 Mert én elhiszem s' mondom nyilván, Hogy még <i>az</i> hitetlenekért Imádkozom mentségekért, <i>Nyavalyájokon szánakodván</i> .	6. Mert én elhiszem s mondom nyilván, Hogy még <i>a</i> hitetlenekért, Imádkozom mentségekért, <i>Nyavalyájukon szánakozván</i> .
7 Midőn az ő fő-fő bírójok Magas helyről lehányatnak,	<u>7.</u>

<p>És osztán eszökbe jutnak Az én beszédim, kik nyájasok.</p>	
<p>8</p> <p>Mintha ki fát vág nagy erővel, Az forgácsit széllelhintvén, Az mi csontaink akképpen Hevernek az sír mellett szélel.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Szemeim reád néznek, Uram, <i>Reménségem</i> vagyon benned, Lelkemet hát el ne vegyed, Mert te vagy minden bizodalمام.</p>	<p>9.</p> <p>Szemeim reád néznek, Uram, <i>Reménységem</i> vagyon benned, Lelkemet hát el ne vessed, Mert te vagy minden bizodalمام!</p>
<p>10</p> <p>Az törtől, kit nékem vetöttek, És hálójoktól őrizz meg, Az hamis népektől ments meg, Azkik vesztemre igyekeznek.</p>	<p><u>10.</u></p>
<p>11</p> <p>Ejtsd őket önne hálójokban, Kit ők másnak készítetttek, Hogy én veszel nélkül legyek, Mellöttök elmehessek bátran.</p>	<p><u>11.</u></p>
<p>A 3/3-ban a <i>závárt</i> 'zárat' szó kicserélendő: <i>zárat</i>. Mivel nehezen módosítható, az archaikus nyelvű, nehezebben érthető 4/3 sornak egy hasonló jelentésűvel való kicserélésére is gondolhatunk, pl.: „A rosszra ne hajoljak el”. Vö. RK 4: „Ne engedd szívemet rosszra hajlani, hogy istentelenül ne cselekedjem a gonosztevő emberekkel egybe;”; ÚF: „Ne engedd, hogy szívem / rosszra hajoljon, / hogy bűnös dolgot műveljek / a gonosztevőkkel együtt;”; Ék 1921/2001: „Hogy a hamisan élőkkal Barátságot ne kezdjek el.”. A régies tartalmi elemek és az archaikus nyelv miatt kihagyásra javasolt az 5–8. és a 10–11. versszak. Egyébként az 5/2-ben a <i>leszen légyen</i>-re cserélése nem jó, más jelentésárnyalatot ad. A 9. versszak szócserejét (<i>vegyed</i> h. <i>vessed</i>) a Biblia ugyan nem támogatja (l. pl. ÚF 8: „ne vedd el életemet!”), tartalmi, gyakorlati okokból ez mégis elfogadható: az életben maradásért leginkább az fohászok, aki életveszélyben van. Az Ék. itt az Ék.</p>	

1921/2001 megoldását vette át, vagy azzal egyezően módosított.

CXLII. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 142. zsoltár
Könyörgése Dávidnak az megsza- badításért.	Segedelemkérés nagy szorongatta- tásban <i>Bourgeois L., Genf, 1551.</i>
1 Én az Úrhoz <i>fölkiálték</i> , Kiáltván néki könyörgék, Jelentvén én panaszimat, <i>Megbeszéllem</i> nyavalyámat.	1. Én az Úrhoz <i>felkiálték</i> , Kiáltván néki könyörgék, Jelentvén én panaszimat, <i>Megbeszélém</i> nyavalyámat.
2 Ha szorongattatik lelkem, Te <i>utat</i> mutatsz <i>énnekem</i> , Módot találsz, <i>azmelly</i> által Megszabadulok jó móddal.	2. Ha szorongattatik lelkem, Te <i>utat</i> mutatsz <i>énnekem</i> , Módot találsz, <i>amely</i> által Megszabadulok jó móddal.
3 <i>Utamra</i> tört mernek <i>hánni</i> , <i>Azmellyen én szoktam</i> járni, Tekintek <i>szélllel</i> mellőlem, De senki nem <i>esmer</i> engem.	3. <i>Útamra</i> tört mernek <i>hányni</i> , <i>Amelyen szoktam én</i> járni. Tekintek <i>széjjel</i> mellőlem, De senki nem <i>ismer</i> engem.
4 <i>Bézarlattak utak</i> , ajtók, Egyfelé sem szaladhatok, És ez <i>ilyen</i> ínségemben Senki nincsen, ki segítsen.	4. <i>Bezárattak utak</i> , ajtók, Egyfelé sem szaladhatok, És ez <i>ilyen</i> ínségemben Senki nincsen, ki segítsen.
5 Tehozzád kiálték, Uram, Mondván: te vagy bizodalمام, És egyedül <i>reménységem</i> <i>Ez földön</i> csak te vagy nékem.	5. Tehozzád kiálték, Uram, Mondván: te vagy bizodalمام, És egyedül <i>reménységem</i> <i>E földön</i> csak te vagy nékem.

6	Halld meg az én imádságom, Mert igen sanyargattatom, Ments meg ellenségim ellen, Mert erősbek, hogynem mint én.	6.	Halld meg az én imádságom, Mert igen sanyargattatom! Ments meg ellenségim ellen, Mert erősbek, hogynem mint én!
7	Vedd ki fogságból lelkemet, Hogy <i>dicsérjem</i> szent nevedet, Ha jól téssz velem, <i>az</i> hívek Ottan engem <i>környülvesznek</i> .	7.	Vedd ki fogságból lelkemet, Hogy <i>dícsérjem</i> szent nevedet, Hogy jól téssz velem, <i>a</i> hívek Ottan engem <i>körülvesznek</i> .
Az 1/4-ben a <i>nyavalyámat</i> szó kicserélhető a <i>bajaimat</i> -tal, a 3–4. versszak pedig tartalmi okokból elhagyható (I. Ék. 1921/2001). A 7/3-ban az eredeti <i>Ha Hogy</i> -ra való váltása indokolatlan, szóismétlés is. A <i>jól téssz</i> -nek <i>jót téssz</i> -re való módosítása meggondolandó.			

CXLIII. ZSOLTÁR C. M.	<i>Marot K., 1496–1544.</i> 143. zsoltár
Dávidnak külömb-külömb könyör- gése és kérése.	Könyörgés szabadításért és veze- tésért (Hetedik bűnbánati zsoltár) <i>(1539) Bourgeois L., Genf, 1542.</i>
1	1.
Hallgasd meg, Uram, kérésemet, Vedd <i>füledben</i> könyörgésemet Az te ígéreted szerint, Hallgass meg és tarts meg engemet Te szent igazságod szerint.	Hallgasd meg, Uram, kérésemet, Vedd <i>füledbe</i> könyörgésemet A te ígéreted szerint! Hallgass meg és tarts meg engemet Te szent igazságod szerint!
2	<u>2.</u>
Szolgádat <i>törvényben</i> ne idézd, Haragodat reám ne gerjeszd Az én gonosz bűneimért , Mert ez egész földet bár elnézd,	Szolgádat <i>törvényben</i> ne idézd, Haragodat reám ne gerjeszd Az én gonosz bűneimre , Mert ez egész földet bár elnézd,

Nem találhatsz igaz embert .	Nem találhatsz igaz emberre .
<p>3</p> <p>Az ellenség kerget engemet, Az földhöz verte életemet, <i>Helyezettött az setétben,</i> Setétségben engem elrejtett, Mint az halottat az sírben.</p>	<p>3.</p> <p>Az ellenség kerget engemet, A földhöz verte életemet, <i>Helyezettett a setétbe.</i> Setétségben engem elrejtett, Mint halottat sír mélyébe.</p>
<p>4</p> <p>Az én lelkem elkeseredett, Sérelem miatt elepedett, Azért, hogy elhagyál engem, Csaknem elszántam életemet, Úgy elkeseredett szívem.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Az én lelkem elkeseredett, Sérelem miatt elepedett; Azért hogy elhagyál engem, Csaknem elszántam életemet, Úgy elkeseredett szívem.</p>
<p>5</p> <p>Ez <i>ilyen</i> nagy ínségim között, <i>Emléjtem az régi időköt,</i> Nézvén csuda dolgaidat, <i>Mellyeket kezed cselekedött,</i> Kikvel biztatom magamat.</p>	<p>5.</p> <p>Ez <i>ilyen</i> nagy ínségim között <i>Említem a régi időket,</i> Nézvén sok csuda dolgodat, <i>Melyeket kezed cselekedett,</i> Mikkel biztatom magamat.</p>
<p>6</p> <p>Tehozzád, én Uram Istenem, Nagy siralommal <i>fölemelem</i> És kinyújtom kezeimet, Tégedet úgy <i>ohajt</i> én lelkem, Mint <i>az</i> száraz föld <i>az</i> vizet.</p>	<p>6.</p> <p>Tehozzád, én Uram Istenem, Nagy siralommal <i>felemelem</i> És kinyújtom kezeimet. Tégedet úgy <i>óhajt</i> én lelkem, Mint <i>a</i> száraz föld <i>a</i> vizet.</p>
<p>7</p> <p>Ne késsél, hallgasd meg kérésem, Mert elfogy bennem az én lelkem: Színed tőlem el ne térjen, Mert majd el-ollyanná kell lennem, Mint azkik szállnak az sírben.</p>	<p>7.</p> <p>Ne késsél, hallgasd meg kérésem, Mert elfogy bennem az én lelkem/ Színed tőlem el ne térjen, Mert immár olyanná kell lennem, Mint aki száll sír mélyében!</p>
<p>8</p>	<p><u>8.</u></p>

<p>Kegyelmezz meg, Uram, énnékem, Hallgass meg és őrizz meg engem, Mert én csak tebenned bízom, <i>Utaidat</i> adjad <i>esmérnem</i>, Mert tehozzád kívánkozom.</p>	<p>Kegyelmezz meg, Uram, énnékem, Hallgass meg és őrizz meg engem, Mert én csak tebenned bízom! <i>Útaidat</i> adjad <i>ismernem</i>, Mert tehozzád kívánkozom!</p>
<p>9</p> <p>Szabadíts meg <i>ellenségimtől</i>, Kik engem kergetnek ok <i>nékül</i>, Benned vetem <i>reménységem</i>, Viselj gondot az én <i>igyerűl</i>, Uram, kérlek, ne hagyj engem.</p>	<p><u>9.</u></p> <p>Szabadíts meg <i>ellenségimtől</i>, Kik engem kergetnek ok <i>nélkül!</i> Benned vetem <i>reménységem</i>. Viselj gondot az én <i>ügyemről!</i> Kérlek, Uram, ne hagyj engem!</p>
<p>10</p> <p>Taníts meg engemet, szolgálodat, Hogy tehessem akaratodat, Mert te vagy az én Istenem, Hogy őrizhessem <i>utaidat</i>, Szent lelkeddel vezérlj engem.</p>	<p><u>10.</u></p> <p>Taníts meg engemet, szolgálodat, Hogy tehessem akaratodat, Mert te vagy az én Istenem! Hogy őrizhessem <i>útaidat</i>, Szent lelkeddel vezérlj engem!</p>
<p>11</p> <p>Uram, engemet erősíts meg, Te szent nevedért <i>vigasztalj</i> meg, És <i>az</i> te kegyességedből Az én életem szabadítsd meg Mindennemű ínségekből.</p>	<p>11.</p> <p>Uram, engemet erősíts meg, Te szent nevedért <i>vigasztalj</i> meg, És <i>a</i> te kegyességedből Az én életem szabadítsd meg Mindennemű ínségekből!</p>
<p>12</p> <p>Gondold meg hozzám jó kedvedet, Veszesd el én ellenségimet, Töröltessenek el azok, Azkik kergetik életemet, Mert én te hív szolgáló vagyok.</p>	<p><u>12.</u></p>
<p>A versszakok kihagyását illetően a részletező fogalmazás és tartalmi okok miatt az Ék. 1996 megoldása javallható. A 7/3-ban a <i>Színéd</i> 'orcád'; metaforikusan: 'kegyelmed, segítséged' jelentésű szó <i>Orcád</i>-ra cserélhető.</p>	

CXLIV. ZSOLTÁR T. B.	Marot K., 1496–1544. 144. zsoltár
Dávidnak háláadása és könyörgése.	Háború és béke <i>Bourgeois L., Genf, 1562.</i>
1 Áldott az Úr, ki kezemet tanítja És ujjaimat <i>az</i> hadakozásra, Áldott <i>legyen</i> az én jó Istenem, <i>Azki</i> mindenkor megőriz engem. Ő az én <i>kővárom</i> és szabadítóm, Ő én paizsom és én <i>óalmazóm</i> , Tebenned vetem <i>reménységemet</i> , Mert alám <i>vetőd</i> az én népemet.	1. Áldott az Úr, ki kezemet tanítja, És ujjaimat <i>a</i> hadakozásra, Áldott <i>legyen</i> az én jó Istenem, <i>Aki</i> mindenkor megőriz engem! Ő az én <i>kőváram</i> és szabadítóm, Ő én paizsom és én <i>oltalmazóm</i> . Tebenned vetem <i>reménységemet</i> , Mert alám <i>vetéd</i> az én népemet.
2 De micsoda az ember életében, Hogy öreá gondot tartasz <i>ekképpen</i> ? Micsodák az emberek fiai, Hogy <i>fölséged</i> őket így <i>kedvelli</i> ? Az emberek dolgát ha megtekinted, Legottan őket csak semminek leled, Az ő napjai hamar elfogynak, És mint az árnyék, ottan elmúlnak.	2. De micsoda az ember életében, Hogy öreá gondot tartasz <i>ekképen</i> ? Micsodák az emberek fiai, Hogy <i>felsőged</i> őket így <i>kedveli</i> ? Az emberek dolgát ha megtekinted, Legottan őket csak semminek leled; Az ő napjai hamar elfogynak, És mint az árnyék, ottan elmúlnak.
3 Hajtsd meg az egeket és szállj le menten, Illesd <i>az</i> hegyeket, hogy <i>füstjök</i> menjen, Bocsáss villámást, őket verd <i>széllel</i> , Mennyütő nyilaiddal <i>széleszd</i> el. Segéts meg, fellyől kezéd hozzám nyújtsad, <i>Ez</i> nagy árvizet rólam elfordítsad, Szabadíts meg ez veszedelemből, Őrizz meg az idegen nemzettől.	<u>3.</u> Hajtsd meg az egeket és szállj le menten, Illesd <i>a</i> hegyeket, hogy <i>füstjük</i> menjen! Küldjél villámlást, őket verd <i>széjjel</i> , Mennyütő nyilaiddal <i>széleszd</i> el! És segítségül kezéd hozzám nyújtsad, <i>E</i> nagy árvizet rólam elfordítsad, És szabadíts meg veszedelmemből, Őrizz a gonosz idegenektől!
4	<u>4.</u>

<p>Kiknek <i>szájok</i> merő hazugságot szól, Ő <i>hamis kezekkel tésznek gonoszól</i>, Uram, néked mondok új éneket, <i>Megzöndítem</i> néked <i>hegedőmet</i>. Mert te vagy, Uram, ki minden ínségben Az királt megóalmazod <i>kegyessen</i>, Szolgádat, Dávidot megtekinted, Az öldöklő fegyvertől megmented.</p>	<p>Kiknek <i>szájuk</i> merő hazugságot szól, Ő <i>hamis kezükkel tesznek gonoszul</i>. Uram, néked mondok új éneket, <i>Megzendítem</i> néked <i>hegedűmet</i>. Mert te vagy, Uram, ki minden ínségben Megóalmazol bennünket <i>kegyesen</i>, Dávidot, szolgádat megtekinted, Az öldöklő fegyvertől megmented.</p>
<p>5</p> <p>Ments meg <i>kezeiből az</i> idegeneknek, Kik <i>énellenem</i> szörnyen dühösködnek, <i>Szájok</i> beszéde merő hamisság, <i>Kezeknek</i> dolga <i>hitván</i> mulatság. Hogy mint <i>az</i> szép plánták, <i>az</i> mi fiaink, <i>Fölnevekedjenek</i> mi szép leányink, Kik <i>szépségeikben</i> úgy villagjanak, Mint ékes oszlopi <i>az</i> templomnak.</p>	<p><u>5.</u></p> <p>Ments meg <i>kezükből ez</i> idegeneknek, Kik <i>én ellenem</i> szörnyen dühösködnek! <i>Szájuk</i> beszéde merő hamisság, <i>Kezüknék</i> dolga <i>hitvány</i> mulatság. Hogy mint <i>a</i> szép plánták, <i>a</i> mi fiaink, <i>Felnevekedjenek</i> mi szép leányink, Kik <i>szépségükben</i> úgy villogjanak, Mint ékes oszlopi <i>a</i> templomnak!</p>
<p>6</p> <p>Hogy <i>az</i> mi tárházink tele <i>legyenek</i>, Csordáink ezeriglen <i>tenyésszenek</i>, Barmunk több <i>legyen</i> sok százezernél, Mind városon, falun s' mezőn <i>szélllel</i>. Erőssen szaporodjanak ökreink, Városinkra ne üssön ellenségink, Földünkéből senki el ne vitessék, Utcáinkon panasz ne hallassék.</p>	<p><u>6.</u></p> <p>Hogy <i>a</i> mi tárházink tele <i>légyenek</i>, Csordáink ezeriglen <i>tenyésszenek</i>, Barmunk több <i>legyen</i> sok százezernél, Mind falun, városon, mezőn <i>széjjel!</i> Jól megrakottak légyenek ökreink, Városinkra ne üssön ellenségink, Földünkéből senki el ne vitessék, Utcáinkon panasz ne hallassék!</p>
<p>7</p> <p>Ó, <i>bódog</i> nép <i>az, kit</i> így megáld Isten! És kiknek <i>illy</i> jó szerencsét <i>ád</i> itten:</p>	<p>7.</p> <p>Ó, <i>boldog</i> nép, <i>akit</i> így megáld Isten, És kinek <i>ily</i> jó szerencsét <i>ad</i> itten! Boldog a nép és nem lesz szüksége.</p>

<i>Bódog nép az, és nem lesz szüksége, Azmellynek az Úr az ő Istene.</i>	<i>Amelynek az Úr az ő Istene.</i>
--	------------------------------------

Az 1/8-ban tartalmi okokból javasolt szövegmódosítás: „Mert alám vetéd ellenségimet”; vö. ÚF 2: „pajzsom vagy, akihez menekülhetek, / aki népeket vet alám.” [tehát: nem népemet]. A 3–6. versszakok kihagyása tartalmi okokból javallható, l. Ék. 1996 is.

CXLV. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605. 145. zsoltár</i>
Dávid dicséri az Istent nagy dicsőségéről és kegyességéről mindenekhez, kiváltképpen az istenfélőkhöz.	Isten jó és hatalmas. <i>Genf, 1562.</i>
1 Magasztallak téged, én Istenem, <i>Óh,</i> én királyom, neved tisztelem, Mindennap hirdetem <i>dicséreted,</i> És örökké áldom te szent neved, Igen <i>dicséretes</i> és nagy az Isten, Mefoghatatlan ő dicsőségében, Nemzetről nemzetre te dolgaidat Mindenkor hirdetik nagy hatalmatat.	1. Magasztallak téged, én Istenem, <i>Ó,</i> én királyom, neved tisztelem! Mindennap hirdetem <i>dicséreted,</i> És örökké áldom te szent neved! Igen <i>dicséretes</i> és nagy az Isten, Mefoghatatlan ő dicsőségében. Nemzetről nemzetre te dolgaidat, Mindenkor hirdetik nagy hatalmatat.
2 Hirdetem az te dicsőségedet, <i>Az te fölséges dicséretedet,</i> Csudatétidet minden népeknél Én <i>kibeszéllem</i> mindenütt <i>széllal.</i> Hogy hatalmatat mindenek hirdessék, <i>Mellyet</i> dolgaidban <i>eszekben</i> vesznek, Dicsőségedet én el nem hallgatom, Hanem mindeneknek előszámlálom.	2. Éneklem a te dicsőségedet, <i>A te felséges dicséretedet!</i> Csudatétidet minden népeknél Én <i>kibeszélem</i> mindenütt <i>széjjel,</i> Hogy hatalmatat mindenek hirdessék, <i>Melyet</i> dolgaidban <i>eszükbe</i> vesznek. Dicsőségedet én el nem hallgatom, De mindeneknek jól előszámlálom.
3	<u>3.</u>

<p>Hogy hirdessék <i>az</i> te jókedvedet, Minden nép előtt kegyességedet, Az te igazságodat dicsérik, És <i>széjjel</i> mindenütt kihirdessék. Az Úr fölötté irgalmas, kegyelmes, Engedelmes, haragra késedelmes, Igen <i>szeléd,</i> az büntetésre késő, Minden teremtett rendinek kedvez ő.</p>	<p>Hogy hirdessék <i>a</i> te jókedvedet, Minden nép előtt kegyességedet, Igazságodat ők mind dicsérik, És <i>széjjel</i> mindenütt kihirdessék. Irgalmas az Úr, fölötté kegyelmes, Engedelmes, haragra késedelmes, Igen <i>szeléd,</i> a büntetésre késő, Minden teremtett rendinek kedvező.</p>
<p>4</p> <p>Azért <i>azmit teremtettél,</i> minden Nagy hatalmadról téged <i>dicsérjen,</i> De mindennél inkább <i>az</i> szent hívek Az te dicsőségedet <i>dicsérik,</i> Hirdessék országod fölséges voltát, Mindenkor beszéljék nagy hatalmadat, Hogy az emberek fiai érthessék, Országodnak dicsőségét nézhessék.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Azért <i>amit csak teremtél,</i> minden Nagy hatalmadról téged <i>dicsérjen,</i> De mindennél inkább <i>a</i> szent hívek <i>A</i> te dicsőségedet <i>dicsérik!</i> Hirdessék országod fölséges voltát, Mindenkor beszéljék nagy hatalmadat, Hogy az emberek fiai érthessék, Országodnak nagy dicsőségét nézzék.</p>
<p>5</p> <p>Örökké megáll <i>az</i> te országod, És mindenkor megtart uraságod, Az Úr megtartja az <i>eldölőket,</i> És <i>fölemeli</i> az elesteket. Uram, mindenek szemei rád néznek, És idein eledelt adsz nékik, Midőn <i>fölnyitod</i> áldott kezeidet, Bőven megelégitesz mindeneket.</p>	<p>5.</p> <p>Megáll örökké <i>a</i> te országod, És mindenkor tart uralkodásod. Az Úr megtartja az <i>eldölőket,</i> És <i>felemeli</i> az elesteket. Mert mindeneknek szemei rád néznek, Idején eledelt adsz önekik, Midőn <i>fölnyitod</i> áldott kezeidet, Bőven megelégitesz mindeneket.</p>
<p>6</p> <p>Az Úr igaz minden <i>utaiban,</i> És szentséges minden <i>dógaiban,</i> Közel vagyon ő azokhoz nyilván, <i>Az</i>kik hozzá kiáltnak valóban. És <i>azmit</i> az istenfélők kívánnak,</p>	<p>6.</p> <p>Az Úr igaz minden <i>útaiban,</i> És szentséges minden <i>dolgaiban.</i> Közel vagyon ő azokhoz nyilván, <i>Akik</i> hozzá kiáltnak valóban. És <i>amit</i> az istenfélők kívánnak,</p>

<p>Őnékik bőven megadattatnak, Nagy kegyelmessen őket meghallgatja És <i>idvösségét</i> nékik megmutatja.</p>	<p>Őnékik nagy bőségben megadattak; Nagy kegyelmesen őket meghallgatja, És <i>üdvösségét</i> nékik megmutatja.</p>
<p>7</p> <p>Megtartja, <i>azkik</i> szeretik őtet, De mind elveszti <i>az</i> hitleneket, Az Úr <i>dicséretit</i> szám hirdesse, Az ő nevét minden test <i>dicsérje</i>.</p>	<p>7.</p> <p>Megtartja, <i>akik</i> szeretik őtet, De mind elveszti <i>a</i> hitleneket. Az Úr <i>dicséretit</i> szám hirdesse, Az ő nevét minden test <i>dicsérje!</i></p>
<p>A 3–4. versszakok kihagyása javallható (l. Ék. 1996), a részletező fogalmazást rövidíti, a mondanivaló lényegét viszont nem érinti. Az 5/2 módosítása érthetőbbé teszi az archaikus nyelvhasználatot. Az 5/5-ben a változtatás viszont nem szerencsés, a <i>Mert</i> kötőszó használata, funkciója nem illik ide (vö. Biblia). A 6/6 szövegmódosítása javallható: archaikus, bonyolultabb megfogalmazást helyettesít.</p>	

<p>CXLVI. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p><i>Béza T., 1519–1605.</i> 146. zsoltár</p>
<p>Dicséreti az Istennek és tanúság az Istenben való bizodalomról.</p>	<p>Ne bizakodjunk emberekben! <i>Genf, 1562.</i></p>
<p>1</p> <p>Áldjad, én lelkem, az Urat, Hirdessed <i>dicséretét</i>, Az Istennek adok hálát, <i>Valamíg</i> engem éltet, Én az Úrnak éneklek Mindaddig, míglen élek.</p>	<p>1.</p> <p>Áldjad én lelkem az Urat, Hirdessed <i>dicséretét!</i> Az Istennek adok hálát, <i>Valamíg</i> engem éltet. Én az Úrnak éneklek Mindaddig, míglen élek.</p>
<p>2</p> <p>Ne <i>legyen</i> bizodalmatok Földi fejedelmekben, Egy emberben se bízzatok, Kiben <i>segétség</i> nincsen: <i>Mihelt</i> lelke <i>kimegyen</i>,</p>	<p><u>2.</u></p> <p>Ne <i>légyen</i> bizodalmatok Földi fejedelmekben, Egy emberben se bízzatok, Kiben <i>segítség</i> nincsen! <i>Mihelyt</i> lelke <i>kimégyen</i>,</p>

Menten hamuvá <i>leszen</i> :	Menten hamuvá <i>lészen</i> .
<p>3</p> <p>Minden dolga és szándéka Elvész azon nap <i>véle</i>, <i>Bódog, azkinek ótalma</i> Az <i>Jákobnak</i> Istene: Azkinek mindenekben <i>Reménsége</i> az Isten:</p>	<p><u>3.</u></p> <p>Minden dolga és szándéka Elvész azon nap <i>vele</i>. <i>Boldog, akinek oltalma</i> A <i>Jákóbnak</i> Istene; Akinek mindenekben <i>Reménysége</i> az Isten.</p>
<p>4</p> <p>Azki mind mennyet és földet És <i>az</i> tengert teremté, És ezekben mindeneket Nagy hatalmával szerze, Igazsága <i>s' hivsége</i> Megmarad mindörökké.</p>	<p><u>4.</u></p> <p>Ki a mennyet és a földet És <i>a</i> tengert teremté, És ezekben mindeneket Nagy hatalmával szerze, Igazsága, <i>hűsége</i> Megmarad mindörökre.</p>
<p>5</p> <p><i>Az</i>kik méltatlan szenvednek, Megmenti <i>az</i> jó Isten, Az nyomorult éhezőknek, Ő eledelt ád bőven, Az foglyokat kihozza, Rabságból kioldozza.</p>	<p>5.</p> <p><i>Ak</i>ik méltatlan szenvednek, Megmenti <i>a</i> jó Isten, A nyomorult éhezőknek Ő ád eledelt bőven, A foglyokat kihozza, Rabságból kioldozza.</p>
<p>6</p> <p>És <i>az</i> világtalanoknak Megnyitja ő <i>szemeket</i>, <i>Az</i>kik dőlőfélben <i>vadnak</i>, Meggyámolítja őket: Az igazakat híven, Szereti az Úr Isten.</p>	<p>6.</p> <p>És <i>a</i> világtalanoknak Megnyitja ő <i>szemöket</i>; <i>Ak</i>ik dülőfélben <i>vannak</i>, Meggyámolítja őket, Mert az igazat híven Szereti az Úr Isten.</p>
<p>7</p> <p>Veszedelmében megmenti Az nyavalyás <i>jövevént</i>,</p>	<p>7.</p> <p>Veszedelmében megmenti A nyavalyás <i>jövevényt</i>;</p>

Az árvákat megsegíti, Kegyessen rájuk tekint. Az sérelmes özvegyek Tőle megnyihíttetnek.	Az árvákat megsegíti, Rájuk kegyesen tekint; A sérelmes özvegyek Tőle megnyihíttetnek.
8 Az hitleneket megrontja, Ösvényöket elvesztvén, De megáll az ő országa Most és minden időben , Óh, Sion, az te Urad Mindörökké megmarad.	8. A hitleneket megrontja, Ösvényüket elvesztve, De megáll az ő országa Most és minden időbe ’. Ó Sion, a te Urad Mindörökké megmarad!
A 2–3. és az 5–6. versszakok kihagyása tartalmi okokból (a mai hívőkre kevésbé vonatkoznak) javallható. A 7/5-ben az elavult <i>sérelmes</i> szó kicserélhető pl. a hasonló jelentésű <i>sebhedt szívű</i> -vel.	

CXLVII. ZSOLTÁR T. B.	Béza T., 1519–1605. 147. zsoltár
Intés az Istennek dicséretire az ő sok jótéteményiért, melyeket előszámál ez zsoltárnak szerzője.	Isten hatalma és gondviselése Genf, 1562.
1 Az Urat <i>dicséritek</i> , mert jó, És az Istent <i>dicsérni</i> méltó. Kedves dolog az Úr Istennél, Hogy őtet <i>dicséritek</i> egy szívvel, Mert Jeruzsálemet az Isten Megépíti nagy <i>kegyelmessen</i> , Ismét az <i>Izrael nemzetét</i> Öszvegyűjti eloszlott népét.	1. Az Urat <i>dicséritek</i> , mert jó, És az Istent <i>dicsérni</i> méltó; Kedves dolog az Úr Istennél, Hogy őtet <i>dicséritek</i> egy szívvel, Mert Jeruzsálemet az Isten Megépíti nagy <i>kegyelmesen</i> , Ismét az <i>Izrael nemzetjét</i> , Össze gyűjti eloszlott népét.
2 Töredelmes szívet meggyógyít, Sérelmes lelket ő megnyihít,	2. Töredelmes szívet meggyógyít, Sérelmes lelket ő megnyihít,

<p>Békötözi az ő <i>sebeket</i>, <i>Megkönnyebéti sérelmeket.</i> Az csillagokat megszámlálja, És azoknak számát jól tudja, És mindeniket úgy <i>esmeri</i>, Hogy tulajdon néven nevezi.</p>	<p>Békötözi az ő <i>sebüket</i>, <i>Megkönnyebbíti sérelmüket.</i> A csillagokat megszámlálja, És azoknak számát jól tudja, És mindeniket úgy <i>ismeri</i>, Hogy tulajdon nevén nevezi.</p>
<p>3</p> <p>Nagy <i>az</i> mi Urunk, az Úr Isten, <i>Azkinél</i> nagyobb semmi nincsen, Erőssége kimondhatatlan, <i>Bölcsessége</i> számlálhatatlan. <i>Az együgyöket fölemeli,</i> <i>Az szelédeket</i> erősíti, Megalázza <i>az</i> hitleneket, Az földre legyalázza őket.</p>	<p>3.</p> <p>Nagy <i>a</i> mi Urunk, az Úr Isten, <i>Akinél</i> nagyobb semmi nincsen; Erőssége kimondhatatlan, <i>Bölcsesége</i> számlálhatatlan. <i>Az együgyűket felemeli,</i> <i>A szelédeket</i> erősíti, Megalázza <i>a</i> hitleneket, A földre lealázza őket.</p>
<p>4</p> <p>Azért néki énekeljeteK, Hegedűkkel zengedezzetek, Ki az eget elfedi széllyel Temérdek vizenyős fölhőkkel. És az égről essőköt bocsát, Mellyeket ez földre leszállat, Megnedveséti az hegyeket, Hogy bőven teremtsenek füvet.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Ki ételt ad minden állatnak, És az éh hollófiacskáknak, Kik ő szájokat reá tátják Kiáltván, ételeket várják. Őnéki semmi kedve nincsen Az lónak ő erősségében, Sem az férfinak száraiban, Nem gyönyörködik illy dologban.</p>	<p><u>5.</u></p>
<p>6</p>	<p>6.</p>

<p>Inkább azokban gyönyörködik, Azkik ötet igazán félik, Kik teljes szívből kegyes voltát Mindenkor reménlík irgalmát. <i>Dicsé</i>rd, Jeruzsálem, az Urat, <i>Fö</i>lmagasztaljad nagy hatalmát, Ez kegyes Urat, <i>ó</i>h, szent Sion, Te is <i>dicsé</i>rd áhétatosson.</p>	<p>Inkább azokban gyönyörködik, Kik igazán csak ötet félik, Kik teljes szívből kegyes voltát, Reménylík mindenkor irgalmát. <i>Dicsé</i>rd, Jeruzsálem, az Urat, <i>Fel</i>magasztaljad nagy hatalmát, E kegyes Urat, <i>ó</i>, szent Sion, Te is <i>dicsé</i>rd áhítatoson!</p>
<p>7</p> <p>Mert kapuidra ő závert vet, És híven megőriz tégedet, Fiaidat benned megáldja, És dolgokat jóra fordítja, Földedet áldja békeséggel, Határidat szép csendességgel, És téged szép tiszta búzával Megelégít, és bőven táplál.</p>	<p><u>7.</u></p>
<p>8</p> <p>Kibocsátja erős igéjét, Ez földre leküldi beszédét: Sebessen megyen az ő szava, Hamarsággal egy helyről másra. Az földre szállat fejez havat, Mint az szép szálankózó gyapjat, És az deress zúzmarázokat Az földre hinti, mint az hamvat.</p>	<p><u>8.</u></p>
<p>9</p> <p>Az köessöket alálövi, És falatonkint széllelhinti, Azkinek hidegségít senki, Tőle irtózván, nem tūrheti. Ismét mihelyen ő egy szót szól, Az jég mind elolvad és elfoly, Ha ő szeleit ráereszti, Az jeget folyó vízzé teszi.</p>	<p><u>9.</u></p>
<p>10</p>	<p>10.</p>

<p><i>Jákobnak</i> adá szent igéjét, Hogy <i>azhoz</i> szabnák életeket, Törvényt adá Izráelnek, Hogy ők azok szerint élnének. Nem tön így semmi <i>pogán</i> néppel, Nem látá őket <i>illy</i> szentséggel, Szent <i>szerzését</i> ők nem értötték, Azért Alleluja mondassék.</p>	<p><i>Jákobnak</i> adá szent igéjét, Hogy <i>ahhoz</i> szabják életüket; Törvényt adá Izráelnek, Hogy ők azok szerint éljenek. Nem tön így semmi <i>pogány</i> néppel, Nem látá őket <i>ily</i> szentséggel, Szent <i>szerzésit</i> ők nem ismerték, Ezért Alleluja mondassék!</p>
<p>A kihagyott versszakok mellőzése a részletező fogalmazás és az archaikus nyelvhasználat miatt javallható. Sőt, az ószövetségi zsidóságra való erős, konkrét vonatkozás miatt a 10. versszak szintén elhagyható. (Ha marad, az utolsó sorban az <i>Azért</i>-ot nem kell <i>Ezért</i>-re változtatni, az előbbi jelentése, erősebb lezáró funkciója ide jobban megfelel.) A 2/1–2-ben a <i>töredelmes</i> szó kicserélhető a <i>megtöretett</i>-tel, a <i>sérelmes</i> pedig a <i>megsebzett</i>-tel, avagy e szavak pontos jelentését magyarázni lehet. A 3/5-ben az <i>együgyű</i> 'alázatos' jelentése megmagyarázandó.</p>	

<p>CXLVIII. ZSOLTÁR T. B.</p>	<p><i>Béza T., 1519–1605.</i> 148. zsoltár</p>
<p>Intése minden állatoknak és az embereknek az Istennek dicséretire.</p>	<p>Egész világ Istent dicsérje! <i>Genf, 1562.</i></p>
<p>1</p> <p><i>Noh, dicsérjétek</i> mindnyájan Az Urat <i>az menyországban</i>, Dicsérjétek őt az égben, Az ő <i>fölséges székiben</i>, Minden angyalok őt <i>dicsérjék</i>, És minden mennyei seregek: Az nap és hold őt <i>dicsérje</i>, Minden csillagokkal öszve.</p>	<p>1.</p> <p><i>No dicsérjétek</i> mindnyájan Az Urat <i>a mennyországban!</i> Őt dicsérjétek az égben, Az ő <i>felséges székében!</i> Minden angyalok őt <i>dicsérjék</i>, <i>∴</i> És minden mennyei seregek, A nap és hold őt <i>dicsérje</i> Minden csillagokkal egybe!</p>
<p>2</p> <p>Az Urat ti, magas egek,</p>	<p>2.</p> <p>Az Urat ti magas egek,</p>

<p><i>Dicsérjétek</i> minden vizek, Kik fönt az égen <i>levegtek</i>, Az Úr nevét dicsérjétek. Mert mindeneket igéjével, Ő teremte nagy erejével, Mindent úgy megerősíte, Hogy megálljon mindörökké.</p>	<p><i>Dicsérjétek</i> minden vizek, Mik fenn az égen <i>lebegtek</i>, Az Úr nevét dicsérjétek! Mert mindeneket igéjével, <i>:/:</i> Ő teremte nagy erejével, Mindent úgy megerősíte, Hogy megálljon mindörökre.</p>
<p>3</p> <p>Mindeneknek módot ada, Hogy ki-ki abban maradna. Ti, cethalak és mélységek, Az Úr Istent dicsérjétek. Tűz, köösső, hó és az pára, Az Úr Istent fölmagasztalja, Őt áldjátok, forgószelek, Kik beszédének engedtek.</p>	<p><u>3.</u></p>
<p>4</p> <p>Ti, hegyek, halmok és völgyek, Nagy cédrusfák és egyebek, Szeléd barmok, fenevadak, Földi férgek és madarak: És ez földön minden királyok, Minden népek, valahol laktok, És világi fejedelmek, Kik nagy tiszteket viseltek.</p>	<p><u>4.</u></p>
<p>5</p> <p>Ifjak, leányok és vének, Az Úr Istent <i>dicsérjétek</i>, Mert nevének dicső volta <i>Mennyet, földet föllyülmúlja.</i> Fölemeli szarvát népének, Minden szentek őt dicsérjék, Izráel választott népe Az Úrnak nevét <i>dicsérje</i>.</p>	<p>5.</p> <p>Ifjak, leányok és vének, Az Úr Istent <i>dicsérjétek</i>, Mert nevének dicső volta <i>Mennyet-földet felülmúlja!</i> Arcát felemeli népének, <i>:/:</i> Minden szentek, őt dicsérjétek! Izráel választott népe Az Úrnak nevét <i>dicsérje!</i></p>
<p>Az Ék. versszakihagyásai és szövegmódosításai tartalmi okokból ajánlhatók,</p>	

de a zsoltár kezdetén a *No* indulatszó után vessző (,) kell.

CXLIX. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 149. zsoltár
Intés az Istennek dicséretire.	Győzedelmi ének <i>Genf, 1562.</i>
1 Az Úrnak, <i>nó</i> , énekeljeteK, Új éneket szent <i>fölségének</i> , Az szentek <i>gyülekezetiben</i> <i>Dicsérje őtet</i> minden, Az <i>Izrael</i> örvendezzen Ő teremő Istenében, <i>Királyoknak</i> örüljenek Az <i>Sion-béliek</i> .	1. Az Úrnak <i>no</i> énekeljeteK Új éneket szent <i>felségének!</i> A szentek <i>gyülekezetében</i> <i>Dícsérje Őtet</i> minden! Az <i>Izrael</i> örvendezzen <i>:/</i> : Ő teremő Istenében, <i>Királyuknak</i> örüljenek A <i>Sionbéliek!</i>
2 Az Úr nevét síppal és dobbal, <i>DicsérjéteK</i> lanttal, kobozzal, Légyen <i>hegedőknek</i> zengése Neve <i>dicséretire</i> . Mert az Isten az ő népit Igen szereti híveit. Az szegényeket segíti , Sok jókkal szereti.	2. Az Úr nevét síppal és dobbal, <i>DícsérjéteK</i> lanttal, kobozzal, Légyen <i>hegedűknek</i> zengése Neve <i>dícséretére!</i> Mert az Isten az ő népit, <i>:/</i> : Igen szereti híveit, A szegényeket megmenti , Sok jókkal szereti.
3 Szent hívei az Úr Istennek Ékes gyönyörúséget nyernek, Örülnek ő <i>hálólázokban</i> Az Urat <i>magasztalván</i> : <i>Dicséretét</i> az Istennek Az ő <i>szájokban</i> viseljék, És <i>kétélő</i> fegyver <i>leszen</i> Nékiek <i>kezekben</i> .	3. Szent hívei az Úr Istennek Nagy tisztességet tőle nyernek; Örülnek az ő <i>hálólázukba'</i> , Az Urat <i>magasztalva</i> . <i>Dícséretét</i> az Istennek <i>:/</i> : Az ő <i>szájukban</i> viseljék, És <i>kétélű</i> fegyver <i>lészen</i> Nékiek <i>kezükbén!</i>
4	4.

Mellyel az kevély ellenségen Bosszút állanak nagy mérészen, És az népek megbüntettetnek, Méltó jutalmat vesznek: Erős királyokat nékik Nagy láncokkal megkötözik, És minden ő fejedelmek Vasbékókban éznek.	
5 Hogy törvénnyel ítéltessenek, Melly meg vagyon írván ellenek: Mellyekből az istenes hívek Dicséretet nyernek.	<u>5.</u>
Az 1/1-ben a <i>no</i> szó elé és után vessző kell. A 2. versszaknál magyarázatban meg lehet jegyezni, hogy az ott szereplő (egyres) hangszernevek (<i>koboz, hegedű</i>) nem a mai jelentésükben értendők, egy fajta pengetős hangszerre, hárfára vonatkoznak. A 2/7 szövegmódosítása nem, a 3/2-é viszont javallható, elfogadható (vö. Biblia). A kihagyásokat a speciális tartalom és a bosszúálló hangnem indokolja.	

CL. ZSOLTÁR T. B.	<i>Béza T., 1519–1605.</i> 150. zsoltár
Az Istennek dicséretire való intés.	Minden lélek dicsérje az Urat! <i>Genf, 1562.</i>
1 <i>Dicsérjétek az Urat, Áldjátok ő szent voltát, Dicsérjétek mennyekben, Hol országol kegyessen Az ő nagy dicsőségében, Dicsérjétek hatalmát, Mellyből ő dicsó voltát Minden veheti eszében.</i>	1. <i>Dicsérjétek az Urat! :/ Áldjátok ő szent voltát! Dicsérjétek mennyekben, Hol országol kegyesen Az ő nagy dicsőségébe! Dicsérjétek hatalmát, :/ Melyből dicsó nagy voltát Minden veheti eszébe'!</i>
2	2.

<p><i>Dicsérjétek</i> öt kürtben És ékes éneklésben, Hegedőben, lantokban És hangos citerákban Az Úrnak zengedeztetek: Sípokban, virginákban És hangos orgonákban Örvendjétek az Istennek.</p>	<p><i>Dicsérjétek</i> öt kürtben, :/ Ékes éneklésekben; Hegedűkben, lantokban És hangos citerákban Az Úrnak zengedeztetek! Sípokban, orgonákban :/ És más szép muzsikákban Örvendjétek az Istennek!</p>
<p>3</p> <p>Az Urat cimbalmokban És egyéb szerszámokban Mindnyájan <i>dicsérjétek</i>, Citerát pengessetek, Az Úrnak nevét <i>dicsérvén</i>, És minden lelkes állat Dicsérje az nagy Urat, Dicsőség Istennek, Ámen.</p>	<p>3.</p> <p>Az Urat cimbalmokban :/ És egyéb szerszámokban Mindnyájan <i>dicsérjétek</i>, Citerát pengessetek, Az Úr szent nevét <i>dicsérvén</i>! Minden lelkes állatok, : Istent magasztaljátok: Dicsőség Istennek! Ámen.</p>
<p>Jegyzetben meg lehetne említeni a hangszerelnevezések problematikáját (l. előző zsoltár, ill. előbb is) tehát, hogy egyeseknek régebben más volt a jelentése, mint ma; ill., hogy a zsoltárokat az ószövetségi zsidóság milyen hangszerek kíséretével énekelhette. Ugyanakkor a szöveget a gyülekezet e tekintetben is (az említett hangszerek Szenci Molnár korabeli és/vagy mai jelentésével) nyilván magára is vonatkoztat(hat)ja. A 3/6–7 szövege – mivel a Zsoltárkönyv lezárásáról is van szó – meghagyható, s ekkor magyarázandó: <i>lelkes állat</i> 'ember'. Vagy: a nyelvtörténeti változás miatt netán módosítható is, pl.: „Minden hívek, emberek / Istent dicsóítsétek!”.</p>	

**NYELVI ÉS MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI ADATTÁR
KIADVÁNYOK**

Sorozatszerkesztő: A. Molnár Ferenc

1. Radóczné Bálint Ildikó: A 'kegyelem' jelentésű szavak Szenci Molnár Albert műveiben. Budapest, 2001. 61 l.
2. Huszár Gál & Huszár Dávid: Imádkozó könyv 1561, 1574, 1577. Sajtó alá rendezte, bevezette és mutatózta Fekete Csaba. Debrecen, 2000. XXIV + 156 l. (Társsorozat: A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológiai Tanszékének Tanulmányi Füzetei 10. Sorozatszerkesztő: ifj. Fekete Károly.)
3. Liturgia Sacrae Coenae. Az az: Úr Vacsorájának Kiosztásában való Rend és Cselekedet. Patakon, 1658. [Pataki agenda]. Sajtó alá rendezte, szerkesztette, a jegyzeteket és a kísérő tanulmányt írta Fekete Csaba. Sárospatak, 2003. (Társsorozat: Acta Patakina XV. Sorozatszerkesztő: Dienes Dénes.)
4. Tanulmányok a magyar egyházi nyelvhasználat története köréből. Szerkesztette A. Molnár Ferenc és M. Nagy Ilona. Debrecen, 2003. 219 l.
5. Reguly Antal finn népköltészeti fordításai. Közzéteszi, a bevezető tanulmányt és a jegyzeteket írta A. Molnár Ferenc. Debrecen, 2003. 67 l.
6. A. Molnár Ferenc: Balassi-kommentárok. Debrecen, 2005. 156 l.
7. Szent Margit élete és csodatételei. A Margit-legenda és latin forrásai. A szöveget gondozta és jegyzetekkel ellátta M. Nagy Ilona. Debrecen, 2005. 496 l. + 6 t. (Társsorozat: ΑΓΑΘΑ XVI. Sorozatszerkesztő: Havas László.) [Próbakiadás]
8. A. Molnár Ferenc: A legkorábbi magyar szövegemlékek (Olvasat, értelmezés, magyarázatok, frazeológia). Debrecen, 2005. 188 l. (Társsorozat: ΑΓΑΘΑ XVII. Sorozatszerkesztő: Havas László.)
9. Liturgia Claudiopolitana. A református istentisztelet rendje Kolozsvárott 1670 táján. Sajtó alá rendezte, szerkesztette, a jegyzeteket és a kísérő tanulmányt írta: Fekete Csaba. Debrecen,

-
2005. (Társsorozatok: A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Liturgiai Kutatóintézetének Kiadványai 1. Sorozatszerkesztő: ifj. Fekete Károly; Acta Patakina XVIII. Sorozatszerkesztő: Dienes Dénes.)
10. Első konfirmációs ágendánk (1751). Piskárkosi Szilágyi Sámuel névtelen munkája. Szövegkiadás, hasonmás és tanulmány. Sajtó alá rendezte, szerkesztette és a kísérő tanulmányt írta Fekete Csaba. Az Utószó és nyelvészeti megjegyzések című részt írta A. Molnár Ferenc. Debrecen, 2007. 101 l.
 11. Nagyszombati Agendarius. Magyar nyelvű szertartási betétek az esztergomi rítusból 1583, 1596. Sajtó alá rendezte, szerkesztette és a kísérő tanulmányt írta Fekete Csaba. Debrecen, 2011. 236 l.
 12. A. Molnár Ferenc – Oszlászki Éva: Szenci Molnár Albert zsoltárainak szöveg hagyományozódásáról. Debrecen, 2011. 393 l. [Harminc példányban, előzetes vitaanyagként (is) kiadott munka, a kommentárokból csak mutatványokkal].
 13. Demján Adalbert: A tékozló fiú példázatának magyar fordításairól. Debrecen, 2012. 244 l.
 14. A. Molnár Ferenc – Oszlászki Éva: Szenci Molnár Albert zsoltárainak szöveg hagyományozódásáról. Második, bővített és javított kiadás. Debrecen, 2012. 440 l.
„Nyelvi és Művelődéstörténeti Adattárként” a Sorozaton kívül: Régi magyar szövegek nyelv- és művelődéstörténeti kommentárokkal. Összeállította és részben írta A. Molnár Ferenc. Sokszorosított, xeroxozott anyag [egyetemi tanulmányi segédanyag]. Debrecen, 2003–2004. [520 l.]

Jegyzetek
